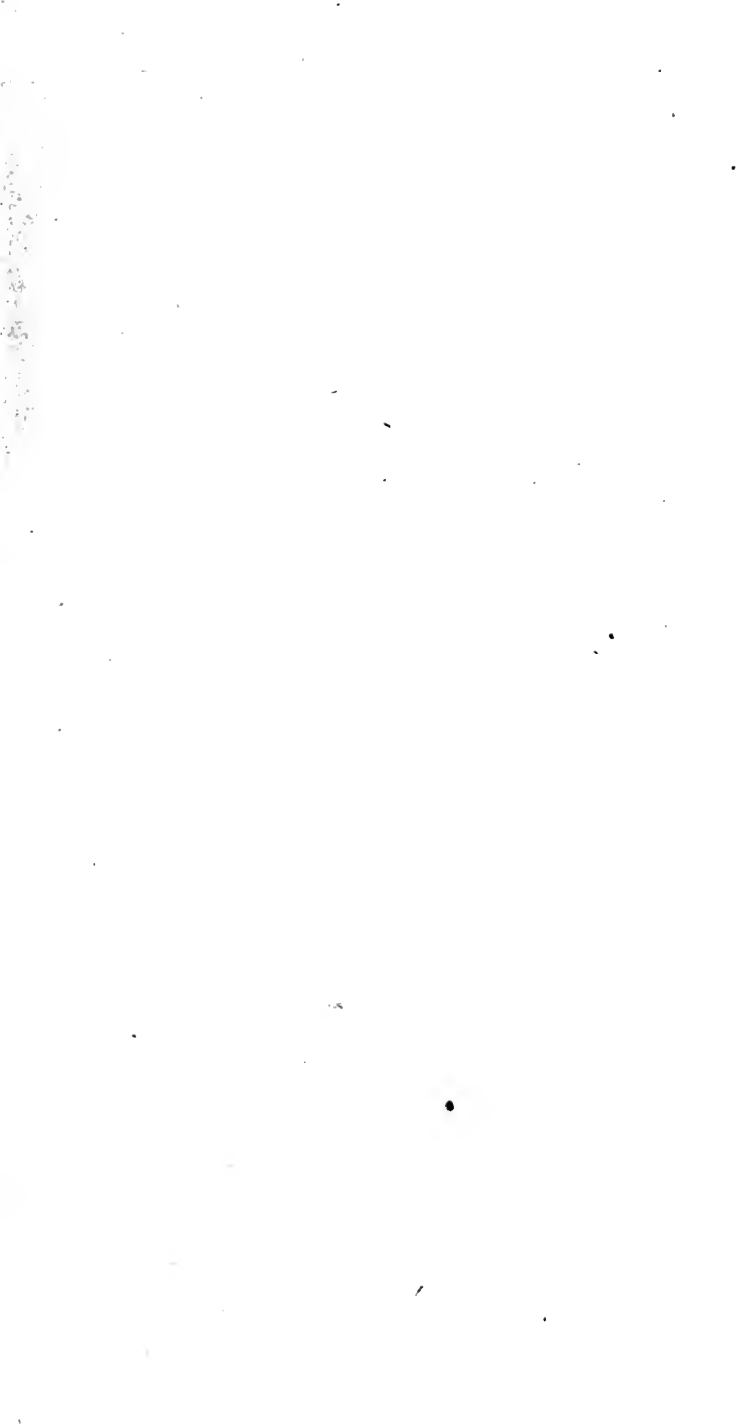

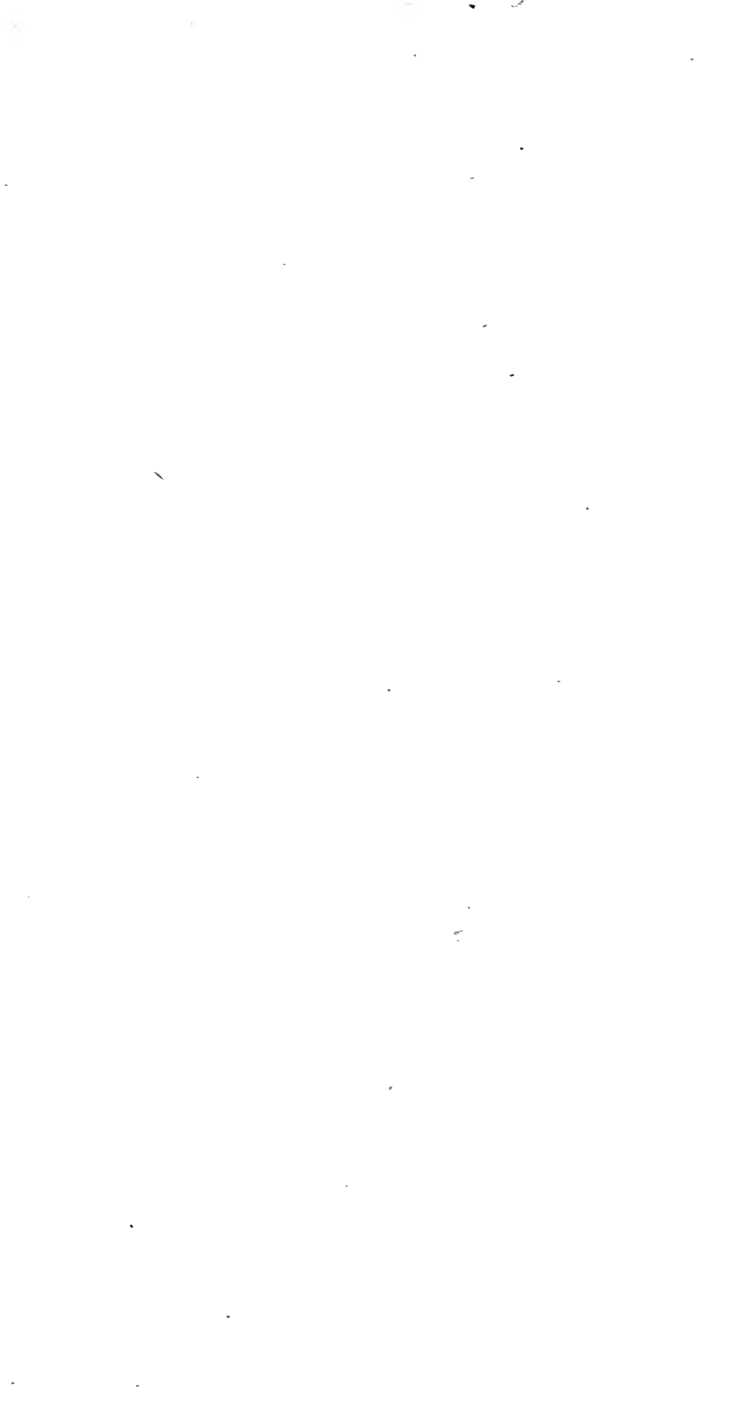

William Smythe.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

THUCYDIDIS
DE BELLO PELOPONNESIACO
LIBRI OCTO

GRAECE ET LATINE
AD EDITIONEM IOS. WASSE ET CAR. ANDR. DUKERI
ACCURATE EXPRESSI

CUM VARIETATE LECTIONIS ET ANNOTATIONIBUS

STUDIIS SOCIETATIS BIPONTINAE

BIPONTI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS
CICIOCCCLXXXVIII

THUCYDIDIS

DE

BELLO PELOPONNESIACO

LIBRI VIII

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΑΥΤΟΥ

ἀπὸ τῆς ὅλης ἔργου παρὰβελή.

MARCELLINI

DE

THUCYDIDIS VITA

ET GENERE DICENDI

excerpta ex integra ipsius Historia Differtatio.

ΤΩΝ Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων τε καὶ ἀγώνων, συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοημάτων μεστὸς γενόμενος, καὶ ἰκανῶς ἐμφορηθέντας, ἄρα λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τελετῶν ἐντὸς καταστήναι. πολὺς γὰρ ἀνὴρ τέχναις, καὶ κάλλει

IAM tempus est, ut, qui Demosthenis, & divinarum ipsius orationum & concertationum Mystae fuerunt, quique sententiis ad deliberativum & iudiciale dicendi genus aptis pleni & abunde referti sunt, in Thucydidis etiam mysteria introducantur, ipsiusque sacris initientur. Hic

Thucyd. Vol. I.

λόγων, καὶ ἀκριβεῖα πραγμάτων, καὶ στρατηγία, καὶ συμβουλαῖς, καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσιν ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ γένος καὶ τὸν βίον. πρὸ γὰρ τῶν λόγων ταῦτα ἐξεταστῆν τοῖς Φρονούσι καλῶς. Θουκυδίδης τείνου ὁ συγγραφεὺς Ὀλόρου μὲν προῆλθε πατὴρ, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντας ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ Θρακῶν βασιλέως, καὶ μητὸς Ἥγησιπύλης ἀπόγονος δὲ τῶν εὐδοκιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα. ὠκείωτο δὲ ἐκ παλαιῦ τῷ γένει πρὸς Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν. τῷ δὲ Μιλτιάδι, πρὸς Αἰακὸν τὸν Δίος. οὕτως αὐχεῖ τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἀνωθεν. καὶ τούτοις Δίδυμος μαρτυρεῖ, Φερεκύδην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν Φάσκων οὕτως λέγειν· Φιλαίας δὲ ὁ Αἴαντος οἰκεῖ ἐν ταῖς Ἀθήναις. ἐκ

enim vir & arte, & orationum pulchritudine, & accurata rerum notitia, & exercitus ductandi scientia pollet, & in deliberativo & demonstrativo dicendi genere excellit. Sed vitam & genus hominis primum declarare est necesse. Illis enim, qui de rebus bene sentiunt, antequam ad scripta accedant, haec sunt inquirenda. Thucydides igitur, ille historiarum scriptor, ex patre quidem Oloro, (qui ab Oloro Thracum rege nomen impositum habebat) ex matre vero Hegesipyla est procreatus. Traxit autem genus a nobilissimis ducibus, Miltiadem & Cimonem dico. Antiquitus enim cum Miltiade Atheniensium duce, & propter Miltiadis genus, cum ipso Aeaco, Iovis filio, cognatione coniunctus erat. Adeo illustribus maioribus historicus iste se natum gloriatur. Atque Didymus haec suo testimonio confirmat, qui tradit, Pherecydem primo historiarum libro ita scribere: *Athenis habitavit Philaeus, Aiucis*

τούτου δὲ γίγνεται Δαίικλος· τοῦδε, Ἐπίδουκος· τοῦδε, Ἀκέστωρ· τοῦδε, Ἀγήνωρ· τοῦδε, Ὀλιος· τοῦδε, Λύκης· τοῦδε, Τύφων· τοῦδε, Λαίιος· τοῦδε, Ἀγαμήστωρ· τοῦδε, Τίσανδρος, ἐστὶ οὗ ἄρχοντας ἐν Ἀθήναις * τοῦδε, Μιλτιάδης· τοῦδε, Ἴπποκλείδης, ἐστὶ οὗ ἄρχοντας Παναθήναια ἐτέθη. * τοῦδε, Μιλτιάδης, ὃς ὠκῆσε Χερρόνησον. μαρτυρεῖ τούτοις καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσώπιδι. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι τις, τί αὐτῷ πρὸς Θεουκυδίδην; ἔστι γὰρ οὗτος τούτου συγγενής. Θρᾶκες καὶ Δόλοπες ἐπολέμουν πρὸς Ἀψινθίους, ὅτας γείτονας· ταλαιπωρούμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ τί κακὸν οὐ πάσχοντες, ἐκ τοῦ μείον ἔχειν αἰεὶ τῶν πολεμιῶν, καταφεύγουσιν ἐπὶ τὰ τοῦ θεοῦ χρηστήρια, εἰδότες ὅτι μόνος ὁ θεὸς ἐξ ἀμηχάνων εὕρισκει πόρους. Θεῶν γὰρ ἰσχύς, καὶ κατ' Αἰσχύλον, ὑπερτέρα· πολλάκις δ' ἐν

*filius: huic filius fuit Daiclus, huic Epidycus, huic Acestor, huic Agenor, huic Olius, huic Lyces, huic Typhon, huic Lilius, huic Agamestor, huic Tisander, qui cum esset Athenis archon, * illi filius fuit Miltiades, cui filius Hippoclidus, qui cum Athenis esset archon, instituta sunt Panathenaea. Illo * natus est Miltiades, qui Thraciae Cherronesum habitavit. Idem testatur & Hellanicus in eo libro, qui inscribitur Asopis. Nec vero dicat aliquis, Quid ipsi Miltiadi cum Thucydide? Hic enim est huius cognatus. Thraces & Dolopes bellum cum Apfynthiis vicino populo gerebant. Sed eo bello graviter afflicti, & gravissima quaeque passi, quod hostibus semper essent inferiores, ad oracula divina confugiunt, quia sciebant, solum Deum rationem invenire posse, quae vel difficillimas res expediat. Nam, (ut & Aeschylus canit) Deorum vis est summa. Saepe enim urbem in rebus adversis consilii*

κακοῖσι τὰν ἀμήχανον ἐκ χαλεπᾶς δύας, ὑπὲρ τε ὀρμάτων κρημναμέναν νεφέλαν ὀρθοῖ. καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων. ἐχρήσθησαν γὰρ κράτιστον ἕξειν ἡγεμόνα τοῦτον ὃς ἀν' αὐτοὺς ἀλωμένους ἐπὶ ξενίαν καλέσοι. τότε καὶ Κροῖσος εἶχε Λυδίαν, καὶ τὰς Ἀθήνας ἢ Πεισιστρατιδῶν τυραννίς. ἐπανιόντες οὖν ἀπὸ τοῦ χρηστηρίου, περιέτυχον τῷ Μιλτιάδῃ πρὸ τῶν ὄρων καθεζομένῳ τῆς Ἀττικῆς· ἀχθόμενῳ μὲν τῇ τυραννίδι, δικαίαν δὲ ζητοῦντι τῆς Ἀττικῆς ἕξοδον. ταῦτα γὰρ ἀκονόμησεν ὁ χρησμὸς αὐτοῖς. ὄρων οὖν αὐτοὺς πλανήτων ἔχοντας στολήν, συνεῖς τί δύναται πλάνη, καλεῖ τοὺς ἀνδρας ἐπὶ ξενίαν, ὑπηρετῶν τῷ χρησμῷ λαμβάνων. οἱ δ' ἤσθησαν, τὸν ἡγεμόνα τὸν ἀπὸ τῶν ξενίων εἰληφότες· καὶ πάντα αὐτῷ διηγησάμενοι, στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν

inopem a gravi molestia liberavit, & oculis imminentem nubem in bonum vertit. Nec eos sua spes fefellit. Oraculum enim acceperunt, fore ut optimum ducem haberent, eum, qui ipfos errantes ad hospitium invitasset. Tunc vero temporis Croesus Lydiae rex erat: Pisistratidae vero tyrannidem Athenis obtinebant. Illi igitur, dum ab oraculo reverterentur, in Miltiadem ante fines Atticae sedentem inciderunt, qui Pisistratidarum tyrannidem iniquo animo ferebat, & iustam ex Attica excedendi occasionem quaerebat. Haec enim Deus, qui responsum dederat, ipsis prae-paraverat. Cum igitur Miltiades eos hominum errantium veste amictos vidisset, quia sciebat, quid valeret erratio, ipfos ad hospitium invitavit, cum interea se oraculo inservire nesciret. Illi vero laetati sunt, quod ducem nacti fuissent, a quo ad hospitium fuissent vocati. Cum autem omnia ipsi narrassent, ipsum ducem sibi crearunt. Sunt au-

αὐτόν. οἱ μὲν οὖν τὸν Θεόν Φασιν ἐρωτήσαντα ἐξελθεῖν· οἱ δὲ, οὐκ ἄνευ γνώμης τοῦ τυράννου τὴν ἕξοδον πεποιηκέαι, ἀλλὰ τῷ κρατοῦντι τὴν πρόσκλησιν τῶν Θρακῶν δικηγησάμενον, ἀπελθεῖν. οἷς καὶ προσδοῦς δύνάμιν, ἀπέπεμψεν, ἡσθεῖς ὅτι μέγα δυνάμενος ἀνὴρ ἔξεισι τῶν Ἀθηναίων. οὗτος οὖν ἡγούμενος ἐπλήρωσε τὰ μεμαντευμένα, καὶ μετὰ τὴν νίκην γίνεται καὶ Χερρόνησου οἰκιστῆς. ἀποθανόντος δὲ μετὰ παιδὸς αὐτοῦ, διαδέχεται τὴν ἐν Χερρόνησῳ ἀρχὴν Στησαγόρας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁμομήτριος. ἀποθανόντος δὲ καὶ τούτου, διαδέχεται τὴν ἀρχὴν Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν τῷ πρώτῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ Στησαγόρου ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος. οὗτος οὖν, ἄντων αὐτῶν παίδων ἐξ Ἀττικῆς γυναικὸς, ὅμως ἐπιθυμῶν δυναστείας, λαμβάνει Θρα-

tem, qui dicant, Militiadem, Deo prius consulto, Athenis excessisse. Alii vero tradunt, eum non sine tyranni voluntate inde exiisse; sed postquam tyranno significasset, se a Thracibus vocari, sic demum abiisse. Quibus tyrannus copias praeterea dedit, ac eos dimisit, quia gaudebat, virum magnā potentia praeditum Athenis exire. Hic igitur factus dux res oraculo praedictas implevit, & ad suum finem perduxit: & post partam victoriam coloniae etiam in Cherronesum deductae dux fuit. Cum autem is sine liberis obiisset, Stefagoras uterinus eius frater Cherronesi regnum, hereditario iure ad se devolutum, ei succedens accepit. Hoc autem etiam sine liberis defuncto, successit in regnum Miltiades, qui & idem nomen ferebat, quod prior ille coloniae in Cherronesum deductae dux, & uterinus ac germanus Stefagorae frater erat. Hic igitur Miltiades, quamvis ex Attica muliere liberos suscepisset, ta-

κῶν βασιλέως Ὀλόρου θυγατέρα Ἡγησιπύλην πρὸς γάμον. ἐξ οὗ καὶ αὐτῆς γίνεται παιδίον. κατελθόντων δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα Περσῶν, συσκευασάμενος τὰ αὐτοῦ, εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει, καὶ τὰ πολλὰ τοῦ γένους ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναῦς ἀλίσκεται, ἐν ἣ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρακικῆς. ἀφίενται δ' ὑπὸ βασιλέως, εἶγε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐκ Θράκης διαφυγὼν, σώζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ καὶ τὴν τῶν [ἐχθρῶν] συκοφαντίαν. ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ [ἐπέφερον,] διεξιόντες [αὐτοῦ] τὴν τυραννίδα [τὴν ἐν Χερρόνησῳ.] ἀποφεύγει δὲ [καὶ τούτους, καὶ] στρατηγὸς τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου γίγνεται. ἀπὸ τούτου οὖν κατάγεσθαι φασὶ τὸ Θουκυδίδου γένος· καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν περιουσίαν, καὶ τὰ ἐπὶ

men regnandi cupiditate flagrans, Hegesipylam, Olori Thracum regis filiam, uxorem duxit, ex qua filius est ipsi natus. Sed quo tempore Persae in Graeciam venerunt, Miltiades res suas convasatas, magnamque generis partem Athenas misit. Sed accidit, ut navis caperetur, in qua etiam liberi ipsius inerant: non tamen ii, quos ex Thressa muliere susceperat. nam (si modo verum est Herodoti testimonium) a rege dimissi fuerunt. Miltiades vero, ex Thracia fugiens, in agrum Atticum salvus pervenit. at non ita quidem inimicorum suorum calumnias effugere potuit. Crimina enim ipsi intulerunt, eumque accusarunt, narrantes, quonam modo tyrannidem in Cherroneso exercuisset. Sed tamen tandem ex hoc etiam periculo evasit: & in bello contra barbaros imperator est creatus. Ab hoc igitur Thucydidem genus ducere tradunt. Et validissimum

Θράκης κτήματα, καὶ μέταλλα χρυσᾶ. δοκεῖ αὖν
 τισὶν εἶναι τοῦ Μιλτιάδου, ἢ θυγατριδοῦς. παρέσχε ὁ
 ἡμῶν τινάλλως αὐτὸς ζήτησιν, μηδεμίαν μνήμην περὶ
 τοῦ γένους πεποιημένος. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο, ὅτι
 Ὀρολος ὁ πατὴρ αὐτῶ ἐστι, τῆς μὲν πρώτης συλλα-
 βῆς τὸ ρ ἐχούσης, τῆς δὲ δευτέρας τὸ λ. αὕτη γὰρ ἡ
 γραφή, ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ, ἠμάρτηται. ὅτι γὰρ
 Ὀρολός ἐστιν, ἡ στήλη δηλαῖ ἡ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ
 κειμένη ἔνθα κεχάρακται,

Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἀλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.

πρὸς γὰρ ταῖς Μελιρίσι πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν
 Κεῖλῃ τὰ καλούμενα Κιμώνια μνήματα, ἔνθα δείκνυ-
 ται Ἡροδοτοῦ καὶ Θουκυδίδου τάφος. εὐρίσκεται δηλον-
 ὅτι τοῦ Μιλτιάδου γένους ὄντως. ξένος γὰρ αὐθεὶς ἐκεῖ

huius rei argumentum esse putant, ingentem ipsius opu-
 lentiam, & possessiones, quas in Thracia habuit, & au-
 rifodinas. Quibusdam igitur videtur fratris, sororisve Mil-
 tiadis filius fuisse, vel ex filia nepos. Porro Thucydides
 ipse hanc ipsius generis quaerendi occasionem nobis fru-
 stra praebuit, quia nullam eius mentionem fecit. Hoc vero
 ne ignoremus, Thucydidis patri Orolo nomen fuisse, cu-
 ius nominis prima syllaba habet R, secundā L. Haec enim
 recta nominis scribendi ratio (ut & Didymo placet) a
 nonnullis postea corrupta fuit. Quod enim Orolus sit scri-
 bendum, columna eius monumento imposta aperte testa-
 tur, ubi haec sunt insculpta, THUCYDIDES OROLI F.
 HALIMUSIUS HIC IACET. Etenim ad portas, quae Meliti-
 des vocantur, in Coela sunt quae appellantur Cimonia
 monumenta, ubi visuntur Herodoti & Thucydidis sepul-
 cra. Hinc manifeste patet, illud videlicet, Thucydidem ex

θάπτεται. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως μαρτυρεῖ ἔνθα * καὶ θεο * αὐτῷ γεγενῆσθαι προσιστορεῖ. ὁ δὲ Ἑρμιππος καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν αὐτὸν λέγει τῶν τυράννων ἔλκειν τὸ γένος. διὸ καὶ διαφθερεῖν αὐτὸν φησιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα· λέγοντα ὡς οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνοι. οὐ γὰρ ἐφόνευσαν τὸν τύραννον, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου Ἰππαρχον. ἠγάγετο δὲ γυναῖκα ἀπὸ Σκαπτῆς ὕλης τῆς Θρακῆς πλουσίαν σφόδρα, καὶ μέταλλα κεκτημένην ἐν τῇ Θρακίῃ. τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον λαμβάνων, οὐκ εἰς τρυφὴν ἀνήλισκεν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι μέλλοντα, προσελόμενος συγγράψαι αὐτὸν, παρεῖχε πολλὰ τοῖς Ἀθηναίων στρατιώταις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίω, καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ἵνα ἀπαγγέλ-

Miltiadis genere oriundum esse. nullus enim peregrinus & ab illa familia alienus ibi sepeliebatur. Idem testatur etiam Polemon in libro de arce Atheniensis. Ubi etiam hoc praeterea scribit, Thucydidi filium fuisse Timotheum. Hermippus vero & ab ipsis tyrannis Pisistratidis genus eum trahere dicit. Quae enim, inquit, causa est, cur ille in suis scriptis de Harmodio & Aristogitone invidiose loquatur, & tyrannum ab iis caesum fuisse, neget? nec enim, ut inquit ille, tyrannum, sed Hipparchum tyranni fratrem interfecerunt. Thucydides autem duxit uxorem e Scaptesyla Thraciae urbe ditissimam, & metallorum fodinas in Thracia possidentem. Has autem opes adeptus, non in delicias consumpsit: sed cum multo ante bellum Peloponnesiacum motum iri praesensisset, quia cupiebat hoc bellum conscribere, multa Atheniensium & Lacedaemo-

λοιον αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ γινόμενα κατὰ καιρὸν καὶ λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ. ζητητέον δὲ διὰ τί καὶ Λακεδαιμονίοις παρεῖχε καὶ ἄλλοις ἔξου Ἀθηναίοις μόνοις δίδοναι, καὶ παρ' ἐκείνων μαθάνειν. καὶ λέγομεν ὅτι οὐκ ἀσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις παρεῖχε. σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων συγγράψαι. εἰκὸς δὲ ἦν, Ἀθηναίους πρὸς τὸ χρήσιμον ἀπαγγέλλοντας τὸ ἑαυτῶν, ψεύδεσθαι, καὶ λέγειν πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνικήσαμεν, οὐ νικήσαντες. διὸ πᾶσι παρεῖχεν, ἐκ τῆς τῶν πολλῶν συμφωνίας θηρώμενος τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν. τὸ γὰρ ἀσαφὲς ἐξελέγχεται τῇ τῶν πολλῶν συναδούσῃ συμφωνίᾳ. ἤκουσε δὲ διδασκάλων, Ἀναξαγόρου μὲν, ἐν Σιλοσόφοις, (ὄθεν, Φητὴν Ἄντυλλος, καὶ ἄθεος ἡρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖ-

niorum militibus, & multis aliis largitus est, ut res omnes; in hoc bello opportune gestas dictasque sibi, eas memoriae literisque mandare cupienti referrent. Hic autem quaerendum, cur & Lacedaemoniis & aliis pecunias dederit; cum solis Atheniensibus eas dare, & ex ipsis res omnes intelligere posset. Respondemus, non sine causa, certoque consilio, pecunias aliis etiam ab eo datas. Rerum enim omnium veritatem sibi conscribendam proposuerat. Erat autem verisimile, fore, ut Athenienses utilitati suae fervientes in rerum a se gestarum relatione mentirentur, & saepe dicerent hostes a se victos, quos tamen non vicissent. Quamobrem pecuniam omnibus praebuit, ut ex multorum consensu veritatis notitiam indagaret ac adipisceretur. Quod enim obscurum est, id multorum concentu consensuque declaratur, & aperte demonstratur. Doctores autem audivit, in philosophia quidem, Anaxagoram (unde etiam,

θεν Θεωρίας ἐμφορηθεὶς) Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δεινοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρὸς, οὗ καὶ μέμνηται ἐν τῇ ὀγδόῃ ὡς αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας, καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων καταστάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωροῦμενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν, ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. λέγεται γὰρ ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβελῆς τῆς δημοκρατίας. οὐκ ἐπολιτεύσατο δὲ ὁ συγγραφεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ, οὐδὲ προσῆλθε τῷ βήματι, ἐστρατήγησε δὲ, ἀρχέκακον ἀρχὴν παραλαβὼν ἀπὸ γὰρ ταύτης Φυγαδεύεται. πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν, Βρασίδου

Antyllo teste, atheus paulatim haberi coepit, quod illius philosophiae disciplinam avidius haufisset) in rhetoricis vero praeceptis, Antiphontem rhetorem, virum in arte rhetorica eximium, cuius in octavo suae historiae libro mentionem facit, eumque auctorem fuisse dicit, ut popularis dominatus abrogaretur, & cccc virorum dominatio constitueretur. Quod autem Antiphontis defuncti cadaver Athenienses extra urbem, quasi poenas exigentes, proiecerint, hoc quidem Thucydides in praeceptoris gratiam silentio praetermisit. Sunt enim, qui dicant, eius cadaver ab Atheniensibus proiectum, quod eo auctore popularis dominatus Athenis mutatus fuisset. Thucydides autem, qui hanc historiam scripsit, cum ad virilem aetatem pervenisset, nullis reipublicae administrandae negotiis se immiscuit, nec ad tribunal & concionem accessit. Duxit tamen exercitum, & imperium sibi a populo delatum, primam suorum malorum causam accepit: nam propter hoc ipsum in exilium est pulsus. Nam cum Amphipolim mis-

Θβάσαντος καὶ προλαβόντος αὐτὴν, ἔσχεν αἰτίαν· καί-
 ται μὴ πάντα καταστάς ἀνόητος Ἀθηναίσις. τῆς μὲν
 γὰρ ἀμαρτάνει, Ἡϊόνα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει.
 ἀλλὰ καὶ οὕτω, τὸ πρῶτον ἀτύχημα εἰς ἀμάρτημα
 μεταλαβόντες, Συγαδέουσιν αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν
 Αἰγίνῃ μετὰ τὴν Συγὴν, ὡς ἂν πλουτῶν, ἐδάνεισε τὰ
 πλεῖστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κἀκεῖθεν μετῆλθε, καὶ
 διατρίβων ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ, ὑπὸ πλατάνῳ ἔγραφε. μὴ
 γὰρ δὴ πειθόμεθα Τιμαίῳ λέγοντι ὡς Συγῶν ὤκησεν
 ἐν Ἰταλίᾳ. ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτω μησικακῶν τοῖς Ἀθη-
 ναίοις, ἀλλὰ Φιλαλήθης ὦν, καὶ τὰ ἤθη μέτριος· εἶγε
 οὔτε Κλέων παρ' αὐτῷ, οὔτε Βρασίδης ὁ τῆς συμφο-
 ρᾶς αἴτιος, ἀπέλαυσε λειδορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγρα-

fus fuisset, & Brasidas eum antevertifset, ac urbem illam
 occupasset, hoc nomine ab Atheniensibus est accusatus,
 huiusque rei apud eos culpam sustinuit. eius tamen opera
 Atheniensibus non prorsus fuit inutilis. Nam ab hac qui-
 dem urbe capienda aberravit; sed Eionem cepit, quae ad
 fluvium Strymonem est sita: nihilominus tamen Athenien-
 ses, prius infortunium eius culpae tribuentes, ipsum exfilio
 multarunt. Ille vero pulsus in exilium, cum Aeginae ef-
 set, quia magnas habebat opes, maximam suarum pecu-
 niarum partem foenori collocavit. Postea tamen inde quo-
 que discessit, & in Scaptesyla Thraciae urbe degens, sub
 platano suam historiam scripsit. Absit enim, ut fidem adhi-
 beamus Timaeo, qui Thucydidem exfilio multatum, in
 Italia vitam transegisse dicit. Verumtamen ne sic quidem in-
 iuriae acceptae memor, animo erga Athenienses male af-
 fecto historiam scripsit; sed veritatis amans, & moderatis
 moribus fuit. siquidem neque Cleon, neque Brasidas (qui

Φέως ὀργιζομένου. καίτοι οἱ πολλοὶ τοῖς ἰδίῃς πάθεσι συνέθεσαν τὰς ἱστορίας, ἥκιστα μελήσαν αὐτοῖς τῆς ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεῖς ὑπὸ Κορινθίων, ἀποδράναι Θησὶν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης Τιμολέοντα ὑπερεπήνησε τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ πατέρα οὐ κατέλυσε τῆς μοναρχίας· Φίλιστος δὲ τῶ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς λόγοις πολεμεῖ· Ξενοφῶν δὲ Μένωνι λοιδορεῖται τῶ Πλάτωνος ἐταίρῳ, διὰ τὸν πρὸς Πλάτωνα ζῆλον. ὁ δὲ, μέτριος, καὶ ἐπιεικὴς, τῆς ἀληθείας ἤττων. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί· οὗτός τε ὁ Ὀλόρου παῖς, καὶ δεύτερος δημαγωγὸς, Μιλησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο. τρίτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως, Φά-

calamitatis auctor ipse fuerat) ullo in ipsius scriptis maledicto, ut ab irato scriptore, est affectus: quamquam plerique suis affectibus inservientes, veritate prorsus neglecta, historias conscripserunt. Herodotus enim a Corinthiis spreus, ipsos subterfugisse dicit pugnam navalem, quae ad Salaminem est commissa. Timaeus vero Tauromenita Timoleonem supra modum laudavit, quod Andromachus ipsius pater potestate regia ab eo spoliatus non fuisset. Philistus vero cum iuniore Dionysio verbis proeliatur. Xenophon vero Menonem, Platonis amicum, quod ipse Platonis esset aemulus, conviciis incessit. Hic vero scriptor est moderatus, & aequus, & veritati cedit. Illud autem sciamus, plures fuisse Thucydides. nam & hic fuit, Olori filius, & secundus demagogus, Milefii filius, qui & Pericli in reipublicae administratione est adversatus. tertius vero, genere Pharsalius, cuius mentionem facit Polemon

σκων αὐτὸν εἶναι πατὴρ Μένωνος. τέταρτος ἄλλος Θουκυδίδης ποιητῆς, τὸν δῆμον Ἀχερδούσιος· οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων ἐν τῇ Ἀτθίδι, λέγων εἶναι πατὴρ Ἀρίστωνος. συνεχρόνισε δ' ὡς Φησι Πραξιφάνης ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ, Ἀγάθωνι τραγικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ, καὶ Χοιριδίῳ, καὶ Μελανιππίδῃ. καὶ ἐπεὶ μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἀδόξος ἦν ὡς ἐπιπλεῖστον, ὡς αὐτὸς Πραξιφάνης Φησὶν ὕστερον δὲ δαιμονίως ἐθαυμάσθη. εἰ μὲν οὖν ἐκεῖ λέγουσιν αὐτὸν ἀποθανεῖν ἔνθα καὶ διέτριβε Συγὰς ὧν καὶ Φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς. ἰκρίον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κεῖσθαι τοῦ κενотаφίου δὲ τούτου γνώρισμα εἶναι ἐπιχώριον καὶ νόμιμον Ἀττικὸν τῶν ἐπὶ τῆσδε δυστυχίᾳ τετελευτηκότων, καὶ μὴ ἐν Ἀθήναις

in libro de arce, patrem ei fuisse dicens Menonem. Fuit etiam quartus alius Thucydides poeta, ex pago Acherdufio, cuius mentionem faciens Androtion in rerum Atticarum historia, Aristonem ei patrem fuisse dicit. Vixit autem, teste Praxiphane in libro de historia, iisdem temporibus, quibus Plato comicus, Agatho tragicus, Niceratus epicus poeta, & Choerilus, ac Melanippides. Ceterum Thucydides, quamdiu quidem vixit Archelaus, ut plurimum nominis obscuri fuit, ut ipse Praxiphanes ait. Postea vero in summa apud omnes admiratione fuit. Illius autem regionis homines ipsum obiisse dicunt, ubi etiam vitam exful degebat; corpusque ipsius non fuisse Athenis humatum, hoc argumento confirmant. Aiunt enim, tabularum eius tumulo impositum fuisse. hoc autem ex instituto & solemni Atheniensium more manifestum esse cenotaphii indicium, quoties quis huiusmodi fortuna usus obierat, nec

ταφέντων. Δίδυμος δ' ἐν Ἀθήναις, ἀπὸ τῆς Φυγῆς ἐλθόντα, βιαίῳ θανάτῳ Φησὶν ἀποθανεῖν. τοῦτο δὲ Φησὶ Ζώπυρον ἱστορεῖν. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους κάθοδον δεδωκέναι τοῖς Φυγάσι, πλὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν, μετὰ τὴν ἥτταν τὴν ἐν Σικελίᾳ. ἦκοντα οὖν αὐτὸν ἀποθανεῖν βία, καὶ τεθῆναι ἐν τοῖς Κιμωνίσις μνήμασι. καὶ καταγινώσκειν εὐήθειαν ἔφη τῶν νομιζόντων αὐτὸν ἐκτὸς μὲν τετελευτηκέναι, ἐπὶ γῆς δὲ τῆς Ἀττικῆς τεθάφθαι. εἰ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη ἐν τοῖς πατρώοις μνήμασι συλλήβδην τεθείς, οὐκ ἂν ἔτυχεν οὔτε στήλης, οὔτε ἐπιγράμματος, ἢ τῷ τάφῳ προσκειμένη, τοῦ συγγραφέως μηνύει τοῦνομα. ἀλλὰ δῆλον ὅτι κάθοδος ἐδόθη τοῖς Φεύγουσιν, ὡς καὶ Φιλόχορος λέγει, καὶ Δημήτριος ἐν τοῖς ἄρχουσιν. ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν νομίζω, λέγοντα τοῦτον

Athenis sepultus fuerat. Didymus vero, Thucydidem ab exilio reversum, morte violenta Athenis obiisse tradit. hoc autem a Zopyro memoriae proditum dicit. Athenienses enim, post cladem in Sicilia acceptam, omnibus exfulibus, exceptis Pisistratidis, in patriam redeundi potestatem permisisse. hunc autem reversum, violenta morte sublatum, & in Cimoniis monumentis sepultum. quin etiam ait, illorum simplicitatem a Zopyro derideri, qui Thucydidem peregre quidem obiisse, Athenis vero sepultum fuisse, putent. Si enim in paterno monumento clam positus fuisset, nec columnam adeptus fuisset, nec inscriptionem, quae ipsius sepulcro imposta nomen auctoris indicat. Verum illud constat, exfulibus in patriam redeundi potestatem fuisse datam, ut & Philochorus testatur, & Demetrius Phalareus, in libro de Archontibus Atheniensibus. Ego vero Zopyrum nugari puto, qui Thucydidem in Thracia obiisse

ἐν Θράκῃ τετελευτηκέναι· καὶ ἀληθεύειν νομίζῃ Κρά-
τιππος αὐτόν. τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ Τίμαιον αὐτόν καὶ ἄλ-
λους λέγειν κείσθαι, μὴ καὶ σοφῶρα καταγέλαστον
ἦ. λέγεται δ' αὐτόν τὸ εἶδος γεγονέναι, σύννου μὲν τὸ
πρόσωπον, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας εἰς ὄξυ πε-
φυκίας, τὴν τε λειπὴν ἔξιν προσπεφυκέναι τῇ συγ-
γραφῇ. παύσασθαι δὲ τὸν βίον ὑπὲρ τὰ πενήκοντα
ἔτη, μὴ πληρώσαντα τῆς συγγραφῆς τὴν προδεσμίαν.
ζηλωτῆς δὲ γέγονεν ὁ Θουκυδίδης εἰς μὲν τὴν οἰκονομίαν,
Ὀμήρου· Πινδάρου δὲ, εἰς τὸ μεγαλοφῶες καὶ ὑψηλὸν
τοῦ χαρακτῆρος. ἀσαφῶς δὲ λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, ἵνα
μὴ πᾶσιν εἴη βατὸς, μηδὲ εὐτελής φαίνεται, παντὶ τῶ
βουλομένῳ νοούμενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς
σκεπταζόμενος, παρὰ τούτοις θαυμάζεται. ὁ γὰρ τοῖς

dicat: licet Cratippus, etiam eum vere locutum cenfeat.
Quod autem Timaeus, & alii, eum in Italia sepultum fuisse,
tradant, vereor ne hoc perridiculum habeatur. Fertur au-
tem Thucydides hanc habuisse formam: vultum quidem
cogitabundum, caput vero cum capillis in acutum defi-
nens, & reliquam corporis habitudinem suis scriptis con-
venientem. Eum autem obiisse tradunt vita ultra quinquag-
esimum aetatis annum producta, opere instituto ad suum
finem nondum perdueto. Porro Thucydides aemulatus est
Homeri quidem dispositionem, Pindari vero grande &
sublime dicendi genus. Obscure autem de industria loqui-
tur, ne omnibus ad ipsius lectionem aditus pateret, neve
in contemtionem veniret, ac in minori pretio habendus
videretur, si a quovis facile posset intelligi; sed potius sa-
pientissimis quibusque probatus, apud hos in admiratione
esset. Qui enim a praestantissimis viris laudatur, & lau-

ἀρίστοις ἐπαινούμενος, καὶ κεκριμένην δόξαν λαβὼν, ἀνάγραφτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν τιμὴν, οὐ κινδυνεύουσαν ἐξάλειφθῆναι τοῖς ἐπικρίνουσιν. ἐξήλωσε δὲ ἐπ' ὀλίγον, ὡς Φησὶν Ἀντυλλος, καὶ τὰς Γοργίου τοῦ Λεοντίνου παρισώσεις, καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν ὀνομάτων, εὐδοκίμουσας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ μέντοι καὶ Προδίκου τοῦ Κείου τὴν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν. μάλιστα δὲ πάντων (ὅπερ εἵπομεν) ἐξήλωσεν Ὅμηρον, καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς, καὶ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς τε ἰσχύος τῆς κατὰ τὴν ἑρμηνείαν, καὶ τοῦ κάλλους, καὶ τοῦ τάχους. τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων τε καὶ ἱστορικῶν ἀψύχους ὥσπερ εἰσαγόντων τὰς συγγραφάς, καὶ ψιλῆ μόνῃ χρησαμένων διαπαντός διηγήσει, προσώποις δὲ οὐ περιβέντων λόγους τινας, οὐδὲ ποιησάν-

dem illorum iudicio est consecutus, in posterum omne tempus honorem literarum monumentis mandatum, nullisque periculis obnoxium, est adeptus, quem nulla posterorum iudicio aetas delere poterit. Nonnihil etiam, ut ait Antyllus, Gorgiae Leontini studium est imitatus, ut verba verbis quasi demensa respondeant, & in collatione contrariorum, quae tunc temporis apud Graecos maxime probabantur. Prodicum quoque Ceium in accurato verborum delectu est imitatus. Homerum vero in primis (ut iam diximus) & in verborum electione, & in exquisita eorundem compositione, & in elocutionis vi, orationisque pulchritudine, ac velocitate. Cum autem scriptores, ac historici, qui cum aetate praecesserunt, historias animae (ut ita loquar) carentes conscripserint, & nuda simplicique rerum narratione ubique sint usi, nec ullis personis ullam

των δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος, εὐ μὴν ἐξισχύσαντος (δι' ὀλίγων γὰρ ἐπέεισε λόγων, ὡς προσωποποιίας μᾶλλον ἢ περὶ δημηγορίας) μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐξεῦρέ τε δημηγορίας, καὶ τελείως ἐπέεισε μετὰ κεΦαλαίων καὶ διαιρέσεως, ὥστε καὶ στάσει ὑποπίπτειν τὰς δημηγορίας. ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκῶν. τριῶν δὲ ὄντων χαρακτήρων Οραστικῶν, ὑψηλοῦ, ἰσχυροῦ, μέσου, παρὲς τοὺς ἄλλους, ἐξήλωσε τὸν ὑψηλόν, ὡς ὄντα τῇ φύσει πρόσθερον τῇ οἰκειᾷ, καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τσούτου πολέμου. ὧν γὰρ αἱ πράξεις μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἔπρεπε λόγον εἰκέναι ταῖς πράξεσιν. ἵνα δὲ μὴδὲ τοὺς ἄλλους ἀγνοῆς χαρακτήρας, ἴσθι ὅτι μέσω μὲν Ἡρόδοτος ἐχρήσατο (ὅς οὔτε ὑψηλός ἐστιν, οὔτε ἰσχυρός.) ἰσχυρῶ δὲ ὁ Ξενο-

orationem attribuant, nec ullas conciones suis scriptis infertas fecerint, cumque Herodotus rem tentarit, nec voti compos fieri potuerit, (Herodotus enim conciones paucis verbis expressas fecit, personarum fictionibus similiores, quam concionibus) unus hic historiae conditor conciones & invenit, & perfecte composuit, ita ut earum unaquaeque sua capita & partitiones habeat, & ad certum causae statum revocari possit. quae est perfectarum concionum forma. Cum autem sint tres dicendi formae, sublimis, tenuis, & media; reliquis neglectis, sublimem elegit, utpote suo ingenio congruentem, & tanti belli magnitudini convenientem. Res enim magnas ab hominibus gestas magna etiam oratione declarari decet. Sed ut reliquas quoque dicendi formas cognoscas, scias, Herodotum quidem media esse usum, (quae neque sublimis, neque tenuis est;) Xenophontem vero tenui. Thucydides igitur, ut sublimem

Φῶν. διά γε οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι, καὶ μεταφοραῖς τισι. περὶ δὲ πάσης τῆς συγγραφῆς ἐτόλμησάν τινες ἀποφῆασθαι, ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς, οὐκ ἔστι ρητορικῆς, ἀλλὰ ποιητικῆς. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον, ἐξ ἧν οὐχ ὑποπίπτει μέτρῳ τινί. εἰ δὲ τις ἡμῖν ἀντίποι, ὅτι οὐ πάντως ὁ πεζὸς λόγος ρητορικῆς ἔστιν, ὡσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμματα, οὐδὲ τὰ ἰατρικὰ, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἢ συγγραφῆ κεφαλαίαις διαιρεῖται, καὶ ἐπὶ εἶδος ἀνάγεται ρητορικῆς κοινῶς μὲν πᾶσα συγγραφῆ ἐπὶ τὸ συμβουλευτικὸν (ἄλλοι δὲ καὶ ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν ἀνάγουσι, φάσκοντες ὅτι ἐγκωμιάζει τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους) ἐξαιρέτως δὲ ἡ Θουκυδίδου ἐν τοῖς τρισὶν εἰδέσιν ὑποπίπτει τῷ μὲν συμβουλευτικῷ, διὰ τῶν ὅλων δημηγο-

faceret orationem, faepe & poëticis diëtionibus, & quibusdam translationibus est usus. Ceterum nonnulli de toto hoc scriptionis genere dicere sunt ausi, hanc scribendi formam ad rhetoricam non pertinere, sed ad poëticam: hoc vero vel ex eo falsum esse arguitur, quod historici oratio nulla metri lege sit adstricta. Sed si quis nobis obiiciat, non omnem metro solutam orationem esse rhetorum, ut Platonis & Medicorum scripta: respondebimus, historiam certe esse rhetorum, quae & in sua capita dividitur, & ad illa rhetorum genera refertur. In genere quidem omnis historia ad deliberativum refertur, (alii vero & ad demonstrativum eam referunt, quia viros, qui in proelii rem fortissime gesserunt, historia laudari dicunt) speciatim vero historia Thucydidea, in unumquodque de illis tribus generibus cadit. Nam in deliberativum quidem ca-

μιῶν, πλὴν τῆς Πλαταιέων, καὶ Θεβαίων, ἐν τῇ τρίτῃ τῷ δὲ πανηγυρικῷ, διὰ τοῦ ἐπιταφίου τῷ δὲ δικανικῷ, διὰ τῆς δημηγορίας τῶν Πλαταιέων καὶ τῶν Θεβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπέξειλόμεθα. ὅπου γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενόμενοι, καὶ κρίνεται πρὸς τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταιεὺς, καὶ ἀπολογεῖται περὶ ᾧ ἐρωτᾶται, διὰ πλείονων τοὺς λόγους ποιούμενος, καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θεβαῖος, εἰς ὄργην τὸν Λακεδαιμόνιον προκαλούμενος· ἢ τοῦ λόγου τάξις καὶ μέθοδος καὶ τὸ σχῆμα, δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος. λέγουσι δὲ τινες τὴν ὁμοίαν ἱστορίαν νοθεύεσθαι, καὶ μὴ εἶναι Θεουκυδίδου. ἀλλ' οἱ μὲν φασὶν εἶναι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οἱ δὲ, Ξενοφῶντος. πρὸς οὓς λέγομεν ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι, δῆλον. οὐ γὰρ γυναικείας ἦν φύσεως τοιαύτην ἀρετὴν

dunt omnes conciones, praeter illam, quae est Plataeensium & Thebanorum lib. III. In demonstrativum vero, oratio funebris. In iudiciale, conciones Plataeensium & Thebanorum, quas paulo ante a reliquis separavimus. Ad iudiciale enim genus pertinere hanc concionem, manifesto ex eo evincitur, quod causa agitur apud iudices eos, qui Lacedaemone advenerant, quodque Plataeenses in iudicio interrogantur, & interrogationi longa oratione respondent, eique orationi contradicunt Thebani, ut Lacedaemoniorum iram contra Plataeenses incendiant: ipsa denique id arguit orationum compositio, ratio, ac forma. Quidam autem aiunt, librum VIII supposititium esse, neque Thucydidis esse: ac sunt, qui eum tribuant ipsius filiae: sunt etiam, qui Xenophonti. Nos autem dicimus, filiae quidem non esse: id vero per se esse manifestum. Non enim muliebris est

τε καὶ τέχνην μιμήσασθαι. ἔπειτα, εἰ τοιαύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδασε λαβεῖν, οὐδ' ἂν τὴν ὀγδόην ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν ἂν, τὴν οἰκείαν ἐκφαίνουσα φύσιν. ὅτι δὲ οὐδὲ Ξενοφῶντός ἐστιν, ὁ χαρακτήρ μονονουχὶ βοᾷ. πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχυροῦ χαρακτήρος καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ Θεοπόμπου, καθὰ τινες ἠξίωσαν. τισὶ δὲ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαριεστέροις Θεουκυδίδου μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλλως δ' ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκτύπων γεγραμμένη, καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων, καλλωπισθῆναι καὶ λαβεῖν ἕκτασιν δυναμένων. ἔνθεν καὶ λέγομεν ὡς ἀσθενέστερον πέφρασται, καὶ ὀλίγον, καθότι ἀρρώστῶν αὐτὴν φαίνεται συντεθεικῶς. ἀσθενούντος δὲ σώματος, βραχύ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι Φιλεῖ. μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις ὅ, τε λογισμὸς καὶ τὸ σῶμα.

ingenii, talem virtutem, artisque praestantiam imitari: deinde, si talis aliqua exstitisset, non illa profecto latere voluisset; neque octavum tantum librum scripsisset, sed alia quoque multa ingenii sui monumenta reliquisset. Xenophontis quoque non esse, ipsa dicendi forma hoc propemodum clara voce testatur. Longe enim differt tenue dicendi genus a sublimi. Sed nec Theopompi est, ut nonnullis placet. Quibusdam, iisque peritioribus, Thucydidis quidem esse videtur, nondum tamen perpolitus, sed inchoatus tantum & rudis, multa summatim complectens, quae & poliri & dilatari poterant. unde etiam adducimur, ut dicamus, videri hunc librum a Thucydide iam aegrotante conscriptum: eamque esse causam, cur & languidius scriptus sit, & brevius. Nam quando corpus est infirmum, animus quoque vires nonnihil remittere solet. Est enim

ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν ἐν τῇ Θράκῃ, συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστῷ καὶ πρότῳ ἐνιαυτοῦ. εἴκοσι γὰρ καὶ ἑπτὰ κατέσχευεν ὁ πόλεμος. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐξ ἑτῶν πράγματα ἀναπληροῖ ὁ, τε Θεόπομπος καὶ ὁ Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Ἰστέον δὲ ὅτι στρατηγῆσας ὁ Θουκυδίδης ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ δόξας ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι, καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βρασίδου, ἐσυγαδεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τοῦ Κλέωνος (διὸ καὶ ἀπεχθάνεται τῷ Κλέωνι, καὶ ὡς μεμνηότα αὐτὸν εἰσάγει πανταχοῦ) καὶ ἀπελθὼν, ὡς φασιν, ἐν τῇ Θράκῃ, τὸ κάλλος ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς συνέβηκεν. αἴθ' οὐ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειοῦτο τὰ λεγόμενα ἅπαντα, καὶ τὰ πραττόμενα. οὐ μὲν κάλλους

inter animum & corpus quasi consensus quidam atque naturae coniunctio. Obiit in Thracia, post Peloponnesiacum bellum, dum res eius belli anno XXI gestas conscriberet. Hoc enim bellum XXVII annos duravit. Res vero gestas reliquis sex annis suppleat Theopompus & Xenophon, quibus rerum in Graecia gestarum historiam annexit. Sciendum vero, Thucydidem, qui Amphipolin dux exercitus missus fuisset, visusque esset serius eo pervenisse, occupata iam urbe a Brasida, in exilium ab Atheniensibus fuisse missum, ob Cleonis (quem ille ideo exofus, tanquam insanum ubique introducit) calumnias: illum vero, Athenis relicto, in Thraciam, ut aiunt, secessisse; ubi pulcherrimam illam historiam contexuit. Notaverat enim ille quidem, iam inde a belli initio, quaecunque memoria digna dicerentur fierentve: non tamen etiam principio de ullis suae historiae ornamentis fuit sollicitus; sed fatis ei

ἐφρόντισε τὴν ἀρχὴν ἢ τοῦ μόνον σῶσαι τῆ σημειώσει τὰ πράγματα ὕστερον δὲ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θράκης χωρίῳ διαιτώμενος, συνέταξε μετὰ κάλλους ἀ ἐξ ἀρχῆς μόνον ἐσημειοῦτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς μύθοις ἐναντίος, διὰ τὸ χαίρειν ταῖς ἀληθείαις. οὐ γὰρ ἐπετήδευσε τοῖς ἄλλοις ταυτὸν συγγραφεῦσιν, οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἱ μύθους ἐγκατέμιζαν ταῖς ἑαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀντιποιούμενοι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτω τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν ἀκουόντων, ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μανθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ ὠνόμασεν ἀγώνισμα τὴν ἑαυτοῦ συγγραφήν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀπέφυγε, τὰς παρενθήκας, αἱ εἰώθασι πειεῖν οἱ πλείονες, ἀποκλίνας. ὅπου γὰρ καὶ παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὁ δελφίς ἐστίν ὁ Φιλήκοος, καὶ Ἀρίων ὁ κυ-

fuit, si rerum memoriam sua notatione confervaret. Postea vero exful, vitam in Scaptesylya, Thraciae loco, agens, dolavit perpolivitque, quae initio memoriae tantum causa notaverat. Fabulis autem adversatur, studio veritatis: non enim fecit, quod alii auctores & historiarum scriptores, qui delectationis studiosiores, quam veritatis, fabulas in suas historias inferuerunt. Atque illi quidem ita se gesserunt. At nostri auctoris institutum longe aliud fuit: qui sibi proposuit, non auditores oblectare, sed studiosos homines erudire. Ideo ait, opus hoc suum esse κτῆμα ἐς αἰεῖ, (quasi quis dicat monumentum in omne tempus duraturum) non ἀγώνισμα, sive, ad ostentationem elaboratum opus. multa siquidem omisit, quae ad delectationem faciunt: digressionesque vitavit, quibus alii delectantur. cuiusmodi sunt apud Herodotum, quae de delphine narrantur, qui au-

βερνώμενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἡ δευτέρα τῶν ἱστοριῶν τὴν ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος, ἂν ἀναμνησθῇ τινος περιττοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνῶσιν τῶν ἀκούοντων ἀσικνούμενος. ὁ, τε γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῶ λόγος πέφρασται μόνον περὶ παθῶν τῶν γυναικῶν, ἢ τε Κυκλώπων ἱστορία, τῶν τόπων ἐμνημονεύθη χάριν. καὶ ὁ Ἀλκμαίων, ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεται, ἔμβα τὰ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ νήσους πειεῖ, τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἀκριβοῖ. περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους τοιοῦτος. δεινὸς δὲ ἠβουρασῆσαι. καὶ ἐν μὲν τοῖς μέρεσι, σαφές· ὑπὸ δὲ τὴν σύνταξιν, ἐνίοτε διὰ τὸ ἐπιτεῖνον τῆς ἐρμηνείας, ἀδηλὸς εἶναι δοκῶν. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρσεμνον, καὶ μέγαν. τὸ δὲ τῆς συνθέσεως, τραχύτης ὄν μεστόν, καὶ ἐμβριβές, καὶ ὑπερ-

dienda lyra delectatur: & de Arione, qui musica navem dirigit: immo totus liber secundus titulum operis mentitur. Contra hic auctor; si quid mirabile vel praeter institutum opus fit commemorandum, id ille quidem commemorat, quia necesse est: verum ita, ut in eius enarratione non diutius immoretur, quam quantum opus est, ut rem lector intelligat. Nam Terei meminit, propter Progenes & Philomelae casus tantum: Cycloperum etiam mentionem fecit, propter locorum cognitionem: Alcmaeonis quoque obiter meminit, de Acarnania & ei oppositis infulis loquens: reliqua non accurate persequitur. Ac fabulas quidem ita tractat Thucydides. Ceterum in moribus exprimendis mirabilis plane est: in singulis quidem orationis partibus est perspicuus: at in verborum constructione, quod longioribus periodis ac sententiis utitur, interdum obscurus videtur esse. Genere dicendi utitur grandi, & imprimis publi-

βατικόν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαυμασταὶ, καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ, πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ ταῖς ἀφηγήσεσι σφόδρα δυνατὸς, ναυμαχίας ἡμῖν καὶ πολιορκίας, νόσους τε καὶ στάσεις διηγούμενος. πολυειδῆς δὲ ἐν τοῖς σχήμασι, τὰ πολλὰ καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου μιμούμενος· ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν, ἠθῶν μιμητὴς, καὶ ἄριστος διαγραφεύς. ὄψει γοῦν παρ' αὐτῶν Φρόνημα Περικλέους, καὶ Κλέωνος οὐκ οἶδ' ἑ, τι ἂν εἴποι τις Ἄλκιβιάδου νεότητα, Θεμιστοκλέους πάντα, Νικίου χρηστότητα, δεισιδαιμονίαν, εὐτυχίαν, μέχρι Σικελίας· καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπιθεῖν πειρασόμεθα. ὡς ἐπιπλεῖστον δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ Ἀτθίδι τῇ παλαιᾷ, ἢ τὸ ξ ἀντὶ τοῦ

mi. Compositio aspera est, gravis, & hyperbatis scatens, interdum etiam obscura. brevitatis mirabilis, & dictionum plures sensus. In sententiis, quae ad mores pertinent, excellit. Praestat etiam in narrationibus, dum proelia navalia, obsidiones urbium, morbos, ac feditiones nobis narrat. Orationi suae multiplicia adhibet figurarum lumina, in plerisque Gorgiam Leontinum imitatus, velox in elocutione, austerus supra modum, morum exprimentorum optimus artifex. Itaque videbis apud eum in Pericle spiritum elatum, atque in Cleone nescio quid, quod quo nomine sit appellandum non reperio, in Alcibiade iuventutem, in Themistocle omnia, in Nicia probitatem, superstitionem, & felicitatem, antequam venisset in Siciliam: itemque alia sexcenta, quae suis locis sigillatim conabimur observare. Plurimus est apud Thucydidem veteris linguae Atticae usus, quae ξ pro σ usurpat, ut cum dicit ξυνέ-

σ παρείληθεν, όταν ξυνέγραψε καὶ ξυμμαχίαν λέγῃ καὶ τὴν δίφθογγον τὴν αἰ ἀντὶ τοῦ α γραΐσῃ, αἰεὶ λέγων. καὶ ὅλως ἐφευρετὴς ἐστὶ καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν γὰρ, ἐστὶν ἀρχαιότερα τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων, τὸ Αὐτοβοεὶ, καὶ τὸ Πολεμῆσειόντες, καὶ Παγχάλεπον, καὶ Ἀμαρτάδα, καὶ ὕλης Φακέλους· τὰ δὲ ποιηταῖς μέλει, εἶον τὸ Ἐπιλύξαι, καὶ τὸ Ἐπηλύται, καὶ τὸ Ἀνακῶς, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δ' ἴδια, εἶον Ἀποσίμωσις, καὶ Κωλύμη, καὶ Ἀποτείχισις· καὶ ὅσα ἄλλα παρ' ἄλλοις μὲν οὐ κεῖται, ὑπ' αὐτοῦ δὲ λέλεκται. μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ὀνομάτων, καὶ δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων, καὶ, ὡσπερ Φθάσαντες εἶπομεν, βραχύτητος συντάξεως. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δεικνύται. τέθεικε δὲ πολλάκις καὶ πάθῃ καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ Ἀντίπαλον δέος. ἔχει δὲ καὶ τι τοῦ πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιτάξιους λέ-

γραψε & ξυμμαχίαν. Per diphthongum αἰ scribit, quae reliqui per α, dicitque αἰεὶ. Et omnino nomina multa nova invenit. siquidem in Thucydidis dictione, quaedam vocabula reperiuntur ipsius aetate antiquiora, ut αὐτοβοεὶ, & πολεμῆσειόντες, & παγχάλεπον, & ἀμαρτάδα, & ὕλης φακέλους. Quaedam & poëtis sunt in usu, ut ἐπιλύξαι, ἐπηλύται, ἀνακῶς, & similia. quaedam ipsi propria, ἀποσίμωσις, & κωλύμη, & ἀποτείχισις: itemque alia, quae apud reliquos scriptores non leguntur, sed apud hunc tantum. Porro huic etiam curae est verborum maiestas, vis argumentorum, ac sententiarum gravitas: &, ut iam diximus, in compositione brevitatis. Nam saepe multae res vel unica voce declarantur. Saepe etiam res & affectiones pro personis usurpat, ut in illo ἀντίπαλον δέος. Habet etiam

γει· καὶ ποικίλως εἰρωνείας εἰσφέρων, καὶ ἐρωτήσεις ποιούμενος, καὶ φιλοσόφοις εἶδеси δημηγορῶν. ἐν οἷς γὰρ ἀμοιβαῖός ἐστι, φιλοσοφεῖ τὴν μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τῶν λέξεων καὶ τῶν συνθέσεων αἰτιῶνται οἱ πλείους, ὧν ἐστὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς. μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς περὶ καὶ πολιτικῆ λέξει χρῆσθαι μὴ δυναμένῳ οὐκ εἰδῶς ὅτι ταῦτα πάντα δυνάμεως ἐστὶ περιττῆς καὶ ἕξεως πλεονεξία. φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων γενόμενος, εἶγε ὁ μὲν Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων ἐσβολῆς ἐς τὴν Πλάταιαν, περὶ ἧς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγεται δὲ τι καὶ τοιοῦτον, ὡς ποτε τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου, παρῶν τῇ ἀκροάσει Θουκυδίδης, καὶ ἀκούσας, ἐδάκρυσεν. ἔπειτα φασὶ τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς

generis demonstrativi nonnihil: ut in oratione funebri: & quod variis ironiis, atque interrogationibus utitur: conciones quoque quasdam habet philosophico more conscriptas: sunt enim instar dialogorum, qui philosophis conveniunt, compositae. Ipsius tamen elocutionem ac verborum compositionem plerique reprehendunt, inter quos est Dionysius Halicarnassaeus. eum enim reprehendit, quasi soluta ac civili oratione uti nequeat. quod ideo Dionysius facit, quia ignorat, haec omnia esse cuiusdam eximiae facultatis & habitus perfectissimi. Herodoti autem temporibus videtur vixisse, siquidem Herodotus meminuit irruptionis in urbem Plataeam factae, quam historiam narrat Thucydides libro secundo. Aiunt etiam, cum Herodotus suas historias in hominum coetu recitaret, Thucydidem recitationi illi interfuisse, & cum eas audivisset, lacrimasse. quod ubi animadvertisset Herodotus, dixisse eum ferunt Oloro

τὸν πατέρα τὸν Ὀλορον, ὃ Ὀλορε, ὄργᾳ ἢ Φύσις τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα. ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θράκῃ· καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη· ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἠνέχθη τὰ ὀστέα αὐτοῦ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν, καὶ οὕτως ἐτάφη. οὐ γὰρ ἔξῃ Φανερωῖς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ Φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν Πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ Κοίλη καλεῖται, καθά φησιν Ἀντυλλος, ἀξιοπίστος ἀνὴρ μαρτυρῆσαι, καὶ ἱστορίαν γνῶναι, καὶ διδάξαι δεινός. καὶ στήλη δὲ, φησὶν, ἔστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, Θεουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσιος, ἔχουσα ἐπιγράμμα. τινὲς δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ, ἐνθάδε κεῖται. ἀλλὰ λέγομεν ὅτι νοούμενόν ἐστι τοῦτο καὶ προσυπακούμενον. οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ ἐπιγράμματι. ἔστι δὲ τὴν ιδέαν καὶ τὸν χαρακτῆρα μεγαλοπρεπῆς, ὡς μηδὲ

patri Thucydidis, Filii tui, o Olore, ingenium magno impetu ad literarum studia fertur. Mortuus est in Thracia, & ut quidem volunt nonnulli, ibi est sepultus: sed alii dicunt, ossa eius clam a cognatis Athenas fuisse importata, itaque sepulta. neque enim palam licuit Athenis sepelire eum, qui propter crimen proditionis exilio fuisset multatus. Erat autem eius sepulcrum prope portam in eo loco agri Attici, qui appellatur Coela, quemadmodum testatur Antyllus, vir fide dignissimus, historiaeque peritissimus, & ad docendum appositissimus. Fuit etiam, ait ille, in Coela habens hanc inscriptionem columna, THUCYDIDES OLORI HALIMUSIUS. Addiderunt vero quidam haec, HIC IACET. quod nos facile intelligi posse ac subaudiri putamus: in inscriptione enim non erat. Forma autem, & dicendi genus, quo Thucydides utitur, est magnificentum

ἐν τοῖς οἴκοις ἀφίστασθαι τοῦ μεγαλόπρεπούς· ἐμβριθῆς τὴν φράσιν, ἀσαφῆς τὴν διάνοιαν, διὰ τὸ ὑπερβατοῖς χαίρειν· ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πράγματα δηλῶν, καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοιαν τὸναντίον ἀσχημάτιστος. οὔτε γὰρ εἰρωνείαις, οὔτε ἐπιτιμήσεσιν, οὔτε ταῖς ἐκ πλάγιου ῥήσεσιν, οὔτε ἄλλαις τισὶ πανουργίαις πρὸς τὸν ἀκροατὴν κέχρηται, τοῦ Δημοσθένους μάλιστα ἐν τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι δὲ οὐκ ἀγνοῖα σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν παρεῖναι τὸν Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις κρέποντας καὶ ἀρμόζοντας συντιθέντα τοὺς λόγους. οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ καὶ Ἀρχιδάμῳ καὶ Νικίᾳ καὶ Βρασίδᾳ, ἀνθρώποις μεγαλόφροσι καὶ γενναίοις καὶ ἡρωικὴν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνείας καὶ πανουργίας

adeo, ut ne in commiserationibus quidem ab hac magnifica loquendi forma abstineat. Elocutio est gravis, sententiae obscurae, quia hyperbatis delectatur, & multas res paucis verbis declarat. Et verborum quidem plurimas habet figuras. contra vero paucissimas sententiarum figuras habet. Nam nec ironiis, nec obiurgationibus, nec obliquis dictis, nec ullis aliis callidis artibus, quibus auditorem capiat, utitur, cum tamen Demosthenes in his potissimum suae eloquentiae vim ostendet. Puto autem, huiusmodi sententiarum figuras a Thucydide non propter earum ignorantiam praetermissas: verum quia orationem personis, de quibus verba facit, congruentem, atque convenientem tribuere volebat. Nec enim decebat Pericli, & Archidamo, & Niciae, & Brasidae, viris excelsi animo praeditis, & generosis, & heroica gloria ornatis, ironias, & alias artis

περιτιθέσθαι, ὡς μὴ παρήσϊαν ἔχουσι. Φανερώς ἐλέγχειν, καὶ ἀντικρὺς μέμψασθαι, καὶ ὀτιοῦν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο τὸ ἀπλαστον καὶ ἀνηθοποίητον ἐπέτηθευσε, σώζων καὶ τούτοις τὸ προσῆκον, καὶ τῇ τέχνῃ δοκοῦν. τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάσσει τοῖς προσώποις τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν, καὶ τοῖς πράγμασι τὸν ἀκόλουθον κόσμον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτεμον εἰς τρεῖςκαίδεκα ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως. ὅμως δὲ ἡ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτῶ διηρῆσθαι τὴν πραγματείαν ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιός.

oratoriae fraudes attribueret, quasi non liceret ipsis alios aperte arguere, & palam accusare, & dicere quidquid vellet. Propterea igitur simplicem, & minime figuratam orationem accurate est secutus, in his etiam rebus decorum, & artis praecepta servans. Est enim artificis periti, dignitatem singulis personis convenientem servare, & rebus quibusque congruens ornamentum tribuere. Sciendum autem est, totam Thucydidis historiam a quibusdam in XIII libros fuisse divisam, ab aliis aliter. Frequens tamen, & communis usus obtinuit, ut totum hoc opus in octo tantum libros divideretur: quod & Asclepius suo iudicio comprobavit.

Α Λ Λ Ω Σ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ὀλόρου, Ἀθηναῖος· παῖδα δὲ ἔσχε Τιμόθεον. ἦν δὲ ἀπὸ μὲν μητρὸς Μιλτιάδου τοῦ στρατηγοῦ τὸ γένος ἔλκων· ἀπὸ δὲ πατρὸς, Ὀλόρου τοῦ Θρακῶν βασιλέως, μαθητὴς Ἀντιφῶντος. ἤκμαζε κατὰ τὴν πρῶτην Ὀλυμπιάδα. ἔγραψε δὲ τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων. οὗτος ἤκουσεν ἔτι παῖς τυγχάνων Ἡροδότου, ἐπὶ τῆς Ὀλυμπίας τὰς ἱστορίας αὐτοῦ διερχομένου, ἃς συνεγράψατο, καὶ κινήθεις ὑπό τινος ἐνθουσιασμοῦ, πλήρης δακρύων ἐγένετο. καὶ ὁ Ἡρόδοτος κατανοήσας τὴν αὐτοῦ φύσιν, πρὸς τὸν πατέρα Θουκυ-

ALITER EX SUIDA.

THUCYDIDES, Olori filius Atheniensis. Habuit autem filium Timotheum. Maternum autem genus a Miltiade duce, paternum vero ab Oloro, Thracum rege, ducebat. Antiphontis discipulus. Floruit Olympiade 87. Scripsit autem Peloponnesiorum & Atheniensium bellum. Hic, dum adhuc esset puer, audivit Herodotum, qui suas historias Olympiae recitabat, quas conscripserat, & quasi quodam furore divino percitus, lacrimis est repletus. Herodotus autem, animadverso eius ingenio, Oloro Thucydidis patri

δίδου Ὀλορον ἔφη, μακαρίζω σε τῆς εὐτεκνίας, Ὀλορε. ὁ γὰρ σὸς υἱὸς ὀργῶσαν ἔχει τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ μαθήματα. καὶ οὐκ ἐψεύσθη γε τῆς ἀποφάνσεως. οὗτος ὁ Θουκυδίδης ἀνὴρ ἦν πολὺς ταῖς τέχναις, κάλλει λόγων, καὶ ἀκριβεῖα πραγμάτων, καὶ στρατηγίαις, καὶ συμβουλίαις, καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσιν. οὗτος ὁ συγγραφεὺς μεταβαίνειν εἴωθεν ἀπὸ τῶν θηλυκῶν εἰς οὐδέτερα οἶον, Τρέπονται εἰς Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ πρότερον. Καὶ Θουκυδίδειος γραφή.

dixit: Te, Olore, propter egregiam prolem beatum iudico: Tuus enim filius animum ad disciplinas incitatum, earumque vehementer cupidum habet. Nec eum sua sententia fefellit. Hic Thucydides fuit vir insignis artificio, orationis elegancia, accurata rerum expositione, & imperatoriis artibus, & consiliis, & panegyricis argumentis. Hic scriptor a femineo ad neutrum genus transire solet, ut Τρέπονται εἰς Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ πρότερον. Et haec est Thucydidis propria peculiarisque scribendi ratio.

ΑΛΛΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ,
ΑΔΕΣΠΟΤΑ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ἀθηναῖος, Ὀλόρου ἦν παῖς, Θράκιον δὲ αὐτῷ τὸ γένος. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτῷ Ὀλορος ἐκ Θράκης εἶχε τὸ ὄνομα. γέγονε δὲ τῶν Μιλτιάδου συγγενῆς. αὐτίκα γοῦν ἔνθα Μιλτιάδης περὶ Κοίλην τέβαπται, ἐνταῦθα καὶ Θουκυδίδης τέβαπται. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἔγημε τοῦ Θρακῶν βασιλέως θυγατέρα Ἡγησιπύλην. γέγονε δὲ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητῆς, δεινοῦ λέγειν, καὶ ὑπόπτου γενομένου τοῖς δικαστηρίοις. καὶ διὰ ταῦτα λέγοντος μὲν οὐκ ἠνείχοντο αὐτοῦ, γράφειν δὲ ἐπεχείρησε τοὺς λόγους, καὶ ἐξέδωκε τοῖς δεομένοις. ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὁ

ALIA DE THUCYDIDE,
INCERTO AUCTORE.

THUCYDIDAE Atheniensi, Olori filio, Threicium genus fuit: nam pater eius Olorus ex Thracia nomen accepit. Fuit autem ex affinibus Miltiadae. Unde & ubi Miltiades apud Coelam, ibi & Thucydides sepultus est. Miltiades Hegesipylen Thracum regis filiam in uxorem duxit. Fuit autem Thucydides discipulus Antiphontis Rhamnufii, qui in dicendo gravis, in iudiciis suspectus habitus est: propter quod cum ipsum orantem non facile iudicia tolerarent, orationes scribere aggressus est: & quibus eo opus erat, exhibuit. De quo Thucydides discipulus testimonium

μαθητῆς, ὅτι ᾧ ἂν σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπήλλαττεν εἰς τὰς δίκας. ἀλλ' ὁ μὲν ἔδοξε πονηρὸς Ἀντιφῶν εἶναι, καὶ περὶ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κριθεὶς προδοσίας, ὡς Λακεδαιμονίοις μὲν τὰ ἄριστα κατὰ πρεσβείαν παραινέσας, Ἀθηναίοις δὲ ἀλυσιτελέστατα, ἔάλω. καὶ σὺν αὐτῷ διεφθάρησαν Ἀρχεπτόλεμος καὶ Ὀνομακλῆς, ὧν καὶ κατεσκάφησαν καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ τὸ γένος, τὸ μὲν διεφθάρη, τὸ δὲ, ἄτιμον ἐγένετο. στρατηγικὸς δὲ ἀνὴρ ὁ Θουκυδίδης γενόμενος, καὶ τὰ περὶ Θάσον πιστευθεὶς μέταλλα, πλούσιος μὲν ἦν, καὶ μέγα ἐδύνατο· ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ αἰτίαν ἔσχε προδοσίας ἐκ βραδύτητός τε καὶ ὀλιγωρίας. ἔτυχε μὲν γὰρ Βρασιδάς τὰς ἐπὶ Θράκης καταλαβὼν πόλεις Ἀθηναίων, ἀφιστὰς μὲν Ἀθηναίων, Λακεδαιμονίοις δὲ προστιθεὶς. κἀνταῦθα δέον ταχέως ἀνα-

perhibuit, quod cuicumque consilium dedisset, ille in iudicio victor evadebat. Sed Antiphon improbus est existimatus, & circa finem belli Peloponnesiaci proditionis accusatus est, quippe qui Lacedaemoniis optima legationis tempore, Atheniensibus vero inutilissima consuluisse deprehensus est: simulque cum eo Archeptolemus & Onomacles periere, quorum domus funditus everfae sunt, & eorum genus partim abolitum, partim honore privatum. Cum autem Thucydidi, in imperatoria dignitate constituto, credita essent metalla, quae circa Thasum erant, dives & potens factus est. Bello vero Peloponnesiaco proditionis accusatus est, ob tarditatem & negligentiam. Forte enim Brasidas cepit urbes Atheniensium in Thracia, quas abducens ab Atheniensibus Lacedaemoniis adiecit; eoque cum oporteret Thucydides celeriter navigare, & servare Eiona pro-

πλεῦσαι, καὶ σῶσαι μὲν τὴν Ἡϊόνα ἐγγὺς κειμένην, περιποιῆσαι δὲ τὴν Ἀμφίπολιν, μέγα κτῆμα τοῖς Ἀθηναίοις, τὴν μὲν Ἡϊόνα ἐδυνήθη Θράσας σῶσαι, τὴν δὲ Ἀμφίπολιν ἀπώλεσε. καίτοι Κλέων βοηθῶν ταῖς ἐπὶ Θράκης πόλεσι, κατέπλευσε μὲν εἰς Ἀμφίπολιν, ἀλλ' ἄρως μάχης γενομένης Βρασίδας μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος εὐίκησεν αὐτὸν, Κλέων δὲ ἀπέθανεν, ὑπὸ Μυρκινίου πελταστοῦ βληθείς. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ Βρασίδας τῆς νίκης αἰσθόμενος ἀπέθανε, καὶ Ἀμφίπολις Ἀθηναίων ἀπέστη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο. ἔθα καὶ τὰ Ἀγρόνεια οἰκοδομήματα καθελόντες οἱ Ἀμφιπολίται, Βρασίδειαν ἐκάλεσαν, μισήσαντες μὲν τὴν Ἀττικὴν ἀποικίαν, λακωνίσαντες δὲ καὶ τούτῳ, καὶ τὴν τιμὴν μεταθέντες εἰς Λακεδαίμονα. γεόμενος δὲ Φυγᾶς ὁ Θουκυδίδης ἐσχόλαζε τῇ ξυγγραφῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ διὰ τούτου δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν Λακεδαιμονίοις,

pe positam, & vindicare Amphipolim Atheniensibus summe utilem, Eiona quidem perveniens fervabat, Amphipolim autem perdidit. Atqui Cleon suppetias ferens urbibus Thraciae, navigavit ad Amphipolim, sed tamen commissa pugna a Brasida Lacedaemonio victus est, periitque a Murcinio peltato vulneratus. Verumtamen & Brasidas victoriam adeptus, mortuus est, & Amphipolis ab Atheniensibus ad Lacedaemonios descivit: ubi & Agnonia aedificia cum diruissent Amphipolitae, Brasidia appellarunt, coloniam Atticam odio habentes, & Laconum partes etiam in hoc foventes, atque honorem in Lacedaemona transferentes. Thucydides vero cum exfularet, belli Peloponnesiaci historiam scripsit, & propter hoc Lacedaemoniis plurimum gratificari videtur, Atheniensium autem tyrannidem &

κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὴν τυραννίδα καὶ πλεονεξίαν. οὐ γὰρ καιρὸς αὐτῷ κατεῖπεῖν Ἀθηναίων ἐγένετο. Κορινθίων κατηγοροῦντων, ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων, ἢ Μιτυληναίων αἰτιωμένων, πολὺς ἐν τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς Ἀττικοῖς ἐρρύη· καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς Λακωνικάς ἐξῆρε τῷ λόγῳ, τὰς δὲ ξυμφορὰς ἤυξσε τὰς Ἀττικάς, ὅπου καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. πέπαυται δὲ τὸ τῆς συγγραφῆς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Κυνὸς σῆμα, τούτεστι περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα δοκοῦσι καὶ νενικημένοι Ἀθηναῖοι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἐτέροις γράφειν κατέλιπε, Ξενοφῶντι καὶ Θεοπόμπῳ. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἐφεξῆς μάχαι. οὔτε γὰρ τὴν δευτέραν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα, ἣν Θεόπομπος εἶπεν, οὔτε τὴν περὶ Κύζικον, ἣν ἐνίκησε Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης καὶ Ἀλκιβιάδης, οὔτε τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, ἔνθα νικῶσιν Ἀθηναῖοι Λακε-

avaritiam accusare; cum alia contra eos scribendi non praestaretur opportunitas. Corinthiis accusantibus, Lacedaemoniis succensentibus, & Mityleniis culpantibus, grandis in Atheniensium crimina infurgebat, Laconicas victorias oratione extollens, & Atticas calamitates augens, eas praecipue, quae in Sicilia acceptae fuerunt. Historiam autem clausit in bello navali, quod gestum est circa Cynossema, hoc est circa Hellespontum: ubi videntur & Athenienses victoriam comparasse. Quae vero secuta fuerunt, aliis scribenda reliquit, Xenophonti videlicet & Theopompo. Nam plura proelia postea commissa sunt. Neque enim complexus est secundam pugnam navalem circa Cynossema, quam Theopompus scripsit: neque eam, quae circa Cyzicum commissa est, in qua Thrasylbulus, Theramenes, & Alcibiades victoriam retulerunt: neque quae in Argi-

δαιμονίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν Ἀττικῶν, τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅπου καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς ἐξῆς ἐλπίδας. καὶ γὰρ τὸ τεῖχος αὐτῶν καθηρέθη, καὶ ἡ τῶν τριάκοντα τυραννὶς κατέστη, καὶ πολλαῖς ξυμφοραῖς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἃς ἠκρίβωσε Θεόπομπος. ἦν δὲ τῶν πάντων κατὰ γένος Ἀθήνησι δοξαζομένων ὁ Θουκυδίδης. δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν, πρὸ τῆς συγγραφῆς προέστη τῶν πραγμάτων. πρώτην δὲ τῆς ἐν τῷ λέγειν δεινότητος τήνδε ἐποίησατο τὴν ἐπίδειξιν. Πυριλάμπης γάρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα Φίλον καὶ ἐρώμενον ἴδιον διὰ τινα ζηλοτυπίας ἐφόνευσε· ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κινουμένης πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαν ποιούμενος ὑπὲρ τοῦ Πυριλάμπους, καὶ Περικλέους κατηγοροῦντος, ἐνίκα. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν

nufis facta est, ubi Athenienses Lacedaemonios superarunt: neque, quae caput Atticorum malorum fuit, pugnam navalem ad Aegos flumen, ubi & naves & spem deinceps perdidit Athenienses. Tunc enim murus eorum everfus est, & tyrannis triginta virorum constituta, & in multas calamitates incidit civitas, quas diligentius scripsit Theopompus. Thucydides autem inter Athenienses clarissimos unus fuit, cumque gravis in scribendo videatur, priusquam scriberet, rebus praefuit. Primum autem gravitatis in dicendo demonstrationem hanc fecit: Pyrilampes enim quidam, ex civibus virum amicum, & amasi loco habitum, ob suspicionem quandam interfecit. Hac autem causa in Areopago mota, magnum sapientiae suae specimen edidit. Nam cum pro Pyrilampe causam ageret, & Pericles accusaret, victoriam obtinuit; unde imperator ab Atheniensi-

ἐλομένων Ἀθηναίων, ἄρχων πρόστη τοῦ δήμου. μεγαλόφρων δὲ ἐν ταῖς πράγμασι γενόμενος, ἄτε Φιλοχρηματῶν, οὐκ εἶα τὸν πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοκρίτου, ὡς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου Φεύγων ἐάλω ὕστερον δὲ ἐξοστρακίζεται ἔτη δέκα. Φεύγων δὲ, ἐν Αἰγίνῃ διέτριβε, καὶ κεῖ λέγεται τὰς ἱστορίας αὐτὸν συντάξασθαι. τότε δὲ τὴν Φιλαργυρίαν αὐτοῦ μάλιστα Φανεράν γενέσθαι ἅπαντας γὰρ Αἰγινήτας κατατοκίζων, ἀναστάτους ἐποίησε. μετὰ δὲ τὴν ἱστορίαν Φασὶ συντετάχθαι τῷ συγγραφεῖ τὸ προοίμιον, ἐπεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μέμνηται γεγονότων, ὡσπερ τῆς Δήλου καθάρσεως, ἣν περὶ τὸ ἑβδομον ἔτος ἐπὶ Εὐθύνου ἄρχοντος γεγενῆσθαι Φασί. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς, λέγων, Ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου. ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ Φη-

bus delectus, princeps populi fuit. Peculatus autem reus est factus, tanquam avaritia detentus: idcirco eum non passī sunt amplius praeesse populo. Primum enim sub Xenocrito ad Sybarin peregre profectus, cum Athenas reversus esset, perturbationem iudicii fugiens, captus est: postea vero in exsilium missus per decennium; fugiens autem, in Aegina commoratur, & illic dicitur historias composuisse. Tuncque cupiditatem suam maxime patefecit: nam omnes Aeginetas foenore opprimens, exhaustit. Post absolutam historiam prooemium ab auctore ordinatum fuisse referunt: quoniam de his, quae in bello gesta sunt, in eo meminit; ut de Deli purgatione, quam circa septimum annum ab Euthyno archonte factam fuisse dicunt. Mentionem quoque in eo fecit de fine belli, dicens: In finem huius

σι, Κίνησις γὰρ αὐτὴ μεγίστη τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων ὡς δὲ εἰπεῖν, καὶ ἐπιπλείστον ἀνθρώπων. πληρώσας δὲ τὴν ὀγδόην ἱστορίαν, ἀπέθανε νόσῳ. σφάλλονται γὰρ οἱ λέγοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι τὴν ὀγδόην, ἀλλ' ἑτέρου συγγραφέως. τελευτήσας δ' ἐν Ἀθήνησιν, ἐτάφη πλησίον τῶν Μιλτιάδων πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ προσαγορεύεται Κοίλη· εἴτε αὐτὸς ἐπανελθὼν Ἀθήναζε ἐκ τῆς Φυγῆς, τοῦ ὀρισθέντος χρόνου πληρωθέντος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, εἴτε μετακομισθέντων αὐτοῦ τῶν ὀστέων ἀπὸ Θράκης, ἐκεῖ καταστρέψαντος τὸν βίον· λέγεται γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρα. καὶ στήλη τις ἀνέστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ τοῦτο ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα·

Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.

belli. Sed & initio dicit: Motus enim hic maximus Graecis fuit, & parti cuidam barbarorum, & ut ita dicam, maximae parti hominum. Cum autem octavam historiam absolvisset, morbo extinctus est. Falluntur enim, qui dicunt, non Thucydidae esse octavam, sed alterius historici. Mortuus autem, Athenis sepultus est iuxta portas Militiadarum, in loco Atticae regionis, qui appellatur Coela: seu cum rediisset Athenas ab exilio, completo tempore praescripto, & in propria patria occubisset; seu translatis eius ossibus ex Thracia, cum illic decessisset: in utramque enim partem dicitur. & columna quaedam in Coela erecta est, hoc monosticho insignita:

Thucydides Olori iacet hoc Halimusius antro.

ANNOTATIONES

IN VITAM THUCYDIDIS.

Pag. III. l. 1. ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ) Quis fuerit, aut qua aetate vixerit hic Marcellinus, non ita facile est coniecere. Scriptorum, qui eius meminerunt, primus (quod sciam) & antiquissimus est Suidas in v. ἀπῆλαιυσε & v. ἀπολαύειν. Verum an is sit, quem in v. Μαρκελλῖνος Sallustio philosopho familiarem fuisse narrat, pronuntiare non ausim. Eum ad Valentiniani, Valentis & Gratiani tempora referri debere existimat Vossius; eundemque esse arbitratur, cuius in Hermodenem de statibus Commentarios una cum Syriano & Sopatro excudit Aldus. Quin & Gesneri suspicio est, non alium esse ab Ammiano Marcellino, cuius ex xxxi Historiarum libris exstant hodie libri xviii. nempe quia Ammianus ille Graecum se fuisse dicit extremis libri xxxi verbis: & phrasis ipsa satis hoc prodit. ad quam coniecturam firmandam non leve accedit argumentum, quod Am. Marcellinus (ut notavit Valesius) plurimis in locis imitatus est Thucydidem, & nonnulla ab ipso mutuari solet. * l. 5. ἀπὸ τῆς ὅλης ξυγγραφήσ παρακβολή) Crediderim hanc dissertationem operis longioris fuisse fragmentum, quo videtur complexus fuisse vitas praestantiorum quorundam Oratorum & Historicorum. Primus eam in lucem protulit, suaeque Thucydidis editioni praemisit Aldus: latinitate donavit Isaacus Casaubonus: & postea recognovit, plurimisque in locis illustravit Aemil. Portus. * l. 15. πολὺς γὰρ ἀνὴρ) πολὺς γὰρ ὁ ἀνὴρ legendum censet Casaub.

*Pag. IV. l. 2. Καὶ συμβουλαῖς) καὶ συμβουλευτικαῖς mallem cum Casaub. * l. 9. τῶν περὶ) Vide Var. Lect. p. XLIV. * l. 11. πρὸς Αἰακὸν τὸν Δίος) Ita de Miltiade Herodorus, l. 6, c. 35. adi Rutgerfium in Var. Lect. l. 1, c. 9, p. 29. * l. 12. Δίδυμος) Incertum, utrum hic Didymus is sit, qui*

Iulii Dictatoris & Triumvirorum temporibus vixit, & Χαλκέντορος appellatur ab Ammiano Marcellino, aliisque; an Didymus cognomento Claudius, qui (teste Suida) de Thucydidis in analogia erratis scripsit. Vide Voffium de Historicis Gr. l. 1, c. 24. * l. 13. Φερεκύδην) Pherecydae duo, aut plures fuerunt. Nullus dubito, quin Pherecydes, cuius fragmentum citat Marcellinus, idem sit ac ille, cuius meminit Strabo lib. 2, & quem admodum antiquum esse ostendit Dionys. Halicarn. l. 1 Antiq. ubi inquit, ἀνδρα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων Φερεκύδην τῶν Ἀθηναίων γενεαλόγων οὐδενὸς δεύτερον. Vide Salmasium ad Solinum p. 590; Voffium de Historicis Gr. l. 4, c. 4; Menagium in Diogenem Laërtium, p. 68. * l. 14. Φιλαῖος) Alius est Φιλαῖος. (Stephanus in marg. ed. 2 γρ. Φιλαῖος.) Apud Tzetzem Φίλιος pro Φιλαῖος legitur, exiguo quidem mendo, sed tamen quod Reineccium, aliosque nonnullos eousque decepit, ut Philium quandam diversum a Philaeo inter Aiacis liberos ponerent. Hic tum aliis aliquot inter veteres, tum & Pausaniae in Atticis, non Aiacis, sed Euryfacis filius, Aiacis nepos dicitur. Herodotus tamen lib. 6, c. 35, Aiacis filium facit. Plutarcho in Solone & Philaeus & Euryfaces Aiacis filii dicuntur.

Pag. V. l. 1. Δάϊκλος) Forfan Αἰκλος Casaub. * l. 3. Ἀγαμήστωρ) De hoc, ut de reliquis, nihil memorabile proditur, nisi quod hunc (cum in privata fortuna vixerint ceteri) Athenis Archonta fuisse aiunt. Rutgerfius. Vide Meurfium de Archont. Ath. l. 1, c. 1. * l. 4. τοῦδε, Μιλτιάδης) Vel cum Casaubono dicendum, quaedam hic desiderari, vel cum Rutgerfio legendum τοῦδε Ἱπποκλείδης, τοῦδε Μιλτιάδης &c. Nam Herodotus libro sexto ponit Hippoclidem Tifandri filium inter procos, qui Sicyonem Agaristae causa venerant. Vide Rutgerfium p. 30. * l. 5. ἐφ' οὗ ἀρχοντος Παναθήναια ἐτέθη) Idem testatur Anonymus, cuius meminit Meurfius de Archont. Ath. l. 1, c. 11. Sed uterque capiendus de gymnico eius festi certamine, quod tunc institutum. Eusebius Chron. 1 rem exponit, sed in annum III Olympiadis LIII refert. Vide & Meurfium de Regn. Ath. pag. 82; & Rutgerfii var. Lect. pag. 31. (Add. Scalligerum ad Euseb. n. MCCCCLII.) * l. 6. τοῦδε, Μιλτιάδης) Etiam hic desunt quaedam. Non enim Hippoclidis, qui proxime praecessit, Miltiadis huius secundi pater fuit, sed Cypselus, auctore Herodoto l. 6, c. 36. Hippoclidis au-

tem quisnam filius fuerit, non invenio. * *ibid.* ὤκησε) ὤκισε legit Casaubonus. (& Stephanus.) * l. 7. Ἑλλάνικος) Ut duo Pherecydae, ita & Hellanici duo fuerunt: unus Mitylænaeus, annis duodecim Herodoto grandior, alter autem Milefsus, cuius aetas non satis cognita est. Hellanici cuiusdam mentionem facit Thucyd. l. 1, c. 97; eundemque reponit inter Atticos Historicos. qui forsitan idem sit cum eo, cuius Afopis citatur a Marcellino. Vide Voffium de Historicis Gr. l. 1, c. 1, & l. 4, c. 5. * l. 9. Θρᾶκες καὶ &c.) Herodotus hanc historiam refert, sed ita ut Marcellinum alios auctores esse secutum appareat. Quin & Θρᾶκες οἱ Δόλογοι ex Herodoto rescribendum mallet: cum Δόλογοι (teste Stephano) ἔθνος Θρᾶκης, Δόλοπες ἔθνος Θεσσαλῶν. * l. 12. καταφεύγουσιν ἐπὶ τὰ &c.) Ἐς Δελφοὺς ἔπεμψαν τοὺς βασιλέας περὶ τοῦ πολέμου χρησομένου. Herodot. l. 6, c. 34. * l. 13. εἰδότες ὅτι &c.) Δεινὸς γὰρ εὐρεῖν καὶ ἄμμηχανῶν πόρον. Aeschylus in Prometheo vincito, v. 59. Carmen hoc ipsum citat & Aristophanis Scholiastes ad Equites; & πόρους legit, sicuti Marcellinus. * l. 14. Θεῶν γὰρ ἰσχύς &c.) Ita edidit Stephanus. Θεῶν γὰρ ἰσχύς καὶ κατ' Αἰσχύλον ὑπερτέρα. πολλάκις δ' ἐν κακοῖσι τὸν ἀμμήχανον καὶ χαλεπᾶς * * * ὑπὲρ τε ὀμμάτων κρηναμένων νεφέλων ὄρθοι. Ald. Flor. Bas. In optimis Aeschyli editionibus (Trag. ἐπτὰ ἐπὶ Θηβαῖς. v. 232.) legitur: "Ἔστι θεοῖς δέ τ' (δ' ἔτ' al.) ἰσχύς καθυπερτέρα· "πολλάκι δ' ἐκ κακοῖσι τὸν ἀμμήχανον "ἐκ χαλεπᾶς δύας, ὑπερῷ ὀμμάτων κρηναμέναν νεφέλαν ὄρθοι.

Pag. VI. l. 7. Πρὸ τῶν ὄρων &c.) Procul dubio legendum, πρὸ τῶν θυρῶν καθεζομένῳ τῆς αὐτοῦ οἰκίας. nam Herodotus disertim refert, eum sedisse ἐν τοῖσι πρεθύροισι τοῖσι ἐαυτοῦ. est autem ortus error e compendio literarum, & prava pronuntiandi ratione. Rutgerfius. * l. 10. ὄρων οὖν &c.) ὄρων τοὺς Δολόγους παρίοντας, ἐσθῆτα οὐκ ἐγχαρίην ἔχοντας, καὶ αἰχμὰς &c. Herodot.

Pag. VII. l. 1. Οἱ μὲν οὖν &c.) Ita Herodotus rem narrat, quem vide l. 6, c. 35. * l. 4. οἷς καὶ προσδούς) ὅς καὶ προσδούς legendum existimat Casaub. * l. 8. ἀπαθάνοντος δὲ μετὰ παιδὸς αὐτοῦ) ἀπαθάνοντος δὲ ἀπαιδὸς αὐτοῦ. Idem. (& Steph.) Ἀπαθάνοντος δὲ μὲν ἀπαιδὸς αὐτοῦ. Rutgerfius. * l. 9. Στησαγόρας) Lapsus est Marcellinus, & cum eo Aristophanis interpres, qui hunc Stefagoram Miltiadis Cypseli fratrem uterinum faciunt, cum fuerit fratris eius uterini

filius. Cypseli enim uxor, mater Miltiadis, (qui moriebatur. *ἀπαις*, ut constat ex Herodoto, l. 6, c. 38.) Cypselo mortuo, nubuit Stefagorae, sive Tifagorae, ut eum vocat Aristidis Schol. (Id enim ex eo liquet, quod Cimonem Miltiadis tertii patrem, Stefagorae quidem filium, Miltiadae vero Cypseli fratrem uterinum fuisse tradit Herodotus l. 6, c. 38. Quod fieri non potuit, nisi Cypseli uxor eo mortuo Stefagorae nupserit.) Stefagoras ex ea Cimonem suscepit, qui ob stultitiam *Κόαλεμος* dictus fuit. Hunc patrem Miltiadis tertii, & Cimonis eius filii avum fuisse constat. Nam Cimoni duo filii fuere, Stefagoras & Miltiades, ut liquet ex Herodoto l. 6, c. 38 & 39. Hic Miltiades ad Marathonem vicit: qui male a Cornelio Nepote cum Miltiade Cypseli confunditur, ut Cimon Coalemus a Plutarcho cum Cimone Miltiadis tertii filio. Miltiadi huic liberi fuere tres: Metiochus & Elpinice, e muliere ignota, quam Atticam fuisse Marcellinus ait; ex Hegeſipyla, Olori Thraciae regis filia, Cimon, dux clarissimus. Vide Rutgerſum in Var. Lect. p. 37 & 44. * l. 14. *λαμβάνει Θρακῶν*) Vide Herodotum l. 6, c. 39.

Pag. VIII. l. 5. Ἡ δὲ ναὺς) Vide eundem, l. 6, c. 41. * l. 9. *ἐχθρῶν*) Lacunas in editt. Ald. Flor. Bas. hisce verbis (quae uncis inclusa vides) felicissime supplevit If. Casaubonus, ex Suida, ut credo, in voce *Μιλτιάδης*. (Stephanus hic annotat: lego *τῶν ἐχθρῶν* ex Suida: unde & reliqua supplevimus, quae hic notis inclusa vides.) * l. 12. *στρατηγός*) *κατήγορος* Ald. Flor. Bas. * l. 13. *οὖν κατάγεσθαι*) Inter *οὖν* & *κατάγεσθαι*, ut & mox inter *καὶ* & *μέταλλα* deerat aliquid in codice, unde Marcellinum descripsit Aldus. * l. 14. *Θουκυδίδου γένος*) Si nullis aliis argumentis (praeter ea, quae sequuntur) adductus, sibi & aliis persuaserit Marcellinus, Thucydidem a Miltiade genus duxisse, metuo ut eorum sententia verior sit, qui, Hermippum secuti, cum a Pisistratidis originem habuisse testati sunt. In eadem tamen, qua Marcellinus, opinione gravissimum scriptorem Plutarchum esse video. Rutgerſius. * *ibid. καὶ μέγιστον τεκμήριον*) Argumentum plane ficulneum: si enim omnes opulenti e Miltiadis genere putandi sint, quid fiet Craſſo? aut si omnes, qui fodinas in Thracia possident, quid ipsius Thucydidis coniugi, quam & divitem, & fodinas in Thracia possidisse, ipse Marcellinus scribit. Idem.

*Pag. IX. l. 2. Τισὶν * εἶναι*) *τισὶν ἀδελφιδούς εἶναι* legen-

dum coniicit Ifaacus Casaubonus. (& Stephanus.) * l. 3. μηδεμίαν μνήμην) Thucydides tamen non obscuram sui mentionem facit, lib. 4, c. 104: Θουκυδίδην τὸν Ὀλορον, ὃς τὰδε ξυνέγραψεν &c. & paulo infra: Θουκυδίδην κτησίν τε ἔχειν τῶν χρυσείων μετάλλων &c. & lib. 5, c. 26: Γέγραφα δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος &c. Ae. Port. * l. 8. ἢ στήλι) ἔχουσι δὲ καὶ αἱ στήλαι ἐπιγραφὰς ποῦ ἕκαστος ἀπέθανεν. Schol. Aristoph. p. 560 ed. Aurel. * l. 11. Μελιρῖσι) Μελιτίσι omnino scribendum. Pausanias in Atticis, Θουκυδίδει μνημῆμά ἐστιν οὐ πόρρω πυλῶν Μελιτίδων. (Haec est emendatio Stephani, & Casauboni in ed. Porti: quam etiam sequitur Petitus in leg. Attic. pag. 495, 497. Pausaniae locus est Attic. cap. 23. Quae hic de nomine patris Thucydidis scribit Marcellinus, non potuerunt adducere Stephanum in Annotat. ad Thucydidem pag. 271, ut ei ac Didymo potius assentiri vellet, quam plerisque aliis vetustis scriptoribus, qui patrem Thucydidis Ὀλορον vocant, non Ὀρορον, Ita Thucydides ipse IV, 104. Dionysius Halicarn. de Arte rhetorica cap. 6 in princ. Pausanias Attic. cap. 23. Plutarchus in Cimone princip. Aristides Tom. III, pag. 200 ed. Cant. Themistius Orat. IV, pag. 60 ed. Hard. Agathias Lib. II, p. 62. Photius Biblioth. Cod. x, ubi male editum est Ὀλορες, pro Ὀλορε. Suidas in Θουκυδίδης & ὄργῶν, qui etiam in Ὀλορος ad patrem Thucyd. respicere potuit, & Schol. Dionis Chrysostomi in Scholiis Morelli ad Dionem pag. 106. Si Didymus columnam in sepulcro Thucydidis positam sua aetate superfuisse, & inscriptionem illius sibi lectam testatus fuisset, responderi posset, omnia loca scriptorum veterum, in quibus patri Thucydidis Oloro nomen est, e scriptura columnae emendanda esse. Sed hoc non liquet e verbis Marcellini, e quibus nihil aliud colligi potest, quam Didymum testimonium columnae ad sententiam suam stabiliendam adhibuisse: quod ille etiam diu post eam abolitam fama quadam accepisse potuit. Hoc quoque scrupulum iniecit, quod Marcellinus regem Thracum, cuius nomen patri Thucydidis impositum fuit, & Ὀλορον appellat, & quod Herodotus VI, 39 & 41 Ὀλορον regem Thracum memorat. Tamen viri eruditissimi Vossius II Institit. Orator. 13, 3, & I de Histor. Graec. 4, itemque Fabricius II Biblioth. Graec. 25, 1, Didymi & Marcellini auctoritatem sequi malunt.) * l. 14. ὄντως) ὄντως malit Ae. Port. * *ibid.* ξένος γὰρ αὐδαίς)

Habebant quidem gentes & familiae sua singulae monumenta: unde Demosthenes in Orat. adversus Macaratum, ἐν τῷ μνήματι Βουσελιδῶν πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενομένοι κείνται. Sed utrum hoc religiose adeo observatum fuerit, ut neminem iisdem monumentis, nisi qui eiusdem familiae esset, inferre liceret, statuere non ausim. Rutgerius de rei veritate, ut & de validitate argumenti, quo Marcellinus Thucydidem probat Miltiadis genere oriundum, subdubitat, quod Cimonis monumentis, Herodotum, qui ab ea familia alienus, illatum esse, idem ille Marcellinus auctor fit.

Page. X. l. 1. Πολέμων) Hunc Polemonis librum περὶ ἀκροπόλεως citat Athenaeus l. 11 & 13, ut & Strabo l. 9, & Harpocration in Νεμέας χαράδρα. Vide Meursii Cecropiam, c. 2. * l. 2. καὶ θεο * αὐτῶ γεγενῆσθαι) καὶ Τιμόθεον υἱὸν αὐτῶ γεγενῆσθαι, cum Casaubono (& Stephano) legendum cenſeo. Filium enim Thucydidi fuisse, qui Timotheus appellabatur, constat ex Suida, in voce Θουκυδίδης. * l. 3. ὁ δὲ Ἑρμιππος) Forſan & hic Hermippus βιογράφος, cuius ſaepius meminit Diogenes Laërtius, & quem (ut puto) laudat Iosephus l. 1 contra Appionem, hiſce verbis: Πολλοὶ δὲ καὶ περὶ αὐτὸν ἱſτορῆκασι, καὶ τούτων ἐπισημότατός ἐſτιν Ἑρμιππος, ἀνὴρ περὶ πάσαν ἱſτορίαν ἐπιμελής. De hac Hermippi opinione (quam firmat Schol. Thucyd. ad I, 20) vide quae ſupra monuimus. * l. 4. διαφθερεῖν) Rectius forſan διαφωρεῖν ſcribendum. * l. 6. λέγοντας) Vide Thucyd. VI, 54 ſq. * l. 9. Σκαπτιῆς ὕλης) Σκαπτησύλης malit Ac. Port. nam Σκαπτησύλη dicitur Stephano περὶ πόλεων, & Latinis (ut Feſto & Lucretio) Scaptentyla & Scaptetyla. Marcellino tamen noſtro bis adhuc diſiſis plane vocibus ſcribitur, adeo ut veriſimile non ſit, toties librarii calamum aberraffe, quod & extra omnem controverſiam ponit Plutarchus in Cimone, p. 480 ed. Francof. & de exſilio, p. 605. (Holſtenius ad Stephanum v. Σκαπτησύλη) De Scaptetyla fuſe Vincentius Contarenus lib. var. Lect. c. 29, p. 116. (Pinedo ad Stephanum v. Σκαπτησύλη dicit, in Plutarcho perperam legi Σκαπτή ὕλη. Non magis ibi perperam legitur, quam in Herodoto VI, 46, & Theophrasto de lapidibus, ex ſententia Leopardi, (a qua tamen diſceſſit Heiſius, in cuius edit. Theophrasti pag. 393 eſt Σκαπτησύλη) qui haec loca VII Emenſation. 20 indicavit, nec non Euſtathio ad Dionyſium pe-

rieg. v. 517 locum Herodoti describente. Utroque modo dictum fuisse probabile facit gentile *Σκαπτησυλίτης* apud Stephanum. Dacerius ad Festum annotat, Stephano & Plutarcho *Σκαπτησύλην* esse. Hoc de Stephano verum est, non de Plutarcho; nisi fortassis, ut benigne interpretemur, eo respexit, quod quidam Mss. Plutarchi in Cimone *Σκαπτησύλη* habent. De controversia inter Lambinum & Gifanium, quorum ille in Lucretio VII, 810, Scaptifula, hic Scaptenifula scribendum contendit, Contarenus pronuntiat, ferri posse utramque sententiam, sed se propter Mssorum Lucretii & Festi consensum, qui Criticis omnibus semper magnificandus sit, posteriorem praeferre. Et hoc videtur probasse I. Fr. Gronovius ad Liv. XXIX, 27. Scaptifula Leopardus l. d. idque in Herodoti interpretatione Latina expressit Iac. Gronovius. Dudum de hac ratione scribendi egerunt viri docti, Politianus v. Ep. 3, Pierius ad Virgilium II Ecl. 1, I Aen. 363, & VIII, 184. Muretus ad Ciceron. II Philipp. 18, qui amplius cogitandum dicit, si cui ea res tanti sit, Guyetus ad Terent. Eunuch. Prol. v. 10, & alii apud Dausqueium in Orthographia. Sed eam non tam novam esse, ut quidam putarunt, constat e fragmentis legis Thoriae A. U. C. 15CXLVI, & legis Serviliae A. U. C. 15CLXVI latae, apud Sigonium II de Antiq. Iur. Ital. 2, & II de Iudic. 27. quorum in illo *quotiens*, in hoc *die vicensumo* est.

Pag. XI. l. 13. *Ἀναξαγόρου*) Euripidem Anaxagorae auditorem fuisse tradunt Diogenes Laërtius, & Cicero lib. 3 Tuscul. quaest. aliique, quos citavit Menagius in suis ad Diogenem observationibus p. 77 ed. Amstel. atque illum *ὑπερρυῶς* admiratum esse Periclem scribit Plutarchus. Verum Thucydidis, ut discipuli Anaxagorae, nemo, ut credo, alius meminit. * *ibid.* *ὄθεν, φησὶν*) Ita primus edidit Ae. Port. *ὄθεν (φησὶν ὁ Ἄντυλλος) καὶ ἄθεος ἡρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθεῖς. ἤκουσε δὲ διδασκάλων, Ἀναξαγόρου μὲν ἐν φιλοσόφοις, Ἀντιφῶντος δὲ &c.* Ald. Flor. Bas. Steph. 1 & 2. Verum verba transposita esse monuit H. Steph. * l. 14. *Ἄντυλλος*) Ex enarratore nostro (ad III, 95, IV, 19 & 28.) coniiicio, Antyllum hunc (quem rhetorem appellat Suidas) Scholia quaedam conscripsisse, aut Criticam exercuisse in Thucydidem.

Pag. XII. l. 1. *Ἀντιφῶντος*) Quod Caecilius (ut est apud Plutarchum lib. de Vitis x Rhet.) tradit, Antiphontem fuisse

se Thucydidis discipulum, id verum esse minime arbitror. Sed video, quid deceperit sive Caecilium, sive Plutarchum. Duo enim fuere Antiphontes, ut docet Hermogenes lib. 2 *περὶ Ἰδεῶν*. Ex his priorem, qui Rhamnufius dicitur, Thucydidi magistrum fuisse cenfeo: quod Suidae etiam testimonio comprobatur. posteriorem autem verifimilius est Thucydideae dictionis (ut nonnulli volunt eruditi) aemulum fuisse. Vide Voffium de Rhetor. nat. & confit. c. xi, p. 73, & Ionfium de Scriptoribus Histor. Philof. p. 322. (add. Florent. Christian. ad Aristoph. Vesp. v. 1262. *l. 2. τῆ ὀγδὰν) Vide Thucydidem l. 8, c. 68. *l. 6. σεσιώπηκεν) Utrum hoc vere de Thucydide pronuntiet, incertum: nam varia de morte Antiphontis tradunt Historici, ut constat ex Plutarchi libello de Vitis x Rhetorum. *l. 12. πεμφθεὶς γὰρ) Vide Thucydidem lib. 4, c. 104 sqq.

Paq. XIII. l. 5. φυγαδέουσιν αὐτὸν) Exsilii fui meminit Thucyd. l. 5, c. 26 hisce verbis: καὶ ξυνέβη μοι φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ ἔτη εἴκοσι μετὰ τὴν ἐς Ἀμφίπολιν στρατηγίαν. *l. 6. πλουτῶν) Valde dives erat, secturas aureas in Thracia possidens. lib. 5, c. 105. *l. 8. Σκαπτῆ ὕλη) Σκαπτησύλη legit Ae. Port. ut supra Σκαπτησύλης. Festus Scaptefulam in Macedonia collocat: sed facile Marcellino potest conciliari. Nam Graeci, quidquid erat trans Nessum ad Orientem, Thraciam appellarunt, in qua regione fuisse videtur Scaptefula: Romani autem Macedoniam subactam magis adhuc ampliarunt, eiusque primam regionem constituerunt intra Strymonem & Nessum. Vide Vincentii Contareni Var. Lect. cap. 29, p. 116. (In Plutarchi Cimone p. 480 Mss. A. V. a Porto stant. Ibi quoque A. Θουκυδίδης μὲν Ἀλιμούσιος γέγονε τὸν δῆμον, non τῶν δῆμων. WASS.) **ibid. ἔγραφε*) Quod Historiam suam scripserit Thucydides, cum a patria remotus, atque in exsilium pulsus esset, clare indicat Cicero l. 2 de Orat. quod in Thracia *περὶ τὴν Σκαπτὴν ὕλην*, testis luculentus Plutarchus in libello de exilio. *l. 9. Τιμαίω) Timaei plures fuere, de quibus adi Suidam, Voffium de Historicis Gr. & Ionfium de Scriptoribus Historiae Philof. Accipio de Timaeo Siculo Tauromenite. *l. 10. ἔγραφε δ') Aliter censet Dionysius Halicarn. cui Thucydides videtur iniquior patriae ob irrogatam exsilii multam. Verum ille in plerisque plus iusto acrior Thucydidis censor. *l. 12. Παρ' αὐτῶ non agnoscit Suidas, hunc Marcellini locum citans in vocibus ἀπῆλαυσε & ἀπολαύειν.

Pag. XIV. l. 4. ἀποδράναι φησὶν) Herodot. l. 8, c. 94. Vide Plutarchum de malignitate Herodoti, pag. 870 ed. Francof. * *l. 5. Τίμαιος δ'*) Τίμαιος ἠβουλήθη μείζω ποιεῖν Τιμολέοντα τῶν ἐπιφανεστάτων θεῶν. Suidas, quem vide in voce Τίμαιος, ut & Plutarchum in vita Timoleontis. * *l. 7. Φίλιστος*) Refert Plutarchus, quod Philistus omnium hominum studiosissimus fuerit Tyrannorum: praesertimque Dionysii iunioris. Quaere in vita Dionis, p. 974 ed. Francof. * *l. 8. Ξενοφῶν*) Vide Xenophontem de Expeditione Cyri, in fine libri tertii, & Diogenem Laërtium lib. 2, Segm. 50. cum quibus confer Suidam in v. Μένων. * *l. 11. Θουκυδίδαι πολλοὶ*) Τέσσαρες δέ εἰσι Θουκυδίδαι Ἀθηναῖοι. ὁ ἱστοριογράφος, καὶ ὁ Γαργήτιος, καὶ ὁ Θετταλὸς, καὶ ὁ Μιλησίου υἱός. Schol. Aristoph. p. 405, 498. (Acharn. v. 703, & Vesp. 941. vid. Meursium V. Lektion. Attic. 26. ubi non Μιλησίου, sed Μελησίου scribendum contendit.) * *l. 12. Μιλησίου*) Cuius meminerunt Plato, Plutarchus in Pericle, Athenaeus, & Thucydides noster, l. 1, c. 117. * *l. 13. διεπολιτεύσατο*) Sunt, qui praeferunt ἀντεπολιτεύσατο. Sed nihil mutandum. Nam ἀντιπολιτεύεσθαι, pro διαπολιτεύεσθαι, de contrariis partibus non raro positum invenimus, praesertim apud Polyaeum & Plutarchum. Vide plura apud Casaubonum ad Polyaei Strategemata, p. 45 ed. Lugdun. (Lib. I, cap. 21 & 31. Stephanus hic coniciebat ἀντεπολιτεύσατο, & in Annotat. in Scholia Graeca ad paginam 1 συνδιεπολιτεύσατο, aut συνεπολιτεύσατο. vide ibi.) * *ibid. Φαρσάλιος*) Hunc memorat Thucyd. l. 8, c. 92, & idem est (ut puto) qui Scholiasti Aristoph. dicitur Θεσσαλός. nec forsitan alius est eiusdem Γαργήτιος ab eo, qui apud Marcellinum Ἀχερδούσιος audit. * *l. 14. Πολέμων*) Vixit Ptolemaei Epiphanii temporibus, atque librum inscripsit, teste Strabone l. IX, περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Vide Meursii Cecropiam c. 2, & Vossium de Historicis Gr. l. 1, c. 18.

Pag. XV. l. 3. Ἀνδροτίων) Huius meminere Pausanias, Plutarchus, Aelianus, Clemens, alique. Videtis Vossium de Hist. Gr. l. 3. * *l. 4. Πραξιφάνης*) Memoratur a Laërtio in vita Platonis. * *l. 6. Χοιριδίω*) Χοιριλῶ malle cum Casaubono, (& Stephano.) Nam Choerilum vixisse Thucydidi temporibus constat. Choeridium autem in Graecorum monumentis frustra quaeras. De poetarum, quos memorat, aetate, vide Vossium de Poëtis. * *l. 7. ἐπεὶ μὲν ἔζη*
Thucyd. Vol. I. d

&c.) Cur hoc dicit, nulla prorsus coniectura assequi possum. *l. 11. *ἱκρίον γὰρ*) Illis, quibus sepultura legibus denegata erat, Cenotaphia exstrui solebant intra Atticae fines, sed imposita tumulo cruce. Vide Petiti Comment. in leges Atticas p. 562. De voce *ἱκρίον* consule Lipsii notas ad libellum de Cruce. (Haec in Suida v. *ἱκρίον*, sub nomine Thucyd. ita perperam leguntur: *ἱκρίον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κείται τοῦ κενотаφίου. Θουκυδίδης. Γνώρισμα ἐπιχώριον κ. v. Ἄ. τ. ἐπὶ δυστυχία τ. κ. μ. ε. Ἄ. τ.* Quae hinc emendari possunt. Petitus *ἱκρίον* esse crucem cenotaphio impositam, quomodo ante eum etiam alios hoc accepisse scribit Lipsius in Notis ad lib. I de Cruce cap. 4, colligit ex Epigrammate Flaminini in Alcaeam poëtam apud Plutarchum in Flaminino; sed coniectura, ut mihi videtur, non valde firma. Varias significationes huius vocabuli habent veteres Lexicographi, Eustathius ad Homerum compluribus locis, Scholiastes Apollonii Rhod. 1 Argonaut. v. 566, & Scholiastes Aristophanis Nub. v. 226; quorum nemo *ἱκρίον crucem* interpretatus est. Lipsius putat *tabulam*, sive lignum navale fuisse.)

Pag. XVI. l. 1. *ἀπὸ τῆς φυγῆς*) Oenobium de Thucydide ab exilio revocando decretum obtinuisse, ipsumque etiam Thucydidem post reditum dolo fuisse peremptum, scribit Pausanias in Atticis, pag. 21 ed. Francof. (Attic. cap. 23.) *l. 3. *Ζόπυρον*) Idem, puto, est hic Zopyrus cum illo Byzantio, cuius meminit Plutarchus in Parall. min. c. 36. Vide Vossium de Hist. Gr. l. 3. *l. 4. *Πεισιστρατιδῶν*) Nam pertinaci adeo odio eos habuerunt, ut ne quidem accepta in Sicilia clade in discrimen summum adducti, post annos nonaginta duos, cum exsulibus quibuscunque reditum darent, hos recipere voluerint. Vide Meursii Pisistratum c. 16. *l. 8. *εἰ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη &c.*) *εἰ γὰρ ἂν ἐτέθη ἐν τοῖς πατρῷοις μνήμασι κρύβδην τεθείς, οὐκ ἂν &c.* legendum existimat Ae. Port. (Addit Portus, vide infra, *τὰ ὅσα αὐτοῦ κρύφα*). Legendum ἢ *κρυβδὴν τεθείς*. ἢ, id est, alioqui. Steph. qui vertit, *quod si esset, nunquam ille in avito monumento positus fuisset.*) *l. 13. *Φιλόχορος*) Sc. in libro de Archontibus, de quo Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ, ad Olymp. c. 1, an. 111; quod opus pars erat commentariorum de Attica, ut existimat Vossius de Hist. Gr. l. 1, c. 18. *ead. *Δημήτριος*) Demetrium ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ bis citat Diogenes Laërtius in vita Thaletis; adeo ut mi-

rum fit, eius non meminisse in librorum Demetrii catalogo, quem contextit lib. 5, Segm. 81.

Pag. XVII. l. 1. Κράτιππος) Is, Thucydidi aequalis, qui (teste Dionysio Halicarn. in iudicio de Thucydidis historia) ea, quae a Thucydide omissa erant, scriptis complexus est. * *l. 7. ὑπὲρ τὰ πενήκοντα ἔτη*) Verisimile est, Thucydidem ultra sexagesimum annum vitam produxisse: cum (teste Gellio l. xv, c. 23.) initio belli Peloponnesiaci quadraginta annos natus fuisse videatur, atque (ut infra Marcellinus) obierit in Thracia post Peloponnesiacum bellum finitum. * *l. 11. ἀσαφῶς δὲ λέγων*) De Thucydidis obscuritate in concionibus queritur Cicero, eamque rerum compressioni adscribit. nam verborum prope numerum sententiarum numero consecutus est. Quin etiam in Thucydide obscuritas a verbis provenit, ut vel illa indicant Dionysii Halicarn. *εὐαριθμητοὶ γὰρ τινὲς εἰσιν, οἱ πάντα τὰ Θουκυδίδου συμβαλεῖν δυνάμενοι, καὶ οὐδ' οὗτοι χωρὶς ἐξηγήσεως γραμματικῆς ἔνια.* (De Thucydidis imitatione Homeri, Pindari, & Prodicī vid. Annotationes in Scholia Graeca ad IV, 133; & de Gorgiae *παρισώσεσι* Stephanum ad I, 2.

Pag. XVIII. l. 4. Γοργίου) Multum huic maximi quique viri, qui postea sunt secuti, debuerunt. nam, ut Philostratus in Epist. ait, Critias ac Thucydidēs acceptum illi referunt magnificum atque exaggeratum orationis genus, quod Philostratus vocat *μεγαλόφωνον καὶ τὴν ὄφρον.* Floruit circa Olymp. lxxx. Vide Voßium de Rhetorices nat. & constit. c. 10. * *l. 7. Προδικου*) Protagorae discipulus fuit Prodicus, & aequalis Gorgiae, quem a *καλλιλογία* etiam Maximus Tyrius commendat, Dissert. 7. Vide Suidam.

Pag. XIX. l. 7. τριῶν δὲ ὄντων χαρακτήρων) De hisce vide Tan. Fabri praefationem ad Longini libellum vere aureolum *περὶ ὑψους.* (Descriptit ex hoc loco quaedam Suidas v. *χαρακτῆρες.*) * *l. 13. μέσω μὲν Ἡρόδοτος*) Idem plane de eo Dionys. Halicarn. qui in libello *de vocum structura*, Herodotum medium characterem cum Homero secutum esse scribit. * *l. 14. ἰσχνῶ δὲ ὁ Ξενοφῶν*) Ita disertē de eo Dionys. Halicarn. in praecipis *de oratione nuptiali*, extremis fere verbis.

Pag. XX. l. 1. διὰ γε οὖν τὸ ὑψηλὸν) Sublimem esse Thucydidem faterur Dionysius, eiusque characteri *ἀξιώμα* & *ὄγκον* assignat Hermogenes: ei autem gravitatem & maiestatem passim fere omnes concedunt. * *ibid. ποιητικαῖς*

πολλάκις &c.) Vide Dionysium Halicarn. de Thucydidis Idiomate, & Longinum περὶ ὕψους, c. 20 & 34.

Pag. XXI. l. 13. Ξενοφάντος) Fertur tamen de Xenophonte, (quemadmodum testatur Laërtius) quod cum Thucydidem posset supprimere, primus eius monumenta in lucem protraxerit: quo vel solo nomine, quantum illi debeant omnes, nemo non intelligit.

Pag. XXIII. l. 5. Θεόπομπος) Is res Graeciae inde, ubi definit Thucydides, historia complexus est, auctore Polybio in Excerptis de virtutibus & vitiis. Testatur & Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ, Theopompum res Graecas orsum esse, ubi desierat Thucydides, annosque complexum xvi, atque definire in navali pugna circa Cnidum. Hisce adde Diodor. Sic. p. 442, 511. Vide Voffium de Histor. Gr. l. 1, c. 7; & Ionsum de Scriptoribus Histor. Philos. l. 1, c. 9. * l. 7. Θουκυδίδης ἐν Ἀμφιπόλει) Vide lib. 4, c. 104 sqq. * l. 10. Κλέωνι) Consule l. 3, c. 36; l. 4, c. 21 sq. 27 sqq. & l. 5, c. 6 sq. (v. Marcellin. p. xii sq. Wass.)

Pag. XXIV. l. 2. Σκαπτὴ ὕλη) Σκαπτισύλη malit Ae. Port. Vide quae supra notavimus ad p. x & xiii. * l. 10. πρὸς τέρψιν τῶν ἀκούοντων) Vide lib. 1, c. 20 sq. * l. 11. καὶ γὰρ ἀνίμασεν &c.) καὶ γὰρ κτήμα ἐς αἰὲ μᾶλλον ἀνόμασεν ἢ ἀγώνισμα τὴν ἑαυτοῦ ξυγγραφήν legendum. quae lectio facile elicitur ex ipsomet Thucydide, I, 22. Ae. Port. (Et Stephanus.) * l. 15. δελφίς ἐστίν) Vide Herodotum l. 1, c. 23, 24.

Pag. XXV. l. 5. περὶ Τηρέως) Lib. 2, c. 29. * l. 6. Κυκλώπων ἱστορία) Initio libri sexti. * l. 7. καὶ ὁ Ἀλκμαίων &c.) Fortasse legi potest, καὶ ὁ Ἀλκμαίων δὲ ὁ Ἀμφιάρεω μνημονεύεται, ἐνθα τὰ περὶ τὸν Ἀχελῶν καὶ τὰς πρὸ αὐτοῦ νήσους ἱστορεῖ. Casaub. (Ita Stephanus in edit. 2.) Alcmaeonis meminit Thucydides in fine libri secundi, unde correctionem huius loci satis commodam sumere potes: Καὶ ὁ Ἀλκμαίων, ὅτε σωφρονεῖν ἔμελλε, μνημονεύεται, ἐνθα τὰ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ ἐν νήσῳ ποιεῖ. i. e. ἐνθα τὴν πρότερον αὐτοῦ σωφροσύνην οὐκ ἄλλως ἢ γενέσθαι λέγει. ἢ ἐν ἐκείνῃ τῇ γῆ, ἢν νῆσον καλεῖ, καὶ ἢπερ οὐπω ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἑώρατο, οὐδ' ἐ γῆ ἦν, ὅτε τὴν αὐτοῦ μητέρα ἔκτεινε. τὴν δὲ τοῦ Ἀχελῶου πρόσχωσιν ὡς νῆσον ἤδη πεποιημένην καὶ νῆσον ἢπειρωμένην νοεῖ. Ae. Port.

Pag. XXVI. l. 6. Γοργίου) Vide ad pag. xviii.

Pag. XXVII. l. 2. αἰεὶ) Si αἰεὶ pro αἰὲ usurpaverit Thu-

cydides, in hoc recessit ab Atticorum consuetudine, quibus familiare est literam *i* vocibus auferre. In libris quidem impressis *ἀεὶ* plerumque obtinuit, in Mss. utroque modo scribitur. * l. 5. Παγχάλεπον, καὶ Ἀμαρτάδα) Hae duae voces παγχάλεπον & ἀμαρτάδα nullibi, quod sciam, apud Thucydidem extant. * l. 7. Ἐπιλύξαι) Locus corruptus. (Steph. Fort. ἐπιλυγάζεσθαι. vid. ad VI, 36.) * l. 8. Ἀποσίμωσις) Mallem ἀποσιμῶσαι. (Vid. lib. IV, cap. 25.)

Pag. XXVIII. l. 8. Ἡρόδοτον) Hellenicus, Herodotus, Thucydides, historiae scriptores in iisdem temporibus fere laude ingenii floruerunt, & non nimis longe distantibus fuerunt aetatibus. Nam Hellenicus initio belli Peloponnesiaci fuisse quinque & sexaginta annos natus videtur: Herodotus tres & quinquaginta: Thucyd. quadraginta. Scriptum hoc in libro undecimo Pamphilae. Gellius l. 15, c. 23. * l. 9. Ἡρόδοτος μέμνηται) Lib. 9, c. 100. (Si Marcellinus historiam tangit, quam Thucydides in principio lib. II narrat, alius quaerendus est locus Herodoti: nam in eo, quem hic annotat Hudsonus, de proelio ad Plataeas inter Persas & Graecos, Mardonio Persarum & Pausania Graecorum duce, factum agitur, quo irruptio Thebanorum in urbem illam quadraginta prope annis posterior fuit.) * l. 11. λέγεται δὲ &c.) Meminere huius rei, Lucianus, Photius in Bibliotheca, & Suidas in voce Θουκυδίδης. (& v. ὄργῃν. WASS.)

Pag. XXIX. l. 2. ἐτελεύτησε δὲ) Vide pag. xv & xl. * l. 7. τῶν Πυλῶν) Sc. Melitidem, iuxta quam Thucydidis monumentum erat, teste Pausania in Atticis. καὶ οἱ δολοφονηθέντι, (de Thucydide illi sermo) ὡς κατῆι, μνημῆμά ἐστιν οὐ πρόρω πυλῶν Μελιτίδων.

Pag. XXXI. l. 8. τρεῖσκαίδεκα ἱστορίας) Thucydeae Historiae in tredecim libros divisionis meminit Scholiastes ad II, 78. * l. 9. ἄλλως) Scil. in novem, teste Diodoro Siculo, l. 12, p. 306, & l. 13, p. 352 ed. Steph. * l. 11. Ἀσκληπιός.) Est hic Asclepius unus ex iis, qui Scholia scripsisse in Thucydidem feruntur. Vide Schol. ad I, 56.

Pag. XXXII. l. 5. Ὀλόρου τοῦ Θρακῶν βασιλέως) Cimon Miltiadis filius (ut scribit Plutarchus) matrem Hegesipylam habuit natione Thressam, filiam regis Oroli. Hinc & Thucydides historicus, Cimonis propinquus, patrem habuit Orolum, qui ad generis auctorem retulit similem no-

minis appellationem. Quibus ex verbis constat, Suidam errare, cum dicit Thucydidem paternum genus duxisse ab ipso Oloro rege Thracum. Nam quia mater fuit oriunda ab Oloro, inditum patri Thucydidis nomen avi materni. Vide Fab. Paulinum in Thucydidem de Peste Athen.

Pag. XXXIII. l. 8. Τρέπονται) Lib. I, cap. 59, ubi vid. Steph.

Pag. XXXIV. l. 3. ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ) Hanc vitam Thucydid. ab Anonymo conscriptam, & editt. Ald. Flor. Bas. Steph. i praefixam, interpretatione donavit Barthol. Parthenius Benacensis: sed cum nonnullis in locis mentem auctoris male affecutus sit, eius versionem paululum immutavimus. (Haec quoque in Reg. & Caff. Codd. sunt, sed in Caff. admodum recenti manu scripta. Titulus est Θουκυδίδου βίος.)

Pag. XXXV. l. 1. ὅτι ᾧ ἂν) ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα, εἰς ἀνὴρ, ὅστις συμβουλεύσαιτό τι δυνάμενος ὠφελεῖν. Thucyd. l. 8, c. 68. (Ὅτι ᾧ συμβ. Reg. ὅτι ἂν ᾧ συμβ. Caff. Paulo post pro ἀρίστα ἐκ. Reg. ἀριστος ἐκ.) * l. 6. καὶ σὺν αὐτῷ) Vide Plutarchum in vita Antiphontis. Eum cum Phrynicho ac decem aliis a Quadringentis Lacedaemoneim miſſum narrat Thucydid. VIII, 90. * l. 9. στρατηγὶδὸς δὲ ἀνὴρ) Vide Thucydid. lib. 4, c. 104 sq. (Στρατηγὸς ἰκὸς δὲ ἀμελὴς ὁ Θουκυδίδης Caff. ἀμελὴς etiam Reg.) * l. 12. βραδύτητος) βραδυτήτος Caff. sic Thucydid. v. 75. Vid. Etymolog. M. v. ἀνδροτής. Μοχ' Ἴονα pro Ἰήβρα bis Reg. & Caff. & κατέπλευσεν εἰς Ἀμφίπολιν iidem.

Pag. XXXVI. l. 7. Κλέων δὲ ἀπέθανεν) Thucydid. l. 5, c. 10. * l. 8. Βρασίδης) ὁ Βρασίδης Reg. Caff. * l. 10. Ἀγρόνεια) Ἀγρόνεια idem & Thucydid. l. c. c. 11. * l. 15. Ξυγγραφή) συγγραφῆ, & paulo post συμφορὰς Caff.

Pag. XXXVII. l. 11. Καὶ ante αἰ deest Reg. Caff. * l. 12. τὴν δευτέραν ναυμαχίαν) Vide Xenophontis Hist. Gr. initio libri primi, & Diodorum Siculum. l. 13, p. 354. (Hudsonus, vel Parthenius, supplevit in interpretatione verbum, a quo hi accusativi pendunt: nam vertit, neque enim complexus est secundam pugnam navalem. Videtur vel e praecedente γράφειν repetendum ἔγραψε, vel paulo post distinguendum ἢν Θεόπομπτος, εἶπεν.) * l. 13. τὴν περὶ Κύζικον) Diodor. Sic. l. 13, p. 357. * l. 14. τὴν ἐν &c.) Xenophontis Hist. Gr. l. 1. * l. 15. Ἀργινούσαις) Ἀργεννούσαις Caff.

Pag. XXXVIII. l. 2. τὴν ἐν Αἰγῶσι Diodor. Sic. l. 13, & Xenophon in Hist. Gr. l. 2. (Paulo ante ἀλλὰ τὸ κεφάλ. Reg.) * *l. 14. τοῦ Πυριλάμπους* Vide Xenoph. Hist. Gr. l. 2, ubi recenset Tyrannorum nomina. Vide etiam Meursii Att. lect. lib. 4, c. 5.

Pag. XXXIX. l. 1. μεγάλωρον δὲ) Non intelligo, quomodo haec de peculatu accipere potuerit interpres. Locus corruptus videtur. * *l. 6. ἐξοστρακίζεται καὶ ἐξοστρακίζεται* Mf. * *l. 11. μετὰ δὲ τὴν ἱστορίαν*) Idem etiam a Dionysio Halicarnasseo & quibusdam aliis factum est. (Δὲ abest ab utroque Cod.) * *l. 13. ὡς περ τῆς Δήλου*) Lib. I, c. 8. * *l. 14. Εὐθύου*) Εὐθυδήμου Dodwell. in Annalib. Thucyd. Ann. vi belli Peloponn. In Thucyd. VI, 69 idem nomen corruptum erat in Εὐδήμος. vid. ibi. * *l. 15. Ἐς τὴν τελευτήν*) Lib. I, cap. 18.

Pag. XL. l. 1. μεγίστη) δὴ *μεγίστη* Cass. paulo post ὡς δ' εἰπεῖν uterque Cod. & ἐπὶ πλείστοι Cass. vid. Thucyd. lib. 1 princ. * *l. 5. τελευτήσας*) Potius distinguendum post *τελευτήσας δ'*, quam post *Ἀθηναίων*. (*τελευτήσας δὲ, Ἀθηναίων* Cass. δὲ etiam Reg. sed sine distinctione. * *l. 6. Μιλτιάδων πυλῶν*) Omnino legendum *Μελιτίδων πυλῶν*. (Ita Reg. & Cass.)

NOTITIA LITERARIA
DE
THUCYDIDE
EX

IO. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA GRAECA
LIB. II, CAP. XXV.

*Thucydidis vita a Marcellino scripta. Ac de Thucy-
dide ipso, eius aetate, exilio & sepultura. Ἰερὸν
Cenotaphio impositum.*

THUCYDIDES ex Alimufio populo Athe-
nienfis, ad Miltiadem genus suum retulit, si cre-
dimus *Marcellino* Rhetori, ¹ qui vitam Thucydi-

¹ De hoc *Marcellino* dixi
libro IV in Hermogene,
quem commentariis illustra-
vit. Vita Thucydidis, quae
sub Marcellini nomine ex-
stat, ab Aldo primum Grae-
ce cum Thucydide edita, a
Bartholomaeo Parthenio Bena-
censi, & postea ab *Is. Casau-
bono* Latine versa, & ab *Ae-
milio Porto* & *V. Cl. Iohan-
ne Hudiono* illustrata, lau-
datur a *Suida* in ἀπὴλαυσε &

ἀπολαύειν, & manu exarata
exstat in Bibl. regis Galliae
cod. 1411, & in Bibl. Mar-
quardi Gudii. Mihi videtur
esse ἀποσπασμάτιον operis
Rhetorici, in quo de De-
mosthene & aliis viris elo-
quentiae laude claris Marcel-
linus egerat. Neque *Suidas*
βίον Θουκυδίδου vocat, sed
Marcellinum laudans, περὶ
Θουκυδίδου, inquit, φησίν.
Auctor anonymus observa-

dis Graece composuit. Verum hoc refellitur a Iano Rutgerio lib. 1 Var. Lect. cap. IX. Summo certe loco natus fuit, *Olori*, five ut potius scribendum ¹, *Oroli* filius, cui de illius ingenio praeclaram ominatus fuerat Herodotus, cum in Olympiis recitante se Historias suas, observasset auscultanti Thucydidi prae admiratione & idem olim faciendi cupiditate lacrimas excidere.² Natus est anno secundo Olympiadis LXXVII, (ante Christum natum CCCCLXIX) ut ex Pamphila apud Gellium lib. XV, c. 23, colligitur: adeoque sedecim circiter annorum erat, cum Herodotum sua recitantem audiret, ipse Herodoto minor annis tredecim. Praeceptores habuit Anaxagoram Phi-

tionum in Thucydidem, quae leguntur in Diario literario Hagensi (Journal litteraire) T. IV, p. 429 seq. contendit, ea, quae sub titulo vitae Thucydidis a Marcellino scripta, non esse unius auctoris, sed trium diversorum scriptorum de Thucydidē αποσπατμάτια, quorum secundum incipiat p. 7 edit. Oxon. col. I versu antepenult. ιστέον δὲ ὅτι στρατηγῆσας ὁ Θουκυδίδης. Tertium p. 9, col. I a verbis: ἔστι δὲ τὴν ιδέαν καὶ τὸν χαρακτῆρα μεγαλοπρεπῆς.

¹ Ita Marcellinus Didymum Grammaticum secutus scribendum contendit, auctoritate στήλης, quae Athenis

cenotaphio eius imposita fuit his verbis: Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἀλιμούσιος.

² Marcellinus: λέγεται δὲ τι καὶ τοιοῦτον, ὡς ποτε τοῦ Ἡρόδοτου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου παρὸν τῇ ἀκρόασει Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδάκρυσεν. Ἐπειτα φασὶ τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα Ὀλορον, ὃ Ὀλορε, ὄργῃ ἢ φύσει τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα. Idem tradit Photius cod. 60, & Suidas in Θουκυδίδης, qui in Olympiis accidisse affirmat. Thucydidem aemulatione historiae Herodoteae accensum etiam memorat Lucianus de scribenda Historia T. I, pag. 63 I.

Iofophum, Rhetoremque Antiphontem ¹, & propter Anaxagorae disciplinam Athei. convicium ipsi quoque impactum esse fertur. Ducis bellici munere functus, ob amissamque Amphipolin ² ab Atheniensibus anno aetatis XLVIII, Olymp. LXXXIX, 1, exilio punitus, Scaptefulam sive Σκαπτὴν ὕλην Thraciae civitatem, unde uxorem divitem duxerat, Timotheumque filium ex ea susceperat, sese contulit, & ibidem (teste Plutarcho lib. de exilio p. 605) Historiam scripsit, certe in colligendo ad componendam Historiam apparatu elaboravit, nulli labori, nullis largitionibus in Lacedaemoniorum pariter & Atheniensium duces profusis parcens, quo veriora ab utraque parte edoctus tradere posset. Revocatum ab exilio, quod per viginti annos durasse testatur ipse Thucydides Lib. v, c. 26, praeter alios auctor est Plinius ³; cui succinens Pausanias, id decreto Oenobii Archontis factum esse, testatur. Addit vero, Thucydidem deinde reversum in patriam in-

¹ Plutarchus in vita Antiphontis: Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ συντάγματι Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μελιτῆν (ita & e Caecilio Photius Cod. 259. sed διδάσκαλον dicere debuit) τεκμαίρεται γεγονέναι, ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρ' αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν. Respicit locum Thucydidis Lib. VIII, c. 68.

² Vide quae hac de re ipse Thucydides Lib. IV, c. 106,

& Lib. v, c. 26.

³ Plinii verba haec sunt Lib. 7, c. 30: *Thucydidem imperatorem Athenienses in exilium egere, rerum conditorem revocaverunt, eloquentiam mirati, cuius virtutem damnaverunt.* Pausanias in Atticis pag. 55: *Ψήφισμα γὰρ ἐνίκησεν Οἰνόβιος κατελθεῖν εἰς Ἀθήνας Θουκυδίδην, καὶ οἱ δολοφονηθέντες ὡς καθήκει, μνήμᾳ ἔστω οὐ πόρρω πυλῶν Μελιτίδων.*

teremtum dolo, ibique sepultum esse. Alii, notante Marcellino, tradunt mortuum esse in Thracia, maiorem quinquagenario ¹, antequam opus suum absolvisset. Sepulcrum vero ipsius Athenis ostendi, sive quod ossa defuncti in patriam a cognatis delata fuerint, sive quod honori ipsius (uti Herodoti etiam extra Atticam itidem defuncti) dicatum sit Athenis Cenotaphium, idque super impositum monumento *ικρίον* ² testari, quælia inanibus & honorariis tumulis imponi mos erat

Thucydidis libri de bello Peloponnesiaco. Librorum divisio num ab ipso auctore. Liber octavus γνήσιος.

Exstat Thucydidis ΕΥΓΓΡΑΦΗ 3 ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ

¹ Immo septuagenario maior obiisse videtur, cum initio belli Peloponnesiæ, teste Pamphila apud Gellium Lib. XV, c. 23, fuerit quadraginta annos natus, & viginti annos illius belli descripserit, totumque bellum, quod per XXVII annos duravit, supervixerit. Vide H. Dodwellum in apparatu ad Annales Thucydideos; ex quo Synopsin Chronologicam vitæ Thucydidis ad calcem huius capitis subiunxi.

² De hoc vocabulo Lipsius ad Lib. I de cruce c. 4. Videtur retulisse figuram temonis vel literæ T. Thucydides iconem veterem in uno

marmore iunctam Herodoto, post Fulv. Ursinum, Boissardum, aliosque exhibet clariss. Gronovius T. 2 Antiq. Gr. tabula LXXII.

³ Ammonius docet, *εὐγγράφην* proprie esse narrationem rerum, quibus ipse, qui eas describit, interfuit. *Ἱστοριογράφος συγγραφέως διαφέρει. Ἱστοριογράφος μὲν ἔστιν ὁ τὰ πρὸ ἑαυτοῦ γεγονότα συγγραφέμενος, ὡς Ἡρόδοτος. Συγγραφέως δὲ ὁ τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ γεγονότα, ὡς Θουκυδίδης. Sic & Thomas Magister in *εὐγγράφους*. Thucydides κατ' ἔξοχὴν dictus veteribus *συγγραφέως*, ut Homerus Poëta, vel Ora-*

ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. Historia belli Peloponnesium & Atheniensium distributa iam pridem in libros octo, licet ab auctore ipso hanc divisionem esse non constet, ¹ & Marcellinus testetur, ab aliis in Libros XIII, cuius divisionis plus simplici vice mentionem facit Graecus Thucydidis Scholiastes, (vide H. Stephani notas p. 553 edit. clariff. Hudsoni, p. 662 ed. Duker.) ab aliis aliter distinctam fuisse: ὅμως δὲ ἡ πλείστη, addit Marcellinus, καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε τῶν μέχρι τῶν ὀκτὼ διηρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπίος. ² Historias Thucydidis a quibusdam (Herodoti, ut opinor, exemplo) divisas fuisse in libros novem, testatur Diodorus Siculus Lib. XII, p. 306. Liber octavus quoque a priorum septem sublimi & elaborato dicendi genere remittere visus, & contra priorum septem librorum morem *δημηγορίας* five concionibus destitutus, quorundam iudicio tributus est Thucydidis *filiae*, ab aliis *Xenophonti*, ab aliis denique *Theopompo*. Sed Marcellinus non dubitat, & hunc ipsius esse Thucydidis, verum a morbo iam affecti, adeoque animo quoque iam languentis. Tribuitur etiam sine controversia Thucydidis a Plutarcho lib. de Garrulitate p. 513, &

tor Demosthenes: ita notatum ab auctore commentarii Graeci ad Aphthonium. Συγγραφέα τὸν Θουκυδίδην καλεῖ, κατὰ τὸ ἐξαιρέτον. ὡς ποιητὴν τὸν Ὀμηρον φημὲν,

καὶ ῥήτορα τὸν Δημοσθένην.

¹ Confer Meurfium Atticarum Lect. Lib. V, c. 26.

² Asclepius Sophista, de quo dixi Lib. I, c. 1, § 7.

ab aliis passim. Ingreditur Thucydides opus 1 suum a bello inter Corinthios & Corcyraeos, quod septem annis Peloponnesiacum antecessit, narrationemque per aestates & hiemes (confer Theonem p. 33 progymnasmatum) diligenter distinctam perducit ad annum belli Peloponnesiaci vicissimum, ita ut quae per VII postremos belli istius annos gesta sunt, (per XXVII enim duravit, quod oraculo praedictum & eventu comprobatum esse testatur Thucydides Lib. V, c. 26; duravit autem ab extremo anni 1 Olympiadis LXXXVII, usque ad annum 3 Olymp. XCIII) haud attigerit, morte praeventus. De Thucyde est Libanii locus de vita sua T. II, p. 49 seq. ubi Codicem MStum Thucydidis commemorat. Nomen suum autem non modo in limine operis, sed etiam in Historia ipsa subinde posuit, ut: ἐτελεύτησεν ὁ ἕβδομος χειμῶν τῶδε τῶ πολέμῳ ὃν συνέγραψε Θουκυδίδης. Idque vetustissimorum scriptorum exemplo ab eo factum: unde non erat, ut leviculum hocce potuisse in tam gravem vi-

1 Vide Dav. Chytraei Chronologiam Thucydidis, Degoreum Whear in praefect. hiemalibus, Gueintzium in vite historica, & qui diligentissime in hoc argumento versatus est, Henr. Dodwellum in annalibus Thucydidis, edidis Oxoniae anno 1702. 4. Ceterum ratio fugit

Edmundum Richerium, cum in obstetrice animorum c. 8, p. 326, scripsit, Thucydidem in componendo mirabili opere historiarum annos 27 insumsisse. Nam 27 annorum historiam persequi voluit, non totidem annos in illa scribenda insumsit Thucydides.

rum incidere, miraretur Andreas Dounaeus ad Chrysoftomum T. VIII edit. Savil. p. 229.

Thucydidis continuatores.

Supplevere historiam postremorum belli annorum *Cratippus*, Thucydidis aequalis, cuius meminit Dionysius Halicarnassensis libro de iis, quae Thucydidi propria sunt, p. 143. *Theopompus* item, teste Marcellino, & *Xenophon*, cuius Ἑλληνικά etiamnum hodie supersunt, & Thucydidem continuant historia annorum XLVIII, ab Olymp. XCII anno secundo ad annum secundum Olympiadis CIV.

Pestilentia ab eo descripta. Tyrannus Atticae febris.

Libro Thucydidis secundo occurrit disertissima descriptio ¹ horrendae pestilentiae, quae Thucydidem ipsum inter alios corripuit, & Athenas misere afflixit aestate anni 3 Olymp. LXXXVII; memorata Hippocrati 3 Epidem. sect. 3, qui ei cum Acrone Medico Agrigentino interfuit, de quo Plutarchus sub extremum libri de Iside & Osiride. A Lucretio Thucydidis vestigiis insisten-

¹ Separatim haec pestilentiae descriptio vulgata est Graece & Latine cum praelectionibus Marcii sive commentariis Fabii Paulini, Venetiis apud Iuntas 1603. 4. Quamquam vero eloquentiae laudem in hac descriptio-

ne tulit Thucydides, a Galeno tamen notatum est, eum ut idiotam & e vulgo aliquem, idiotis, non tanquam Medicum Medicis de pestilentia scripsisse II, 7 de difficili respirat.

te, eadem lues egregie describitur libro VI, p. 229 seq. edit. Gifanii, qui p. 265 Thucydidis locum cum Lucretio contulit. Propter illam descriptionem, notante P. Pithoeo, Thucydides in veteri Epigrammate p. 63 vocatur *Tyrannus Atticae febris*, i. e. regnum quoddam eloquentiae in illa describenda exercens: de quo loquendi genere plura dixi ad Eunapii Proaeresium. Descriptionem pestilentiae Thucydideam cum Lucretii lib. VI extremo confert etiam Fulvius Ursinus in Virgilio cum Graecis collato scriptoribus p. 167 seq. In simili argumento tractando versantur Virgilius Georgic. III, 478, Aeneid. III, 137; Manilius I, 882; Ovidius VII Metamorphos. 522; Silius XIV, 582; Statius I Thebaid. 630; Seneca Oedip. v, 110 seq. Ammianus Marcellinus XIX, 4; & e Graecis Nicephorus CPol. in breviario historico p. 40 seq. Procopius de bello Persico II, 22 seq. &c.

Thucydidis virtutes. admiratores. imitatoresque.

Ceterum in Attico, eodemque gravi ac sublimi dicendi genere, iampridem primas visus est tenere hic scriptor, *rerum gestarum pronuntiator sincerus & grandis*, ut vocatur a Cicerone de claris oratoribus. Praecipue valet in concionibus, ¹

¹ De hoc praeter alios ad- eundus Marcellinus in Thucydidis vita. Sunt tamen, qui vitio vertunt Olori filio, quod orationes rectas historiae inseruerit. Ita Franciscus Patricius, Paulus Benius, & nuper personatus Vignolius

quas elaboratissimas & gravissimas passim libris suis Thucydides inseruit, imitandasque sibi proposuit Demosthenes teste Ulpiano, ¹ e Latinis Salustius, ut Quintiliano Lib. X, c. 1, & Senecae Lib. IX Controvers. 1 observatum. Tanti etiam Thucydidem fecisse dicitur Demosthenes, ut eum manu sua octies ² descripserit: certe hoc refert Lucianus adversus indoctum T. II, p. 380. ac si veteri famae apud Arsenium Monembasiae Episcopum ³ credimus, incensa Athenis Bibliotheca, & Thucydidis opere una absumto, ex memoria illud Demosthenes restituit, sed quod merito falsum ac commentitium videtur Vossio Lib. VI

Marvillius parte 2 Misc. p. 321. Vide interim, quae pro concionum in historia usu disputat Vossius in arte Historica c. 20 seq. Iacobus Perizonius in Curtio vindicato p. 92 seq. Hubertus Folieta de ratione scribendae Historiae &c.

¹ Praefat. ad Oratt. Demosthenis.

² Turnebi, qui XXVIII, 22 Adversar. decies, & Roberti Titii, qui IV, 5 assertionum septies hoc a Demosthene factum affirmat, memoriae lapsus reprehendit Vossius, & ex eo Tho. Crenius ¹ animadvers. philolog. p. 75. Videtur etiam Demosthenis erga Thucydidem studium in proverbium abiisse, ut colli-

gas e Suida in Σταγειρίτης. Fuere etiam, qui tradiderunt Alfonso v Arragoniae regem octies manu sua Thucydidis historiam descripsisse.

³ Ita ille in Apophthegmatis Graece editis, & Leoni X inscriptis, de Demosthene: ἐξήλωκε δὲ μάλιστα τῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν συγγραφέα Θουκυδίδην, καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων εἰς τὸ πολιτικώτερον μετέφρασε. Καὶ οὕτω λέγεται αὐτὸν ἐκμεμαδικέναι, ὥστε φέρεσθαι τὸ ταιούτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι ποτὲ καιείσης τῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις, καὶ συγκαείσῶν τῶν ἱστοριῶν Θουκυδίδου, αὐτὸν μόνον ἀπομνημονεύσαι πασῶν, καὶ οὕτω μεταγραφῆναι ποιῆσαι.

Inst. Or. c. 6, sect. 2. quis enim, non dicam tantam memoriae Demosthenis vim, sed quis sibi persuadeat, unicum tantum exemplum fuisse operis Thucydidei, postquam *Xenophon* semel illud haecenus delitescens, cum suppressere posset, protulisset in lucem, verique auctoris gloriae vindicasset, ut refert ¹ Laërtius Lib. II, sect. 57. Marcellum quoque Syrum tradit Damascius in vita Isidori (& ex hoc Suidas in *Σαλλούστιος*) integros octo Thucydidis libros memoriae mandasse, sed nihilo meliorem oratorem inde prodiisse. Ceterum tralatitium est, olim exstitisse, qui Thucydidem tanquam *κανόνα τοῦ Ἀττικισμοῦ* & pressae brevitatis magistrum imitati, sive ut Ciceronis de optimo genere oratorum verbis utar, *Thucydidios* se professi sunt, non inter oratores tantum, ab ipso Isocrate usque, Thucydidis prope aequali, in quo multa communia cum Thucyde observant eruditi: sed ex Historicis etiam, in quibus *Philistus* Naucratis, paene pusillus Thucydides ² ab eodem Cicerone appellatus Lib. II ad Quintum fratrem Epist. 12; Thucydidis in brevitate ita imitator, ut obscuritatem illius quidem effugeret, in multis vero aliis virtutibus illo inferior esset, observante Quintiliano Lib. X, c. 1, & Dionysio Halicarnasseo Epistola ad Cn. Pompeium; tum digressiones omnes praecideret, quod no-

¹ Laërtius in vita Xenophontis: λέγεται δ' ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λανθάνοντα ὑφελέσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν. Ad *Thucyd. Vol. I.*

de Dodwelli apparatus ad Annales Thucyd. p. 34 seq.
² Confer Vossium de Hist. Gr. p. 27, & Vavassorem de ludicra dictione p. 167.

tauit Theo in progymnasmatibus p. 33 : monens alibi p. 8, totam belli Attici descriptionem ex Thucydide Philistum in Siculam suam historiam transtulisse. Thucydidis imitatore[m] quoque observat Clemens Alex. 6 Strom. p. 620. Infelicius autem Thucydidis imitatio cessit *Creperio Calpurniano Pompeiopolitae*, in historia belli Romanorum cum Parthis, quam multis deridet Lucianus Libro de scribenda historia T. I, p. 612 seq.

Scholia & observationes veterum in Thucydidem, ubi etiam de Scholiaste Graeco edito.

Lexicon quoddam in Thucydidem composuerat *Evagoras Lindius* περὶ τῶν παρὰ Θουκυδίδη ζητουμένων κατὰ λέξιν. *Iulius* quoque *Vestinus* Sophista, de quo *Suidas* in *Οὔσητινος*, scripserat ἐκλογὴν ὀνομάτων ἐκ τῶν Θουκυδίδου, Ἰσαίου, Ἰσοκράτους καὶ Θρασυμάχου τοῦ Ῥήτορος, ut omittam alios lexicorum Atticorum scriptores, quos infra suo loco recenseo. Idem *Evagoras* teste *Suida* scripsit de artificio Thucydidis oratorio: Θουκυδίδου τέχνην ῥητορικὴν ἐν βιβλίῳ ἐ. Et *Numenius* Rhetor temporibus *Adriani* clarus composuit τῶν Θουκυδίδου καὶ Δημοσθένους χρειῶν συναγωγὴν. Eadem aetate vixit *Sabinus* Sophista, cuius ὑπόμνημα εἰς Θουκυδίδη idem *Suidas* memorat. Item *Didymi* Grammatici librum περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίδη. Apud eundem etiam mentio est *Heronis* Atheniensis, qui ὑπόμνημα in Thucydidem condidit, & *Evagorae Lindii*, qui scri-

psit τέχνην Θουκυδίδου ρητορικὴν. Exstant quoque *Dionysii Halicarnassei* viri κριτικωτάτου scripta praeclara περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων & περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτήρος, ut omittam iudicia & elogia, quae de dicendi genere Thucydideo occurrunt apud Ciceronem, Demetrium de elocutione num. 40 & 48 seq. Longinum & alios Rhetores, Marcellinum item in Thucydidis vita, & Gellium Lib. I, c. 11. Ex recentioribus non omitendus eruditus *Renati Rapini* commentarius Gallice editus, quo Thucydidem contulit cum principe Historiae Romanae T. Livio. *Scholia Graeca* minime contemnenda in Thucydidem, quae in melioribus editionibus exstant, a quibusdam tribuuntur *Xenophonti* nescio cui, ab aliis *Marcello* cuiusdam, (an *Marcellino*?) ut ab H. Stephano in animadversionibus ad libellum de dialectis Graecis p. 27, ex cod. vet. Corinthi de dialectis. Alii denique non unius illa esse auctoris arbitrantur, sed quod de plerisque Scholiis in alios scriptores Graecos iam multi observarunt, enarrationes variorum Grammaticorum, ex *Didymo*, *Evagora*, *Antyllo*, *Asclepio*, aliisque, qui Thucydidem illustraverant, excerptas, ad oraque codicum primitus adscriptas, & postea, ut fit, in unum collectas fasciculum, quae perversissimilis sententia est H. Stephani viri doctissimi. Caspar Barthius T. II in Statium p. 306 queritur, se incendio Sellerhusano cum parte Bibliothecae suae perdidisse indicem tam in Thucydidem, quam eius Scholiastem, qui tamen, inquit, recentior est, quam

vulgo attenditur. Christianum agnoscas ex eo, quod Gregorii Nazianzeni sub nomine Theologi meminit in Librum III p. 188.

Thucydidis vitia ac virtutes.

Fuerunt quoque Thucydidi nostro iam inde sui reprehensores: nam Suidas testatur, *Claudium Didymum* scripsisse *περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀγαλογίαν Θεουκιδίδη*, sive de Thucyd. circa analogiam vocum Graecarum lapsibus atque erroribus. Alii difficile atque durum scribendi genus, ¹ alii argumentum nimis particulare, alii affectatas tot molestas obscurasque conciones, alii narrationum feriem, propter observatum hiemum aestatumque ordinem, ante res integre expositas abruptam, ² alii hyperbata frequentiora, alii alia in eo reprehenderunt, quae videri possunt apud doctissimum & acerrimum censorem Dionysium Halicarnasensem in Epistola ad Pompeium, qua Herodotum Thucydidi praefert. Sed nec contemnendae sunt virtutes huius scriptoris, in cuius opere plura nitent civilis prudentiae observata ac praecepta plane egregia, historicum iudicium, studium veritatis etiam iis utcumque parcens, a quibus in exilium coniectus fuerat, sub-

¹ In veteri Epigrammate p. 95 Anthologiae, in laude ponitur, quod Thucydides sit *ὁ πάντεσσι βατὸς*, a solis eruditis & prudentibus le-

gendus atque intelligendus.

² Vide Theonis progymnasmata p. 33 edit. Cameraarii, & p. 36, ubi de hyperbatis.

limis ¹ dicitio: ut nimis sint austeri, qui in tam pulchro corpore levibus forte aliquot paucisque maculis offendi se patiuntur. Ioannis vero Harduini suspensionem, qui ex Gallicismis nonnullis, quos in Thucydideo opere observasse sibi videtur p. 152 Chronologiae V. F. e numis illustratae, & aliis quibusdam leviculis argumentis, alium a veteri, quem Plinius legerit, Thucydide habere nos conicit, non equidem curo, miror magis in viro docto, & argumentorum, quae coniecturae eius opponi possunt, haud ignaro. Contra illius suspensiones, qui Gallicismos in Thucydide notasse sibi visus est, uti plures etiam Henricus Stephanus in Herodoto, adeundus vir eruditiss. M. V. la Crose in vindiciis veterum scriptorum adversus Harduinum p. 134, & Alphonsus Vignoles in Epistola, quae vindiciis hisce subicitur. De dictione apta & pressa Thucydidis, (unde *σεμνὸν* vocat Theophylactus Epist. xxx.) in sine Ciceronis exstat testimonium lib. II de Oratore c. 13.

Epistola Thucydidis praegrans deperdita.

Epistolam Thucydidis vaegram & dictione *ὀγκοειπτέραν* perstringit auctor libri de elocutione, qui ambulat sub nomine Demetrii Phalerei § 237.

Alii Thucydides.

Alios praeterea Thucydides tres Marcellinus

¹ Suidas in *Χαρξκτῆρες*.

& Scholiastes Aristoph. ad Acharnenses p. 289; & ad Vespas p. 345 memorat, *unum* Milefii filium Alopecensem, Atheniensem demagogum & ad-
 versarium Periclis, eundem, ni fallor, cuius filios Milefium & Stephanum memorat Plato in Meno-
 ne, & de quo scripsit aequalis eius Stefimbrotus, Athenaeo, & in Periclis vita Plutarcho laudatus; idemque, ut existimo, qui cum Agnone & Phor-
 mione quadraginta naves in Samiorum sub-
 sidium a Pericle obsidione cinctorum Athenis ad-
 duxit, teste Thucydide Historico Lib. I, c. 117. *Alterum* ex Pharfalia Theffalum Menonis filium, cuius meminit Thucydides Atheniensis Lib. VIII, c. 92, & Marcellinus notat mentionem factam a Polemone in Libro de arce Atheniensi: *tertius* Aristonis filius, populo Gargettius five Acherdu-
 sius, poëta, memoratus Androtioni in historia Attica. His addas *quartum*, iuniorem: cuius me-
 minit Suidas in *Μάρτιος*, fratrem Martii Veri.

Editiones 1 Thucydidis Graecae.

1. Prima *Aldina*, Venet. A. 1502. fol. Cum vita Thucydidis duplici, una brevior *Anonymi*, (eiusdem forte, qui scholia collegit) altera paulo pro-

1 Praecipuas Thucydidis editiones ante me non indiligenter annotavit *Fridericus Rostgaard* in scripto Gallice edito Parif. 1698. fol. Pro-
 jet d'une nouvelle methode

pour dresser le Catalogue d'une Bibliotheque. Rostgaard scriptum Veneti etiam inseruerunt Ephemeridibus suis literariis (la Galleria di Minerva) T. III, p. 124. 192.

lixiore *Marcellini*. Idem Aldus anno post, Scholia Graeca antiqua in Thucydidem separatim edidit, subiecta Xenophontis libris VII Ἑλληνικῶν, Georgii Gemisti libris II de rebus, quae post pugnam Mantineam acciderunt, & Herodiano, A. 1503. fol.

2. Florentina apud *Bernardum Iuntam*, A. 1526. fol. cum Scholiis Graecis ad oras paginarum appositis.

3. Basileensis Hervagiana, A. 1540. fol. a *Ioachimo Camerario* recensita & castigationibus quibusdam illustrata ex MSto cod. Basileensi, quo usus Heresbachius, quemque Eugenius quidam CPoli olim donaverat Ioanni Aretino. In hac editione scholia a Camerario emendata, sed ad calcem voluminis reiecta sunt. Praemissus est quoque praeter elogia Thucydidis ex Aphthonio, Marcellino, Anonymo, Suida, Dionysius Halicarnassaeus de iis, quae Thucydidis peculiaris sunt, sive περὶ τῶν Θουκυδίδου ιδιωμάτων.

4. *Henr. Stephani*, cum Scholiis Graecis suas in sedes magna ex parte repositis & integritati suae restitutis plerisque in locis 1564. fol. Eodem anno & forma etiam Latina Vallae versio a Stephano recognita lucem vidit, quae solet cum illa coniungi eique subiici.

5. Viennae, typis Io. nobilis de Trattner. Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri octo Graece ad editionem Dukeri expressi 1785. S. II Vol.

6. Liber I, II, & III. Paris. 1548. 1549. 4. apud Vascofanum.

7. Liber I. Paris. 1535. 4. & curante *Vito Winsmio*. Witeb. 1562. 4.

8. Periclis funebris laudatio eorum, qui in bello occubuerunt, ex Libro Thucydidis secundo. Paris. 1605. 4.

9. Thucydidis Orationes cum animadversionibus & Indice *Car. Lud. Baueri*. Lipsiae. 1758. 8.

10. Thucydidis, Platonis, Lyfiae & Xenophontis orationes funebres, cum notis Anglicis, Oxon. 1768. 8.

Editiones Thucydidis Graecolatinae cum Scholiis antiquis & recentiorum animadversionibus.

1. *Henrici Stephani*. A. 1588. fol. in qua Thucydides ipse & Scholia singulis paginis subiecta emendatius ex fide MSS. codd. exhibentur, & *Vallae* Latina versio secundis curis ad Graecos fontes castigata, adiecta eiusdem Stephani proparafceve ad lectionem Scholiorum, & uberioribus ad librum primum, & maiorem secundi partem ¹, annotationibus, quibus & Thucydides ipse, & Scholia illustrantur. Praemissa est vita Thucydidis ex Marcellino cum H. Casauboni versione & castigationibus, & subiecta Iobi Veratii argumenta orationum concionumque Thucydidis, denique Chronologia Thucydidis, atque argumenta librorum a Davide Chytraeo concinnata.

¹ Testatur se H. Stephanus hanc telam abruptisse, quod ex Gallia & Germania spes ei facta esset emendatio-

num in Thucydidem Scholiaque, & ad haec etiam accessio-

2. *Aemilii Porti*, Francof. ap. Wechel. 1594. fol. qui in Graecis nullo MSto cod. usus Henr. Stephani editionem expressit, nisi quando (quod passim accidere notat clarissimus Hudsonus) erratis typographicis laborat. Versionem tamen Latinam post Stephanum accuratius recensuit, adhibitis in subsidium patris sui Francisci Porti & Cretenfis commentariis, quae huic editioni sunt adiecta.

3. *Ioannis Hudsoni* viri clarissimi, Oxoniae e theatro Scheldoniano 1696. fol. In hac praestantissima editione Graecus contextus Thucydidis accurate & luculenter expressus exhibetur e posteriore recensione H. Stephani, & recens in sectiones distinctus: in uniuscuiusque paginae ora exteriori annotatur annus & mensis, quo singula acciderunt, ex mente H. Dodwelli Chronologorum nostra aetate principis. Versio Latina Aemilii Porti, verum ab Hudsono hinc inde emendata, non, ut vulgo fieri solet, e regione, sed infra minori caractere ponitur. Versioni subiiciuntur variae lectiones & notulae criticae ex prioribus editionibus & tribus MSS. codd. excerptae. Denique imam paginae partem occupant Graeca scholia. Praefixa sunt operi praeter vitam notis illustratam elogia & iudicia de Thucydide, pluraque se fuisse daturum ait Hudsonus ex Dionysio Hali-

1 In Draudii Bibl. Classica p. 736. male editum *Francisci Petri*, ubi haec editio memoratur. *Ioannem* quoque *Meursium* commentarios in

Thucydidis historias molitum, innuit Dominicus Molinus in literis ad eum datis Vener. 30 Nov. 1622. Vide epistolas Gudianas p. 130.

carnasseo, nisi hic paulo iniquiorem se ostenderet, criticumque calamum in auctorem probatissimum strinxisset iuvenis adhuc iudicii que parum subacti, ut notatum H. Stephano lib. II Schediasm. 4, & operarum in Dionysium Halicarnass. c. 16, ubi docet, Dionysium ipsum imitari deinde dignatum, quae antea reprehenderat. Adiunxit etiam doctissimus editor binas tabulas Geographicas ad Thucydidem intelligendum facientes, unam Graeciae, quam ex Thucydide & Edmundi Halleii chartula delineavit, alteram Siciliae, quam ex Cluverii Sicilia antiqua depromsit. Ad calcem subnexa sunt Epitome Thucydidis a Georgio Acacio, & argumenta concionum a Iobo Veratio conscripta, & H. Stephani preparasceve adlectionem Scholiorum. His succedunt prolixiores eiusdem Stephani & Palmerii (ex eius exercitationibus ad optimos auctores Graecos) annotationes, quae lectionibus variantibus interferi non potuerunt, quibus ex Porti & Acacii commentariis notae hinc inde delibatae, & Hudsoni nonnulla immiscentur. Nec minus Camerarii animadv. hic locum dedisset, si quidem eius libellum notarum in Thucydide nancisci potuisset. Accedunt praeterea variae lectiones ex aliis duobus Codd. MSS. Henrici Clarendoniae Comitum & Io. Georgii Graevii, quos serius inspicere ipsi licuit. Denique indices tres locupletissimi rerum, dictionum Graecarum insigniorum, & scriptorum in Scholiis laudatorum. Pollicetur praeterea Hudsonus, mantissae se loco adiecturum esse Annalibus

H. Dodwelli Thucydideis, siquidem a cl. Rostgaard receperit, collationes scholiorum MSS. in Bibl. Regia Parisiensi: sed Annales Dodwelli sine illa accessione lucem nuper adspexerunt. Emendandum quod in Historia operum eruditorum Basnagiana A. 1695 mense Augusto legas p. 549, *on acheve a Oxford une nouvelle edition de Thucydide, à côté du Grec on met la version Latine de Dodwel.* Non Dodwelli, sed Porti versio ab Hudsono emendata singulis paginis subiicitur, & in summis paginis notationes Chronologicae ex Dodwelli rationibus exhibentur. Etiam Gallicam Ablancurtii versionem & Anglicam Hobbesii consultas ac collatas ab Hudsono monuit Ioannes Clericus in Bibliotheca veteri & nova T. XIV, p. 242. Ceterum MSti Codices Thucydidis non contemnendi in Bibl. Coisliniana, de quibus celeberrimus Montfauconus p. 430.

4. *Caroli Andreae Dukeri*, Amstelædami ap. R. & I. Wetstenios & Gul. Smith. 1731. fol. Thucydidis de bello Peloponnesiaco Libri octo, cum annotationibus integris H. Stephani & Io. Hudsoni. Recensuit & Notas suas addidit *Iosephus Wasse*. Editionem curavit, suasque animadversiones adiecit *Car. Andr. Dukerus*. Cum variis Dissertationibus, MSSorum collationibus, & Indicibus novis locupletissimis.

5. Eadem repetita Glasguae 1758. S. VIII Vol. exc. Rob. & Andr. Foulis.

6. Thucydidis Funebres orationes Gr. & Lat. prodiere Glasguae 1755. 12.

Editiones Thucydidis Latinae.

Laurentio Valla interprete una cum vita ex *Marcellino*, interprete *Bartholemaeo Parthenio* Bena-
censi. Parif. apud *Afcenfium* 1513. fol.

Vallae interpretatio recognita a *Conrado Heresbachio* Colon. 1527. fol. A doctiffimis viris Pa-
rif. 1528 apud *Afcenfium* fol. Ab *Heresbachio*
Colon. 1543 & 1550. fol.

A *Sebafiano Caftellione* Bafil. 1564. fol. apud
Henr. Petri.

Ab *Henr. Stephano* A. 1564. fol. & *Francof.* 1582.
12. 1589. 8. ubi vita Thucydidis ex *Marcellino*
occurrit Latine reddita ab *Jf. Cafaubono*, & *Iobi*
Veratii argumenta concionum Thucydidis, &
Chronologia Thucydidis auctore *Davide Chytraeo*.

Ab *Henr. Stephano* & *Aemil. Porto* *Francof.* 1594.
fol. apud *Wechel.* & *ibidem* eodem anno forma
minore in 12.

Thucydidis interprete *Vito Winfemio* patre, Do-
ctore Medico & *Graecarum* literarum Professore,
cum eiuſdem Scholiis, ex editione filii *Viti Win-*
femii, *Witebergae* 1569. fol. 1580. 8.

Ex nova verſione elegantiffima & cum notis
Chronographicis ac *Geographicis* *Georgii Acacii*
Enenchel Baronis *Hohenecci*, *Tubing.* 1596. 8. *Ar-*
gentor. 1614. 8.

Orationes ex *historia* Thucydidis & inſigniores
aliquot *Demofthenis* in *Latinum* ſermonem con-
verſae a *Philippo Melanchthone*, editae a *Cafparo*

Peucero, Witeb. 1562. 8. Conversa quaedam e Thucydidis historia, & de auctore illo deque scriptis eius exposita a *Ioachimo Camerario* Witeb. 1565. 8.

Plures orationes Thucydidis in linguam Latinam conversae per *Ioannem Casam*, Archiepiscopum Beneventanum, Rostoch. 1584. 4. & Helmst. 1610. 4. cum praefat. *Ioannis Caselii*. Et inter Casae Latina monumenta, Florent. 1554. 4. & Hala Sax. 1708. 4. cum praefatione *Nicolai Hieronymi Gundlingii*. Denique inter opera Casae iunctim excusa Florentiae 1707. 4. tom. tertio, & separatim ex Caselii recensione, curante *Io. Henrico Ackero*, Ienae 1714. 8.

Iobus quoque *Veratius* Genuensis, qui A. 1571 diem obiit, orationes plerasque Thucydidis pereleganter Latine vertit, notato argumento atque Rhetorico artificio. Praetereo orationem Periclis ex libro II Thucydidis Latine versam a *Guil. Cantero*, post Aristidis orationes Basil. 1566. fol. p. 580.

Orationes Thucydidis separatim excusae Graece, Lipsiae 1631. 8. curante in usus auditorum suorum *Andrea Corvino*.

Conversi quidam notisque illustrati sunt loci insignes e Thucydidis historia, ut prooemium, Conciones quaedam & descriptio pestilentiae, & de auctore ipso & eius scriptis observata a *Ioach. Camerario*. Witeb. 1565. 8.

Ioannem Argyropulum publice in Vaticano libros Thucydidis explicantem Xysto III Pontifice, auscultasse se testatur *Ioannes Reuchlinus*.

LXXVIII NOTITIA LITERARIA

· Sunt mihi in manibus plures Epistolae scriptae ab illustri viro Dominico Molino ad *Ioan. Meursium*, quibus non cessavit illum urgere, ut Thucydidem illustrandum sibi sumeret, sed furdo fabulam narravit.

· *Bened. Averani*, Florentini, dissertationes LVIII in quaedam Thucydidis loca prodire Tomo primo eius operum iunctim post auctoris fata excursorum Florentiae 1716. fol. *Memoires de Trevoux* 1718 Decembr. p. 1045. *Giornale d'Italia* T. 24. p. 425. *Bibl. ancienne & moderne* T. 12. p. 161.

· Pericli tributam paucorum privatorum laudationem a Thucydide, reprehendit & vitio illi vertit laudatus Gundlingius praefatione ad Nicolai Burgundi historiam Belgicam. Sed Thucydidem satis mos illorum temporum tuetur, nec Pericli ad decus vel ad amorem civium inutile esse potuit, cives, qui pro patria fortiter pugnantes mortem gloriose oppetierunt, pro concione celebrasse.

· *Ioannis Grammii* castigationes ad Scholia Graeca in Thucydidem. Hafniae 1722. 4. Miratur vir doctus p. 19, correctionibus Aemilii Porti rarius prioribus libris locum datum in editione Oxoniensi.

· Incerti cuiusdam Britanni Obff. in *Miscell. Observ.* Vol. I, Tom. I & II.

Frid. Lud. Abreschii in Thucydidem Animadversiones in *Miscell. Observ.* Vol. III, Tom. I & II. *Eiusdem* Dilucidationes Thucydideae II Part. Traiecti ad Rhen. 1753 & 1755. *Eiusdem* Auctuarium dilucid. in *Animadv. ad Aeschylum*, Zwol-

lae 1763, a pag. 213 sqq. cum quo quidem saepe res est & certamen Bauero in notis ad Orationes.

Car. Lud. Baueri Exercitatio de lectione Thucydidis, optima interpretandi disciplina. Lipsiae 1753. 4.

De notatione Thucydidis & scribendi genere follerter atque intelligenter egit, & locis quibusdam luxatis medicam attulit manum *Io. Dav. Heilmanus* in kritischen Gedanken von dem Character und der Schreibart des Thucydides, Lemg. 1758. 4.

Multa in textu nostri corrigit *Io. Iac. Reiskius* in Animadv. ad Graecos auctores Vol. III, Lips. 1761. 8. cuius etiam exstant notae in Thucydidem ad calcem versionis Germ. Orationum Thucydidearum.

Versiones Thucydidis in linguas vernaculas.

Gallicae. 1. *Claudii Seyffellii* Episcopi Massiliensis, qui iussu Francisci I Gallice reddidit, & Val-lae Latinam versionem secutus est, ac de quibusdam locis Lascarin consuluisse dicitur. Paris. 1527. 1559. fol. 1555. 8. & 1545. 1555. 16. Ex hac versione Thucydidem libenter leclitavit & in castris comitem habuit Carolus V Imperator. Vide Vi-ctorini Strigelii praefat. ad animadversiones suas in Chronicon Philippi Melanchthonis. Perstringitur Seyffellii versio ab H. Stephano in praef. ad Thucydidem & ad introductionem Gallice editam ad Apologiam pro Herodoto.

2. *Ludovici Iasaldi Ufei* (Louis Jaufaud d'Ufez) Genevae 1600. 4.

3. *Nic. Perotti Ablancourtii* Paris. 1662. fol. & 1671. 12. tribus voluminibus. recusa Amstel. 1694. 12. & 1714. 12. ubi notae statim suis locis sub-
stratae.

4. Harangues & Concions de Thucydide & autres Auteurs par *Fr. de Belleforest*. Paris. 1572. fol.

Italica Francisci di Soldo Strozzi, Florentini, dicata Cosmo Medici, Venet. 1545. 8. 1563. 1564. 4.

Anglicae. 1. *Thomae Nicolls* ex Gallica Seyffelii composita. Lond. 1550. fol.

2. *Thomae Hobbessii*, ex Graeco concinnata, una cum differtatione de vita & scriptis Thucydidis, & charta Chorographica Graeciae, quam sua manu Hobbessius delineavit. Dicitur ea potissimum de causa versionem hanc composuisse, ut ineptias Democraticorum Atheniensium civibus suis patefaceret Lond. 1628 & 1634. fol. Vide vitam Hobbessii p. 15 & 41 seq. & Baylii Lexicon Historico Criticum, ubi de Hobbessio agit nota (B Δ) editionis secundae. Graecorum fontium aliquando neglectorum arguitur Hobbessius in notis ad marmora Oxoniensia. Anglica *Hobbessii* versio recusa est Lond. 1722. 8. duobus volum.

Hispanica Didaci Gratiani de Aldrete, Salmanticae 1564. fol.

Germanicae. 1. *Hieronimi Boneri*, praetoris Colmariensis, Augustae Vindel. 1533. fol.

2. Studiis societatis virorum doctorum, Francofurti ad M. 1757. 4. II Vol.

3. *Io. Dav. Heilmani*, Prof. Goetting. cum Notis criticis, Lemgoviae 1760. 8.

4. *Io. Iac. Reiskii* Orationum Thucydidis, cum Notis Lat. in Thucyd. Lipsiae 1761. 8.

Danica Francisci Michaëlis Wogelii, Pastoris Aarherensis in Iutia, in dioecesi Aarhusiensi. Vide Nova literaria maris Baltici & Septemtrionis A. 1698, p. 212. ubi Danicam versionem Herodoti, Xenophontis, & Diodori Siculi ab eodem ad praedium parari disces.

Vitae Thucydidis Synopsis Chronologica ex mente Henrici Dodwelli.

Sed de Thucydidē priusquam dicere desino; en tibi Synopsin vitae eius Chronologicam, ex mente praestantissimi Dodwelli.

Ante Christ.	Olymp.	
471	77 $\frac{1}{2}$	natus Thucydidēs.
456	$\frac{50}{61}$ $\frac{4}{1}$	anno aetatis XV audiit Herodotum Historias suas in Olympiis recitantem.
454	81 $\frac{2}{3}$	— XVII. primum militiae illius tirocinium.
452	$\frac{51}{82}$ $\frac{4}{1}$	— XIX. primae illius militiae ἐν Πελοπόννησος finis.
444	$\frac{53}{84}$ $\frac{4}{1}$	— XXVII. missus in coloniam Thuriorum in Italiam.
441	84 $\frac{3}{4}$	— XXX. Coloniae Thurior. IV. * Ostracismus Thucydidis si quis forte. Vide Dodwelli Apparatum § 21.
431	87 $\frac{1}{2}$	— XL. Inde in patria usque ad exilium. Et initium belli Peloponnesiaci.

* Ostracismus iubebat exesse urbe per annos decem. Plutarch. Pericle p. 157.

LXXXII NOTITIA LITERARIA

Ante Christ.	Olymp.	
424	$\frac{88}{89} \frac{4}{1}$	— XLVII. στρατηγία Thucydidis Amphipolitana coepta ineunte He- catombaeone.
423	$89 \frac{1}{2}$	— XLVIII. στρατηγίας abdicatio, mense Scirophorione exeunte: & exfilii initium.
414	$91 \frac{2}{3}$	— LVII. Moritur Perdiccas, & suc- cedit in regno Macedoniae Ar- chelaus.
411	$92 \frac{1}{2}$	— LX. finis Ἡλικίας στρατευσίμου Thucydidis, sive aetatis ad mili- tiam idoneae.
403	$94 \frac{1}{2}$	— LXVIII. Restitutus patriae Thu- cydides post annum exfilii vigesi- mum, & finito bello Peloponne- fiaco. Tum demum, iudice Dod- wello, historiae scribendae incu- bit.
399	$95 \frac{1}{2}$	— LXXII. Mortuus Archelaus Ma- cedoniae rex, post cuius mortem Thucydidis inclaruit.
395	$96 \frac{1}{2}$	— LXXVI. Eruptio tertia Aetnae; cuius meminit Thucydidis Lib. III, c. 116.
391	$97 \frac{1}{2}$	— LXXX, quem superavit, mor- tuus est in Thracia. Iam erat in Scillunte Xenophon, scripsitque li- bros de expeditione Cyri, libros Thucydidis, filiorum eius opera nactus ante Olympiadem $\frac{103}{104} \frac{4}{1}$.

*Catalogus Scriptorum in Scholiis ad Thucydidem lau-
datorum.*

Scriptores in Scholiis Graecis ad Thucydidem allegati hi sunt: Aesopus, Antyllus, Aristoteles ἐν τοῖς Ἡβηκοῖς, Asclepius, Callimachus, Cratinus ἐν χεῖρωνι, Demosthenes, Dionysius Periegetes, Auctor Epigrammatis in Orsippum Megarensis,

DE THUCYDIDE. LXXXIII

Eupolis, Euripides in Medea, Herodotus, Hesiodus, Hippocrates, Homerus *saepiuscule*, Lycophron, Orus Grammaticus. Pausanias *ἐν τῇ διαπεποιημένῃ αὐτῷ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ*, Phoebammon Rhetor, Sophocles, Theognis *ὁ ποιήσας τὰς ὑποθήκας*, Theologus, (Gregorius Naz.) Xenophontis *ἀναβάσεις*.

CAROLI ANDREAE DUKERI
P R A E F A T I O.

PRODIT tandem dudum promissa, ac diu expectata, sed multis ante non praevisis moris atque impedimentis retardata, nova haec Thucydidis editio, ad cuius notitiam quae pertinent, quam potero brevissime exponam. Nunquam mihi animus fuit in hunc scriptorem aliquid meditari, quod publice legi posset, multo minus eum sub meo nomine, quod quidam vulgaverunt, edere. Noram enim & me, & illum, meque ex eo numero esse sciebam, quibus se non *κατὰν* esse ipsum dicentem facit noti Epigrammatis Graeci auctor poeta. Et quamquam in illius lectione non plane hospes eram, tamen non ita eum triveram, ut multis locis implicatam atque involutam verborum structuram, & quae cum hac coniuncta est, sententiae obscuritatem, extricare & aperire possem, & multa a communi usu recedentia, eique propria, loquendi genera negotium mihi non facefferent. Sed vicit propositum meum reperita *Wetsteniorum* & *Smithi* interpellatio. Nam cum hi, ultra modum aucto exemplarium editionis Hudsonianae pretio, novam illius editionem cum virorum doctissimorum *Henr. Stephani*, *Io. Hudsoni*, & nondum editis *Ios. Wasse* Animadversionibus molientes, ante aliquot annos ad me venissent, meamque ad hanc rem operam expetissent, nihil tum impetrare a me potuerunt; quod mihi alienis operis disponendis multum temporis ac laboris perdere non lubebat. Deinde, interiectis compluribus mensibus, cum descriptam e duobus manu exaratis Codicibus varietatem scripturae nacti iterum idem a me petiissent, nec

vana spes esset nobis copiam Codicis MSti Cassellani factum iri, & ipse eum, qui in Bibliotheca huius urbis est, ad manum haberem, consilium mutavi. Sperabam enim, si ipse his auxiliis adiutus, scriptori praestantissimo, propter tarditatem ingenii aliamve imperitiam, nihil opis afferre possem, me tamen a doctis & peritis harum rerum aestimatoribus gratiam initurum, qui cum iis communicassem, unde meditando, quod ego non potuissem, extunderent, & multa in libris vulgatis corrupta ac depravata in melius restituerent atque emendarent. Hac praecipue spe, cum mihi in eo publica rei literariae utilitas versari videretur, non aegre, quod ante recusaveram, a me impetrari, & novam editionem curandi onus mihi imponi passus sum: cuius adornandae quam rationem securus sim, priusquam dicam, brevi de admitticulis, quibus nixus opus aggressus sum, exponam.

Habebant, ut dixi, *Wetstenii* & *Smithus* descriptas e duobus Mss. varias lectiones, altero Bibliothecae regiae Parisiensis, quem ob hanc causam *Regium* vocavi, cum quo editio Oxoniensis comparata erat, altero Havniensi, cui *Danico* nomen feci, e quo vir clariss. *Ioannes Grammius*, linguae Graecae in Academia Havniensi Professor, discrepantem ab eadem editione scripturam miserat. De Regio non aliam notitiam accepimus, quam esse Codicem Bibliothecae regiae n. 3044. In eo aoristos infinitivorum in *υναι* esse properispomenos, ut *παροξύναι*; ὅτι semper separari a superlativis sequentibus, & scribi ὅτι *τάχιστα*, ὅτι *μάλιστα*; *ἐντάχει* & *ἔσταμάλιστα* unum vocabulum compositum videri; ubique scribi *ἄλλό τι*; ὅπως semper futuro indicativi iungi; ac denique scribam monuisse, observanda esse nonnulla, ut *ἡκαζον*, *ὄφελια*, & alia quaedam. De Danico haec scripserat clar. *Grammius*: Eum videri habere aetatem trecentorum annorum, sed in medio libro quinto esse scripturam manus paulo recentioris usque ad finem. Entum esse Venetiis anno *MDCCCXCIX* a viro illustri *Frederico Rostgaard*, ex insulis Sicilia & Melite re-

duce; nunc autem esse illustrissimi Comitis Christiani Daneschiold, Domini Samsøae &c. His accessit Codex Ms. e Bibliotheca Serenissimi Principis Landgravii Hasso-Cassellani, cuius mihi quondam indicium fecerat vir clarissimus Io. Herm. Schmincke, a Bibliotheca Principis, & Historiarum in Academia Marburgensi Professor. Huius usum, agente illo ipso indice, iis, qui in literis aliquid conantur, ad omnia officia paratissimo, non difficulter a Serenissimo Principe, quae erat illius clementia, & incredibile ac singulare omne genus artes ac scientias incrementis augendi studium, impetraverunt Bibliopolae. Est hic liber forma maxima, sed quadrata magis, quam oblonga, eleganti manu in charta, bombycina puto, scriptus adeo densa, ut uno alterove loco adversae paginae versus aliquot scalpello excisissint, illaesis omnibus in averfa literis. In fine manu vetusta & minio hae literae scriptae sunt:

Ψ ε ο λ ω χ Ν ã ε σ̄ Ψ Β ω Η ḡ Η ο λ χ α λ χ
 Π χ τ ḡ τ λ χ.

id est, secundum cryptographiam librariorum Graecorum, quod e celeberrimi *Montefalconii* Palaeographia Graeca p. 288 didici, τέλος σὺν δεῶ τῆς βίβλου Θεουκυδίδου. Inde

ε τ ζ ḡ ḡ ζ̄ Π ε̄ Ν̄ Δ̄

quarum illae indicant, librum scriptum esse A. M. 6760; sive Christi 1252; ad quam fere aetatem illum referendum esse etiam ante, quam eas consideraveram, ex ipsa forma & ductibus literarum cum speciminibus scripturae Graecae seculi XII & XIII in eadem Palaeographia comparatarum conieceram; hae quomodo explicari debeant, nec clariss. Hemsterhusius, quem de ea re consulueram, nec ego adhuc investigare potuimus. Erat, qui suspicaretur, illis denotari indictionem: de quo videbunt, qui multos manu exaratos Codices Graecos inspexerunt. Inter

cryptographiam & notam anni atramento scriptum est itidem manu vetusta Epigramma in Thucydidem, Ω φίλος, cum nonnulla varietate scripturae, quam annotavi pag. 17. Eadem omnia deinde ibidem atramento & longe recentiore manu eiusdem, ut videbatur, qui multa scholia scripsit, repetuntur additis his: ἡρξάμην σὺν θεῷ Θεουκυδίδη τὸν Ὀλόρου, τὸν γένος Κεκροπίδην, μηνὶ Ἰουλλ. γ' τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰακίνθου Ν. Ι' ἔτους στ, sequentibus tribus aliis literis, quae, absterfo manu vel cubito scribentis adhuc madente atramento, legi non poterant. Ufus sum praeterea Codice Ms. chartaceo e Bibliotheca huius urbis, formae mediae e chartis quadruplicatis, recentissimo quidem illo, & fortassis vix trecentorum annorum, sed tamen e non malae notae libro descripto, & multis locis ad genuinam scripturam confirmandam utili. Eum Hudsonus sibi a celeberr. Graevio missum *Graevianum* vocaverat, quam notam illius retinui, etsi is tum non Graevii; sed viri consultissimi Guilielmi van Cleef, causarum in foro Traiectino patroni non incelebris, erat, qui eum Graevio utendum dederat, ac deinde in Bibliothecam publicam intulit. In hoc conferendo Hudsonum, vel eos, quibus ille hoc negotii dederat, parum diligenter versatos fuisse, nec multo minus quam dimidiam partem variantis scripturae praeteriisse, ex his, quae ex illo in Variis Lectionibus descripti, apertum est. Accessit denique his omnibus editionis Basileensis Hervagii cum Ms. chartaceo formae maximae Bibliothecae publicae Basileensis collatio, a viro reverendo ac doctissimo Io. Iacobo Westsenio, apud Basileenses V. D. M. qui eum seculi XIII vel XIV esse putabat, mecum communicata. Ex hoc Codice Hervagius nonnullas varietates scripturae excerptas ad Camerarium miserat, quae in editione Hervagiana ante librum primum leguntur, de qua re, deque ipso exemplari, in Epistola ad Episcopum Eystatensem ita scribit Camerarius: *Usum adiumento exemplaris vetusti, de quo diligentia Hervagii nostri multa observatione digna descripta fuere, & communi-*

cata nobiscum. Exemplar vero Constantinopoli, ut in illo praescribitur, ab Eugenio Papa, sic enim vocarunt Graeci suos magistros paterni affectus nomine, Ioanni cuidam Aretino ante annos amplius centum, (id est, ante annum 1440. nam Hervagiana editio anno 1540 prodit) qui se illo studiorum causa contulisset, donatum, & Basileae hucusque asservatum fuit. Sed Hervagium quaedam non recte vidisse, & non uno loco aliam, atque in Ms. est, scripturam dedisse, apprehendit idem Wetstenius: de quibus lectorem suis locis monui. De praestantia horum MSSorum, quique eorum aliis praeferendi, qui postponendi sint, non volo iudicium meum interponere, quia suum cuique pulchrum est. Scio, quid de quibusdam eorum iudicent alii, & fortassis recte. Sed, quod vulgo dici solet, nullus liber tam malus est, qui non aliqua parte sui bonus sit. Hoc facile animadverti potest, duos, quibus primum usus fuit Hudsonus, plerumque inter se & cum Danico, Clarendonianum magis cum Regio & Cassellano consentire, Basileensem autem & Graevianum medios quodammodo esse, & saepe eandem ac singularem scripturam habere.

Editionum vetustarum praeter Vascofanianam trium primorum librorum, quam ubique cum Aldina convenire non recte dicit Hudsonus, si modo ipse varias lectiones Aldinae recte descripsit, & Basileensem Hervagii nullam habui, cuius duo exemplaria eundem annum 1540 praeferentia, quibusdam locis discordare observavi. Nec, quas non habebam, magnopere requisivi, cum, quod mihi tantum propositum erat editionem Hudsonianam instaurare, tum, quod credebam, Hudsonum omnes satis accurate cum edit. Porti contulisset; qua de re tamen deinde nonnihil dubitare coepi, postquam vidi, eum in describendis lectionibus edit. Hervagianae plus semel aberrasse.

His auxiliis adiutus, totius operis hanc rationem tenui. In τῷ κειμένῳ, textum vulgo vocant, Thucydidis, & interpretatione Latina secutus sum editionem Oxoniensem,

e praescripto cl. Wasse, quo auctore Wetstenii & Smithus hanc editionem susceperunt, nisi ubi ille aliquid mutatum voluerat. Ipse mihi nihil in ea re permisi, contentus in Animadversionibus dixisse, quae mihi videbantur, praeterquam quod semel, aut summum bis, e Mss. *és* pro *eis*, & si quid fortassis aliud non maioris momenti est, rescripsi; sed tamen ut semper lectorem de iis, quae ab utroque nostrum mutata sunt, monuerim.

Varias Lectiones exemplarium scriptorum omnes Hudsonianis suis locis inferui, revocatis etiam ad suas sedes iis, quas e Clarendon. & Graev. in Appendicem coniecerat Hudsonus. In his alias esse, quae nihil nisi certissimi errores scribarum sint, alias, quae neque ad loca depravata emendanda, neque ad lucem obscuris affundendam quidquam profint, & multas sine reprehensione praeteriri potuisse, nemo facile negabit. Sed quia Hudsonus hanc rationem ingressus fuerat, mihi ab illius instituto non recedendum, nec quidquam eorum, quae ab aliis acceperam, omittendum putavi. Non sum nescius, esse, quibus nimiae anxiaeque, & prope miserae diligentiae videatur, in quisquiliis illis, quas putant, colligendis ingratum & taedii plenum laborem velle ponere. Sed hi, si cognoscere volent, quae cel. *Burmannus* non ita pridem in Praefatione Iustini cum variis Lectionibus editi diserte ac luculenter de ea re disputavit, intelligent, quantam tam levi, ac potius stulto, iudicio literarum inscitiam prodant, quantumque ex hac re fructum capere possint, qui rectam viam scriptores vetustos tractandi insistere, & severa lege in studiis literarum humaniorum proficere cupiunt. Quo magis miratus sum tenebrionem, qui nuper Tragicum Latinum illotis manibus contrectavit, me, quem varietatem scripturae MSSorum Thucydideorum publicaturum intellexerat, quod ut faciant omnes, quibus illorum copia est, etiam atque etiam hortatur ac monet *Burmannus*, nova & excogitata appellatione deridendum propinare voluisse. Non videbat insulsum caput, cui arrogantia & summa de se

opinio pro eruditione est, hoc ad omnes harum literarum principes pertinere, qui scriptores veteres edituri, semper magna cura, quidquid huius generis nancisci poterant, conquisiverunt, & scriptae editaeque lectionis discrepantiam vel in commentariis, vel in variarum lectionum libellis accurate annotandam putaverunt. Horum institutum vituperat, cum me deridet, nec me magis, quam hos ridiculos facit Magistellorum alpha; qui si illos auctores sequequi voluisset, & bonis suis uti scisset, multis partibus meliorem, quam nunc, Senecam dedisset. Sed quid sui cum amaracino? Nihil est in illo vaegrandi libro, cur illius editio Gronovianae praeferrī debeat, nisi quis putet, sibi magni aestimandas & emendas esse frigidās quasdam argutias, & putidas nugas, quibus passim Gronovio obstreperit, & contentiones cum Farnabio, multo quidem ipso doctiore, sed saepe vinci non difficili: quem ob id solum sibi adversarium delegisse videtur, ut, si in Gronovio non posset, quod nec ante in Bentleio potuerat, saltem in hoc debellando heros fieret. Sed mittamus nunc balatronem.

Variis Lectionibus subiecta sunt Scholia interpretum Graecorum itidem ex editione Oxoniensi, nec in iis quidquam, nisi uno aut duobus locis, mutatum puto. In his emendandis iam olim Henr. Stephanus utilem operam posuit, & multa per inscitiam vel negligentiam scribarum, qui ea verbis Thucydidis, ad quae non pertinebant, accommodaverant, turbata suis verbis restituit. Nec minus bene de iis meriti sunt viri doctissimi Io. Hudsonus, & Io. Grammius, cuius in ea Castigationes viro clar. Io. Alb. Fabricio debemus. Ex his in Cod. Cassellano alia vetusta & eleganti manu partim minio, partim atramento, scripta sunt, alia recenti & tantum atramento, & ita difficili atque intricata scriptura, ut eam quibusdam locis assequi festinans non potuerim. Sed primi libri scholiorum magnam partem a capite 81 usque ad 126 cuiusdam male seduli cura nobis eripuit; qui, quod charta multo usu trita iam fatiscere, & denticulata fieri coeperat, oras pagi-

narum, in quibus scholia scripta erant, alia charta imposta muniverat, eaque obducta simul scholia texerat: quae iactura eo gravior est, quod liber ille multis locis & auctiora & emendatiora, quam editi, habet scholia. E Regio quoque nonnulla, sed fere tantum ad librum I & II, inter varias lectiones descripta erant, ut & ad eosdem maxime in Rostgaerdi, qui Schol. edit. secundae H. Stephani cum Regio quodam Cod. contulerat, schedis a clar. Fabricio ad Wetstenium missis. Quae omnia, cum sub ipsis Scholiis apte poni non possent, inter Annotationes in Scholia Graeca reiecta sunt. Basileensis Codicis Scholiis, quia sero huc perlata erant, post varias eiusdem libri lectiones locum dedi.

De Auctore horum Scholiorum clar. Fabricius non sine ratione assentitur Stephano pag. 575 & 585 huius editionis, putanti non unius alicuius, sed plurium veterum Grammaticorum, e quibus Antyllus, Asclepius, & Phoebammon in iisdem nominantur, interpretationes, deinde a recentioribus quibusdam in unum corpus collectas, esse. In eadem sententia est Casaubonus, qui cum ad Diogenem Laërtium III, 47, e Suida retulisset, Sabinum commentarios in Thucydidem edidisse, addit, se non dubitare, quin Scholia, quae hodie exstant, e Sabini, Antylli, & Phoebammonis commentariis decerpta sint. Nec immerito his additur Evagoras, cuius librum *Περὶ τῶν παρὰ Θουκυδίδη ζητούμενων κατὰ λέξιν* memorat Suidas. Et e plurium interpretationibus confuta esse fidem facit liber Cassellanus, in quo cum primum tantum pars eorum, quae in vulgatis leguntur, vetusta manu scripta fuisset, deinde alius longe recentior multa addiderat, haud dubie quod ea in aliis exemplaribus scripta invenerat. De aetate autem veterum illorum interpretum nihil certi e Scholiis constitui potest. Sabinum, quem iis annumerat Casaubonus, sub Hadriano floruisse dicit Suidas. Antylli & Asclepii meminit in Vita Thucydidis Marcellinus, quem ad Valentiniani, Valentis, & Gratiani tempora refert Vos-

sius II de Histor. Graec. 18. Phoebammonem Rhetorem aequalem fuisse Synesio, id est, Arcadio imperante vixisse, V Biblioth. Graec. 31, 16, 9 suspicatur Fabricius. Is, qui ad Thucyd. I, 132 scribit, regem Romanorum tripodem e praeda Persica Apollini Pythio a Pausania dedicatum Byzantii in Circo posuisse, non ante Constantinum M. vivere potuit, ut constat ex iis, quae ad Callim. Hymn. in Delum pag. 391 scribit illustris Spanhemius. Nec Iuliano antiquior fuit, qui ad III, 37, Gregorium Nazianzenum laudat, quod & Christianum fuisse indicio est, ut recte cl. Fabricius; quemadmodum & eum, qui auctor est Scholii ad III, 38, p. 223 l. 7, qui, quod ibi observavit cl. Wasse, ad verba Lucac Actor. XVII, 21 respexit. In Schol. Cod. Basileensis autem ad IV, 83 p. 123 l. 5 etiam Belisarius laudatur, quem Iustiniano imperante floruisse nemo ignorat.

Ex his Scholiis multa *αὐτολεξῆσι* leguntur in Lexico Suidae, quae Stephanus, Reinesius, & docti vulgo Suidam inde descripsisse, ut alia ex Aristophanis, Sophoclis & aliorum Scholiis, existimant. Qui quaesiverunt, utrum Suidas sua ex interpretibus Aristophanis, an illi e Suida acceperint, idem de interpretibus Thucydidis possint quaerere. Suidam plurima e vetustis Scholiis Aristophanis in Lexicon suum contulisse, bene ostendit in Praefatione Suidae Kusterus, & vel unus locus in *μακκοῦ* ab eo non animadversus extra controversiam ponit. In eo ita scriptum est: *Μακκοῦ. ἀνοηταίνσι. ἐνέον ἐστιν. ἔφαμεν δὲ ὅτι Μακκὸς ἐνέον ἦν. Ἀριστοφάνης.* Haec in Scholiaste Aristophanis ad Equit. v. 395 legi observarunt Portus & Kusterus. Sed neuter eorum vidit, verba illa, *ἔφαμεν δὲ*, manifesto indicio esse, Suidam haec ex interprete Aristophanis, non hunc e Suida descripsisse. Nam quod interpres recte dicit *ἔφαμεν δὲ*, quia scilicet hoc ante ad v. 62 scripserat, id Suidas neque ex sua persona dicere, neque de eo, quod deinde ex eodem Scholiasta scripturus erat, *Μακκὸς ἐνέον* fuisse, *ἔφαμεν* scribere recte potuit. In quo etiam animadvertendus est levis error Kusteri, qui, cum anto

μακροῦ non inveniret alium locum Suidae, ubi hoc dictum erat, neglecta interpretatione Porti, *diximus enim*, vertit *dicitur enim*. De Scholiis Thucydidis non habeo quidem tam certum argumentum: sed si quis consideret, quae apud Suidam in *καταφρόνησιν* leguntur, haud difficulter sibi persuadebit, ea ex his Scholiis ad I, 122 sumpta esse. Et omnino probabile est, Suidam, quod in Scholiis Aristophanis, idem etiam in his fecitasse, cum dubitari non possit, quin veteres illi interpretes Thucydidis illo antiquiores fuerint, quippe qui etiam e Marcellino, quem Antyllo & Asclepio iuniorem fuisse constat, quaedam descripserit. Quamquam hoc quoque vero non dissimile est, quemadmodum Scholiis in Aristophanem, ita his quoque e Suida quaedam affuta esse: cuius rei argumentum ex eo capi potest, quod in margine Cod. Graeviani, in quo paucissima sunt Scholia, locus Suidae in *κἀχληκες* ad verbum descriptus est ad IV, 26.

Sub Scholiis Graecis positae sunt Annotationes virorum doctissimorum, *Henr. Stephani* integrae, quarum nonnullae in editione Oxoniensi neglectae fuerant, *Io. Hudsoni*, & *Ios. Wasse*, meaeque sine nomine. Sed quia e Stephanianis quaedam ad principium prooemii longiores erant, quam ut commode suis locis inter ceteras exhiberi possent, eas in Addenda conieci. Habuerat Stephanus in animo, totum Thucydidem & Scholia quasi perpetuo commentario illustrare, & passim in margine secundae suae editionis Notas inspicere iubet, nec tamen ultra librum secundum progressus est: cuius rei causam in fine Epistolae ad Lectorem exponit, quam si legere potuisset Muretus, non tam asperere eum ad librum II Cyripaediae Xenophontis notasset, ut qui hac arte, quasi panchresto quodam, ad regendam scilicet inscitiam, in Thucydidem & Xenophonte usus fuisset. Si quid in Stephano reprehendi potest, id, mea sententia, potissimum est, quod, cum pag. 579 Scholiam arguat, tanquam supervacaneis quibusdam usum, ipse in idem vitium incidit, & haud raro non solum admodum

λεπτολόγος, verum etiam πολυλόγος est, & magno verborum ambitu exsequitur, quae non minus clare paucioribus potuissent exponi. De meis Animadversionibus hoc velim sciat lector, eas longe maximam partem interim dum chartas operis typographicis tradendas lego, iisque omnia describo ac designo, partim e comparatione variantis scripturae librorum manu exaratorum, alias ex annotationis, quae in oris exemplaris mei scripta habebam, quasdam etiam ex iis, quae mihi memoria suggerebat, & levi negotio inveniri poterant, confectas esse. Quae longae ac laboriosae inquisitionis erant, mihi non attingenda, nec de singulis diversitatibus scripturae deliberandum esse duxi; id quod neque mihi, cum primum hanc curam suscipiebam, propositum erat, neque ratio temporis, operis semper urgentibus, & me aliarum rerum curis non vacuo, patiebatur. Nam mihi soli omnia eodem tempore agenda erant, libri editi cum scriptis conferendi, varietas scripturae excerpanda, & suis locis ponenda, cetera omnia apte ordinanda, postrema typographorum specimina emendanda, ac denique muneris publici partes implendae. Inter ea, quae scripsi, erunt fortassis, quae tironibus lectionem Thucydidis primum aggredientibus non inutilia esse possunt: doctos, quibus domi meliora nascuntur, haec nihil iuvabunt; quibus tamen laborem meum vel ob hoc solum non ingratum fore confido, quod iis suppeditavi, quibus ingenium exercere, & scriptorem egregium meliorem facere possint. Nec dubium est, quin etiam in his, quae aliis scripta sunt, mihi exciderint, quae melius indicta fuissent; cuius generis deinde ipse quaedam animadverti, veluti quod ad VII, 14, de loco Demetrii Phalerei scripsi; quae cum doctiores emendabunt, & hac re bene de literis merebuntur, & ipse illis gratiam debebo, quod me, quae ignorabam, docebunt, vel, quae festinans parum recte scripsi, corrigent. Neque enim mihi pudori esse duco, si idem mihi, quod ante me aliis longe doctioribus, accidit; qui, si omnia recte vidissent, posterioribus saepe praere-

pra fuisset famelicam aliquam notam instruendi facultas. Quamobrem, quod in illos iuris statuimus, eodem quo minus ipsi utamur, recusare non debemus.

Annotationes in Scholia, quas post librum octavum legi dixi, excipiunt Addenda, in quibus etiam locus datus est longioribus quibusdam Henr. Stephani, & clar. Wasse Animadversionibus: qui deinde, eo ipso tempore, quo his scribendis occupabar, haec quoque misit, & hic inferi voluit. *

Nec possum, quin iis, quae ad locum Thucydidis I, 24, Ἐπίδαμος ἔστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Ἴόνιον κόλπον annotavi, addam, quae deinde de loco Hesychii ad me scripsit clariss. Hemsterhusius, quod me, quia digna puto, quae ab omnibus legantur, cum bona illius gratia facturum spero. Ea haec sunt: Hesychii locus in Ἐνδέξια, de quo sermonem fuisse nobis memini, nonnihil habere mihi videtur obscuritatis; nam magna parte truncatum esse, quod huic Lexicographo peius etiam, ut opinor, quam Stephano contigit, res ipsa clamat. Primum sic censeo, triplicem olim in antiquis Hesychii membranarum existisse lectionem, ἐς δεξιὰ, ἐνδέξια, & ἐν δεξιᾷ. haec autem varietas orta non ex eo tantum, quod illae voces facile commutentur, sed potissimum ex male sedula Grammaticorum cura, qui saepe locutiones, quarum potestatem veterum usus non distinxerat, distinguere satagerunt, quod ex uno Demosthene, ut de Homero taceam, exemplo non uno possem probare. Primum ἐς δεξιὰ studiosissimus antiquae scripturae habet Harpocration: sic tum alii, tum Syncellus ex melioribus pag. 258 B. τοῖς πλέουσιν ἀπὸ Πατρῶν ἐπὶ Κόρινθον εἰς δεξιὰ. itaque legendum esse apud Pollucem II, 161, paene mihi persuadet Palatini Vossianique Codicum, qui raro fallit, consensus: neque hoc alia ratione dicitur, quam quod apud Herod. III, 90, ἀπὸ τῶν Ἑλλησποντίων τῶν ἐπὶ δεξιὰ εἰσπλέοντι. Secundum etiam casum adiungunt, Lucianus T. II ed. Salm. pag. 480,

* Nos suis quaeque locis inseruimus.

τοὺς ἐπὶ τὰ δεξιὰ εἰσιόντων ἄφες; & Dial. Meretric. IV; εἰσιόντων ἐπὶ τὰ δεξιὰ πρὸς τῷ Διπύλῳ, quibus in locutionibus rarissime, credo, reperies ἐπὶ δεξιὰ, vel ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῖς εἰσιούσι, vel ἐξιούσι. In Lyfia legebatur iunctis vocibus εἰσιόντων πρὸς τῇ Νεμέῃ ἔστηκεν ἐπιδέξια, quod Pollux tanquam minus usitatum pro ἐκ δεξιᾶς χειρὸς, observare non neglexit II, 159. alias etiam solent τῶν εἰσιόντων vel ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ, ἐν δεξιᾷ, veluti non Lucianus quidem, sed eruditus tamen & ingeniosus scriptor Encomiū Demosthenis ad ipsum initium. Aelianus V. H. VIII, 16, Philostratus de Vitis Soph. Lib. I in fine, itidem ἐκ δεξιᾶς. Sed usu rariore praepositionem omisit Pyrgion apud Athen. IV, pag. 145 F. τράπεζα τρίτη δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς τὰ ἀνδρεία. Non me fugit, Casaubonum ἐκ δεξιᾶς corrigere vel ἐν δεξιᾷ: sed, quo minus assentiar, retinet me Schol. Pindari ad O, II, 32, qui ex Theopompo protulit, εἰσιόντι εἰς τὸν ναὸν ἀριστερᾶς χειρὸς, ubi ἐξ perinde deficit. Tum secundum illud ἐνδέξια legisse Hesychium, vel potius vetustiorum aliquem Grammaticorum, ex quo ista fuerant descripta, sic satis est manifestum. Non me fugiunt, quae, quia locus sit mutilatus, si quis pertendat, contra possint disputari, haec alio pertinere, atque adeo esse transferenda ad praecedens ἐν δεξιᾷ, ἐκ δεξιῶν, cui Thucydideum istud ad vulgatas edd. emendandum exempli vice fuerit adiectum: sed multo minore, ut quidem puto, probabilitatis specie, quam si hunc in modum sententiam verborum capiamus: Ἐνδέξια quando antepenultimam habet acutam, addere non poterimus in orationis proximo membro, quod oppositum est: ita Thucydides nullam facturum mentionem loci alterius ad sinistram siti, scripsit ἐνδέξια εἰσπλ. In iis autem, quae perierunt, (hoc satis ostendit εἰ MEN) diversam esse rationem docuerat, si scribas ἐν δεξιᾷ: tum enim solere ἐπιφέρεισθαι τὸ ἀντικείμενον, quomodo in Strabone XVII, pag. 1144 B. κατὰ μὲν τὸν εἰσπλοῦν ἐν δεξιᾷ ἢ νῆσος &c. κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν χεῖρα. & saepius apud eundem atque alios. Ego quidem discrimen illud haud ma-

gni facio; sed tale tamen est, ut ingenio Grammaticorum & consuetudine minime sit indignum. Etymologus iridem, sed alia paulum via, haec utraque separavit, quoniam quae notat, ad Homerum proprie pertinent, cuius οἰνοχοεῖν, δειξαι, αἰτεῖν ἐνδέξια II. A, 597, H, 184, Od. P, 365, duplici fere modo veteres interpretantur, ἐπιδειξίως aut ἐκ δεξιῶν μερῶν ἀρξάμενον: nam ἐνδέξια σήματα II. I, 236, sine controversia sunt αἴσια καὶ καλὰ, ut recte Etymol. Iam in Thucydide quin per linguae Graecae genium scribi possit ἐνδέξια εἰσπλέοντι, minime videtur dubitandum. Si Lysiae licuit εἰσιόντων ἔσθηκεν ἐπιδέξια, (de statua, credo, loquebatur) cur displiceat εἰσπλέοντι πόλις ἔστιν ἐνδέξια; praesertim cum ista phrasis habere videatur nescio quid Atticisimi veteris, qualia sunt huius generis plura, χρημάτων δυνάμει ὄντες ὅμοια τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις &c. Neque tamen idcirco tertiam lectionem & vulgatam damnare, quam similibus exemplorum multitudo tuetur: verum hoc solum contendo, nunc difficulter admodum posse diiudicari, quid ab ipso Historicorum principe revera sit profectum. De his porro, quae pag. 668 in Addend. ad Thucyd. pag. 145, Sylburgium secutus scripsi, & de loco Thucyd. I, 44, ita pergit idem vir clar. Sed quoniam in Etymologi mentionem incidi, alium eius locum, qui ad Thucydidem pertineat, indicare lubet pag. 449, v. 50. quem librariorum errore turbatum, in hunc ordinem redigo: Θειαζόντων, μαινομένων, ἢ Θεολήπτων γινομένων καὶ θειάσαντες· καὶ ἐπιθειάσας, τὸ ἐπιθαυμάσας· ὃ δὲ Μιλήσιος παρὰ τῷ συγγραφεῖ, θεοὺς ἐπικαλεσάμενος καὶ κατευξάμενος· ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐπιθεάζειν. Θειάσας τὸ θε. εἰσδ. &c. Utrumque θειάσαντες & ἐπιθειάσας apud Thucydidem exstat, illud VIII, 1; hoc II, 75. quod posterius recte quidem animadvertit accuratissimus Sylburgius: sed idem valde aberrat, cum scribit, *verum loquitur ibi non Milesius, sed Archidamus.* immo vero non Archidamus: nam is Etymologi Milesius est Orus Milesius, Grammaticus non ignobilis, qui in Thucydidem, ut opinor, scripsit *Commenta-
Thucyd. Vol. I.* g

rios, a Scholiasta quoque nonnusquam laudatus: ipse Etymologus pag. 816, v. 39, ἡ ὀρθογραφία Ὀρου τοῦ Μιλήσιου. & pag. 315, v. 10, Μιλήσιος ὁ Ὀρίων. Ὀρος enim & Ὀρίων saepe commutantur. Ὀρος ὁ Μενδήσιος & Ὀρίων, utroque modo Galenus; & in Historia Ecclesiastica plures inter Aegyptios Ὀροι, qui iidem apud alios Ὀρίωνες. Verum hic etiam Grammaticorum mihi videor argutias subodorari. disiunxerunt θεάζειν & θειάζειν, illud interpretati, Deos invocare vel obtestari, hoc, Deorum numine correptum agitari. Hesychius aperte: Ἐπιθεάζει, θεὸς ἐπικαλεῖται at Ἐπιθειάσας, τὸ θεῖον δεξάμενος, θεοφορηθεῖς. eo referendum arbitror in Etymol. ἐστι γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐπιθεάζειν: ideoque parum abest, quin pro certo putem voluisse Orum Milesium in Thucydide scribi non ἐπιθειάσας, sed ἐπιθεάσας, cuius rei monendae commodus sane locus erat in Orthographiae libro. Scholiasta quidem Thucydidis in verbi huius definienda potestate non satis constat, triplicem fere proponens interpretationem, θεοφορεῖσθαι, θεῖά τινα ἐπιφθέγγεσθαι vel ἐπιβοῶσθαι, & θεὸς ἐπικαλεῖσθαι, ut, si conferamus, quae scripsit ad VIII, 1, 53, VII, 75, facile patebit. Nondum a tuo Thucydide discedo, quandoquidem opportune in mentem venit emendatio quaedam Andreae Dounaei Prael. ad Demosth. Orat. de Pace p. 135, in I, 44, ubi sede duarum vocum immutata legendum censet, Καρκυραίοις ἐπιμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι... συμμαχίαν δ' ἐποίησαντο. Quaeso te, modo libri sit copia, rationes expende: nam me profecto paene perpulerunt, ut ad istam sententiam accederem. Haec ille. Quae sub nomine Spanhemii leguntur, ex oris exemplaris, quo vir summus usus fuerat, descripta ad me misit clariss. de la Croze: quae etsi fortassis quidam omitti potuisse putabant, tamen huc conferre volui, quod magnorum hominum reliquias huius generis, quantumvis tenues, potius undique eruendas & colligendas, quam oblivione sepelendas esse existimo. Ad ea, quae Scholiastes ad I, 13, de Massilia Africae scribit, addi velim, quae in Mauffaci Dis-

fertat. Critica pag. 401 edit. Harpocrat. Blanc. leguntur.

Habet praeterea haec editio praeter tres Indices, qui iam ante in Oxoniensi erant, additis, detractis, & mutatis quibusdam emendatos, quatuor alios, quorum ipse tres composui, rerum, vocum & phrasium, de quibus in Annotationibus agitur, Graecum & Latinum, & tertium Scriptorum veterum, qui in iisdem emendantur, vel illustrantur. Quartum, vocum & phrasium Graecarum in Historia Thucydidis, instituerat clar. Wasse: quem, quoniam aliquanto perturbatior erat, quam ut ita, ut scriptus erat, in publicum edi posset, non sine magno labore in ordinem redegit utriusque linguae bene peritus iuvenis *Lacobus Wallis*, Hibernus.

His omnibus denique addita est maxima pars Annalium Thucydideorum eruditissimi Dodwelli, ea nimirum, quae ad historiam belli Peloponnesiaci pertinet: qua in re ipse me deinde reprehendi, qui librariis non fuisset auctor potius integros illos Annales, quam hanc partem tantum hic exhibendi. sed fera erant poenitentia, & factum infectum fieri non poterat. Haec sunt, Lector, quae te de hac editione monendum putavi, quibus exponendis si quibusdam iusto longior fuisse videbor, alii fortassis harum rerum curiosi gratiam mihi hoc nomine habebunt.

De Thucydide ipso, eiusque dictione, & aliis, quae de scriptoribus vetustis praefari solent, qui eos edunt, non est, quod multis te morer. Abunde hoc praestiterunt ii, quorum iudicia & testimonia post Marcellini vitam Thucydidis leguntur, quibus ex edit. Oxoniensi transcriptis adiuncta sunt, quae de eo viri doctissimi Vossius I de Historic. Graec. 4, & Fabricius II Biblioth. Graec. 25, sed haec ab eodem nunc aucta, scripserunt. Ad ea, quae de divisione Historiae Thucydideae, quam alii in octo, alii in novem, alii in tredecim libros partiebantur, observantur H. Stephanus pag. 662, & Fabricius l. d. addi possunt, quae Scholiasta libri Cass. habet in fine libri tertii, *Τῶν εἰς ἑπτὰ τέλους τῆς ἐ καὶ ἀρχὴν τῆς στ'*; & quae idem

ad verba Thucydidis IV, 114, ἔλεξε τοῖς ἐν τῇ Ἀκάνθῳ παραπλήσια, annotat, ἐν τῷ στ' τῶν συγγραφεῶν διάλεξις Βρασίδου πρὸς Τοροναίους. Nec non frigida illa quaestio, & frigidior illius solutio, utraque Graeculae stultitiae plena, in fine lib. IV, cur Thucydides, cuius nominis prima littera est Θ, tantum οὐτο, Herodotus autem, cuius prima est Η, novem libros Historiarum scripserit. Sed de numero οὐτο librorum satis idoneus testis est Dionysius Halicarnassensis in libro περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος cap. 24: Τὰς οὐκτὼ βίβλους, ὡς μόνους κατέλιπε, στρέφων ἄνω καὶ κάτω: qui & ibidem cap. 19 prooemium, quod tribus & viginti capitibus libri primi absolvitur, quingentorum versuum fuisse tradit. Quod autem in Epistola ad Pompeium cap. 3 scribit, eum finem Historiae facere in proelio ad Κύνδος σῆμα, quod ibi anno secundo & vigesimo belli Peloponnesiaci factum dicitur, emendatione videtur opus habere. Nam certum est ex ultimo libro VIII, proelium hoc anno XXI belli factum esse. Etsi autem historiam huius belli tantum ad annum XXI, eumque nondum finitum perduxit Thucydides, tamen videtur in animo habuisse eam ad finem usque pertexere. Hoc ostendunt, quae V, 26 scribit: Γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἐξῆς ὡς ἕκαστα ἐγένετο κατὰ θέρους καὶ χειμῶνας, μέχρις οὗ τὴν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ζύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον· ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ζύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. Sed morte interceptus, an alia de causa consilium exsecutus non fuerit, non liquet. Praeter Historiam huius belli exstat etiam, si Athenaeo V, 3, quem ad Homer. Il. β', pag. 284, sequitur Eustathius, credimus, Epigramma Thucydidis in Euripidem, quod & in Antholog. Graec. III, 25, pag. 395, translatum est. Sed huius auctorem alios Timotheum μελοποιὸν fecisse, prodit scriptor vitae Euripidis. Alia de eo, deque eius Historia, & loco mortis ac sepulturae, e Dodwelli Apparatu peti possunt.

Illud mihi hoc loco non praetereundum visum fuit, a veteribus quibusdam scriptoribus interdum sub nomine Thucydidis laudari, quae in eo frustra quaeras: de quo ne quis dubitet, nonnulla, quae mihi nunc in promptu sunt, huc conferam. Dionysius Halicarn. Epist. secunda ad Ammaeum § 3 inter γλωσσηματικά, quae vocat, Thucydidis numerat vocabulum περιλογισμός, vel, ut ibi in quibusdam MSS. est, ἐπιλογισμός. In eadem Epistola § 4 scribit: ἡ δὲ οὐκ ἀποτείχισις τοῦ Πλημμυρίου, ἦν ἐν τῇ ἑβδόμῃ βίβλῳ τέθεικεν ἐν δημηγορίᾳ: & ibidem § 10, τὴν μὲν ταραχὴν, ταραχὸν καλεῖ, τὸ θυλικὸν ἐκφέρων ἀρσενικῶς. Horum nihil in Thucydidē invenias, in quo semel iterumque ἀναλογισμός est, περιλογισμός, vel ἐπιλογισμός, nunquam; & III, 45, διὰ τῆς Λευκάδος τὴν οὐ περιτείχισιν, ad quem locum respicit Eustathius ad Homer. II. α, pag. 111. Harpocration in ἀρχαίῳ haec habet: Θουκυδίδης δ' ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν τρόπον τινὰ ἐξηγήσατο. φησὶ περὶ τῶν ἀρχαίων τοὺς νεωτέρους διεξέρχεσθαι. Περὶ μὲν γὰρ τῶν καθ' ἡμᾶς γεγεννημένων, φησὶ, τοὺς ἀκριβέστατα λέγοντας πιστοτάτους ἡγοῦμεθα, περὶ δὲ τῶν παλαιῶν τοσούτῳ διεξιόντας ἀπίθανοτάτους εἶναι νομίζομεν, ὑπολαμβάνοντες οὔτε τὰς πράξεις ἀπάσας, οὔτε τῶν λόγων τοὺς πλείστους εἰκὸς εἶναι μνημονεύεσθαι διὰ τοσούτων. Henr. Stephanus Diatribē VII in Isocratē, nihil aliud dicit, quam locum hunc Thucydidis videri emendatione opus habere. Mauffacus, Valesius, & Gronovius tacent. Et tamen certum est, haec neque in primo, neque in ullo alio libro legi: nam quae Thucydidēs I, 20 & seqq. de his, qui res vetustas memoriae prodiderunt, scribit, longe ab illis, quae ex eo affert Harpocration, diversa sunt. Pollux VI, 38: Θουκυδίδης δὲ ἔφη, εἰς ὁμόνοιον ἤτησε τριώβολον. Haec videri possunt ad contentionem inter Tissaphernem & Peloponnesios de stipendio his promisso pertinere, de qua est in Thucydidē VIII, 29 & seqq. sed nusquam in eo leguntur; non magis quam quae IX, 16 ex illo laudat idem Pollux, ἐν περιπολίαις τισὶν ἐλήφθη. Stephanus de Urbib. Θεὰ πόλις

Λακωνικῆς. Φιλόχωρος τρίτω. οἱ πολῖται Θεεῖς, ὡς Θουκυδίδης. In Thucydidē nusquam sunt hi Θεεῖς, nec interpretes Stephani quidquam nos de iis docent. Sed mihi suspicio est, hunc locum ὑποβολιμαῖον esse, & potius cuivis alii quam Stephano deberi. Indicium faciunt ea, quae idem in Αἰθαία scribit: Αἰθαία πόλις Λακωνικῆς, μία τῶν ἑκατόν. Φιλόχωρος ἐν Ἀτθίδος τρίτω. τὸ ἐθνικὸν Αἰθαιεύς, ὡς Θουκυδίδης πρώτη. Ex eo, quod utrobique Philochorum in tertio, & Thucydidem testes citat, apertum est, utroque loco de eadem urbe, & eodem nomine gentili agi. Cum autem in Thucydidē I, 101, gentile sit Ἀθεεῖς, non Θεεῖς, quos περιόικους Spartanorum vocat, altera illa scriptura Θεά & Θεεῖς locum habere, aut defendi e levi discrimine τοῦ ε & αι non potest. Nec credo, Stephanum tam supinae negligentiae fuisse, ut haec ex iisdem Philochori & Thucydidis locis aliter atque aliter describeret. Phrynichus in Eclog. Diſtion. Atticar. pag. 50 dicit, se in nullo probato scriptore invenisse κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, sed putare in Thucydidis lib. VIII legi κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ. Itaque, si quis huius auctoritate fretus ita dicere velit, ei addendum esse articulum τοῦ. Hoc Thomas Magister aliis de suo additis ita exornavit: κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ βέλτιον λέγειν, ἢ κατ' ἐκεῖνου (leg. ἐκεῖνο) καιροῦ. ἀεὶ γὰρ μετὰ ἄρθρου Θουκυδίδης λέγει: quasi crebrum sit in Thucydidē hoc genus loquendi, apud quem hoc semel, idque nonnihil dubitans, se legisse dicit Phrynichus. Sed non memini, me vel lib. VIII, vel usquam alibi in hoc scriptore legere κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ: semel tantum VII, 2, inveni κατὰ τοῦτο καιροῦ. Suidas quoque interdum testimoniis Thucydidis confirmat, quae nusquam in eo leguntur: cuius generis sunt sequentia. Διαβούλομαι, ἀναπείσω. Θουκυδίδης. Διαλέγουσαν, διοικοδομοῦσαν. λέγειν γὰρ τὸ οἰκοδομεῖν. καὶ διαλέγου, διορύττου, Θουκυδίδης. Item in λέγω: διαλέγουσι, διορύττουσι. Θουκυδίδης. Et in αὐτόθεν: Θουκυδίδης· χειμῶν ἦν, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις τὸν πόλεμον αὐτίθεν ποιῆσαι οὕτως ἐδόκει. rursus Ἀγέσπακε. Θουκυδίδης. ἀνεύρηκεν, εἴληφε. & Χέδρο-

πες, ὄσπρια. καὶ ἐνικῶς χέδροψ, τὸ ὄσπριον. οὕτω Θουκυ-
 δίδης. quorum nihil, nisi admodum fallor, in Thucydide
 invenias. Sed in his, quae in ἐδήουν habet, Ἐδήουν παρὰ
 Θουκυδίδη, ἀντὶ τοῦ διέκοπτον, διέφθειρον. Ἄπασαν κατε-
 δήουν τὴν ἀνατολικὴν χώραν, illa ἄπασαν — χώραν, non
 putem cum viris doctis ab eo laudari tanquam Thucydi-
 dea, sed ex alio anonymo descripta, & testimonium Thu-
 cydidis tantum ad ἐδήουν, & fortassis ad id, quod II, 12
 legitur, τὴν γῆν ἐδήουν, referendum esse. quo modo in πε-
 ρίνεως quoque, cum testimonium Thucydidis advocasset,
 alium anonymi locum addit. Auctor Etymologici M. in
 δεκατευτήρια: Θουκυδίδης δὲ ἐπὶ τοῦ τελωνεῖν τὴν δεκάτην
 ἔθηκε, καὶ τὸ δεκατεύειν. Et in ἐμποδίων: Ἐμποδὼν Θουκυ-
 δίδης, ἀντὶ τοῦ προχειρώς. φησὶ γάρ τὰς ἐμποδῶν αἰτίας
 μόνον ἐπισκοπεῖν. Eadem habent Priscianus lib. XVIII, pag.
 1180. Suidas in ἐμποδῶν, & Apostolius VIII Proverb. 20.
 e lib. VIII, ut dicunt, & quidem auctiora his verbis, πρῶ-
 τέρῳ δὲ μηδὲν ἐπορέγεσθαι ταῖς διανοίαις. Sed horum
 omnium nec vola, nec vestigium est in Thucydide. Ulpianus
 in Demosthen. Phil. IV pag. 79 ed. Paris. Ἐχρήσατο
 οὖν Θουκυδιδεῖω λύσει, ἥπερ ὁ Λέσβιος χρώμενος φαίνεται,
 ὅτι τῶ μὲν δοκεῖν ὑπὲρ ἄλλων, τῇ δὲ ἀληθείᾳ ὑπὲρ ἡμῶν τὰ
 γινόμενα. Respexit ad Orationem Mitylenaeorum ad Pe-
 loponnesios III, 9; verum haec, quae ex illa describit, ne-
 que ibi, neque alibi, quod sciam, leguntur. Eust. in Homi:
 Odyss. ψ, pag. 1946 scribit, Atticos primas personas sin-
 gulares plusquamperfectorum in ειν per η efferre, ut ἦδην,
 ἐνενοήκη, ἐπεποιήκη, pro ἦδειν, ἐνενοήκειν, ἐπεποιήκειν, &
 Attica hac consuetudine uti Thucyd. Hoc mihi nusquam,
 quantum nunc meminisse possum, observatum est. Moeris
 Atticista: Πομπεία, Ἀττικῶς, τὰ θυμιατήρια, καὶ τὰς χέρ-
 ριβας. ὡς Θουκυδίδης. Eadem habet Thomas Magister in
 πομπή. Habuerunt, puto, ante oculos verba Thucyd. II,
 13: ἱερὰ σκεύη περὶ τε τὰς πομπὰς καὶ τοὺς ἀγῶνας. Nec
 tamen Thucydides vel ibi, vel alibi vocabulo πομπεία
 utitur, & Attice hac significatione πομπεία dici, non ex

illo, sed e Demosthene apud Harpocracionem, vel ex aliis scriptoribus Atticis ostendere debuerant. Apostolius II Proverb. 80: *Λειψιθρίων ἀνοητότερος. Θουκυδίδης ταύτη ἐχρήσατο.* Certissimum est, eum falli, nec usquam hoc proverbium in Thucydide inveniri. In Thoma Magistro quoque non pauca huius generis deprehendi, veluti in *ἐπίτιμος: ἐπιτίμως τὰς οὐσίας ἐποίουν*, quod perperam e V, 34 descriptum suspicor; in *εὐγνωμον: ἄγνωμον ἀνθρώπιον*; in *λαμυρία: λαμυρὰ πηγὴ: & alia alibi*; quorum cum pleraque a clar. Wasse, postquam prima aliquot folia Indicis acceperam, observata viderim, pluribus colligendis superfedeo. De his omnibus quid dicam, non habeo, nisi verosimile esse, alios ex his memoria confisos Thucydidem, cum scribebant, non inspexisse, eoque factum esse, ut vel alia, quam apud eum legebantur, scriberent, vel ei tribuerent, quae aliorum erant; alios exemplaribus ab iis, quae nunc habemus, discrepantibus usos esse; ac denique loca quaedam, in quibus testimonio Thucydidis utuntur, corrupta esse, ut utrumque locum Pollucis, in quo libri scripti variant, & quidam nomen Thucydidis non habent. Sed non satis mirari possum, quid in mentem venire potuerit Pantino, ut haec Graeca Apostolii III, 29, *Τῆς Πυθίας ἡ γνώμη, ἣν εἶρηκε πρὸς Γλαῦκον τὸν Ἐπικυδίδην, Σπαρτιάτην*, verteret, *sententia est Pythiae, quam apud Thucydidem Glauco Spartiatae dixit*, & ex Epicydide Thucydidem nobis mira metamorphosi faceret. Habuit alibi mentem, cum haec scribebat, Pantinus. Quod Pythia Glauco dixit, *ἀνδρὸς δ' εὐδόκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων*, non in Thucydide est, sed in Herodoto VI, 86, & ex eo in Stobaeo Serm. XXVII; nec *Ἐπικυδίδης* est Thucydidis. In Apostolio autem pro *τὸν Ἐπικυδίδην* scribendum est *τὸν Ἐπικυδίδου*; quod Herodotus & Stobaeus dicunt *τὸν Ἐπικυδίδεος*.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

E P I T O M E L I B R I I.

EPIDAMNII bello *pressi*, cum, *Corcyraeis* auxilium negantibus, *Corinthiorum* implorassent opem, colonos ab ipsis praesidiumque acceperunt. Cap. XXIV. XXV. Ob id *Corcyraei* *Epidamnum* circumfident: ipsisque navali acie *Corinthiis* victis, oppidum capiunt. XXIX. Cum vero vi maiore ultionem *Corinthii* pararent, *Corcyraei* ad societatem *Atheniensium* confugiunt, & impetrato subsidio, navali proelio cum *Corinthiis* decernunt: in eo *Athenienses* cum *Corinthiis* manus conseruerunt. LI. Sic foedus violatum. LII. *Potidaea* ab *Atheniensibus* defecit. Eam *Athenienses*, proelio fufis *Corinthiis*, qui subsidio venerant, obsidione cingunt. LXII. *Lacedaemonii*, concilio sociorum advocato, ruptum ab *Atheniensibus* foedus censent; bellum decernunt. LXXXVIII. CXXIV. Hinc cum, saepe missis ultro citroque legatis, non conveniret, *Athenienses* & ipsi, auctore *Pericle*, bellum iusserunt. Veteris praeterea *Graeciae* status, *Atheniensis* *Reipublicae* incrementa. LXXXIX. *Pausaniae*que & *Themistoclis* interitus referuntur. CXXVIII. CXXXV.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

T H U C Y D I D I S

O L O R I F I L I I

H I S T O R I A E L I B E R P R I M U S .

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους ἄρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου, καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων τεκμαιρόμενος, ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, τὸ μὲν

THUCYDIDES Atheniensis bellum Peloponnesiorum Atheniensiumque, quod inter se gesserunt, conscripsit, exorsus statim ab eo moto, sperans etiam, fore cum magnum, tum superioribus longe memorabilius: his coniecturis adductus, quod & utrique omni bellico apparatu florent, & ceteros Graecos cum alterutris se coniungere

Thucyd. Vol. I.

A 2

εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον. κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα, σαφῶς μὲν εὔρειν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατον ἦν ἐκ δὲ τεκμηρίων, ὧν ἐπὶ μακρότατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει, οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι, οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους, οὔτε ἐς τὰ ἄλλα.

β'. Φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη, οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὔσαι τὰ πρότερα, καὶ ῥαδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες, βιαζόμενοι ὑπὸ τινων ἀεὶ πλείονων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀδελῶς ἀλλήλοις, οὔτε κατὰ γῆν, οὔτε διὰ θαλάσσης, νεμό-

videret, partim quidem statim, partim vero etiam in animo habere atque moliri. Hic enim motus profecto maximus inter Graecos fuit, quin etiam in quadam barbarorum, ac propemodum, ut ita loquar, in maxima ceterorum mortalium parte maximus exstitit. Nam superiores, & his longe antiquiores motus, ob temporum vetustatem plane comperti esse non potuerunt. Sed coniecturis nixus, quas mihi remotissimam a nobis antiquitatem spectanti contingit credere veras esse, eos nec in bellicis, nec in ceteris rebus, ad pacem pertinentibus magnos fuisse puto.

II. Constat enim, eam, quae Graecia nunc appellatur, olim non constanter habitatam fuisse: sed primum frequentes migrationes inde fuisse factas, & facile suos quemque fines deseruisse, semper ab aliquo maiore numero coactum. Nam cum nulla esset negotiatio, nec ullus inter ipsos tuto commercio citra formidinem vel terra vel mari

μενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες, οὐδὲ γῆν φυτεύοντες (ἀδήλον ὃν ὅποτε τὶς ἐπελθῶν, καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων, ἄλλος ἀφαιρήσεται) τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς πανταχοῦ ἂν ἠγεύμενοι ἐπικρατεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο. καὶ δι' αὐτὸ, οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον, οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ. μάλιστα δὲ τῆς γῆς ἡ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μεταβολὰς τῶν εἰκητόρων εἶχεν. ἢ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη, καὶ Βοιωτία, Πελοποννήσου τε τὰ πολλὰ, πλὴν Ἀρκαδίας, τῆς τε ἄλλης ὅσα ἦν κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς, αἱ τε δυνάμεις τισὶ μείζους ἐγγινόμεναι στάσεις ἐνεποίουν, ἐξῶν ἐφθείροντο, καὶ ἅμα ὑπὸ ἄλλοφύλων μᾶλλον ἐπεβουλεύοντο. τὴν γοῦν Ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖστον διὰ

locus esset, cumque singuli res suas, & agros eatenus colerent, quatenus vitam parce agerent, nec magnam pecuniae vim haberent, nec humum arboribus conferent, (quia incertum erat, quando quis alius incurfione repentina labores esset ablaturus, simul etiam, quia nullis muris erant muniti) & quotidianum ac necessarium victum se ubique adepturos existimarent, non gravate suis sedibus migrabant. Idcirco etiam nec urbium magnitudine, nec alio bellico apparatu valebant. Atque potissimum optimus quisque ager his incolarum mutationibus semper erat obnoxius, ut & ea, quae nunc Thessalia vocatur, & Boeotia, & Peloponnesi magna pars, praeter Arcadium, & reliquae Graeciae partes, quaecumque erant uberrimae. Nam inter nonnullos propter soli praestantiam opes admodum auctae, seditiones excitabant, per quas ipsi profligabantur, simul etiam alienigenarum insidiis magis ap-

τὸ λεπτόγεων ἀστασίαστον οὔσαν, ἄνθρωποι ὠκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ. καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι, διὰ τὰς μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξήθηαι. ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἠστάσει ἐκπίπτοντες, παρ' Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι, ὡς βέβαιον ὄν, ἀνεχώρουν· καὶ πολῖται γιγνόμενοι, εὐθύς ἀπὸ παλαιῶν μείζω ἔτι ἐποίησαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν ὕστερον, ὡς οὐχ ἰκανῆς οὔσης τῆς Ἀττικῆς, ἀποικίας ἐξέπεμψαν.

γ'. Δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσφένειαν οὐχ ἡκιστα· πρὸ γὰρ τῶν Τρωϊκῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῇ ἐργασαμένη ἢ Ἑλλάς. δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τούνομα τοῦτο ξύμπασά πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ

petebantur. Quamobrem Atticam, ut plurimum propter agri tenuitatem seditionum immunem, iidem homines semper incoluerunt. Atque rerum a me dictarum hoc non minimum est indicium, ob assiduas migrationes Graeciam in ceteris partibus non peraeque adauctam fuisse. Nam qui aut bello, aut seditione excidebant reliqua Graecia, eorum potentissimi quique ad Athenienses, quod illorum fedes stabiles tutaeque essent, se recipiebant. Et, civitatis iure donati, statim ab antiquissimis usque temporibus civitatem hominum frequentia longe maiorem fecerunt: quamobrem etiam, quod Attica omnes capere ac alere non posset, colonias in Ioniam postea emiserunt.

III. Hoc autem etiam prisorum hominum imbecillitatem mihi non minime demonstrat: nam ante bellum Troianum ab Helladis civitatibus nihil communiter gestum fuisse constat. Ac ne hoc quidem nomen, ut mea fert sententia, universa Graecia commune adhuc habebat: sed ante

Ἕλληνας τοῦ Δευκαλίωνος καὶ πάνυ οὐδὲ εἶναι ἢ ἐπί-
 κλησις αὐτῆ, κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλα τε καὶ τὸ Πελασγι-
 κὸν ἐπιπλεῖστον, ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν παρέχε-
 σθαι. Ἕλληνας δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ Φθιώ-
 τιδι ἰσχυράντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ
 εἰς τὰς ἄλλας πόλεις, καθ' ἑκάστους μὲν ἤδη τῇ ὀμιλίᾳ
 μᾶλλον καλεῖσθαι Ἕλληνας. οὐ μόντοι πολλοῦ γε
 χρόνου ἠδύνατο καὶ ἅπαντι ἐκνικῆσαι. τεκμηριῶ δὲ
 μάλιστα Ὅμηρος. πολλῶν γὰρ ὕστερος ἔτι καὶ τῶν
 Τρωϊκῶν γενόμενος, οὐδαμῶς τοὺς ζῦμπαντας ὠνόμα-
 σεν, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώ-
 τιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνας ἦσαν. Δαναοὺς δὲ ἐν
 τοῖς ἔπεσι, καὶ Ἀργεῖους, καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ

ætatem Hellenis filii Deucalionis cognomen istud nullo
 prorsus modo videtur fuisse; sed singulae gentes, cum
 aliae, tum maxime Pelasgica, quae latissime diffusa erat,
 locis, in quibus degebant, nomen a se ipsis indidisse. Sed
 cum Hellen, eiusque liberi, rerum in Phthiotide potiri
 fuissent, & ceteri Thessaliae populi eos in alias civitates
 ad se auxilii causa arcesserent, ita demum propter diutur-
 num congressum & consuetudinem factum videtur, ut sin-
 guli Hellenes vocarentur. Et tamen ne sic quidem longo
 post tempore istud cognomen ad omnes etiam pervenire
 potuit atque obtinere. Homerus vero praecipue hoc in-
 dicat. Quamvis enim multo post bellum Troianum sit na-
 tus, nusquam tamen universos Graeciae populos appella-
 vit, nec alios, quam eos, qui cum Achille ex Phthiotide
 venerant, qui etiam primi Ἕλληνας fuerunt. Danaos vero,
 & Argivos, & Achaeos in suis carminibus nominat. Nec
 tamen barbaros dixit, quod ne Ἕλληνας quidem, a barba-

μὴν οὐδὲ βαρβάρους εἶρηκε, διὰ τὸ μὴδὲ Ἑλληνας πα-
 (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι.
 αἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι Ἕλληνες κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλή-
 λων ξυνέσαν, καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες, εὐδὲν
 πρὸ τῶν Τρωϊκῶν δι' ἀσφένειαν καὶ ἀμιξίαν ἀλλήλων
 ἀθροοὶ ἐπραξάν. ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν στρατείαν, Θα-
 λάσση ἤδη τὰ πλείω χρώμενοι, ξυνῆλθον.

δ'. Μίνως γὰρ παλαιάτατος ὢν ἀκοῆ ἴσμεν, ναυτι-
 κὸν ἐκτήσατο, καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς Θαλάσσης ἐπι-
 πλείστον ἐκράτησε· καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἤρξε τε,
 καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξ-
 ελάσας, καὶ τοὺς ἐαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκατα-
 στήσας. τό, τε ληστικὸν, ὡς εἰκὸς, καθήρει ἐκ τῆς

ris distincti, in unum totius gentis commune nomen, bar-
 baro (ut mihi videtur) oppositum, adhuc coaluissent.
 Quotquot igitur & singuli passim Ἕλληνες erant, & quot-
 quot per urbes sparsi se mutuo intelligebant, & qui uni-
 versi postea communi τῶν Ἑλλήνων appellatione nominati
 fuerunt, propter virium imbecillitatem, & vitæ genus
 mutuo commercio carens, nihil ante Troiana tempora ar-
 mis coniunctis gesserunt. Sed & ad hanc ipsam expeditio-
 nem convenerunt, quod in plerisque Graeciae partibus
 iam rebus maritimis operam darent.

IV. Minos enim eorum, quos auditu cognovimus, an-
 tiquissimus, classẽm sibi comparavit, maximamque partem
 maris, quod Graecum nunc vocatur, in suam potestatem
 redegit: & Cycladum insularum imperium obtinuit, & in
 earum plerasque primus colonias deduxit, Caribus inde
 pulsis, suosque filios ibi principes constituit. Praeterea la-

θαλάσσης ἐφόσον ἠδύνατο, τοῦ τὰς πρεσβύτους μάλ-
λον ἰέναι αὐτῶ.

ε'. Οἱ γὰρ Ἕλληνες τοπάλαι, καὶ τῶν βαρβάρων
οἱ τε ἐν τῇ ἠπειρῷ παραθαλάσσιαι, καὶ ὅσοι νήσους εἶ-
χον, ἐπειδὴ ἤρξαντο μᾶλλον περαιοῦσθαι ναυσὶν ἐπ'
ἀλλήλους, ἐτράποντο πρὸς ληστείαν, ἡγουμένων ἀν-
δρῶν οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων, κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν
ἐνεκα, καὶ τοῖς ἀσθενέσι τροχῆς· καὶ προσπίπτοντες
πόλεσιν ἀτειχίστοις, καὶ κατὰ κώμας οἰκουμέναις,
ἤρπαζον, καὶ τὸν πλεῖστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιεῦντο·
οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνῃν τούτου τοῦ ἔργου, φέροντος δέ
τι καὶ δόξης μᾶλλον. δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἠπειρωτῶν τινες
ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τούτο δρᾶν, καὶ οἱ πα-
λαιὸι τῶν ποιητῶν, τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων

trones, (ut est verisimile) quoad potuit, e mari sustulit,
ut reditus ad se facilius venirent.

V. Olim enim Graeci, & barbari, quotquot in conti-
nente degebant, marique vicini erant, quique insulas in-
colebant, postquam navibus alii ad alios mare traicere
frequentius coeperunt, sese ad latrocinia converterunt,
virorum potentissimorum ductu, idque tum quaestus sui
causa, tum etiam ut victum pauperibus quaererent: atque
adorti civitates nullis muris munitas, & quae pagatim in-
colebantur, eas diripiebant, & maximam victus partem
hinc sibi comparabant: quod hoc facinus nondum igno-
miniam haberet, immo vero nonnihil etiam gloriae po-
tius afferret. Hoc autem nunc etiam cum alii nonnulli,
qui in continente habitant, manifeste declarant, quibus
decori est hoc scite exercere, tum etiam antiqui poetae,
apud quos illi ultro citroque navigantes, ubique eodem

πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες, εἰ λησταί εἰσιν· ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς εἶναι εἰδέναι, οὐκ ὀνειδίζοντων. ἐλήθοντο δὲ καὶ κατ' ἡπειρον ἀλλήλους. καὶ μέχοι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται, περί τε Λοκροῦς τοὺς Ὀζόλας, καὶ Αἰτωλοῦς, καὶ Ἀκαρνανᾶς, καὶ τὴν ταύτην ἡπειρον. τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἡπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμένηκε.

στ'. Πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, διὰ τὰς ἀφράκτους τε οἰκίσεις, καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλους ἐφόδους· καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ' ὅπλων ἐποίησαντο, ὡσπερ οἱ βάρβαροι. σημεῖον δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω νεμόμενα, τῶν ποτε καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων. ἐν τοῖς πρώτοις δὲ Ἀθηναῖοι τὸν τε

modo interrogantur, numquid sint latrones: quod neque illi, quos interrogant, factum ut se indignum infitientur, nec illi, quibus curae est, rem ex illis scire, hoc ipsis exprobrent. In mediterraneis etiam alii alios praedabantur. Et ad hoc usque tempus multi Graeciae populi prisco more vivunt, ut Locri, qui Ozolae vocantur, & Aetoli, & Acarnanes, & qui finitimam horum agro continentem incolunt. Quin etiam ipse armorum gestandorum mos apud hos continentis incolas ex veteri latrociniorum consuetudine permansit.

VI. Omnis enim Graecia gestabat arma, tum quia domicilia nullis munitionibus septa habebant, tum etiam, quia tuto commeari ultro citroque non poterant: & vitae genus armis gestandis assuetum, ut barbari, coluerunt. Graeciae autem populi, qui nunc etiam ita vivunt, similia vitae instituta olim & apud omnes fuisse testantur. In-

σίδηρον κατέθεντο, καὶ ἀνειμένη τῇ διαίτῃ ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων, διὰ τὸ ἀβροδίατον, οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐν ἔρσει κρωβύλον ἀναδύμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν. ἀφ' οὗ καὶ Ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους κατὰ τὸ ξυγγενές ἐπιπολὺ αὐτῇ ἡ σκευὴ κατέσχε. μετρία δ' αὐτῷ ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο, καὶ ἐς τὰ ἄλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω κεκτημένοι, ἰσοδίατοι μάλιστα κατέστησαν. ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες, λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο. τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο· καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπαυται. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βασι-

ter hos autem primi Athenienses ferrum depofuerunt, & remiffiorem cultum fecuti, ad genus vitae lautius tranfierunt: nec multum est tempus, ex quo apud eos illi, qui de fenioribus, propter delicatum vitae genus erant beatiore, ferre defierunt lineas tunicas, & aureas cicadas, quas capitis comam religantes cincinnis inferebant. Unde etiam apud antiquiores Iones cultus ifte propter cognationem obtinuit. Modica vero veſte, & ad huius aetatis confuetudinem accommodata, primi Lacedaemonii funt ufi, & cum ceteris in rebus, tum vero praecipue in victu, corporisque cultu, qui locupleriores erant, aequalitatem cum plebe feruarunt. Idem etiam primi corpora nudarunt, & veſtes palam exuentes, certatim feſe oleo unxerunt. Olim vero in Olympiaco certamine athletae ſubligacula circum pudenda geſtantes certabant: nec multi funt anni, ex quo

βαίροις ἔστιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀσιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης ἄλλα τίθεται, καὶ διεζωσμένοι τοῦτο δρῶσι. πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοίωτροπα τῶ νῦν βαρβαρικῶ διαιτώμενον.

ζ'. Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν, καὶ ἤδη πλωϊμωτέρων ὄντων, περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι χρημάτων, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο, καὶ τοὺς ἰσθμοὺς ἀπελάμβανον, ἐμπορίας τε ἔνεκα καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ, διὰ τὴν ληστείαν ἐπιπολὺ ἀντισχοῦσαι, ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν, αἱ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις. ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε καὶ

haec gestari defierunt. Quin etiam adhuc apud nonnullos barbaros, praecipue vero Asiaticos, pugilatus & luetae praemia proponuntur, & athletae subligaculis in certamine utuntur. Multis etiam aliis in rebus demonstrarit quis, priscos Graecos eodem vitae genere usos, quo huius aetatis barbari utuntur.

VII. Urbes vero, quotquot novissime sunt conditae, praefertim ex quo navigandi ratio tutior esse coepit, cum maiorem pecuniarum copiam haberent, ad ipsa litora moenibus cinctae condebantur, & isthmus occupabant, cum mercaturae causa, tum potentiae, qua se tuerentur adversus suos quaeque finitimos. At vetustae urbes, propter assiduam ac diuturnam latronum infestationem, procul a mari potius aedificatae fuerunt, tam illae, quae in insulis, quam quae in continente sunt sitae. Etenim & alii, qui mare accolebant, licet rebus maritimis operam

τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ἄκου· καὶ μέχρι τούδε ἐτι ἀνωκισμένοι εἰσί.

ἦ. Καὶ οὐχ ἦσσαν λησταὶ ἦσαν οἱ νησιῶται, Κάρεις τε ὄντες καὶ Φοίνικες. οὗτοι γὰρ οὐκ τὰς πλείστας τῶν νήσων ἄκησαν. μαρτύριον δὲ Δήλου γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν ταῦδε τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν Θηκῶν ἀναιρεθεισῶν ὅσοι ἦσαν τῶν τεβνεῶτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἡμῶν Κάρεις ἐθάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ἔπλων ξυτεβαμμένη, καὶ τῷ τρόπῳ ᾧ οὖν ἐτι θάπτουσι. καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω ναυτικῷ, πλωϊμώτερα ἐγένετο παρ' ἀλλήλους· οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατώκιζε. καὶ οἱ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη τὴν κτήσιν τῶν χρημάτων ποιούμενοι, βεβαιοτέρων

non darent, tamen sese mutuo populabantur: & ad hoc usque tempus mediterranea incolunt.

VIII. Praecipue vero insularum incolae, ut Cares, & Phoenices, latrocinia exercebant. Hi enim plurimas insulas incolebant. Hoc vero probatur isto signo quasi testimonio. Cum enim Athenienses huius belli tempore Delum lustrassent, & sepulcra sustulissent, quotquot erant hominum, qui in hac insula decesserant, supra dimidium Cares inventi sunt, tum genere armorum agniti, quae cum ipsis fuerant sepulta, tum ipso modo, quo nunc quoque sepeliuntur. Sed cum Minos classem parasset, maria liberius ultro citroque navigari coeperunt. Etenim praedones ex insulis ab eo sunt sublati, quo etiam tempore colonias in illarum plerasque deduxit. Et homines, qui prope mare degebant, iam parandae pecuniae studio magis dediti, constantius ac tutius habitabant. Quin etiam quidam, ditio-

ᾧκου· καὶ τινες καὶ τείχη περιεβάλλοντο, ὡς πλουσιώ-
τεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι. ἐφειέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν, οἱ
τε ἥσσους ὑπέμενον τὴν τῶν κρεισσόνων δουλείαν, οἱ τε
δυνατώτεροι περιουσίας ἔχοντες, προσεποιούντο ὑπηκόους
τὰς ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον
ἤδη ὄντες, ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν.

θ'. Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ, τῶν τότε δυνάμει
πρῦχων, καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρεω ὄρκις κατει-
λημμένους τοὺς Ἑλένης μνηστήρας ἄγων, τὸν στόλον
ἀγεῖραι. λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοπον-
νησίων μνήμη παρὰ τῶν πρότερον δεδεγμένοι, Πέλοπά
τε πρῶτον πλήθει χρημάτων, ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας
ἔχων, εἰς ἀνθρώπους ἀπόρους δύναμιν περιποιησάμενον,
τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας ἐπηλύτην ὄντα ὁμῶς σχεῖν,

res quam ante facti, urbes muris circumdederunt. Etenim
cupiditate quaestus, & qui imbecilliores erant, potentio-
rum fervitute sustinebant, & qui potentiores, quia ma-
gnas habebant facultates, minores civitates suae ditioni
adiungebant, easque imperata facere cogebant. Cum au-
tem hac ratione iam opes auxissent, ad Troiam cum exer-
citu postea sunt profecti.

IX. Et Agamemnon mihi videtur classem coëgisse, quod
ceteros illius seculi potentia superaret, non autem tanto-
pere, quod Helenae procos Tyndarei iureiurando obftri-
ctos duceret. Etenim qui res a Peloponnesiis gestas, me-
moriamque proditas, & sibi a maioribus traditas accepe-
runt, & exploratissime cognoverunt, tradunt, Pelopem
primum cum magna vi pecuniarum, quas secum ex Asia
ad homines inopes attulerat, parata potentia, quamvis
peregrinus esset, tamen illius regionis cognomen obtinuit.

καὶ ὕστερον τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω ξυνενεχθῆναι, Εὐρυ-
 σθέως μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀποθανόν-
 τος, Ἀτρέως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῶ, καὶ ἐπι-
 τρέψαντος Εὐρυσθέως ὅτ' ἐστράτευε, Μυκῆνας τε καὶ
 τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὸ οἰκεῖον, Ἀτρέϊ (τυγχάνειν δὲ αὐ-
 τὸν Φεύγοντα τὸν πατέρα διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον)
 καὶ ὡς οὐκέτι ἀνεχώρησεν Εὐρυσθεὺς, βουλομένων καὶ
 τῶν Μυκηναίων, Σόβῳ τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ ἅμα δυ-
 νατὸν δοκοῦντα εἶναι, καὶ τὸ πλῆθος τεθεραπευκότα,
 τῶν Μυκηναίων τε καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς ἤρχε τὴν βασι-
 λείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν, καὶ τῶν Περσειδῶν τοὺς Πε-
 λοπίδας μείζους καταστήναι. ἃ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμνων
 παραλαβὼν, καὶ ναυτικῶ τε ἅμα ἐπιπλέον τῶν ἄλ-
 λων ἰσχύσας, τὴν στρατιάν οὐ χάριτι τὸ πλεῖον ἢ Σόβῳ
 ξυναγαγὼν ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλεί-

se, & postea longe maiorem ipsius posteris obtigisse, post-
 quam Eurystheus quidem in Attica ab Heraclidis interfe-
 ctus fuit; Atreus vero, qui ipsius erat avunculus, & cui
 Eurystheus, cum ad expeditionem proficisceretur, pro-
 pter necessitudinem Mycenae, & earum imperium com-
 miserat, (patrem vero propter Chryssippi necem fugiebat,
 ut aiunt) regnum est adeptus. Cum enim Eurystheus non
 amplius rediisset, Mycenaeis etiam volentibus, Heraclida-
 rum metu, simul etiam quod vir strenuus esse videretur, &
 multitudinis benevolentiam sibi conciliasset, ita demum fe-
 runt Atreum regno Mycenaeorum, & ceterorum omnium,
 quibus Eurystheus ante imperabat, potitum, & Pelopidas
 Perfidis potentiores hac ratione factos. Quas opes Aga-
 memnon cum accepisset, & classe ceteris longe praestaret,
 non gratia potius, quam metu, copias illas mihi videntur

σταις αὐτὸς ἀφικόμενος, καὶ Ἀρκάσι προσπαρασχών, ὡς Ὅμηρος τοῦτο δεδήλωκεν, εἴ τῳ ἰκανὸς τεκμηριῶσαι. καὶ ἐν τοῦ σκῆπτρου ἅμα τῇ παραδόσει, εἶρηκεν αὐτὸν ΠΟΛΛΗΣΙ ΝΗΣΟΙΣΙ ΚΑΙ ΑΡΓΕΙ ΠΑΝΤΙ ΑΝΑΣΣΕΙΝ. οὐκ ἂν οὖν νήσων ἔξω τῶν περιοικίδων (αὗται δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἴσαν) ἡπειρώτης ὦν ἐκράτει, εἰ μὴ τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ τῇ στρατιᾷ, οἷα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς.

ι. Καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα νῦν μὴ ἀξιοχρεῶν δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖς ἂν τις σημεῖω χρώμενος ἀπιστοῖη μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον ὅσον οἷτε ποιηταὶ εἰρήκασι, καὶ ὁ λόγος κατέχει. Λακεδαιμονίων γὰρ εἰ ἡ πόλις ἐρημωθεῖη, λειψθεῖη δὲ τὰ τε ἱερά καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη,

coëgisse. Constat enim, eum & plurimis cum navibus profectum, & Arcadibus praeterea naves praebuisse, ut Homerus hoc declaravit, si cui idoneus testis videtur. Quin etiam in ipsa sceptri traditione, dixit ipsum, Multis insulis, & omni Argo imperare. Nequaquam igitur insulas, praeter vicinas, (hae autem non multae esse possint) Agamemnon, qui in continente degebat, in sua ditione habere potuisset, nisi aliquam etiam classem habuisset. Ex hoc autem bellico apparatu coniecturam facere licet, quales fuerint superiorum saeculorum expeditiones.

X. Iam vero quod Mycenae parvum oppidum erant, aut si quod aliud illorum temporum nunc parvi momenti videtur esse, nequaquam tamen ideo aliquis hoc infirmo signo usus minus credat, classem non tantam fuisse, quantum & poetae dixerunt, & ipsa fama obtinuit. Nam si Lacedaemoniorum urbs vastata desoletur, & sola templa, &

πελλήν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως, προελθόντος πολλοῦ χρόνου, τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγούνται, καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων πολλῶν. ὅμως δέ, οὔτε ξυνοικισθείσης πόλεως, οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης, κατὰ κόμας δέ τῶ παλαιῶ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ εἰκισθείσης, φαίνεται ἂν ὑποδεεστέρα. Ἀθηναίων δέ τὸ αὐτὸ τοῦτο παρόντων, διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς Φανεράς ἄψεως τῆς πόλεως, ἢ ἔστιν. οὐκ οὐκ ἀπιστεῖν εἰκός, αὐδὲ τὰς ὄψεις τῶν πόλεων μάλλον σκοπεῖν ἢ τὰς δυνάμεις· νομίζειν δέ τὴν στρατιὰν ἐκεῖνην, μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ αὐτῆς, λειπο-

aedificiorum areae relinquuntur, existimo multos de posteris longo temporis progressu de illorum potentia valde dubituros, neque credituros tantam fuisse, quanta nunc est, si rerum futurarum status cum pristina illorum gloria conferatur. Quamvis enim de quinque Peloponnesi partibus duas possideant, totiusque principatum obtineant, multisque sociis extra Peloponnesum imperent: tamen constat, eorum urbem fama, & opinione hominum inferiorem visum iri, quia neque coaedificata est, neque templis, neque aedificiis magnificentioribus est instructa; sed antiquo Graeciae more pagatim condita habitatur. Sed si Atheniensibus hoc ipsum contingeret, ex manifesta urbis dirutae specie potentiam duplo maiorem, quam sit, visum iri putò. Haud igitur nos incredulos esse, nec urbium speciem potius quam vires spectare decet: & exercitum illum superioribus quidem longe maiorem fuisse, sed aetatis nostrae bellicis apparatus inferioriorem existimare debemus, si quid

μένην δὲ τῶν νῦν τῆ Ὀμήρου αὖ ποιήσει εἴ τι χρὴ κἀν-
 ταῦθα πιστεύειν, ἢν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μείζον μὲν ποιητὴν ὄντα
 κοσμήσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεεστέρα. πε-
 ποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν τὰς μὲν Βοιω-
 τῶν, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν τὰς δὲ Φιλοκτῆτου, πεν-
 τήκοντα δηλῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλα-
 χίστας. ἄλλων γοῦν μεγέθους περὶ ἐν νεῶν καταλόγω
 οὐκ ἐμνήσθη. αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχιμοι πάν-
 τες ἐν ταῖς Φιλοκτῆτου ναυσὶ, δεδήλωκε. τοξότας γὰρ
 πάντας πεποίηκε τοὺς προσκώπους. περίνεως δὲ οὐκ εἰ-
 κὸς πολλοὺς ξυμπλεῖν, ἔξω τῶν βασιλείων, καὶ τῶν
 μάλιστα ἐν τέλει ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαγος
 περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν πολεμικῶν· οὐδ' αὖ τὰ
 πλοῖα κατάφρακτα ἔχοντας, ἀλλὰ τῶ παλαιῶ τρέ-
 πῳ ληστικώτερον παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς μεγίστας

hic quoque Homeri poëfi credere convenit, quem ab eo, qui erat poëta, verifimile est maiorem in modum laudibus exornatum fuisse: verum tamen & sic inferiorem fuisse constat. Nam ex mille & ducentis navibus eum constare scripsit. Boeotorum quidem singulas centum & viginti virorum; Philoctetae vero, quinquaginta: demonstrans, ut mihi videtur, & maximas, & minimas naves. At de ceterarum magnitudine in navium catalogo nullam fecit mentionem. Quod enim omnes in Philoctetae navibus essent iidem & remiges, & milites, aperte declaravit. Omnes enim remiges, fagittarios esse scripsit. Vectores vero, praeter reges, & eos, qui summa potestate erant, non multos cum illis navigasse est verifimile: praesertim quia mare cum bellico instrumento erant traiecturi, neque tectas naves habebant, sed prisco potius, & praedonum more con-

γαῦν καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοποῦντι, οὐ πολλοὶ φαίνονται ξυνηθόντες, ὡς ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος κοινῇ πεμπόμενοι.

ια'. Αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον, ὅσον ἡ ἀχρηματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορία τὸν τε στρατὸν ἐλάσσω ἤγαγον, καὶ ὅσον ἤλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν, δῆλον δέ. τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο. φαίνονται δ' οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν τῆς Χερρόνησου τραπεζόμενοι καὶ ληστείαν, τῆς τροφῆς ἀπορία. ἢ καὶ μᾶλλον οἱ Τρῶες αὐτῶν διεσπαρμένων τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον, βία τοῖς ἀεὶ ὑπολειπομένοις ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δὲ εἰ ἦλθεν ἔχοντες τροφῆς, καὶ ὄντες ἀθροῖς,

structas. Si igitur mediam quandam rationem teneas inter maximas, & minimas quafque naves, non multos, ut ab univerfa Graecia communiter missos, convenisse constat.

XI. Huius vero rei causa fuit non tam ipsa hominum, quam pecuniarum penuria. Nam propter commeatus inopiam copias minores duxerunt, & eas tantum, quas ex belli fede pugnando victum sibi paraturas sperabant. Postquam autem ad agrum Troianum appulerunt, hostem proelio vicerunt: hoc autem est manifestum, nec enim vallo fossaque castra munivissent. Quin etiam ne hic quidem eos omnibus copiis usos esse, sed ad Cherronesi culturam & ad latrocinium, propter commeatus inopiam, sese convertisse constat. Quamobrem etiam ipsis dispersis Troiani per decem annos facilius restiterunt, quod illis, qui semper in suo agro relinquebantur, pares essent viribus. Sed si cum magna commeatus abundantia & copiis

ἀνευ ληστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέ-
 Οερον, ῥαδίως ἂν μάχη κρατοῦντες εἶλον· οἴγε καὶ οὐκ
 ἀβροοί, ἀλλὰ μέρει τῷ ἀεὶ παρατυχόντι ἀντεῖχον. πο-
 λιορκία δ' ἂν προσκαθεζόμενοι, ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ
 καὶ ἀπονώτερον τὴν Τροίαν εἶλον. ἀλλὰ δι' ἀχρημα-
 τίαν, τὰ τε πρὸ τούτων ἀσφενῆ ἦν, καὶ αὐτὰ γε δὴ
 ταῦτα ὀνομαστότατα τῶν πρὶν γενόμενα, δηλοῦται
 τοῖς ἔργοις ὑποδέεστερα ὄντας τῆς Φήμης, καὶ τοῦ νῦν
 περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγου κατεσχηκότος.

ιβ'. Ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἢ Ἑλλάς ἔτι
 μετανίστατό τε καὶ μεταωκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασα
 αὐξηθῆναι. ἤτε γὰρ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου
 χρονία γενομένη πολλὰ ἐνεώχμωσε, καὶ στάσεις ἐν
 ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπιπολὺ ἐγίγοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτου-

frequentibus eo ivissent, sine latrocinio & agricultura
 bellum continenter gefissent, Troiam proelio superiores
 facile cepissent: siquidem haud frequentibus copiis, sed
 quadam exercitus parte, quae forte semper praesto erat,
 Troianis resistebant. Quod si Troiam assidua obsidione
 pressissent; & citius & minori cum labore eam expugnaf-
 sent. Sed propter pecuniarum inopiam, & quae ante hoc
 bellum gesta sunt, invalida fuerunt; & haec ipsa, quae
 omnium superiorum sunt celeberrima, re ipsa comperiuntur
 inferiora fama, & rumore de ipsis sparso, qui propter
 poetas invaluit.

XII. Nam vel post res ad Troiam gestas Graeci adhuc
 alio migrabant, sedesque suas transferebant, ita ut eorum
 opes per otium non creverint. Nam & serus Graecorum
 reditus ab Illo res multas innovavit, & ideo in plerisque
 civitatibus exortae sunt seditiones, ob quas illi, qui suis

τες τὰς πόλεις ἔκτιζον. Βοιωτοὶ τε γὰρ οἱ νῦν, ἐξήκοστῶ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν, ἐξ Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν, τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν, πρότερον δὲ Καδμηίδα γῆν καλουμένην ᾤκησαν (ἦν δὲ αὐτῶν καὶ ἀπιδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῆ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς Ἴλιον ἐστράτευσαν) Δωριεῖς τε ὀγδοηκοστῶ ἔτει ζῆν Ἡρακλείδαις Πελοπόννησον ἔσχον μόγις τε ἐν πολλῶ χρόνῳ ἠσυχάσασα ἢ Ἑλλάς βεβαίως, καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη, ἀποικίας ἐξέπεμψε καὶ Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς πολλοὺς ᾤκησαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελοποννήσιοι, τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἂν χωρία πάντα δὲ ταῦτα ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἐκτίσθη.

ιγ'. Δυνατωτέρας δὲ γενομένης τῆς Ἑλλάδος, καὶ

fedibus pellebantur, urbes condebant. Nam & Boeotii, qui nunc appellantur, sexagesimo post Ilii expugnationem anno, Arne a Theffalis pulsi, eum agrum, qui nunc quidem Boeotius vocatur, ante vero Cadmeus, incoluerunt. (In hoc autem agro olim erat & quaedam gentis Boeotiae portio, unde etiam ad Ilium cum exercitu sunt profecti.) Et Dorienfes octogesimo post Troiam captam anno, cum Heraclidis Peloponnesum tenuere. Vixque longo post tempore Graecia plane pacata, nec ullis suorum motibus excita, colonias emisit. Et Athenienses quidem in Ioniam, & bonam insularum partem colonias miserunt; Peloponnesii vero in Italiam, & maximam Siciliae partem, & in quaedam reliquae Graeciae loca. Sed omnes istae coloniae post bellum Troianum in has regiones missae fuerunt.

XIII. Sed cum Graecia potentiam ampliozem iam ad-

τῶν χρημάτων τὴν κτήσιν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ποιου-
 μένης, τὰ πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταν-
 το, τῶν προσόδων μειζόνων γιγνομένων (πρότερον δὲ ἦσαν
 ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι) ναυτικά τε
 ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλάς, καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντεί-
 χοντο. πρῶτοι δὲ Κορίνθιοι λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν
 τρόπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ τὰς ναῦς, καὶ τριήρεις ἐν
 Κορίνθῳ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος ναυπηγηθῆναι· φαίνεται
 δὲ καὶ Σαμίους Ἀμεινοκλῆς Κορίνθιος ναυπηγὸς ναῦς
 ποιήσας τέσσαρας. ἔτη δ' ἔστι μάλιστα τριακόσια ἐς
 τὴν τελευταίην τοῦδε τοῦ πολέμου, ὅτε Ἀμεινοκλῆς Σα-
 μίοις ἦλθε. ναυμαχία τε παλαιστάτη ὣν ἴσμεν γίγνε-
 ται Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους. ἔτη δὲ μάλιστα καὶ
 ταύτῃ ἐξήκοντα καὶ διακόσια ἔστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ

epta fuisset, & pecuniarum vim longe maiorem, quam
 ante, sibi comparasset, proventibus auctis; ita demum
 tyrannides in plerisque civitatibus sunt constitutae; (ante
 enim regna erant hereditaria, & certis honoribus defini-
 ta:) & Graeci classē parare, rebusque maritimis ope-
 ram studiosius dare coeperunt. Corinthii autem primi fe-
 runtur immutasse navium formam, quae ad eam, quae
 nunc est in usu, proxime accederet, & Corinthi primum
 ex omni Graecia triremes aedificatae traduntur. Constat
 etiam, Aminoclem Corinthium, navium fabricatorem, qua-
 tuor naves Samiis fecisse. Ex quo autem Aminocles ad
 Samios ivit, sunt fere anni trecenti ad huius belli confe-
 cti finem: proeliumque navale omnium, quae novimus,
 vetustissimum, inter Corinthios & Corcyraeos est com-
 missum. Sunt autem etiam ab eo proelio usque ad eun-
 dem huius belli finem anni ad summum ducenti & sexa-

χρόνου. οἰκοῦντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κορινθῖοι ἐπὶ τοῦ
 ἰσθμοῦ, αἰεὶ δὴ ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῶν Ἑλλήνων το-
 πάλαι κατὰ γῆν τὰ πλείω ἢ κατὰ θάλασσαν, τῶν
 τε ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἔξω, διὰ τῆς ἐκείνων
 παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων. χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν,
 ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται. ἀΦνειὸν γὰρ
 ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδὴ τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον
 ἐπλωίζοντο, τὰς ναῦς κτησάμενοι τὸ ληστικὸν καθήρουν
 καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέροι, δυνατὴν ἔσχον χρη-
 μάτων προσόδω τὴν πόλιν. καὶ Ἴωσιν ὕστερον πολὺ
 γίγνεται ναυτικὸν ἐπὶ Κύρου, Περσῶν πρώτου βασι-
 λεύοντος, καὶ Καμβύσου τοῦ υἱέως αὐτοῦ. τῆς τε καθ'
 ἑαυτοὺς θαλάσσης Κύρω πολεμοῦντες ἐκράτησάν τινα
 χρόνον. καὶ Πολυκράτης Σάμου τυραννῶν ἐπὶ Καμ-

ginta. Etenim cum urbem incolant Corinthiū sitam ad
 Isthmum, emporium fere semper habuerunt, quia Graeci,
 tam illi, qui intra Peloponnesum, quam qui extra habi-
 tant, terra potius, quam mari, per illorum agrum com-
 mercia inter se quondam habebant. Pecunia quoque prae-
 potentes fuerunt, ut & ab antiquis poetis est declaratum.
 Urbem enim illam opulentam cognominarunt. Postquam
 vero Graeci navibus paratis frequentius navigare coepe-
 runt, latrocinia de mari sustulerunt. Et utrinque empo-
 rium praeberentes, & mari terraque mercatum omnibus li-
 berum ac tutum exhibentes, urbem pecuniarum proventu
 potentem habuerunt. Postea vero Iones magnam navium
 copiam sibi pararunt, Cyri temporibus, qui fuit primus
 Persarum rex, & Cambysis, eius filii, aetate. Atque hi
 bellum Cyro facientes, maris agro suo vicini imperium
 ad aliquod tempus obtinuerunt. Polycrates quoque, qui

βύσου, ναυτικῶ ἰσχύων, ἄλλας τε τῶν νήσων ὑπηκόους ἐποιήσατο, καὶ Ῥήνειαν ἐλὼν, ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ. Φωκαεῖς τε Μασσαλίαν οἰκίζοντες, Καρχηδόνιους ἐνίκων ναυμαχοῦντες.

ιδ'. Δυνατώτατα γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. Φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν Τρωϊκῶν, τριήρεσι μὲν ὀλίγαις χρώμενα, πεντηκοντόροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἐξηρτυμένα, ὥσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε, τριήρεις περὶ τε Σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο, καὶ Κερκυραίοις. ταῦτα γὰρ τελευταῖα πρὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ναυτικὰ ἀξιόλογα ἐν τῇ Ἑλλάδι κατέστη. Αἰγινῆται γὰρ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινας

Cambyfis tempore Sami tyrannus erat, classe pollens, cum alias infulas in suam potestatem redegit, tum etiam Rheneam, quam subactam Apollini Delio consecravit. Phocaenses vero, dum Massiliam conderent, Carthaginienfes navali pugna vicerunt.

XIV. Hae enim classes ceterarum omnium potentissimae fuerunt. Verumtamen hae quoque classes, quae multis post Troiana tempora seculis exstiterunt, paucis quidem triremibus usae, navibus vero quinquaginta remigum, & navigiis longis adhuc instructae videntur fuisse, quemadmodum erant & illae priscae. Pauloque ante Medicum bellum, & Darii mortem, qui post Cambysem regnum Persarum obtinuit, magna triremium copia fuit & tyrannis in Sicilia, & Corcyraeis. Hae namque postremae ante Xerxis expeditionem classes memoratu dignae in Graecia exstiterunt. Aeginetae enim, & Athenienses,

ἄλλοι, βραχέα ἐκέκτηντο, καὶ τούτων τὰ πικρὰ πεντηκοντόρους ἐπέτε, ἀδ' οὖν Ἀθηναίους Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγινήταις πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ βαρβάρου προσδοκίμου ὄντος, τὰς ναῦς ποιήσασθαι, αἵσπερ καὶ ἐναυμάχησαν· καὶ αὐταὶ οὐπω εἶχον διὰ πάσης καταστρώματα.

ἰε. Τὰ μὲν οὖν ναυτικά τῶν Ἑλλήνων, τοιαῦτ' ἦν, τὰ τε παλαιὰ, καὶ τὰ ὕστερον γινόμενα. ἰσχὺν δὲ περιεποίησαντο ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσχόντες αὐτοῖς, χρημάτων τε προσόδῳ, καὶ ἄλλων ἀρχῇ. ἐπιπλέοντες γὰρ, τὰς νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον χώραν. κατὰ γῆν δὲ πόλεμος, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμόρους τοὺς

& si qui alii fuerunt, exiguas habuerunt classes, atque harum magna pars erat navium quinquaginta remigum. Atque adeo fero eas habuerunt, ex quo videlicet Themistocles Atheniensibus, cum Aeginetis bellum gerentibus, simul etiam imminentem barbari adventum expectantibus, persuasit, ut naves facerent, quibus etiam in navali proelio sunt usi, quae ne ipsae quidem adhuc omnino confratae ac tectae erant.

XV. Classes igitur Graecorum, & pervetustae, & recentiores, tales fuerunt. Qui tamen illis operam dederunt, ingentem potentiam sibi compararunt, tam ipso pecuniarum reditu, quam imperio, quod in alios exercebant. Nam infesta classe navigantes, insulas subigebant, & illi praecipue, qui agrum non satis amplum, nec omnibus alendis sufficientem habebant. Terra vero bellum (unde aliquid potentiae ad aliquem accesserit) nullum conflatum

σφετέρους ἐκάστοις· καὶ ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξήεσαν οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ ζυνεστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις αἱ ὑπήκοοι, οὐδ' αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἴσης κοινᾶς στρατείας ἐποιοῦντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον ὡς ἕκαστοι εἰ ἀστυγεῖτονες ἐπολέμουν. μάλιστα δὲ ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριέων, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς ζυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη.

ιστ'. Ἐπεγίγνετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοθι κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἴωσι, προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων, Κύρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία, Κροῖσον καθελούσα, καὶ ὅσα ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ πρὸς Θάλασσαν, ἐπεστράτευσε, καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπειρῷ

est. Sed & quaecunque fuerunt, haec omnia contra suos quique finitimos gesserunt. Nam Graeci in regiones, a suis finibus valde remotas, aliorum subigendorum causa nullas expeditiones tunc faciebant. Graeci enim non adiungebant se maximis quibusque civitatibus, quasi illarum imperio parerent, neque etiam iidem ex aequo communes expeditiones faciebant: sed singuli populi vicini, potius per se, solique bellum gerebant. Praecipue vero in illo pervetusto bello, quod inter Chalcidenses & Eretrienfes gestum fuit, reliqui quoque Graeci sese diviserunt, ut utrisque auxilium ferrent.

XVI. Mox vero & aliis aliunde contigerunt impedimenta, ne crescerent, & Ionibus (cum res Perfarum magna incrementa cepissent) Cyrus, regnumque Persicum, Croeso profligato, omnibusque, quae erant cis Halym fluvium ad mare usque, subactis, bellum intulit, & urbes, quae in continente erant, in servitutem redegit. Postea vero

πόλεις ἐδούλωσε· Δαρειῶς τε ὕστερον, τῶ Φοινίκων ναυ-
τικῶ κρατῶν, καὶ τὰς νήσους.

ιζ'. Τύραννοι δὲ ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πό-
λεσι, τὸ ἐφ' αὐτῶν μόνον προσρῶμενοι, ἕς τε τὸ σῶμα
καὶ ἕς τὸ τὸν ἴδιον οἶκον αὐξῆιν, δι' ἀσφαλείας ὅσον
ἠδύναντο, μάλιστα τὰς πόλεις ὤκου. ἐπράχθη τε ἀπ'
αὐτῶν οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον, εἰ μὴ εἴτι πρὸς περιοίκους
τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις. οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλεῖστον
ἐχώρησαν δυνάμει. οὕτω πανταχόθεν ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ
πολὺν χρόνον κατείχετο, μήτε κοινῇ Φανερόν μηδὲν κατ-
εργάζεσθαι, κατὰ πόλεις τε ἀτολμητέρα εἶναι.

ιη'. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τε Ἀθηναίων τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς
ἄλλης Ἑλλάδος ἐπιπελὺ καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ
πλεῖστοι καὶ τελευταῖοι, πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὑπὸ
Λακεδαιμονίων κατελύθησαν (ἡ γὰρ Λακεδαιμόνων

Darius, Phoenicum classe victor, insulas etiam in suam
potestatem redegit.

XVII. Tyranni vero, quotquot in Graecis urbibus
erant, suis tantum rebus prospicientes, ut & corpus tue-
rentur, & suam familiam amplificarent, quam tutissime
poterant, urbes incolebant, nullumque facinus memoria
dignum ab illis est factum, nisi si quod contra vicinos qui-
que suos fecerunt. Nam qui erant in Sicilia, ad maximam
potentiam sunt evecti. Adeo Graecia undique longo tem-
poris spatio fuit impedita, tum ne communiter ullum il-
lustre facinus ederet, tum etiam ne in singulis civitatibus
audax esset.

XVIII. Postea vero quam & Atheniensium, & reliquae
Graeciae, quae vel ante tyrannide pressa fuerat, plerof-
que, & postremos tyrannos, exceptis Siciliae tyrannis,

μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριέων, ἐπὶ πλείστον ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάσασα, ὅμως ἐκ παιλαιάτου καὶ εὐνομήθη, καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν. ἔτη γὰρ ἐστὶ μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγα πλείω ἐς τὴν τελευταίην τούδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται) καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι, καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν. μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο. δεκάτῳ δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν αὖθις ὁ Βάρβαρος τῷ μεγάλῳ στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθε. καὶ μεγάλου κινδύνου ἐπικρεμασθέντος, οἷτε Λακεδαιμόνιοι τῶν ζυμπολεμησάντων Ἑλλήνων ἠγήσαντο, δυνάμει προὔχοντες, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπιόν-

Lacedaemonii sustulerunt, (nam Lacedaemon post urbem conditam a Doriensibus, qui eam nunc incolunt, feditionibus conflictata diutissime omnium civitatum, quas novimus, tamen ab antiquissimis usque temporibus & bonis legibus est usa, & tyrannidis immunis semper fuit: sunt enim anni maxime quadringenti, & paulo plures usque ad huius belli finem, ex quo Lacedaemonii eadem Reipublicae administrandae forma utuntur) & hac ipsa de causa potentiam sibi compararunt, in aliis quoque civitatibus res composuerunt. Tyrannis vero ex Graecia sublatis, non multis post annis Medorum quoque proelium cum Atheniensibus in campis Marathoniis est commissum. Et decimo post hanc pugnam anno barbarus cum magna classe rursus in Graeciam venit, ut eam in servitutem redigeret. Et cum magnum periculum impenderet, Lacedaemonii, quod ceteris potentia praestarent, duces fuerunt Graeco-

των τῶν Μήδων, διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἀνασκευασάμενοι, ἐς τὰς ναῦς ἐμβάντες, ναυτικοὶ ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀπώσάμενοι τὸν βάρβαρον, ὕστερον οὐ πολλῶ διεκρίθησαν πρὸς τὴν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους, οἳ τε ἀπεστάντες βασιλέως Ἑλλήνες καὶ οἱ ἑμπολεμήσαντες. δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη ἰσχυρὸν γὰρ οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσί· καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία. ἔπειτα δὲ διενεχθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἑυμμάχων πρὸς ἀλλήλους· καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴ τινὲς περὶ διασταῖεν, πρὸς τούτους ἤδη ἐχώρουν. ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τοῦδε αἰεὶ τὸν πόλεμον, τὰ μὲν σπενδόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες ἢ

rum, qui bellum illud communibus auspiciis gesserunt; & Athenienses, Medis adventantibus, cum urbem relinquere in animum induxissent, omnesque fortunas convasatas inde absportassent, naves conscenderunt, & ab eo tempore rei navali operam dare instituerunt. Cum autem communiter Graeci barbarum repulissent, non multo post tam illi, qui a Persarum rege desciverant, quam qui coniunctis armis bellum ei fecerant, partim ad Athenienses, partim ad Lacedaemonios divisi transfierunt. Nam has duas civitates maxima potentia praeditas fuisse constat. Hi enim terra, illi vero classe multum poterant. Haec autem armorum societas exiguum temporis spatium duravit. Postea vero Lacedaemonii & Athenienses diffociati bellum inter se gesserunt, cum suis utrique sociis: & ex ceteris Graecis, si qui usquam inter se diffidebant, iam ad alterutros proficiscabantur. Quamobrem a Medico bello ad hoc usque continenter, modo quidem foedus facientes, modo vero bel-

ἀλλήλοις ἢ τοῖς ἑαυτῶν ἑυμάχοις ἀφισταμένοις, εὖ παρεσκευάσαντο τὰ πολέμια, καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο, μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι.

ιβ'. Καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ἑυμάχους ἠγοῦντο, κατ' ὀλιγαρχίαν δὲ σφίσι αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πολιτεύσασιν θεραπεύοντες. Ἀθηναῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πολεμίων τῶ χρόνῳ παραλαβόντες, ἤρχον, πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρειν. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐς τόνδε τὸν πόλεμον ἡ ἰδία παρασκευὴ μείζων ἢ ὡς τὰ κράτιστά ποτε μετὰ ἀκραιφνοῦς τῆς ἑυμαχίας ἠνθήσαν.

κ'. Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ, τοιαῦτα εὖρον, χαλεπὰ ὄντα παντὶ ἐξῆς τεκμηρίῳ πιστεῦσαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι

lum gerentes, aut inter se, aut contra socios a se deficientes, res bellicas praeclare infruxerunt, & peritiores evaserunt, cum periculis in harum studio sese exercentes.

XIX. Et Lacedaemonii quidem ita imperabant, ut socios non haberent tributarios, sed hoc solum studerent, ut illi suis officiis deliniti, paucorum principatu in Reipublicae administratione uterentur, accommodate ad suum institutum. Athenienses vero, navibus hostium tandem potiti, imperabant, exceptis Chiorum & Lesbiorum navibus, tributo etiam omnibus, quod penderent, imperato. Et ipsorum apparatus in hoc bello maior existit, quam fuerit vel maximus, quem olim habuerint, quo tempore cum integra societate floruerunt.

XX. Res igitur vetustas tales esse comperi, quibus fides difficulter adhibetur, quamvis deinceps & per singula tempora quodlibet argumentum probandi causa protulerim.

τὰς ἀκασίας τῶν προγεγενημένων, καὶ ἦν ἐπιχωρία σφί-
 σιν ἢ, ὁμοίως ἀβασανίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται.
 Ἀθηναίων γοῦν τὸ πλῆθος Ἱππαρχον οἶνται ὕφ' Ἀρμω-
 δίου καὶ Ἀριστογείτονος, τύραννον ὄντα, ἀποθανεῖν καὶ
 οὐκ ἴσασιν ὅτι Ἱππίας μὲν πρεσβύτατος ὢν ἦρχε τῶν
 Πεισιστράτου υἱέων, Ἱππαρχος δὲ καὶ Θεσσαλὸς
 ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ. ὑπετοπήσαντες δὲ τι ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ, καὶ παραχρῆμα Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
 ἐκ τῶν ξυνειδύτων σφίσι, Ἱππία μεμνησθῆναι, τοῦ μὲν
 ἀπέσχοντο, ὡς προειδότες, βουλόμενοι δὲ, πρὶν ξυλ-
 ληθῆναι, δράσαντές τι καὶ κινδυνεῦσαι, τῷ Ἱππάρ-
 χῳ περιτυχόντες περὶ τὸ Λεωκόριον καλούμενον τὴν
 Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι, ἀπέκτειναν. πολ-
 λά δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ νῦν ὄντα, καὶ οὐ χρόνῳ ἀμνη-
 στούμενα, καὶ εἰ ἄλλοι Ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς οἶονται·

Homines enim famam rerum ante suam aetatem gesta-
 rum, licet sint domesticae, sine accurata inquisitione alii
 ab aliis pariter accipiunt. Nam Atheniensium vulgus Hip-
 parchum tyrannum ab Harmodio & Aristogitone caesum
 putant: & tamen ignorant, Hippiam, qui filiorum Pisistrati
 natu maximus, tunc imperasse; & Hipparchum ac The-
 salum eius fuisse fratres. Harmodium vero & Aristogito-
 nem suspicatos illo die, & statim aliquid a focis suae con-
 iurationis conscis Hippiae indicatum, ab hoc quidem ut
 praemonito abstinuisse, sed cum vellent, antequam com-
 prehenderentur, aliquod memorabile facinus vel suo cum
 periculo facere, Hipparchum, in quem inciderant ad fa-
 num, quod Leocorium appellatur, in Panathenaica pom-
 pa exornanda occupatum interfecisse. Alia quoque multa,
 quae nunc etiam exstant, necdum propter vetustatem me-

ὡσπερ, τοὺς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μιᾷ Ψήφῳ προστίθεσθαι ἐκάτερον, ἀλλὰ δυεῖν· καὶ τὸν Πιτανάτην λόχον αὐτοῖς εἶναι, ὃς οὐδ' ἐγένετο πώποτε. οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τὰ ἔτοιμα μᾶλλον τρέπονται.

καί. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμηρίων, ὅμως τριαῦτα ἂν τις νομίζων μάλιστα ἂ διῆλθεν, οὐχ ἁμαρτάνοι· καὶ οὔτε ὡς ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν, ἐπὶ τὸ μείζον κοσμοῦντες, μᾶλλον πιστεύων, οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέβεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει, ἢ ἀληθέστερον, ὄντα ἀνεξέλεγκτα, καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνευικηκότα· εὐρήσθαι δὲ ἠγησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων

moria exciderunt, ceteri quoque Graeci non recte opinantur: veluti, Lacedaemoniorum reges in suffragiis ferendis, non singulis quemque, sed binis uti calculis; & Pitinatem cohortem apud eos esse, quae nunquam fuit. Adeo apud plerisque ipsa veritatis investigatio est laboris impatiens, & ad ea, quae sunt in promptu, potius se convertunt.

XXI. Ex his autem necessariis signis, quae dixi, si quis res a me narratas, tales potissimum esse ducat, quales eas esse dixi; & non potius credat, eas esse tales, quales ipsi poetae celebrarunt, eas cum ornatu in maius extollentes; neque quales memoriae prodiderunt orationis solutae scriptores, qui, ut auditorum aures capiant, verborum illecebras potius, quam veritatem confectantur, quae res cum nullis nitantur argumentis, pleraeque etiam ob ipsarum vetustatem in fabulas abierunt, ita ut (quod usus obtinuit) nulla fides ipsis habeatur; sed existimet, res istas ex manifestissimis indicibus a me satis accurate pervestigatas,

ὡς παλαιὰ εἶναι, ἀποχρώντως. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ᾧ μὲν ἂν πολεμῶσι, τὸν παρόντα ἀεὶ μέγιστον κρινόντων, παυσαμένων δὲ, τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαυμάζοντων, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων σκοποῦσι, δηλώσει ὡμῶς μείζων γεγενημένος αὐτῶν.

κβ'. Καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι, ἢ μέλλοντες πολεμήσειν, ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτῆν τῶν λεχθέντων διαμνημονεύσαι ἦν, ἐμοὶ τέ ὢν αὐτὸς ἤκουσα, καὶ τοῖς ἄλλοθεν ποθεὶν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν ὡς δ' ἂν ἐδόκουν μοι ἕκαστοι περὶ τῶν ἀεὶ παρόντων τὰ δεόντα μάλιστα εἰπεῖν, ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς ζυμπάσης γνώμης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τὰ δ' ἔργα τῶν πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος πυνθανόμενος ἤξιῶσα

quoad res vetustae peruestigari possunt : hic profecto non erraverit. Et licet homines praesens bellum, in quo gerendo versantur, semper maximum iudicent, eoque finito, vetera vehementius admirentur, tamen iis, qui ex ipsis rebus gestis bella perpendunt, hoc bellum superioribus illis se maius fuisse demonstrabit.

XXII. Et omnia quidem, quae singuli verbis expresse-
runt, aut cum bellum essent gesturi, aut cum iam id gererent, ipsamque rerum dictarum exquisitam rationem memoria retinere difficile fuit, cum mihi, qui res a me ipso auditas narro, tum etiam aliis, qui eas aliunde acceptas mihi renuntiarunt. Verum ut singuli semper de rebus praesentibus ea, quae maxime consentanea erant, mihi ad universam rerum vere dictarum sententiam summamque, quam proxime coniecturis accedenti dicere videbantur, sic a me commemorata sunt. At vero res in ipso bello gestas, non

γράφειν, οὐδ' ὡς ἐμοὶ ἔδοκει, ἀλλ' οἷς τε αὐτὸς παρῆν, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβεῖα περὶ ἐκάστου ἐπέξελθών. ἐπιπόνως δὲ εὐρίσκετο, διότι οἱ παρόντες τοῖς ἔργοις ἐκάστοις, οὐ ταυτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον, ἀλλ' ὡς ἑκατέρων τις εὐνείας ἢ μνήμης ἔχοι. καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν, ἀτερπέστερον φανέεται. ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφές σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις, κατὰ τὸ ἀνθρώπειον, τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ, ἀρκούντως ἔξει. κτῆμά τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ζύγκεται.

κγ'. Τῶν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μηδικόν· καὶ τοῦτο ὅμως δυεῖν ναυμαχίαι καὶ πεζο-

quas a quolibet audivi, dignas duxi, quas scriberem, neque ut mihi videbantur: sed & eas, quibus ipse interfui, & quas singulatim ex aliis, quam potui accuratissime, investigavi. Sed hae difficillime cognosci poterant, quod illi, qui singulis rebus interfuerant, dum gererentur, non eadem de rebus iisdem dicerent; sed prout quisque aut in alterutros amore propensior erat, aut reminiscebatur, eas ita referret. Verum mea scripta, quia nullae in ipsis exstant fabulae, lectoribus fortasse minus iucunda videbuntur. Sed qui rerum gestarum veritatem spectare volent, & eorum, quae (ut sunt res humanae) rursus aliquando futurae sunt eiusmodi, & similia, non plura desiderabunt ad iudicandum, ea esse utilia. Nam mea Historia potius ut perpetuum monumentum, quam ludicrum certamen, quod in praesentia audiat, est composita.

XXIII. Bellorum autem superiorum, id, quod cum Me-

μαχίαν ταχεῖαν τὴν κρίσιν ἔσχε. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μῆκος τε μέγα προὔβη, παθήματά τε ξυνηχθή γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. οὔτε γὰρ πόλεις τισαῖδε ληφθεῖσαι ἠρημώθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἀντιπολεμούντων (εἰσὶ δὲ αἱ καὶ εἰκῆτορας μετέβαλον ἀλισκόμεναι) οὔτε φυγαὶ τισαῖδε ἀνθρώπων καὶ φόβος, ὁ μὲν, κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ, διὰ τὸ στασιάζειν. τὰ τε πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βεβαιούμενα, οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἱ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύόμενα ξυνέβησαν· αὐχμοὶ τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι, καὶ ἀπ'

dis est gestum, maximum fuit: hoc ipsum tamen duobus navalibus, & totidem pedestribus proeliis celeriter est finitum. At huius belli tum longitudo longe processit, tum clades in ipso Graeciae contigerunt, quales eodem temporis spatio nunquam alias. Nam in aliis bellis neque tot urbes captae vastataeque sunt, aliae quidem a barbaris, aliae vero a Graecis ipsis bellum inter se gerentibus, (nonnullae etiam captae incolas mutarunt) neque tot exilia hominum contigerunt; neque tot caedes aliae quidem propter ipsum bellum, aliae vero propter seditiones commissae. Et quae antea fama quidem ferebantur, sed re ipsa rarius confirmabantur, non incredibilia evaserunt, ut sunt ea, quae traduntur & de terrae motibus, qui in hoc bello simul & maximam orbis terrarum partem occuparunt, & vehementissimi fuerunt: & solis defectiones, quae frequentiores acciderunt, quam unquam ante memoratae fuerint: & apud

αὐτῶν καὶ λιμοί. καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάβασα, καὶ μέρος τὶ Φθειράσα, ἡ λειμῶδης νόσος. ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθετο. ἤρξαντο δὲ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι, λύσαντες τὰς τριακονταύτεις σπονδὰς, αἱ αὐτοῖς ἐγένοντο μετὰ Εὐβοίας ἄλωσιν. Διότι δ' ἔλυσαν, τὰς αἰτίας ἔγραψα πρῶτον, καὶ τὰς διαφορὰς, τοῦ μή τις ζῆτῆσαι ποτε ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ, τοὺς Ἀθηναίους ἠγούμαι, μεγάλους γιγνομένους, καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν. αἱ δ' ἐς τὸ φανερόν λεγόμεναι αἰτίαι, αἰδ' ἦσαν ἑκατέρων, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς, ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν.

κδ'. ΕΠΙΔΑΜΝΟΣ, ἔστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι

nonnullos magnae ficcitates, & fames ex ipsis natae, & pestilens morbus, qui Graeciam non minimo detrimento affecit, quin etiam quandam eius partem absumfit. Haec enim omnia cum hoc bello simul invaserunt. Eius autem initium fecerunt Athenienses & Peloponnesii, ruptis tricennialibus foederibus, quae post Euboeam captam inter se fecerant. Cur autem haec illi ruperint, causas, & diffidia inprimis scripsi, ne quis aliquando requirat, unde tantum bellum inter Graecos fit conflatum. Nam verissimam quidem, sed fermone minime celebratam causam fuisse puto, Athenienses, qui, quod in dies crescerent, & terrorem Lacedaemoniis incuterent, belli movendi necessitatem ipsis imposuerint. Sed causae, quae propalam utrinque ferebantur, propter quas ruptis foederibus bellum susceperunt, istae fuerunt.

τὸν Ἴόνιον κόλπον προσεικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπώκισαν μὲν Κερκυραῖοι, οἰκιστὴς δ' ἐγένετο Φάλιος Ἐρατοκλείδου, Κορινθίος γένος, τῶν ἀπὸ Ἡρακλέους, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς μητροπόλεως κατακληθεῖς. ξυνώκισαν δὲ καὶ τῶν Κορινθίων τινές, καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ Δωρικοῦ γένους. πρὸελθόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο ἡ τῶν Ἐπιδαμνίων πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. στασιάσαντες δὲ ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλὰ, ὡς λέγεται, ὑπὸ πολέμου τινὸς τῶν προσείκων βαρβάρων ἐφθάρησαν, καὶ τῆς δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερηθήσαν. τὰ δὲ τελευταῖα, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατοὺς. οἱ δὲ ἀπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλήϊζοντο τοὺς ἐν τῇ πόλει κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ

XXIV. EPIDAMNUS est urbs ad dextram sita navigantibus Ionium finum versus. Huic autem finitimi sunt Taulantii barbari, gens Illyrica. Hanc urbem Corcyraei quidem missa colonia condiderunt: sed coloniae dux fuit Phalius Eratoclideae filius, genere Corinthius, ab Hercule oriundus, ex metropoli more ac instituto prisco arcessitus. Nonnulli etiam Corinthii, & alii praeterea Doricae gentis homines eius coloniae focii fuerunt. Progressu vero temporis, Epidamniorum urbs magna, populoque frequens evasit. Sed cum eius cives iam multos annos, ut fertur, seditionibus intestinis laborassent, quodam finitiorum barbarorum bello attriti, magnaue potentiae parte privati sunt. Novissime vero, ante hoc bellum, illorum plebs potentissimos quosque cives eiecit. At illi, cum inde discessissent, cum barbaris, ad quos se receperant, eos, qui in urbe erant, terra marique praedabantur. Epidamnii

θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει ὄντες Ἐπιδάμνιοι, ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν Κέρκυραν πρέσβεις, ὡς μητρόπολιν οὔσαν, δέομενοι μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τοὺς τε φεύγοντας συναλλάξαι σφίσι, καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. ταῦτα δὲ ἰκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραῖον ἐδέοντο. οἱ δὲ Κερκυραῖοι τὴν ἰκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν.

κέ. Γνόοντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσι ἀπὸ Κερκύρας τιμωρίαν οὔσαν, ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θεῖσθαι τὸ παρόν· καὶ πέμψαντες ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν ἐπηρώτων εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν, ὡς οἰκισταῖς, καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῶντ' ἀπ' αὐτῶν ποιῆσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνείλε, παραδοῦναι, καὶ ἡγεμόνας ποιῆσθαι. ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν Κόρινθον, κατὰ τὸ μαν-

vero, qui in urbe erant, cum ab illis premerentur, Corcyram, ut ad suae coloniae matrem, legatos mittunt, orantes, ne se perdi finerent; sed & profugos sibi reconciliarent, bellumque barbarorum finirent. Haec autem supplices in Iunonis templo sedentes rogabant. Sed Corcyraei preces eorum non admiserunt; at re infecta eos remiserunt.

XXV. Cum autem Epidamnii nullam a Corcyraeis opem sibi latam viderent, ambigebant, quonam modo in praesenti rerum statu se gerere deberent. Quare legis Delphos missis, Deum consuluerunt, an Corinthiis, ut coloniae deductoribus, urbem dederent, operamque darent, ut aliquid auxilii ab illis impetrarent. Ille vero ipsis respondit, ut urbem Corinthiis dederent, eosque sibi duces affumerent. Epidamnii vero, Corinthum profecti, coloniam

τεῖον παρέδοσαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύοντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα, καὶ τὸ χρηστήριον δηλοῦντες. ἐδέοντό τε μὴ σφῶς περιορᾶν διαφθειρομένους, ἀλλ' ἐπαμῦναι. Κορίνθιοι δὲ κατὰ τε τὸ δίκαιον ὑπεδέξαντο τὴν τιμωρίαν, (νομίζοντες οὐχ ἤσσον ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἀποικίαν ἢ Κερκυραίων) ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν Κερκυραίων, ὅτι αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἀποικοί. οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα, οὔτε Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν, ὡσπερ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι περιφρονοῦντες δὲ αὐτοὺς, καὶ χρημάτων δυνάμει ὄντες κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ὅμοια τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις, καὶ τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δυνατώτεροι. ναυτικῶ δὲ καὶ πολὺ πρῶχειν ἔστιν ὅτε ἐπαίρομενοι, καὶ κατὰ τὴν τῶν Φαιάκων προενοί-

oraculi iussu dediderunt, demonstrantes, & ipsum suae coloniae ducem Corinthium fuisse, & Dei oraculum declarantes; eosque rogabant, ne se perdi sinerent, sed sibi opem ferrent. Corinthii vero & propter ipsam causae aequitatem auxilium promiserunt, (quia coloniam istam non minus suam, quam Corcyraeorum esse ducebant.) Simul etiam propter odium, quo Corcyraeos prosequabantur, quia Corcyraei, licet essent Corinthiorum coloni, ipsos tamen contemnebant. Nam neque in publicis solemnitatibus consuetos honores ipsis tribuebant, neque in sacrificiis, cum viscera distribuebant, a viro Corinthio auspicabantur, quemadmodum ceterae coloniae. Sed illos contemnebant, quod pecuniarum copia, vel ditissimis quibusque illius seculi Graecis pares essent, & bellico apparatu pollerent; quin etiam classe interdum se ceteris longe praestare gloriabantur, praesertim quod Phaeaces Corcyram olim te-

κησιν τῆς Κερκύρας, κλέος ἐχόντων τὰ περὶ τὰς ναῦς.
ἢ καὶ μάλλον ἐξηρτύοντο τὸ ναυτικόν, καὶ ἦσαν οὐκ
ἀδύνατοι. τριήρεις γὰρ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπῆρχον αὐ-
τοῖς ὅτε ἤρχοντο πολεμεῖν.

κστ'. Πάντων οὖν τούτων ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ
Κορινθιοὶ, ἔπεμπον ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἄσμενοι τὴν ὠφέ-
λειαν, οἰκήτορά τε τὸν βουλόμενον ἰέναι κελεύοντες, καὶ
Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λευκαδίων καὶ ἑαυτῶν Φρουροῦς.
ἐπορεύθησαν δὲ περὶ ἐς Ἀπολλωνίαν, Κορινθίων οὔσαν
ἀποικίαν, δέει τῶν Κερκυραίων, μὴ κωλύονται ὑπ' αὐ-
τῶν κατὰ θάλατταν περαιούμενοι. Κερκυραῖοι δὲ, ἐπει-
δὴ ἦσθηντο τοὺς τε οἰκήτορας καὶ Φρουροὺς ἕκοντας ἐς
τὴν Ἐπίδαμνον, τὴν τε ἀποικίαν Κορινθίαις δεδομένην,
ἐχαλέπαινον· καὶ πλεύσαντες εὐθὺς πέντε καὶ εἴκοσι
ναυσὶ, καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ, τοὺς τε Φεύγοντας

nuissent, qui rerum nauticarum gloria floruerant: quam-
obrem etiam ipsi classi parandae operam studiosius dabant,
nec parum potentes erant. Nam centum & viginti naves
ipsis fuerunt, cum bellum gerere coeperunt.

XXVI. Corinthii igitur, cum omnium istarum rerum
iustas haberent querelas, auxilium & Ambraciarum ac
Leucadiorum atque suorum civium praesidia lubenter Epi-
damnum miserunt, omnibus, qui illuc habitandi causa se
conferre voluissent, facta eundi potestate. Haec autem
praesidia itinere pedestri Apolloniam iverunt, quae erat
Corinthiorum colonia, Corcyraeorum metu, ne ab illis
mare traicere prohiberentur. Corcyraei vero, ubi colo-
nos, & praesidia Epidamnum pervenisse, coloniamque
Corinthiis deditam intellexerunt, rem iniquo animo tu-
lerunt. Statimque eo cum xxv navibus profecti, dein

ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτοὺς (ἦλθον γὰρ ἐς τὴν Κέρκυραν οἱ τῶν Ἐπιδαμνίων Φυγάδες, τάφους τε ἀποδεικνύντες καὶ ξυγγένειαν, ἣν προῖσχόμενοι, ἐδέοντο σφᾶς κατάγειν) τοὺς τε Φραυροὺς, οὓς οἱ Κορίνθιοι ἔπεμψαν, καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀποπέμπειν. οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν. ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι ναυσὶ τεσσαράκοντα μετὰ τῶν Φυγάδων, ὡς κατάξοντες αὐτοὺς, καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς προσλαβόντες. προσκαθεζόμενοι δὲ τῇ πόλει, προεῖπαν, Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον καὶ τοὺς ξένους, ἀπαθεῖς ἀπιέναι. εἰ δὲ μὴ, ὡς πολεμίοις χρήσεσθαι. ὡς δ' οὐκ ἐπέθοντο, αἱ μὲν Κερκυραῖοι (ἔστι δ' ἰσθμὸς τὸ χωρίον) ἐπολιόρχουν τὴν πόλιν.

κζ'. Κορίνθιοι δ' ὡς αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἦλθεν ἄγγελοι ὅτι πολιορχοῦνται, παρεσκευάζοντο στρατιάν.

altera classe, minaciter ipsis imperarunt, ut exfules reciperent, (nam Epidamnii exfules Corcyram venerant, demonstrantes monumenta, & cognationem, quam praetendentes, orabant eos, ut se in patriam reducerent) & praefidia, quae Corinthii miserant, & novos colonos remitterent. Sed Epidamnii, nulla ipsorum imperata fecerunt. Quamobrem Corcyraei cum infesto quadraginta navium exercitu, & exfulibus (ut eos reducturi) ac Illyriis in armorum societatem assumtis, bellum illis intulerunt. Urbem autem obsidentes, denuntiarunt, ut & de Epidamniis, qui vellet, & peregrini impune abirent, alioqui ut hostes tractatum iri. Sed cum Epidamnii illis non parerent, Corcyraei quidem (ille autem locus est Isthmus) urbem obsidere coeperunt.

XXVII. Corinthii vero, postquam nuntii Epidamno ad

καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἐκήρυσσον, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ἑμοῖα τὸν βουλόμενον ἰέναι. εἰ δέ τις τοπαρευ-
 τικά μὲν μὴ ἐβέλει ξυμπλεῖν, μετέχειν δὲ βούλεται
 τῆς ἀποικίας, πεντήκοντα δραχμὰς καταθέντα Κοριν-
 θίας μένειν. ἦσαν δὲ καὶ οἱ πλείοντες πολλοὶ, καὶ οἱ τὸ
 ἀργύριον καταβάλλοντες. ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν Μεγα-
 ρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ ἄρα κωλύοντο
 ὑπὸ Κερκυραίων πλεῖν. οἱ δὲ παρεσκευάζοντο αὐτοῖς
 ὀκτὼ ναυσὶ ξυμπλεῖν, καὶ Παλῆς ΚεΦαλλήνων, τέσ-
 σαρσι. καὶ Ἐπιδαυρίων ἐδεήθησαν, οἱ παρέσχον πέντε.
 Ἐρμιονῆς δὲ, μίαν· καὶ Τροιζήνισι, δύο· Λευκάδισι δὲ,
 δέκα· καὶ Ἀμπρακιῶται, ὀκτώ. Θηβαίους δὲ χρήμα-
 τα ἤτησαν, καὶ Φλιασίους· Ἡλείους τε ναῦς τε κειᾶς

ipfos venerunt, qui urbem obsideri nuntiarunt, exerci-
 tum parare coeperunt. Simul etiam coloniam Epidamnum
 deducendam edixerunt, ea lege, ut, qui vellet, illuc iret,
 pari iure, parique honore cum ceteris civibus futurus.
 Quod si quis protinus cum ceteris navigare nollet, & ta-
 men coloniae particeps esse vellet, numeratis quinquaginta
 drachmis Corinthiis ei in urbe remanere licere dixerunt.
 Fuerunt autem permulti, & qui navigarunt, & qui pecu-
 niam numerarunt. Rogarunt etiam Megarenfes, ut fuis
 navibus se comitari vellent, si forte suae navigationis
 curfus a Corcyraeis impediretur. Illi vero cum illis navi-
 gare octo navibus parabant, & Palenfes Cephalleniorum,
 quatuor. Epidaurios quoque rogarunt, qui quinque prae-
 buerunt. Hermionenfes vero, unicam. Et Troezenii, duas.
 Leucadii, decem. Et Ambraciotae, octo. A Thebanis
 vero, & Phliafiis pecunias petierunt, ab Eleis naves va-
 cuas & pecunias. Ipforum vero Corinthiorum naves tri-

καὶ χρήματα. αὐτῶν δὲ Κορινθίων νῆες παρεσκευάζοντο τριάκοντα, καὶ τρισχίλιοι ὀπλίται.

κῆ. Ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν, ἐλθόντες εἰς Κόρινθον μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Σικυωνίων πρέσβεων, οὓς παρέλαβον, ἐκέλευον Κορινθίους τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ Φρουρούς τε καὶ οἰκήτορας ἀπάγειν, ὡς οὐ μετὸν αὐτοῖς Ἐπιδάμνου. εἰ δέ τι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον δοῦναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν αἷς ἂν ἀμφοτέροι ζυμβῶσιν. ὀπότερων δ' ἂν δικασθῆ εἶναι τὴν ἀποικίαν, τούτους κρατεῖν. ἤθελον δὲ καὶ τῶ ἐν Δελφοῖς μαντείῳ ἐπιτρέψαι. πόλεμον δὲ οὐκ εἶων ποιεῖν· εἰ δὲ μὴ, καὶ αὐτοὶ ἀναγκασθῆσθαι ἔφασαν, ἐκείνων βιαζομένων, Φίλους ποιεῖσθαι οὓς οὐ βούλονται, ἑτέρους τῶν νῦν ὄντων μᾶλλον, ὠφελείας ἕνεκα. οἱ δὲ Κορινθιοὶ ἀπεκρίναντο αὐτοῖς, ἦν τὰς τε

ginta, & tria militum gravis armaturae millia parabantur.

XXVIII. Postquam vero Corcyraei hunc apparatus audierunt, Corinthum profecti cum Lacedaemoniis, Sicyoniisque legatis, quos sibi adiunxerant, iusserunt Corinthios praefidia & novos colonos Epidamno deducere, ut ex urbe, quae ad eos nihil pertineret. Quod si eam sibi vindicare pergerent, in Peloponneso, apud illas civitates, de quibus inter utrosque convenisset, volebant iure disceptare; utris autem colonia fuisset adjudicata, hos ea potiri. Quin etiam oraculo Delphico rem controversam committere volebant. Sed bellum fieri non sinebant, idque diffuadebant: alioqui, si illi vim sibi facerent, dicebant se coactum iri auxilii praesidiique causa illos sibi facere amicos, quos nollent, alterutros eorum, qui potentia tunc praestarent. Corinthii vero ipsis responderunt, si naves & barba-

ναῦς καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπὸ Ἐπιδάμνου ἀπάγωσι, βουλευέσθαι. πρότερον δὲ, οὐ καλῶς ἔχειν, τοὺς μὲν πολιορκεῖσθαι, ἑαυτοὺς δὲ δικάζεσθαι. Κερκυραῖοι δὲ ἀντέλεγον, ἦν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ ἀπάγωσι, ποιήσῃν ταῦτα. ἔτοιμοι δὲ εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν, σπονδὰς δὲ ποιήσασθαι ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται.

κθ'. Κορίνθιοι δὲ οὐδὲν τούτων ὑπήκουον, ἀλλ' ἐπειδὴ πλήρεις αὐτοῖς ἦσαν αἱ νῆες, καὶ οἱ ξύμμαχοι παρῆσαν, προπέμψαντες κήρυκα πρότερον πόλεμον προερούνητα Κερκυραίοις, ἄραντες ἐβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε, δισχιλίους τε ὀπλίταις, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπιδάμνον, Κερκυραίοις ἐναντία πολεμήσοντες. ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν νεῶν Ἀριστεὺς ὁ Πελλίκου, καὶ Καλλικράτης ὁ Καλλίου, καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάνθους. τοῦ δὲ πεζοῦ,

ros ab Epidamno abducerent, se consultaturos. Nam ante, rem non bene se habere dicebant, si illi quidem obsiderentur, ipsi vero iudicio contenderent. Contra vero Corcyraei dicebant, se ista facturos, si & illi abducerent eos, qui Epidamni erant. Se etiam paratos esse dicebant, ut utrique suo loco manerent, foedusque facerent, tantisper dum iudicium fieret.

XXIX. At Corinthii nihil horum facere, nec ipsis parere voluerunt: sed postquam ipsorum naves plenae fuerunt, & focii affuerunt, caduceatore praemisso, qui Corcyraeis bellum prius indiceret, portu solventes cum septuaginta & quinque navibus, & duobus millibus gravis armaturae militum, Epidamnum versus navigarunt, bellum Corcyraeis illaturi. Navibus autem praecerat Aristaeus Pellicae, & Callicrates Calliae, & Timanor Timanthis filius. Pedi-

Ἀρχέτιμός τε ὁ Εὐρυτίμου, καὶ Ἰσαρχίδας ὁ Ἰσάρχου. ἐπειδὴ δὲ ἐγένοντο ἐν Ἀκτίῳ τῆς Ἀνακτορίας γῆς, οὗ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, οἱ Κερκυραῖοι κήρυκά τε προέπεμψαν αὐτοῖς ἐν Ἀκατίῳ ἀπεροῦντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς, καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν, ζεύξαντές τε τὰς παλαιάς, ὥστε πλωίμους εἶναι, καὶ τὰς ἄλλας ἐπισκευάσαντες. ὡς δὲ ὁ κήρυξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν εἰρηναῖον παρὰ τῶν Κορινθίων, καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο οὔσαι ὀγδοήκοντα (τεσσαράκοντα γὰρ Ἐπίδαμνον ἐπολιόρκουν) ἀνταναγαγόμενοι καὶ παραταξάμενοι ἐναυμάχησαν καὶ ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι παραπολὺ, καὶ ναῦς πεντεκαίδεκα διέσθειραν τῶν Κορινθίων. Τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη καὶ τοὺς τὴν Ἐπίδαμνον πολιορκούντας παραστήσασθαι ὁμολογίᾳ, ὥστε τοὺς μὲν

tatui vero Archetimus Eurytimi, & Isarchidas Isarchi filius. Postquam autem ad agri Anaistorii Actium pervenerunt, ubi templum est Apollinis, in faucibus sinus Ambracii, Corcyraei caduceatorem ipsis ad Actium praemiserunt, qui vetaret illos contra se navigare: simul etiam naves impleverunt, & vetustas quidem iunxerunt, & iugis aptarunt, ut navigationi idoneae essent; alias vero refecerunt. Sed postquam caduceator nihil pacatum a Corinthiis nuntiavit, & ipsorum naves numero octoginta iam expletas fuerunt, (nam quadraginta naves Epidamnum obsidebant) obviam hosti processerunt, & acie instructa navalem pugnam commiserunt. Et Corcyraei longe superiores fuerunt, & xv Corinthiorum naves profligarunt. Eodem autem die ipsis accidit, ut & illi, qui Epidamnum obsidebant, Epidamnios ad deditionem redigerent, ea conditio-

ἐπήλυδας ἀποδίσθαι, Κορινθίους δὲ δῆσαντας ἔχειν, ἕως ἂν ἄλλο τι δῶξῃ.

λ'. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ Κερκυραῖοι τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῇ Λευκίμνῃ, τῆς Κερκύρας ἀκρωτηρίῳ, τοὺς μὲν ἄλλους οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν, Κορινθίους δὲ δῆσαντες εἶχον. ὕστερον δὲ, ἐπειδὴ οἱ Κορινθιοὶ καὶ οἱ ξυμμαχοὶ ἠσσημένοι ταῖς ναυσὶν, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, τῆς Θαλάσσης ἀπάσης ἐκράτουν τῆς κατ' ἐκεῖνα τὰ χωρία οἱ Κερκυραῖοι, καὶ πλεύσαντες εἰς Λευκάδα τὴν Κορινθίων ἀποικίαν, τῆς γῆς ἔτεμον, καὶ Κυλλήνην τὸ Ἠλείων ἐπίνειον ἐνέπρησαν, ὅτι ναῦς καὶ χρήματα παρέσχον τοῖς Κορινθίοις. τοῦ τε χρόνου τὸν πλεῖστον μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς Θαλάσσης, καὶ τοὺς τῶν Κορινθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντες ἔφθειρον. μέχρις οὗ Κορινθιοὶ περιόντι τῷ θέρει πέμ-

ne, ut peregrinos quidem venderent; Corinthios vero in vinculis fervarent, donec aliquid aliud victoribus videretur de ipsis statuere.

XXX. Post hoc navale proelium Corcyraei, cum tro-paeum in Leucimna Corcyrae promontorio statuis-sent, ceteros quidem captivos, quos ceperant, interfecerunt: Corinthios vero vinctos asservarunt. Postea vero, cum Corinthii, focique navali proelio victi domum rediissent, Corcyraei imperium totius maris, quod est in illis regio-nibus, adepti sunt, & navibus ad Leucadem Corinthiorum coloniam profecti, agrum vastarunt, & Cyllenen, Eleo-rum navalia, incenderunt, quod naves pecuniasque Corin-thiis praebuissent. Et post illud navale proelium maxima eius anni parte, maris illius imperium obtinuerunt, & Co-rinthiorum focios infesta classe navigantes vexarunt. Donec

ψαντες ναῦς καὶ στρατιάν, ἐπεὶ σφῶν οἱ ζύμμαχοι ἐπόνουν, ἐστρατοπεδεύοντο ἐπὶ Ἀκτίῳ, καὶ περὶ τὸ Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος, Φυλακῆς ἕνεκα τῆς τε Λευκάδος καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅσαι σφίσι Φίλιαι ἦσαν. ἀντεστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐπὶ τῇ Λευκίμνῃ ναυσί τε καὶ πεζῶ. ἐπέπλεόν τε οὐδέτεροι ἀλλήλοις, ἀλλὰ τὸ θέρους τοῦτο ἀντικαβεζόμενοι, χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου ἑκάτεροι.

λα'. Τὸν δ' ἐνιαυτὸν πάντα τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὸν ὕστερον, οἱ Κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες τὸν πρὸς Κερκυραίους πόλεμον, ἐναυπηγοῦντο, καὶ παρεσκευάζοντο τακράτιστα νεῶν στόλον, ἕκ τε αὐτῆς Πελοποννήσου ἀγείροντες καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐρέτας, μισθῶ πείθοντες. πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ἐφοβοῦντο, καὶ (ἦσαν γὰρ οὐδεὶς

Corinthii, aestate iam adventante, navibus, exercituque misso, cum ipsorum focii laborarent, ad Aetium & circa Chimerium Thesprotidis castra posuerunt, ut & Leucadem, & ceteras civitates, quotquot sibi erant amicae, suo praesidio tutarentur. Corcyraei vero & navibus & peditatu in Leucimna e regione hostium castrametati sunt. Et neutri contra alteros navigabant: sed ea aestate stativa opposita habentes, hieme iam adventante domum utrique se receperunt.

XXXI. Toto autem post hoc proelium, & infrequenti anno, Corinthii, graviter ferentes bellum contra Corcyraeos susceptum, naves compegerunt, & navalem expeditionem optime pararunt, remiges cum ex ipsa Peloponneso, tum ex reliqua Graecia cogentes, eosque mercede sollicitantes. Corcyraei vero, audito illorum apparatu, timere coeperunt, & (nam cum nulla Graecorum civitate foe-

Ἑλλήνων ἔσπονδοι, οὐδὲ ἐπεγράψαντο ἑαυτοὺς οὔτε ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς, οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων) ἔδοξεν αὐτοῖς, ἔλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους, ξυμμάχους γενέσθαι, καὶ ὠφέλειάν τινα πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκεισθαι. οἱ δὲ Κορίνθιοι, πυθόμενοι ταῦτα, ἦλθον καὶ αὐτὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κερκυραίων ναυτικῷ καὶ τὸ αὐτῶν προσγεγόμενον, ἐμπόδιον γένηται θέσθαι τὸν πόλεμον ἢ βούλονται. καταστάσης δὲ ἐκκλησίας, ἐς ἀντιλογίαν ἦλθον. καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ἔλεξαν τοιάδε.

λβ'. ΔΙΚΑΙΟΝ, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς, μῆτε εὐεργεσίας μεγάλης, μῆτε ξυμμαχίας προϋφειλομένης, ἤκοντας παρὰ τοὺς πέλας ἐπικουρίας (ὡσπερ καὶ ἡμεῖς νῦν) δεησομένους, ἀναδιδάξαι πρῶτον, μάλιστα μὲν, ὡς καὶ

dere erant coniuncti, neque aut in Atheniensium, aut Lacedaemoniorum foederibus se adscripserant) visum est ipsis ad Athenienses proficisci, & societatem cum illis contrahere, & operam dare, ut aliquod auxilium ab ipsis impetrarent. Corinthii vero, his rebus auditis, legatos & ipsi Athenas miserunt, ut Athenienses orarent, ne praeter Corcyraeorum classē, ipsorum quoque classis hostibus adiuncta, sibi impedimento esset, ne bellum arbitrato suo gererent. Itaque coacta concione, in disceptationem venerunt. Atque Corcyraei quidem haec verba fecerunt.

XXXII. *AEQUUM* est, viri Athenienses, ut qui ad alios auxilii implorandi causa (quemadmodum nos quoque nunc facimus) veniunt, praesertim si nulla magna beneficia exstent in eos ante collata, nec ipsis ulla cum illis intercedat societas ante inita, primum demonstrant, sua postulata maxime quidem utilitati fore illis, a quibus societatem auxiliumque petunt; sin mi,

ξύμφορα δέονται, εἰ δὲ μὴ, ὅτι γε οὐκ ἐπιζήμια ἔπει-
 τα δέ, ὡς καὶ τὴν χάριν βέβαιον ἔξουσιν. εἰ δὲ τούτων
 μηδὲν σαφὲς καταστήσουσι, μὴ ὀργίζεσθαι ἢ ἀτυ-
 χῶσι. Κερκυραῖοι δὲ μετὰ τῆς ξυμμαχίας τῆς αἰτή-
 σεως καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἐχυρὰ ὑμῖν παρέξεσθαι,
 ἀπέστειλαν ἡμᾶς. τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα
 πρὸς τε ὑμᾶς ἐς τὴν χρεῖαν ἡμῖν ἄλογον, καὶ ἐς τὰ
 ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἀξύμφορον. ξύμμαχοί τε
 γὰρ οὐδενός πω ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ ἐκούσιοι γενόμενοι,
 νῦν ἄλλων τοῦτο δεκτόμενοι ἤκομεν, καὶ ἅμα ἐς τὸν
 παρόντα πόλεμον Κορινθίων ἔρημοι δι' αὐτὸ κατέστημεν.
 καὶ περιέστηκεν ἡ δεκῦσα ἡμῶν πρότερον σωφροσύνη,
 τὸ μὴ ἐν ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πέλας γνώμῃ
 ξυγκινδυνεύειν, νῦν ἀβουλία καὶ ἀσθένεια φαινομένη.
 τὴν μὲν οὖν γενομένην ναυμαχίαν αὐτοὶ καταμόνας

nus, saltem non detrimento : deinde vero, se firmam ipsis gratiam habituros. Sed si nihil horum perspicuum fecerint, non indigne ferant, si postulata non impetrarint. Corcyraei igitur, persuasum habentes, se haec quoque vobis manifeste probaturos, nos societatem petituros miserunt. Accidit autem, ut idem institutum nobis sit & inconsultum apud vos, in hoc negotio, in quo vestra opera egemus, & in nostris rebus in praesentia nobis parum commodum. Nam cum nunquam antehac cuiusquam socii voluntarii fuerimus, nunc hoc ipsum ab aliis petituri venimus, simul etiam in praesenti bello, quod cum Corinthiis gerimus, propter hoc nostrum priscum institutum deserti sumus ab omnibus. Et nostram illam, quae prius prudentia videbatur, quod, societate cum aliis inita, ob amicorum consilia, eorumque arbitrio simul periclitari nollemus, nunc in manifestam imprudentiam & imbecillitatem constat esse mutatam. Nos igitur soli Corinthios in superiore navali

ἀπεωσάμεθα Κορινθίους. ἐπειδὴ δὲ μείζονι παρασκευῇ ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὄρμηται, καὶ ἡμεῖς ἀδύνατοι ὀρώμεν ἄντες τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περιγενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ κίνδυνος εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς· ἀνάγκη καὶ ὑμῶν καὶ ἄλλου παντός ἐπικουρίας δεῖσθαι· καὶ ξυγγνώμη εἰ μὴ μετὰ κακίας, δόξης δὲ μᾶλλον ἀμαρτία, τῇ πρότερον ἀπραγμοσύνη ἐναντία τολμῶμεν.

λγ'. Γενήσεται δὲ ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἢ ξυντυχία κατὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρείας. πρῶτον μὲν, ὅτι ἀδικουμένοις, καὶ οὐχ ἑτέροις βλάπτουσι, τὴν ἐπικουρίαν πείσασθε· ἔπειτα, περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι, ὡς ἂν μάλιστα μετ' ἀειμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριν κατάθησθε. ναυτικόν τε κεκτῆμεθα, πλὴν τοῦ παρ' ὑμῖν, πλείστον. καὶ σκέψασθε τίς εὐ-

proelio repulimus. Verum quia maiore apparatu tam ex Peloponneso, quam ex reliqua Graecia contra nos veniunt, quia etiam videmus nos domesticis tantum viribus fretos non posse incolumes evadere, simul etiam quia magnum est periculum, quod ceteris Graecis imminet, si in illorum potestatem redigamur; idcirco & vestra & cuiuslibet alius auxilia implorare nobis est necesse. Et venia est danda, si non malitia, sed potius opinionis errore, superiori nostrae quieti res contrarias nunc audemus.

XXXIII. Quod si nos audieritis, haec nostrae necessitatis societas vobis multis de causis in honorem cedit & emolumentum. Primum quidem, quia nobis, qui iniuriam accipimus, nec alius iniuriam facimus, opem feretis. Deinde vero, quia, si nos, in maximarum rerum discrimen adductos, recipiatis, beneficium cum aeterno testimonio quam optime apud nos collocabitis. Classem autem, vestra excepta, maximam habemus. Quare considerate,

πραξία σπανιωτέρα, ἢ τίς τοῖς πολεμίσις λυπηροτέρα, εἰ ἦν ὑμεῖς ἂν πρό πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστιν αὐτεπάγγελτος, ἀνευ κινδύνου καὶ δαπάνης διδοῦσα ἑαυτήν. καὶ προσέτι Φέρουσα ἐς μὲν τοὺς πολλοὺς, ἀρετὴν, οἷς δὲ ἐπαμυνεῖτε, χάριν, ὑμῖν δ' αὐτοῖς, ἰσχύν. ἂ ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη. καὶ ὀλίγοι ξυμμαχίας δεόμενοι, οἷς ἐπικαλοῦνται, ἀσφάλειαν καὶ κόσμον οὐχ ἥσσον διδόντες ἢ ληψόμενοι παραγίνονται. τὸν δὲ πόλεμον δι' ὄνπερ χρήσιμοι ἂν εἴμεν, εἰ τίς ὑμῶν μὴ οἶεται ἔσσεσθαι, γνώμης ἀμαρτάνει, καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς Λακεδαιμονίους Φέβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμησιόντας, καὶ τοὺς Κορινθίους δυναμένους παρ' αὐτοῖς, καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας, καὶ προκαταλαμβάνοντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρησιν, ἵνα

quaenam magis singularis vestrae prosperitatis occasio, quaeve hostibus damnosior esse possit, quam si ea potentia, quam vobis esse adiunctam, magnae pecuniae magnaeque gratiae anteposuissetis, si inquam ea nunc adsit, sponte sua, sine periculo & sumtu se ipsam vobis tradens: praeterea apud multos quidem afferens gloriam; illis vero, quibus opem feretis, gratiam, & vobis ipsis, potentiam. Quae omnia ex omni temporum memoria perpaucis simul contigerunt; paucique sunt, qui illis, a quibus belli societatem petunt, praesidium ac ornamentum maius daturi, quam ab ipsis accepturi veniant. Bellum autem, in quo vobis utiles esse poterimus, si quis vestrum sit, qui nullum fore arbitretur, is profecto fallitur opinione, nec videt, Lacedaemonios, vestrae potentiae metu, belli gerendi cupidos esse, & Corinthios per se validos vobisque inimicos esse, & dum nos primos nunc aggrediuntur, viam sibi ad vos invadendos sternere, ne communi odio in eos

μὴ τῶ κοινῶ ἔχθει κατ' αὐτῶν μετ' ἀλλήλων στῶμεν·
μηδὲ δυεῖν Φθάσαι ἀμάρτωσιν, ἢ κακῶσαι ἡμᾶς, ἢ
σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι.

λδ'. Ὑμέτερον δέ γ' αὖ ἔργον προτερῆσαι, τῶν μὲν,
διδόντων, ὑμῶν δὲ, δεξαμένων τὴν ξυμμαχίαν, καὶ προ-
επιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἀντεπιβουλεύειν. ἦν δὲ
λέγωσιν ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς
δέχεσθαι, μαβέτωσαν ὡς πᾶσα ἀποικία, εὖ μὲν πά-
σχουσα, τιμᾶ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη δὲ, ἀλλο-
τριούται. οὐ γὰρ ἐπὶ τῶ δοῦλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῶ ὅμοιοι
τοῖς λειπομένοις εἶναι, ἐκπέμπονται. ὡς δὲ ἠδίκουν σα-
φές ἐστι. περικληθέντες γὰρ περὶ Ἐπιδάμνου ἐς κρίσιν,
πολέμῳ μᾶλλον ἢ τῶ ἴσῳ ἠβουλήθησαν τὰ ἐγκλήμα-
τα μετελθεῖν. καὶ ὑμῶν ἔστω τὶ τεκμήριον ἂ πρὸς ἡμᾶς
τοὺς ξυγγενεῖς ὀρῶσιν, ὥστε ἀπάτη τε μὴ παράγασθαι

*conspiremus: neve alterutro frustrentur, ut aut nobis damnum
prioris inferant, aut sibimet firmitudinem comparent.*

XXXIV. Cum igitur nos quidem societatem offeramus, vos
vero eam accipiatis, illos antevertere, & insidias anticipare po-
tius, quam insidiantibus contra insidiari, vestrae sunt partes.
Quod si dixerint, iniquum esse, suos colonos a vobis recipi, di-
fcent, omnem coloniam honore prosequi suam Metropolim, si be-
neficiis ab ea afficiatur; sed si ab ea iniuriam accipiat, alienari.
Nec enim emittuntur ea conditione, ut sint servi: sed ut cum
iis, qui domi relinquuntur, aequali iure sint. Quod autem isti
nobis iniuriam fecerint, perspicuum est. Nam ad iudicium de Epi-
damni controversia provocati, crimina, quae nobis obiciunt, ar-
mis, quam iure persequi maluerunt. Atque ea, quae in nos suos
cognatos faciunt, vobis sint documento, ne ab ipsis in fraudem
inducamini, neve ipsis, auxilium petentibus, ex tempore morem

ὕπ' αὐτῶν, δεομένοις τε ἐκ τοῦ εὐθέος μὴ ὑπουργεῖν. ὁ γὰρ ἐλαχίστας τὰς μεταμελείας ἐκ τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐναντίοις λαμβάνων, ἀσφαλέστατος ἀν διατελοῖη.

λέ. Λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδας, δεχόμενοι ἡμᾶς, μηδετέρων ὄντας ξυμμάχους. εἴρηται γὰρ ἐν αὐταῖς, τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἣτις μηδαμοῦ ξυμμαχεῖ, ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους ἀν ἀρόσκηται ἐλθεῖν. καὶ δεῖνόν ἐι τοῖσδε μὲν ἀπὸ τε τῶν ἐνσπόνδων ἔσται πληροῦν τὰς ναῦς, καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ οὐχ ἥκιστα ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑπηκόων ἡμᾶς δὲ ἀπὸ τῆς προκειμένης τε ξυμμαχίας ἐφξουσι, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλοθεν ποθεν ὠφελείας. εἴτα ἐν ἀδικήματι θήσονται, πεισθέντων ὑμῶν ἀ δεόμεθα. πολὺ δὲ ἐν πλείονι αἰτία ἡμεῖς μὴ πείσαντες ὑμᾶς, ἔξομεν. ἡμᾶς μὲν γὰρ, κινδυνεύοντας καὶ οὐκ ἐχθροὺς ὄντας, ἀπώσεσθε. τῶνδὲ δὲ οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων

*geratis. Quem enim minime poenitet beneficiorum in inimicos col-
latorum, is vitam tutissime degit.*

XXXV. Neque vero foedera frangetis, quae cum Lacedaemo-
niis fecistis, si nos recipiatis, quia neutrorum socii sumus. In
illis enim dictum est: Quaecunque de Graecis civitatibus cum nul-
lis societatem habet, ei licere, ad utras partes liberit, accedere.
Et sane iniquum fuerit, si istis quidem liceat classem instruere
cum ex foederatis civitatibus, tum etiam praeterea ex reliqua
Graecia, praecipue vero ex iis civitatibus, quae vestro imperio
parent: nos vero a praesenti hac, & in medio posita societate,
& ab alio undecunque auxilio arceant. Deinde vero in criminis
loco ponant, si persuasum vobis fuerit, quod petimus. Nos vero
longe maiorem vos instimulandi materiam habebimus, nisi rem
vobis persuadeamus. Nos enim periclitantes, nec vobis inimicos,

καὶ ἐπιόντων γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε, ἣν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ καὶ κείνων κωλύειν τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους, ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν, καθ' ὅ, τι ἂν πεισθῆτε, ὠφέλειαν μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς δεξαμένου, βοηθεῖν. πολλὰ δὲ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπέπομεν, τὰ ζυμφέροντα ἀποδείκνυμεν καὶ μέγιστον, ὅτι οἱ τε αὐτοὶ πολέμιοι ὑμῖν ἦσαν (ὅπερ σαφεστάτη πίστις) καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι καὶ ναυτικῆς καὶ οὐκ ἡπειρώτιδος τῆς ζυμμαχίας διδομένης, οὐχ ὁμοία ἢ ἀλλοτριώσις. ἀλλὰ μάλιστα μὲν, εἰ δύνασθε, μηδένα ἄλλον ἔαν κεκτῆσθαι ναῦς. εἰ δὲ μὴ, ὅστις ἐχυρώτατος, τοῦτον φίλον ἔχειν.

λατ'. Καὶ ὅτῳ τάδε ζυμφέροντα μὲν δεκεῖ λέγε-

repelletis. Istos vero, qui sunt vestri hostes, & qui contra vos veniunt, non solum non impedietis; sed etiam insuper copias ex vestra ditione sibi comparare sinetis, quas non est aequum: at oportet aut illorum quoque milites mercede conductos impedire, quos ex agro vestro cogunt, aut nobis etiam auxilium mittere, quocumque modo vobis visum fuerit. Potissimum vero vos nobis, in societatem aperte receptis, opem ferre decet. Multas autem commoditates (quemadmodum nostrae dictionis initio monuimus) vobis demonstramus, praecipueque quod eosdem habemus hostes, (quod certissimum est argumentum) eosque non infirmos; sed qui nocere iis, qui a se defecerint, valeant. Cum autem navalis, ac non terrestris societas vobis offeratur, alienatio par non est. Quamobrem oportet vos potissimum quidem (si potestis) operam dare, ut nullos alios classẽm possidere sinatis: sin minus, ut eorum amicitiam vobis concilietis, qui classe sint munitissimi.

XXXVI. Si quis vero haec, quae a nobis dicuntur, utilia

σθαι, Φοβεῖται δὲ μὴ δι' αὐτὰ πειθόμενος τὰς σπον-
 δὰς λύσῃ, γνώτω τὸ μὲν θεδῖός αὐτοῦ ἰσχύον ἔχον τοὺς
 ἐναντίους μᾶλλον Φοβῆσον· τὸ δὲ Φαρσούν μὴ δεξα-
 μένου, ἀσθενές ὄν πρὸς ἰσχύοντας τοὺς ἐχθρούς, ἀδείστε-
 ρον ἐσόμενον. καὶ ἅμα οὐ περὶ τῆς Κερκύρας νῦν τὸ
 πλέον ἢ καὶ τῶν Ἀθηνῶν βουλευόμενος· καὶ οὐ τὰ κρά-
 τιστα αὐταῖς προνοῶν, ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσονοῦ
 παρόντα πόλεμον, τὸ αὐτίκα περισκοπῶν, ἐνδοιάζη
 χωρίον προσλαβεῖν, ὃ μετὰ μεγίστων καιρῶν οἰκειού-
 ται καὶ πολεμοῦται. τῆς τε γὰρ Ἰταλίας καὶ Σικε-
 λίας καλῶς παράπλου κεῖται, ὥστε μῆτε ἐκεῖθεν ναυ-
 τικὸν ἔασαι Πελοποννησίους ἐπελθεῖν, τό, τε ἐνβένδε πρὸς
 τὰ κεῖ παραπέμψαι, καὶ ἐς τᾶλλα ζυμφορώτατόν ἐστι.
 βραχυτάτῳ δ' ἂν κεΦαλαίῳ, τοῖς τε ζύμψασι καὶ
 καθ' ἕκαστον, τῷ δ' ἂν μὴ πρόεσθαι ἡμᾶς μάθοιτε.

quidem existimet, sed metuit, ne iis obsequendo foedera frangat:
sciat, suum quidem metum viribus armatum adversariis maiorem
terrorem incussurum; fiduciam vero suam, si nos in societatem
non receperit, infirmam, potentibus hostibus minus formidolosam
futuram. Simul etiam sciat ille, se nunc non magis de Corcyra,
quam de Athenis etiam consultare, seque non optime illis prospici-
cere, cum praesentem rerum statum, pacemque spectans, ad futu-
rum, & tantum non praesens bellum, urbem sibi adiungere du-
bitat, quae maximis cum momentis amica redditur inimicave.
Sita enim est in loco opportuno ad traiciendum in Italiam & Si-
ciliam, ita ut nec inde classem contra Peloponnesios venire sinat,
& eam, quae hinc venit, in illa loca deducat, quin etiam aliis in
rebus commoditates egregias habet. Ut autem universa & singula
in brevissimam contraham summam, hinc cognoscere poteritis, nos
non esse deserendos. Cum enim Graecis tres sint classes memoratu

τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια τοῖς Ἑλλησι ναυτικά, τὸ παρ' ὑμῖν, καὶ τὸ ἡμέτερον, καὶ τὸ Κορινθίων. τούτων δ' εἰ περίψεσθε τὰ δύο εἰς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν, καὶ Κορινθιοὶ ἡμᾶς προκαταλήψονται, Κερκυραίοις τε καὶ Πελοποννησίοις ἅμα ναυμαχήσετε· δεξάμενοι δὲ ἡμᾶς, ἔξετε πρὸς αὐτοὺς πλείοσι ναυσὶ ταῖς ὑμετέραις ἀγωνίζεσθαι. Τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορινθιοὶ μετ' αὐτοὺς τοιάδε.

λζ'. ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ, Κερκυραίων τῶνδε οὐ μόνον περὶ τοῦ δεξασθαι σφᾶς τὸν λόγον ποιησαμένων, ἀλλ' ὡς καὶ ἡμεῖς τε ἀδικούμεν, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται, μνησθέντας πρῶτον καὶ ἡμᾶς περὶ ἀμφοτέρων, οὕτω καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον ἵναί· ἵνα τὴν ἀφ' ἡμῶν τε ἀξιώσιν ἀσφαλέστερον προειδῆτε, καὶ τὴν τῶνδε χρεῖαν μὴ ἀλογίστως ἀπόσησθε. Φασὶ δὲ ξυμμαχίαν, διὰ τὸ σῶφρον, οὐδενός πω δεξασθαι· τὸ δ' ἐπὶ

dignae, vestra, & nostra, & Corinthiorum; si harum duas per vestram negligentiam in unum coire permiseritis, & Corinthii nos praeoccuparint, cum Corcyraeis & Peloponnesiis simul navale bellum geretis. Sed si nos in vestram societatem receperitis, maiore vestrarum navium numero, nostris ad vestras additis, cum ipsis Peloponnesiis dimicare poteritis. Atque Corcyraei quidem haec dixerunt. Corinthii vero post eos haec verba fecerunt.

XXXVII. QUONIAM isti Corcyraei non solum de se in societatem recipiendis verba fecerunt; sed etiam se a nobis iniuriam accepisse, & iniquo bello premi: necesse est, nos quoque utraque de re pauca primum memorare, atque sic ad reliquam orationem accedere, ut & nostra postulata rebus vestris tutiora mature cognoscatis, & istorum usum ac societatem non sine causa repudietis. Aiunt autem isti, se modestiae studio nullius societatem unquam

κακουργία καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήδευσαν, ζυμμαχόν τε οὐδένα βουλόμενοι πρὸς τὰ δίκηματα οὐδὲ μάρτυρα ἔχειν, οὔτε παρακαλοῦντες αἰσχύνεσθαι. καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἅμα, αὐτάρκη θέσιν κειμένη, παρέχει αὐτοὺς δικαστὰς ὧν βλάπτουσί τινας μᾶλλον ἢ κατὰ ζυμβήκας γίνεσθαι, διὰ τὸ ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέοντας, μάλιστα τοὺς ἄλλους ἀνάγκη καταίροντας δέχεσθαι. καὶ τούτῳ τὸ εὐπρεπὲς ἄσπονδον, οὐχ ἵνα μὴ ζυναδικῶσιν ἑτέροις προβέβληνται, ἀλλ' ὅπως καταμόνας ἀδικῶσι καὶ ὅπως ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι βιάζωνται οὗ δ' ἂν λάβωσι, πλέον ἔχωσιν ἢν δέ πού τι προσλάβωσιν, ἀναισχυτῶσι. καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες (ὥσπερ Θασίῳ) ἀγαθοὶ, ὅσω ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τοσῶδε φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν, διδοῦσι καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια, δεικνύουσι.

recepisse. Illi vero hoc institutum secuti sunt, maleficii, non autem virtutis, studio, quia nullum suorum scelerum socium, nullumque testem habere, neque aliorum opem implorantes erubescere voluerunt. Simul etiam ipsorum urbs, quae situ est ad maleficia committendum appposito, ipsos iniuriarum, quas nonnullis faciunt, iudices potius constituit, quam ut ex pacto iudices ab aliis fiant; quod ad alios ipsi rarissime navigent, alios vero necessitate illuc appellentes saepissime excipiant. Atque hac in re situm est illud decorum, quod praetendunt, se ab aliorum societate abhorruisse; non ut aliorum in sceleribus perpetrandis societatem fugerent, sed ut soli scelera perpetrarent; utque, ubi quidem potentiores essent, aliis vim facerent; ubi vero laterent, plus emolumenti haberent: & si quid praeterea caperent, id impudenter negarent. Sed si (quemadmodum praedicant) viri essent boni, quo minus aliorum criminationibus obnoxii erant, ipsis eo magis suam virtutem ostendere licebat, iure cum aliis disceptando.

λή. Ἄλλ' οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους, οὔτε ἐς ἡμᾶς τοιοῖδε εἰσίν. ἀποικοὶ δ' ὄντες, ἀφισταῖν τε διαπαντός, καὶ νῦν πολεμοῦσι, λέγοντες ὡς οὐκ ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκπεμφθείησαν. ἡμεῖς δὲ οὐδ' αὐτοὶ φάμεν ἐπὶ τῷ ὑπὸ τούτων ὑβρίζεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἡγεμόνες τε εἶναι καὶ τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι. αἱ γοῦν ἄλλαι ἀποικίαι τιμῶσιν ἡμᾶς, καὶ μάλιστα ὑπὸ ἀποίκων στεργόμεθα. καὶ δῆλον ὅτι εἰ τοῖς πλείοσιν ἀρέσκοντες ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν. οὐδ' ἐπιστρατεύοιμεν εὐπρεπῶς, μὴ καὶ διαφερόντως τὶ ἀδικούμενοι. καλὸν δ' ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, τοῖσδε μὲν, εἴξαι τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ, ἡμῶν δὲ αἰσχρὸν βιάσασθαι τὴν τούτων μετριότητα. ὑβρεῖ δὲ καὶ ἐξουσία πλούτου, πολλὰ ἐς ἡμᾶς ἄλλα τε ἡμαρτήκασι, καὶ Ἐπίδαμνον ἡμετέραν οὔσαν, κακουμένην μὲν αὐ

XXXVIII. *Sed neque erga alios, neque erga nos tales existunt. Nam cum nostri sint coloni, tamen cum semper ante a nobis defecerunt, tum etiam nunc bellum faciunt, dicentes, se, non ut maleficiis afficerentur, emissos. Nos vero respondemus, nec nos equidem idcirco ipsorum coloniam in insula Corcyra collocasse, ut ab ipsis contumelia afficeremur; sed ut ipsorum duces essemus, & quoad decet, ab illis coleremur: ceterae enim coloniae nos honorant, & a ceteris colonis maxime diligimur. Atque hinc patet, si maiori colonorum numero grati sumus, nos istis solis immerito esse ingratos ac invisos, neque bellum ipsis honeste illaturos fuisse, nisi etiam insignem aliquam iniuriam accepissemus. Sed, quamvis peccassemus, tamen illis quidem gloriosum fuisset, iracundiae nostrae cessasse; nobis vero foedum ac infame, eorum moderationi vim attulisse. Sed petulantia opumque licentia, cum alia multa in nos peccaverunt, tum etiam Epidamnium, nostrae*

προσεποιούντο, ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τιμωρίᾳ, ἐλόντες βία ἔχουσι.

λβ'. Καὶ Φασὶ δὴ δίκη πρότερον ἐβελῆσαι κρίνεσθαι, ἢν γέ οὐ τὸν προύχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον λέγειν τι, δοκεῖν δεῖ τηρεῖν, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τὰ ἔργα ὁμοίως καὶ τοὺς λόγους, πρὶν διαγωνίζεσθαι, καθιστάντα. οὔτοι δ' οὐ πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἠγήσαντο ἡμᾶς οὐ περιόψεσθαι, τότε καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης παρέσχοντο· καὶ δεῦρο ἤκουσιν, οὐ τὰ κεῖ μόνον αὐτοὶ ἀμαρτόντες, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀξιούντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυναδικεῖν· καὶ διαφόρους ὄντας ἡμῖν, δέχεσθαι σφᾶς. οὐς χρῆν, ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε πρσιέναι, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἡδικήμεθα, οὔτοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες, τῆς ὠφε-

ditionis coloniam, dum bello vexaretur, sibi non vindicarunt; nobis vero auxilii causa eo profectis, per vim captam retinent.

XXXIX. *Et tamen distitant, se hac de re iudicio prius disceptare voluisse: quod quidem non illum, qui superior est, & qui ex tuto ad aliquam disceptationem provocat, oportet videri servare; sed illum, qui ante disceptationem facta verbis aequat. Isti vero non priusquam hanc urbem obsiderent, sed postquam nos hanc iniuriam non neglecturos existimarunt, tunc vero & istam speciosam iuris aequitatem protulerunt. Et tamen huc veniunt, quamvis non solum in illis rebus peccarint: sed etiam ut nunc non in belli, sed in scelerum, societatem suis precibus vos vocent, ac orent, ut se, nostros hostes, recipiatis. Quos oportebat, cum a periculis erant remotissimi, tunc ad vos accedere; non autem quando nos quidem iniuriam ab illis accepimus, ipsi vero periclitantur; neque eo tempore, quo vos, nullo fructu ex ipsorum*

λείας νῦν μεταδώσετε, καὶ τῶν ἀμαρτημάτων ἀπογε-
νόμενοι, τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον ἔχετε· πάλαι δὲ
κοινώσαντας τὴν δύναμιν, κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα
ἔχειν. ἐγκλημάτων δὲ μόνων ἀμετόχους, οὕτω τῶν μετὰ
τὰς πράξεις τούτων μὴ κοινωνεῖν.

μ'. Ὡς μὲν οὖν αὐτοί τε μετὰ προσηκόντων τῶν τοῦ
δικαίου κεΦαλαίων ἐς ὑμᾶς ἐρχόμεθα, καὶ οἶδε βίαιοι
καὶ πλεονέκται εἰσὶ, δεδήλωται. ὡς δὲ οὐκ ἂν δικαίως
αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρή. εἰ γὰρ εἴρηται ἐν ταῖς
σπονδαῖς, ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους τις τῶν ἀγράφων πό-
λεων βούλεται ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἐπὶ βλάβῃ ἑτέρων ἰοῦσιν
ἢ ξυμβήκῃ ἐστίν, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλων ἑαυτὸν ἀποστε-
ρῶν, ἀσΦαλείας δεῖται, καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις,
εἰ σωΦρονοῦσι, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει· ὃ νῦν ὑμεῖς

*potentia percepto, vestra auxilia ipsis iam estis impertituri; &
quo tempore vos, qui procul ab illorum facinoribus abfuistis,
parem culpam apud nos sustinebitis. Iam pridem autem oportue-
rat illos, viribus vobiscum communicatis, communes etiam rerum
casus & eventus habere. Ut autem solorum criminum socii non
fuistis, sic etiam horum eventorum, quae res gestas sequuntur,
vos minime participes esse oportet.*

*XL. Quod igitur convenientibus firmisque turis argumentis in-
struēti huc ad vos venerimus, isti vero violenti, ac alieni raptor-
es sint, iam planum est factum. Quod autem ipsos salvo iure
recipere non possitis, discere nunc oportet. Nam quamvis in foe-
dere sit scriptum, cuilibet civitatum foederi non adscriptarum li-
cere, ad utras velit partes, se conferre, tamen hoc foedus ad illos
non pertinet, qui in alterius partis fraudem veniunt: sed ad il-
los, qui, ab altera parte non deficientes, salutis praesidio indi-
gent, & qui recepti recipientibus (si sapiunt) bellum pro pace non*

μη πειθόμενοι ἡμῖν πάθειτε ἄν. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπίκουροι ἂν γένοισθε, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν ἀντὶ ἐνοσπονδῶν, πολέμιοι. ἀνάγκη γὰρ, εἰ ἴτε μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄνευ ὑμῶν τούτους. καίτοι δίκαιοί γ' ἐστέ, μάλιστα μὲν ἐκπεδῶν στήναι ἀμφοτέροις, εἰ δὲ μὴ, τούναντίον, ἐπὶ τούτους μετ' ἡμῶν ἵεναι (Κορινθίοις μὲν γε ἐνοσπονδοὶ ἐστέ, Κερκυραίοις δὲ οὐδὲ δι' ἀνακωχῆς πάπτ' ἐγένεσθε) καὶ τὸν νόμον μὴ καθιστάναι, ὥστε τοὺς ἑτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς, Σαμίων ἀποστάντων, ψῆφον προσεβέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν, τῶν ἄλλων Πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων εἰ χρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν. Φανερῶς δὲ ἀντείπομεν, τοὺς προσήκοντας συμμάχους αὐτὸν τινα κολάζειν. εἰ γὰρ τοὺς κακόν τι ὄρωντας δεχόμενοι τιμωρήσετε, Φανεῖται καὶ ἂ τῶν ὑμετέρων οὐκ ἐλάσσω ἡμῖν πρόσσεισι,

sunt allaturi. Id, quod vobis, nisi nos audiat, nunc eveniet. Non solum enim istis auxiliares, verum etiam pro foederatis hostes nobis eritis. Necessè enim est, si societatem cum ipsis contrahatis, ipsos quoque non absque vobis sese tueri. Sed profecto aequum est, vos praecipue quidem neutros vestris opibus iuvare; sin minus, contra, nobiscum adversus hos quidem proficisci, (nam cum Corinthiis foedere coniuncti estis: sed cum Corcyraeis ne per inducias quidem foedus unquam fecistis) neque legem constituere, ut qui ab alteris defecerint, ab alteris recipiantur. Nam ne nos quidem olim, cum Samii a vobis defecissent, & ceteri Peloponnesii varias sententias tulissent, dubitantes, an ipsis auxilium esset ferendum, sententiam vobis contrariam tulimus: sed aperte contra illos diximus, suos quemque socios persequi debere. Nam si eos, qui aliquod facinus patrarint, in vestram societatem recipiatis, & opem illis feratis, erunt etiam ex vestris sociis

καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς μάλλον ἢ ἐφ' ἡμῖν θήσετε.

μα'. Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν ἱκανὰ, κατὰ τοὺς Ἑλλήνων νόμους. παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χάριτος, τοιάνδε, ἣν οὐκ ἐχθροὶ ὄντες, ὥστε βλάπτειν, οὐδ' αὖ φίλοι, ὥστ' ἐπιχρῆσθαι, ἀντιδοθῆναι ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι φαμὲν χρῆναι. νεῶν γὰρ μακρῶν σπανίσαντές ποτε πρὸς τὸν Αἰγινήτων ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμον, παρὰ Κορινθίων εἴκοσι ναῦς ἐλάβετε· καὶ ἡ εὐεργεσία αὕτη τε καὶ ἡ ἐς Σαμίους, τὸ δὲ ἡμᾶς Πελοποννησίους αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, παρέσχευ ὑμῖν Αἰγινήτων μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κόλασιν. καὶ ἐν καιροῖς τοιούτοις ἐγένετο οἷς μάλιστα ἀνθρώποι ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς σφετέρους ἰόντες, τῶν ἀπάντων ἀπερίσπτοι εἰσι παρὰ τὸ νικᾶν. Φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν

non pauciores, qui ad nos palam transibunt; legemque contra vos ipsos potius, quam contra nos condetis.

XLI. *Atque haec quidem sunt, quae apud vos de iure nostro dicere habuimus, quae ex Graecorum institutis satis sunt firma: vos vero monemus & oramus, ut eam nobis gratiam referatis, quam nobis in praesentia referendam censemus; quia non inimici sumus, ut vos laedamus, neque contra, amici tales, ut vestra liberalitate abutamur. Cum enim olim ante res Medicas in bello contra Aeginetas gerendo longarum navium penuria laboraretis, viginti naves commodato a Corinthiis accepistis. Quod nostrum beneficium, & illud alterum, quod vobis contra Samios dedimus, cum propter nos Peloponnesii auxilium ipsis non tulerunt, peperit vobis de Aeginetis quidem victoriam, de Samiis vero ultionem. Atque iis temporibus hoc factum est, quibus potissimum homines, qui adversus hostes suos eunt, propter vincendi studium cetera negligunt. Nam pro amico habent eum, qui sibi navat operam,*

ὑπευγύντα, ἣν καὶ πρότερον ἐχθρὸς ἢ πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἣν καὶ τύχη Φίλος ὦν· ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεία χεῖρον τίθενται Φιλονεικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα.

μβ'. Ὡν ἐνθυμηθέντες, καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθῶν, ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι καὶ μὴ νομίση δίκαια μὲν τάδε λέγεσθαι, ἕμφορα δὲ, εἰ πολεμήσει, ἄλλα εἶναι. τό, τε γὰρ ἕμφορον, ἐν ᾧ ἂν τις ἐλάχιστα ἀμαρτάνοι, μάλιστα ἔπεται καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου (ὧ φοβούμεντες ὑμᾶς Κερκυραῖοι κελεύουσιν ἀδικεῖν) ἐν ἀφανείᾳ ἔτι κεῖται καὶ οὐκ ἄξιον, ἐπαρθέντας αὐτῶ, Φανεράν ἐχθραν ἤδη καὶ οὐ μέλλουσαν πρὸς Κορινθίους κτήσασθαι τῆς δὲ ὑπαρχούσης πρότερον διὰ Μεγαρέας ὑπεψίας σῶστρον ὑφελεῖν μᾶλλον. ἡ γὰρ τελευταία χάρις καιρὸν ἔχουσα, καὶ ἐλάσσων ἢ, δύναται μείζον ἔγκλημα λυ-

licet ante fuerit inimicus: & e contra, hostis loco ponunt, qui adversatur, quamvis ante fuerit amicus; siquidem vel res domesticas propter praesentis contentionis studium male curant.

XLII. Quae vobiscum reputantes, & si qui sunt inter vos natu minores, haec ex maioribus natu cognoscentes, parem gratiam nobis dignemini referre: neque existimetis, haec quidem, quae dicuntur a nobis, esse iusta; alia vero, si bellum oriaturo, esse utilia. Nam in quo quis minime peccat, utilitas potissimum inde sequitur. Et imminentis belli periculum (quo Corcyraei vos terrent, & ad iniuriam nobis faciendam hortantur) adhuc est incertum. Nec vos decet eo commotos, manifestas ac praesentes inimicitias contra Corinthios iam suscipere: quin potius prudentiae erit vestrae, pristinas suspiciones, propter Megarenses susceptas, minuere. Postremum enim beneficium opportune collatum, licet sit parvum, tamen maius graviusque crimen diluere potest.

σαι. μηδ' ὅτι ναυτικῷ ζυμμαχίαν μεγάλην διδάσαι, τούτω ἐφέλκεσθε· τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους, ἐχυρωτέρα δύναμις, ἢ τῶ αὐτίκα Φανερωῖ ἐπαρθέντας, διὰ κινδύνων τὸ πλεόν ἔχειν.

μγ'. Ἡμεῖς δὲ περιπεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαιμόνι αὐτοὶ προείπομεν, τοὺς σφετέρους ζυμμαχούς αὐτόν τινα κολάζειν, νῦν παρ' ὑμῶν τὸ αὐτὸ ἀξιοῦμεν κομίζεσθαι, καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ ὠφελθέντας, τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς βλάψαι. τὸ δ' ἴσον ἀνταπόδοτε, γνόντες τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι τὸν καιρὸν ἐν ᾧ ὁ, τε ὑπουργῶν, Φίλος μάλιστα, καὶ ὁ ἀντιστάς, ἐχθρός. καὶ Κερκυραίους τε τούσδε, μῆτε ζυμμαχούς δέχησθε βία ἡμῶν, μῆτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικούσι. καὶ τάδε ποιοῦντες, τὰ προσήκοντά τε δράσετε, καὶ τὰ ἄριστα βουλευσέσθε ὑμῖν αὐτοῖς. Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εἶπον.

Neque vero eo alliciamini, quod ad belli societatem vobis ingentem classem offerunt. Nam hominibus conditione paribus nullam iniuriam facere firmior est potentia, quam si, repentina praesentium commodorum specie elati, maiora quaedam non sine periculis acquiramus.

XLIII. *Cum igitur in ea inciderimus, quae nos ipsi olim Lacedaemone diximus, suos quemque socios punire ius esse; nunc ut idem obtineamus a vobis postulamus, utque, quando nostris suffragiis adiuti & sublevati fuistis, ne vestra sententia nos oppugnetis, sed parem gratiam referatis, memores, hoc illud esse tempus, quo potissimum ille, qui suam operam alteri navat, est amicus, & qui adversatur, inimicus: neque Corcyraeos istos nobis invitatis in societatem recipiatis, neque ipsis opem feratis, qui nobis iniuriam faciunt. Haec si feceritis, & ex officio, & dignitate vestra ageitis, vestrisque rebus optime consulietis. Haec autem & Corinthiū dixerunt.*

μδ'. Ἀθηναῖοι δὲ, ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, γενε-
 μένης καὶ δις ἐκκλησίας, τῇ μὲν προτέρα οὐχ ἤσσαν
 τῶν Κορινθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λόγους· ἐν δὲ τῇ ὑστε-
 ραία μετέγνωσαν, Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὲν μὴ ποιή-
 σασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ Φίλους νομί-
 ζειν· (εἰ γὰρ ἐπὶ Κόρινθον ἐκέλευον σφίσι οἱ Κερκυραῖοι
 ξυμπλεῖν, ἐλύοντ' ἂν αὐτοῖς αἱ πρὸς Πελοποννησίους
 σπονδαί.) ἐπιμαχίαν δὲ ἐποιήσαντο, τῇ ἀλλήλων βοη-
 θεῖν, εἴαν τις ἐπὶ Κέρκυραν ἦ, ἢ Ἀθήνας, ἢ τοὺς τού-
 των ξυμμάχους. ἐδόκει γὰρ ὁ πρὸς Πελοποννησίους πό-
 λεμος καὶ ὡς ἔσσεσθαι αὐτοῖς, καὶ τὴν Κέρκυραν ἐβού-
 λοντο μὴ προέσθαι τοῖς Κορινθίοις, ναυτικὸν ἔχουσαν
 τοσοῦτον, ξυγκρούειν δὲ ὀτιμάλιστα αὐτοὺς ἀλλήλοις,
 ἵνα ἀσθενεστέροις οὔσιν, ἢν τι δέη, Κορινθίοις τε καὶ
 τοῖς ἄλλοις ναυτικὸν ἔχουσιν, ἐς πόλεμον καθιστῶν-

XLIV. Athenienses vero, utrisque auditis & concione
 bis coacta, in priore quidem rationes Corinthiorum non
 minus, quam Corcyraeorum, probarunt. In posteriore
 vero, mutato consilio, statuerunt nullam quidam belli so-
 cietatem cum Corcyraeis facere, ut eosdem & inimicos
 & amicos ducerent: (si enim adversus Corinthios Cor-
 cyraei ipsos secum navigare iussissent, foedera, quae ipsis
 cum Peloponnesiis erant, rupta fuissent.) Sed tantum sub-
 fidariam societatem fecerunt, ut alteri alterorum agro mu-
 tuam ferrent opem, si quis adversus Corcyram, vel Athe-
 nas, vel eorum socios iret. Nam bellum contra Pelopon-
 nesios vel sic fore ipsis videbatur; neque pati volebant,
 ut Corcyra, quae tantam classem habebat, in Corinthio-
 rum potestatem veniret: sed eos quam maxime inter se
 collidere volebant, ut cum invalidioribus (si quid opus

ται. ἄμα δὲ τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς ἐφαίνετο αὐτοῖς ἡ νῆσος ἐν παράπλῳ κείσθαι.

μέ. Τοιαύτη μὲν γνώμη οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Κερκυραίους προσεδέξαντο, καὶ τῶν Κορινθίων ἀπελθόντων, οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθοῦς. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Λακεδαιμόνιος τε ὁ Κίμμωνος, καὶ Διότιμος ὁ Στρομβίχου, καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους. προεῖπον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν Κορινθίοις, ἢ μὴ ἐπὶ Κέρκυραν πλέωσι, καὶ μέλλωσιν ἀποβαίνειν, ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τὶ χωρίον· οὕτω δὲ, κωλύειν κατὰ δύναμιν. προεῖπον δὲ ταῦτα, τοῦ μὴ λύειν ἕνεκα τὰς σπονδάς. αἱ μὲν δὴ νῆες ἀΦικνοῦνται ἐς τὴν Κέρκυραν.

μοστ'. Οἱ δὲ Κορινθιοί, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκέυαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Κέρκυραν ναυσὶ πενήτηκοντα καὶ ἑκα-

effet) & Corinthiis & aliis, qui classem habebant, bellum capefferent. Simul etiam haec insula ad traiciendum in Italiam & Siciliam in opportuno loco sita ipsis videbatur.

XLV. Hoc igitur consilio Athenienses in societatem Corcyraeos receperunt, nec multo post Corinthiorum discessum, decem naves illis auxilio miserunt. Illarum autem duces erant, Lacedaemonius Cimmonis, Diotimus Strombichi, & Proteas Epiclis filius. Iphis vero praeceperunt, ne cum Corinthiis pugnarent, nisi contra Corcyram navigarent, & facere descensiones vellent, aut contra aliquid ipsorum oppidum venirent. Nam ita demum se ipsis permittere dixerunt, ut illos pro viribus impedirent. Haec autem ideo praeceperunt, ne foedera frangerent. Illae igitur naves in Corcyram pervenerunt.

XLVI. Corinthii vero, postquam res omnes ad proelium necessariae paratae fuerunt, cum CL navibus adver-

τόν. ἦσαν δὲ Ἠλείων μὲν, δέκα, Μεγαρέων δὲ, δώδεκα καὶ Λευκαδίων, δέκα, Ἀμπρακιωτῶν δὲ, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, καὶ Ἀνακτορίων, μία· αὐτῶν δὲ Κορινθίων, ἐννεήκοντα. στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦσαν μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, Κορινθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυκλέους, πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμιξαν τῇ κατὰ Κέρκυραν ἡπείρῳ, ἀπὸ Λευκάδος πλέοντες, ὁρμίζονται ἐς Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι δὲ λιμὴν, καὶ πόλις ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἀπο θαλάσσης, ἐν τῇ Ἐλαιάτιδι τῆς Θεσπρωτίδος Ἐσφύρῃ. ἔξεισι δὲ παρ' αὐτὴν Ἀχερουσία λίμην ἐς τὴν θάλασσαν. διὰ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος Ἀχέρων ποταμὸς ῥέων ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν, ἀπὸ οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις ποταμὸς, ὀρίζων τὴν Θεσπρωτίδα καὶ Κεστρίνην, ὧν ἐντὸς ἢ ἄκρα ἀνέχει τὸ Χειμέριον. οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι

fus Corcyram cursum direxerunt, quarum erant, Eleorum, decem; Megarensium, duodecim; Leucadorum, decem; Ambraciotarum, κχvii; Anacltoriorum, una; ipsorum vero Corinthiorum, xc. Harum vero sui praefecti cum singularum civitatum erant, tum vero etiam Corinthiorum Xenoclidēs Euthyclis filius, cum quatuor collegis. Postquam autem ad continentem Corcyrae oppositam in unum convenerunt, a Leucade vela facientes ad Chimerium agri Thesprotici appulerunt. Est autem portus, & supra eum exstat urbs nomine Ephyre, procul a mari sita, in ea agri Thesprotici parte, quae Elaeatis vocatur. Iuxta hanc palus Acherusia in mare sese exonerat: Acheron vero fluvius, (a quo etiam cognomen est nata) per agrum Thesproticum fluens, in ipsam defertur. Fluit & Thyamis amnis, Thesprotidem Cestrinenque disterminans,

τῆς ἡπείρου ἐνταῦθα ὀρμίζονται τε καὶ στρατόπεδον ἐποίησαντο.

μζ'. Οἱ δὲ Κερκυραῖσι ὡς ἤσθοντο αὐτοὺς προσπλέοντας, πληρώσαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ναῦς, ὧν ἤρχε Μεικιάδης, καὶ Αἰσιμίδης, καὶ Εὐρύβατος, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν μιᾷ τῶν νήσων αἱ καλοῦνται Σύβοτα. καὶ αἱ Ἀττικαὶ δέκα παρῆσαν. ἐπὶ δὲ τῇ Λευκίμνῃ αὐτοῖς τῶ ἀκρωτηρίῳ ὁ πεζὸς ἦν, καὶ Ζακυνθίων χίλιοι ὀπλιῖται βεβοθηκότες. ἦσαν δὲ καὶ τοῖς Κορινθίοις ἐν τῇ ἡπείρῳ πολλοὶ τῶν βαρβάρων παραβεβοθηκότες. οἱ γὰρ ταύτῃ ἡπειρῶνται αἰεὶ ποτε Φίλοι αὐτοῖς εἰσιν.

μη'. Ἐπειδὴ δὲ παρεσκευάαστο τοῖς Κορινθίοις, λαβόντες τριῶν ἡμερῶν σιτία, ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ

intra quos Chimerium promontorium eminent. Corinthii igitur ad istam continentis partem appulerunt, atque hic sua castra posuerunt.

XLVII. Corcyraei vero, postquam intellexerunt illos contra se navigare, centum & decem naves rebus omnibus ad pugnam necessariis expleverunt, quibus praeerant Miciades, Aesimides, & Eurybatus, & castra metati sunt in una insularum, quae Sybota vocantur; aderant autem ipsis & decem Atticae naves. Ipsorum vero peditatus erat in Leucimna promontorio, & cum eo mille gravis armaturae milites, quos Zacynthii auxilio ipsis miserant. In proxima vero continente Corinthiis quoque praesto erant multi de barbaris, qui opem ipsis tulerant. Nam qui continentis illam partem incolunt, illis semper sunt amici.

XLVIII. Corinthii vero, postquam res omnes ad pugnam necessariae paratae fuerunt, sumtis trium dierum cibariis, a Chimerio noctu solverunt eo animo, ut proelium

ἀπὸ τοῦ Χειμερίου νυκτός. καὶ ἅμα ἕω πλέοντες, καθορῶσι τὰς τῶν Κερκυραίων ναῦς μετεώρους τε καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεύσας. ὡς δὲ κατεῖδον ἀλλήλους, ἀντιπαρετάσσοντο, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας Κερκυραίων, αἱ Ἄττικαὶ νῆες, τὸ δὲ ἄλλο αὐτοὶ ἐπέιχον, τρία τέλη ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἤρχε τριῶν στρατηγῶν ἑκάστου εἰς. οὕτω μὲν Κερκυραῖοι ἐτάξαντο. Κορινθίοις δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας αἱ Μεγαρίδες νῆες εἶχον, καὶ αἱ Ἀμπρακιώτιδες· κατὰ δὲ τὸ μέσον, οἱ ἄλλοι ζύμμαχοι ὡς ἕκαστοι. εὐώνυμον δὲ κέρας αὐτοὶ οἱ Κορίνθιοι, ταῖς ἀρίστα τῶν νεῶν πλεύσαις, κατὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸ δεξιὸν τῶν Κερκυραίων, εἶχον.

μβ'. Ξυμμιζάντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἑκατέροις ἦρθη, ἐναυμάχουν, πολλοὺς μὲν ὀπλίτας ἔχοντες ἀμφοτέρω ἐπὶ τῶν καταστροφμάτων, πολλοὺς δὲ τοξότας

navale committerent; primoque diluculo navigantes, Corcyraeorum naves altum tenentes & contra se venientes conspexerunt. Ubi vero in mutuum conspectum venerunt, adversam aciem instruxerunt, atque in dextro Corcyraeorum cornu Atticae naves collocatae fuerunt, alterum vero ipsi tenuerunt, factis tribus navium agminibus, quorum singulis singuli praetores, qui tres erant, imperabant. Hunc igitur in modum Corcyraei aciem instruxerunt. At apud Corinthios dextrum cornu tenebant naves Megareses, & Ambracienses. In medio vero agmine reliqui focii, ut cuique forte obtigerat, positi fuerunt. Sinistrum vero ipsi Corinthii tenebant cum velocissimis quibusque navibus, oppositi Atheniensibus & dextro Corcyraeorum cornu.

XLIX. Postquam vero signa utrinque sunt sublata, concurrentes proelium navale commiserunt, multos utrique

τε καὶ ἀκοντιστάς· τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἀπειρότερον ἔτι παρεσκευασμένοι. ἦν τε ἡ ναυμαχία καρτερά, τῇ μὲν τέχνῃ, οὐχ ὁμοίως. πεζομαχία δὲ τοπλέον προσφέρεις οὔσα, ἐπεὶδὴ γὰρ προσβάλλοιεν ἀλλήλοις, οὐ ραδίως ἀπελύοντο, ὑπὸ τε τοῦ πλήθους καὶ ὄχλου τῶν νεῶν καὶ μᾶλλον τι πιστεύοντες τοῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπλίταις ἐς τὴν νίκην, οἱ καταστάντες ἐμάχοντο, ἡσυχάζουσῶν τῶν νεῶν. διέκπλοι δ' οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοπλέον ἐναυμάχουν, ἢ ἐπιστήμῃ. πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος, καὶ ταραχώδης ἦν ἡ ναυμαχία, ἐν ἣ αἱ Ἀττικαὶ νῆες παραγιγνόμεναι τοῖς Κερκυραίοις, εἴπη πιέζοντο, φόβον μὲν παρῆιχον τοῖς ἐναντίοις, μάχης δὲ οὐκ ἦρχον δεδιότες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόρρησιν τῶν Ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρασ

gravis armaturae milites, multos sagittarios, & iaculatores in foris ac tabulatis navium habentes, vetusto adhuc more imperitius instructi. Acre quidem erat hoc navale proelium, sed non etiam pariter artificiosum: at pedestri pugnae similis. Nam ubi inter se configere coepissent, non facile divelli poterant, cum prae multitudine turbaque navium, tum etiam quod ad victoriam obtinendam maxime confidebant militibus super navium tabulatis, qui navibus quietis pugnam statariam committebant. Nullae autem navium perruptiones erant; sed animis & robore magis, quam scientia, pugnant. Ubique igitur magnus tumultus, & proelium valde turbulentum erat: in quo naves Atticae, quae Corcyraeis, sicubi ab hoste premerentur, praesto erant, metum quidem hostibus incutiebant; sed proelii initium non faciebant, quod earum praefecti metuerent Atheniensium interdictum. Dextrum autem Co-

τῶν Κορινθίων ἐπόνει. Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι εἴκοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι, καὶ καταδιώξαντες σποράδας ἐς τὴν ἠπειρον, καὶ μέχρι τοῦ στρατοπέδου πλεύσαντες αὐτῶν, καὶ ἐπεκβάντες, ἐνέπρησαν τε τὰς σκηνὰς ἐρημούς, καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ταύτη μὲν οὖν οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἤσσαντό τε, καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐπεκράτουν. ἣ δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ Κορίνθιοι, ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, πολὺ ἐνίκων, τοῖς Κερκυραίοις τῶν εἴκοσι νεῶν ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους ἐκ τῆς διώξεως οὐ παρουσῶν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὀρῶντες τοὺς Κερκυραίους πιεζομένους, μᾶλλον ἤδη ἀπροφασίστως ἐπεκούρουν, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεχόμενοι, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν τινί· ἐπειδὴ δὲ ἡ τροπὴ ἐγίγνετο λαμπρῶς, καὶ ἐνέκειντο οἱ Κορίνθιοι, τότε δὴ ἔργου πᾶς εἶχετο ἤδη, καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι, ἀλ-

rinthiorum cornu maxime laborabat. Corcyraei enim, cum eos xx navibus in fugam vertissent, & dispersos ad continentem usque persecuti fuissent, & usque ad eorum castra navigassent, & in terram descendissent, tentoria deserta incenderunt, & pecunias diripuerunt. Hac igitur in parte Corinthii eorumque socii vincebantur, & Corcyraei vincebant. At in sinistro, ubi ipsi Corinthii erant, longe superiores erant, quia ex minore numero xx naves Corcyraeorum in hoste persequendo occupatae aberant. Athenienses vero cum Corcyraeos premi viderent, iam minus dissimulanter illis opem tulerunt: primum quidem ab omni impressione in adversarios facienda sibi temperantes. Sed postquam Corcyraei in fugam apertam, minimeque dubiam se dederunt, & Corinthii illis instare coeperunt, tunc vero unusquisque manum ad opus admovit, nec ullum amplius erat discrimen; sed eo necessitatis sunt compulsi,

λὰ ξυνέπεσον ἐς τοῦτο ἀνάγκης ὥστε ἐπιχειρῆσαι ἀλλήλοις τοὺς Κορινθίους καὶ Ἀθηναίους.

ν'. Τῆς δὲ τροπῆς γενομένης, οἱ Κορίνθιοι τὰ σκάφη μὲν οὐχ εἵλκον ἀναδύμενοι τῶν νεῶν ἅς καταδύσειαν, πρὸς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο, Φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ ζωγρεῖν· τοὺς τε αὐτῶν Φίλους (οὐκ ἤσθημένοι ὅτι ἤσσητο οἱ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα) ἀγνοοῦντες ἐκτεινον. πολλῶν γὰρ νεῶν οὐσῶν ἀμφοτέρων, καὶ ἐπιπολὺ τῆς θαλάσσης ἐπεχουσῶν, ἐπειδὴ ξυνέμιξαν ἀλλήλοις, οὐ ραδίως τὴν διάγνωσιν ἐποιοῦντο ὅποιοι ἐκράτουν, ἢ ἐκρατοῦντο. ναυμαχία γὰρ αὕτη Ἑλλησι πρὸς Ἑλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγένηται. ἐπειδὴ δὲ κατεδίωξαν τοὺς Κερκυραίους οἱ Κορίνθιοι ἐς τὴν γῆν, πρὸς τὰ ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο· καὶ τῶν πλείστων ἐκράτη-

ut Corinthii & Athenienses inter se manus confererent.

L. Sed versis in fugam hostibus, Corinthii alveos navium, quas demerserant, religatos non traxerunt: at transcurrentes, ad homines potius trucidandos, quam vivos capiendos, se converterunt. Et suos amicos per ignorantiam interficiebant, quia illos, qui in dextro cornu erant, superatos fuisse nesciebant. Nam cum multae essent utrorumque naves, & late mare occuparent; postquam manus inter se conferuerunt, non facile dignoscere poterant, quinam victores, aut qui victi essent. Hoc enim navale proelium Graecorum, cum Graecis commissum, navium numero omnia superiora longe superavit. Corinthii vero, postquam Corcyraeos ad terram usque sunt persecuti, ad navium fragmenta, tabulasque colligendas, & ad suorum cadavera suscipienda se converterunt. Et maxima eorum

σαν, ὥστε προσκομίσαι πρὸς τὰ Σύβοτα, οἱ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς τῶν βαρβάρων προσεβεβοηθήκει. ἔστι δὲ τὰ Σύβοτα, τῆς Θεσπρωτίδος λιμῆν ἔρημος. τοῦτο δὲ ποιήσαντες, αὖθις ἀθροισθέντες ἐπέπλεον τοῖς Κερκυραίοις. οἱ δὲ ταῖς πλωίμοις, καὶ ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ μετὰ τῶν Ἀπτικῶν νεῶν, καὶ αὐτοὶ ἀντεπέπλεον, δείσαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν πειρῶσιν ἀποβαίνειν. ἤδη δὲ ἦν ὄψε, καὶ ἐπεπαιώνιστο αὐτοῖς ὡς ἐπίπλου, καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πρύμναν ἐκρούοντο, κατιδόντες εἰκοσι ναῦς Ἀθηναίων προσπλευσούσας· ἄς ὕστερον τῶν δέκα βοητοῦς ἐξέπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, δείσαντες (ὅπερ ἐγένετο) μὴ νικηθῶσιν οἱ Κερκυραῖοι, καὶ αἱ σφέτεραι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ᾧσι.

να'. Ταύτας οὖν προιδόντες οἱ Κορίνθιοι, καὶ ὑπο-

parte potiti sunt, ita ut ea ad Sybota comportarint, quo terrestres barbarorum copiae ad opem ipsis ferendam venerant. Sybota autem est desertus Thesprotidis portus. Hac re gesta, rursus collecti Corcyraeos infesta classe petierunt. Illi vero cum suis navibus, quae ad navigationem adhuc erant aptae, & quotquot erant reliquae, una cum Atticis, & ipsi infesta classe obviam hosti prodierunt, veriti, ne illi in suum agrum descendere conarentur. Iam autem erat diei serum, clamorque militaris ad concursum sublatus fuerat, cum Corinthii repente in puppim remigare coeperunt, xx naves Atheniensium contra se navigantes conspicati, quas post illas decem priores miserant Athenienses, veriti, (id, quod accidit,) ne Corcyraei vincerentur, neve suae decem illae naves ob numeri paucitatem ab illis vim propulsare non possent.

LI. Corinthii igitur has mature conspicati, & non quot

τοπήσαντες ἀπ' Ἀθηναίων εἶναι οὐχ ὅσας ἑώραν, ἀλλὰ πλείους, ἐπανεχώρουν. τοῖς δὲ Κερκυραίοις (ἐπέπλεον γὰρ μάλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς) οὐχ ἑωρῶντο, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς Κορινθίους πρύμναν κρουομένους· πρὶν τινὲς ἰδόντες εἶπον ὅτι νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσι· τότε δὴ καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν. ξυνεσκόταζε γὰρ ἤδη, καὶ οἱ Κορινθιοὶ ἀποτραπόμενοι τὴν διάλυσιν ἐποίησαντο. οὕτω μὲν ἡ ἀπαλλαγὴ ἐγένετο ἀλλήλων, καὶ ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα. τοῖς δὲ Κερκυραίοις στρατοπεδευομένοις ἐπὶ τῇ Λευκίμνῃ, αἱ εἴκοσι νῆες αἱ ἐκ τῶν Ἀθηναίων αὐταί, ὧν ἤρχε Γλαύκων τε ὁ Λεάγρου καὶ Ἀνδοκίδης ὁ Λεωγόρου, διὰ τῶν νεκρῶν καὶ ναυαγίων προσκομισθεῖσαι, κατέπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον, οὐ πολλῶν ὕστερον ἢ ὠφθησαν. οἱ δὲ Κερκυραῖοι (ἦν γὰρ νύξ) ἐφοβήθησαν μὴ πολέμια ὦσιν, ἔπειτα δὲ ἐγνώσαν, καὶ ὠρμίσαντο.

cernebant, sed plures Athenis venire suspicati, sensim retro abire coeperunt. At Corcyraei eas non videbant, (veniebant enim unde manifeste ab ipsis conspici non poterant) & Corinthios in puppim remigare mirabantur; donec quidam, qui naves viderant, illas contra se navigare dixerunt. Tunc vero & ipsi recesserunt. Iam enim noctis tenebrae erant: Corinthii vero, navibus averfis, abierunt diversi. Ita autem alteri ab alteris diremti sunt, & haec navalis pugna sub nocte finita est. Cum autem Corcyraei castra apud Leucimnam haberent, illae viginti naves Atticae, quibus Glaucon Leagri & Andocides Leogori filius praeerant, per media cadavera & naufragia delatae, in castra venerunt, non multo post quam conspectae fuerunt. Corcyraei vero (erat enim nox) timuerunt, ne hostiles essent:

ιβ'. Τῆ δὲ ὑστεραία ἀναγόμεναι αἶτε Ἀττικάι τριάκοντα νῆες καὶ τῶν Κερκυραίων ὅσαι πλώϊμοι ἦσαν, ἐπέπλευσαν ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὄρμουν, βουλόμενοι εἰδέναι εἰ ναυμαχίησουσιν. οἱ δὲ, τὰς μὲν ναῦς ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ παρατάξάμενοι μετεώρους, ἡσύχαζον, ναυμαχίας οὐ διανοούμενοι ἄρχειν ἐκόντες, ὄρῶντες προσγεγενημέας τε ναῦς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἀκραϊστειῖς, καὶ σφίσι πολλὰ τὰ ἄπορα ξυμβεβηκότα, αἰχμαλώτων τε πέρι Φυλακῆς, οὓς ἐν ταῖς ναυσὶν εἶχον, καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὔσαν τῶν νεῶν, ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ. τοῦ δὲ οἰκαδὲ πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν, ὅπη κομισθήσονται, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθηναῖσι, νομίσαιτες λελύσθαι τὰς σπονδὰς, διότι ἐς χεῖρας ἤλθον, οὐκ ἐῷσι σφῆας ἀποπλεῖν.

fed postea illas agnoverunt, & in suas stationes receperunt.

LII. Postridie vero, & triginta naves Atticae, & Corcyraeorum quotquot ad navigationem erant aprae, navigarunt in portum, qui est in Sybotis, ubi Corinthii stationem habebant, eo animo, ut cognoscerent, an proelio navali certare vellent. Illi vero, navibus a terra provectis, & acie in alto instructa, quiescebant, quia sponte sua proelii initium facere in animo non habebant, quod integras Atheniensium naves accessisse, sibi que multas difficultates accidisse viderent, cum propter captivos, quos in navibus habebant, de quorum custodia erant solliciti, tum etiam quod in loco deserto naves reficere non possent. Sed de reditu magis erant solliciti, considerantes, qua ratione domum se recipere possent, veriti, ne Athenienses, foedera rupta esse existimantes, quia ad manus venerant, se illinc navigare non sinerent.

νγ'. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς, ἄνδρας ἐς κελήτιον ἐμβιβάζουσαντας, ἀνεὺ κηρυκίου προπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ πεῖραν ποιήσασθαι. πέμψαντές τε ἔλεγον τοιαύδε· ΑΔΙΚΕΙΤΕ, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες, καὶ σπονδάς λύοντες. ἡμῖν γὰρ πολεμίους τοὺς ἡμετέρους τιμωρουμένοις ἐμποδῶν ἴστασθε, ὅπλα ἀνταιρόμενοι. εἰ δ' ὑμῖν γνώμη ἐστὶ κωλύειν τε ἡμᾶς ἐπὶ Κέρκυραν, ἢ ἄλλοσε, εἴποι βουλόμεθα, πλεῖν, καὶ τὰς σπονδάς λύετε, ἡμᾶς τούσδε πρῶτους λαβόντες, χρῆσασθε ὡς πολεμίοις. Οἱ μὲν δὲ τοιαῦτα εἶπον τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον ὅσον ὑπήκουσεν, ἀνεβόησεν εὐθύς λαβεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀποκτεῖναι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοιαύδε ἀπεκρίναντο· ΟΥΤΕ ἄρχομεν πολέμου, ᾧ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς σπονδάς λύομεν· Κερκυραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμάχοις οὔσι βοηθοὶ ἤλθομεν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλεῖν, οὐ κω-

LIII. Placuit igitur ipsis, viros, in scapham impositos, sine caduceo ad Athenienses praemittere, & eorum mentem explorare. Per illos autem, quos miserunt, haec verba fecerunt. *Iniuste facitis, Athenienses, quia bello nos laceffitis, & foedera frangitis. Nobis enim, hostes nostros ulciscenibus, impedimento estis, quia arma contra nos sumta fertis. Quod si vobis est animus nos impedire, ne contra Corcyram, aut alio, si quo libeat, navigemus, & foedera rumpitis; nos, qui hic assumus, primos comprehendite, & ut hostes tractate.* Illi igitur haec dixerunt. Quotquot vero ex Corcyraeo exercitu Corinthios audierant, sublato clamore statim dixerunt, illos & comprehendendos, & interficiendos esse. Sed Athenienses hoc responsum illis dederunt. *Nec bello vos laceffimus, viri Peloponnesii, nec foedera frangimus. Sed istis Corcyraeis sociis*

λύομεν· εἰ δὲ ἐπὶ Κέρκυραν πλευσεῖσθε, ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τὶ χωρίον, οὗ περιεψόμεθα κατὰ τὸ δυνατόν.

νδ'. Τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων, οἱ μὲν Κορίνθιοι τὸν τε πλοῦν τὸν ἐπ' οἴκου παρεσκευάζοντο, καὶ τροπαῖον ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἠπειρῷ Συβότοις. οἱ δὲ Κερκυραῖοι τὰ τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλοντο τὰ κατὰ σφᾶς, ἐξενεχθέντα ὑπὸ τε τοῦ ροῦ καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος τῆς νυκτὸς διεσκέδασεν αὐτὰ πανταχῆ καὶ τροπαῖον ἀντέστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Συβότοις ὡς νεικηκότες. γνώμη δὲ ἑκάτεροι τοιαῦδε τὴν νίκην προσεποιήσαντο. Κορίνθιοι μὲν, κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ μέχρι νυκτὸς, ὥστε καὶ ναυάγια πλεῖστα καὶ νεκροὺς προσκομίσασθαι, καὶ ἄνδρας ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἐλάσσους χιλίων, ναῦς τε καταδύσαντες περὶ

nostris auxilio venimus. Si quam igitur aliam in partem velitis navigare, non impedimus. Sed si contra Corcyram aliquemve Corcyraeorum locum navigetis, pro viribus hoc non negligemus.

LIV. Cum autem Athenienses hoc responsum illis dedissent, Corinthij quidem se ad navigationem pararunt, ut domum redirent; & in Sybotis, quae sunt in continente, tropaeum statuerunt. At Corcyraei navium fragmenta, tabulaeque & cadavera ad se delata susceperunt, eiecta & fluctibus, & vento, qui noctu ortus ea in varias partes disiecerat. Et in Sybotis, quae sunt in insula, vicissim & ipsi tropaeum tanquam victores statuerunt. Hoc autem consilio victoriam utrique sibi vindicarunt. Corinthii quidem, quod navali proelio ad noctem usque vicissent, ita ut plurima navium fragmenta & militum cadavera recepissent, & captivos non pauciores mille haberent, & septuaginta circiter nares demersissent, tropaeum statuerunt.

ἑβδομήκοντα, ἔστησαν τροπαῖον· Κερκυραῖοι δὲ, τριάκοντα ναῦς μάλιστα διαφθείραντες, καὶ ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον, ἀνελόμενοι τὰ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ναυάγια, καὶ νεκροὺς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῇ τε προτεραίᾳ πύρμαναν κρουόμενοι ὑπεχώρησαν οἱ Κορίνθιοι, ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον οὐκ ἀντέπλεον ἐκ τῶν Συβότων, διὰ ταῦτα τροπαῖον ἔστησαν. οὕτω μὲν ἐκάτεροι νικᾶν ἤξιον.

νέ. Οἱ δὲ Κορίνθιοι ἀποπλέοντες ἐπ' οἴκου, Ἀνακτόριον, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, εἶλον ἀπάτην (ἦν δὲ κοινὸν Κερκυραίων καὶ ἐκείνων) καὶ καταστήσαντες ἐν αὐτῷ Κορινθίους οἰκήτορας, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτακοσίου μὲν, οἱ ἦσαν δοῦλοι, ἀπέδοντο, πενήκοντα δὲ καὶ διακοσίου δήσαντες ἐφύλαττον, καὶ ἐν Θεραπείᾳ εἶχον

Corcyraei vero, quod xxx ferme naves profligassent, & post Atheniensium adventum, navium fragmenta ad se delata, militumque cadavera sustulissent, quodque pridie Corinthii in puppim remigantes ipsis, se paulatim recipientes, cessissent, naves Atticas conspicati, & cum adversus eos ivissent, ex Sybotis sibi non occurrissent, hisce de causis tropaeum statuerunt. Hoc igitur modo utrique se victores existimabant.

LV. Corinthii vero, illinc domum navigantes, Anaclorium, quod in ore sinus Ambracii situm est, per fraudem ceperunt: (erat enim ipsis commune cum Corcyraeis) & Corinthiis colonis in eo collocatis, domum redierunt. Et Corcyraeorum octingentos, qui servi erant, vendiderunt, ducentos & quinquaginta vinctos asservarunt, eosque diligenter ac officiose curarunt, ut in patriam reverſi

πελλῆ, ὅπως αὐτοῖς τὴν Κέρκυραν ἀναχωρήσαντες προσποιήσειαν. ἐτύγχανον δὲ καὶ δυνάμει αὐτῶν οἱ πλείους πρῶτοι ὄντες τῆς πόλεως. ἡ μὲν οὖν Κέρκυρα οὕτω περιγίγνεται τῷ πολέμῳ τῶν Κορινθίων, καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀθηναίων ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς. αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου τοῖς Κορινθίοις ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι σφίσι ἐν σπονδαῖς μετὰ Κερκυραίων ἐναυμάχουν.

ιστ'. Μετὰ ταῦτα δ' εὐθὺς καὶ τάδε ξυνέβη γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν. τῶν γὰρ Κορινθίων πρᾶσσόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτοὺς, ὑποσησάντες τὴν ἕχθραν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι, Ποτιδαιάτας, οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης, ὄντας Κορινθίων ἀπείκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμάχους Θόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ ἐς Παλλήνην τείχος κατελεῖν, καὶ ὀμήρους δοῦναι· τοὺς τε ἐπιδη-

Corcyram ipforum ditioni adiungerent. Eorum autem plerique potentia principes erant civitatis. Sic igitur Corcyra in bello contra Corinthios gesto superstes remansit, Atticaeque naves domum inde reverterunt. Haec autem fuit prima causa belli, a Corinthiis contra Athenienses suscepti, quod illi cum Corcyraeis contra se foederatos navali proelio certassent.

LVI. Post haec autem statim accidit, ut hae quoque similtates inter Athenienses & Peloponnesios orientur, quae ad bellum gerendum illos compulerunt. Cum enim Corinthii hoc studerent, ut ipsos Athenienses ulciscerentur; Athenienses, quod eorum inimicitias haberent suspectas, Potidaeatas, qui in Pallenes Isthmo habitant, Corinthiorum colonos, suosque socios & vestigales, muros Pallenen versus aedificatos demoliri, & obsides dare iusserunt;

μιουργούς ἐκπέμπειν, καὶ τολοιπὸν μὴ δέχεσθαι, οὓς κατὰ ἔτος ἕκαστον Κορίνθιοι ἔπεμπον· δέισαντες μὴ ἀποστῶσιν, ὑπὸ τε Περδίκκου πειθόμενοι καὶ Κορινθίων, τοὺς τε ἄλλους τοὺς ἐπὶ Θρακῆς ξυναποστήσωσι ξυμμάχους.

νζ'. Ταῦτα δὲ πρὸς τοὺς Ποτιδαίατας οἱ Ἀθηναῖοι προπαρασκευάζοντο εὐθύς μετὰ τὴν ἐν Κερκύρα ναυμαχίαν. οἱ τε γὰρ Κορίνθιοι Φανερώς διάφοροι ἦσαν, Περδίκκας τε ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐπεπολέμωτο, ξύμμαχος πρότερον καὶ φίλος ἂν. ἐπολεμῶν δὲ ὅτι Φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ καὶ Δέρδῳ κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐναντιούμενοις οἱ Ἀθηναῖοι ξυμμαχίαν ἐποίησαντο. δεδιώς τε ἔπρασσεν, ἕς τε τὴν Λακεδαίμονα πέμπων, ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς Πελοποννησίους, καὶ τοὺς Κορινθίους προσεποιεῖτο, τῆς

& magistratus expellere, nec in posterum recipere, quos Corinthii quotannis mittebant: veriti, ne a Perdicca & Corinthiis sollicitati, a se deficerent, ceterosque socios, qui in Thracia erant, ad defectionem secum traherent.

LVII. Haec autem Athenienses contra Potidaeatas statim post navale proelium ad Corcyram commissum moliri coeperunt. Nam & Corinthii aperte Atheniensibus erant infensi, & Perdiccas Alexandri filius, Macedonum rex, eorum hostis erat, cum ante socius & amicus esset. Ideo autem factus est eorum hostis, quod cum Philippo fratre suo & Derda, communiter bellum contra se gerentibus, Athenienses societatem fecissent: cumque sibi ideo metueret, missis Lacedaemonem viris, operam dedit, ut bellum inter ipsos Athenienses & Peloponnesios oriretur, & Corinthios sibi conciliavit, ut Potidaea defectionem ab Atheniensibus

Ποτιδαίας ἕνεκα ἀποστάσεως. προσέφερε δὲ λόγους καὶ τοῖς ἐπὶ Θράκης Χαλκιδεῦσι καὶ Βοττιαίοις ξυναποστήναι νομίζων, εἰ ζύμμαχα ταῦτα ἔχοι ὄμορα ὄντα τὰ χωρία, ῥᾶον ἂν τὸν πόλεμον μετ' αὐτῶν ποιῆσθαι. ὧν οἱ Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι, καὶ βουλόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πόλεων τὰς ἀποστάσεις (ἔτυχον γὰρ τριάκοντα ναῦς ἀποστέλλοντες καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐπὶ τὴν γῆν, αὐτοῦ Ἀρχεστράτου τοῦ Λυκομήδους μετ' ἄλλων δέκα στρατηγούντος) ἐπιστέλλουσι τοῖς ἄρχουσι τῶν νεῶν, Ποτιδαιατῶν τε ὁμήρους λαβεῖν, καὶ τὸ τεῖχος καβελεῖν, τῶν τε πλησίον πόλεων Φυλακὴν ἔχειν, ὅπως μὴ ἀποστήσωνται.

νή. Ποτιδαιάται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἰπὼς πείσειαν μὴ σθῶν περὶ νεωτερίζειν μηδὲν, ἐλθόντες δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα

faceret. Quin etiam cum Chalcidensibus, & Bottiaeis, qui sunt in Thracia, egit, ut una cum Potidaeatis defectionem facerent: existimans, si civitates istas agro suo finitimas haberet socias, se bellum cum illis facilius adversus Athenienses gesturum. Quae cum cognovissent Athenienses, & harum civitatum defectionem praeoccupare vellent, (triginta enim naves, & mille gravis armaturae milites in eius agrum iam miserant, ductu Archestrati Lycomedis filii, cum decem aliis collegis eo profecti,) mandarunt navium praefectis, ut & obsides a Potidaeatis acciperent, & urbis muros demolirentur, & accurate caverent, ne proximae civitates defectionem facerent.

LVIII. At Potidaeatae, missis ad Athenienses legatis, si forte ipsis persuadere possent, ne quid novi de se statuerent, Lacedaemonem etiam cum Corinthiis profecti ege-

μετὰ Κορινθίων, ἔπρασον ὅπως ἐτοιμάσαιτο τιμα-
 ρίαν, ἣν δέη. ἐπειδὴ ἕκ τε Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ πρᾶσ-
 στοντες οὐδὲν εὗροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἱ νῆες αἱ ἐπὶ
 Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφας ὁμοίως ἔπλεον, καὶ τὰ τέλη
 τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχοντο αὐτοῖς, ἣν ἐπὶ Ποτί-
 δαιαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε
 δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ Χαλκι-
 δέων καὶ Βοττιαίων, κοινῇ ξυνομάσαντες· καὶ Περδικ-
 κας πείθει Χαλκιδέας, τὰς ἐπὶ θαλάσση πόλεις
 ἐκλιπόντας, καὶ καταβαλόντας, ἀνοικίσασθαι ἐς
 Ὀλυθον, μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν ποιήσασθαι.
 τοῖς τε ἐκλείπουσι τούτοις, τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς τε
 Μυγδονίας περὶ τὴν Βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι,
 ἕως ἂν ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος ᾗ. καὶ οἱ μὲν ἀναγκί-

runt, ut, si foret opus, auxilium Lacedaemonii pararent. Ubi vero, opera diu consumpta, nihil pacati ab Athenien-
 sibus impetrare potuerunt, sed naves eorum in Macedo-
 niam & in se pariter veniebant, & summi Lacedaemonio-
 rum magistratus ipsis promiserunt, se, si Athenienses con-
 tra Potidaeam irent, in Atticam irrupturos; tunc demum
 cum Chalcidensibus & Bottiaeis communiter coniurati ab
 Atheniensibus defecerunt. Perdiccas quoque Chalcidensibus
 persuasit, ut, relictis & excisis urbibus maritimis, com-
 migrarent Olynthum, & hanc unam urbem a mari remo-
 tiorem communirent. Illis autem, qui pristinas suae pa-
 triae sedes relinquebant, cum sui, tum etiam Mygdonii
 agri partem, quae est circa paludem Bolben, dedit inco-
 lendam, quamdiu bellum contra Athenienses susceptum
 duraret. Atque illi quidem urbes demoliti, in loca mediter-

ζοντό τε, καθαιρούντες τὰς πόλεις, καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο.

νβ'. Αἱ δὲ τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθηναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης, καὶ καταλαμβάνουσι τὴν τε Ποτιδαίαν καὶ τὰλλα ἀφροστηκῶτα. νομίξαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι πρὸς τε Περδικκῶν πολεμεῖν τῇ παρουσίᾳ δυνάμει, καὶ τὰ ξυναφροστῶτα χωρία, τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐὸ' ὅπερ καὶ τοπρότερον ἐξεπέμποντο. καὶ καταστάντες, ἐπλεέμενον μετὰ Φιλίππου, καὶ τῶν Δέρδου ἀδελφῶν, ἄνωθεν στρατιᾷ ἐσβεβληκῶτων.

ξ'. Καὶ ἐν τούτῳ οἱ Κορίνθιοι, τῆς Ποτιδαίας ἀφροστηκῶν, καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν περὶ Μακεδονίαν οὐσῶν, δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ, καὶ οἰκείον τὸν κίνδυνον ἠγούμενοι, πέμπουσιν ἑαυτῶν τε ἐβελοντάς, καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μισθῶ πείσαντες, ἑξακο-

ranea commigrarunt, & ad bellum se parare coeperunt.

LIX. At triginta Atheniensium naves in Thraciam pervenerunt, & Potidaeam, aliasque civitates iam defecisse reppererunt. Duces vero, existimantes, se cum praesentibus copiis non posse simul gerere bellum & adversus Perdiccam, & civitates, quae defecerant, in Macedoniam, quo etiam ante missi fuerant, se converterunt. Quo postquam pervenerunt, cum Philippo, & Derdae fratribus, qui ex locis mediterraneis in Macedoniam cum exercitu irruerant, arma iunxerunt, ut bellum Perdiccae facerent.

LX. Interea vero Corinthii, cum Potidaea descivisset, & Atticae naves circa Macedoniam essent, illi oppido timentes, & domesticum existimantes periculum, miserunt cum de suis voluntarios, tum etiam de ceteris Peloponne-

σίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας ὀπλίτας, καὶ ψιλούς τετρακοσίους. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Ἀριστεὺς ὁ Ἀδειμάντου, κατὰ Φιλίαν τε αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα οἱ πλείστοι ἐκ Κορίνθου στρατιῶται ἐβελονταὶ ξυνέσποντο· ἦν γὰρ τοῖς Ποτιδαίαις αἰεὶ ποτε ἐπιτήδειος. καὶ ἀφικνῶνται τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θράκης, ἣ Ποτίδαια ἀπέστη.

ξά'. Ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις εὐθὺς ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων, ὅτι ἀφεστᾶσι καὶ πέμπουσιν, ὡς ἦσθοντο καὶ τοὺς μετὰ Ἀριστεύς ἐπιπαρόντας, δισχιλίους ἑαυτῶν ὀπλίτας καὶ τεσσαράκοντα ναῦς, πρὸς τὰ ἀφεστῶτα, καὶ Καλλίαν τὸν Καλλιᾶδου πέμπτον αὐτῶν στρατηγόν. οἱ ἀφικόμενοι ἐς Μακεδονίαν πρῶτον, καταλαμβάνουσι τοὺς προτέρους χιλίους Θέρμην ἄρτι ἡρηκότας, καὶ Πύδναν πολιορκῶντας. προσκαθεζόμενοι δὲ

fuis mercede conductos, mille & sexcentos, omnes gravis armaturae milites, & quadringentos leviter armatos. Illis autem praecerat Aristeus Adimanti filius; & propter eius amicitiam potissimum, plurimi voluntarii milites Corintho eum secuti sunt. Semper enim Potidaearum studiosus fuerat. Et quadragesimo die post Potidaeae defectionem in Thraciam pervenerunt.

LXI. Nuntius autem de istarum civitatum defectione Atheniensibus statim est illatus. Qui, cum intellexissent, illos etiam, qui cum Aristeo erant, eo praeterea advenisse, ex suis bis mille gravis armaturae milites, & quadraginta naves, Calliamque Calliadis filium cum quatuor collegis praefectum, in loca, quae defecerant, miserunt. Qui simulac in Macedoniam pervenerunt, illos mille priores iam Therma potitos, & Pydnam obsidentes offen-

καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπολιόρησαν μὲν, ἔπειτα δὲ
 ξύμβασιν ποιησάμενοι καὶ ξυμμαχίαν ἀναγκαίαν πρὸς
 τὸν Περδικκαν, ὡς αὐτοὺς κατήπειγεν ἡ Ποτίδαια, καὶ
 ὁ Ἄριστεὺς παρεληλυθὼς, ἀπανίστανται ἐκ τῆς Μα-
 κεδονίας· καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βερόριαν, καὶ κεῖθεν ἐπιστρέ-
 ψαντες, καὶ πειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου, καὶ οὐχ
 ἐλόντες, ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτίδαιαν, τρισ-
 χιλίοις μὲν ὀπλίταις ἑαυτῶν, χωρὶς δὲ τῶν ξυμμα-
 χων πολλοῖς, ἵππεῦσι δὲ ἑξακοσίοις Μακεδόνων τοῖς
 μετὰ Φιλίππου καὶ Πausανίου ἅμα δὲ νῆες παρέ-
 πλεον ἑβδομήκοντα. κατ' ὀλίγον δὲ πραιόντες, τριταῖοι
 ἀφίκοντο ἐς Γίγωνον, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο.

ΞΒ'. Ποτιδαιαῖται δὲ καὶ οἱ μετὰ Ἄριστεως Πελο-
 ποννήσιοι προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, ἐστρατοπε-
 δεύοντο πρὸς Ὀλύμβῳ ἐν τῷ ἰσθμῷ· καὶ ἀγορὰν ἔξω
 τῆς πόλεως ἐπεποιήντο. στρατηγὸν μὲν οὖν τοῦ δὴ πεζοῦ

derunt. Pydnam autem & ipsi castris, copiisque iunctis
 oppugnarunt: sed postea, facta pace & societate necessaria
 inita cum Perdicca, quod Potidaea & Aristei adventus eos
 urgeret, ex Macedonia recesserunt. Et Berrhoeam profe-
 cti, & inde reversi, eoque oppido prius tentato, nec ex-
 pugnato, itinere pedestri Potidaeam versus iverunt, cum
 tribus millibus militum gravis armaturae ex suis, praeterea
 vero cum multis focis, & sexcentis Macedonum equitibus,
 qui cum Philippo, Pausaniaque erant: simul etiam septua-
 ginta naves oram maritimam legebant. Et lente progressi,
 tertio die Gigonum pervenerunt, ibique castra posuerunt.

LXII. At Potidaeatae, & Peloponnesii, qui cum Aristeo
 erant, Atheniensium adventum expectantes, in Isthmo,
 prope Olynthum castra posuerant, & mercatum extra ur-

παντὸς οἱ ζύμμαχοι ἤρηντο Ἀριστεά, τῆς δὲ ἵππου, Περδικκαν. ἀπέστη γὰρ εὐθύς πάλιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ποτιδαιάταις, Ἰόλαον ἀνθ' αὐτοῦ καταστήσας ἄρχοντα. ἦν δὲ ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστεύως, τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον ἔχοντα ἐν τῷ ἰσθμῷ, ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἢ ἐπίωσι, Χαλκιδέας δὲ, καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους, καὶ τὴν παρὰ Περδικκου διακοσίαν ἵππων ἐν Ὀλύμβῳ μένειν· καὶ ὅταν Ἀθηναῖοι ἐπὶ σφας χωρῶσι, κατὰ νότου βοηθοῦντας ἐν μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους. Καλλίας δ' αὖ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, καὶ οἱ ξυνάρχοντες, τοὺς μὲν Μακεδόνας ἵππέας καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους ἐπὶ Ὀλύμβου ἀποπέμπουσιν, ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν. αὐτοὶ δ' ἀναστήσαντες τὸ στρατόπεδον, ἐχώρου ἐπὶ τὴν Ποτιδαίαν. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ

bem agebant. Socii autem totius quidem peditatus ducem elegerunt Aristeum; equitatus vero, Perdiccam. Protinus enim ab Atheniensibus iterum defecerat, & Iolao duce in suum locum substituto, Potidaeatas in bello iuvabat. Hoc autem erat Aristei consilium, cum exercitu quidem, quem in Isthmo secum habebat, Athenienses diligenter observare, si contra se venirent; Chalcidenses vero, & focios, qui extra Isthmum erant, & ducentos equites, quibus praeerat Perdiccas, Olynthi manere, & cum Athenienses contra se venirent, a tergo impressionem in hostes facere, eosque circumvenire. Contra vero Callias Atheniensium dux eiusque collegae, Macedonum equites, paucosque focios Olynthum versus miserunt, ut illos, qui Olynthi erant, illinc auxilium suis contra se ferre prohiberent. Ipsi vero, motis inde castris, Potidaeam versus contenderunt, &

ἐγένοντο, καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὡς ἐς μάχην, ἀντικαθίσταντο καὶ αὐτοί· καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ξυνέμισγον. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ τοῦ Ἀριστεύου κέρρας, καὶ ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Κορινθίαν τε καὶ τῶν ἄλλων λογάδες, ἐτρέψαντο τὸ καθ' ἑαυτοὺς, καὶ ἐπέξῃλθον διώκοντες ἐπιτολὴν τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον Ποτιδαιατῶν καὶ Πελοποννησίων ἤσσαντο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν.

ξγ'. Ἐπαναχωρῶν δὲ ὁ Ἀριστεὺς ἀπὸ τῆς διώξεως, ὡς ἑώρα τὸ ἄλλο στρατεύμα ἠσσημένον, ἠπόρησε μὲν ὀπότερώσει διακινδυνεύσει χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύμβου, ἢ ἐς τὴν Ποτιδαίαν. ἔδοξε γοῦν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ, ὡς εἰς ἐλάχιστον χωρίον δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτιδαίαν. καὶ παρῆλθε παρὰ τὴν χηλὴν

cum ad Isthmum venissent, & adversarios se ad proelium parantes vidissent, ipsi quoque aciem illis oppositam instruxerunt, nec multo post conflixerunt. Ac ipsum quidem Aristei cornu, & quotquot de Corinthiis, aliisque militibus delecti circum ipsum Aristeum erant, hostium cornu sibi oppositum in fugam verterunt, eosque persequentes longe processerunt. Reliquus vero Potidaearum & Peloponnesiorum exercitus ab Atheniensibus superatus est, & in urbem confugit.

LXIII. Cum autem Aristeus ab hoste persequendo rediret, postquam reliquum exercitum vidit victum, dubitavit, utram partem petens, Olynthumne, an Potidaeam, belli fortunam periclitaretur. Tandem tamen ei placuit, cum suis militibus, in minimum loci spatium contractis, & eorum acie confertissima, Potidaeam cursu petere, & in eam perrumpere. Et in urbem ingressus est ab ea parte, quae

διὰ τῆς θαλάσσης βαλλόμενός τε καὶ χαλεπῶς, ὀλίγους μὲν τινὰς ἀποβαλὼν, τοὺς δὲ πλείους σώσας. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ὀλύμβου τοῖς Ποτιδαιάταις βοηθοὶ (ἀπέχει δὲ ἑξήκοντα μάλιστα σταδίους, καὶ ἔστι καταφανές) ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ τὰ σημεῖα ἤρθη, βραχὺ μὲν τι προῆλθον, ὡς βοηθήσοντες, καὶ οἱ Μακεδόνες ἰππεῖς ἀντιπαρετάξαντο, ὡς κωλύσοντες· ἐπεὶ δὲ διὰ τάχους ἡ νίκη τῶν Ἀθηναίων ἐγίγνετο, καὶ τὰ σημεῖα κατεσπάρσθη, πάλιν ἐπανεχώρου ἐς τὸ τεῖχος, καὶ οἱ Μακεδόνες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους ἰππεῖς δ' οὐδετέροις παρεγένοντο. μετὰ δὲ τὴν μάχην, τροπαῖον ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν τοῖς Ποτιδαιάταις. ἀπέθανον δὲ Ποτιδαιατῶν μὲν καὶ τῶν ζυμμάχων, ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακο-

mari alluitur, prope crepidinem, telis petitus, & aegre eo penetrans, paucis quidem amissis, plerisque vero salvis. Qui vero Olyntho, auxilium Potidaeatis laturi, prodierant, (abest autem a Potidaea sexaginta ferme stadiis, atque, ut in edito loco, conspicuus est) postquam pugna commissa est, & signa sublata, paululum illi quidem progressi sunt, ut auxilium Potidaeatis ferrent; & Macedonum equites aciem instructam ipsis opposuerunt, ut eos impedirent. Postquam autem victoria penes Athenienses repente fuit, & vexilla revulsa sunt, in urbem iterum se receperunt, & Macedones ad Athenienses: neutris autem equites affuerunt. Post pugnam autem Athenienses trophaeum statuerunt, & caeforum militum cadavera pace sequestra Potidaeatis reddiderunt. Ceciderunt autem ex Potidaeatis quidem & focis paulo pauciores trecentis; ex ipsis

σίῳν, Ἀθηναίων δὲ αὐτῶν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ Καλλίας ὁ στρατηγός.

ξδ'. Τὸ δ' ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ τεῖχος εὐθύς οἱ Ἀθηναῖοι ἀποτειχίσαντες ἐΦρούρουν. τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην, ἀτείχιστον ἦν. οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐνόμιζον εἶναι ἔν τε τῷ ἰσθμῷ Φρουρεῖν, καὶ ἐς τὴν Παλλήνην διαβάντες τευχίζειν· δεδιότες μὴ σφίσιν οἱ Ποτιδαιάται καὶ οἱ ζύμμαχοι γυγνομένοις δίχα ἐπίθωνται. καὶ πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇ πόλει Ἀθηναῖοι τὴν Παλλήνην ἀτείχιστον οὔσαν, χρόνῳ ὕστερον πέμπουσιν ἑξακοσίους καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐαυτῶν, καὶ Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίου στρατηγόν. ὃς ἀφικόμενος ἐς τὴν Παλλήνην, καὶ ἐξ Ἀφύτιος ὀρμώμενος προσήγαγε τῇ Ποτιδαίᾳ τὸν στρατὸν, κατὰ βραχὺ προΐων, καὶ κείρων ἅμα τὴν γῆν. ὡς δὲ οὐδεὶς

vero Atheniensibus, centum & quinquaginta, & Callias eorum dux.

LXIV. Mox autem Athenienses murum, qui Isthmum spectabat, circumvallarunt, & praesidio custodire coeperunt. At murus, qui Pallenen versus spectabat, nullo vallo cinctus erat. Nec enim existimabant, se uno eodemque tempore & in Isthmo excubias agere, eumque tutari, & in urbem Pallenen transire, eamque munire posse: veriti, ne Potidaeatae eorumque focii se, in duas partes diductos, invaderent. Cum autem Athenienses, qui Athenis erant, Pallenen nullis muris cinctam esse intellexissent, aliquanto post mille & sexcentos gravis armaturae milites de suis, & Phormionem Asopii filium, ducem eo miserunt: qui cum Pallenen petiisset, ac Aphytide castra movisset, copias Potidaeae admovit, paulatim procedens, & simul agrum vastans. Sed, cum nullus ad proelium contra ipsum prodi-

ἐπεξήκει ἐς μάχην, ἀπετείχισε τὸ ἐκ τῆς Παλλήνης τεΐχος· καὶ οὕτως ἤδη κατὰ κράτος ἡ Ποτίδαια ἀμφοτέρωθεν ἐπολιορκεῖτο, καὶ ἐκ θαλάσσης ναυσὶν ἅμα ἐφορμούσαις.

ξέ'. Ἀριστεὺς δὲ, ἀποτειχισθείσης αὐτῆς, καὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχων σωτηρίας, ἦν μὴ τι ἀπὸ Πελοποννήσου ἢ ἄλλο παράλογον γίγνηται, ξυμβούλευε μὲν, πλὴν πεντακοσίων, ἄνεμον τηρήσασι τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπιπλέον ὁ σῖτος ἀντίσχη· καὶ αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι. ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν, καὶ ὅπως τὰ ἔξωθεν ἔξει ὡς ἄριστα, ἐκπλουν ποιεῖται λαβῶν τὴν Φυλακὴν τῶν Ἀθηναίων. καὶ παραμένων ἐν Χαλκιδεῦσι, τὰ τε ἄλλα ἐπολέμει, καὶ Σερμυλίων λοχήσας πρὸς τῇ

ret, murum, qui Pallenen versus spectabat, vallo cinxit. Atque ita Potidaea iam utrinque vehementer oppugnabatur, simul etiam a mari graviter premebatur, navibus stationem adversus ipsam habentibus.

LXV. Aristeus vero, cum urbs iam esset circumvallata, nec ullam salutis spem haberet, nisi si quid ex Peloponneso, aut aliquid aliud insperatum accideret, auctor erat, ut, quingentis exceptis, ceteri observato vento secundo navibus abirent, ut res frumentaria diutius obsessis suppeteret: atque ipse unus esse volebat de numero eorum, qui remanerent. Sed cum rem illis persuadere non posset, ac ea, quae his proxima erant, parare vellet, & operam daret, ut, quae foris erant, optime sese haberent, clam Atheniensium praesidio inde enavigavit. Et apud Chalcidenses permanens, cum alias res bellicas administravit, tum etiam, infidiis ad Sermyliorum urbem locatis, mul-

πόλει, πολλοὺς διέφθειρεν· ἔς τε τὴν Πελοπόννησον ἔπρασεν ὅπῃ ὠφέλειά τις γενήσεται. μετὰ δὲ τῆς Ποτιδαίας τὴν ἀποτείχισιν, Φορμίων μὲν ἔχων τοὺς ἑξακοσίους καὶ χιλίους, τὴν Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν ἐδήου, καὶ ἔστιν ἂ καὶ πολίσματα εἶλε.

ἔστ'. Τοῖς δ' Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι μὲν αὐταὶ προεγεγένητο ἑς ἀλλήλους· τοῖς μὲν Κορινθίοις, ὅτι τὴν Ποτιδαίαν, ἑαυτῶν εὖσαν ἀποικίαν, καὶ ἄνδρας Κορινθίων τε καὶ Πελοποννησίων ἐν αὐτῇ ὄντας ἐπολιόρκουν· τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἑς τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι ἑαυτῶν τε πόλιν Ξυμμαχίδα καὶ Θόρου ὑποτελῆ ἀπέστησαν, καὶ ἐλθόντες σφίσιν ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοντο μετὰ Ποτιδαιατῶν. οὐ μόντοι ὄγε πόλεμός πω ξυνεῤῥώγει, ἀλλ' ἔτι ἀνακωχὴ ἦν. ἰδίᾳ γὰρ ταῦτα οἱ Κορινθιοὶ ἔπραξαν.

tos occidit. Quin etiam per legatos in Peloponnesum missos egit, ut aliquod auxilium Potidaeatis mitteretur. Post Potidaeam circumvallatam, Phormio cum illis mille & sexcentis militibus, quos habebat, Chalcidensem & Botticum agrum vastavit, nonnulla etiam oppidula cepit.

LXVI. Atque hae fuerunt Atheniensibus & Peloponnesiis criminationes, quibus alteri in alteros ante, quam bellum aperte susciperent, sunt usi. Corinthiis quidem, quod Potidaeam, suam coloniam, & viros Corinthios ac Peloponnesios, qui in ea erant, Athenienses obsiderent. Atheniensibus vero contra Peloponnesios, quod illi civitatem foeciam & vestigalem ad defectionem faciendam impulissent, & eo profecti pro Potidaeatis aperte secum pugnassent. Nondum tamen bellum publice conflatum erat: sed ab armis adhuc abstinebatur. Corinthii enim haec privatim egerant.

ξζ'. Πολιορκουμένης δὲ τῆς Ποτιδαίας, οὐχ ἡσύχαζον, ἀνδρῶν τε σφίσιν ἐνότων, καὶ ἅμα περὶ τῶ χωρίῳ δεδιότες· παρεκάλουν τε εὐθύς ἐς τὴν Λακεδαίμονα τοὺς ξυμμάχους, καὶ κατεβόων ἐλθόντες τῶν Ἀθηναίων ἔτι σπονδάς τε λευκότες εἶεν, καὶ ἀδικοῖεν τὴν Πελοπόννησον. Αἰγινῆται δὲ Φανερώς μὲν οὐ πρεσβευόμενοι, δεδιότες τοὺς Ἀθηναίους, κρύφα δὲ οὐχ ἥκιστα μετ' αὐτῶν ἐνήγον τὸν πόλεμον, λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπονδάς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, προσπαρκαλέσαντες τῶν ξυμμάχων τε καὶ εἴτις τι ἄλλο ἔφη ἠδικῆσθαι ὑπὸ Ἀθηναίων, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες τὸν εἰωθότα, λέγειν ἐκέλευον. καὶ ἄλλοι τε παριόντες ἐγκλήματα ἐποιοῦντο ὡς ἕκαστοι, καὶ Μεγαρεῖς, δηλοῦντες μὲν καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα διάφορα,

LXVII. Sed cum Potidaea obfideretur, non amplius quieverunt, cum de suis viris, qui in ea erant, tum etiam de oppido, cui timebant, solliciti: & protinus socios orare coeperunt, ut Lacedaemona venirent: & ipsi eo profecti magnis clamoribus in Athenienses invehebantur, quod & foedera fregissent, & Peloponnesum iniuria afficerent. At Aeginetae, non palam illi quidem legatione missa, quia Athenienses metuebant, sed clam, cum ipsis bellum maxime suadebant, dicentes, se ex foedere non esse sui iuris. Lacedaemonii vero, sociis praeterea advocatis, & si quis alia quapiam in re se ab Atheniensibus iniuriam accepisse diceret, legitimo suae gentis concilio convocato, eum, qui vellet, dicere iusserunt. Tunc vero cum alii in mediam concionem progressi, prout singuli se laesos iudicabant, de Atheniensibus conquerebantur; tum etiam Megareses, demonstrantes cum alia non pauca, quae suae reipu-

μάλιστα δὲ, λιμένων τε εἶργεσθαι τῶν ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ, καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀγορᾶς, παρὰ τὰς σπονδάς. παρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐάσαντες πρῶτον παροξύναι τοὺς Λακεδαιμόνιους, ἐπεῖπον τοιαύδε.

ΞΗ'. ΤΟ ΠΙΣΤΟΝ ὑμᾶς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τῆς καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτείας καὶ ὁμιλίας ἀπιστοτέρους εἰς τοὺς ἄλλους, ἢν τι λέγωμεν, καθίστησι καὶ ἀπ' αὐτοῦ, σωφροσύνην μὲν ἔχετε, ἀμαθία δὲ πλείονι πρὸς τὰ ἔξω πράγματα χρῆσθε. πολλάκις γὰρ προαγορευόντων ἡμῶν ἃ ἐμέλλομεν ὑπὸ Ἀθηναίων βλάπτεσθαι, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἐκάστοτε τὴν μάθησιν ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε ὡς ἕνεκα τῶν αὐτοῖς ἰδία διαφόρων λέγουσι καὶ δι' αὐτὸ οὐ πρὶν πάσχειν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺς

blicae vehementer interesse dicebant, tum vero praecipue, quod ab agri Attici portibus, Atticoque foro, praeter foedus arcerentur. Corinthii vero, cum Lacedaemonios ab aliis prius ad bellum instigari permisissent, in medium novissimi prodierunt, & haec insuper addiderunt.

LXVIII. *FIDES*, quam vos, Lacedaemonii, publice privatimque inter vos ipsos servatis, facit, ut, si quid in alios dicamus, minus credatis. Atque ex hac fide, aequitatis quidem laudem reportatis: sed maiore rerum externarum inscitia laboratis. Nobis enim saepe praedicentibus detrimenta, quibus Athenienses nos erant affecturi, vos tamen nunquam audire voluistis, quae toties demonstravimus: sed potius suspicati estis, haec a nobis dici propter privatas similtates, quae nobis cum illis intercedebant. Ideoque non antequam iniuriam acciperemus, sed postquam eam accepimus, socios istos advocastis, apud quos aequum est,

ξυμμάχους τούσδε παρεκαλέσατε, ἐν οἷς πρῶσῃκει
 ἡμᾶς οὐχ ἥκιστα εἰπεῖν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήμα-
 τα ἔχομεν, ὑπὸ μὲν Ἀθηναίων ὑβριζόμενοι, ὑπὸ δὲ ὑμῶν
 ἀμελούμενοι. καὶ εἰ μὲν ἀφανεῖς που ὄντες ἠδίκουν τὴν
 Ἑλλάδα, διδασκαλίας ἂν ὡς οὐκ εἰδόσι προσέδει· νῦν
 δὲ τί δεῖ μακρηγορεῖν, ὧν τοὺς μὲν, δεδουλωμένους ὁρᾶ-
 τε, τοῖς δ' ἐπιβουλεύοντας αὐτοὺς, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς
 ἡμετέροις ξυμμάχοις, καὶ ἐκ πολλοῦ προπαρεσκευα-
 σμένους, εἴποτε ἄρα πολεμήσονται. οὐ γὰρ ἂν Κέρκυ-
 ράν τε ὑπολαβόντες βία ἡμῶν εἶχον, καὶ Ποτίδαιαν
 ἐπολιόρκουν. ὧν τὸ μὲν, ἐπικαιρότατον χωρίον πρὸς τὰ
 ἐπὶ Θράκης ἐπιχρῆσθαι, ἢ δὲ ναυτικὸν ἂν μέγιστον
 παρέσχε Πελοποννησίοις.

ξθ'. Καὶ τῶνδὲ ὑμεῖς αἴτιοι, τό, τε πρῶτον ἐάσαντες
 αὐτοὺς τὴν πόλιν μετὰ τὰ Μηδικὰ κρατῦναι, καὶ ὅστε-

nos eo prolixiore oratione uti, quo etiam graviora crimina habemus, quae obiciamus, ab Atheniensibus quidem cum contumelia laesi, a vobis vero neglecti. Quod si Athenienses in aliquo obscuro loco delitescentes iniuriam Graeciae facerent, nobis demonstratione opus esset, qua vos rerum ignaros doceremus. Iam vero quid longa oratione opus est nobis, quorum alios quidem in servitutem ab ipsis iam redactos; aliis vero, & praecipue nostris sociis, insidias ab ipsis strui, ipsosque ad bellum, si forte unquam bello appetantur, iam pridem praeparatos videtis? Nec enim Corcyram clam & per dolum captam nobis invitis retinerent, & Potidaeam obsiderent: quarum urbium altera quidem est opportunissima ad res Thraciae obtinendas, ita ut illis liberius uti possimus; altera vero maximam classem Peloponnesiis in bello suppeditasset.

LXIX. Atque vos ipsi rerum istarum estis auctores, qui &

ρον τὰ μακρὰ στήσαι τείχη· ἐς τόδε τε αἰὲ ἀποστεροῦν-
 τες οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων δεδουλωμένους ἐλευθερίας,
 ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑμετέρους ἤδη ζυμμάχους. οὐ γὰρ ὁ
 δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν παῦσαι, περιο-
 ρῶν δὲ, ἀληθέστερον αὐτὸ δρᾶ, εἶπερ καὶ τὴν ἀξιώσιν
 τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα φέρεται. μόλις
 δὲ νῦν τε ζητήσομεν, καὶ οὐδὲ νῦν ἐπὶ Σανερῶσι. χρῆν
 γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα ἔτι σκοπεῖν, ἀλλὰ καθότι
 ἀμυνόμεθα. οἱ γὰρ δρῶντες βεβουλευμένοι, πρὸς οὐ
 διεγνωκότας ἤδη καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. καὶ ἐπι-
 στάμεθα εἰα ὁδῶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦ-
 σιν ἐπὶ τοὺς πέλας. καὶ λαμβάνειν μὲν οἰόμενοι, διὰ τὸ
 ἀναίσθητον ὑμῶν, ἤσσαν Φαρρόῦσι· γνόντες δὲ εἰδότας
 περιορᾶν, ἰσχυρῶς ἐγκείσονται. ἡσυχάζετε γὰρ μόνοι

tunc primum eos post bellum Medicum urbem suam munire, &
 postea longos muros aedificare passi estis; quique ab eo tempore
 ad hoc usque perpetuo libertate privatis non solum eos, quos illi
 in servitutem redegerunt, sed etiam nunc vestros socios. Nam non
 is, qui alios in servitutem redigit, sed is potius, qui potest qui-
 dem hoc impedire, sed tamen negligit, vere hoc facere est censen-
 dus: praesertim si Graecorum liberatorem se esse profiteatur, &
 praeclarum istius laudis titulum prae se ferat. Vix tandem vero
 nunc congregati sumus, & ne nunc quidem ob certa ac manifesta
 crimina. Nec enim amplius esset consultandum, an iniuria fueri-
 mus affecti; sed qua ratione illam ulcisci queamus. Qui enim
 haec faciunt, re iam deliberata, minimeque cunctantes invadunt
 homines, qui nihil certi adhuc statuerunt. Scimus autem, qua via,
 & quo modo paulatim Athenienses in alios grassentur. Et quam-
 diu quidem sua facinora, propter vestrum stuporem, occulta fore
 putabunt, minus audaces erunt: sed ubi cognoverint, vos haec

Ἑλλήνων, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, οὐ τῇ δυνάμει τινὰ ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμυνόμενοι· καὶ μόνοι οὐκ ἀρχομένην τὴν αὐξήσιν τῶν ἐχθρῶν, διπλασιουμένην δὲ καταλύοντες. καίτοι· ἐλέγεσθε ἀσφαλεῖς εἶναι, ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τὸν τε γὰρ Μῆδον αὐτοὶ ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ἐλθόντα, ἢ τὰ παρ' ὑμῶν ἀξίως προαπαντήσασαι· καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἑκάς, ὥσπερ ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἐγγύς ὄντας, περιοράτε, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοὶ, ἀμύνεσθαι βούλεσθε μᾶλλον ἐπιόντας, καὶ ἐς τύχας πρὸς πολλῷ δυνατωτέρους ἀγωνιζόμενοι καταστήναι· ἐπιστάμενοι καὶ τὸν βάρβαρον αὐτὸν περὶ αὐτῷ τὰ πλείω σφαλέντα, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀθηναίους πολλὰ ἡμᾶς ἤδη τοῖς ἀμαρτήμασιν αὐτῶν μᾶλλον ἢ τῇ ἀφ'

quidem scire, sed negligere, tunc rem vehementer urgebunt. Vos enim soli Graecorum, Lacedaemonii, desides ac otiosi estis; alios non armorum vi, sed cunctatione ulciscentes. Et soli hostium vires non crescentes ac infirmas, sed iam duplicatas eversum itis. Atqui cauti & circumspecti esse ferebamini: de quibus profecto rumor divulgatus rem ipsam superabat. Nam & nos ipsi scimus, Medum ab extremis orbis terrarum partibus olim in Peloponnesum prius venisse, quam vos pro reipublicae dignitate cum vestris copiis obviam prodiretis. Nunc etiam Athenienses a vobis non remotos, (ut ille tunc erat,) sed vicinos negligitis; & pro bello, quod vos illis inferre debebatis, illos arma vobis inferentes propulsare, & certantes cum hominibus, qui nunc longe sunt potentiores, quam ante fuerint, incertos fortunae casus subire mavultis: quamvis sciatis, vel ipsum barbarum sua ipsius culpa plerumque offendisse, quin etiam nos ipsos in bello cum ipsis Atheniensibus gesto, ipsorum erratis potius, quam vestris auxiliis,

ὑμῶν τιμωρία περιγεγενημένους, ἐπεὶ αἶγε ὑμέτεροι ἐλπίδες ἤδη τινάς που καὶ ἀπαρασκευούς διὰ τὸ πιστεῦσαι ἔΦθειραν. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἔχθρα τοπλέον ἢ αἰτία νομίση τάδε λέγεσθαι. αἰτία μὲν γὰρ, Φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν ἀμαρτανόντων· κατηγορία δὲ, ἐχθρῶν ἀδικησάντων.

ο'. Καὶ ἅμα, εἴτερό τινες καὶ ἄλλοι, νομίζομεν ἄξιαι εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν· ἄλλως τε καὶ μεγάλων τῶν διαφερόντων καθεστώτων, περὶ ὧν οὐκ αἰσθάνεσθαι ἡμῖν γε δοκεῖτε, οὐδ' ἐκλογίσασθαι πώποτε πρὸς αἰούς ὑμῖν Ἀθηναίους ὄντας, καὶ ὅσον ὑμῶν καὶ ὡς πᾶν διαφέροντας, ὁ ἀγὼν ἔσται. οἱ μὲν γε, νεωτεροποιοί, καὶ ἐπινοῆσαι ὄξεῖς, καὶ ἐπιτελέσαι ἔργω ὃ ἂν γνῶσιν· ὑμεῖς δὲ τὰ ὑπάρχοντά τε σώζειν καὶ ἐπιγνῶναι μηδὲν, καὶ ἔργω οὐδὲ τὰναγκαῖα ἐξικέσθαι.

iam saepe victoriam ab illis reportassē. Siquidem vestra auxilia sperata iam nonnullos adhuc imparatos, quod iis freti essent, everterunt. Neque vero aliquis vestrum haec a nobis magis ob odium, quam expostulationem, dici putet. Nam expostulatio quidam est cum amicis, qui peccarunt; sed accusatio est contra inimicos, qui injuriam fecerunt.

LXX. Praeterea si quos alios, ipsi nos dignos esse censemus, qui proximis vitium exprobremus: praesertim cum de magni momenti rebus agatur, quarum nullum vos sensum nobis habere videmini, nec unquam considerasse, quales sint Athenienses, cum quibus certamen vobis est futurum, & quomodo vel omnibus in rebus sint vobis longe praestantiores. Nam illi quidem sunt rerum novarum studiosi, & celeres ad excogitandum, & ad re ipsa exsequendum id, quod excogitarint. Vos vero ad res iam partas conservandas, & ad nihil novi excogitandum, & ne ad res qui-

G

Thucyd. Vol. I.

αὔθις δὲ οἱ μὲν, καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταί, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταί, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ δὲ ὑμέτερον, τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πράξαι, τῆς τε γνώμης μηδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἶεσθαι ἀπολυθῆσεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄσκητοι πρὸς ὑμᾶς μελλήτας, καὶ ἀποδημηταί πρὸς ἐνδημοτάτους. οἴονται γὰρ οἱ μὲν, τῇ ἀπουσίᾳ ἂν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δὲ, τῷ ἐπελθεῖν, καὶ τὰ ἔτοιμα ἂν βλάψαι. κρατοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν, ἐπὶ πλείστον ἐξέρχονται, καὶ νικώμενοι, ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν. ἔτι δὲ, τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται, τῇ δὲ γνώμῃ, οἰκειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν τὴν ὑπὲρ αὐτῆς. καὶ ἂ μὲν ἂν ἐπινοήσαντες μὴ ἐπεξέλθωσιν, οἰκείων στέρεσθαι ἡγούνται· ἂ δ' ἂν ἐπελθόντες

dem necessarias peragendas apti estis. Praeterea, illi quidem vel supra vires sunt audaces, & gravissima quaeque pericula subeunt praeter hominum opinionem, & in asperrimis quibusque rebus bonam spem habent. Vestra vero ratio est, res vestris viribus inferiores gerere, & ne certis quidem ac exploratis animi consiliis confidere, & existimare, vos periculis nunquam liberatum iri. Quin etiam illi, si vobiscum conferantur, sunt impigri, vos vero cunctatores. Item illi sunt peregrinationis cupidi, vos vero desides plerumque domi manetis. Existimant enim illi quidem hac absentia, cum peregre proficiscuntur, se aliquid sibi quaesturos: vos vero, si bellum aliis inferatis, vel rerum praesentium, quas possidetis, iacturam vos facturos putatis. Illi etiam, hostibus superatis, longissime progrediuntur, & victi quam minimum animo consternantur. Praeterea vero suis corporibus, ut alienissimis, pro republica utuntur, consiliis vero maxime propriis, ut aliquid pro ea faciant: & nisi cogitata confecerint, se rebus suis privari pu-

κτῆσονται, ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα τυχεῖν πράξαν-
τες. ἦν δ' ἄρα που καὶ πείρα σφαλῶσιν, ἀτελείσαν-
τες ἄλλα ἐπλήρωσαν τὴν χρεῖαν. μόνι γὰρ ἔχουσί τε
καὶ ὁμοίως ἐλπίζουσιν ἂν ἐπινοήσωσι, διὰ τὸ ταχεῖαν
τὴν ἐπιχείρησιν ποιῆσθαι ἢ ἂν γνῶσι. καὶ ταῦτα
μετὰ πόνων πάντα καὶ κινδύνων δι' ὅλου τοῦ αἰῶνος
μοχθῶσι καὶ ἀπολαύουσιν ἐλάχιστα τῶν ὑπαρχόν-
των, διὰ τὸ ἀεὶ κτᾶσθαι. καὶ μήτε ἐρτήν ἄλλό τι
ἠγεῖσθαι ἢ τὸ τὰ δέοντα πράξαι. ζυμοθεράν τε εὐχ
ἦσον ἠσυχίαν ἀπράγμονα, ἢ ἀσυχλίαν ἐπίπονον. ὥστε
εἴτις αὐτοὺς ζυμελῶν Φαίη πεσοκέναι ἐπὶ τῷ μήτε αὐ-
τοὺς ἔχειν ἠσυχίαν, μήτε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἶν,
ὁρῶς ἂν εἴποι.

σα'. Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πό-
λεως, ὦ Λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε καὶ εἴεσθε τὴν

*tant; quae vero armis quaesierint, perexigua iudicant, si cum
illis conferas, quae sperant se postea suis actionibus quaesituros.
Quod si forte rei alicuius tentatae conatus eos fallat, novam
aliarum rerum spem sibi proponentes, id, quod opus est, explent.
Soli enim pariter & habent & sperant ea, quae animo conceperint,
propterea quod celerrime aggrediuntur res, quas cogitarint,
& peragere statuerint. Atque haec omnia cum laboribus & periculis
perpetuo moliantur, rebusque partis minimum fruuntur,
quia quaerere semper student: & diem festum nihil aliud esse pu-
tant, quam conficere, quae conducunt, & otium iners plus mali
afferre, quam laboriosum negotium. Quare si quis prucis rem
totam complexus, eos dixerit ita natos esse, ut neque ipsi velint,
neque alios mortales quiescere sinant, is verum dixerit.*

LXXI. Et tamen, Lacedaemonii, cum talis respublica sit
vobis adversaria, vos cunctamini: & existimatis, illis homini-

ἡσυχίαν οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐπιπλεῖστον ἀρκεῖν οἱ ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ δίκαια πράσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ἣν ἀδικῶνται, δῆλοι ὥσι μὴ ἐπιτρέψοντες· ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθαι, τὸ ἴσον νέμετε. μόλις δ' ἂν πόλει ὁμοίᾳ παροικῶντες, ἐτυγχάνετε τούτου· νῦν δ' (ὅπερ καὶ ἄρτι ἐδηλώσαμεν) ἀρχαιότερα ὑμῶν τὰ ἐπιτηδεύματα πρὸς αὐτοὺς ἐστίν. ἀνάγκη δ' ὥσπερ τέχνης αἰεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα κρατεῖν· καὶ ἡσυχάζουσα μὲν πόλει τὰ ἀκίνητα νόμιμα ἄριστα, πρὸς πολλὰ δὲ ἀναγκαζομένοις ἰέναι, πολλῆς καὶ τῆς ἐπιτεχνήσεως δεῖ. διόπερ καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς πολυπειρίας ἐπιπλέον ὑμῶν κεκαίνωται. μέχρι μὲν οὖν τοῦδε ὠρίσθω ὑμῶν ἡ βραδυτής. νῦν δὲ τοῖς τε ἄλλοις, καὶ Ποτιδαϊά-

bus diuturnam suppetere quietem, qui suo quidem apparatu iniuriam nulli faciunt; sed tamen prae se ferunt, se eo esse animo, ut, si laceffantur iniuria, eam non sint neglecturi; verum in eo ius & aequitatem ponitis, si neque alios molestiis afficiatis, neque vos ipsi, dum vim propulsatis, ullum detrimentum capiat. At hoc vix consequi possētis, etiamsi vel civitatem vestrae proximam, & iisdem moribus ac institutis utentem haberetis. Iam vero (quod & paulo ante declaravimus) vestri mores ac instituta nimis sunt antiqua adversus ipsos. Sed necesse est, quemadmodum artibus accidere solet, novissima quaeque semper evincere. Et civitati quidem pacatae maxime conducunt instituta, quae manent immota: sed illis, qui ad multa pericula coguntur ire, novis etiam & commentitiis artibus est opus. Ideo etiam res Atheniensium propter multam experientiam magis novatae sunt in melius, quam vestrae. Haestenus igitur haec vestra tarditas progressu terminetur. Iam vero cum aliis, tum etiam

ταις, ὡσπερ ὑπεδέξασθε, βοηθήσατε, κατὰ τάχος ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀττικὴν ἵνα μὴ ἀνδρας τε Σίλους καὶ ξυγγενεῖς τοῖς ἐχθίστοις πρόσηθε, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους ἀθυμία πρὸς ἑτέραν τινὰ ξυμμαχίαν τρέψητε. δρῶμεν δ' ἂν ἀδικον οὐδέν, οὔτε πρὸς θεῶν τῶν ὀρκίων, οὔτε πρὸς ἀνθρώπων τῶν αἰσθανομένων. λύσσει γὰρ σπονδὰς οὐχ οἱ δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσιόντες, ἀλλ' οἱ μὴ βοηθῶντες οἷς ἂν ξυνομόσωσι. βουλομένων δὲ ὑμῶν προθύμων εἶναι, μενοῦμεν. οὔτε γὰρ ὅσια ἂν ποιῶμεν μεταβαλλόμενοι, οὔτε ξυνηθετέρους ἂν ἄλλους εὔριμεν. πρὸς ταῦτα βουλευέσθε εὖ, καὶ τὴν Πελοπόννησον πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσω ἐξηγεῖσθαι ἢ οἱ πατέρες ὑμῖν παρέδωσαν.

οβ'. Τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον. τῶν δὲ Ἀθη-

Potidæatis (quemadmodum promisistis) opem feratis, in Atticam celeritate, quanta maxima potestis, irrupentes: ne viros vobis amicos atque cognatos infensissimis hostibus prodatis, neve nos ceteros prae desperatione ad aliquam aliam societatem quaerendam compellatis. Nullum autem flagitium admittemus, neque in Deos, foederum conscios, neque adversum homines, quos quidem tangunt iniuriae sociorum. Non enim qui destituti ad alios se convertunt, hi foedera frangunt: sed illi, qui opem non ferunt, quibuscum iurarunt. Sed si vos ad opem nobis ferendam animis promptis esse volueritis, in vestra societate ac foedere permanebimus. Nec enim pie faceremus, si permutata societate vos desereremus; nec alios maiore, quam vos estis, amicitia & familiaritate nobiscum coniunctos inveniremus. Quare de his diligentius consultate, dateque operam, ut Peloponneso ita praesitis, ut potius augeatis, quam imminuatis ipsius imperium, quod vestri maiores vobis tradiderunt.

ναίων, ἔτυχε γὰρ πρεσβεῖα πρότερον ἐν τῇ Λακεδαιμόνι περὶ ἄλλων παρούσα, καὶ ὡς ἤσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν αὐτοῖς παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν ἐγκλημάτων περὶ μηδὲν ἀπολογησόμενους, ὥθ' αἱ πόλεις ἐνεκάλουν, δηλῶσαι δὲ περὶ τοῦ παντός, ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον εἴη, ἀλλ' ἐν πλέονι σκεπτέον. καὶ ἅμα τὴν σφετέραν πόλιν ἐβούλοντο σημῆναι, ὅση εἴη δύναμις, καὶ ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῖς τε πρεσβυτέροις, ὧν ἤδεσαν, καὶ τοῖς νεωτέροις ἐξήγησιν ὧν ἄπειροι ἦσαν νομίζοντες μᾶλλον αὐτοὺς ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι, ἢ πρὸς τὸ πολεμεῖν. προσελθόντες εὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἔφασαν βούλεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ πλῆθος αὐτῶν εἰπεῖν, εἴτι μὴ ἀποκαλύοι. οἱ δ' ἐκέλευόν

LXXII. Atque Corinthii quidem haec dixerunt. Atheniensium vero legati tunc ibi aderant, (casu enim quodam legatio Atheniensium aliis de causis Lacedaemone iam ante aderat) & cum haec verba audissent, ad Lacedaemoniorum magistratus sibi eundum esse censuerunt, non ut ad crimina responderent, quae civitates Atheniensibus obicerant: sed ut in univcrsum ostenderent, non celeriter quidquam ipsis decernendum, sed plus temporis in rerum tantarum consultatione ponendum. Simul etiam volebant significare, quanta esset suae civitatis potentia, & aetate provectoribus in memoriam revocare ea, quae noverant, & iunioribus narrare ea, quorum nullam habebant notitiam. Eos enim, sua oratione audita, ad pacem, quam ad bellum, propensiores fore putabant. Cum igitur ad Lacedaemoniorum magistratus accessissent, ad eorum concionem se quoque verba facere velle dixerunt, nisi quid prohibe-

τε παριέναι, καὶ παρελθόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιάδε.

οὐ γὰρ ἡ ΜΕΝ πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς ἡμετέροις ξυμμάχοις ἐγένετο, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ πόλις ἐπεμψεν. αἰσθόμενοι δὲ καταβοῆν οὐκ ὀλίγην εὔσαν ἡμῶν, παρήλθομεν, οὐ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν πόλεων ἀντεροῦντες, (οὐ γὰρ παρὰ δικασταῖς ὑμῖν οὔτε ἡμῶν, οὔτε τούτων, οἱ λόγοι ἀν γίνονται) ἀλλ' ὅπως μὴ ρηδῖως περὶ μεγάλων πραγμάτων, τοῖς ξυμμάχοις πειθόμενοι, χεῖρον βουλευσῆσθε καὶ ἅμια βουλόμενοι περὶ τοῦ παντός λόγου τοῦ ἐς ἡμᾶς καθεστῶτος δηλῶσαι, ὡς οὔτε ἀπεικότως ἔχομεν ἂ κεκτῆμεθα, ἢ τε πόλις ἡμῶν ἀξία λόγου ἐστί. καὶ τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν; ὧν ἀκοαὶ μᾶλλον λόγων μάρτυρες, ἢ ὄψεις τῶν ἀκουσομένων; τὰ δὲ Μηδικὰ, καὶ ὅσα αὐτοῖς ζύνι-

ret. Illi vero eos in medium prodire iusserunt. Tunc Athenienses in medium progressi haec dixerunt.

LXXIII. *NON propterea ad vos legati fuimus, Lacedaemoni, ut ad crimina nobis a nostris sociis obiecta responderemus; sed aliis de rebus venimus, quarum causa civitas nos huc misit. Iam vero cum intellexerimus, non levem contra nos criminationem institutam esse, in medium prodiimus, non ut ad civitatum crimina nobis obiecta respondeamus, (neque enim a nobis apud vos, ut aut nostri, aut istorum iudices, verba fient) sed ut vos moncamus, ne celeriter magnis de rebus, sociorum verbis adducti, male consultetis: simul etiam, quia de tota accusatione contra nos instituta vos certiores facere volumus, nos neque praeter decorum & ius obtinere, quae possidemus, nostramque civitatem dignam esse, cuius ratio habeatur. Ac pervetusta quidem quid opus est recensere, quorum ipsi rumores de illis sparsi potius sunt testes, quam oculi eorum, qui haec sunt audituri? Sed res bello*

στε, εἰ καὶ δι' ὄχλου μᾶλλον ἔσται αἰεὶ προβαλλο-
 μένοις, ἀνάγκη λέγειν. καὶ γὰρ ὅτε ἐδρῶμεν, ἐπ' ὠφε-
 λεία ἐκινδυνεύετο, ἥς τοῦ μὲν ἔργου μέρος μετέσχετε,
 τοῦ δὲ λόγου, μὴ παντὸς, εἴ τι ὠφελεί, στερισκόμεθα.
 ῥηθήσεται δὲ οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἔνεκα ἢ μαρτυ-
 ρίου, καὶ δηλώσεως πρὸς οἷαν ὑμῶν πόλιν μὴ εὖ βου-
 λευομένοις ὁ ἀγὼν καταστήσεται. Φαμὲν γὰρ Μαρα-
 θῶνί τε μόνοι προκινδυνεύσαι τῶν βαρβάρων, καὶ ὅτε τὸ
 ὕστερον ἦλθεν, οὐχ ἱκανοὶ ὄντες κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι,
 ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς πανδημεί, ἐν Σαλαμῶνι ξυναυ-
 μαχῆσαι, ὅπερ ἔσχε μὴ κατὰ πόλεις αὐτὸν ἐπιπλέον-
 τα τὴν Πελοπόννησον πορθεῖν, ἀδυνάτων ὄντων πρὸς ναῦς
 πολλὰς ἀλλήλοισ ἐπιβοηθεῖν. τεκμήριον δὲ μέγιστον

*Medico a nobis gestas, & quaecunque novistis aequae atque nos
 ipsi, quamvis valde molesta sint futura, quod haec semper pro-
 feramus, tamen commemorare est necesse. Nam cum res illis gere-
 bamus, propter communem omnium Graecorum utilitatem pericula
 subibamus, cuius vos quidem participes fuistis, nos vero non
 omni istorum commemoratione, si quid nobis profit, privamur.
 Haec autem dicentur non tam, ut nos excusamus, quam ut te-
 stemur, & declaremus, adversus qualem civitatem vobis consilium
 minime bonum ineuntibus certamen sit futurum. Praedicamus
 enim, nos solos olim in campis Marathonis magno cum periculo
 adversus barbarum pugnasse: & cum iterum venit, quia terra
 ipsum propulsare non poteramus, nos universos naves conscen-
 disse, & ad Salaminem proelium navale cum eo commisisse: quae
 res illum impedivit, ne, infesta classe singulas urbes petens, to-
 tam Peloponnesum vastaret, quod vestrae civitates adversus in-
 gentem classem mutuis auxiliis se iuvare non possent. Ipse vero
 maximum huius rei documentum dedit. Nam classe victus, quia*

αὐτὸς ἐποίησε. νικηθεὶς γὰρ ταῖς ναυσὶν, ὡς οὐκέτι αὐτῷ ὁμοίας εὐσης τῆς δυνάμεως, κατὰ τάχος τῷ πλεόντι τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησε.

οδ'. Τελευταίου μέντοι τούτου ξυμβάντος, καὶ σαφῶς δηλωθέντος ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο, τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχόμεθα, ἀριθμὸν τε νεῶν πλεῖστον, καὶ ἄνδρα στρατηγὸν ξυνετώτατον, καὶ προθυμίαν ἀσκηνοτάτην· ναῦς μὲν γὰρ ἐς τὰς τετρακοσίας, ὀλίγω ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν· Θεμιστοκλέα δὲ ἄρχοντα, ὃς αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο. ἔπερ σαφέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα· καὶ αὐτὸν διὰ τούτο ὑμεῖς ἐτιμήσατε, μάλιστα δὲ ἄνδρα ξένον τῶν ὡς ὑμᾶς ἐλθόντων. προθυμίαν δὲ καὶ πολὺ τεληρωτάτην ἐδείξαμεν, οἳ γὰρ, ἐπειθὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει, τῶν ἄλλων ἤδη μέχρη

potentiam superiori partem non amplius habebat, cum maiore cecidit parte, celeritate, quanta maxima potuit, inde se recepit.

LXXIV. Cum autem res, quae tunc acciderunt, tales fuerint, cumque manifeste pateat, Graecorum fortunas in navium praesidio sitas fuisse, nos ad has res peragendas tria utilissima contulimus, & maximum navium numerum, & prudentissimum ducem, & impigerrimam animi promptitudinem. Naves quidem ad quadringentas, paulo pauciores duabus totius classis partibus: Themistoclem vero ducem, qui praecipuus auctor fuit, ut navale proelium in maris angustiis committeretur, quod manifeste res Graecorum servavit; eique propterea, licet vir esset peregrinus, vos honorem habuistis longe maiorem, quam ullis aliis, qui ad vos ante venerint. Animi vero praesentiam & studium vel longe ardentissimum demonstravimus, qui, cum terra nullus opem nobis ferret, & ceteri ad nos usque barbaris iam servirent, decrevimus,

ἡμῶν δουλευόντων, ἠξιώσαμεν, ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, καὶ τὰ οἰκεία διαφθείραντες, μηδ' ὡς τὸ τῶν περιλοιπῶν ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν, μηδὲ σκεδασθέντες ἀχρεῖοι αὐτοῖς γενέσθαι, ἀλλ' ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς, κινδυνεύσαι, καὶ μὴ ὀργισθῆναι ὅτι ἡμῖν οὐ προετιμωρήσατε. ὥστε φαμέν οὐχ ἦσσαν αὐτοῖ ἀφελῆσαι ὑμᾶς, ἢ τυχεῖν τούτου. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀπὸ τε οἰκουμένων τῶν πόλεων, καὶ ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν νέμεσθαι, ἐπειδὴ εἰδείσατε ὑπὲρ ὑμῶν καὶ οὐχ ἡμῶν τοπλέον, ἐβοηθήσατε ὅτε γοῦν ἦμεν ἔτι σῶσι, οὐ παρεγένεσθε· ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι ὀρμώμενοι, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν βραχείᾳ ἐλπίδι οὔσης κινδυνεύοντες, ξυνεσώσαμεν ὑμᾶς τε τὸ μέρος, καὶ ἡμᾶς αὐτούς. εἰ δὲ προσεχωρήσαμεν πρότερον τῷ Μήδῳ, δείσαντες, ὥσπερ καὶ ἄλλοι, περὶ τῆς χώρας, ἢ μὴ ἐτολμήσαμεν ὕστερον ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς, ὡς διεφθαρμένοι, οὐδὲν ἂν ἔτι ἔδει ὑμᾶς μὴ ἔχοντας ναῦς

urbe relicta & re familiari eversa, ne sic quidem reliquorum sociorum communionem deserere, neque dispersi, inutiles ipsis esse; naves conscendere, & periculum adire, nec vobis succensere, quod nobis auxilium ante non tulissetis. Quamobrem nos non minorem utilitatem vobis attulisse, quam accepisse nos, praedicamus. Vos enim ex urbibus, quae habitabantur, profecti, utque eas in posterum habitaretis, postquam vobis magis, quam nobis timere coepistis, auxilium tulistis: quo enim tempore adhuc eramus salvi, vos nobis praesto non fuistis. Nos vero ex urbe, quae iam nulla erat, profecti, & pro ea, de cuius salute perexiguam spem habebamus, periculis nos obiicentes, & vos pro virili & nos ipsos una servavimus. Sed si Medis ante nos adiunxissetus, agro nostro, ut & ceteri, timentes; aut si postea, quasi prostigati naves conscendere ausi non fuissetus: profecto vos, qui classem su-

ικανὰς ναυμαχεῖν, ἀλλὰ κατ' ἡσυχίαν ἀν αὐτῷ προ-
εχώρησε τὰ πράγματα ἢ ἐβούλετο.

σε'. Ἄρ' αἷσι ἐσμὲν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυ-
μίας ἕνεκα τῆς τότε, καὶ γνώμης ξυνέσεως, ἀρχῆς τε
ἧς ἔχομεν, τοῖς Ἑλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιθρόνως
διακεῖσθαι; καὶ γὰρ αὐτὴν τήνδε ἐλάβομεν οὐ βιασά-
μενοι, ἀλλ' ὑμῶν μὲν οὐκ ἐβελησάντων παραμεῖναι πρὸς
τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου, ἡμῖν δὲ προσελθόντων τῶν
ξυμμάχων, καὶ αὐτῶν δεηθέντων ἡγεμόνας καταστή-
ναι. ἔξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἔργου κατηναγκάσθημεν τὸ πρῶ-
τον προαγαγεῖν αὐτὴν ἐς τόδε, μάλιστα μὲν ὑπὸ δέους,
ἔπειτα δὲ καὶ τιμῆς, ὕστερον καὶ ἀφελείας. καὶ οὐκ
ἀσφαλὲς ἔτι ἐδόκει εἶναι, τοῖς πολλοῖς ἀπηχθήμενος,
καὶ τινῶν καὶ ἤδη ἀποστάντων κατεστραμμένων, ὑμῶν
τε ἡμῖν οὐκέτι ὁμοίως φίλων, ἀλλ' ὑπόπτων καὶ δια-

tis firmam non habebatis, navali proelio certare non amplius oportuisset; sed sine certamine res ipsi barbaro ex animi sententia successissent.

LXXV. An igitur, Lacedaemonii, propter talem animi alacritatem, & prudentiam, quam tunc demonstravimus, & imperium, quod obtinemus, digni videmur, quibus Graeci adeo invident? Nam hoc ipsum accepimus, non per vim, sed tum, quia vos ad persequendas reliquias belli contra barbarum gerendi remanere nolulistis, tum etiam, quia socii ad nos accesserunt, & nos orarunt, ut suarum copiarum duces esse vellemus. Itaque vi & natura ipsius rei, imperium ipsum in hunc statum primum perducere coacti sumus, praecipue quidem prae metu; deinde vero, honoris etiam causa; postremo etiam, utilitatis gratia: nec amplius tutum nobis esse videbatur, cum multis invidi essemus, quin etiam cum nonnullos, qui a nobis defecerant, iam subegissemus, vosque

Φόρων ὄντων, ἀνέντας κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ἂν αἱ ἀποστάσεις πρὸς ὑμᾶς ἐγίγοντο. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον, τὰ ξυμφέροντα τῶν μεγίστων πέρι κινδύνων εὖ τίθεσθαι.

οστ'. Ὑμεῖς γοῦν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τὰς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεις ἐπὶ τὸ ὑμῖν ὠφέλιμον καταστησάμενοι ἐξηγεῖσθε· καὶ εἰ τότε ὑπομείναντες διὰ παντὸς ἀπήχθεσθε ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥσπερ ἡμεῖς, εὖ ἴσμεν μὴ ἂν ἦσσαν ὑμᾶς λυπηροῦς γενομένουσ τοῖς ξυμμάχοις, καὶ ἀναγκασθέντας ἂν ἢ ἀρχεῖν ἐγκρατῶς, ἢ αὐτοὺς κινδυνεύειν. οὕτως οὐδ' ἡμεῖς θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν, οὐδ' ἀπο τοῦ ἀνθρωπέου τρόπου, εἰ ἀρχὴν τε διαδομένην ἐδεξάμεθα, καὶ ταύτην μὴ ἀνεῖμεν, ὑπὸ τῶν μεγίστων νικηθέντες, τιμῆς, καὶ δέους, καὶ ὠφελείας· οὐδ' αὖ πρῶτοι τοῦ τοιούτου ὑπάρξαν-

nobis non amplius aequae, ac ante, essetis amici, sed suspectos nos haberetis, nobisque essetis inimici, imperio deposito periclitari: nam qui a nobis defecissent, illi se vobis adiunxissent. Nec ulli mortalium est invidendum, si in maximis periculis constitutus suis rationibus prospiciat, quam optime potest.

LXXVI. Nam vos quoque Lacedaemonii, civitatibus, quae sunt in Peloponneso, imperatis, ea reipublicae administrandae forma in singulis constituta, quam vobis conducere putatis. Quod si tunc in imperio semper permanentes, hominum odia vobis contraxissetis, quemadmodum nos; scimus profecto, vos non minus, quam nos hodie sumus, graves & acerbos sociis futuros fuisse, & in necessitatem venturos vel fortiter dominandi, vel de propria salute non sine periculo dimicandi. Ita ne nos quidem ullum animadvertendum, aut ab hominum institutis alienum facinus fecimus, si imperium nobis traditum acceperimus, idque susceptum deponere nolimus, tribus maximis rebus coacti, honore, metu,

τες, ἀλλ' αἰεὶ καθεστῶτος, τὸν ἥσσω ὑπὸ τοῦ δυνατω-
τέρου κατείργεσθαι ἄξιόν τε ἅμα νομιζόντες εἶναι, καὶ
ὑμῖν δοκοῦντες, μέχρις οὗ τὰ ξυμφέροντα λογιζόμενοι,
τῷ δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε· ὃν οὐδεὶς πω, παρατυ-
χὸν ἰσχυρὸν τι κτήσασθαι, προβέβηκε, τοῦ μὴ πλέον ἔχειν
ἀπετράπετο. ἐπαινέσθαι τε ἄξιον οἵτινες χρησάμενοι
τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ὥστε ἐτέρων ἄρχειν, δικαιοτέροι
ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γένωνται. ἄλλους γ'
ἂν οὖν οἰόμεθα, τὰ ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι ἂν μάλι-
στα εἴτι μετριάζομεν· ἡμῖν δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπιεικοῦς ἀδο-
ξία τοπλέον ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη.

οζ'. Καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολαίαις
πρὸς τοὺς ξυμμάχους δίκαις, καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐν

& utilitate. Neque vero nos primi huius exempli auctores fui-
mus: sed perpetuo naturae iure est constitutum, ut imbecillior a
potentiore coërceatur. Praeterea hoc ipsum fecimus, tum quia nos
hoc imperio dignos esse iudicabamus, tum etiam quia vel vobis
eo digni visi sumus ad hoc usque tempus, quo rem utilitate me-
tientes, quadam aequitatis specie utimini; quam aequitatem nul-
lus dum (quotiescunque rei per vim parandae occasio sese ipsi
obtulit) proponens, & utilitati anteponens, a rebus suis amplifi-
candis est deterritus. Dignique sunt laude, qui humanum inge-
nium secuti, ut aliis imperarent, in suo dominatu fuerunt aequio-
res, quam imperii, quod obtinebant, magnitudo ferret. Profecto
si qui alii hoc nostro imperio potirentur, manifestissime (ut arbi-
tramur) declararent, quam modeste nos in eo geramus. Quam-
quam ex hac nostra modestia plus vituperationis, quam laudis,
immerito reportamus.

LXXVII. Quamvis enim in iudiciis de contractu, cum sociis
disceptantes, de iure nostro decedamus, quamvis etiam iisdem iu-

ταῖς ὁμοίαις νόμοις ποιήσαντες τὰς κρίσεις, Φιλοδικεῖν
 δεκκοῦμεν. καὶ οὐδεὶς σκοπεῖ αὐτῶν, τοῖς καὶ ἄλλοῖς
 που ἔχουσιν ἀρχήν, καὶ ἦσσαν ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπη-
 κόους μετρίοις οὖσι διότι τοῦτο οὐκ ὀνειδίζεται. βιάζε-
 σθαι γὰρ οἷς ἂν ἐξῆ, δικάζεσθαι οὐδὲν προσδέονται.
 οἱ δὲ, εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὀμιλεῖν, ἤν
 τι παρὰ τὸ μὴ οἶεσθαι χρῆναι, ἢ γνώμη, ἢ δυνάμει
 τῇ διὰ τὴν ἀρχήν, καὶ ὑπωσοῦν ἐλασσωθῶσιν, οὐ τοῦ
 πλείονος μὴ στερισκόμενοι, χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τοῦ
 ἐνδεοῦς, χαλεπώτερον φέρουσιν ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀπο-
 βέμενοι τὸν νόμον, φανερώς ἐπλεονεκτοῦμεν. ἐκείνως δὲ
 οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον ὡς οὐ χρεῶν τὸν ἦσσω τῶ κρα-
 τοῦντι ὑποχωρεῖν. ἀδικούμενοί τε, ὡς ἔοικεν, οἱ ἀνθρώ-
 πει μᾶλλον ὀργίζονται, ἢ βιαζόμενοι. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ

*diciis, iisdemque legibus, quibus & nos ipsi apud nos utimur,
 parique conditione cum illis disceptemus, tamen litigiosi esse vi-
 demur: & eorum nemo considerat, cur hoc ipsum crimen cum ex-
 probratione non obiiciatur iis etiam, qui usquam alibi imperium
 habent, & qui in subditos minus modeste se gerunt, quam nos.
 Illis enim, qui rei per vim gerendae potestatem habent, nullis iu-
 diciis est opus. At illi nostri socii, assueti iam aequo iure nobis-
 cum disceptare, si quid illis vel nostro iudicio, vel propter impe-
 riū potentiam, vel etiam quomodocunque fuerit detractum, quod
 ipsi sibi non detrahendum putarint, non habent gratiam de plu-
 ribus non ereptis; sed modicum illud, quod detractum est, gra-
 vius ferunt, quam si statim ab initio, deposito iuris instituto,
 aperte vim fecissemus. Illo enim modo ne ipsi quidem contra nos
 dicere potuissent, non oportere inferiorem superiori cedere. Homi-
 nes enim, (ut est verisimile) cum iniuriā afficiuntur, magis in-
 dignantur, quam cum vim patiuntur. Nam quod ab eo profi-*

τοῦ ἴσου, δοκεῖ πλεονεκτεῖσθαι τὸ δ' ἀπὸ τοῦ κρείτ-
 τερος, καταναγκάζεσθαι. ὑπὸ γούν τοῦ Μήδου δεινό-
 τερα τούτων πάσχοντες ἠνείχοντο· ἡ δὲ ἡμετέρα ἀρχή,
 χαλεπὴ δοκεῖ εἶναι. εἰκότως τὸ παρὸν γὰρ αἰεὶ βαρὺ
 τοῖς ὑπηκόοις. ὑμεῖς γ' ἂν οὖν εἰ καθελόντες ἡμᾶς ἄρ-
 ξαίτε, τάχα ἂν τὴν εὐνοίαν, ἣν διὰ τὸ ἡμέτερον θέος
 εἰλήφατε, μεταβάλοιτε· εἶπερ οἷα καὶ τότε πρὸς τὸν
 Μῆδον δι' ὀλίγου ἠγησάμενοι ἀπεδείξατε, ὅμοια καὶ νῦν
 γνώσεσθε. ἄμικτα γὰρ τάτε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα
 τοῖς ἄλλοις ἔχετε, καὶ προσέτι εἰς ἕκαστος ἐξῶν, οὔτε
 τούτοις χρεῖται, οὐδ' οἷς ἡ ἄλλη Ἑλλάς νομίζει.

οἴ. Βουλευέσθε οὖν βραδέως, ὡς οὐ περὶ βραχέων
 καὶ μὴ ἀλλοτρίαις γνώμαις καὶ ἐγκλήμασι πεισθέν-
 τες, οἰκεῖον πόνον πρόσθησθε. τοῦ δὲ πολέμου τὸν

*ciscitur, qui est pari conditione, id propter pluris habendi cupi-
 ditatem contra iuris aequabilitatem fieri videtur. Quod vero fit a
 potentiore, hoc ab inevitabili necessitate proficisci videtur. Idcirco
 etiam nostri socii, quamvis iniurias his graviores a Medo pate-
 rentur, tamen tolerabant. At nostrum imperium durum esse vide-
 tur, nec immerito: nam praesens rerum status subditis est semper
 gravis. Sed vos, si everso dominatu nostro dominaremini, for-
 tasse benevolentiam, quam propter nostri metum suscepistis, mu-
 taretis; si modo nunc quoque talia facinora vobis facienda cense-
 retis, qualia vel tunc exiguo illo tempore edidistis, quo, in bello
 contra Medum gerendo, praesuisistis. Vestra enim instituta cum
 nullis aliis communia habetis: propterea cum unusquisque de
 vobis peregre proficiscitur, neque his vestris institutis utitur, ne-
 que illis, quibus reliqua Graecia solet uti.*

LXXVIII. Quare maturius consultetis, utpote de rebus non
 parvis: neque consiliis & criminationibus alienis industi, laborem

παράλογον, ὅσος ἐστὶ, πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι, προ-
 διάγνωτε. μηκυνόμενος γὰρ Φιλεΐ ἐς τύχαις τὰ πολλὰ
 περιίστασθαι. ὧν ἴσον τε ἀπέχομεν, καὶ ὀποτέρως
 ἔσται, ἐν ἀδήλῳ κινδυνεύεται. ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς
 τοὺς πολέμους, τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται ἢ χρεῖν
 ὕστερον δρᾶν· κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη, τῶν λόγων ἀπτον-
 ται. ἡμεῖς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ πῶ τοιαύτῃ ἀμαρτία ὄντες,
 οὐτ' αὐτοῖ, οὐθ' ὑμᾶς ὀρῶντες, λέγομεν ὑμῖν, ἕως ἔτι
 αὐθαίρετος ἀμφοτέροις ἢ εὐβουλία, σπονδὰς μὴ λύειν,
 μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὄρκους, τὰ δὲ διάφορα δίκη
 λύεσθαι κατὰ τὴν ξυνηθήκην. ἢ θεοὺς τοὺς ὄρκίους μάρ-
 τυρας ποιούμενοι, πειρασόμεθα ἀμύνεσθαι πολέμου
 ἄρχοντας ταύτῃ ἢ ἂν ὑφηγήσθε.

οἱ. Τοιαῦτα μὲν οἱ Ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπειδὴ δὲ τῶν
 συμμαχῶν ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα

*proprium praeter superiores vobis nunc imponatis. Incertos autem
 belli eventus, eorumque magnitudinem, antequam in ipso verser-
 mini, animo praecipite. Bellum enim, quod producitur, plerum-
 que calamitosos exitus habere solet. A quibus utrique & pariter
 absumus, & utro modo res sit cessura, incerta alea tentatur. Et
 homines plerique, cum ad bellum proficiscuntur, res prius aggre-
 diuntur, quis postea gerere oportebat. Cum autem malis iam pre-
 muntur, consultationibus utuntur. Cum igitur neque nos ipsi ad-
 huc in ulla huiusmodi culpa simus, neque vos in ea esse videam-
 us, vos monemus, dum integrum est, utrisque rectè consultare,
 ne foedera frangatis, neve iusiurandum violetis, sed controver-
 sias iudicio dirimatis ex foederis pacto. Alioqui Deos foederum
 ac iurisiurandi praesides contestati, vos, si bello nos lacestatis,
 propulsare conabimur, ea via, qua praeiveritis.*

LXXIX. Haec Athenienses dixerunt. Postquam autem

τὰ ἐς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀ ἔλεξαν, μετασθησάμενοι πάντας, ἐβουλευόντο κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, περὶ τῶν παρόντων. καὶ τῶν μὲν πλεόνων ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰ γνῶμαι ἔφερον, ἀδικεῖν τε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη, καὶ πολεμητέα εἶναι ἐν τάχει. παρελθὼν δὲ Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς δοκῶν εἶναι καὶ σώφρων, ἔλεξε τοιάδε.

π'. ΚΑΙ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ἔρῳ ὥστε μῆτε ἀπειρία ἐπιθυμῆσαι τινα τοῦ ἔργου (ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ πάθειεν) μῆτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλες νομίσαντα. εὐροίτε δ' ἂν τὸν πόλεμον τόνδε, περὶ ᾧ νῦν βουλευέσθε, οὐκ ἂν ἐλάχιστον γενόμενον, εἰ σωφρόνως τις αὐτὸν ἐκλογίζοιτο. πρὸς μὲν γὰρ τοὺς Πελοποννησίους καὶ τοὺς ἀστυγεῖτανας παρόμοιος ἡμῶν

Lacedaemonii audierunt fociorum querelas adversus Athenienses, & quae Athenienses dixerant, summotis omnibus, inter se ipsos de rebus praesentibus consultare coeperunt. Atque maior illorum pars consentiens eandem tulit sententiam, Athenienses iam iniuste agere, & quamprimum bellum esse faciendum. Archidamus vero ipsorum rex, qui & prudens & modestus vir esse videbatur, in medium progressus, hanc habuit orationem.

LXXX. IPSE quoque, Lacedaemonii, multorum iam bellorum sum peritus, & illos de vobis, qui sunt eadem aetate, quia ego, pari peritia praeditos esse video; ita ut propter imperitiam nullus ipsorum belli cupidus sit futurus, (quod multis accidit,) neque id bonum ac tutum sit iudicaturus. Hoc autem bellum, de quo nunc consultatis, si quis ipsum sapienter perpenderit, non minimum fore comperiet. Nam adversus quidem Peloponnesios & finitimos Thucyd. Vol. I.

ἢ ἀλιή, καὶ διὰ ταχέων οἷόν τε ἐφ' ἕκαστα ἐλθεῖν πρὸς δὲ ἀνδρας οἱ γῆν τε ἑκάς ἔχουσι, καὶ προσέτι θαλάσσης ἐμπειρότατοί εἰσι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ, καὶ ναυσὶ, καὶ ἵπποις, καὶ ὄπλοις, καὶ ὄχλῳ, ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἐνὶ γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἔστιν ἔτι δὲ καὶ συμμάχους πολλοὺς φόρου ὑποτελεῖς ἔχουσι πῶς χρὴ πρὸς τούτους ῥαδίως πόλεμον ἀρασθαι, καὶ τίνι πιστεύσαντας, ἀπαρασκευοὺς ἐπειχθῆναι; πότερον ταῖς ναυσὶν; ἀλλ' ἥσσοις ἐσμέν. εἰ δὲ μελετήσομεν, καὶ ἀντιπαρασκευασθῆσόμεθα, χρόνος ἐνέσται. ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν; ἀλλὰ πολλῶ ἔτι πλεόν τούτου ἐλλείπομεν, καὶ οὔτε ἐν κοινῷ ἔχομεν, οὔτε ἐτοίμως ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν.

πα'. Τὰχ' ἂν τις θαρσοίη ὅτι τοῖς ὄπλοις αὐτῶν

timos nostrae vires sunt prope pares, & cito ad singula eorum oppida venire possumus. Sed adversus viros, qui & agrum procul incolunt, & praeterea rerum maritimarum sunt peritissimi, & ceteris omnibus rebus optime sunt instructi, & privatis, & publicis opibus, & navibus, & equis, & armis, & hominum copia, quarta in nulla alia Graeciae parte est, in uno dumtaxat loco, (praeterea vero multos socios velligales habent,) quo tandem modo bellum adversus istos facile suscipere oportet? & qua re fretos, cum simus imparati, nos adeo festinare? An classe? At hac inferiores sumus. Sed si ei parandae operam demus, & nos adversus illos instruamus, in hac paranda tempus teretur. Sed fortasse pecunia? At ista multo etiam sumus inferiores, nec in aerario habemus, neque ex privatis facultatibus promte conferre possumus.

LXXXI. *Confidat forsitan aliquis, quod armis & hominum*

καὶ τῷ πλήθει ὑπερφέρμεν, ὥστε τὴν γῆν δηοῦν ἐπι-
 Φειτῶντες. τοῖς δὲ ἄλλη γῆ ἔστι πολλή ἢς ἄρχουσι,
 καὶ ἐκ θαλάσσης ὧν δέονται ἐπάξονται. εἰ δ' αὖ τοὺς
 ἔυμμάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα, δεήσει καὶ τού-
 τοις ναυσὶ βοηθεῖν, τὸ πλεόν οὔσι νησιώταις. τίς οὖν
 ἔσται ἡμῶν ὁ πόλεμος; εἰ μὴ γὰρ ἢ ναυσὶ κρατήσομεν,
 ἢ τὰς προσόδους ἀφαιρήσομεν, ἀφ' ὧν τὸ ναυτικὸν τρε-
 φουσι, βλαψόμεθα ταπλέω. καὶ τούτῳ οὐδὲ κατα-
 λυέσθαι ἔτι καλόν' ἄλλως τε καὶ εἰ δόξομεν ἄρξαι
 μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. μὴ γὰρ δὴ ἐκεῖνη γε τῇ ἐλπίδι
 ἐπαιρώμεθα, ὡς ταχὺ παυθήσεται ὁ πόλεμος, ἢ τὴν
 γῆν αὐτῶν τάμωμεν. δέδοικα δὲ μᾶλλον μὴ καὶ τοῖς
 παισὶν αὐτὸν ὑπολίπωμεν. οὕτως εἰκὸς Ἀθηναίους Φρο-
 νήματι, μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι, μήτε ὥσπερ ἀπειρούς
 καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ.

*multitudine illos superemus, ut illorum agrum incursionibus va-
 stare possimus. At illis est etiam alius ager longe lateque patens,
 quem in sua ditione habent, & res, quibus indigebunt, mari ve-
 etas importabunt. Quod si horum socios ad defectionem sollicitare
 conemur, quoniam horum maior pars insulas incolit, his etiam
 auxilium classe ferre oportebit. Quodnam igitur erit hoc nostrum
 bellum? Nam nisi aut classe sumus superiores, aut illorum vesti-
 galia, unde classes alunt, subtrahamus, plus damni capiemus,
 quam dabimus. Atque in hoc rerum statu ne honestum quidem
 amplius fuerit bellum deponere: praesertim si nos diffidii auctores
 praecipui fuisse videamur. Neque vero illa spe efferamur, hoc
 bellum cito sedatum iri, si agrum ipsorum vastemus. Immo vero
 vereor, ne liberis etiam nostris ipsum relinquamus. Verisimile enim
 est, Athenienses adeo excelsa esse animo, ut neque agro serviant,
 neque, tanquam imperiti, bello consternentur.*

πβ'. Οὐ μὴν οὐδὲ ἀναισθητῶς αὐτοὺς κελεύω τούς τε ξυμμάχους ἡμῶν ἕαν βλάπτειν, καὶ ἐπιβουλευόντας μὴ καταφωρᾶν, ἀλλὰ ὅπλα μὲν μήπω κινεῖν, πέμπειν δὲ καὶ αἰτιάσθαι μῆτε πόλεμον ἄγαν δηλοῦντας, μὴ ὡς ἐπιτρέψομεν· καὶ τούτῳ καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐξαρτύεσθαι, ξυμμάχων τε προσαγωγῇ, καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, εἴ ποθέν τινα ἢ ναυτικοῦ ἢ χρημάτων δύναμιν προσληψόμεθα. ἀνεπίφθονον δὲ, ὅσοι ὡσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα, μὴ Ἑλληνας μόνον ἀλλὰ καὶ βαρβάρους προσλαβέντας, διασωθῆναι. καὶ τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκποριζώμεθα. καὶ ἦν μὲν ἐπακούσασί τι πρεσβευομένων ἡμῶν, ταῦτα ἀρισταὶ ἦν δὲ μὴ, διελθόντων ἐτῶν δύο καὶ τριῶν, ἄμεινον ἤδη, ἦν δεκῆ, πεφραγμένοι, ἴμεν ἐπ' αὐτούς. καὶ ἴσως

LXXXII. *Verumtamen non sum etiam vobis auctor, ut & nostros socios ab illis laedi stupide sinatis, & illos, nobis insidiantes, in facinore manifesto deprehensos non arguatis. Sed censeo, arma nondum movenda: at legatos mittendos Athenas, & de iniuriis, quas sociis fecerunt, expostulandum; ita tamen, ut neque nimis aperte bellum declarent, & significant, nos haud permissuros, ut haec diutius faciant. Interea vero censeo, nostras ipsorum res parandas, & socios, tam Graecos, quam barbaros, nobis conciliandos, si forte vel classis, vel pecuniae vires aliquas alicunde nobis praeterea adiungere possimus. Non est autem invidendum, nec vitio vertendum illis, qui insidiis appetiti, (quemadmodum & nos ab Atheniensibus nunc insidiis appetimur) saluti suae consulunt, non solum Graecos, sed etiam barbaros sibi adiungentes. Simul etiam nostras fortunas expromamus. Quod si nostros legatos audierint, hoc erit optimum: sin minus, duorum triumve annorum elapsorum spatio, iam melius instructi,*

ὄρωντες ἡμῶν ἤδη τὴν τε παρασκευὴν, καὶ τοὺς λόγους αὐτῇ ὅμοια ὑποσημαίνοντας, μᾶλλον ἂν εἴκοιεν, καὶ γῆν ἔτι ἀτμητον ἔχοντες, καὶ περὶ παρόντων ἀγαθῶν καὶ οὕτω ἐσθαρμένων βουλευόμενοι. μὴ γὰρ ἄλλο τι νομίσητε τὴν γῆν αὐτῶν ἢ ὄμηρον ἔχειν καὶ οὐχ ἦσσαν, ὅσω ἄμεινον ἐξεύργασται. ἢς Θείδεσθαι χρὴ ὡς ἐπιπλείστον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνειαν καταστήσαντας αὐτοὺς, ἀληπτοτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμνοῦμεν αὐτὴν, ὁρᾶτε ὅπως μὴ αἰσχίον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοποννήσῳ πράξωμεν. ἐγκλήματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων καὶ ἰδιωτῶν οἷόν τε καταλῦσαι. πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀραμένους ἔνεκα τῶν ἰδίων, ὃν οὐχ ὑπάρχει εἰδέναι καθότι χωρήσει· οὐ ράδιον εὐπρεπῶς θεῖσθαι.

πγ'. Καὶ ἀνανδρία μηδενὶ, πολλοὺς μᾶ πόλει μὴ

bellum illis, si visum fuerit, inferemus. Et fortasse, cum nostros apparatus iam cernent, & verba ipsis idem significantia, facilius cedent, & agrum adhuc integrum habentes, & de praesentibus bonis, & nondum ab hoste corruptis, deliberantes. Nihil enim aliud ipsorum agrum esse putetis, quam obsidem, quem habetis: atque eo magis, quo melius est cultus: cui quam diutissime parcere, neque illos, ad desperationem a vobis compulsos, expugnatu difficiliore reddere oportet. Si enim imparati, sociorum criminationibus sollicitati ac impulsivi, ipsum vastemus, videte, ne plus dedecoris ac damni, quam decoris ac emolumentum Peloponneso, afferamus. Nam publicae quidem ac privatae criminationes dilui, tollique possunt: bellum vero, quod privatorum causa ab universis est susceptum, cuius incertus eventus sciri non potest, honeste deponere non est facile.

LXXXIII. Neque cuiquam ignavia videatur esse, quod multi

ταχὺ ἐπελθεῖν, δοκεῖτω εἶναι. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκείνοις οὐκ ἐλάσσους χρήματα φέροντες ζύμμαχοι· καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὀπλων τοπλέον, ἀλλὰ δαπάνης, δι' ἣν τὰ ὀπλα ὠφελεῖ, ἄλλως τε καὶ ἡπειρώταις πρὸς θαλασσίους. πορισώμεθα οὖν πρῶτον αὐτήν, καὶ μὴ τοῖς τῶν ζυμμάχων λόγοις πρότερον ἐπαιρώμεθα. οἵπερ δὲ καὶ τῶν ἀποβαινόντων τοπλέον ἐπ' ἀμφοτέρα τῆς αἰτίας ἔξομεν, οὔτοι καὶ καθ' ἡσυχίαν τὶ αὐτῶν προΐδωμεν.

πδ'. Καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, μὴ αἰσχύνεσθε. σπεύδοντές τε γὰρ, σχολαίτερον ἂν παύσαισθε, διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν· καὶ ἅμα ἐλευθέραν καὶ εὐδοξοτάτην πόλιν διὰ παντὸς νεμόμεθα. καὶ δύναται μάλιστα σωφροσύνη ἔμφρων τοῦτ' εἶναι. μόνοι γὰρ δι' αὐτὸ εὐπραγίαις τε οὐκ ἐξυβρίζομεν, καὶ ζυμφοραῖς ἥσσον ἐτέρων εἴκομεν· τῶν τε

unicam civitatem celeriter non invadant. Sunt enim & illis non pauciores, quam nobis, socii, qui tributum pendunt. Et bellum geritur non tam armis, quam pecuniis, quae in eo gerendo consumuntur, & propter quas ipsa arma sunt utilia, praecipue vero hominibus mediterraneis adversus maritimos. Primum igitur has paremus, & promamus, neque sociorum verbis impulsī, ad bellum movendum prius feramur. Qui enim eorum, quae sunt evenitura, causam in utramque partem magis sustinebimus, quam ulli alii, iidem etiam per otium aliquid eorum provideamus.

LXXXIV. Nec tarditatis atque cunctationis, quam socii in nobis maxime reprehendunt, vos pudeat. Nam si ad bellum properetis, serius id finietis, quod imparati id susceperitis. Simul etiam liberam & clarissimam civitatem semper incolimus. Atque hoc, quod nobis vitio vertitur, modestia prudens maxime esse potest. Soli enim propter hoc ipsum & secundis rebus non sumus

ζῶν ἐπαίνῳ ἐποτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ τὰ δεινὰ, παρὰ τὸ
 δοκοῦν ἡμῖν, οὐκ ἐπαιρόμεθα ἠδονῇ. καὶ ἦν τις ἄρα ζῶν
 κατηγορία παροξύνῃ, οὐδὲν δὴ μᾶλλον ἀχθισθέντες
 ἀνεπίσθημεν. πολεμικοὶ τε καὶ εὐβουλοὶ διὰ τὸ
 εὐκοσμον γιγνόμεθα, τὸ μὲν, ἔτι αἰδῶς σωφροσύνης
 πλεῖστον μετέχει, αἰσχύνῃς δὲ εὐψυχία· εὐβουλοὶ δὲ,
 ἀμαθέστεροὶ τῶν νόμων τῆς ὑπεροψίας παιδευόμενοι,
 καὶ ζῶν χαλεπότητι σωφρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνη-
 κουστῆιν. καὶ μὴ τὰ ἀχρεῖα ζυνετοὶ ἄγαν ὄντες, τὰς
 τῶν πολεμίων παρασκευὰς λόγῳ καλῶς μεμφόμενοι,
 ἀνομοίως ἔργῳ ἐπεξίεναι· νομίζειν δὲ τὰς τε διανοίας
 τῶν πέλας παραπλησίους εἶναι, καὶ τὰς προσπιπτού-
 σας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς. αἰεὶ δὲ ὡς πρὸς εὐβου-
 λευμένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζόμεθα. καὶ

insolentes, & adversis minus, quam alii, cedimus. Neque move-
mur illecebris eorum, qui, praeter nostram sententiam, cum lau-
datione ad pericula subeunda nos instigant. Et si quis cum vitu-
peratione nos ad idem incitet, ei tamen non magis, dolore com-
moti, assentimur. Et propter hanc modestiam & bellicosi & cir-
cumspecti sumus: bellicosi quidem, quia verecundia plurimum ha-
bet modestiae, & fortitudo plurimum verecundiae. Circumspecti
vero, quia simplicius instituihur, quam ut leges contemnamus;
& severitate adhibita, modestius, quam ut iis non pareamus:
simul etiam quia in rebus inanibus non sumus admodum sollertes,
ita ut hostium apparatus oratione magna vituperantes, re ipsa
dissimiliter eum persequamur. Sed ita instituihur, ut & aliorum
cogitationes nostris similes esse, & fortunae casus oratione expli-
cari non posse existimemus. Semper autem, ut adversus bene con-
sultos adversarios, re factisque nos praeparamus: neque spes no-
stras in peccatis, quae forsitan illi committent, sed in nostra

οὐκ ἐξ ἐκεινῶν ὡς ἀμαρτησομένων ἔχειν δεῖ τὰς ἐλπίδας, ἀλλ' ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοουμένων. πολὺ τε διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου, κράτιστον δὲ εἶναι ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται.

πέ'. Ταύτας οὖν ἅς οἱ πατέρες τε ἡμῖν παρέδσαν μελέτας, καὶ αὐτοὶ διαπαντὸς ὠφελούμενοι ἔχομεν, μὴ παρῶμεν, μηδ' ἐπειχθέντες ἐν βραχεῖ μορίῳ ἡμέρας, περὶ πολλῶν σωμάτων καὶ χρημάτων, καὶ πόλεων, καὶ δοξῆς, βουλευσώμεν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον ἑτέρων, διὰ ἰσχύιν. καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ τῆς Ποτιδαίας, πέμπετε δὲ περὶ ὧν οἱ ξύμμαχοί Φασιν ἀδικεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐτοιμῶν ὄντων αὐτῶν δίκας δοῦναι. ἐπὶ δὲ τὸν διδόντα, οὐ πρότερον νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικοῦντα ἰέναι. παρασκευάζεσθε δὲ τὸν πόλεμον ἅμα. ταῦτα γὰρ καὶ κράτιστα

ipforum cautione, tutisque consiliis collocare oportet. Nec existimandum est multum interesse inter hominem, & hominem: at illum, qui in maxima necessitate eruditur, praestantissimum esse.

LXXXV. *Haec igitur instituta, quae maiores nobis tradiderunt, quaeque nobis ipsis, ea perpetuo retinentibus, magno emolumento suere, ne abiiciamus; neve in exigua diei particula, de multis capitibus, de pecuniis, urbibus, & de gloria, properantes decernamus: at per otium hisce de rebus mature consultemus. Hoc autem nobis magis, quam aliis, propter potentiam facere licet. Et legatos ad Athenienses mittite, qui cum illis exposculent de Potidaea; mittite etiam de iniuriis, quibus socii se ab illis affectos dicunt, praesertim cum ipsi parati sint, iure disceptare. Ei vero, qui se iudicio offert, bellum ut iniuriam facienti prius inferre non licet. Simul etiam bellum, & res ad hoc necessarius, parate. Haec enim si faciatis, consilium & vobis ipsis optimum,*

βουλεύσεσθε, καὶ τοῖς ἐναντίοις Φοβερῶτατα. Καὶ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοιαῦτα εἶπε· παρελθὼν δὲ Σθενελαΐδας τελευταῖος, εἰς τῶν Ἐφόρων τότε ὄν, ἔλεξε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧδε.

πστ'. ΤΟΥΣ μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γιγνώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς, οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους Ξυμμάχους, καὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε, πρὸς δ' ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλασίας ζημίας ἄξιοί εἰσιν, ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηται. ἡμεῖς δὲ ὅμοιοι καὶ τότε καὶ νῦν ἔσμεν, καὶ τοὺς Ξυμμάχους, ἣν σωφρονῶμεν, οὐ περισφόμεθα ἀδικουμένους, οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν· οἷδ' οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά ἐστι πολλὰ καὶ νῆες καὶ ἵπποι· ἡμῖν δὲ Ξύμμαχοι ἀγαθοὶ,

& adversariis maxime formidandum inibitis. Archidamus quidem haec dixit: Sthenelaidas vero, qui tunc unus erat ex Ephoris, postremus in medium progressus, ita Lacedaemonios est allocutus.

LXXXVI. *EQUIDEM* longam Atheniensium orationem non intelligo, nam in suis laudibus praedicandis multi fuerunt; nihil tamen responderunt, quod non iniuria nostros socios & Peloponnesum affecerint. Atqui si contra Medos quidem olim boni fuerunt, iam vero contra nos improbi sunt; duplici poena sunt digni, quod mali ex bonis sint effecti. Nos vero semper nostri similes & tunc fuimus, & nunc sumus; neque (si sapimus) socios nostros iniuria affici per negligentiam sinemus, neque auxilium ipsis mittere cunctabimur. Ipsi enim sine ulla cunctatione mala patiuntur. Aliis enim multae sunt pecuniae, naves, & equi; nobis vero boni socii, qui Atheniensibus non sunt tradendi: ne-

οὐς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν, οὐδὲ δίκαις καὶ λόγους διακριτέα, μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους· ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τάχει, καὶ παντὶ σφένει. καὶ ὡς ἡμᾶς πρέπει βουλευέσθαι ἀδικουμένους, μηδεὶς διδάσκέτω. ἀλλὰ τοὺς μέλλοντας ἀδικεῖν, μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον βουλευέσθαι. ψήφίζεσθε οὖν, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν πόλεμον· καὶ μήτε τοὺς Ἀθηναίους ἔατε μείζους γίνεσθαι, μήτε τοὺς ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς ἐπίωμεν ἐπὶ τοὺς ἀδικούντας.

πρῶτον. Τοιαῦτα λέξας, ἐπεψήφισεν αὐτὸς Ἐφορος ἂν ἐς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ (κρίνουσι γὰρ βοῆ, καὶ οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοῆν ὁποτέρᾳ μείζων, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερώως ἀποδεικνυμένους τὴν γνώμην, ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὀρμηῆσαι, ἔλεξεν, Ὅτω μὲν ὑμῶν, ᾧ Λακεδαι-

que iudiciis verbisque de controversiis est disceptandum; cum & ipsi nostri socii non verbis tantum laedantur. Sed celeriter, totisque viribus auxilium ipsis est ferendum. Nec doceat nos quisquam, decere nos consultare, cum iniuria nobis infertur. Immo vero eos, qui iniuriam aliis facere parant, diu consultare decet. Quamobrem, Lacedaemonii, e dignitate Spartae bellum decernatis, nec Athenienses maiores fieri sinatis, nec socios prodamus: sed Deorum auxilio freti bellum illis, qui faciunt iniuriam, inferamus.

LXXXVII. Haec locutus, quoniam ipse Ephorus erat, in Lacedaemoniorum concione sententias rogavit. Tunc autem (nam voce, non calculis suffragia ferunt) dixit, se non posse cognoscere, utra vox esset maior. Sed, quia volebat, ipsos sententiam aperte dicentes, ad bellum movendum promptiores esse, dixit: Cui vestrum, Lacedaemonii, foede-

μόνοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαί, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκεῖνο τὸ χωρίον (δείξας τὸ χωρίον αὐτοῖς) ὅτω δὲ μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα. ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῶν πλείους ἐγένοντο οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαί λελύσθαι. προσκαλέσαντές τε τοὺς ζυμμάχους, εἶπον, Ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ζυμμάχους παρακαλέσαντες, ᾗ ἦ ᾗ ἐπαγαγεῖν ὅπως κοινῇ βουλευσάμενοι, τὸν πόλεμον ποιῶνται, ἣν δοκῆ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου διαπραξάμενοι ταῦτα· καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον, ἐὸν ἄπερ ἦλθον χρηματίσαντες. ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλησίας, τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι, ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν τριακοντευτίδων σπανδῶν προκεχωρηκυῖων, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά.

πῆ. Ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς σπονδὰς

ra rupta esse, & Athenienses iniuriam facere videntur, surgat, & in locum illum (quendam locum ipsis ostendens) discedat: cui non videntur, in alterum discedat. Illi autem, cum furrexissent, discessionem fecerunt, & longe plures fuere, quibus foedera rupta videbantur. Accitisque sociis, dixerunt: Sibi quidem videri, Athenienses iniuste agere; velle tamen & ceteros omnes socios ad suffragia ferenda accire, ut de communi consilio, si videretur, bellum facerent. Atque illi quidem, his confectis, domum abierunt. Postea vero & Atheniensium legati, rebus transactis, quarum causa venerant, inde recefferunt. Hoc autem illius concionis decretum, foedera esse rupta, factum est anno ab initis tricennalibus foederibus decimo quarto, quae post res in Euboea gestas inita fuerunt.

LXXXVIII. Lacedaemonii autem foedera rupta esse, &

λελύσθαι, καὶ πολεμητέα εἶναι, οὐ τοσοῦτον τῶν ζυμμάχων πεισθέντες τοῖς λόγοις, ὅσον Φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους, μὴ ἐπὶ μείζον δυνηθῶσιν, ὀρῶντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τῆς Ἑλλάδος ὑποχείρια ἤδη ὄντα.

πθ'. Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τρόπῳ τοιῶδε ἦλθον ἐπὶ τὰ πράγματα ἐν οἷς ἠϋξήθησαν. ἐπεὶ δὲ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐρώπης νικηθέντες καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ οἱ καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν ἐς Μυκάλην, διεφθάρησαν, Λεωτυχίδης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἠγεῖτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώρησεν ἐπ' οἴκου, ἔχων τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου ζυμμάχους· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἀπὸ Ἰωνίας καὶ Ἑλλησπόντου ζύμμαχοι, ἤδη ἀφροστηκότες ἀπὸ βασιλέως, ὑπομείναντες Σηστὸν ἐπολιόρκουν, Μήδων ἐχόντων καὶ ἐπιχειμάσαντες εἶλον αὐτὴν, ἐκλιπόντων

bellum gerendum esse decreverunt, non tam fociorum verbis inducti, quam metu, ne Athenienses fierent potentiores; quia magnam Graeciae partem illorum imperio iam subiectam videbant.

LXXXIX. Nam Athenienses hoc modo ad res gerendas venerunt, per quas creverunt. Postquam Medi ex Europa discefferunt, navali pariter ac pedestri pugna a Graecis victi, & qui ex illis ad Mycalen navibus confugerant, profligati fuerunt: Leotychides quidem Lacedaemoniorum rex, Graecorum, qui apud Mycalen erant, dux, domum abiit, cum fociis, qui ex Peloponneso venerant. Athenienses vero, & focii, qui ex Ionia & Hellesponto venerant, cum a rege iam defecissent, in illa expeditione perseverantes, obsidebant Sestum, quam Medi tenebant, & ibi hiemantes eam a barbaris derelictam ceperunt. Postea ve-

τῶν βαρβάρων. καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις. Ἀθηναίων δὲ τὸ κοινόν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπήλθον, διεκομίζοντο εὐθύς ὅθεν ὑπέξέθεντο παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν περιϋσαν κατασκευήν. καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο, καὶ τὰ τεῖχη. τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἰστήκει, καὶ οἰκίαι, αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτὸ ἐσκήνησαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν.

στ'. Λακεδαιμόνιοι δὲ, αἰσθόμενοι τὸ μέλλον, ἦλθον ἐς πρεσβείαν, τὰ μὲν, καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν ὄρωντες μήποτ' ἐκείνους, μήτε ἄλλον μηδένα τεῖχος ἔχοντα· τὸ δὲ πλεόν, τῶν ξυμμάχων ἐξστρυόντων, καὶ Φεβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ αὐτῶν τὸ πλῆθος, ὃ πρῶην οὐχ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πόλεμον τόλμαν γενεμένην.

ro ex Hellesponto in suas quique urbes navigarunt. Atheniensium vero commune, postquam barbari ipsis infesti ex regione discesserunt, statim absportarunt illinc, ubi depofuerant, liberos, uxores, & quidquid supelleſtilis supererat: feque ad urbis aedificia, & muros instaurandos parabant. Nam & exiguae ambitus murorum partes in variis locis adhuc stabant, & aedes pleraeque conciderant, paucaeque supererant, in quibus ipsi Persarum principes manserant.

·XC. Lacedaemonii vero, cum intellexissent, quod futurum erat, legati venerunt, partim quidem, quod & ipsi libentius visuri fuissent, nec illos, nec alium quemquam muros unquam habentem: partim vero, idque praecipue, quod focii illos instigarent, & metuerent cum classis eorum magnitudinem, quae paulo ante ipsis non suppetebat, tum etiam audaciam, quam in bello Medico demonstra-

ἠξίουσαν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζεω, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον ὅσοις ξυνεισθήκει ξυγκαθελεῖν μετὰ σφῶν τοὺς περιβόλους· τὸ μὲν βουλόμενον καὶ ὑποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὡς δὲ τοῦ βαρβάρου, εἰ αὖθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀπὸ ἐχυροῦ ποθέει, ὥσπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν, ὀρμασθαι τήν τε Πελοπόννησον πᾶσιν ἔφασαν ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμὴν ἰκανὴν εἶναι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, Θεμιστοκλέους γνώμη, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ταῦτ' εἰπόντας, ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν ὡς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν, εὐθὺς ἀπήλλαξαν· ἑαυτὸν δ' ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὡς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῶ ἐλομένους πρέσβεις, μὴ εὐθὺς ἐκπέμπεει, ἀλλ' ἐπισχεῖν μέχρι τοσούτου ἕως ἂν

rant. Postularunt autem ab ipsis, ne muros reficerent; sed potius omnium etiam urbium, quae extra Peloponnesum erant, quarumcunque ambitus adhuc starent, eos secum demolirentur: voluntatem quidem suam animique suspicionem, quam de Atheniensibus habebant, non declarantes; sed speciosam causam praetendentes, ne barbarus, si rursus Graeciae bellum inferret, ullum locum munitum haberet, unde contra Graecos proficisceretur, quemadmodum tunc ex Thebanorum urbe fecerat. Et Peloponnesum omnibus receptaculum & perfugium satis tutum fore, dixerunt. Athenienses vero de Themistoclis sententia Lacedaemonios, qui haec dixerant, confestim dimiserunt, illis dato responso, legatos hisce de rebus, quas dixissent, a se ad eos missum iri. Themistocles autem Atheniensibus erat auctor, ut se Lacedaemona primo quoque tempore mitterent; alioque legatos, praeter se electos, non subito emitterent: sed

ικαὸν τὸ τεῖχος αἴρωσιν ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ ἀναγκαιοτάτου ὕψους. τειχίζειν δὲ πάντας πανδημῆ τούς ἐν τῇ πόλει, καὶ αὐτούς, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, Φειδομένους μήτε ἰδίου μήτε δημοσίου εἰκοδομήματος, ὅθεν τις ὠφέλεια ἔσται ἐς τὸ ἔργον, ἀλλὰ καθαιρούντας πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάξας, καὶ ὑπειπὼν τὰ ἄλλα, ὅτι αὐτὸς τάκει πράξει, ὤχετο. καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἔλθων, οὐ προσήει πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ διῆγε, καὶ προὔφασίζετο. καὶ ὅποτε τις αὐτὸν ἔρειτο τῶν ἐν τέλει ὄντων ὅτι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν, ἔφη, Τοὺς συμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δέ τινος οὕσης αὐτούς ὑπολειφθῆναι· προσδέχεσθαι μέντοι ἐν τάχει ἤξειν, καὶ θαυμάζειν, ὡς οὕτω πάρεισιν.

στά. Οἱ δὲ, ἀκούοντες, τῷ μὲν Θεμιστοκλεῖ ἐπέι-

ramdiu retinerent, donec murum ad iustam altitudinem erexissent, ita ut ex altitudine maxime necessaria vim hostis propulsare possent. Idem etiam auctor erat, ut omnes, qui erant in urbe, ex omni ordine, aetate, sexuque, & ipsi, & uxores, & liberi muros aedificarent, nulli aut privato aut publico aedificio parcentes, unde aliquid utilitatis ad illud opus faciendum percipi posset; sed omnia di-ruentes. Cum autem ille haec docuisset, & addidisset, se curaturum cetera, quae essent illic agenda, discessit. Cumque Lacedaemona venisset, non adiit magistratus; sed rem trahebat, & speciosas causas fingebat, ac praetendebat; & quoties aliquis de summis magistratibus eum interrogasset, cur ad reipublicae magistratus non accederet: *Suos collegas a se expectari; sed eos aliqua occupatione impeditos in urbe remansisse, dicebat: se tamen sperare, eos propediem venturos, & se mirari, eos nondum adesse.*

θοντο, διὰ Φιλίαν αὐτοῦ· τῶν δὲ ἄλλων ἀφικνουμένων, καὶ σαφῶς κατηγορούντων ὅτι τειχίζεται τε καὶ ἤδη ὑψος λαμβάνει, οὐκ εἶχον ὅπως χρῆ ἀπιστῆσαι. γνοὺς δὲ ἐκεῖνος κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παράγεσθαι, ἢ πέμψαι σφῶν αὐτῶν ἄνδρας οἵτινες χρηστοὶ, καὶ πιστῶς ἀναγγελοῦσι σκεψάμενοι. ἀποστέλλουσιν οὖν καὶ περὶ αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει, κελεύων ὡς ἥκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν, καὶ μὴ ἀφεῖναι πρὶν ἂν αὐτοὶ πάλιν κομισθῶσιν. ἤδη γὰρ καὶ ἦσαν αὐτῶ οἱ ξυμπρέσβεις, Ἀβρώνυχός τε ὁ Λυσικλέους, καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀγγέλλοντες ἔχειν ἰκανῶς τὸ τεῖχος. ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφῆς, ὅποτε σαφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι

XCI. Illi vero, cum haec audirent, Themistocli quidem fidem habebant, propter amicitiam, quae ipsis cum illo intercedebat: sed cum alii venirent, & aperte arguerent, muros aedificari, atque adeo iam sublimes esse, facere non poterant, quin crederent. Quod cum ille intellexisset, suadet ipsis, ne verbis se falli paterentur; sed potius de suorum civium numero, probitatis fideique spectatae viros Athenas mitterent, qui rem diligenter inspectam, ac exploratam, fideliter renuntiarent. Illi igitur hos miserunt. Themistocles vero Atheniensibus horum adventum per nuntios clam significavit, suadens, ut, quam occultissime possent, eos retinerent, neque dimitterent, antequam ipsi domum rediissent. (Iam enim eius etiam collegae ad ipsum venerant, Abronychus Lyficlis, & Aristides Lyfimachi filius, murum iam satis altum esse nuntiantes.) Metuebat enim, ne Lacedaemonii, ubi rem plane rescivissent, se non amplius dimitterent. Athenienses igitur legatos retinuerunt,

ἀφῶσιν. οἷτε οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς πρέσβεις ὥσπερ ἐπε-
στάλη κατεῖχον· καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν τοῖς Λα-
κεδαιμονίοις, ἐνταῦθα δὴ φανερώς εἶπεν, Ὅτι ἡ μὲν
πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη, ὥστε ἰκανὴ εἶναι σώζειν
τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. εἰ δέ τι βούλονται Λακεδαι-
μόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι πρεσβεύεσθαι παρὰ σφῶν, ὡς
πρὸς διαγιγνώσκοντας τοιοῦτον ἶναί τε τά τε σφίσι αὐ-
τοῖς ξύμφορα καὶ τὰ κοινά. τὴν τε γὰρ πόλιν ὅτε ἐδό-
κει ἐκλιπεῖν ἄμεινον εἶναι, καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι,
ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν γνόντες τολμηῆσαι· καὶ ὅσα αὖ
μετ' ἐκείνων βουλευέσθαι, οὐθενὸς ὑστεροὶ γνώμῃ φα-
νῆναι. δοκεῖν οὖν σφίσι καὶ νῦν ἄμεινον εἶναι, τὴν ἐαυ-
τῶν πόλιν τείχος ἔχειν, καὶ ἰδίᾳ τοῖς πολίταις καὶ ἐς
τοὺς πάντας ξυμμάχους ὠφελιμώτερον ἔσεσθαι. οὐ
γὰρ οἷόν τ' εἶναι μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου παρασκευῆς ὁμοίον

ut ipsis per nuntios fuerat significatum. Themistocles au-
tem, cum ad Lacedaemoniorum magistratus ivisset, tunc
demum aperte dixit, *Urbem suam muris iam esse cinctam, ita
ut eos, qui in ipsa habitarent, tutari posset: sed si Lacedaemo-
nii, sociiue legationem aliqua de re ad se mittere velint, dixit,
oportere illos posthac ad se venire, ut ad homines, qui bene
dignoscerent, quid suorum, quid etiam communium commodorum
ratio postularet. Cum enim visum fuisset, satius esse, urbem re-
linquere, & naves conscendere, sine illorum consilio, re cognita,
haec facere se ausos fuisset, dixerunt. Et quibuscunque de rebus cum
illis consultare placuisset, se consilio nullo inferiores visos esse.
Sibi igitur nunc etiam videri, melius esse suam urbem moeribus
esse cinctam, idque cum privatim singulis civibus, tum etiam pu-
blice universis sociis utilius fore. Fieri enim non posse, ut, qui
non idem praesidium habent, idem consilii capiant, & idem ac*
Thucydidi. Vol. I. I

τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλευέσθαι. ἢ πάντας οὖν ἀτειχίστους ἔφη χρῆναι ξυμμαχεῖν, ἢ καὶ τάδε νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν.

στβ'. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες, ὄργην μὲν Φανεράν οὐκ ἐπαιῶντο τοῖς Ἀθηναίοις (οὐ δὲ γὰρ ἐπὶ κωλύμῃ, ἀλλὰ γνώμης παραινέσει δῆθεν τῶ κοινῶ ἐπρεσβεύσαντο. ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῶ τότε διὰ τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν μάλιστα αὐτοῖς ἐτύγχανεν) τῆς μέντοι βουλήσεως ἀμαρτάνοντες, ἀδήλως ἤχθοντο. οἱ τε πρέσβεις ἑκατέρων ἀπήλθον ἐπ' οἴκου ἀνεπικλήτως.

στγ'. Τούτῳ τῶ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστίν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο. οἱ γὰρ Θεμέλιοι

ceteri statuunt, cum de rebus publicis est consultandum. Dicebat igitur, aut omnes civitates foederatas opowere sine muris esse, aut eos existimare, haec quoque se recte habere.

XCII. Lacedaemonii vero, his auditis, nullam quidem apertam indignationem contra Athenienses demonstrarunt: (non enim ut eos prohiberent, sed ut consilio monerent scilicet, ad eorum rempublicam legatos miserant. Simul etiam, quia Lacedaemonii ipsos Athenienses tunc temporis amore maximo adhuc prosequabantur, propter singulare illorum adversus Medos studium) suo tamen voto frustrati, rem iniquo animo clam tulerunt. Ita autem utrorumque legati citra querelam, & criminationem, domum redierunt.

XCIII. Hoc igitur modo Athenienses exiguo temporis spatio urbem muris cinxerunt: & ex ipsa murorum structura, quae nunc etiam exstat, eos festinanter aedificatos fuisse patet. Nam fundamenta substrata sunt ex omni la-

παντοίων λίθων ὑπέκωνται, καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἔστιν ἤ, ἀλλ' ὡς ἕκαστοί ποτε προσέφερον. πολλαὶ τε στήλαι ἀπὸ σημάτων καὶ λίθοι εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν. μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῆ ἐξήχθη τῆς πόλεως. καὶ διὰ τούτο πάντα ὁμοίως κινούντες, ἠπεύγοντο. ἔπεισε δὲ καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ λοιπὰ ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν. ὑπῆρκετο δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς, ἣς κατ' ἐνιαυτὸν Ἀθηναίαις ἤρξε. νομίζων τό, τε χωρίον καλὸν εἶναι, λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτοφυεῖς, καὶ αὐτοὺς ναυτικούς γεγενημένους, μέγα προσφέρειν ἐς τὸ κτήσασθαι δύναμιν. τῆς γὰρ οἱ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀνδεκτέα ἐστὶ, καὶ τὴν ἀρχὴν εὐδὺς ξυγκατεσκεύαζε. καὶ ὠκοδόμησαν τῆ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ τείχους, ὅπερ νῦν ἐτι

pidum genere constructa, qui nonnullis etiam in partibus non sunt politi, sed ut quisque forte eos afferebat: multae etiam columnae ex monumentis detractae, & saxa polita sunt congesta. Ambitus enim murorum ab omni urbis parte maior, quam esset ante, eductus est. Et propterea omnia pariter moventes festinabant. Themistocles etiam persuasit, ut reliquas Piraeici partes aedificarent: (eius enim pars aedificari prius est coepta, quo tempore ipse, annum magistratum gerens, Athenis praefuit) tum quia existimabat, locum illum esse opportunum, quod tres portus natura munitos haberet; tum etiam quia ipsos, qui rebus nauticis operam dare coeperant, magnum adiumentum ad opes parandas habituros sperabat. Primus enim ausus est dicere, eos debere maris imperium sibi vindicare, & confestim eos in hoc imperio parando iuvare coepit. Illius etiam sententiam secuti murum ea latitudine ex-

δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ. δύο γὰρ ἅμαξαι ἐναντίας ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπῆγον. ἐντὸς δὲ οὔτε χάλιξ, οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνωκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι, καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνισι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι. τὸ δὲ ὕψος ἡμισυ μάλιστα ἐτελέσθη οὗ διανοεῖτο. ἐβούλετο γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ πάχει ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβολὰς ἀνθρώπων τε ἐνόμιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀχρειοτάτων ἀρκέσειν τὴν Φυλακὴν, τοὺς δ' ἄλλους ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσσειν. ταῖς γὰρ ναυσὶ μάλιστα προσέκειτο ἰδὼν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς βασιλέως στρατιᾶς τὴν κατὰ θάλασσαν ἔφοδον εὐπορωτέραν τῆς κατὰ γῆν οὔσαν τὸν τε Πειραιᾶ ὠφελιμώτερον ἐνόμιζε τῆς ἀνω πόλεως. καὶ πολλάκις τοῖς Ἀθηναίοις παρήνει, ἣν ἄρα ποτὲ κατὰ

struxerunt, quae nunc quoque circa Piraeum exstant apparet: nam duo plaustra per murum occurfu adverso saxa portabant. Intus vero neque caementum, neque lutum erat; sed magna, & ad normam incisa, & quadrata saxa, coagmentata, & extrinsecus ferro plumboque inter se vineta. Altitudo vero ad dimidiam partem eius, quam Themistocles animo statuerat, est perducta: nam & altitudine & latitudine murorum, conatus & incurfiones hostium volebat avertere: & paucorum, eorumque infirmissimorum hominum praesidio locum facile custodiri posse, ceteros vero naves conscensuros, existimabat. Nam in rem nauticam potissimum incumberebat, quia (ut mea fert opinio) regis Persarum copias mari facilius, quam terra, Graeciam invadere posse animadverterebat: & Piraeum plus utilitatis, quam superiorem urbem, Atheniensibus allaturum putabat: atque adeo saepe hortatus est eos, si forte unquam

γῆν βιασθῶσι, καταβάντας ἐς αὐτὸν, ταῖς ναυσὶ πρὸς ἅπαντας ἀνήϊστασθαι. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως ἐτειχίσθησαν, καὶ τᾶλλα κατεσκευάζοντο εὐθύς μετὰ τὴν Μήδων ἀναχώρησιν.

στδ'. Πausanias δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαιμόνος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου. ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων πλήθος καὶ ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον, καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο καὶ ὕστερον ἐς Βυζάντιον, Μήδων ἐχόντων, καὶ ἐξεπολιόρκησαν ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ.

στé'. Ἦδη δὲ καὶ βιαίου ὄντος αὐτοῦ, οἳ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Ἴωνες, καὶ ὅσοι ἀπὸ βασιλείας νεωστὶ ἠλευθέρωντο. Φοιτῶντές τε πρὸς

terra premerentur, ut in eum descenderent, & classe omnibus resisterent. Athenienses igitur statim post Medorum discessum hoc modo urbem muris cinxerunt, & cetera extruxerunt.

XCIV. Pausanias vero Cleombroti filius Lacedaemonius, Graecorum dux, cum viginti navibus ex Peloponneso est emissus: eumque Athenienses cum triginta navibus sunt comitari, magnusque aliorum sociorum numerus cum eodem navigavit: & cum infesto exercitu in insulam Cyprum iverunt, eiusque multas urbes subegerunt; deinde Byzantium a Medis occupatum petierunt, & huius auspiciis ductuque expugnarunt.

XCV. Cum autem hic insolentius, ac tyrannice iam imperaret; cum alii Graeci rem iniquo animo ferebant, tum vero praecipue Iones, & quotquot regio dominatu recens fuerant liberati. Quamobrem ad Athenienses profecti, pro

τοὺς Ἀθηναίους, ἠξίουσαν αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενές, καὶ Πausανία μὴ ἐπιτρέπειν, ἣν που βιάζεται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους, καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην ὡς οὐ περιοψόμενοι, τᾶλλα τε καταστησόμενοι ἢ φαίνοιτο ἄριστα αὐτοῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο Πausανίαν, ἀνακρινούσας ἃν περὶ ἐπυθάνοντο. καὶ γὰρ ἀδικία πολλὴ κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀφικνουμένων, καὶ τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις ἢ στρατηγία. ξυνέβη τε αὐτῷ καλεῖσθαι τε ἅμα, καὶ τοὺς ξυμμάχους τῷ ἐκείνου ἔχει παρ' Ἀθηναίους μετατάξασθαι, πλὴν τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατιωτῶν. ἐλθὼν δὲ εἰς Λακεδαίμονα, τῶν μὲν ἰδίᾳ πρὸς τινὰ ἀδικη-

necessitudine, quae illis cum ipsis intercedebat, eos rogaverunt, ut sibi praeessent; nec iniuriae faciendae, si quam vim inferre vellet, licentiam Pausaniae permetterent. Athenienses vero haec verba libenter acceperunt, atque animis in istam curam incubuerunt, ut eos non neglecturi, & cetera constituturi, quemadmodum e re ipsorum maxime futurum intelligerent. Interea vero Lacedaemonii Pausaniam arcessunt, quaestionem habituri de rebus, quas audierant. Etenim multa eius iniusta facinora deferebantur a Graecis, qui Lacedaemona veniebant: & belli administrandi ratio, qua ille utebatur, tyrannidi potius, quam praeturae similis erat. Forte autem accidit, ut, dum ille a Lacedaemoniorum magistratibus vocaretur, eodem temporis articulo focii quoque ad Athenienses transfirent, praeter milites ex Peloponneso profectos. Lacedaemona autem profectus, privatarum quidem iniuriarum, privatis illatarum, damnatus est: maximarum vero & publicarum est absolu-

μάτων εὐθύνη, τὰ δὲ μέγιστα ἀπολύεται μὴ ἀδικεῖν. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα Μηδισμὸς, καὶ ἐδόκει σαφέστατον εἶναι. καὶ ἐκεῖνον μὲν οὐκέτι ἐκπέμπουσιν ἄρχοντα, Δόρκιν δὲ, καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ, στρατιὰν ἔχοντας οὐ πολλήν· οἷς οὐκέτι ἐφίεσαν οἱ ἔυμμαχοὶ τὴν ἡγεμονίαν. οἱ δὲ, αἰσθόμενοι ἀπῆλθον· καὶ ἄλλους οὐκέτι ὕστερον ἐξέπεμψαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, φοβούμενοι μὴ σφίσιν οἱ ἐξίοντες χεῖρους γίνωνται (ὅπερ καὶ ἐν τῷ Πausanία ἐνεῖδον) ἀπαλλαξείοντες δὲ καὶ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου, καὶ τοὺς Ἀθηναίους νομίζοντες ἰκανοὺς ἐξηγεῖσθαι, καὶ σφίσιν ἐν τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδεύουσ.

στστ'. Παραλαβόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ, ἐκόντων τῶν ἔυμμάχων, διὰ τὸ Πausanίου μῖσος, ἔταξαν ἅς τε ἔοσι παρέχειν τῶν πόλεων

tus, & innocens habitus. Praecipue vero accusatus est, quod cum Medis sensisset, & crimen videbatur esse manifestissimum. Et propterea illum quidem non amplius praetorem emiserunt; sed Dorcin, & cum eo nonnullos alios, non magnum exercitum habentes: quibus focii imperium non amplius detulerunt. Illi vero, hac re cognita, discesserunt, nec ullos alios Lacedaemonii postea amplius emiserunt; veriti, ne illi, qui ad bellicas expeditiones proficiscentur, cum suae reipublicae damno deteriores fierent; id quod in Pausania animadverterant. Simul etiam quia bello Medico liberari cupiebant, & Athenienses fatis idoneos duces esse, & tunc temporis adhuc sibi amicos ducebant.

XCVI. Athenienses igitur, cum imperium hoc modo accepissent, fociiis volentibus, propter odium, quo Pausaniam prosequerantur, statuerunt, a quibus urbibus pecu-

χρήματα πρὸς τὸν Βάρβαρον, καὶ ἄς, ναῦς. πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι ὧν ἔπαθον, δηρῶντας τὴν βασιλείως χώραν. καὶ Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον Ἀθηναίοις κατέστη ἀρχή, οἱ ἐδέχοντο τὸν Φόρον. οὕτω γὰρ ἄνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ Φορά. ἦν δ' ὁ πρῶτος Φόρος ταχθεὶς, τετρακόσια τάλαντα, καὶ ἐξήκοντα. ταμιεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς, καὶ ξύνοδοι ἐς τὸ ἱερόν ἐγίγνοντο.

στζ'. Ἡγούμενοι δὲ αὐτονόμων τοπρῶτον τῶν ξυμμάχων, καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλευόντων, τσαδάδε ἐπῆλθον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου καὶ τοῦ Μηδικῷ, ἃ ἐγένετο πρὸς τε τὸν Βάρβαρον αὐτοῖς καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους ξυμμάχους νεωτερίζοντας, καὶ Πελοποννησίων τοὺς ἀεὶ προστυγχάνοντας ἐν ἐκάστῳ. ἔγραψα δὲ αὐτὰ, καὶ

nias, & a quibus naves adversus barbarum praeberi oportet. Haec enim erat speciosa causa, quam praetexebant, ut videlicet iniurias a barbaris acceptas ulciscerentur, regis agrum vastantes. Et tunc primum apud Athenienses constitutus est magistratus Quaestorum Graeciae, qui tributum recipiebant. Sic enim appellata est pecuniarum contributio. Primum autem tributum, quod constitutum fuit, erat quadringentorum & sexaginta talentorum. Eorum vero aerarium fuit Delos, & in eius templo conventus fiebant.

XCVII. Cum autem initio focis imperarent liberis, & de communi consilio in publicis conciliis consultantibus, ad tantum imperium pervenerunt bello, rerumque inter hoc & Medicum bellum administratarum opera, quas ipsi gesserunt & contra barbarum, & contra suos focios, qui res novas moliebantur, & contra Peloponnesios, qui casu singulis bellis intererant. Res autem istas scripsi, &

τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποιησάμην διὰ τούδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἀπασιν ἐκλιπὲς τοῦτο ἦν τὸ χωρίον, καὶ ἢ τὰ πρὸ τῶν Μηδικῶν Ἑλληνικὰ ζυνετίβεσαν, ἢ αὐτὰ τὰ Μηδικά. τούτων δὲ ὅσπερ καὶ ἤψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ζυγγραφεῖ Ἑλλάνικος, βραχέως τε καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη. ἀμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει τῆς τῶν Ἀθηναίων, ἐν οἷῳ τρόπῳ κατέστη.

στή. Πρῶτον μὲν Ἡϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, Μήδων ἐχόντων, πολιορκία εἶλον, καὶ ἠνδραπόδισαν, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγούντος. ἔπειτα Σκύρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἤσον, ἣν ᾤκουσιν Δόλοπες, ἠνδραπόδισαν, καὶ ᾤκισαν αὐτοί. πρὸς δὲ καὶ Καρυστίους αὐτοῖς, ἀνευ τῶν ἄλλων Εὐβοέων, πόλεμος ἐγένετο καὶ χρόνῳ

digressionem ab instituta narratione feci hac de causa, quia hic locus ab omnibus, qui ante me scripserunt, est praetermissus: nam illi vel res ante bellum Medicum a Graecis gestas, vel ipsum bellum Medicum conscripserunt. In hoc autem numero est & Hellanicus, qui in Attica historia has res attigit, & breviter, temporibusque non accurate distinctis, mentionem earum fecit. Simul etiam aperte demonstrat, quo modo Atheniensium imperium fuerit constitutum.

XCVIII. Primum igitur Eionem, quae ad Strymonem est sita, quam Medi tenebant, obsidione expugnarunt, & incolas, urbe direpta, in servitutem abduxerunt, duce Cimone Miltiadis filio. Deinde vero Scyrum, insulam in Aegaeo sitam, quam Dolopes incolebant, incolis in servitutem abstractis, diripuerunt, & colonia eo missa, ipsi incoluerunt. Cum Carystiiis etiam, sine aliis Euboensibus, bellum gesserunt: tandemque certis conditionibus compo-

ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν. Ναξίους δὲ ἀποστάσι μετὰ ταῦτα ἐπολέμησαν, καὶ πολιορκίᾳ παρεστήσαντο. πρώτη τε αὕτη πόλις ξυμμαχίς παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἐδουλώθη· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἐκάστη ξυνέβη.

στθ'. Λιτίαι δὲ ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων, καὶ μέγισται, αἱ τῶν Φόρων καὶ νεῶν ἔκδειαι, καὶ λειποστράτιον, εἴτω ἐγένετο. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον, καὶ λυπηροὶ ἦσαν, οὐκ εἰωθῶσιν εὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν προσάγοντες τὰς ἀνάγκας· ἦσαν δὲ πῶς καὶ ἄλλως οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες, καὶ οὔτε ξυνεστράτευον ἀπὸ τοῦ ἴσου, βράδιόν τε προσάγεσθαι ἢν αὐτοῖς τοὺς ἀφισταμένους· ὧν αὐτοῖ ἀίτιαι ἐγένοντο οἱ ξύμμαχοι. διὰ γὰρ τὴν ἀπόκησιν ταύτην τῶν στρατειῶν, οἱ πλείους αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀπ'

fitionem fecerunt. Postea vero Naxiis, qui defecerant, bellum intulerunt, & obsidione in deditioem receperunt. Atque haec prima sociarum civitatum praeter iuris consuetudinem in servitutem est redacta: mox & aliae, prout cuique contigit.

XCIX. Defectionis vero causae cum aliae fuerunt, tum vero praecipuae, tributorum & navium eiurationes, & militiae recusatio, si cui contigisset. Nam Athenienses pecuniam severe exigebant, & molesti erant, quod hominibus, nec affuetis nec volentibus aerumnas perpeti necessitatem imponerent. Aliis etiam de causis Athenienses focis erant molesti, quia eadem comitate, qua consueverant, non amplius imperabant; neque ex aequo cum sociis militabant, quod eos, qui deficerent, in suam potestatem ac ditionem facile redigere possent. Quarum acerbitatum ipsi focii fuerunt auctores. Nam ob hanc militiae detrectatae

οἴκου ᾧσι, χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἰκνούμενον ἀνάλωμα φέρειν. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἤϋξετο τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης ἣν ἐκεῖνοι ἔμφοροιεν, αὐτοὶ δὲ, ὅποτε ἀποσταίεν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπεροι ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο.

ρ'. Ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῶ ἐν Παμφυλίᾳ πεζομαχία καὶ ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ τῶν ἑμμάχων πρὸς Μήδους. καὶ ἐνίκων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀμφοτέρω Ἀθηναῖσι, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγούντος· καὶ εἶλον τριήρεις Φοινίκων, καὶ διέσθειραν τὰς πάσας, ἐς διακοσίας. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔξενεβη Θασίους αὐτῶν ἀποστῆναι, διενεχθέντας περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θράκῃ ἐμπορίων, καὶ τοῦ μεταλλοῦ, ᾧ ἐνέμοντο. καὶ ναυσὶ μὲν ἐπὶ Θάσον πλεύσαντες

pigrítiam, eorum plerique, ne domo abessent, pecunias navium loco, ad sumtus faciendos, pro rata quique portione conferre statuerunt. Atque Atheniensium quidem res navalis augebatur hac pecunia, quam illi sumtuum militarium causa conferebant: ipsi vero, cum defectionem faciebant, imparati & opibus minime instructi bellum suscipiebant.

C. Post haec autem Athenienses, eorumque socii, cum pedestre tum navale proelium in Pamphylia ad flumen Eurymedontem cum Medis commiserunt. Et eodem die Athenienses ex utroque victoriam, duce Cimone, Miltiadis filio, reportarunt; & Phoenicum triremes partim ceperunt, partim etiam corruerunt, in universum ad ducentas. Postea vero accidit, ut Thasii ab illis deficerent, orta inter illos controversia de emporiis, quae erant in adversa Thracia, & de metallis, quae possidebant. Athenienses autem

οἱ Ἀθηναῖοι, ναυμαχίᾳ ἐκράτησαν, καὶ ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν. ἐπὶ δὲ Στρυμόνα πέμψαντες μυρίους οἰκητορας αὐτῶν. καὶ τῶν ζυμμάχων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ὡς οἰκειοῦντες τὰς τότε καλουμένας Ἐννέα ὁδοὺς, νῦν δὲ Ἀμφίπολιν, τῶν μὲν Ἐννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν ἃς εἶχον Ἡδωνοὶ προελθόντες δὲ τῆς Θράκης ἐς μεσόγειαν, διεθάρησαν ἐν Δραβήσκῃ τῇ Ἡδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρακῶν ζυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον αἱ Ἐννέα ὁδοὶ κτιζόμενον.

ρα'. Θάσιοι δὲ νικηθέντες μάχαις, καὶ πολιορκούμενοι, Λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο, καὶ ἐπαμύνειν ἐκέλευον ἐσβαλόντας ἐς τὴν Ἀττικὴν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο μὲν κρύφα τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἔμελλον, διεκωλύθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ γενομένου σεισμοῦ. ἐν ᾧ καὶ οἱ Εἰλωτες αὐ-

cum navibus in Thasum profecti, Thasios navali pugna vicerunt, & in terram descenderunt: cumque sub idem tempus ad Strymonem decem millia colonorum, tum suorum, tum socialium misissent, ut sibi vindicarent, ac in suam potestatem redigerent oppidum, quod tunc quidem Novem-viae vocabatur, nunc vero Amphipolis, illo quidem oppido, quod Edoni tenebant, ipsi potiti sunt: sed in mediterranea Thraciae loca progressi, ad Drabescum Edonicam profligati fuerunt ab universis Thracibus, quibus infestus erat locus ille, qui condebatur, Novem-viae appellatus.

CI. Thasii vero, variis proeliis victi, & obsessi, Lacedaemoniorum auxilium implorabant, eosque hortabantur, ut, irruptione in Atticam facta, opem sibi ferrent. Illi vero se hoc facturos clam Atheniensibus promiserunt, ac fecissent; sed terrae motu impediti fuerunt: in quo & Helo-

τοῖς καὶ τῶν περιόικων Θουριάται τε καὶ Αἰθεεῖς ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν. πλείστοι δὲ τῶν Εἰλώτων ἐγένοντο οἱ τῶν παλαιῶν Μεσσηνίων τότε δουλωθέντων ἀπόγονοι ἢ καὶ Μεσσηνιοὶ ἐκλήθησαν οἱ πάντες. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐν Ἰθώμῃ πόλεμος καθειστήκει Λακεδαιμονίοις. Θάσιοι δὲ, τρίτῳ ἔτει πολιορκούμενοι, ὠμολόγησαν Ἀθηναίοις, τεῖχος τε καβελόντες καὶ ναῦς παραδόντες, χρήματά τε ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα, ταξάμενοι, καὶ τολοιπὸν Φέρειν, τὴν τε ἠπειρον καὶ τὸ μέταλλον ἀφέντες.

ββ'. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐν Ἰθώμῃ ἐμκύνετο ὁ πόλεμος, ἄλλους τε ἐπεκαλέσαντο συμμάχους, καὶ Ἀθηναίους. οἱ δ' ἦλθον, Κίμωνος στρατηγούντος πλήθει οὐκ ὀλίγῳ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπε-

tes, & ex finitimis Thuriatae, & Aetheenses Ithomen secesserunt. Fuerunt autem ex Helotibus plurimi ab antiquis illis Messeniis, tunc in servitutem redactis, oriundi, quamobrem etiam omnes vocabantur Messenii. Lacedaemonii igitur bellum susceperunt adversus illos, qui erant Ithomae. Thasii vero tertio obsidionis anno Atheniensibus sese dederunt his conditionibus, ut urbis suae muros demolirentur, naves traderent, & imperatam pecuniam persolverent, tam eam, quam in praesentia eos numerare, quam eam, quam in posterum pendere oportebat, utque ipsis & continente & metallis cederent.

CII. Lacedaemonii vero, cum bellum adversus eos susceptum, qui Ithomae erant, produceretur, cum aliorum fociorum, tum etiam Atheniensium opem auxiliumque implorarunt. Illi vero, Cimone duce, cum non exiguis copiis ad eos iverunt. Ilios autem potissimum evocarunt,

καλέσαντο ὅτι τειχομαχεῖν ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι. τοῖς δὲ, πολιορκίας μακρᾶς καθεστηκυίας, τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο. βία γὰρ ἂν εἶλον τὸ χωρίον· καὶ διαφορὰ ἐκ ταύτης τῆς στρατείας πρῶτον Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις φανερὰ ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὸ χωρίον βία οὐχ ἠλίσκετο, δείσαντες τῶν Ἀθηναίων τὸ τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτεροποιίαν, καὶ ἄλλοφύλους ἅμα ἠγησάμενοι, μήτε, ἢν παραμείνωσιν, ὑπὸ τῶν ἐν Ἰθάμῃ πεισθέντες νεωτερίσωσι, μόνους τῶν ξυμμάχων ἀπέπεμψαν· τὴν μὲν ὑπόψιν οὐ δηλοῦντες, εἰπόντες δὲ ὅτι οὐδὲν προσδέονται αὐτῶν ἔτι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐγνώσαν οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίονι λόγῳ ἀποπεμπόμενοι, ἀλλὰ τινος ὑπόπτου γενομένου· καὶ δεινὸν ποιησάμενοι, καὶ οὐκ ἀξιώσαντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων τούτο παθεῖν, εὐθύς

quod ad murorum & urbium oppugnationem strenui esse viderentur. Cum igitur ipsis longa esset obsidio, hac re opus esse videbatur. Vi enim locum expugnassent. Et ob hanc expeditionem dissensio tunc primum inter Lacedaemonios & Athenienses apparuit manifesta. Lacedaemonii enim, cum oppidum per vim non caperetur, metuentes Atheniensium audaciam, & ingenium ad res novandas promptum, simul etiam illos alienigenas esse rati, ne quid novi, si diutius secum mansissent, ab illis, qui Ithomae erant, impulsi molirentur, solos omnium sociorum dimiserunt: suam quidem suspicionem non declarantes, sed, se illorum auxiliis non amplius indigere, dicentes. Athenienses vero se non bona de causa, sed aliqua suspitione orta, dimitti cognoverunt. Quare facinus hoc atrox & minime ferendum iudicantes, nec ita de Lacedaemoniis se meritos esse existimantes, ut hanc iniuriam ab illis acciperent, sta-

ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, ἀφέντες τὴν γενομένην ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς, Ἀργείοις τοῖς ἐκείνων πολεμίοις ξύμμαχοι ἐγένοντο καὶ πρὸς Θεσσαλοὺς ἅμα ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὅρκοι καὶ ξυμμαχία κατέστη.

ργ'. Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ δεκάτῳ ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν, ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐὸ ὧ τε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι, καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς ἢν δέ τις ἀλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι δούλον. ἦν δέ τι καὶ χρηστήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις Πυθικὸν προτοῦ, τὸν ἰκέτην τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμήτα ἀφίεναι. ἐξῆλθον δὲ αὐτοὶ, καὶ παῖδες, καὶ γυναῖκες. καὶ αὐτοὺς Ἀθηναῖοι δεξιόμενοι κατ' ἔχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων, ἐς Ναύπακτον κατέκισαν, ἦν ἔτυχον ἡρηκότες νεωστὶ, Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐχόντων.

tim, simulac domum redierunt, relicta societate, quam cum illis contra Medum contraxerant, novam cum Argivis illorum hostibus inierunt. Simul etiam utrique, adhibito iureiurando, iisdem conditionibus societatem cum Thesfalibus fecerunt.

CIII. Illi vero, qui Ithomae erant, decimo demum anno, cum hosti diutius resistere non possent, compositione cum Lacedaemoniis facta, se ipsis dederunt, his conditionibus, ut fide publica freti ex Peloponneso excederent, nec unquam amplius in eam reverterentur: quod si quis in eam reversus caperetur, eius, qui eum cepisset, servus esset. Erat etiam oraculum quoddam Pythium Lacedaemoniis ante redditum, quo monebantur, ut Iovis Ithomirae supplicem dimitterent. Exierunt autem ipsi, & liberi, & uxores. Athenienses vero ipsos excipientes propter odium, quo iam Lacedaemonios persequabantur, Naupacti collo-

προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρήϊς Ἀθηναίους ἐς ξυμμαχίαν, Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, ὅτι αὐτοὺς Κορινθίοι περὶ γῆς ὄρων πολέμῳ κατεῖχον. καὶ ἔσχον Ἀθηναῖοι Μέγαρα καὶ Πηγάς· καὶ τὰ μακρὰ τείχη ᾠκοδόμησαν Μεγαρεῦσι τὰ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν· καὶ ἐΦρούρουν αὐτοί. καὶ Κορινθίοις μὲν οὐχ ἥκιστα ἀπὸ τούδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἤρξατο πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γενέσθαι.

ρδ'. Ἰνάρωσ δὲ ὁ Ψαμμητίχου, Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ, ὀρμώμενος ἐκ Μαρείας τῆς ὑπὲρ Φάρου πόλεως, ἀπέστησεν Αἰγύπτου τὰ πλέω ἀπὸ βασιλέως Ἀρταξέρξου· καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος, Ἀθηναίους ἐπηγάγετο. οἱ δὲ (ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρατευόμενοι ναυσὶ διακοσμίασι αὐτῶν τε καὶ τῶν

carunt; quam urbem a Locris Ozolis occupatam nuper ceperant: Megarenfes etiam, a Lacedaemoniis defectione facta, quod eos Corinthii, de agri finibus contendentes, bello premerent, Atheniensium partibus sese adiunxerunt, & societatem cum ipsis inierunt. Et Athenienses tenuerunt Megara, & Pegas: & longos muros Megarenfibus ab urbe ad Nisacam usque aedificarunt, eosque ipsi tuebantur. Atque hinc praecipue natum est illud & vehemens Corinthiorum odium in Athenienses.

CIV. Inarus autem Psammetichi filius, Afer, rex Afrorum Aegypto finitimorum, ex urbe Marea, quae supra Pharum est sita, profectus, maiorem Aegypti partem ad defectionem a rege Artaxerxe faciendam impulit. Et ipse copiarum dux creatus, Athenienses ad belli societatem accivit. Illi vero (tunc enim forte cum ducentis navibus, tum suis, tum sociorum, bellum Cypro intulerant) Cy-

ξυμμάχων) ἦλθον, ἀπελιπόντες τὴν Κύπρον καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸν Νεῖλον, τοῦ τε ποταμοῦ κρατοῦντες, καὶ τῆς Μέμϋδος τῶν δύο μερῶν, πρὸς τὸ τρίτον μέρος, ὃ καλεῖται Λευκὸν τεῖχος, ἐπολέμουν. ἐνῆσαν δὲ αὐτοῖσι Περσῶν καὶ Μήδων οἱ καταϕυγόντες, καὶ Αἰγυπτίων οἱ μὴ ξυναποστάντες.

ρέ'. Ἀθηναίους δὲ ναυσὶν ἀποβᾶσιν ἐς Ἀλίαν, πρὸς Κορινθίους καὶ Ἐπιδαυρίους μάχῃ ἐγένετο καὶ ἐνίκων Κορινθίοι. καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι ἐναυμάχησαν ἐπὶ Κερκυραλαίᾳ Πελοποννησίων ναυσὶ καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. πολέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίους, μετὰ ταῦτα ναυμαχία γίγνεται ἐπ' Αἰγίνῃ μεγάλη Ἀθηναίων καὶ Αἰγινήτων καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐκατέρωσι παρῆσαν. καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι, καὶ ναῦς ἑβδομήκοντα λαβόντες αὐτῶν, ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν. καὶ ἐπολιόρ-

pro relicta eo iverunt, & ex mari Nilum ingressi, & flumine ipso & duabus Memphidis partibus potiti, ad tertiam partem, quae Murus-albus appellatur, bellum gerebant. Ibi autem inerant Persae, & Medi, qui eo confugerant, & quotquot de Aegyptiis a rege cum aliis non defecerant.

CV. Athenienses vero navibus ad Halias egressi, proelium cum Corinthiis & Epidauriis commiserunt, & Corinthii eos vicerunt. Posteaque Athenienses navali pugna ad Cecryphaleam cum Peloponnesiorum classe conflixerunt, & tunc Athenienses victores fuerunt. Postea autem, bello adversus Aeginetas ab Atheniensibus moto, magnum navale proelium ad Aeginam inter Aeginetas & Athenienses commissum est, & in eo focii utrisque adfuerunt. Athenienses vero Aeginetas vicerunt, captisque illorum septuaginta navibus, in terram descenderunt, & duce Leocrate

κουν, Λεωκράτους τοῦ Στροίβου στρατηγούντος. ἔπειτα Πελοποννήσιοι ἀμύνειν βουλόμενοι Αἰγινήταις, ἐς μὲν τὴν Αἴγιναν τριακοσίους ὀπλίτας πρότερον Κορινθίων καὶ Ἐπιδαυρίων ἐπικούρους διεβίβασαν, τὰ δὲ ἄκρα τῆς Γερανείας κατέλαβον καὶ ἐς τὴν Μεγαρίδα κατέβησαν Κορίνθιοι μετὰ τῶν ξυμμάχων, νομίζοντες ἀδυνάτους ἔσεσθαι Ἀθηναίους βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεῦσιν, ἐν τε Αἰγίνῃ, ἀπούσης στρατιᾶς πολλῆς, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἦν δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ' Αἰγίνης ἀναστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρὸς Αἰγίνῃ στράτευμα οὐκ ἐκίνησαν, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπολοίπων οἷτε πρεσβύτατοι καὶ οἱ νεώτατοι ἀφικνεῦνται ἐς τὰ Μέγαρα, Μυρωνίδου στρατηγούντος. καὶ μάχης γενομένης ἰσορροπῶν πρὸς Κορινθίους, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐνόμισαν αὐτοὶ ἑκάτεροι οὐκ ἔλασσον ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ

Stroebi filio urbem obsidere coeperunt. Deinde Peloponnesii, cum opem Aeginetis ferre vellent, trecentos gravis armaturae milites, qui Corinthiis & Epidauriis auxilium ante tulerant, in Aeginam transfuderunt, & Geranaeae summa iuga occuparunt. Corinthii vero cum focis in agrum Megarensem descenderunt, quod Athenienses propter absentiam magnarum copiarum, quae partim in Aegina, partim etiam in Aegypto erant, Megarensibus opem ferre non posse existimarent: & si opem illis ferrent, se ex Aegina motis castris discessuros. Sed Athenienses copias quidem, quae ad Aeginam erant, suo loco non moverunt: at ex reliquis, qui in civitate erant, tam seniores, quam iuniores, duce Myronide Megara se contulerunt. Et, pugna aequo Marte cum Corinthiis commissa, alteri ab alteris diremti sunt, & utrique non deteriore conditione rem in

οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον) ἀπελθόντων τῶν Κορινθίων, τροπαῖον ἔστησαν. οἱ δὲ Κορινθιοί, κακιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων, καὶ παρασκευασάμενοι ἡμέρας ὕστερον δώδεκα μάλιστα, ἐλθόντες ἀντίστασαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ὡς νικήσαντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοήσαντες ἐκ τῶν Μεγάρων, τοὺς τε τὸ τροπαῖον ἰστάντας διαφθείρουσι, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβαλόντες ἐκράτησαν.

ρσ'. Οἱ δὲ, νικώμενοι ὑπεχώρουν καὶ τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον προσβιασθέν, καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ, ἐπέπεσεν ἐς τοῦ χωρίου ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ἄρυγμα μέγα περιεῖργον, καὶ οὐκ ἦν ἐξόδος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι γνόντες, κατὰ πρόσωπόν τε εἶργον τοῖς ὀπλίταις, καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς ψιλούς, κατέλευσαν πάντας τοὺς

proelio a se gestam existimarunt. Ac Athenienses quidem (nam licet alteri victoriam sibi vindicarent, tamen longe superiores fuerant) post Corinthiorum discessum tropaeum statuerunt. Corinthii vero increpiti a senioribus, qui in urbe erant, duodecim ferme diebus post instructi venerunt, & tropaeum e regione alterius ipsi quoque tanquam victores statuunt. Sed Athenienses, clamore sublato, & eruptione Megaris facta, & illos, qui tropaeum erigebant, interfecerunt, & cum ceteris congressi, eos superarunt.

CVI. Illi vero superati discesserunt: quaedam autem eorum non exigua pars, quae ab hoste insequente premebatur, & a recta via aberraverat, incidit in cuiusdam hominis privati praedium, in quo magna erat fossa, quae illos undique includebat, nec ullum exitum habebat. Athenienses vero, re cognita, oppositis a fronte gravis armorum militibus, exitu prohibebant, &, levis armorum

εἰσελθόντας. καὶ πάθος μέγα τούτο τοῖς Κορινθίοις ἐγένετο. τὸ δὲ πλήθος ἀπεχώρησεν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς ἐπ' οἴκου.

ρζ'. Ἦρξαντο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ τὰ μακρὰ τείχη Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν οἰκοδομεῖν, τό, τε Φαληρόνδε καὶ τὸ ἐς Πειραιᾶ. καὶ Φωκέων στρατευσάντων ἐς Δωριᾶς, τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοιῶν, καὶ Κυτινίων, καὶ Ἐρινεῶν, καὶ ἐλόντων ἐν τῶν πολισμάτων τούτων, οἱ Λακεδαιμόνιοι, Νικομήδους τοῦ Κλεομβρότου ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τοῦ Πausανίου βασιλέως, νέου ὄντος ἔτι, ἡγουμένου, ἐβοήθησαν τοῖς Δωριεῦσιν, ἑαυτῶν τε πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις, καὶ τῶν ξυμμάχων μυρίοις. καὶ τοὺς Φωκέας ὁμολογία ἀναγκάσαντες ἀποδοῦναι τὴν πόλιν, ἀπεχώρουν πάλιν καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτοὺς

militibus circumcirca collocatis, eos omnes, qui locum illum ingressi fuerant, lapidibus obruerunt. Atque clades ista, quam Corinthii tunc acceperunt, fuit insignis. Reliqua vero illorum exercitus turba domum rediit.

CVII. Sub eadem tempora Athenienses longos etiam muros ad mare usque coeperunt aedificare, alterum ad Phalerum usque portum, alterum ad Piraeum. Cum autem Phocenses expeditionem suscepissent contra Dorienses, Lacedaemoniorum metropolin, Bocon, Cytinium, & Eri-
neon; cumque unum ex his cepissent, Lacedaemonii, duce Nicomede Cleombroti filio, pro Plistoanacte Pausaniae regis filio, qui adhuc erat iunior, Doriensibus opem tulerunt, cum mille & quingentis militibus de suis, & decem millibus sociorum: cumque Phocenses, deditione certis conditionibus facta, urbem reddere coegissent, domum redie-

διὰ τοῦ Κρῖσσαιῶν κόλπου εἰ βούλοιντο περαιούσθαι, Ἀθηναῖοι ναυσὶ περιπλεύσαντες ἔμελλον κωλύσειν διὰ δὲ τῆς Γερανείας οὐκ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο αὐτοῖς, Ἀθηναίων ἐχόντων Μέγαρα καὶ Πηγὰς, πορεύεσθαι. δύσσοδος τε γὰρ ἡ Γερανεία, καὶ ἐφρουρεῖτο αἰεὶ ὑπὸ Ἀθηναίων· καὶ τότε ἠσθάνοντο αὐτοὺς μέλλοντας καὶ ταύτη κωλύσειν. ἔδοξε δ' αὐτοῖς ἐν Βοιωτοῖς περιμείνασι σκέψασθαι ὅτῳ τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύσονται. τὸ δέ τι καὶ ἄνδρες τῶν Ἀθηναίων ἐπήγουν αὐτοὺς κρύφα, ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη αἰκοδομούμενα. ἐβοήθησαν δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι πανδημεῖ, καὶ Ἀργείων χίλιοι, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων ὡς ἕκαστοι. ξύμπαντες δὲ ἐγένοντο τετρακισχίλιοι καὶ μύριοι. νομίσαντες δὲ ἀπορεῖν ὅπη διέλθωσιν,

runt. Eos autem, si per sinum Crissæum mari transire voluissent, Athenienses navibus circumveſti impedituri erant. Per Geraneam vero transire non tutum ipsis esse videbatur, quod Athenienses Megara & Pegas tenerent. Nam Geranea & transitu difficilis erat, & Atheniensium praesidio semper custodiebatur. Tunc autem praefenserunt, fore; ut illi hac quoque parte se transire prohiberent. Quamobrem visum est ipsis, apud Boeotos subsistere, & despicere, quanam ratione quam tutissime transire possent. Quin etiam Atheniensium nonnulli clam ipsos sollicitabant, quia democratiam, & longos muros, qui aedificabantur, tolli sperabant. Athenienses vero, copiis ex omni totius populi genere, ordine, ac aetate collectis, & Argivorum mille, & ceteris fociis, prout quique (universorum autem fuerant quatuordecim hominum millia) obviam illis prodierunt. Cum enim existimassent, hostes nescire, qua

ἔπεστράτευσαν αὐτοῖς· καί τι καὶ τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψία ἦν. ἦλθον δὲ καὶ Θεσσαλῶν ἰππεῖς τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, οἱ μετέστησαν ἐν τῷ ἔργῳ παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους.

ρή. Γενομένης δὲ μάχης ἐν Τανάγρα τῆς Βοιωτίας, ἐνίκων Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ Φόνος ἐγένετο ἀμφοτέρων πολὺς. καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἐς τὴν Μεγαρίδα ἐλθόντες, καὶ δενδροτομήσαντες, πάλιν ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, διὰ Γερανείας καὶ Ἰσθμοῦ Ἀθηναῖοι δὲ δευτέρα καὶ ἐξηκοστῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν μάχην ἐστράτευσαν ἐς Βοιωτοὺς, Μυρωνίδου στρατηγούντος. καὶ μάχῃ ἐν Οἰνοφύτοις τοὺς Βοιωτοὺς νικήσαντες, τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆς Βοιωτίας καὶ Φωκίδος, καὶ Ταναγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον· καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων ἑκατὸν ἀνδρας ὁμήρους τοὺς πλουσιωτάτους ἔλα-

transire possent, ita demum cum infesto exercitu illis obviam processerunt. Erat etiam quaedam suspicio, Lacedaemonios adesse, ut popularem statum everterent. Thessalorum etiam equites ex societatis iure ad Athenienses venerunt, qui in ipso proelio ad Lacedaemonios transferunt.

CVIII. Proelio autem ad Tanagram Boeotiae commisso, Lacedaemonii, eorumque focii vicerunt; & utrinque magna strages est facta. Et Lacedaemonii quidem in agrum Megarensis ingressi, arboribusque caesis, per Geraneam & Isthmum domum reverterunt. Athenienses vero altero & sexagesimo ab hac pugna die expeditionem in Boeotios, duce Myronide, susceperunt. Et apud Oenophyta Boeotos proelio superarunt, agrumque Boeotium ac Phocensem in suam potestatem redegerunt, & Tanagraeorum muros demoliti sunt, & Locrorum Opuntiorum centum

Βοῦ τὰ τε τείχη τὰ ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν. ὠμολόγησαν δὲ καὶ οἱ Αἰγυνηταὶ μετὰ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, τείχη τε περιελόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, Φόρον τε ταξάμενοι ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον. καὶ Πελοπόννησον περιέπλευσαν Ἀθηναῖοι, Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγοῦντες· καὶ τὸ νεώριον τῶν Λακεδαιμονίων ἐπέπρησαν, καὶ Χαλκίδα Κορινθίων πόλιν εἶλον, καὶ Σικυωνίους ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν.

ρβ'. Οἱ δὲ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ζῦμμαχοι ἔτι ἐπέμενον, καὶ αὐτοῖς πολλὰ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ βασιλεὺς πέμπει ἐς Λακεδαίμονα Μεγάβαζον, ἄνδρα Πέρσῃν, χρήματα ἔχοντα, ὅπως ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν πεισθέντων τῶν Πελοποννησίων, καὶ ἀπ' Αἰγύπτου ἀπαγάγοι Ἀθηναίους. ὡς δὲ αὐτῶ

viros opulentissimos obsides acceperunt, suosque longos muros absolverunt. Post haec Aeginetae quoque se Atheniensibus dederunt, his conditionibus, ut urbis muros demolirentur, naves traderent, & imperatum tributum in posterum penderent. Peloponnesum etiam Athenienses navibus circumvecti sunt, duce Tolmida Tolmaei filio, & Lacedaemoniorum navalia incenderunt, & Chalcidem Corinthiorum urbem ceperunt, & exscensu e navibus in terram facto, Sicyonios proelio vicerunt.

CIX. Athenienses vero, & socii, qui in Aegypto erant, adhuc ibi manebant, & varia bellorum genera experti sunt. Primum enim Athenienses Aegypto potiebantur: deinde Persarum rex misit Lacedaemona Megabazum, virum Persam, cum pecuniis, ut, Peloponnesus ad irruptionem in agrum Atticum faciendam impulsis, ab Aegypto etiam

οὐ προύχῳρει, καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀναλοῦτο, ὁ μὲν Μεγάβαζος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς τὴν Ἀσίαν ἀνεκομίσθη. Μεγάβαζον δὲ τὸν Ζωπύρου πέμπει, ἄνδρα Πέρσην, μετὰ στρατιᾶς πολλῆς· ὃς ἀφικόμενος κατὰ γῆν τοὺς τε Αἰγυπτίους καὶ τοὺς Συμμαχοὺς μάχῃ ἐκράτησε, καὶ ἐκ τῆς Μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς Ἕλληνας, καὶ τέλος ἐς Προσωπίτιδα τὴν νῆσον κατέκλεισε· καὶ ἐπολιόρκει ἐν αὐτῇ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, μέχρις οὗ Ξηράνας τὴν διώρυχα, καὶ παρατρέψας ἄλλη τὸ ὕδωρ, τὰς τε ναῦς ἐπὶ τοῦ Ξηροῦ ἐποίησε, καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἤπειρον· καὶ διαβάς εἶλε τὴν νῆσον περὶ.

ρί. Οὕτω μὲν τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἐφθάρη, ἕξ ἔτη πολεμήσαντα· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν παρευόμενοι διὰ τῆς Λιβύης, ἐς Κυρήνην διεσώθησαν, οἱ δὲ πλείστοι ἀπώλοντο. Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλεῖ

Atheniensis averteret. Sed cum res ipsi non succederet, & pecuniae frustra confumerentur; Megabazus quidem cum pecuniis, quae reliquae erant, in Asiam rediit. Megabazum vero Zopyri filium, virum Persam, cum ingentibus copiis eo misit: qui terrestri itinere profectus, & Aegyptios & socios proelio vicit, & Graecos Memphide expulit, tandemque in Prosopitide insula eos concludit; ac in ea annum integrum & sex menses obsedit, donec, exficcato fossae alveo, & aqua alio averfa, effecit, ut naves in sicco confiderent, & magna insulae pars continentis infestaret: insulamque cum peditatu eo traiciens cepit.

CX. Sic igitur perierunt res Graecorum, qui bellum in Aegypto sex annos gesserant, & ex multis pauci, per Africam transeuntes, Cyrenem salvi pervenerunt: at plerique

ἐγένετο, πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως. τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ ἔλους οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἔλειοι. Ἰνάραω δὲ ὁ τῶν Λιβύων βασιλεὺς, ὅς τὰ πάντα ἔπραξε περὶ τῆς Αἰγύπτου, προδοσίᾳ λησθεὶς, ἀνεσταυρώθη. ἐκ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς ἄλλης ζυμμαχίδος πενήκοντα τριήρεις διάδοχοι πλέουσai ἐς Αἴγυπτον, ἔσχον κατὰ τὸ Μενδήσιον κέρασ, οὐκ εἰδότες τῶν γεγενημένων οὐδέν. καὶ αὐτοῖς ἐκ τε γῆς ἐπιπεσόντες πεζοὶ, καὶ ἐκ θαλάσσης Φοινίκων ναυτικόν, διέσθειραν τὰς πολλὰς τῶν νεῶν, αἱ δ' ἐλάσσους διέσφυγον πάλιν. τὰ μὲν κατὰ τὴν μεγάλην στρατείαν Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ζυμμαχῶν ἐς Αἴγυπτον οὕτως ἐτελεύτησεν.

ριά. Ἐκ δὲ Θεσσαλίας Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου

perierunt. Aegyptus vero in regis ditionem rediit, praeter regem Amyrtaeum, qui in paludibus regnabat, hunc enim propter paludis magnitudinem expugnare nequiverunt: simul etiam, quia, qui paludes illas incolunt, sunt Aegyptiorum bellicosissimi. Inarus vero Afrorum rex, qui fuerat auctor omnium harum rerum, quae in Aegypto sunt gestae, per prodicionem captus, in crucem est actus. Athenienses vero, aliique focii, qui quinquaginta triremibus vecti, suis successuri, in Aegyptum navigabant, rerum gestarum prorsus ignari, ad Mendesium Nili cornu appulerunt. Cum autem hostes a terra impressionem in ipsos fecissent, & a mari Phoenicum classis eos invasisset, pleraque naves illorum profligarunt: at pauciores fuga, se retro proripientes, evaserunt. Illa igitur magna Atheniensium & sociorum expeditio, in Aegyptum facta, hunc habuit exitum.

υῖος τοῦ Θεσσαλῶν βασιλέως, Φεύγων, ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν καταγεῖν. καὶ παραλαβόντες τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας ὄντας ξυμμάχους οἱ Ἀθηναῖοι, ἐστράτευσαν τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ Φάρσαλον. καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουσι ὅσα μὴ προϊόντες πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων, (οἱ γὰρ ἰππεῖς τῶν Θεσσαλῶν εἶργον) τὴν δὲ πόλιν οὐχ εἶλον, οὐδ' ἄλλο προὐχώρει αὐτοῖς οὐδὲν ὧν ἕνεκα ἐστράτευσαν, ἀλλ' ἀπεχώρησαν πάλιν Ὀρέστην ἔχοντες ἀπρακτοί. μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον χίλιοι Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὰς ναῦς τὰς ἐν Πηγαῖς ἐπιβάντες (εἶχον δ' αὐτοὶ τὰς Πηγάς) παρέπλευσαν ἐς Σικυῶνα, Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγούντος. καὶ ἀποβάντες Σικυωνίους τοὺς προσμίξαντας μάχῃ ἐκράτησαν. καὶ εὐθύς παραλαβόντες Ἀχαιοὺς, καὶ διαπλεύσαντες πέραν, τῆς

CXI. Orestes autem Echekratidae Theffalorum regis filius, ex Theffalia profugus, Atheniensibus persuasit, ut se in patriam reducerent. Athenienses vero, assumtis Boco-tis & Phocensibus sociis, expeditionem adversus Pharfalum Theffaliae susceperunt: & tantum agri in sua potestate habebant, quantum a castris signisque non longe progressi sibi parare poterant: (Theffalorum enim equites eos prohibebant) sed urbem non ceperunt, nec eorum aliud quidquam, quorum causa illam expeditionem susceperant, ipsis successit: sed cum Oreste, quem secum ducebant, domum re infecta redierunt. Nec multo post haec mille Athenienses, navibus conscensis, quae Pegis erant, (ipsi enim Pegas tenebant) duce Pericle Xanthippi filio contra Sicyonem navigarunt, &, excessu e navibus in terram facto, Sicyonios, qui secum conflixerant, proelio vicerunt. Cumque statim Achacos assumisissent, & in ultiores par-

Ἀκαρνανίας ἐς Οἰνιάδας ἐστράτευσαν, καὶ ἐπολιόρκουν. οὐ μὲντοι εἰλόν γε, ἀλλ' ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

ριβ'. Ὑστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν σπονδαὶ γίνονται Πελοποννησίοις καὶ Ἀθηναίοις πενταετείς. καὶ Ἑλληνικῷ μὲν πολέμου ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐς δὲ Κύπρον ἐστρατεύοντο ναυσὶ διακοσίοις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, Κίμωνος στρατηγούντος. καὶ ἐξήκοντα μὲν νῆες ἐς Αἴγυπτον ἀπ' αὐτῶν ἔπλευσαν, Ἀμυρταίου μεταπέμποντος, τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· αἱ δὲ ἄλλαι Κίτιον ἐπολιόρκουν. Κίμωνος δὲ ἀποθανόντος, καὶ λιμῷ γενομένου, ἀπεχώρησαν ἀπὸ Κιτίου· καὶ πλεύσαντες ὑπὲρ Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ, Φοίνιξι καὶ Κυπρίοις καὶ Κίλιξι ἐναυμάχησαν καὶ ἐπέξομάχησαν ἅμα. καὶ νικήσαντες ἀμφοτέρα ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ αἱ ἐξ Αἰγύπτου νῆες πάλιν αἱ ἐλθοῦσαι μετ' αὐ-

tes traiecissent, Oeniadis Acarnaniae civitati bellum intulerunt, eamque obsederunt: sed tamen non ceperunt, at domum reverterunt.

CXII. Postea vero, intermisso triennio, foedera quinquennialia inter Peloponnesios & Athenienses inita sunt. Et Athenienses Graeco quidem bello superfederunt: at cum ducentis tum suorum, tum sociorum navibus Cypro bellum intulerunt, Cimonis ductu. Atque ex his sexaginta naves in Aegyptum navigarunt, quas Amyrtaeus, qui in paludibus regnabat, arcessiverat; reliquae vero Citium obsidebant. Sed, Cimone vita defuncto, fameque exorta, a Citio recesserunt: cursumque navigationis tenentes supra Salaminem, quae est in Cypro, cum Phoenicibus, & Cypris, & Cilicibus navalem ac pedestrem pugnam simul commiserunt: &, victoria ex utroque proelio reportata, do-

τῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ ταῦτα τὸν ἱερόν καλούμενον πόλεμον ἐστράτευσαν· καὶ κρατήσαντες τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ, παρέδωσαν Δελφοῖς. καὶ αὖθις ὕστερον Ἀθηναῖοι, ἀποχωρησάντων αὐτῶν, στρατεύσαντες καὶ κρατήσαντες παρέδωσαν Φωκεῦσι.

ριγ'. Καὶ χρόνου ἐγγενομένου, μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι Βοιωτῶν τῶν Φευγόντων ἐχόντων Ὀρχομένον καὶ Χαιρώνειαν, καὶ ἄλλ' ἅπτα χωρία τῆς Βοιωτίας, ἐστράτευσαν, ἑαυτῶν μὲν χιλίαις ὀπλίταις, τῶν δὲ ξυμμάχων ὡς ἐκάστοις, ἐπὶ τὰ χωρία ταῦτα, πολέμια ὄντα, Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγούντος. καὶ Χαιρώνειαν ἐλόντες καὶ ἀνδραποδίσαντες, ἀπεχώρουν, Φυλακὴν καταστήσαντες. πορευομένοις δὲ αὐτοῖς ἐν Κορωνείᾳ ἐπιτίθενται οἱ τε ἐκ τῆς Ὀρχομένου Φυγάδες

mum redierunt. Et naves, quae ex Aegypto redierant, cum ipsis discesserunt. Lacedaemonii vero post haec bellum, quod Sacrum appellatur, susceperunt; potitique templo, quod est Delphis, id Delphis tradiderunt. Athenienses vero contra, post illorum discessum, cum exercitu eo profecti, & Delphis superatis, templum Phocensibus tradiderunt.

CXIII. Interiecto deinde tempore, postea cum Boeotorum exfules Orchomenum, & Chaeroneam, nec non alia quaedam Boeotiae oppida tenerent, Athenienses cum mille gravis armaturae militibus ex suis & ex sociorum civitatibus, prout singulis aut venire, aut milites pro se mittere licuerat, in illa loca, quae inimica erant, expeditionem Tolmidæ Tolmaei filii ductu susceperunt. Et, Chaeronea capta ac direpta, & incolis in servitutem abstractis, praesidio in ea collocato, discesserunt. Boeotorum vero exfules, & cum ipsis Locri, & Euboensium exfules, & alii,

Βοιωτῶν, καὶ Λοκροὶ μετ' αὐτῶν, καὶ Εὐβοῶν Συγά-
δες, καὶ ὅσαι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν. καὶ μάχῃ κρα-
τήσαντες, τοὺς μὲν διέφθειραν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δέ,
ζῶντας ἔλαβον. καὶ τὴν Βοιωτίαν ἐξέλιπον Ἀθηναῖοι
πᾶσαν, σπονδὰς πεισάμενοι ἐφ' ᾧ τοὺς ἀνδρας κα-
μιούνται. καὶ οἱ Φεύγοντες Βοιωτῶν κατελθόντες, καὶ
οἱ ἄλλοι πάντες, αὐτόνομοι πάλιν ἐγένοντο.

ριδ'. Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον Εὐβοία
ἀπέστη ἀπὸ Ἀθηναίων· καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἦδη
Περικλέους στρατιᾷ Ἀθηναίων, ἠγγέλη αὐτῷ ὅτι Μέ-
γαρα ἀφέστηκε, καὶ Πελοποννήσιοι μέλλουσιν ἐσβάλλ-
ειν ἐς τὴν Ἀττικὴν· καὶ οἱ Θρουροὶ Ἀθηναίων διεσθαρ-
μέναι εἰσὶν ὑπὸ Μεγαρέων, πλὴν ὅσαι ἐς Νίσαιαν ἀπέ-
συχον. ἐπαγαγόμενοι δὲ Κορινθίους καὶ Σικυωνίους καὶ
Ἐπιδαυρίους, ἀπέστησαν οἱ Μεγαρεῖς. ὁ δὲ Περικλῆς

quotquot earundem partium erant, Orchomeno facta eru-
ptione, illos revertentes ad Coroneam invaserunt: cumque
ipfos proelio superassent, Atheniensium alios quidem in-
terfecerunt, alios vero vivos ceperunt. Athenienses vero
totam Boeotiam reliquerunt, induciis ea conditione factis,
ut captivos reciperent: & Boeotorum exfules, ceterique
omnes eo reversi, rursus liberi, suisque legibus vixerunt.

CXIV. Neque multo post haec Euboea ab Atheniensibus
defecit. Cum autem Pericles cum Atheniensium exer-
citu in eam iam traiecisset, ipsi nuntiatum est, Megara
defectionem fecisse; & Peloponnesios irruptionem in Atti-
cam facturos; & Atheniensium praesidiarios milites a Me-
garenfibus caesos, illis exceptis, qui Nisaeam confugissent.
Megarenfes enim, Corinthiis, Sicyoniis, & Epidauriis ad-
scitis, defecerunt. Pericles vero confestim copias ex Euboea

πάλιν κατὰ τάχος ἐκόμιζε τὴν στρατίαν ἐκ τῆς Εὐβοίας. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσίνα καὶ Θριάζε ἐσβαλόντες, ἐδήωσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Πausανίου βασιλέως Λακεδαιμονίων ἡγουμένου. καὶ τοπλέον οὐκέτι προελθόντες ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὐβοίαν διαβάαντες, Περικλέους στρατηγοῦντος, κατεστρέψαντο πᾶσαν. καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὀμιλοῦν κατεστήσαντο, Ἑστιαίας δὲ ἐξοικίσαντες, αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον.

ριέ. Ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπὸ Εὐβοίας, οὐ πολλῶ ὕστερον σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους τριακοντούτεις, ἀποδόντες Νίσαιαν, καὶ Ἀχαΐαν, καὶ Πηγὰς, καὶ Τροιζῆνα. ταῦτα γὰρ εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων. ἔκτω δὲ ἔτει Σαμίσις καὶ Μιλησίοις πόλεμος ἐγένετο περὶ Πιρήνης· καὶ οἱ

reduxit. Postea vero Lacedaemonii, irruptione facta in Atticae Eleusinem, & Thriasios campos, eos populati vastarunt, duce Plistoanacte, Pausaniae Lacedaemoniorum regis filio. Nec ulterius progressi, domum redierunt. Et Athenienses, duce Pericle, in Euboeam rursus traiecerunt, totamque subegerunt. Et reliquas quidem eius partes, ditione certis conditionibus facta, in fidem ac ditionem receperunt; sed, Hestiaeensibus fede sua pulsus, ipsi agrum tenuerunt.

CXV. Ex Euboea autem reversi, non multo post cum Lacedaemoniis sociisque tricennalia foedera percusserunt, redditis Nisaea, Achaia, Pegis, & Troezenae. Athenienses enim haec tenebant, quae ad Peloponnesios pertinebant. Sexto autem anno bellum inter Samios & Milesios pro Priene est excitatum. Et Milesii, cum armis essent inferiorio-

Μιλῆσιοι ἐλασσόμενοι τῷ πολέμῳ, παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες, κατεβόων τῶν Σαμίων. ξυπελαμβάνοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ἰδιῶται, νεωτέρισαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν. πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα, δημοκρατίαν κατέστησαν, καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων, πενήτηκοντα μὲν παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέβητο ἐς Λῆμνον, καὶ Φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν. τῶν δὲ Σαμίων (ἦσαν γὰρ τινες οἱ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἤπειρον) ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσοῦβῃ τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὅς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους, διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν, καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων· ἔπειτα τοὺς ὁμήρους κλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς

res, ad Athenienses profecti, in Samios invehi coeperunt. Illos autem adiuvabant, & ex ipsa Samo nonnulli homines privati, qui rerum novarum studio reipublicae statum immutare cupiebant. Athenienses igitur cum quadraginta navibus Samum profecti, statum popularem ibi constituerunt; & obsides a Samiis acceperunt, quinquaginta pueros, totidemque viros, quos in Lemno deposuerunt; & praesidio ibi relicto, discesserunt. Quidam autem ex Samiis (nonnulli enim erant, qui ferre non potuerant, sed in continentem fugerant) cum potentissimis quibusque civibus, qui Sami degebant, & cum Pissuthne Hystaspis filio, qui tunc Sardibus praeerat, inira societate, collectisque septingentis ferme auxiliariis militibus, sub noctem in Samum traiecerunt. Et primum quidem factionem popularem aggressi sunt, & maximam eius partem in suam po-

αὐτῶν, ἀπέστησαν, καὶ τοὺς Φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοὺς ἄρχοντας, οἳ ἦσαν παρὰ σφίσι, ἐξέδσαν Πισσοῦβνη. ἐπὶ τε Μίλητον εὐθύς παρεσκευάζοντο στρατεύειν. Ξυναπέστησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι.

ριστ'. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἤσθοντο, πλεύσαντες ναυσὶν ἐξήκοντα ἐπὶ Σάμου, ταῖς μὲν ἐκκαίδεκα τῶν νεῶν οὐκ ἐχρήσαντο (ἔτυχον γὰρ αἱ μὲν, ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπήν τῶν Φοινισσῶν νεῶν οἰχόμεναι, αἱ δ' ἐπὶ Χίου καὶ Λέσβου, περιαγγέλλουσαι βοηθεῖν) τεσσαράκοντα δὲ ναυσὶ καὶ τέσσαρσι, Περικλέους δεκάτου αὐτοῦ στρατηγούντος, ἐναυμάχησαν πρὸς Τραγία τῇ νήσῳ, Σαμίων ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ἃν ἦσαν αἱ εἴκοσι στρατιώτιδες· ἔτυχον δὲ αἱ πᾶσαι ἀπὸ Μιλήτου πλεύσαι. καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἐβοήθησαν ἐκ τῶν Ἀθηναίων νῆες τεσσαράκοντα, καὶ Χίων καὶ Λεσβίων

restatem redegerunt : deinde vero, suis obfidibus ex Lemno surreptis, defecerunt ; & Atheniensium praesidium, & praefectos, quos penes se habebant, Pissuthnae tradiderunt. Expeditionem etiam in Miletum statim parare coeperunt. Cum illis autem & Byzantii defectionem fecerunt.

CXVI. Athenienses vero, his auditis, cum sexaginta navibus adversus Samum profecti, harum quidem sexdecim navibus non sunt usi : (aliae enim in Cariam iverant, ut Phoenicum naves specularentur ; aliae vero in Chium, & Lesbum, ut auxilia inde evocarent) quatuor vero & quadraginta navibus, Pericle duce, cum novem collegis, ad insulam Tragiam cum Samiorum septuaginta navibus, (in quarum numero erant viginti, quae milites vehebant, omnes autem Mileto veniebant) pugnarunt ; & Athenienses victores fuerunt. Postea vero auxilium ipsis tulerunt.

πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ἀποβάντες ἐς τὴν γῆν, καὶ κρα-
 τούντες τῷ πεζῷ, ἐπολιόρκουν τρισὶ τείχεσι τὴν πόλιν,
 καὶ ἐκ θαλάσσης ἅμα. Περικλῆς δὲ, λαβὼν ἐξήκοντα
 ναῦς ἀπὸ τῶν ἐφορμουσῶν, ὤχετο κατὰ τάχος ἐπὶ
 Καύνου καὶ Καρίας, ἐσαγγελλέντων ὅτι Φοίνισσαι νῆες
 ἐπ' αὐτοὺς πλέουσιν. ὤχετο γὰρ καὶ ἐκ τῆς Σάμου πέντε
 ναυσὶ Στησαγόρας, καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς Φοίνισσας.

ριζ'. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Σάμιοι ἐξαπιναιῶς ἐκπλουν
 ποιησάμενοι, ἀφράκτῳ τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσόντες,
 τὰς τε προφυλακίδας ναῦς διέφθειραν, καὶ ναυμαχοῦν-
 τες τὰς ἀνταναγομμένας ἐνίκησαν, καὶ τῆς θαλάσσης
 τῆς καθ' ἑαυτοὺς ἐκράτησαν ἡμέρας περὶ τεσσαρεσκαί-
 δεκα, καὶ ἐσεκομίσαντο καὶ ἐξεκομίσαντο ἃ ἐβούλοντο.
 ἐλθόντος δὲ Περικλέους, πάλιν ταῖς ναυσὶ κατεκλεί-

quadraginta naves Athenis profectae, & Chiorum ac Lesbiorum xxv. Et exscensu e navibus in terram facto, pugnaque pedestri victores, urbem tribus munitionibus simul etiam a mari obsederunt. Pericles vero, sumtis sexaginta navibus ex iis, quae erant in statione, Caunum versus, & in Cariam quam celerrime contendit, quia nuntium acceperat, Phoenicum naves contra se navigare. Iam enim & Stesagoras Samo abierat cum quinque navibus, & alii adversus Phoenicum classem.

CXVII. Interea vero Samii, repentina eruptione navibus facta, castraque nullis munitionibus septa aggressi, naves, quae pro castris manebant in statione, profligarunt; & ceteras, quae contra se in aciemeductae fuerant, proelio navali superarunt; & mare finibus suis proximum per quatuordecim ferme dies in sua potestate tenuerunt; & quaecumque voluerunt, importarunt, & exportarunt. Sed,

σθησαν· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηναίων ὕστερον προσεβοήθησαν τεσσαράκοντα μὲν αἱ μετὰ Θουκυδίδου καὶ Ἄγνωνες καὶ Φορμίωνος νῆες, εἴκοσι δὲ αἱ μετὰ Τληπολέμου καὶ Ἀντικλέους· ἐκ δὲ Χίου καὶ Λέσβου, τριάκοντα. καὶ ναυμαχίαν μὲν τινα βραχεΐαν ἐποίησαντο οἱ Σάμιοι· ἀδύνατοι δὲ ὄντες ἀντισχεῖν, ἔξεπολιορκήθησαν ἐν νάτῳ μηνί, καὶ προσεχώρησαν ὁμολογία, τεῖχος τε καθελόντες, καὶ ὁμήρους δόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, καὶ χρήματα τὰ ἀναλωθέντα κατὰ χρόνους ταξάμενοι ἀποδοῦναι. ξυνέβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι, ὥσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι.

ριή. Μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη γίγνεται οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον τὰ προειρημένα, τὰ τε Κερκυραϊκὰ, καὶ τὰ Πησιδαιατικὰ, καὶ ὅσα πρόφασις μεταξὺ τοῦδε τοῦ

reverso Pericle, navibus iterum conclusi fuerunt. Postea vero Athenis & aliae quadraginta naves cum Thucydide, Agnone, & Phormione, suis subsidio venerunt; & viginti cum Tlepolemo & Anticle, & ex Chio ac Lesbo triginta. Samii autem quandam quidem navalem parvam pugnam commiserunt: sed, cum resistere non possent, nono mense expugnati sunt, & Atheniensibus sese his conditionibus dederunt, ut urbis muros demolirentur, obsides darent, naves traderent, & pecunias, quae in bellum fuerant impensae, certis statisque temporibus persolverent, prout ipsis imperatum fuerat. Byzantii quoque compositionem cum Atheniensibus ea conditione fecerunt, ut illorum imperio, sicut ante, parerent.

CXVIII. Iam vero non multis post haec annis acciderunt ea, quae supra commemoravi; ea videlicet, quae cum Corcyraeis, & Potidaeatis sunt gesta, & quaecunque in-

πολέμου κατέστη. ταῦτα δὲ ζύμπαντα ὅσα ἔπραξαν εἰς Ἕλληνας πρὸς τε ἀλλήλους, καὶ τὸν Βάρβαρον, ἐγένετο ἐν ἔτεσι πενήκοντα μάλιστα, μεταξύ τῆς τε Ξέρξου ἀναχωρήσεως, καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ πολέμου· ἐν οἷς Ἀθηναῖοι τὴν τε ἀρχὴν ἐγκρατεστέραν κατεστήσαντο, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, οὔτε ἐκάλυσον, εἰ μὴ ἐπὶ βραχὺ, ἠσύχαζόν τε τοπλέον τοῦ χρόνου· (ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς ἰέναι ἐς τοὺς πολέμους, εἰ μὴ ἀναγκάζοντο, τὸ δὲ τι καὶ πολέμοις οἰκείοις ἐξειργόμενοι) πρὶν δὴ ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ἤρητο, καὶ τῆς συμμαχίας αὐτῶν ἤπτοντο. τότε δὲ οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἐπιχειρητέα ἐδόκει εἶναι πάσῃ προθυμίᾳ, καὶ καθαιρετέα ἢ ἰσχύς, ἣν δύνωνται, ἀρα-

terea huius belli causa esse coeperunt. Haec autem omnia, quae Graeci vel inter se, vel adversus barbarum gesserunt, intra quinquaginta ferme annos gesta sunt, a discessu Xerxis usque ad huius belli initium. Quorum annorum spatio Athenienses imperium confirmarunt, & ipsi in magnam potentiam provecti sunt. Lacedaemonii vero, quamvis hoc intelligerent, tamen eos non impediabant, nisi aliquatenus, maioremque temporis partem ab armis abstinuerunt, (tum quod vel ante ad bella suscipienda non admodum celeres essent, nisi cogerentur, tum etiam quod bellis domesticis tunc impedirentur) priusquam Atheniensium potentia aperte crescere coepisset, ipsique suos socios iam aggredi ausi fuissent. Tunc enim rem non amplius ferendam iudicarunt; sed hoc bellum omni studio sibi suscipiendum, totisque viribus in hoc incumbendum, operamque dandam censuerunt, ut illorum, si possent, potentiam ever-

μένοις τόνδε τὸν πόλεμον. αὐτοῖς μὲν οὖν ταῖς Λακεδαιμονίαις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς σπονδάς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν· πέμψαντες δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐπηρώτων τὸν θεὸν εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσται. ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι· καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι, καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος.

ριθ'. Αὐθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες, ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρὴ πολεμεῖν. καὶ ἐλθόντων τῶν πρέσβειων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας, καὶ ξυνόδου γενομένης, οἷτε ἄλλοι εἶπον ἂ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ πλείους τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸν πόλεμον ἀξιούντες γενέσθαι· καὶ οἱ Κορίνθιοι, δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἐκάστων ἰδίᾳ ὥστε ψηφίσασθαι πόλεμον, δεδιότες περὶ τῆ Ποτιδαία μὴ προδιαφθαρή·

terent. Lacedaemonii igitur apud se quidem statuerant foedera esse fracta, & Athenienses iniuste facere. Sed tamen, legatis Delphos missis, Deum interrogarunt, an res sibi feliciter esset successura, si bellum susciperent. Ille vero, ut aiunt, ipsis respondit, illos, si totis viribus bellum gererent, fore victores. Quin etiam dixit, se & vocatum & non vocatum ipsis adfuturum, opemque laturum.

CXIX. Rursum autem socios accitos in suffragia mittere volebant, ut de bello decernerent, utrum gerendum esset, necne. Cum autem legati a fociis missi venissent, & concilium haberetur, cum alii dixerunt, quae voluerunt, accusantes plerique Athenienses, & bellum suscipiendum censentes; tum etiam Corinthii, & antea singulas civitates separatim precati, ut suis suffragiis bellum decernerent, (quia Potidaeae metuebant, ne prius everteretur) tunc etiam

παρόντες δὲ καὶ τότε, καὶ τελευταῖοι ἐπελθόντες, ἔλεγον τοιάδε.

ρκ'. Τοῦς μὲν Λακεδαιμονίους, ὧ ἄνδρες ζύμμαχοι, οὐκ ἂν ἔτι αἰτιαταίμεθα ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηθισμένοι τὸν πόλεμόν εἰσι, καὶ ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυνήγαγον. χρὴ γὰρ τοὺς ἡγεμόνας, τὰ ἴδια ἐξ ἴσου νέμοντας, τὰ κοινὰ προσκοπεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ πάντων προτιμῶνται. ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίους ἤδη ἐνηλλάγησαν, οὐχὶ διδαχῆς δέονται ὥστε φυλάσσεσθαι αὐτούς· τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν μᾶλλον καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατωκημένους, εἰδέναι χρὴ, ὅτι τοῖς κάτω ἢ μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἔξουσι τὴν κατακομιδὴν τῶν ὠραίων, καὶ πάλιν ἀντίληψιν ὧν ἡ θάλασσα τῇ ἡπειρῷ δίδωσι καὶ τῶν νῦν λεγομένων μὴ κακούς κριτὰς, ὡς μὴ προση-

praesentes, & postremo loco in medium prodeuntes, habuerunt hanc orationem.

CXX. DE Lacedaemoniis, o socii, non amplius conqueri possemus, quasi nec ipsi bellum decreverint, neque nos nunc ad hoc ipsum nostris suffragiis comprobandum convocarint. Decet enim eos, qui praesunt aliis, quemadmodum ab his maxime coluntur, & ceteris anteponuntur, sic etiam publicis eorum commodis aequae consulere, atque suis ipsorum privatis commodis consulunt. Quotquot vero de nobis commercium cum Atheniensibus iam habuerunt, non sunt admonendi, ut ab illis caveant: sed illos potius, qui loca mediterranea incolunt, nec in locis maritimis habitant, scire oportet, ipsos, nisi hominibus loca maritima incolentibus opem ferant, maiore cum difficultate fructus, quos anni tempora ferunt, in suas urbes comportaturos, & vicissim commodorum, quae maris usus continenti suppeditat, perceptionem difficiliorem habituros. Nec oportet eos malos esse iu-

κόντων, εἶναι, προσδέχασθαι δέ ποτε, εἰ τὰ κάτω
 πρόϊοντο, καὶν μέχρι σφῶν τὸ δεινὸν προελθεῖν, καὶ περὶ
 αὐτῶν οὐχ ἤσσαν νῦν βουλευέσθαι. διόπερ καὶ μὴ ὀκνεῖν
 δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον ἀντ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν.
 ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μὲν ἔστιν, εἰ μὴ ἀδικοῦντο, ἡσυ-
 χάζειν ἀγαθῶν δέ, ἀδικουμένους, ἐκ μὲν εἰρήνης, πο-
 λεμεῖν, εὖ δὲ παρασχόν, ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι
 καὶ μῆτε τῇ κατὰ πόλεμον εὐτυχίᾳ ἐπαίρεσθαι, μῆτε
 τῷ ἡσυχῶ τῆς εἰρήνης ἠδόμενον ἀδικεῖσθαι. ὅ, τε γὰρ
 διὰ τὴν ἠδονὴν ὀκνῶν, τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθεῖ τῆς ῥα-
 στῶν τὸ τερπνόν, δι' ὅπερ ὀκνεῖ, εἰ ἡσυχάζοι ὅ, τε ἐν
 πολέμῳ εὐτυχίᾳ πλεονάζων, οὐκ ἐντεθύμηται θράσει
 ἀπίστῳ ἐπαυρόμενος. πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα,
 ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα καταρβώθη καὶ ἔτι

*dices rerum, quae nunc dicuntur, quasi ad ipsos minime perti-
 neant; at existimare, si res hominum oram maritimam incolen-
 tium neglexerint, calamitatem istam ad se quoque tandem per-
 venturam; & nunc de se non minus, quam de aliis consultare.
 Quamobrem etiam non oportet eos segnes esse ad bellum pro pace
 sumendum. Nam virorum quidem modestorum est, quiescere, nisi
 laceffantur iniuria: fortium vero, si iniuria afficiantur, pacem
 cum bello commutare; sed si favore divino freti rem feliciter gef-
 ferint, bello deposito, paceque facta, in gratiam redire. Nec oportet
 quemquam felici bellorum successu extolli, neque pacis tran-
 quillitate ac voluptate captum iniuriis perferre. Qui enim propter
 voluptatem, quam ex pacis otio percipit, a bello abhorret, is,
 si quiescat, celerrime privabitur hac tranquillitatis otiique iucun-
 ditate, propter quam otio ac desidia indulgens ab armis abhor-
 ret. Qui etiam felici rerum successu in bellis insolescit, is se au-
 dacia infida efferrī non animadvertit. Multa enim male consul-*

πλείω ἢ καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι, εἰς τὸναντίον αἰσχυρῶς περιέστη. ἐνθυμεῖται γὰρ οὐδεὶς ὅμοια τῇ πίστει, καὶ ἔργῳ ἐπέξέρχεται, ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν, μετὰ δέους δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἐλλείπομεν.

ῤκα'. Ἡμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον ἐγείρομεν, καὶ ἰκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα καὶ ὅταν ἀμυνώμεθα Ἀθηναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν, πλήθει προὔχοντας καὶ ἐμπειρία πολεμικῆ, ἔπειτα ὁμοίως πάντα ἐς τὰ παραγγελλόμενα ἴοντας. ναυτικόν τε, ὡ ἰσχύουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης τε ἐκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς καὶ Ὀλυμπίᾳ χρημάτων. δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι, ὑπολαβεῖν οἰοί τ' ἐσμέν μισθῷ μείζονι τοὺς ξένους αὐτῶν

ta, cum hostes inconsultiores nasca sunt, felicem exitum habuerunt: & longe plura, quae recte consulta videbantur, contra turpiter ceciderunt. Nemo enim eodem animi impetu res gerendas exsequitur, quo in ipsa consultatione de his deliberat, fiducia fretus, metuque vacans: sed cum securitate quidem audacter de rebus futuris decernimus; at in ipsa rerum administratione, cum metu deficiamus.

CXXI. Nos vero, qui & iniuriam passi sumus, & multa crimina habemus, quae Atheniensibus obiciamus, nunc bellum excitamus: & postquam Athenienses ultii fuerimus, hoc opportune deponemus. Multis autem de causis verisimile est, nos fore victores: primum quidem, quia & numero, & rerum bellicarum peritia praestamus; deinde vero, quia pariter omnes ad imperata faciendum imus. Classē autem, qua illi multum pollent, instruemus cum ex privatis facultatibus, quas singuli pro rata parte conferent, tum etiam ex Delphicis & Olympicis pecuniis.

ναυβάτας. ὠνητὴ γὰρ Ἀθηναίων ἡ δύναμις μάλλον ἢ οἰκεία· ἡ δὲ ἡμετέρα ἦσσαν ἀν τοῦτο πάθοι, τοῖς σώμασι τοπλέον ἰσχύουσα ἢ τοῖς χρήμασι. μιᾷ τε νίκη ναυμαχίας κατὰ τὸ εἶκὸς ἀλίσκονται· εἰ δ' ἀντίσχοιεν, μελετήσομεν καὶ ἡμεῖς ἐν πλέονι χρόνῳ τὰ ναυτικά. καὶ ὅταν τὴν ἐπιστήμην ἐς τὸ ἴσον καταστήσωμεν, τῆγε εὐψυχία δῆπου περιεσόμεθα. ὃ γὰρ ἡμεῖς Φύσει ἔχομεν ἀγαθὸν, ἐκείνοις οὐκ ἀν γένοιτο διδαχῆ· ὃ δ' ἐκεῖνοι ἐπιστήμη προύχουσι, καθαιρετέον ἡμῖν ἐστὶ μελέτη. χρήματα δ' ὥστ' ἔχειν ἐς αὐτὰ, οἴσομεν. ἢ δευρὸν ἀν εἴη εἰ αἱ μὲν ἐκείνων ξύμμαχοι ἐπὶ δουλείᾳ τῇ αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπεροῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῷ τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ ἅμα σώζεσθαι, οὐκ ἄρα δαπανή-

Nam pecuniam mutuati, peregrinos illorum nautas maiori mercede proposita subducere possumus. Atheniensium enim copiae sunt magis mercenariae, quam domesticae: sed nostris hoc minus contingit, siquidem plus corporibus, quam pecuniis pollent. Quod si nostrorum hostium copiae vel unico navali proelio superatae fuerint; ut verisimile est, capientur. Sed si nobis resistent, nos etiam interposito maiori temporis spatio res nauticas meditabimur: cum autem parem illis scientiam fuerimus affecuti, animi certe fortitudine superiores erimus. Nam bonum, quod nos natura instum habemus, hoc illi disciplina nunquam adipiscentur. Id vero, in quo illi propter scientiam praestant, meditatione nobis est superandum. Pecunias etiam conferemus, ut satis habeamus ad ipsas res nauticas parandas, & classem instruendam. Alioqui facinus indignum fuerit, si illorum quidem socii, ut servitutem ipsis serviant, pecunias conferre non abnuant: nos vero, ut hostes ulciscamur, & nos ipsi simul servemur, nullas pecunias

σομεν, καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνων αὐτὰ ἀΦαιρέθεντες, αὐτοῖς τούτοις κακῶς πάσχειν.

ρκβ'. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὁδοὶ τοῦ πολέμου ἡμῖν, ἑυμμάχων τε ἀπόστασις, μάλιστα παραίσεις εὔσα τῶν προσόδων, αἷς ἰσχύουσι, καὶ ἐπιτειχισμὸς τῇ χώρᾳ, ἀλλά τε ὅσα οὐκ ἂν τις νῦν προΐδῃ. ἥκιστα γὰρ πόλεμος ἐπὶ ῥητοῖς χωρεῖ, αὐτὸς δὲ ἀὸ' αὐτοῦ τὰ πολλὰ τεχνᾷται πρὸς τὸ παρατυγχάνον. ἐν ᾧ ὁ μὲν εὐοργήτως αὐτῷ προσομιλήσας, βεβαιότερος· ὁ δὲ ὀργισθεὶς περὶ αὐτὸν, οὐκ ἐλάσσω πταίει. ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι εἰ μὲν ἡμῶν ἦσαν ἐκάστοις πρὸς ἀντιπάλους περὶ γῆς ὄρων διαφοραὶ, εἰστὸν ἂν ἦν· νῦν δὲ πρὸς ἑυμπαντάς τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι ἰκανοὶ, καὶ κατὰ πόλιν ἔτι δυνατώτεροι. ὥστε εἰ μὴ καὶ ἀβροῖς, καὶ κατὰ ἔθνη,

consumere velimus; & ne his pecuniis ab illis privati, his ipsis male mulctemur.

CXXII. *Adfunt nobis praeterea aliae quoque belli gerendae viae: & sociorum defectio, quae est praecipua ratio, quae illorum proventus subtrahere potest, in quibus sita est ipsorum potentia; & aedificatio munitionum, quae illorum agrum oppugnet; & multa alia, quae nullus iam prospicere possit. Belli enim progressus nulla certa lege fiunt: sed ipsum per se, in singulis occasionibus oblatis, ex tempore multa comminiscitur. In quo is quidem, qui in eo moderate se gerit, constantior ac tutior existit: is vero, qui in eo irascitur, non leviter offendit. Cogitemus autem, si singulis quidem nostrum cum paribus adversariis de agri finibus esset controversia, hoc ferendum esse: iam vero Athenienses & adversus nos universos satis virium habent, & adversus singulas civitates, vires longe maiores habent. Quare nisi & frequentes, & per nationes, & per singulas civitates uno*

καὶ ἕκαστον ἄστῳ μιᾷ γράμῃ ἀμυνόμεθα αὐτούς, δί-
 χα γε ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται· καὶ τὴν ἦσ-
 σαν, εἰ καὶ δεινὸν τῷ ἀκούσῃ, ἴστω οὐκ ἄλλό τι Φέ-
 ρουσαν ἢ ἀντικρυς δουλείαν. ὃ καὶ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι
 αἰσχρὸν τῇ Πελοποννήσῳ, καὶ πόλεις τσάσδε ἀπὸ
 μίας κακοπαθεῖν. ἐν ᾧ ἢ δικαίως δοκοῖμεν ἂν πάσχειν,
 ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι, καὶ τῶν πατέρων χεῖρους
 φαίνεσθαι, οἱ τὴν Ἑλλάδα ἡλευθέρωσαν· ἡμεῖς δὲ οὐδ'
 ἡμῖν αὐταῖς βεβαιοῦμεν αὐτὸ, τύραννον δὲ ἑῶμεν ἐγ-
 καθεστάναι πόλιν, τοὺς δ' ἐν μιᾷ μονάρχους ἀξιοῦμεν
 καταλύειν. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε τριῶν τῶν μεγί-
 στων συμφορῶν οὐκ ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας, ἢ μαλα-
 κίας, ἢ ἀμελείας. οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ταῦτα, ἐπὶ
 τὴν πλείστους δὴ βλάβησαν καταφρόνησιν κεχωρή-
 κατε' ἢ ἐκ τοῦ πολλοὺς σφάλλειν, τὸ ἐναντίον ὄνομα
 ἀφροσύνη μετωνόμασται.

*consensu ipsos propulsemus; nos divisos sine labore in suam po-
 testatem redigent. Et victoriam, licet hoc alicui sit futurum au-
 ditu molestum, is tamen sciat nihil aliud, quam servitutem, ma-
 nifeste nobis allaturam. Quod vel dubia oratione commemorare
 turpe est Peloponneso, & tot urbes ab una vexari. Qua in re
 aut merito pati, aut propter ignaviam haec perferre, & a maio-
 ribus, qui Graeciam liberaverunt, degenerare videbimur. Nos ve-
 ro ne nobis quidem ipsis hoc, atque libertatem istam stabilimus:
 sed civitatem quidem inter nos ipsos tyrannum fieri sinimus; tyran-
 nos vero, qui sunt in una civitate, de medio tollere volumus. Nec
 intelligimus, haec tribus maximis vitiis non carere, imprudentia,
 & ignavia, & negligentia. Nec enim ab istis vitiis alieni, ac-
 cessistis ad contemtionem, quae plurimos iam laesit: quae quia
 multos in errorem induxit, contrario nomine stultitia est appellata.*

ρχῆ. Τὰ μὲν οὖν προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς νῦν συμφέρει, αἰτιάσθαι; περὶ δὲ τῶν ἔπειτα μελλόντων τοῖς παροῦσι βοηθοῦντας χρὴ ἐπιταλαιπωρεῖν. πάτριον γὰρ ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι, καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔθος, εἰ ἄρα πλούτῳ τε νῦν καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον προφέρειτε. οὐ γὰρ δίκαιόν, ἀ τῇ ἀπορίᾳ ἐκτῆβη, τῇ περιουσίᾳ ἀπολέσθαι ἀλλὰ φαρτοῦντας ἰέναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον, τοῦ τε Θεοῦ χρήσαντος, καὶ αὐτοῦ ὑποσχομένου ξυλλήψεσθαι καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀπάσης ξυναγωνισυμένης, τὰ μὲν, Θόβῳ, τὰ δὲ, ὠσελεΐᾳ. σπονδάς τε οὐ λύσετε πρότεροι (ὅς γε καὶ ὁ Θεὸς, κελεύων πλεμεῖν, νομίζει παραβεβάσθαι) ἠδικημέναις δὲ μᾶλλον βοηθήσετε. λύουσι γὰρ οὐχ οἱ ἀμυνόμενοι, ἀλλ' οἱ πρότεροι ἐπιόντες.

μὲδ'. Ὡστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πο-

CXXIII. *Sed quid opus est de praeteritis conqueri diutius, quam quatenus rebus praesentibus expedit? At futurorum causa, rebus praesentibus, opem ferre, & labores praeterea subire oportet. Nobis enim patrium est, virtutes, opumque commoda, laboribus parare: nec mores mutare vos decet, licet divitiis ac potentia nunc aliquantum illos superetis. Nam non est aequum, res paupertate partas, divitiis perdi. Sed oportet nos confidenter ad hoc bellum ire, cum multis aliis de causis, tum propter Dei oraculum, & auxilium, quod se nobis laturum promisit, tum etiam, quia tota reliqua Graecia, partim metu, partim utilitate nos adiuvabit. Nec foedera priores rumpetis: (quae vel ipse Deus, qui bellum fieri iubet, violata censet) sed potius foederibus ruptis opem feretis. Non enim qui vim illatam propulsant, sed qui priores aliis vim inferunt, foedera rumpunt.*

λεμεῖν, καὶ ἡμῶν κοινῇ τάδε παραινούντων, εἴτερ βεβαιότατον τὸ ταῦτα ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶναι, μὴ μέλλετε Ποτιδαίαιταις τε ποιεῖσθαι τιμαρίαν, οὔσι Δωριεῦσι, καὶ ὑπὸ Ἰώνων πολιαρκουμένοις, (οὗ πρότερον ἦν τούναντίον) καὶ τῶν ἄλλων μετελθεῖν τὴν ἑλευθερίαν. ὡς οὐκέτι ἐνδέχεται περιμένοντας, τοὺς μὲν, ἤδη βλάπτεσθαι, τοὺς δ', εἰ γνωσθῆσόμεθα ξυνελθόντες μὲν, ἀμύνεσθαι δὲ οὐ τολμῶντες, μὴ πολὺ ὕστερον τὸ αὐτὸ πάσχειν· ἀλλὰ νομίσαντες ἐπ' ἀνάγκην ἀφίχθαι, ὧ ἄνδρες ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε ἄριστα λέγεσθαι, ψηφίσασθε δὴ τὸν πόλεμον· μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινὸν, τῆς δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ πλείονος εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες· (ἐκ πολέμου μὲν γὰρ εἰρήνη μᾶλλον βεβαιούται· ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ πολεμῆσαι,

CXXIV. *Quamobrem cum omnibus de causis bellum vobis honeste suscipere liceat, & nos communiter haec suadeamus, si modo certissimum est, haec & rebus publicis & privatis conducere; cum Potidaeatis, qui sunt Dorienteses, & qui ab Ionibus obsidentur, (quod olim contra fiebat) opem ferre, tum etiam pristinam aliorum libertatem recuperare ne cunctemini: quia res nostrae nullam expectationem amplius patiuntur, qua alios quidem, iam iniuriis affici, alios vero (si cognitum fuerit, nos concilium quidem habuisse, sed tamen iniurias illatas propulsare ausos non esse) non multo post idem pati sinamus. Sed existimantes, viri socii, vos ad hanc belli suscipiendi necessitatem devenisse, simul etiam haec, quae a nobis dicuntur, optima esse, bellum iam decernite: non metuentes praesentem asperitatem; sed pacis, quae diuturnior ex eo est secutura, cupiditate flagrantes: (nam bello quidem pax magis confirmatur; at propter pacis cupiditatem bellum gerere nolle, non pariter periculo caret) existi-*

οὐχ ὁμοίως ἀκίνδυνον) καὶ τὴν καθεστηκυῖαν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον ἡγησάμενοι ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως καθεστάναι, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν, τῶν δὲ, διανοεῖσθαι, παραστησώμεθα ἐπελθόντες. καὶ αὐτοὶ τε ἀκινδύνως τολοιπὸν οἰκῶμεν, καὶ τοὺς νῦν δεδουλωμένους Ἕλληνας ἐλευθερώσωμεν. Τοιαῦτα μὲν οἱ Κερῖνθιοὶ εἶπον.

ρκέ. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἀπάντων ἤκουσαν γνώμην, ψῆφον ἐπήγαγον τοῖς συμμάχοις ἀπάσιν, ὅσοι παρῆσαν ἐξῆς, καὶ μείζονι καὶ ἐλάσσονι πόλει καὶ τὸ πλῆθος ἐψηφίσαντο πολεμεῖν. δεδογμένον δὲ αὐτοῖς, εὐθύς μὲν ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκευαίσις οὖσιν, ἐκπορίζεσθαι δὲ ἐδόκει ἐκάστοις ἀπρόσφορα ἦν, καὶ μὴ εἶναι μέλλησιν. ὅμως δὲ καθισταμένοις ἂν ἔδει ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διετρίβη, ἔλασσαν δὲ, πρὶν ἐσβαλεῖν

mantes etiam, civitatem, quae in Graecia se tyrannum constituit, aequaliter in omnes esse constitutam, ita ut aliis quidem iam imperet, aliis vero imperare cogitet, eam armis illatis in ditio- nem ac potestatem nostram redigamus; & tum nos ipsi sine periculis in posterum vivamus, tum etiam Graecos, in servitutem nunc redactos, in libertatem vindicemus. Corinthii quidem haec dixerunt.

CXXV. Lacedaemonii vero, auditis omnium sententiis; omnibus sociis, qui aderant ordine, maiori pariter, & minori civitati, suffragii ferendi potestatem fecerunt. Et maior illorum pars bellum gerendum esse decrevit. Quamvis autem illi hoc apud se constituissent, statim tamen bellum suscipere non potuerunt, quod essent imparati: sed singuli res, quae forent utiles, parandas, nec ullam moram interponendam, censuerunt. Verumtamen in hoc rerum necessariorum apparatu non integer annus est consumtus, sed

ἔς τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὸν πόλεμον ἄρασθαι φανερώς.
 ῥασί. Ἐν τούτῳ δὲ ἐπρεσβεύοντο τῷ χρόνῳ πρὸς
 τοὺς Ἀθηναίους, ἐγκλήματα ποιούμενοι ὅπως σφίσιν
 ὀτιμεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἣν μὴ τι ἔσα-
 κούωσι. καὶ πρῶτον μὲν πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λα-
 κεδαιμόνιοι ἐκέλευον τοὺς Ἀθηναίους τὸ ἄγος ἐλαύνειν
 τῆς θεοῦ. τὸ δὲ ἄγος ἦν τριῶνδε. Κύλων ἦν Ἀθηναῖος,
 ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης, τῶν πάλαι εὐγενῆς τε καὶ δυνα-
 τῆς. ἐγεγαμῆκει δὲ θυγατέρα Θεαγένους Μεγαρέως
 ἀνδρὸς, ὃς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐτυράννει Μεγάρων.
 χρωμένῳ δὲ τῷ Κύλῳ ἐν Δελφοῖς ἀνεῖλεν ὁ θεός, ἐν
 τῇ τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν τὴν Ἀθη-
 ναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ, παρά τε τοῦ Θεαγένους δύναμιν
 λαβὼν, καὶ τοὺς φίλους ἀναπείσας, ἐπειδὴ ἐπῆλθεν

ninus, antequam in Atticam irrumperent, & bellum aper-
 te fusciperent.

CXXVI. Interea vero legatos ad Athenienses miserunt,
 ut de illorum iniuriis conquererentur, ut quam maximam
 & speciosissimam belli gerendi causam haberent, si illi nulla
 in re sibi morem gerere voluissent. Ac primum quidem
 Lacedaemonii, legatis ad Athenienses missis, imperarunt,
 ut Deae piaculum urbe pellerent. Piaculum vero huiusmo-
 di fuit. Cylon quidam Atheniensis fuit, vir, qui in ludis
 Olympiacis vicerat, inter veteres & generis nobilitate flo-
 rens, & opibus potens. Uxorem autem duxerat filiam
 Theagenis, viri Megarensis, qui tunc Megaris tyrannus
 erat. Cum autem Cylon Delphis oraculum consulisset,
 Deus ipsi respondit, ut celeberrimo Iovis die festo Athe-
 narum arcem occuparet. Ille vero, acceptis a Theagene
 copiis, & amicis persuasis, ubi advenerunt Olympia,

Ὀλύμπια τὰ ἐν Πελοποννήσῳ, κατέλαβε τὴν ἀκρό-
 πολιν ὡς ἐπὶ τυρανίδι νομίσας ἑορτὴν τε τοῦ Διὸς με-
 γίστην εἶναι, καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν, Ὀλύμπια νενι-
 κηκότι. εἰ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἢ ἀλλοδίῳ που ἡ μεγίστη
 ἑορτὴ εἶρητο, οὔτε ἐκεῖνος ἔτι κατενόησε, τό, τε μαντεύϊον
 οὐκ ἐδῆλου. ἔστι γὰρ καὶ Ἀθηναίους Διάσια, ἃ καλεῖ-
 ται Διὸς ἑορτὴ Μειλιχίου μεγίστη, ἔξω τῆς πόλεως
 ἐν ἣ πανδημεὶ θυύουσι πολλοὶ, οὐχ ἱερεῖα, ἀλλὰ θυύ-
 ματα ἐπιχώρια. δοκῶν δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν, ἐπεχεί-
 ρησε τῷ ἔργῳ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι, ἐβροήθησαν τε
 πανδημεὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προσκαβεζό-
 μενοι ἐπολιόρκουν. χρόνου δὲ ἐπιγιγνομένου, οἱ Ἀθη-
 ναῖοι τρυχόμενοι τῇ προσεδρεία, ἀπῆλθον οἱ πολλοὶ,

quae in Peloponneso celebrantur, urbis arcem occupavit,
 ut tyrannidem sibi pararet: tum quia putabat, hunc esse
 maximum illum Iovis diem festum; tum etiam, quia ad se,
 qui in ludis Olympiacis victor fuisset, nonnihil pertinere
 ducebat. Sed utrum in Attica, an usquam alibi hic maxi-
 mus dies festus a Deo dictus fuisset, nec ipse tunc animad-
 vertit, neque oraculum declaravit. Nam apud Athenienses
 quoque sunt Diasia, quae maximus Iovis Milichii dies fe-
 stus vocantur, & extra urbem celebrantur. In quo ex omn-
 hominum genere, aetate, & conditione multi immolant
 non veras, sed ex farinae subactae massa victimas ad ve-
 rarum similitudinem factas, quibus indigenae uti solebant.
 Sed cum oraculi vim se recte intelligere existimaret, opus
 est aggressus. Quod postquam Athenienses acceperunt,
 universi ex agris concurrentes opem reipublicae contra
 istos tulerunt, castrisque positis obsidere coeperunt. Sed
 cum tempus protraheretur, Athenienses attriti diuturna ob-

ἐπιτρέψαντες τοῖς ἐννέα Ἄρχουσι τὴν Φυλακὴν τε καὶ τὸ πᾶν αὐτοκράτορσι διαβεῖναι ἢ ἂν ἄριστα διαγιγνώσκωσι. τότε δὲ τὰ πολλὰ τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα Ἄρχοντες ἔπρασσον. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κύλωνος πολιορκούμενοι, Φλαύρως εἶχον, σίτου τε καὶ ὕδατος ἀπορία. ὁ μὲν οὖν Κύλων καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐκδιδράσκουσιν· οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ἐπιέζοντο, καί τινες καὶ ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἰκέται τὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει. ἀναστήσαντες δὲ αὐτοὺς οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν Φυλακὴν, ὡς ἐώρων ἀποθνήσκοντας ἐν τῷ ἱερῷ, ἐφ' ᾧ μὴδὲν κακὸν ποιήσουσιν, ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν. καβεζομένους δὲ τινὰς καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν ἐν τοῖς βωμαῖς, ἐν τῇ παρόδῳ διεχρήσαντο. καὶ ἀπὸ τούτου ἐναγεῖς καὶ ἀλιτήριοι τῆς θεοῦ ἐκεῖνοί

fidione, magna ex parte discefferunt, arcis custodia rerumque summa novem Archontibus commissa, ut res illas, prout optimum fore iudicarent, arbitrato suo administrarent. Tunc autem novem Archontes magnam rerum ad rempublicam pertinentium partem administrabant. At qui cum Cylone obsidebantur, male se habebant, quia cibi & aquae inopia premebantur. Sed Cylon quidem, eiusque frater aufugerunt. Ceteri vero, cum premerentur, quin etiam cum nonnulli fame iam necarentur, ad aram, quae est in arce, supplices federunt. Sed illi, quibus arcis custodia ab Atheniensibus commissa fuerat, cum ipsos in templo morientes viderent, furgere iusserunt, polliciti, fore ut nullo maleficio ipsos afficerent; & tamen illinc abductos interfecerunt. Nonnullos etiam, qui ad Eumenidum, venerandarum Dearum, aras sedebant, obiter interemerunt. Atque hac de causa scelerati & impii, quod scelus ac pia-

τε ἐκαλοῦντο, καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνων. ἤλασαν μὲν οὖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγεῖς τούτους· ἤλασε δὲ καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος, ὕστερον μετὰ Ἀθηναίων στασιαζόντων· τοὺς τε ζῶντας ἐλαύνοντες, καὶ τῶν τεθνεώτων τὰ ὀστέα ἀνελόντες, ἐξέβαλον. κατῆλθον μάλιστα ὕστερον, καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἔτι ἐστὶν ἐν τῇ πόλει.

ρκζ'. Τοῦτο δὴ τὸ ἄγος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλαύνειν ἐκέλευον δῆθεν τοῖς Θεοῖς πρῶτον τιμαροῦντες, εἰδότες δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου προσεχόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν μητέρα, καὶ νομίζοντες, ἐκπεσόντος αὐτοῦ, ῥᾶον σφίσι προχωρήσειν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. οὐ μάλιστα τοσοῦτον ἤλπιζον παθεῖν ἀν' αὐτὸν τοῦτο, ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκείνου συμφορὰν τὸ μέρος ἔσται ὁ πόλεμος. ἀν' γὰρ δυνατώτατος τῶν

culum in Deam admiffissent, tam illi, quam omnes ab illis oriundi, sunt appellati. Athenienses igitur hos, qui huic piaculo erant obnoxii, in exilium pepulerunt. Cleomenes etiam Lacedaemonius postea cum Atheniensibus seditione laborantibus expulit. Hi enim & vivos expulerunt, & defunctorum ossa collecta abiecerunt. Postea tamen redierunt, eorumque genus est adhuc in civitate.

CXXVII. Hoc igitur piaculum Lacedaemonii exterminari iusserunt, Diis, scilicet, primum religionis specie opem ferentes: at revera tum quia sciebant, Periclem Xanthippi filium huic piaculo propter maternum genus affinem esse, tum etiam quia credebant, illo expulso, ea, quae ab Atheniensibus fieri volebant, sibi facilius successura. Non tamen tam sperabant hoc illi eventurum, quam hoc ipsum invidiam apud populum illi conflaturum, quasi ob illius calamitatem magna ex parte hoc bellum esset futurum.

καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἄγων τὴν πολιτείαν, ἠναντιούτο πάντα τοῖς Λακεδαιμονίοις· καὶ οὐκ εἶα ὑπέικειν, ἀλλ' ἐς τὸν πόλεμον ὄρμα τοὺς Ἀθηναίους.

ρκή. Ἀντεκέλευον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος ἐλαύνειν. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀναστήσαντες ποτὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἀπὸ Ταινάρου τῶν Εἰλώτων τοὺς ἰκέτας ἀπαγαγόντες, διέφθειραν. δι' ὃ δὴ καὶ σοφίσι αὐτοῖς νομίζουσι τὸν μέγαν σεισμὸν γενέσθαι ἐν Σπάρτῃ. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸ τῆς Χαλκιοίκου ἄγος ἐλαύνειν αὐτούς. ἐγένετο δὲ τοιόνδε. ἐπειδὴ Πausanίας ὁ Λακεδαιμόνιος τοπρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἐλλησπόντῳ, καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ

Nam cum potentissimus esset omnium suae aetatis hominum, cumque rempublicam administraret, omnibus in rebus adverbatur Lacedaemoniis; nec sinebat Athenienses illis cedere, sed ad bellum eos incitabat.

CXXVIII. Athenienses vero & ipsi vicissim Lacedaemoniis imperarunt, ut illos, qui piaculo ad Taenarum admisso tenebantur, ex urbe pellerent. Lacedaemonii enim, cum olim Helotas supplices ex Neptuni templo a Taenaro excitassent, eos abductos interfecerunt. Quamobrem etiam Lacedaemonii magnum illum terrae motum Spartaе sibi ipsis accidisse putant. Illos praeterea piaculum Palladis Chalcioecae tollere iusserunt. Id vero huiusmodi fuit. Postquam Pausanias Lacedaemonius, a Spartanis primum revocatus ab imperio, quod in Hellesponto habebat, causaque apud illos dicta, ab ipsis est absolutus, & innocens habitus, publice quidem ad nullam expeditionem postea am-

αὐτὸς τριήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα, ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλάσποντον τῷ μὲν λόγῳ, ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ, τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βουλόμενος πράσσειν ὥσπερ καὶ τοπρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐθιέμενος τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς. εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τούτου πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο, καὶ τοῦ παντός πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο. Βυζάντιον γὰρ ἔλθων τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου ἀναχώρησιν (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ, καὶ βασιλέως προσήκοντές τινες καὶ ξυγγενεῖς, οἱ ἐάλωσαν ἐν αὐτῷ) τότε τούτους οὓς ἔλαβεν, ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῷ δὲ λόγῳ, ἀπέδρασαν αὐτόν. ἔπρασσε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριέως, ἅπερ ἐπέτρεψε τό, τε Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν τὸν Γόγγυλον φέροντα

plus est emissus: sed ipse, privatim sumpta triremi Hermionide, sine Lacedaemoniis abiit in Hellepontum, verbis quidem, & ut ipse iactabat, ad Graecum bellum; re vero ipsa, quia susceptum negotium cum rege transigere volebat: quemadmodum & initio rem aggressus fuerat, Graeciae principatum affectans. Atque hinc primum beneficium apud regem collocavit, totiusque rei fecit initium. Cum enim post suum e Cypro reditum, priore adventu Byzantium occupasset, (Medi autem, & quidam regis necessarii & cognati, qui in eo capti fuerant, id tenebant:) tunc hos, quos ceperat, clam ceteris sociis ad regem remisit. Sed rumore, quem de illis sparserat, ex ipsius manibus aufugerant. In his autem peragendis usus est opera & auxilio Gongyli Eretrienfis, cuius fidei & Byzantium & captivos commiserat. Misit etiam Gongylum cum episto-

αὐτῶ. ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς ὕστερον ἀνευρέθη. Πausanίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης τοῦσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος, ἀποπέμπει δορὶ ἐλών καὶ γνώμην ποιῶμαι, εἰ καὶ σοι δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν σὴν γῆμαι, καὶ σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑποχείριον ποιῆσαι. δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦτα πράξαι, μετὰ σοῦ βουλευόμενος. εἰ οὖν τι σὲ τούτων ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν, δι' οὗ τολοιπὸν τοὺς λόγους ποιησόμεθα.

ρκβ'. Τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Ξέρξης δὲ ἦσθη τε τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν, καὶ κελεύει αὐτὸν τὴν τε Δασκυλίτιν σατραπείαν παραλαβεῖν, Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρότερον ἦρχε καὶ παρὰ Πausanίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῶ, ὡς τάχιστα

la, quam ad ipsum regem ferebat. Haec autem in ea continebantur, ut postea compertum est. Pausanias dux Spartiae, hos, quos armis cepit, tibi gratificari cupiens, remittit. Habeoque in animo (si tibi quoque placet) filiam tuam in matrimonium ducere; & Spartam, & ceteram Graeciam sub tuam potestatem redigere. Existimo autem me posse haec peragere, si tecum consilia communicem. Si quid igitur horum tibi placet, hominem fidum ad mare mittas face, per quem posthac colloquemur, & rem transigemus.

CXXIX. Atque haec sunt, quae in illa epistola verbis difertissimis continebantur. Xerxes vero lactatus est hac epistola, & Artabazum Pharnaci filium ad mare misit, eumque iussit accipere provinciam Dascylitin, Megabate, qui ei ante praefuerat, dimisso; eique vicissim epistolam ad Pausaniam dedit, imperans, ut eam Byzantium quam ce-

διαπέμψαι, καὶ τὴν σφραγίδα ἀποδείξαι· καὶ ἦν τι αὐτῷ Πausanίας παραγγέλλη περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. ὁ δὲ ἀφικόμενος, τὰ τε ἄλλα ἐποίησεν ὡς περ εἶρητο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν διέπεμψεν. ἀντεγγράπτο δὲ τὰδε· Ὡδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Pausania, καὶ τῶν ἀνδρῶν οὐ μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου διέσωσας, κείσεταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ εἴκῳ ἔσαεὶ ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἀπὸ σου ἀρέσκομαι. καὶ σε μήτε νῦξ μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν ἐμοὶ ὑπισχνῆ· μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δαπάνη κεκωλύσθω, μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, εἶπαι δὲ παραγίγνεσθαι· ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὃν σοι ἔπεμψα, πράσσε θαρσῶν καὶ τὰ ἐμὰ καὶ τὰ σὰ, ὅπη κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔξει ἀμφοτέροις.

lerrime mitteret, illique figillum ostenderet: & si quid Pausanias de suis negotiis mandaret, quam rectissime & quam fidelissime conficeret. Ille vero eo profectus, cum alia fecit, quemadmodum fuerat imperatum, tum etiam epistolam misit. Hoc autem responsum in ea scriptum erat. *Rex Xerxes Pausaniae sic respondet: Cum ob viros, quos mihi trans mare incolumes Byzantio remisisti, beneficium gratia in domo nostra tibi perpetuo manebit reposita, scriptisque nunquam delendis mandata; tum etiam tua verba mihi placent. Ac te neque nox neque dies remoretur, ita ut remisse agas quidquam eorum, quae mihi polliceris: neque auri, neque argenti impensis haec impediantur, neque ulla copiarum multitudine, si quo sit veniendum; sed cum Artabazo, viro proba ac fideli, quem ad te misi, meas tuasque res, prout e dignitate ac utilitate utriusque nostrum maxime esse iudicaris, transige confidenter.*

ρλ'. Ταῦτα λαβὼν ὁ Πausanias τὰ γράμματα, ἃν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Πλαταιάσιν ἡγεμονίαν, πολλῶ τότε μᾶλλον ἦτο, καὶ οὐκέτι ἠδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν· ἀλλὰ σκευάς τε Μηδικὰς ἐνδύόμενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξήει, καὶ διὰ τῆς Θράκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρου. τράπεζάν τε Περσικὴν παρετίθετο, καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προῦδήλου ἃ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐσέπειτα ἔμελλε πράξειν. δυσπρόσοδόν τε αὐτὸν παρείχε, καὶ τῇ ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρήτο ἐς πάντας ὁμοίως, ὥστε μηδένα δύνασθαι προσίεναι. διόπερ καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἥκιστα ἡ ζυμμαχία μετέστη.

ρλα'. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, τό, τε πρῶ-

CXXX. Pausanias, his literis acceptis, cum magnam auctoritatem iam ante apud Graecos haberet, & ab illis valde honoraretur propter imperium ad Plataeas gestum, tunc animos longe magis efferre coepit, nec amplius consuetis ac patriis institutis vivere potuit: sed cultu Medico ornatus prodiit Byzantio, eiusque per Thraciam euntis latera Medi & Aegyptii satellites, armati stipabant. Mensam quoque Perficam sibi apponi curabat: neque suas cogitationes amplius continere poterat; sed paucis levibusque rebus aperte prodebat res magnas, quas animo conceperat, & postea peragere statuerat. Praeterea se cunctis aditu difficilem praebat, & iracundia adeo gravi in omnes pariter utebatur, ut ad eum nullus posset accedere. Quamobrem etiam potissimum focii ad Atheniensium partes transiverunt, seque illis adiunxerunt.

CXXXI. Lacedaemonii vero, his auditis, propter haec

τον δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νηὶ τοδεύτερον ἐκπλεύσας, οὐ κελευσάντων αὐτῶν, τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν. καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βία ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθεὶς, ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει, ἐς δὲ Κολωνὰς τὰς Τρωϊάδας ἰδρυθεὶς, πράσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῶ τὴν μὲν ποιούμενος. οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ Ἐφοροι, καὶ σκυτάλην, εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι· εἰ δὲ μὴ, πόλεμον αὐτῷ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. ὁ δὲ, βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὑπόπτος εἶναι, καὶ πιστεύων χρήματι διαλύσειν τὴν διαβολὴν, ἀνεχώρει τοδεύτερον ἐς Σπάρτην. καὶ ἐς μὲν τὴν εἰρκτὴν ἐσπίπτει τοπρῶτον ὑπὸ τῶν Ἐφόρων (ἔξεστι δὲ τοῖς Ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο) ἔπειτα διαπραξάμενος, ὕστερον ἐξῆλθε, καὶ

ipsa & primum eum revocarunt, & postquam iterum Her-
mionide navi vectus, ipsorum iniussu, huiusmodi facinora
facere videbatur. Et Byzantio ab Atheniensibus obsessio per
vim pulsus, Spartam quidem non revertebatur: at ipsis
nuntiabatur, eum fedes ad agri Troiani Colonas posuisse,
& consilia cum barbaris agitare, neque publici boni causa
diutius illic manere: ita demum non amplius superfede-
runt, sed Ephori, misso caduceatore & scytale, impera-
runt, ne a caduceatore discederet; alioqui, Spartanos ei,
ut hosti, bellum indicere significarunt. Ille vero, cum quam
minimum suspectus esse vellet, & crimen obiectum se pe-
cuniis diluturum speraret, iterum Spartam rediit. Ac pri-
mum quidem ab Ephoris in carcerem est coniectus, (Epho-
ris enim regem ita tractare licet) deinde vero re cum
magistratibus transacta, postea inde exivit, seque reum

καθίστησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βουλομένοις περὶ αὐ-
τῶν ἐλέγχειν.

ρλβ'. Καὶ Φανερόν μὲν εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιᾶται
σημεῖον, οὔτε οἱ ἐχθροὶ, οὔτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν
πιστεύσαντες βεβαίως ἐτιμωροῦντο ἄνδρα γένους τε
τοῦ βασιλείου ὄντα, καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα.
Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου, ὄντα βασιλέα καὶ
νέον ἔτι, ἀνεψιὸς ἂν ἐπετρόπευεν. ὑποψίας δὲ πολλὰς
παρεῖχε, τῇ τε παρανομίᾳ, καὶ ζηλώσει τῶν βαρβά-
ρων, μὴ ἴσας βούλεσθαι εἶναι τοῖς παροῦσι. τά τε ἄλλα
αὐτοῦ ἀνεσκόπουν, εἴτι που ἐξεδεδιήτητο τῶν καθεστώτων
νομίμων, καὶ ὅτι ἐπὶ τὸν τρίποδα ποτὲ τὸν ἐν Δελφοῖς,
ὃν ἀνέβεσαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον,
ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγεῖον τὸδε,

constituit, & crimina sibi obiecta cuilibet in iudicio coar-
guendi potestatem fecit.

CXXXII. Spartani vero nullum quidem manifestum fi-
gnum habebant, neque ipsius inimici, neque universa ci-
vitas, quo sine dubitatione freti supplicium fumerent de
viro, qui & regio genere natus, & honore magno tunc
temporis praeditus erat. Plistarchi enim Leonidae filii, cum
rex & puer adhuc esset ipse, qui eius erat consobrinus,
tutelam gesserat. Ceterum multas suspiciones praebebat,
cum ob morum insolentiam, tum etiam ob barbarorum
aemulationem, se nolle in praesenti rerum statu acquiesce-
re: & cum alias eius actiones accurate considerabant, si
qua in re a moribus receptis & patriis institutis recessisset,
& studia ab his aliena secutus fuisset; tum etiam quod olim
in tripode, qui Delphis erat, quem Graeci ex primitiis ma-
nubiarum, a Medis victis ablatarum, Deo dicaverant, hoc

Ἑλλήνων ἀρχηγός, ἐπεὶ στρατὸν ᾤλεσε Μήδων,

Παυσανίας, Φοίβῳ μῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

τὸ μὲν οὖν ἐλεγείῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν εὐτύς
τότε ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο· καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστὶ
τὰς πόλεις, ὅσαι ζυγκαβελῶσαι τὸν βάρβαρον, ἐστή-
σαντο ἀνάθημα. τοῦ μέντοι Παυσανίου ἀδίκημα καὶ
τοῦτ' ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπεὶ γε δὴ ἐν τούτῳ καβειστήκει,
πολλῶ μᾶλλον παρόμοιον πραχθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρ-
ούσῃ διανοίᾳ. ἐπυθάνοντο δὲ καὶ εἰς τοὺς Εἰλώτας
πράσσειν τὸ αὐτόν. καὶ ἦν δὲ αὐτως. ἐλευβέρωσιν τε γὰρ
ὑπισχεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείαν, ἣν ζυνεπαναστῶσι,
καὶ τὸ πᾶν ζυγκατεργάσωνται. ἀλλ' οὐδ' ὡς οὐδὲ τῶν
Εἰλώτων μνηυταῖς τισι πιστεύσαντες, ἤξιώσαν νεώτερόν
τι ποιεῖν εἰς αὐτόν· χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ εἰώθασιν

distichum scriptum ipse privatim inscribendum censuisset:

Postquam Graecorum dux agmina Medica fudit,

Phoebo Pausanias haec monumenta dedit.

sed Lacedaemonii hoc epigramma protinus ex tripode tunc exsculpsērunt, & in eo singulas civitates nominatim inscripsērunt, quotquot armis, opibusque coniunctis barbarum profligaverant, & donum istud Deo dicaverant. Hoc igitur etiam inter cetera iniusta Pausaniae facinora numerabatur, & postquam in hoc statu res eius esse coeperunt, tunc multo magis hoc eius factum praesenti perduellionis consilio consentaneum esse videbatur. Quin etiam audiebant, eum aliquid cum servis agitare: quod verum erat; libertatem enim & civitatem ipsis pollicebatur, si secum insurrexissent, summamque rei secum transfegissent. Sed tamen ne sic quidem, ullis servorum indicis habita fide, quidquam novi in ipsum statuere voluerunt, utentes mo-

ἐς σφᾶς αὐτοὺς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς Σπαρτιάτου, ἀνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων, βουλευσάμενοι τι ἀνήκεστον· πρὶν γὰρ δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολάς πρὸς Ἀρτάβαζον κομιεῖν, ἀνὴρ Ἀργίλιος, παιδικὰ ποτὲ ἀν' αὐτοῦ, καὶ πιστότατος ἐκείνων, μηνυτὴς γίγνεται· δείσας κατὰ ἐνθύμησίν τινα ὅτι οὐδεὶς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων παλιν ἀφίκετο· καὶ παραποησάμενος σφραγίδα, ἵνα, ἢν ψευστῇ τῆς δόξης, ἢ καὶ ἐκεῖνος μεταγράψαι τι αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῶν, λύει τὰς ἐπιστολάς· ἐν αἷς ὑπονόησας τὶ τοιοῦτον προσεπεστάλθαι, καὶ αὐτὸν εὖρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν.

ρλγ'. Τόδε δὴ οἱ Ἐφοροὶ, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουληθέν-

re, quo erga se ipsos uti consueverunt, ut non sint celeres ad aliquid gravius de viro Spartano sine manifestissimis ac minime dubiis indiciis discernendum: donec tandem quidam, (ut fertur,) qui postremas epistolas ad regem scriptas erat ad Artabazum perlaturus, vir Argilius, qui quondam eius amafius fuerat, idemque illi fidelissimus, ad eos indicium detulit; territus quadam suspicione, quae ipsi in mentem venerat, quod nullus de nuntiis ante se missis adhuc rediisset. Quare cum sigillum Pausaniae sigillo simile fecisset, (ut, si opinione sua deceptus fuisset, aut etiam si quid ille mutare voluisset, non agnosceret) epistolarum vincula laxavit. In quibus suspicatus aliquid huiusmodi praeterea mandatum esse, se quoque scriptum caedi-que destinatum invenit.

CXXXIII. Cum igitur ille has literas Ephoris tunc ostendisset, vehementius illi quidem, quam ante, crediderunt. Ce-

τες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Πausανίου τὶ λέγοντες, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἰκέτου οἰχομένου, καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην ἕς ἣν τῶν τε Ἐφόρων ἐντός τινος ἔκρυψε, καὶ Πausανίου ὡς αὐτὸν ἐλθόντες, καὶ ἐρωτῶντες τὴν πρόθεσιν τῆς ἰκετείας, ἤσθοντο πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τὰ τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα, καὶ τὰλλα ἀποφαίνοντος κατ' ἕναστον, ὡς οὐδὲν πάποτε αὐτὸν ἐν ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις παραβάλοιτο, προτιμηθεὶς δ' ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν· κακείνου αὐτὰ τε ταῦτα ξυνομολογούντος, καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἔωντος ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ δίδοντας τῆς ἀναστάσεως, καὶ ἀξιούντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι, καὶ μὴ τὰ πρασσόμενα διακωλύειν.

terum quia praeterea suis ipsorum auribus aliquid, ipsius Pausaniae loquentis ore prolatum, audire vellent; ex composito vir ille supplex ad Taenarum confugit, ibique turgurium construxit, quod septo interposito disclusum erat, in quo quosdam de Ephoris abscondidit: cumque Pausanias ad ipsum venisset, & supplicationis causam ex illo quaereret, omnia plane audiverunt; dum ille conqueretur de rebus in suam perniciem ab ipso scriptis, dum etiam alia singulatim declararet, quomodo nunquam in obeundis apud regem ministeriis ipsum ullis periculis obiecisset, & tamen dignus habitus fuisset, qui, aequae ac multi alii ipsius ministri, caederetur. Ille autem & haec ipsa confessus est, nec eum propter id, quod tunc acciderat, irasci permisit; sed fidem ei dedit, & ex templo impune surgere iussit, ac oravit, ut quam celerrime pergeret, nec sua negotia impediret.

ρλδ'. Ἀκούσαντες δὲ ἀκριβῶς, τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ Ἐφοροὶ βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες, ἐν τῇ πόλει τὴν ξύλληψιν ἐποιούντο. λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλληφθῆσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἑνὸς μὲν τῶν Ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς εἶδε, γινῶναι ἔφ' ᾧ ἐχώρει ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου, καὶ δηλώσαντος εὐνοία, πρὸς τὸ ἱερόν τῆς Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ, καὶ προκαταφυγεῖν ἣν δὲ ἐγγύς τὸ τέμενος. καὶ ἐς οἶκημα οὐ μέγα, ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ, ἐσελθὼν, ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροῖη, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ, τοπαραυτίκα μὲν ὑπέρησαν τῇ διώξει· μετὰ δὲ τοῦτο, τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφείλον, καὶ τὰς θύρας, ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν, καὶ ἀπολαβόντες εἴσω, ἀπωκηδόμησαν. προσκαβεζόμενοί τε, ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ. καὶ μέλλοντος

CXXXIV. Tunc vero Ephori, his omnibus diligenter auditis, abierunt. Cum autem rem plane compertam iam haberent, eum in urbe comprehendere conabantur. Fama autem est, ipsum, cum in via iam comprehendendus effet, cumque unius Ephorum ad se accedentis vultum conspexisset, cognovisse, qua de causa veniret: cumque alius pro benevolentia, qua ipsum prosequeretur, nutu clandestino rem ipsi significasset, ad templum Palladis Chalcioecae cursu se proripuisse, & fuga ceteros antevertifse: fanum autem erat vicinum. Et in exiguum templi aediculam ingressus, ne sub dio agens aliquid incommodi pateretur, in ea se continebat. Illi vero, qui eum insequerentur, tunc quidem affequi non potuerunt: sed postea & ipsius aediculae tectum sustulerunt, & valvas, cum eum intus esse observassent, & ingressum circumdedissent, muro obstruxerunt; eumque obsidentes, fame expugnarunt: & cum ani-

αὐτοῦ ἀποψύχειν, ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι, ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουσιν ὄντα. καὶ ἐξαχθεῖς, ἀπέθανε παραχρῆμα. καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν, οὐπὲρ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰάθεισαν· ἔπειτα ἔδοξε πλησίον που κατορύξαι. ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς τὸν τε τάσον ὑστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενεγκεῖν οὐπὲρ ἀπέθανε, (καὶ νῦν κείται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ γραφῆ στήλαι δηλοῦσι) καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ἐν τὸ πεπραγμένον, δύο σώματα ἀντ' ἐνὸς τῇ Χαλκιοίκῃ ἀποδοῦναι. οἱ δὲ, ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο, ὡς ἀντὶ Πausανίου ἀνέθησαν.

ρλέ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ τοῦ θεοῦ ἄγος κρίναντος, ἀντεπέταξαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐλαύνειν αὐτό. τοῦ δὲ Μηδισμοῦ τοῦ Πausανίου Λακεδαιμόνιοι, πρέ-

mam iam esset efflaturus, illi, ut se in aedicula habebat cognoscentes, eum ex templo adhuc spirantem efferunt: ille vero, cum elatus esset, confestim mortuus est. Eum autem in Caeadem deiecturi erant, quo facinorosos homines deicere solent: sed postea visum est ipsis, eum in aliquo loco propinquo defodere. Sed Deus, qui Delphis est, oraculum postea reddidit Lacedaemoniis, quo iussit eos sepultum Pausaniae cadaver eo transferre, ubi animam efflaverat: (& nunc in fani vestibulo situm est, quod lapides literis incisus declarant) & quia hoc ipsorum facinus piaculo non carebat, duo corpora pro uno Palladi Chalcoecae perfolvere. Illi vero duas statuas aeneas fecerunt, quas pro Pausania Deae consecrarunt.

CXXXV. Athenienses igitur, quod vel ipse Deus piaculum ab illis admissum iudicasset, vicissim & ipsi Lacedaemoniis imperarunt, ut hoc exterminarent. At Lacedae-

σβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους, ξυνεπητιῶντο καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ὡς εὕρισκον ἐκ τῶν περὶ Παυσανίαν ἐλέγχων ἠξίου τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. οἱ δὲ, πεισθέντες (ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος, καὶ ἔχων διαίταν μὲν ἐν Ἀργεῖ, ἐπιφοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόννησον) πέμπουσι μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐτοίμων ὄντων ξυνοδιῶκειν, ἄνδρας οἷς εἶρητο ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσιν.

ρλοτ'. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς προαισθόμενος Φεύγει ἐκ Πελοποννήσου ἐς Κέρκυραν, ἔνθα αὐτῶν εὐεργέτης. δεδιέναι δὲ Φασκόντων τῶν Κερκυραίων ἔχειν αὐτόν, ὥστε Λακεδαιμονίσι καὶ Ἀθηναίοις ἀπέχθεσθαι, διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἡπειρον τὴν καταντικρῦ. καὶ διω-

monii, legatis ad Athenienses missis, Themistoclem etiam criminabantur, quod & ipse cum Medis sensisset, quemadmodum fecerat Pausanias, ut ex manifestis indicibus quaestitionis, de Pausaniae criminibus habitae, compertum habebant; & petebant, ut ille iisdem suppliciiis afficeretur. Illi vero, fidem verbis illorum habentes, (iam enim Themistocles patria per ostracismum pulsus erat, & Argis quidem habitabat; sed tamen & per ceteras Peloponnesi partes crebro commeabat) mittunt una cum Lacedaemoniis, ad illum simul persequendum paratis, quosdam cum mandatis, ut eum adducerent, ubicunque terrarum nanciscerentur.

CXXXVI. Themistocles vero cum rem praesensisset, ex Peloponneso in Corcyram profugit, quod de Corcyraeis bene meritus esset. Sed cum illi dicerent, se vereri, ne, si ipsum apud se retinerent, in Lacedaemoniorum & Atheniensium odium ac inimicitias incurrerent; in oppositam continentem ab ipsis deducitur. Et insequentibus iis, qui-

κόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων, κατὰ πύστιν αἰ
 χωροίη, ἀναγκάζεται κατὰ τι ἄπορον παρὰ Ἄδμητον
 τὸν Μολοσσῶν βασιλέα, ὄντα αὐτῷ οὐ Φίλον, κατα-
 λῦσαι. καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν· ὁ δὲ, τῆς γυναι-
 κὸς ἰκέτης γενόμενος, διδάσκεται ὑπ' αὐτῆς τὸν παῖδα
 σφῶν λαβὼν καθίζεσθαι ἐπὶ τὴν ἐστίαν. καὶ ἐλθόντος
 οὐ πολὺ ὕστερον τοῦ Ἄδμήτου, δηλαῖ τε ὅς ἐστι, καὶ
 οὐκ ἀξιῶ, εἴτι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν αὐτῷ Ἀθηναίων δεο-
 μένω, Φεύγοντα τιμωρεῖσθαι. καὶ γὰρ ἂν ὑπ' ἐκείνου
 πολλῶ ἀσθενεστεροῦ ἐν τῷ παρόντι κακῶς πάσχειν·
 γενναῖον δὲ εἶναι τοὺς ὀμείους ἀπὸ τοῦ ἴσου τιμωρεῖσθαι.
 καὶ ἅμα, αὐτὸς μὲν ἐκείνω χρεῖας τινός, καὶ οὐκ ἐς τὸ
 σῶμα σώζεσθαι, ἐναντιωθῆναι· ἐκείνον δ' ἂν, εἰ ἐκδραίῃ
 αὐτὸν (εἰπῶν ὅτι ἂν καὶ ἐφ' ᾧ διώκεται) σωτηρίας ἂν

bus hoc imperatum fuerat, qui perpetuo sciscitabantur,
 quonam ille iret, propter magnam consilii inopiam co-
 actus est divertere ad Admetum, Molossorum regem, qui
 non erat ipsi amicus. Atque ille quidem tunc forte domi
 non erat. Hic vero ab illius uxore, ad quam supplex ac-
 cesserat, edoctus monetur, ut sumto suo ipsorum filio ad
 lares federet. Cumque non multo post Admetus rediisset,
 ei indicavit, quis esset. Et facinus illo indignum fore dixit,
 (si quid forte ipse contra illum dixisset, eique Athenien-
 ses oranti adversatus fuisset) profugum ulcisci. Se enim in
 praesentia longe imbecilliolem, ab illo laesum iri; sed ge-
 nerosi esse animi, pares pari conditione ulcisci: simul etiam
 se quidem illi de commodo quodam, non autem de salute
 laboranti, adversatum fuisse. Illum vero, si se suis inimicis
 traderet, (cum dixisset, quinam essent, qui se persequeren-
 tur, & qua de causa) se vitae incolumitate privaturum.

τῆς ψυχῆς ἀποστερήσαι. ὁ δὲ ἀκούσας, ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱέος, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο, καὶ μέγιστον ἦν ἰκέτευμα τοῦτο.

ρλζ'. Καὶ ὕστερον οὐ πολλῶ τοῖς τε Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθούσι, καὶ πολλὰ εἰποῦσιν, οὐκ ἐκδίδωσιν, ἀλλ' ἀποστέλλει, βουλόμενον ὡς βασιλέα πορευθῆναι, ἐπὶ τὴν ἐτέραν θάλασσαν περὶ Πύδναν τὴν Ἀλεξάνδρου. ἐν ἣ ὀλκάδος τυχαῖν ἀναγομένης ἐπ' Ἰωνίας, καὶ ἐπιβάς, καταφέρεται χειμῶνι ἐς τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον, ὃ ἐπολιόρκει Νάξον· καὶ (ἦν γὰρ ἀγνώσ τοῖς ἐν τῇ νήϊ) δείσας Φράζει τῶ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ, καὶ δι' αὐτὸν φεύγει· καὶ, εἰ μὴ σώσει αὐτὸν, ἔφη ἐρεῖν ὅτι χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγει· τὴν δὲ ἀσφάλειαν εἶναι, μηδένα ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεῶς μέχρι πλοῦς γένηται. πειδομένῳ δ' αὐτῷ χάριν ἀπομνήσεσθαι

Ille vero, his auditis, eum cum suo filio, (ut etiam illum tenens fedebat) furgere iussit : hoc autem maximum erat supplicandi genus.

CXXXVII. Nec Lacedaemoniis & Atheniensibus, eo non multo post profectis, & longa oratione usis, eum tradere voluit; sed dimisit, cupientem ad regem pergere, itinere pedestri ad alterum mare, ad urbem Pydnam, quae erat Alexandri: ubi navem onerariam nactus, quae in Ioniam proficiscebatur, eam conscendit, & tempestate delatus est in castra Atheniensium, qui Naxum obsidebant. Et (ignotus enim erat iis, qui in navi vehebantur) territus nauclero declaravit, quis esset, & qua de causa fugeret: & nisi se fervaret, dixit, se dicturum, se ab eo pecuniis adducto duci: periculum autem vitari posse, si nullus ex navi exiret, donec idonea navigandi tempestas sese ipsis of-

αἰξίαν. ὁ δὲ ναύκληρος ποιεῖται ταῦτα, καὶ ἀποσαλεύ-
 σας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου, ὕστερον
 ἀΦικνεῖται εἰς Ἐφεσον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν τε
 ἐβεράπευσε χρημάτων δόσει, (ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον
 ἕκ τε Ἀθηναίων παρὰ τῶν Φίλων, καὶ ἐξ Ἀργους, ἀ-
 ὑπεξέκειτο) καὶ μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινος πορευ-
 θεὶς ἄνω, ἐσπέμπει γράμματα εἰς βασιλέα Ἀρταξέρ-
 ξην τὸν Ξέρξου, νεωστὶ βασιλεύοντα. ἐδήλου δ' ἡ γραφὴ
 ὅτι, Θεμιστοκλῆς ἦκω παρὰ σε, ὃς κακὰ μὲν πλει-
 στα Ἑλλήνων εἰργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον
 τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη ἡμυνόμην· πολὺ
 δ' ἐτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοὶ,
 ἐκεῖνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἢ ἀποκομιδῇ ἐγίγνετο.
 καὶ μοι εὐεργεσία ὀφείλεται, (γράψας τήν τε ἐκ Σα-

ferret. Quod si sibi morem gessisset, dixit se memori ani-
 mo pro meriti magnitudine gratiam ei relaturum. Naucle-
 rus autem haec fecit, quae ille petierat, & cum diem ac
 noctem in ancoris & falo stetit supra Atheniensium ca-
 ftra, postea Ephesum pervenit. Themistocles vero eum li-
 beraliter est profecutus, pecunias ei largitus, (postea enim
 pecuniae ad eum venerunt, & Athenis ab amicis missae,
 & Argis eae, quae clam ibi depositae fuerant) & cum
 quodam illorum Persarum, qui orae maritimae praeerant,
 in loca mediterranea profectus, literas misit ad regem Ar-
 taxerxem, Xerxis filium, qui nuper regnare coeperat. Hoc
 autem in illis literis erat scriptum: *Themistocles ad te venio,*
qui ex omnibus Graecis unus vestram familiam plurimis affeci
malis, quamdiu necessitate compulsus patrem tuum, qui mihi
bellum inferebat, propulsavi. Sed longe pluribus beneficiis eum
affeci, postquam mihi quidem tuta, illi vero periculosa reversio

λαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν, ἣν ψευδῶς προσεποιήσατο τότε δι' αὐτὸν, οὐ διάλυσιν) καὶ νῦν ἔχων σὲ μεγάλα ἀγαθὰ δράσαι, πάρειμι, διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν Φιλίαν. Βούλομαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχῶν, αὐτός σοι περὶ ὧν ἤκω δηλώσαι.

ρλή. Βασιλεὺς δὲ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασέ τε αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, καὶ ἐκέλευσε ποιεῖν οὕτως. ὁ δ' ἐν τῷ χρόνῳ ὃν ἐπέσχε, τῆς τε Περσίδος γλώσσης ὅσα ἠδύνατο κατενόησε, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας. ἀφικόμενος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν, γίγνεται παρ' αὐτῷ μέγας, καὶ ὅσος οὐδεὶς πω Ἑλλήνων, διὰ τε τὴν προὔπάρχουσαν ἀξίωσιν, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα, ἣν

fuit. Et beneficium mihi debetur. (Nam scripserat Themistocles, quomodo & patrem ipsius regis ante monuisset de Graecorum receptu ex Salamine, & de pontibus non solutis, quos a Graecis victoribus ruptum iri, propter ipsum tunc falso simulaverat.) Et nunc ego, qui magnis beneficiis te afficere possum, adsum, quem Graeci persequuntur propter benevolentiam, qua te prosequor. Anno autem supersedens, ipse coram adventus mei causam tibi declarare volo.

CXXXVIII. Rex vero, ut aiunt, eius consilium & animum est admiratus, eumque ita facere iussit. Hic vero unius anni spatium, quo supersedit, quidquid disci potuit & linguae Persicae & morum illius regionis, didicit. Exactoque anno ad regem profectus, apud eum magnam auctoritatem est adeptus, & quantam nullus unquam Graecorum affectus fuerat, cum propter pristinam dignitatem, tum etiam propter spem, quam ei praebebat, promittens, fore, ut Graeciam sub eius potestatem redigeret: praeci-

ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν· μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ πείραν
 διδοῦς ξυνετὸς φαίνεται. ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βε-
 βαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ διαφερόν-
 τως τὶ ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι. οἰκεία
 γὰρ ξυνέσει, καὶ οὔτε προμαθῶν ἐς αὐτὴν οὐδὲν, οὔτ'
 ἐπιμαθῶν, τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς
 κράτιστος γνώμων, καὶ τῶν μελλόντων ἐπιπλεῖστον τοῦ
 γενησομένου ἄριστος εἰκαστής. καὶ ἂ μὲν μετὰ χειρας
 ἔχει, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε ἂν δὲ ἄπειρος εἴη, κρι-
 ναι ἰκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο. τό, τε ἄμεινον ἢ χειρὸν ἐν
 τῷ ἀφανεί ἐτι προεώρα μάλιστα, καὶ τὸ ξύμπαν εἰ-
 πεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι,
 κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο.
 νοσήσας δὲ, τελευτᾷ τὸν βίον. λέγουσι δὲ τινες καὶ

pue vero quod prudens esse videretur, suaeque prudentiae
 specimen dedisset. Themistocles enim manifestam sui inge-
 nii vim certissime demonstraverat, & hac in re multo ma-
 iore admiratione, quam ullus alius, dignus erat. Nam
 naturali prudentia praeditus erat, nec quidquam aut ante
 aut postea didicerat, quod eam augetet; & rerum impro-
 visarum, cum brevissima deliberatione iudex erat praestan-
 tissimus, & futurarum, ac eventus ipsarum plerumque opti-
 mus coniector; quae autem in manibus habebat, ea etiam
 explicare atque exsequi poterat; quorum vero esset impe-
 ritus, ab his commode iudicandis non erat alienus; quid
 etiam melius, quidve deterius esset in rebus adhuc obscu-
 ris & incertis, optime prospiciebat. Utque rem totam pau-
 cis expediam, & naturae bonitate, & consilii celeritate,
 vir iste maxime idoneus fuit ad explicandum ex tempore,
 quae ad rem facerent, & e re essent. Morbo autem corre-

ἐκούσιον Φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτὸν, ἀδύνατον νομί-
σαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἃ ὑπέσχετο. μνημεῖον
μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ, ἐν τῇ
ἀγορᾷ. ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως
αὐτῷ, Μαγνησίαν μὲν, ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκον-
τα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ· Λάμψακον δὲ, οἶνον (ἐδόκει
γὰρ πολυσινότατον τῶν τότε εἶναι) Μυῦντα δὲ, ὄψον.
τὰ δὲ ὅσα Φασὶ κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἴ-
καδε, κελεύσαντος ἐκείνου, καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθη-
ναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ. οὐ γὰρ ἐξῆν θάπτειν, ὡς ἐπὶ προ-
δοσίᾳ Φεύγοντος. τὰ μὲν κατὰ Πausανίαν τὸν Λα-
κεδαιμόνιον καὶ Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον, λαμπρο-
τάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτοὺς Ἑλλήνων, οὕτως
ἐτελεύτησε.

ρλθ'. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πρεσ-

ptus, vita est defunctus. Quidam autem aiunt, eum sponte
etiam hausto veneno decessisse, quod existimasset, se non
posse praestare, quae regi promississet. Itaque monumentum
eius exstat in foro urbis Magnesiae, quae est in Asia: nam
huic regioni praefuit, quam rex ipsi dederat. Magnesium
enim ei dederat pro pane: quae quotannis quinquaginta ta-
lenta pendebat. Lampscacum vero, pro vino: (hoc enim op-
pidum ceteras illius seculi urbes vini copia superare vide-
batur.) Myuntem vero, pro opsonio. Eius autem ossa a
propinquis domum, ipsius iussu, reportata, & clam Athe-
nienibus in agro Attico humata, ferunt. Nec enim eum,
qui prodicionis reus erat, ibi aperte sepelire fas erat. Pau-
sanias igitur Lacedaemonius, & Themistocles Atheniensis,
viri omnium suae aetatis Graecorum nobilissimi, hunc
exitum habuerunt.

Βείας τοιαῦτα ἐπέταξαν τε καὶ ἀντεκελεύσθησαν περὶ τῶν ἐναγῶν τῆς ἐλάσεως ὕστερον δὲ Φοιτῶντες παρ' Ἀθηναίους, Ποτιδαίας τε ἀπανίστασθαι ἐκέλευον, καὶ Αἴγινα αὐτόνομον ἀφίεναι. καὶ μάλιστα γε πάντων καὶ ἐνδηλότατα προύλεγον, τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα καβελουῖσι μὴ ἂν γενέσθαι πόλεμον ἐν ᾧ εἶρητο αὐτοὺς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ, μηδὲ τῇ Ἀττικῇ ἀγορᾷ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὔτε τᾶλλα ὑπήκουον, οὔτε τὸ ψήφισμα καθήρουν, ἐπικαλοῦντες ἐπ' ἐργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς, καὶ τῆς ἀορίστου, καὶ ἀνδραπόδων ὑποδοχὴν τῶν ἀφισταμένων. τέλος δὲ, ἀφικομένων τῶν τελευταίων πρέσβεων ἐκ Λακεδαιμόνος, Ραμφίου τε καὶ Μελησίππου καὶ Ἀγησάνδρου, καὶ λεγόντων ἄλλο μὲν οὐδὲν ὧν

CXXXIX. Lacedaemonii igitur in prima quidem legatione haec Atheniensibus de piaculis tollendis imperarunt, & vicissim ab illis idem facere sunt iussi. Deinde vero, ad Athenienses profecti, imperarunt, ut a Potidaeae obsidione recederent, & Aeginam suis legibus vivere finerent. In primis vero, & ante omnia apertissime praedicebant, nullum fore bellum, si Athenienses decretum de Megarensibus factum rescinderent: quo Megarensibus interdictum erat portibus, in Atheniensium ditone sitis, & Attico foro. Sed Athenienses neque ceteris in rebus morem illis gerere, neque decretum illud rescindere voluerunt; Megarensibus crimini dantes, quod sacrum nullisque limitibus finitum solum colerent, quodque servos fugitivos reciperent. Tandem vero, cum postremi legati, Rhamphius, Melesippus, & Agefander Lacedaemone venissent, & nihil aliud dixissent eorum, quae prius dicere consueverant, sed haec ipsa,

πρότερον εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ τάδε, ὅτι Λακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι, εἴη δ' ἂν εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφείτε· ποιήσαντες ἐκκλησίαν οἱ Ἀθηναῖοι, γνώμας σοφίῃσιν αὐτοῖς προὔτιθεσαν. καὶ ἔδοκει, ἅπαξ, περὶ πάντων βουλευσαμένους, ἀποκρίνεσθαι. καὶ παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ ἔλεγον, ἐπ' ἀμφοτέρα γιγνώμενοι ταῖς γνώμαῖς, καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν, καὶ ὡς μὴ ἐμπόδιον εἶναι τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν. καὶ παρελθὼν Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, ἀνὴρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθηναίων, λέγειν τε καὶ πράσσειν δυνατώτατος, παρῆνει τοιάδε.

ρμ'. ΤΗΣ μὲν γνώμης, ὧ Ἀθηναῖοι, ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι, μὴ εἴκειν Πελοποννησίοις· καίπερ εἰδὼς τοὺς ἀνθρώπους οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειβομένους τε πολεμεῖν, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πράσσοντας, πρὸς δὲ τὰς ζυμφοράς

quae sequuntur: *Lacedaemonii pacem esse volunt; erit autem, si Graecos liberos esse, suisque legibus vivere sinatis: Athenienses, convocata concione, omnibus suis civibus sententiae dicendae potestatem fecerunt: & placuit, semel, habita consultatione de summa rerum, respondere. Tunc autem cum alii multi in medium progressi verba fecerunt, & in utramque partem sententiam dixerunt, & quod bellum gerere oporteat, & quod non debeat decretum illud officere paci, sed rescindi: tum etiam Pericles Xanthippi filius, vir illis temporibus primus Atheniensium, & in dicendo & agendo praestantissimus, in medium progressus, haec Atheniensibus suavit.*

CXL. *IN eadem sententia, Athenienses, semper permaneo, Peloponnesiis non esse cedendum, quamvis sciam, homines non eodem animi ardore bellum administrare, quo ad ea suscipienda*

καὶ τὰς γνώμας τρεπομένους. ὁρῶ δὲ καὶ νῦν ὅμοια καὶ παραπλήσια συμβουλευτέα μοὶ ὄντα, καὶ τοὺς ἀναπειρομένους ὑμῶν δικαίῳ, τοῖς καινῇ δόξασιν, ἣν ἄρει τι καὶ σφαλῶμεθα, βοηθεῖν ἢ μηδὲ κατορθοῦντας, τῆς ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. ἐνδέχεται γὰρ τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἥσσαν ἀμαθῶς χωρῆσαι ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. διόπερ καὶ τὴν τύχην ὅσα ἀν παραλόγως ξυμβῆ, εἰώθαμεν αἰτιασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβουλευόντες ἡμῖν, καὶ νῦν οὐχ ἥκιστα. εἰρημένον γὰρ δίκας μὲν τῶν διαφορῶν ἀλλήλοις δίδόναι καὶ δέχεσθαι, ἔχειν δὲ ἐκατέρους ἃ ἔχομεν, οὔτε αὐτοὶ δίκας πω ἤτησαν, οὔτε ἡμῶν δίδόντων δέχονται. βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον ἢ λόγοις τὰ ἐγκλήματα διαλύεσθαι, καὶ ἐπιτάσσειν-

inducuntur; sed pro variis rerum eventis sententiam etiam mutare. Video autem nunc etiam res superioribus similes & pares mihi dicendas in consilio, quod vobis sum daturus: sed a vobis, qui meam sententiam & auctoritatem estis secuturi, peto, ut iis, quae publice decreta fuerint, si qua forte in re offendamus, opem feratis; aut etiam, si rem feliciter geratis, prudentiae laudem ne vobis solis vindicetis. Ufu enim venire solet, ut rerum eventus aequae sint fallaces, ac hominum cogitationes. Quamobrem etiam, si quid temere accidit, hoc fortunae tribuere, eamque culpae consuevimus. Lacedaemonios enim cum ante nobis insidiatos esse, tum vel maxime nunc insidiari, constat. Cum enim in foederis conditionibus diserte sit expressum, de rebus controversis iudicio vicissim inter nos esse disceptandum, interea vero utrisque nostrum ea retinenda, quae iam tenemus: tamen nec ipsi adhuc postularunt, ut de nostris controversis iudicium fieret, neque iudicium, a nobis oblatum, accipere volunt; sed armis,

τες ἤδη καὶ οὐκέτι αἰτιώμενοι πάρεσι. Ποτιδαίας τε γὰρ ἀπανίστασθαι κελεύουσι, καὶ Αἴγιαν αὐτόνομον ἀφίεναι, καὶ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα καθαιρεῖν. οἱ δὲ τελευταῖοι οἶδε ἤκοντες, καὶ τοὺς Ἑλληνας προαγορεύουσιν αὐτονόμους ἀφίεναι. ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίση περὶ βραχέως ἂν πολεμεῖν, εἰ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα μὴ κατέλειμεν ὅπερ μάλιστα προὔχονται, εἰ καθαιρεθῆῃ, μὴ ἂν γίνεσθαι τὸν πόλεμον μῆδ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑπολίπησθε ὡς διὰ μικρὸν ἐπολεμήσατε. τὸ γὰρ βραχὺ τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πείραν τῆς γνώμης. οἷς εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μείζον εὐθύς ἐπιταχθήσεσθε, ὡς Φόβω καὶ τοῦτο ὑπακούσοντες· ἀπισχυρισάμενοι δὲ, σαφές ἂν καταστήσητε αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεσθαι.

quam verbis, crimina diluere malunt, & adsunt, ut nobis iam imperent, nec amplius, ut expostulent. Imperant enim, ut a Potidaeae obsidione recedamus, & Aeginam liberam esse, suisque legibus vivere sinamus, & decretum de Megarensibus factum rescindamus. Quin etiam, qui postremi huc venerunt, praecipiunt, ut Graecos suis legibus vivere permittamus. Nemo tamen vestrum existimet, bellum de re levi susceptum iri, si decretum de Megarensibus factum rescindere nolimus: quod illi maxime praetendentes, dicunt nullum fore bellum, si decretum istud rescindatur. Neve apud vos ipsos querelam relinquatis, quasi levi de causa bellum susceperitis. Nam haec levis res omne documentum vestrae constantiae continet. Quibus si concesseritis, protinus etiam aliquid aliud maius imperabitur, quasi metu percussi hac quoque in re morem gesturi sitis. Sed si semel ipsis acriter abnueritis, plenum ipsis facietis, oportere ipsos maiore cum aequabilitate vobiscum agere.

ρμά. Αυτόθεν δὴ διανοήθητε, ἢ ὑπακούειν πρὶν τι βλαβῆναι, ἢ, εἰ πολεμήσομεν (ὥσπερ ἔμοιγε ἀμεινον δοκεῖ εἶναι) καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ ὁμοίως προφάσει μὴ εἰζόντες, μηδὲ ζῆν φόβῳ ἔξοντες ἀκεκτῆμεθα. τὴν γὰρ αὐτὴν δύναται δούλωσιν ἢ τε μεγίστη καὶ ἢ ἐλαχίστη δικαίωσις ἀπὸ τῶν ὁμοίων πρὸ δίκης τοῖς πέλας ἐπιτασσομένη. τὰ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἑκατέρωθεν ὑπαρχόντων ὡς οὐκ ἀσθενέστερα ἔχομεν, γινώσσετε καθ' ἕκαστον ἀκούοντες. αὐτουργοὶ τε γὰρ εἰσι Πελοποννήσιοι, καὶ οὔτε ἰδία, οὔτε ἐν κοινῷ χροήματα ἔστιν αὐτοῖς· ἔπειτα, χρονίων πολέμων καὶ διαποντίων ἀπειροί, διὰ τὸ βραχέως αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ πενίας ἐπιφέρειν. καὶ εἰ τοιοῦτοι, οὔτε ναῦς πληροῦντες, οὔτε πεζᾶς στρατίας πολλάκις ἐκπέμπειν δύναται, ἀπὸ τῶν ἰδίων τε ἅμα ἀπόντες, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν θα-

CXLI. Hinc igitur statuite vel imperata facere, antequam ullam cladem accipiat, vel, si bellum geramus, (quod mihi satius esse videtur) nulla pariter, aut magna, aut parva de causa cedere, neque cum metu retinere ea, quae possidemus. Nam sive maxima, sive minima sint ea, quae aliis ante iudicium a paribus imperantur, eandem vim habent, & valent ad serviutis iugum imponendum. Belli vero apparatus, & facultates, quae utrisque nostrum adsunt, singulatim audite, ut cognoscatis, nos his in rebus inferiore conditione non futuros. Nam Peloponnesii sunt inopes; nec privatim, nec publice pecunias habent. Deinde diuturnorum ac maritimum bellorum sunt imperiti, quia propter paupertatem ipsi bellum inter se ad exiguum temporis spatium gerunt. Huiusmodi autem homines, neque naves explere, neque pedestres exercitus saepe emittere possunt: tum quod simul & a re familiari absint, & sumtus de suis privatis facultatibus fa-

πανῶντες, καὶ προσέτι καὶ θαλάσσης εἰργόμενοι. αἱ δὲ περιουσίαι τοὺς πολέμους μᾶλλον ἢ αἱ βίαιοι ἐσφοραὶ ἀνέχουσι. σώμασί τε ἐτοιμότεροι οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἀνθρώπων ἢ χρήμασι πολεμεῖν, τὸ μὲν, πιστὸν ἔχοντες ἐκ τῶν κινδύνων καὶ περιγενέσθαι· τὸ δὲ, οὐ βέβαιοι, μὴ οὐ προαναλώσειν, ἄλλως τε καὶ παρὰ δόξαν, ὅπερ εἰκὸς, ὁ πόλεμος αὐτοῖς μηκύνηται. μάχη μὲν γὰρ μιᾷ πρὸς ἅπαντας Ἕλληνας δυνατοὶ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀντισχεῖν, πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν ἀντιπαρασκευῆν ἀδύνατοι, ὅταν μὴ τε βουλευτηρίῳ ἐνὶ χρώμενοι, παραχρῆμά τι ὀξέως ἐπιτελῶσι, πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες, καὶ οὐχ ὁμόφυλοι, τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σπεύδῃ· ἐξ ὧν Φιλεῖ μηδὲν ἐπιτελεῖς γίγνεσθαι. καὶ γὰρ οἱ μὲν ὡς μάλιστα τιμωρήσασθαι τινα βούλονται, οἱ δὲ, ὡς ἥκιστα τὰ οἰκεῖα φθειῖραι. χρόνιοί τε

ciant; tum etiam praeterea, quod maris usu a nobis prohibeantur. Atqui opes magis, quam violentae pecuniarum collationes, bella sustinent. Homines autem inopes ad bellum gerendum corporibus, quam pecuniis sunt promtiores: nam illa quidem ex periculis evasura sperant; has vero, vel ante belli finem absumentum iri, persuasum habent, praesertim si (quod est verisimile) bellum praeter ipsorum opinionem producat. Nam Peloponnesii, eorumque socii, in uno quidem proelio Graecis omnibus resistere possunt: sed cum dissimili adversariorum apparatu bellum gerere non possunt; tum quia, cum non uno eodemque concilio utantur, omnesque par suffragii ferendi ius habeant, nihil ex tempore celeriterque peragunt; tum etiam quia, cum non sint omnes unius eiusdemque gentis, unusquisque rem suam urget, unde nihil perfici, & ad finem perducere solet. Nam hi quidem, nonnullos quam maxime cupiunt ulcisci: alii vero, res domesticas quam minime

ξυνιόντες, ἐν βραχεῖ μὲν μορίῳ σκοποῦσι τι τῶν κοινῶν, τῷ δὲ πλείονι τὰ οἰκεῖα πράσσουσι. καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν εἶται βλάψειν, μέλειν δὲ τινι καὶ ἄλλῳ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τι προῖδεῖν ὥστε τῷ αὐτῷ ὑπὸ ἀπάντων ἰδίᾳ δοξάσματος λαμβάνειν τὸ κοινὸν ἀθρόον φθειρόμενον.

ρμβ'. Μέγιστον δὲ, τῇ τῶν χρημάτων σπάνει κωλύσονται, ἕταν σχολῇ αὐτὰ περιζόμενοι διαμέλλωσι τοῦ δὲ πολέμου οἱ καιροὶ οὐ μενετοί. καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις, οὐδὲ τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἄξιον Φοβηθῆναι. τὴν μὲν γὰρ χαλεπὸν καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον παρασκευάσασθαι, ἥπου δὴ ἐν πολεμίᾳ τε, καὶ οὐχ ἥσσον ἐκείνοις ἡμῶν ἀντεπιτετειχισμένων. Φρῦριον δ' εἰ ποιή-

corrupti volunt: cumque post longam cunctationem vix tandem in unum convenient, exiguo tamen temporis momento de republica consultant: maiorem vero temporis partem in rebus privatis curandis ponunt. Et unusquisque rempublicam nihil detrimenti ex hac sua negligentia capere posse putat: sed & aliquem alium esse existimat, qui rempublicam curet, eique pro se ipso prospiciat. Itaque eadem omnium privatorum opinione universam rempublicam perdi non animadvertit.

CXLII. Quod autem maximum est, pecuniarum inopia prohibebuntur, cum eas aegre parantes cunctabuntur: sed belli occasiones nullam moram patiuntur; neque vero illorum aut munitionum exstructio, aut classis digna est, quae metuatur. Difficile enim est urbi, quae potentiam nostrae parem habeat, vel in pace huiusmodi munitiones exstruere: iam vero multo difficilius erit, hoc ipsum facere in hostico, & praecipue cum nos adversus illos non minus muniti simus, quam illi contra nos. Quod si quem locum praesidio firmarint, aliquam quidem agri nostri

σονται, τῆς μὲν γῆς βλάβπτοιεν ἂν τι μέρος καταδρομαῖς καὶ αὐτομολίαις, οὐ μέντοι ἰκανόν γε ἔσται ἐπιτειχίζειν τε, καὶ κωλύειν ἡμᾶς πλεύσαντας ἐς τὴν ἐκείνων, καὶ, ἢπερ ἰσχύομεν, ταῖς ναυσὶν ἀμύνεσθαι. πλεόν γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ γῆν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπειρίας, ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ κατ' ἡπειρον ἐς τὰ ναυτικά. τὸ δὲ τῆς θαλάσσης ἐπιστήμονας γενέσθαι, οὐ ραδίως αὐταῖς προσγενήσεται. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς, μελετῶντες αὐτὸ εὐθὺς ἀπὸ τῶν Μηδικῶν, ἐξείργασθέ πω. πῶς δὴ ἄνδρες γεωργοὶ, καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι, διὰ τὸ ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς ναυσὶν αἰεὶ ἐφορμεῖσθαι, ἄξιον ἂν τι δρῶεν; πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ναῦς ἐφορμούσας καὶ διακινδυνεύσειαν, πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες· πολλαῖς δὲ εἰργόμενοι, ἡσυχάσουσι καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι, ὀξυνετώτεροι ἔσονται,

partem suis excursionibus, & nostrorum ad illos transfugiis vastabunt: sed tamen haec munitio non poterit nos circumvallare, & impedire, ne in ipsorum agrum navigemus, & (qua re pollemus) navibus illos ulciscamur. Nam ex usu rerum nauticarum plus peritiae ad proelia terrestria habemus, quam illi ex usu militiae terrestris ad pugnas navales. Rerum vero maritimarum scientiam non facile poterunt adipisci. Nam ne vos quidem, quamvis his operam statim a bello Medico ad hoc usque tempus studiose dederitis, perfecte adhuc estis adepti. Quonam igitur modo homines, qui agriculturae, non autem rebus maritimis dant operam; praeterea quos ne in hoc quidem studio se exercere sinemus, propter assiduas nostrae classis incursiones facinus aliquod dignum edent? Nam adversus quidem paucas naves, quae incursiones in eos facient, periculum fortasse subeant, multitudine suam impetritiam audacius confirmantes: sed, si multis prohibeantur, quie-

καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὀκνηρότεροι. τὸ δὲ ναυτικὸν, τέχνης ἐστίν, ὡσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχη, ἐκ πάρεργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ πάρεργον ἄλλο γίγνεσθαι.

ρμγ'. Εἶτε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπιάσιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων, μισθῶ μείζονι πειρῶντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν, μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν ἀντιπάλων, ἐσβάντων αὐτῶν τε καὶ τῶν μετοίκων, δεῖνόν αὖ ἦν νῦν δὲ τοῦδε τε ὑπάρχει, καὶ (ὅπερ κράτιστον) κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας, καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν, πλείους καὶ ἀμείους ἢ πᾶσα ἡ ἄλλη Ἑλλάς. καὶ ἐπὶ τῷ κινδύνῳ οὐδεὶς αὖ δέξαιτο τῶν ξένων τὴν τε αὐτοῦ Φεύγειν, καὶ μετὰ τῆς ἥσσανος ἅμα ἐλπίδος, ὀλίγων ἡμερῶν ἕνεκα μεγάλου μισθοῦ δόσεως, ἐκείνοις ξυνα-

scant. Et, quia se in his non exercebunt, erunt imperitiores, & hac ipsa de causa cunctantiores etiam erunt. At rerum nauticarum peritia, est artis, ut aliarum rerum scientia: nec succisvis operis & remissa exercitatione obiter disci potest: immo vere nullius alius rei studium ad eam accedere oportet, quod ab assidua eius meditatione nos avertat.

CXLIII. Quod si pecunias, quae sunt Olympiae aut Delphis, suo loco moveant, & his usi, maiore mercede nautas peregrinos a nobis conductos subtrahere conentur; hoc profecto grave esset, si nos, cum inquilinis nostris naves conscendentes, ipsis resistere non possemus. Iam vero cum hoc nobis adest, tum etiam, (quod est praecipuum) navium gubernatores ex nostris civibus habemus, & alios ministros, & plures, & peritiores, quam reliqua omnis Graecia. Nec vero ob impendens periculum quisquam externorum militum in animum induxerit, & a patria sua exsulare, & cum minore simul salutis ac victoriae spe propter maius

γωνίζεσθαι. καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίων ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παραπλήσια δοκεῖ εἶναι· τὰ δὲ ἡμέτερα, τούτων τε ὥνπερ [παρ'] ἐκείνοις ἐμεμιψάμεν, ἀπηλλάχθαι, καὶ ἄλλα οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου μεγάλα ἔχειν. ἦν τ' ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν πεζῆ ἴωσιν, ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων πλευσοῦμεθα. καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται Πελοποννήσου τε μέρος τι τμηθῆναι, καὶ τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν. οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἔξουσιν ἄλλην ἀντιλαβεῖν ἀμαχεῖ· ἡμῖν δὲ ἔστι γῆ πολλή, καὶ ἐν νήσοις, καὶ κατ' ἤπειρον. μέγα γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος. σκέψασθε δέ· εἰ γὰρ ἡμεν νησιῶται, τίνες ἀν' ἀληπτότεροι ἦσαν; καὶ νῦν χρῆ ὅτι ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας, τὴν μὲν γῆν καὶ οἰκίας ἀφεῖναι, τῆς δὲ θαλάσσης καὶ πόλεως Φυλακὴν ἔχειν, καὶ Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας,

paucorum dierum stipendium, quod ipsis dabitur, illos in bello gerendo iuvare. Ac res quidem Peloponnesiorum tales, & saltem his similes esse videntur: at nostrae, cum vitiiis illis, quae in ipsis reprehendi, carere, tum etiam alia commoda longe maiora habere videntur. Quod si pedestribus copiis nostrum agrum invaserint, nos vicissim in illorum agrum incursiones classe faciemus. Hic vero iactura non erit aequalis, si Peloponnesi aliqua pars a nobis, & tota Attica ab illis vastetur. Illi enim nullum alium agrum habebunt, quem alterius, qui vastatus fuerit, loco sine proelio occupent. Nobis vero & in insulis & in continente amplius est ager. Magna enim res est maris imperium. Considerate autem id, quod dico: si enim insulas incolemus, quinam minus essent expugnabiles? Nunc autem oportet nos, quam proxime ad istam cogitationem accedentes, agrum quidem ac aedificia missa facere, at mare, urbemque praesidiis tueri: neque ipsorum causa, si vastentur, iratos, cum Peloponnesiis, qui sunt longe plures,

πολλῶ πλείοσι μὴ διαμάχεσθαι. (κρατήσαντές τε γὰρ, αὐβίς οὐκ ἐλάσσοσι μαχόμεθα, καὶ ἢ σφαλῶμεν, τὰ τῶν ξυμμάχων, ὅθεν ἰσχύομεν, προσάπολλυται. οὐ γὰρ ἡσυχάσουσι μὴ ἰκανῶν ἡμῶν ὄντων ἐπ' αὐτοὺς στρατεύειν.) τὴν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιῆσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων· οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἀνδρας, ἀλλ' οἱ ἀνδρες ταῦτα κτῶνται. καὶ εἰ ᾤμην πείσειν, ὑμᾶς αὐτοὺς ἂν ἐξεληθόντας ἐκέλευον αὐτὰ δηῶσαι, καὶ δεῖξαι Πελοποννησίους ὅτι τούτων γε ἕνεκα οὐχ ὑπακούσεσθε.

ρμδ'. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι, ἢν ἐβέλητε ἀρχὴν τε μὴ ἐπικτᾶσθαι ἅμα πολεμῶντες, καὶ κινδύνους ἀβαιρέτους μὴ προστίθεσθαι. μᾶλλον γὰρ πεφύβημαι τὰς οἰκείας ἡμῶν ἀμαρτίας, ἢ τὰς τῶν ἐναντιῶν διανοίας. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν

proelio dimicare. (Nam si eos vincamus, rursus cum non inferiore numero constigemus; & si quam cladem accipiamus, sociorum quoque auxilia, unde nostrum robur pendet, praeterea nobis perierint: nec enim quiescent, nec in officio fideque permanebunt, si nos bellum ipsis inferre nequeamus:) nec villas, & agros, sed hominum corpora deplorare oportet: non enim res istae viros, at viri res istas parant, & possident. Et si existimarem, me vobis hoc persuasurum, suaderem, ut vos ipsi ex urbe exeuntes has res vastaretis, & Peloponnesiis demonstraretis, vos harum rerum causa imperata non facturos.

CXLIV. Quamquam & alia multa praeterea habeo, quae mihi magnam victoriae spem afferunt, si modo uno eodemque tempore vestrum imperium propagare, dum bellum geretis, & pericula voluntaria periculis necessariis addere nolitis: nam domestica nostrorum civium peccata magis metuo, quam adversariorum con-

καὶ ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἅμα τοῖς ἔργοις δηλωθήσεται· νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι, ἀποπέμψωμεν, Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾶ καὶ λιμέσι χρῆσθαι, ἣν καὶ Λακεδαιμόνιοι ξηνηλασίας μὴ ποιῶσι, μήτε ἡμῶν, μήτε τῶν ἡμετέρων ξυμμάχων. οὔτε γὰρ ἐκεῖνο καλύει ἐν ταῖς σπονδαῖς, οὔτε τόδε. τὰς δὲ πόλεις ὅτι αὐτονόμους ἀφῆσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα, καὶ ὅταν κακῆνοι ταῖς ἐαυτῶν ἀποδώσι πόλεσι, μὴ σφίσι τοῖς Λακεδαιμόνιοις ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι, ἀλλὰ αὐτοῖς ἐκάστοις, ὡς βούλονται. δίκας δὲ ὅτι ἐβέλομεν δοῦναι κατὰ τὰς ξυνήκας. πολέμου δὲ οὐκ ἄρξομεν, ἀρχομένους δὲ ἀμυνόμεθα. ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ πρέποντα ἅμα τῆδε τῆ πόλει ἀποκρίνασθαι. εἰδέναι δὲ χρῆ ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν· ἣν δὲ ἐκούσιοι μάλ-

filia. Verum quatenam illa sint, planum fiet etiam alias, dum bellum ipsum geretur. Iam vero legatos istos cum hoc responso dimittamus: Nos Megarensibus quidem esse permissuros usum mercatum & portuum, si ipsi Lacedaemonii nobis, sociisque nostris, qui sumus peregrini, suae civitatis usum permittant: nam neque illud, neque hoc in foederibus prohibetur. Praeterea nos etiam permissuros, ut Graecae civitates liberae, suisque legibus vivant; si modo liberis, suisque legibus viventes tunc habebamus, cum foedus est initum: & si ipsi quoque civitatibus, quas in sua dititione habent, pristinam libertatem reddant, ita ut in suis rebuspublicis administrandis ad ipsorum Lacedaemoniorum mores ac instituta sese accommodare non cogantur, sed suo quaque arbitrato vivant. Dicamus etiam, nos ex foederum patris ad iudicium subeundum paratos esse; nec belli initium nos facturos, at ab ipsis illatum propulsaturos. Haec enim responsa sunt simul & iusta, & ex dignitate huius reipublicae. Sciendum

λον δεχόμεθα, ἦσσαν ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἔξο-
μεν. ἕκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ
ιδιώτῃ μέγισται τιμαὶ περιγίγνονται. οἱ γοῦν πατέρες
ἡμῶν ὑποστάντες Μήδους, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶσάνδε ὀρμώ-
μενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἐκλείποντες, γνώμη
τε πλείονι ἢ τύχῃ, καὶ τόλμῃ μείζονι ἢ δυνάμει, τὸν τε
βάρβαρον ἀπέωσαντο, καὶ ἐς τὰδε προήγαγον αὐτά.
ᾧ οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τοὺς τε ἐχθροὺς παντὶ
τρόπῳ ἀμύνεσθαι, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πειρᾶσθαι
αὐτὰ μὴ ἐλάσσω παραδῶναι.

ρμέ. Ὁ μὲν Περικλῆς τοιαῦτα εἶπεν. οἱ δ' Ἀθη-
ναῖοι, νομίσαντες ἄριστα σφίσι παραινεῖν αὐτὸν, εἶφη-
σίαντο ἃ ἐκέλευε. καὶ τοῖς τε Λακεδαιμονίοις ἀπε-
κρίναντο, τῇ ἐκείνου γνώμῃ, καθ' ἕκαστά τε ὡς ἔφρασε,

*autem est, bellum necessario gerendum esse; quod si nostra sponte
potius, quam necessitate compulsi, bellum suscipiamus, adversa-
rios minus infestos habebimus: sciendum etiam, ex maximis pe-
riculis cum ad rempublicam, tum etiam ad homines privatos,
maximos honores redundare. Itaque maiores nostri, cum Medos
sustinuerunt; quamvis a tantis nequaquam initiis orsi & pro-
gressi sunt, sed etiam res, quas possidebant, reliquerunt, tamen
consilio potius, quam fortunae opibus, & confidentia maiore,
quam potentia, cum ipsum barbarum repulerunt, tum etiam im-
perium ad tantam amplitudinem provexerunt. A quibus degene-
rare non debemus: sed hostes omni ratione ulcisci; operamque
dare, ut hoc imperium non diminutum posteris tradamus.*

CXLV. Atque Pericles quidem haec dixit. Athenienses
vero, quod sibi consilium optimum ab illo dari censuif-
sent, in ipsius sententiam decretum fecerunt; & de illius
consilio Lacedaemoniis responderunt, cum singulatim, ut
Thucyd. Vol. I. O

καὶ τὸ ξύμπαν, οὐδὲν κελευόμενοι ποιήσῃν, δίκη δὲ κατὰ τὰς ξυμβήκας ἔτοιμοι εἶναι διαλύεσθαι περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ἐπὶ ἰσῆ καὶ ὁμοίᾳ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ οὐκέτι ὕστερον ἐπρεσβεύοντο.

ρμστί. Αἰτίαι δὲ αὐταὶ καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις πρὸ τοῦ πολέμου, ἀρξάμεναι εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπιδάμνῳ καὶ Κερκύρα· ἐπεμίγνυντο δὲ ὁμῶς ἐν αὐταῖς, καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων, ἀκηρύκτως μὲν, ἀνυπόπτως δὲ οὐ. σπονδῶν γὰρ ξύγχυσις τὰ γιγνώμενα ἦν, καὶ πρόφασις τοῦ πολεμεῖν.

ille monuerat, tum etiam generatim, se nihil ipsorum iussu facturos: sed se ex foederum pactis ad iudicium subeundum, & in eo de controversiis pari iure, parique conditione disceptandum paratos esse. Atque illi quidem domum redierunt, nec ullam legationem amplius postea miserunt.

CXLVI. Hae igitur querelae & discordiae inter utroque ante hoc bellum exstiterunt, statim ex rebus ad Epidamnum & Corcyram gestis ortae. Verumtamen dum hae discordiae inter illos adhuc essent, commercia inter se habebant, & alteri ad alteros ibant, sine caduceatore quidem, sed non etiam sine suspicione. Nam ea, quae fiebant, erant foederum perturbatio, & belli materia.

VARIÆ LECTIONES

ET

ANNOTATIONES

IN LIBRUM I.

Abbreviationum, quibus Lectiones variantes
notatae sunt, explicatio.

- Marg. *Lectiones in margine Editionis Stephanae posterioris.*
Cam. *Camerarii seu Hervagii e Cod. vet.*
Mf. Bas. *Codicis Basileensis.*
Bar. *Barocciani.*
Ar. *Arundeliani, sive Norfolkiani.*
C. *Collegii Corporis Christi Oxon.*
Cl. *Clarendonii.*
Gr. *Graeviani.*
Reg. *Bibliothecae Regis Galliae.*
Cass. *Bibliothecae Landgravii Hasso-Cassellani.*
Dan. *Danici.*
Ald. *Editionis Aldinae.*
Flor. *Florentinae.*
Vasc. *Vascofani.*
Bas. *Basileensis.*
Steph. 1. *Editionis prioris H. Stephani.*
Steph. 2. *posterioris.*
Ae. Port. *Aemilii Porti.*

VARIAE LECTIONES

IN LIBRUM I.

Pag. 3. l. 1. Θουκυδίδου ἱστοριῶν πρώτη Codd. vett. Τῶν εἰς ὀκτὼ (διηρημένον βιβλίων scil.) τὸ πρῶτον Codd. al. teste Stephano. Θουκυδίδου ἱστοριῶν συγγραφῆς βιβλίον πρῶτον Ar. Θουκυδίδου συγγραφῆς πρώτης Ald. Baf. Θουκυδίδου Ὀλόρου ἱστοριῶν ἄ. Flor. Θουκυδίδου συγγραφῆς τὸ πρῶτον Cl. Titulus deest in Cod. Gr. ut & pagina una & altera. HUDS. Θουκυδίδου Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν βιβλίον ἄ. Reg. In Cass. partim e vetere, partim e recentiore scriptura apparebat fuisse Θουκυδίδου συγγραφῆς πρῶτον. *lin. 2.* Τοῦ Ὀλόρου (quomodo editi omnes in libris seqq.) seu τοῦ Ὀρόλου potius legendum censent alii. HUDS. *lin. 7.* Θουκυδίδης) Θουκυδίδης Ὀλόρου (vel τοῦ Ὀλόρου) a Thucydide scriptum fuisse persuasum habet H. Steph. Annot. in Thucyd. HUDS. *ead.* ξυνέγραψε) συνέγραψε & supra scripto ξυν Reg. Mox Πελοποννησίων Cass. sed abraso altero ν. Ut & cap. seq. deinde in eodem haec vox fere semper sine ratura uno ν scribitur, quod hic semel monuisse satis erit. *lin. 8.* ὧς) Vallam legisse ὄν, suspicetur quispiam ex eius interpretatione, inquit Steph. HUDS. *l. 13.* πρὸς ἑκατέρους desunt in Cass.

Pag. 4. l. 1. Κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ) κίνησις τε γὰρ Reg. & αὕτη δὴ μεγίστη Cass. *l. 3.* ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων.) ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων Marg. Ἐπὶ πλείστον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων lectum mallent alii. Ἐπιπλείστον Ald. Flor. Baf. & Dion. Halic. pag. 145. HUDS. Sic etiam Reg. *l. 5.* ἀδύνατον) ἀδύνατα Marg. Ar. Cl. C. Suid. & Schol. ad Eurip. Hippol. v. 269. quod probat Stephanus. HUDS. *l. 8.* εἰς) eis Cass. *l. 10.* μεταναστᾶσεις τε οὔσαι) μετανάστης τε οὔσα Reg. *l. 11.* ἕκαστοι) ἕκαστος Dion. Ha-

lic. p. 148. HUDS. l. 12. βιαζόμενοι ὑπό τινων) βιαζόμενοι ἀεὶ ὑπό τινων Dan. l. 13. οὐδ' οὐδέ Cass.

Pag. 5. l. 1. αὐτῶν) ἐαυτῶν Dion. Hal. de Compos. p. 24. WASSE. l. 2. οὐδέ) οὔτε idem Epist. II ad Amm. p. 136. WASS. l. 4. τῆς τε) τε deest Dion. Halic. p. 25. IDEM. ead. καθ' ἡμέραν deest Ar. C. HUDS. l. 6. ἀπανίσταντο.) ἀνίσταντο Marg. & hanc genuinam lectionem esse censet Steph. HUDS. Ἀνίσταντο Dion. Halicarn. pag. 25. Sed ἀπανίσταντο id. p. 136. WASS. Hic tamen quidam Codd. etiam ἀνίσταντο. l. 8. εἶχεν.) ἐλάμβανε Maximus Tyrius, locum hunc citans. HUDS. l. 12. ἐγγιγνόμεναι) ἐγγιγνόμεναι Cass. l. 14. τὴν γοῦν Ἀττικὴν &c.) τὴν γοῦν Ἀττικὴν, διὰ τὸ λεπτόγεων εἶναι, ἀστασίαστον οὔσαν &c. Max. Tyr. HUDS. ead. ἐπιπλεῖστον) ἐπὶ πλεῖστον Cass.

Pag. 6. l. 1. λεπτόγεων) λεπτόγεων Strab. p. 333. v. Hefych. WASS. l. 3. μετοικίας) ἐποικίας Marg. improbante Steph. Ἀποικίας C. HUDS. & Dan. Sed in marg. recentiore manu, ἄλλως μετοικίας. l. 5. οἱ δυνατότατοι, omittit Cl. HUDS. l. 6. γιγνόμενοι,) γενόμενοι Cl. HUDS. l. 11. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 13. πω) πως Cl. HUDS.

Pag. 7. l. 2. κατὰ ἔθνη) καὶ τὰ ἔθνη Cass. l. 3. ἐπιπλεῖστον) ἐπὶ πλεῖστον Cass. l. 4. Φθιώτιδι) Φθιωτίζ. Reg. Cass. l. 5. αὐτοὺς Cl. HUDS. l. 6. καθ' ἐκάστους μὲν ἦδη) καθεκάστους δὲ ἦδη Schol. ad VIII, 53. HUDS. Καθεκάστους etiam Reg. & Cass. l. 9. ὕστερος) ὕστερον Marg. quod probat Steph. Ar. C. Ald. Flor. Bas. Cl. HUDS. Item Reg. Cass. Dan. l. 11. μετ' Ἀχιλλέως) μετὰ Ἀχιλλέως Cass.

Pag. 8. l. 2. εἰς) ἐς Marg. HUDS. Reg. Cass. l. 3. ἀλλήλων ξυνίεσαν,) ἀλλήλων ὁμόφρονοι ἦσαν ξυνίεσαν Ar. C. HUDS. Ἀλλήλων ὁμόφρονοι ἦσαν ἀλλήλοις ξυνίεσαν Dan. l. 6. στρατείαν) στρατιάν Dan. l. 7. τὰ πλείω) ταπλείω Ar. C. Ald. Flor. τὰ om. Cl. HUDS. & Mf. Bas. & Cass. l. 8. παλαιάτατος) παλαιότατος. Marg. Ar. C. Flor. Bas. HUDS. Παλαιότατος Cass. l. 9. ἐπιπλεῖστον) ἐπὶ πλεῖστον Cl. passim fere. HUDS. & Cass. l. 13. ληστρικόν,) ληστρικὸν Marg. C. Cl. HUDS. & Dan. ead. καθαίρει) καθαίρει Ar. HUDS.

Pag. 9. l. 1. ἐφόσον) ἐφ' ὅσον Cl. passim. HUDS. Reg. Cass. ead. ἠδύνατο,) ἐδύνατο Cl. HUDS. l. 7. αὐτῶν) αὐτῶν Cl. C. Ar. HUDS. Reg. Cass. l. 8. ἔνεκα,) εἶνεκα

Ar. HUDS. l. 10. τὸν πλείστον) τὸ πλείστον Cl. atque ita Ar. ex emend. HUDS. & Mf. Bas. τὸν πλείστον πόρον τοῦ β. Dan. l. 11. πῶ) πῶ Reg. l. 12. δόξης) τιμῆς Dan. l. 13. καὶ νῦν, οἷς) νῦν καὶ οἷς Marg. quod non probat Stephanus. HUDS.

Pag. 10. l. 2. τ' ἐπιμελές) τε ἐπιμελές Demetr. Phal. WASS. & Reg. Cass. l. 13. ἔτι οὕτω) οὕτω ἔτι Dan. l. 14. πρῶτοι δέ) πρῶτοι δὴ Marg. 1. quod placet Steph. καὶ πρῶτοις δέ Marg. 2. HUDS. Πρῶτοι δὴ Camer. WASS. πρῶτοι δὴ τε Mf. Bas. a correctore, πρῶτοι δέ a prima manu.

Pag. 11. l. 4. λινοῦς) λινοῦς Reg. l. 5. ἐν ἔρσει) ἐνέρσει malit Steph. HUDS. & sic Suidas bis. WASS. & Clem. Alex. ead. κρωβύλον) κρωβύλων Schol. Aristoph. Nef. 980. WASS. etiam Reg. & Vascofan. l. 7. ξυγγενές) ξυγγενές (& deinde γ supra η scripto) ἐπὶ πολὺ Cass. ead. σκευῆ) κατασκευῆ Marg. quod reiicit Steph. HUDS. sic etiam Dan. l. 13. Ὀλυμπιακῶ) Ὀλυμπικῶ Ar. HUDS. l. 14. καὶ οὐ πολλὰ ἔτη) καὶ πολλὰ ἔτη scribendum censet Meursius. HUDS. l. 15. καὶ ἐν) καὶ deest Ar. C. HUDS.

Pag. 12. l. 4. νῦν deest in Reg. l. 7. ὄντων,) οὐσῶν, ut videtur, legebat Scholiastes. HUDS. ead. περιουσίας) περιουσίαν Dan. l. 11. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ Cass. ead. ἀντισχοῦσαι,) ἀντισχοῦσαν Marg. Ar. C. Ald. Flor. Bas. in contextum recipiendum esse censet Stephanus; & quidem sic olim lectum a Scholiaste. HUDS. l. 13. καὶ ἐν ταῖς) καὶ αἰ ἐν ταῖς mavult Steph. HUDS.

Pag. 13. l. 2. ἔτι om. Cl. HUDS. l. 4. ὄντες deest in Mf. Bas. l. 5. ὄκησαν,) ὄκισαν Marg. Gr. HUDS. Camer. WASS. Reg. & Mf. Bas. ex emendatione, ὄκησαν a prima manu. ead. καθαιρομένης) καθαιρουμένης Marg. Cl. improbat Steph. HUDS. Sic etiam Cass. l. 6. τῶδε deest C. HUDS. l. 7. ἀναιρεθεισῶν) ἀναιρεθεισῶν Ar. C. HUDS. & Dan. l. 9. ξυντεθαμμένη,) ξυντεθαμμένοι Marg. Ar. C. Gr. Cl. Ald. Flor. Bas. sed Stephano magis placet ξυντεθαμμένη. HUDS. sic Cass. sed deinde supra η scripto οι. ξυντεθαμμένοι etiam Dan. ead. ἔτι non est in Reg. l. 13. παρὰ) περὶ Reg. l. 14. κτήσιν) κτίσιμ cum η supra η scripto Cass.

Pag. 14. l. 2. γιγνώμενοι) γινόμενοι Cass. ead. τῶν abest a Cl. HUDS. l. 6. ὑστέρῳ) ὑστερον Marg. Cl. Gr. probante Stephano. HUDS. etiam Reg. & Cass. l. 7. τῶν τό-

τε δυνάμει προύχων,) δυνάμει τῶν τότε προύχων Ar. C. HUDS. & Dan. l. 12. τε om. Cl. HUDS. ead. ἔῃλθεν &c.) Sententiam sic distinguit Fr. Portus: ἔῃλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων εἰς ἀνθρώπους ἀπίρους, δύναντιν &c. HUDS. l. 13. εἰς ἀνθρώπους) ἐς ἀνθρώπους Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Vasc. l. 14. ὁμως) ὁμοίως Reg. ead. σχεῖν,) παρασχεῖν malit Ae. Portus: &, quod usitatus, ἐπωνυμίαν τῇ χώρᾳ παρασχεῖν. HUDS.

Pag. 15. l. 1. τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω) τοῖς ἐκγόνοις οἷον Ἀτρεῖ, Ἀγαμέμνονι ἔτι μ. Reg. Μείζω non erat in Cass. manus recentior inter versus adscripserat. deest & in Mf. Bas. l. 4. ὅτ') ὅτε Gr. l. 8. καὶ ἅμα δυνατὸν) καὶ ἅμα διὰ τὸ δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι Flor. HUDS. l. 13. τε non est in Reg. ead. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον Cl. Gr. HUDS. l. 14. στρατιὰν) Forfan στρατείαν scribendum, & paulo infra στρατεία. Ae. Portus. HUDS. ead. μάλλον Gr. pro τὸ πλέον. l. 15. ναυσὶ τε πλείσταις) ναυσὶ πλείστος Cam. Ναυσὶ τε πλείστος Marg. quod non probat Steph. HUDS.

Pag. 16. l. 2. εἰ τῷ ἱκανὸς — καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου) εἶτῳ ἱκανὸς τοῦτο τ. Gr. HUDS. καὶ γὰρ ἐν τ. σκ. Mf. Bas. ex emendat. l. 6. εἶσαν ἡπειρώτης ὦν ἐκράτει,) εἶσαν ὦν ἡπειρώτης ὦν ἐκράτει Marg. sed voculam ὦν redundare existimat Steph. HUDS. l. 12. ὅσον οἴτε) ὅσον τε οἱ π. Gr. HUDS. l. 13. λειφθεῖν) ληφθεῖν R. Gr. Vasc. ed. Bas. In Cass. quoque manus recens supra εἰ perperam posuerat n. l. 14. τε deest Ar. HUDS.

Pag. 17. l. 1. πολλὴν ἂν οἶμαι) πολλὴν γὰρ ἂν οἶμαι Ar. HUDS. l. 2. προελθόντος πολλοῦ χρόνου,) προελθόντος τοῦ χρόνου Marg. HUDS. π. πολλοῦ τοῦ χ. Cass. l. 3. δύο μοίρας) δύο δυνάμεις Ar. C. HUDS. & Dan. l. 5. δὲ deest Ar. C. HUDS. & Dan. ead. ξυνοικισθείσης πόλεως) ξυνοικισθείσης τῆς πόλεως malit Steph. HUDS. l. 8. φαίνοιτ') φαίνοιτο Gr. l. 11. οὐκ οὖν) οὐκ οὖν Gr. HUDS. l. 12. στρατιὰν) στρατείαν Cass. Dan. στρατείαν Gr.

Pag. 18. l. 3. κοσμήσαι) κοσμήσειν Gr. HUDS. sed deinde manus recens supra scripserat αι. l. 5. εἴκοσι) εἴκοσιν Cass. l. 10. προσκώπους) πρὸς κώπην Reg. & in marg. γρ. προσκώπους. l. 11. τῶν βασ.) τῶν om. Gr. HUDS. l. 13. περαιώσεσθαι) περαιώσασθαι Gr. Reg. sed hic cum & supra α. l. 15. μεγίστας γοῦν) μεγίστας οὖν Cl. HUDS.

Pag. 19. l. 2. φαίνονται ξυελθόντες) φαίνονται δὲ ἐλθόντες Cl. HUDS. φαίνονται ἐλθόντες Cass. Reg. l. 4. δ'

ἦν) δὲ ἦν Gr. l. 5. τῆς γὰρ) τῇ γὰρ Gr. HUDS. l. 6. ἐλάσσω) ἐλάσσον Gr. l. 7. βιοτεύσειν) βιοτεύειν Gr. HUDS. immo βιοιωτεύειν. ead. Post ἐκράτησαν ponendam censet Steph. τελείαν στιγμὴν, post δῆλον δὲ dumtaxat ὑποστιγμὴν. ac ἐπειδὴ δὲ pro ἐπειτα δὲ accipiendum putat. HUDS. l. 9. δ' οὐδ') δὲ οὐδὲ Gr. l. 10. Χερρῶνήσου) Χερωνήσου Cass. l. 12. Interpunctionem post ἀντεῖχον delendam fuadet Steph. HUDS.

Pag. 20. l. 1. διεφέρον) διεφέροντο Gr. HUDS. l. 2. οἶγε) εἶγε Marg. HUDS. l. 3. τῷ αἰὶ) Non τῷ, sed τῷ absque accentu pro τινὶ Schol. scripsisse credit Steph. HUDS. ead. παρατυχόντι) παρατυγχάνοντι Marg. l. 1. παρόντι Marg. 2. Gr. Cl. Flor. HUDS. Παρόντι etiam Reg. Cass. Mf. Bas. & marg. Dan. l. 6. καὶ αὐτά γε δὴ ταῦτα) καὶ αὐτὰ δὲ ταῦτα Ar. C. αὐτὰ δὴ ταῦτα Gr. Cl. HUDS. & Cass. Cum Ar. & C. Dan. l. 7. ἰνομαστότατα) ἰνομαστότερα mavult Steph. HUDS. l. 11. μετωκίζετο) κατωκίζετο Marg. Flor. Cl. quod improbat Steph. HUDS. Sic etiam Mf. Bas. Reg. & Cass. sed in hoc recentiore manu inter versus emendatum erat με. ead. ἡσυχάσασα) ἡσυχάσασαν Reg. & Gr. l. 13. ἐνεόχμωσε) ἐνεόχμωσε Reg. Cass. l. 14. ὡς ἐπιτοπὸν ἐγίγνοντο) ὡς ἐπὶ πολὺ ἐγένοντο Gr. ὡς ἐπιτοπολὺ ἐγίγν. Cl. HUDS. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Cass. ὡς ἐπιτοπολὺ Mf. Bas. ἐγίνοντο Reg. idemque omittit ὡς.

Pag. 21. l. 2. μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν) μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν Ar. HUDS. & Reg. l. 3. μὲν abest a Cass. deinde ab alio adscriptum. ead. Καδμυπίδα) Καδμυπιάδα Cass. l. 4. ἦν δὲ αὐτῶν καὶ) ἦν δὲ καὶ αὐτῶν Cl. HUDS. l. 5. πρότερον ἐν τῇ γῆ ταύτῃ) ἐν τῇ γῆ ταύτῃ πρότερον Cl. Bas. HUDS. & Cass. l. 7. μόγισ) μόλις Cl. HUDS. & Reg. l. 8. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. Vasc. l. 9. ἐξέπεμψε) ἐξέπεμπε Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Dan. Cass. Gr. sed in hoc ↓ super π scriptum erat. l. 11. τὸ πλεῖστον) τὸ πλεόν Camer. Cl. HUDS. & Cass. ead. ἄλλης non est in Dan. l. 14. γενομένης) γιγνομένης Reg. γινομένης Cass.

Pag. 22. l. 3. γιγνομένων) γενομένων Gr. HUDS. γινομένων Cass. l. 7. μεταχειρίσαι) μεταχειρῆσαι Reg. ead. καὶ τριῖρες ἐν Κορίνθῳ πρῶτον) καὶ τριῖρες πρῶτον ἐν Κορίνθῳ Cam. HUDS. etiam Reg. & Cass. l. 8. ναυπηγηθῆναι) ἐναυπηγηθῆναι Ar. C. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Cass. Dan. l. 9. Ἀμεινοκλῆς) Ἀμεινοκλῆς Gr. l. 10. δ') δὲ Gr. l. 12. παλαιότητα) παλαιότητι Cl. Ald. HUDS.

Reg. Caff. in Gr. παλαιστάτη, sed inducto ο. ead. γίνε-
ται) γίνεται Caff. & μοχ ἔτη μάλιστα. l. 14. ταύτη)
ταῦτα Cl. om. Gr. HUDS. & Reg.

Pag. 23. l. 3. θάλασσαν) θάλατταν Baf. HUDS. l. 8.
ἐπλωίζοντο) ἐπλωίζον Marg. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg.
Caff. Paulo ante Dan. ἐπειδὴ καὶ οἱ E. ead. ληστικὸν) λη-
στικὸν Marg. Cl. C. HUDS. Caff. & Mf. Baf. l. 9. ἀμφοτε-
ροι) ἀμφοτέροις legendum, ut sit sensus: emporium, id est,
mercaturam præbentes utrisque Graecis, tam iis, qui ab
Aegeo, quam qui ab Ionio veniebant Cenchreas & Le-
chaeum. Palmerius. Ἀμφοτέρα Cl. Gr. HUDS. & Caff. In
Gr. est ἀμφοτέροι, sed α supra οἱ adscripto. l. 10. προσό-
δω τὴν πόλιν) τὴν πόλιν προσόδω. Reg. l. 12. τοῦ om.
Cl. υἱέος Ar. C. Gr. Cl. Ald. Flor. HUDS. & Thom. Mag.
in υἱέα.

Pag. 24. l. 2. ἐλὼν) ἀνελὼν Cl. HUDS. Mf. Baf. &
Caff. sed manus recens induxerat ἀν. l. 3. Φωκαεῖς) Φω-
καιεῖς Marg. ead. Μασσαλίαν) Μασσαλίαν Ar. C. Μεσσα-
λίαν Cl. HUDS. etiam Reg. Caff. Mf. Baf. l. 7. ὀλίγαις)
ὀλίγα Ar. Gr. C. HUDS. Dan. l. 8. δ' ἔτι) δέ τι Reg.
Caff. l. 9. τοῦ om. Gr. HUDS. l. 12. Κερκυραίοις) Κερ-
κυραίαν Marg. Ald. Flor. Baf. probat Steph. HUDS. Sic
quoque Dan. Κερκυρραίοις Reg. l. 13. στρατείας) στρα-
τιᾶς C. Gr. Cl. Ar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff.
Dan. l. 14. εἰ τινες) οἱ τινες Caff.

Pag. 25. l. 3. ἔπεισεν) ἔπεισε Caff. l. 5. αὐται) αὐταὶ
Caff. l. 8. γιγνόμενα Cl. HUDS. & Reg. l. 12. ὅσοι μὴ)
μὴ deest Ar. C. Ald. Baf. occurrit vero in Ed. Flor.
sicut & in vett. Codd. teste Stephano; illudque in sua in-
terpretatione agnovit Valla. Sunt tamen, qui particulam
non addendam, sed potius ὅσαι pro ὅσοι reponendum cen-
sent. HUDS. Mὴ in Gr. defuerat, sed deinde inter versus
adscriptum erat. l. 14. πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι) πάντες δὲ
ὅσοι ἦσαν καὶ ἐγένοντο Marg. Ar. C. Gr. Ald. Flor. Baf.
quod sic distinguendum putat Steph. πάντες δὲ ὅσοι ἦσαν,
καὶ ἐγένοντο πρὸς ὁμόρους &c. HUDS. Sic quoque Dan.
Πάντες γὰρ ἦσαν Caff.

Pag. 26. l. 1. στρατείας &c.) στρατείας ἐπ' ἄλλων κα-
ταστροφῇ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν πολὺ οὐκ ἐξίσιον Cl. HUDS. &
Caff. sed om. πολὺ. Στρατιᾶς Reg. & ex emendatione Gr.
l. 3. ξυνεστήκεσαν) ξυνεστήκεσαν Caff. ead. μεγίστας)
μεγάλαις Marg. HUDS. l. 4. αἱ ὑπήκοοι) αἱ deest Ar. C.

Gr. Cl. Ald. Flor. Bas. HUDS. etiam Cass. Dan. *ead.* οὐδ' αὐτοὶ) οὐδ' αὐτοὶ Cass. Ms. Bas. & in marg. Reg. *ead.* κοινὰς στρατείας) στρατιᾶς Ar. C. Suid. Ald. HUDS. Στρατιᾶς Reg. Dan. κοινὰς aberat a Gr. deinde inter versus adscriptum post στρατείας. l. 8. ἐς) εἰς Gr. l. 9. Ἐπεγίγνετο) Ἐπεγένετο C. Gr. Cl. Ar. HUDS. & Reg. Ἐπεγίνετο Cass. l. 10. μὴ αὐξηθῆναι) τοῦ μὴ αὐξηθῆναι Marg. Ald. Flor. Bas. HUDS. κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι Cam. & Schol. WASS. & Cass. τοῦ αὐξηθῆναι Reg. *ead.* καὶ Ἰωσι) Post Ἰωσι non distinguit Valla, cui assentit Steph. utpote ad Ionum res id referens, quod ad res Perficas refert Schol. HUDS. In Vasc. verba καὶ Ἰωσι ponuntur inter πραγμάτων & Κύρος. *ead.* προσχωρησάντων) προσχωρησάντων Cl. ex emend. HUDS. καὶ Ἰωσι προσχωρησάντων ε. μ. τ. πραγμάτων. Κύρος γὰρ καὶ ἡ Περσ. Cam. WASS. l. 11. Κύρος καὶ ἡ) Κύρος γὰρ καὶ ἡ Ms. Bas. ex emendat. *ead.* Περσικὴ βασιλεία) Περσικὴ ἐξουσία Cl. HUDS. & Cass. Mox Vasc. ἐπεστράτευσεν habet post καθελούσα, non post δάλαυσαν.

Pag. 27. l. 1. τε) δὲ Gr. & paulo post Cass. & Ms. Bas. τύρανοί τε. l. 4. προοράμενοι, ἐς τε &c.) Sic distinguendum censet Steph. προοράμενοι ἐς τε τὸ σῶμα, καὶ &c. HUDS. l. 5. ἐς τὸ τὸν ἴδιον) ἐς τὸν ἴδιον Ms. Bas. l. 6. ἠδύναντο) Interpunctionem post ἠδύναντο delendam, & post μάλιστα ponendam suadent Steph. & Ae. Portus. HUDS. Ἐδύναντο Cass. Gr. Ms. Bas. *ead.* ἀπ' αὐτῶν οὐδέν) οὐδέν ἀπ' αὐτῶν ἔργον Cam. HUDS. & Cass. Idemque ἐπράχθη δέ. l. 7. εἰ μὴ εἶτι) εἰ μὴ τι Marg. Gr. Cl. HUDS. & Reg. l. 8. τοὺς αὐτῶν) τοὺς αὐτῶν Cl. Gr. Ar. C. HUDS. Reg. Cass. l. 10. φανερόν μηδέν) φανερόν οὐδέν Cl. HUDS. & Cass. l. 11. ἀτολμοτέρα) ἀτιμότερα Marg. Ar. C. improbat Steph. HUDS. Ἀτιμότερα etiam Dan. a prima manu, recentior refinxerat in ἀτολμοτέρα. l. 12. Ἐπειδὴ δὲ) ἐπειδὴ τε Ar. C. HUDS. & Dan. *ead.* καὶ οἱ ἐκ τῆς) ἐκ om. Ms. Bas. l. 13. ἐπιπελὺ) ἐπὶ πολὺ C. HUDS. & Gr. Mox Reg. ἐν τῇ Σικελίᾳ, & Dan. ὑπὸ τῶν Λακεδ.

Pag. 28. l. 1. κτίσιν) κτησιν C. & al. Codd. vett. teste Stephano, cui non placet. Vallam etiam sic legisse, ex eius interpretatione conicit Ae. Portus. Κτησιν Cl. Gr. Ar. HUDS. & Reg. Cass. Vasc. in Gr. emendatum est κτίσιν. *ead.* αὐτῆν) ἐν αὐτῇ Hermog. l. 2. παλαιτάτου) παλαιότατου Marg. Ar. C. Gr. Cl. HUDS. Cass. Dan. & Ms. Bas.

l. 5. Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ) ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι αὐτῇ πολιτείᾳ Reg. *l. 8.* τῶν τυράννων) τῶν deest Ar. C. Gr. HUDS. Dan. *l. 9.* Μήδων) τῶν Μήδων Gr. HUDS. bene. WASS. *l. 12.* ἦλθε) ἦκε Caff. *l. 13.* Λακεδαιμόνιοι) Πελοποννήσιοι Ar. C. HUDS.

Pag. 29. l. 2. ἐς τὰς) εἰς τὰς Reg. Ἐσβάντες & paulo ante ἐκλείπειν Caff. *l. 5.* βασιλέως) τοῦ βασιλέως Cl. HUDS. *l. 6.* μέγιστα διεφάνη) μέγιστα δὲ ἐφάνη Thucydidem scripsisse existimat Stephanus. HUDS. *l. 9.* οἱ Ἀθηναῖοι) οἱ ante Ἀθηναῖοι om. Gr. & Mf. Baf. HUDS. & Caff. ac Suidas; & ab iisdem abest δὲ post εἶπειτα. *l. 11.* εἰ τινας) οἱ τινας Reg.

Pag. 30. l. 1. ἐαυτῶν) αὐτῶν Cl. utroque modo Noster. WASS. ead. εὐ παρεσκευάσαντο) εὐπαρεσκευάσαντο Baf. HUDS. εὐ παρεσκευάζοντο, & inter versus σαν Gr. *l. 5.* φόρου) φόρους Marg. non probat Steph. HUDS. φόρους Vaf. & sic videtur a prima manu in Caff. fuisse. nam abrasum erat aliquid post *υ.* *l. 6.* πολιτεύσωσι) πολιτεύσωσιν Gr. *l. 7.* πολεμίον) πόλεων Marg. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. & ex emendat. Gr. *l. 8.* ἦρχον) omittit Cl. HUDS. etiam Mf. Baf. Reg. Caff. sed in Reg. inter versus adscriptum est scholion τὸ ἡγοῦντο. *l. 10.* πόλεμον ἢ ἰδία παρασκευῇ) πόλεμον ἀεὶ δὴ ἢ παρασκευῇ Mf. Baf. a prima manu.

Pag. 31. l. 6. καὶ) μὲν καὶ Gr. HUDS. ead. Θεσσαλός) Θέτταλος Marg. alteram tamen lectionem magis Thucydideam esse credit Steph. HUDS. *l. 12.* Λεωκόριον) Νεωκόριον Marg. sed Λεωκόριον cum aliunde, tum vero ex Scholiaste, scribendum esse discimus, inquit Steph. HUDS.

Pag. 32. l. 1. τοὺς τε) Particulam τε in γε mutandam esse contendit Steph. & hunc errorem in aliis etiam locis occurrere monet. HUDS. *l. 2.* δυεῖν) δυοῖν Gr. Cl. ut & mox infra. HUDS. Reg. Caff. In Gr. fuerat δυοῖν, sed deinde factum δυεῖν, id est, δυεῖν. *l. 8.* ὡς ποιηταὶ) ὡς οἱ ποιηταὶ Cl. HUDS.

Pag. 33. l. 2. καίπερ τῶν ἀνθρώπων) καίπερ πάντων ἀνθρώπων Reg. *l. 3.* τὰ ἀρχαῖα) τὰρχαῖα Dionys. Hal. HUDS. *l. 4.* μᾶλλον θαυμαζόντων) θαυμαζόντων μᾶλλον Caff. ead. ἀπ' αὐτῶν) ἐπ' αὐτῶν Ar. HUDS. *l. 9.* ἀπαγγέλλουσιν) ἀπαγγείλασιν malit Sylburg. ad Dion. Halic. p. 146. HUDS. *l. 10.* μοι) ἐμοὶ Reg. Caff. *l. 11.* μάλιστα εἶπειν) μάλιστα εἶπειν Caff. *l. 12.* τῶν ἀληθῶς) τῶν

ὡς ἀληθῶς Ar. C. HUDS. Dan. l. 13. τὰ δ' ἔργα) τὰ δὲ ἔργα C. τὰ γὰρ ἔργα Ar. HUDS. ead. πραχθέντων) λεχθέντων Marg. Ald. Bas. non probat Steph. HUDS. In Reg. pro varia lectione adscriptum erat γρ. τῶν λεχθέντων. l. 14. τοῦ παρατυχόντος) τῶν παρατυχόντων Reg.

Reg. 34. l. 1. ἐδύκει) δοκεῖ Reg. Cass. l. 4. περὶ) ἐπὶ Vasc. l. 5. ἐκατέρων) ἐκατέρω Reg. Cass. ead. τις) τῆς Gr. l. 9. ἀνθρώπειον Marg. Cl. HUDS. Reg. Cass. Dion. Halic. In Gr. ἀνθρώπειον. ead. τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησιῶν Marg. lectionem in contextu retinendam suadet Steph. HUDS. l. 11. εἰς) εἰς Reg. Cass. l. 14. δυεῖν) δυοῖν Mf. Bas.

Reg. 35. l. 1. ἔσχε) ἔσχεν Cass. l. 7. οὔτε φυγαὶ τοσαῖδε &c.) Sic distinguunt alii: οὔτε φυγαὶ τοσαῖδε ἀνθρώπων, καὶ φόρος. Particulam καὶ pro οὔτε apud hunc scriptorem saepissime usurpari observat Steph. HUDS. l. 8. στασιάζειν) διαστάζειν Cl. HUDS. l. 12. ἰσχυρότατοι) ἰσχυρότατοι Mf. Bas. Cl. Gr. approbant Valla & Steph. Ἰσχυρότερον Ar. C. HUDS. Ἰσχυρότατοι: habet etiam Dion. Hal. p. 187. recte. vid. Corinthum p. 7. WASS. Item Reg. & Cass. Ἰσχυρότερον Dan. & in marg. ἰσχυρότατοι. Idem μέρος τῆς γῆς. l. 13. παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα) παρὰ τὰς ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενας legit D. Hal. p. 146. HUDS.

Reg. 36. l. 1. καὶ ἢ οὐχ ἦκιστα &c.) καὶ οὐχ ἦκιστα φθείρασα καὶ μέρος τι ἢ λοιμώδης νόσος. Ar. C. καὶ οὐχ ἦκιστα βλάψασα &c. Marg. Οὐχ ἦκιστα Ar. C. passim fere. HUDS. καὶ οὐχ ἦκιστα καὶ ἢ βλάψασα Dion. Halic. p. 187. vero ordine. WASS. Cum Ar. & C. consentit Dan. nisi quod habet οὐχ ἦκιστα. Cum Marg. Reg. οὐχ ἦκιστα etiam Cass. & Vasc. l. 4. δὲ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι) δὲ Ἀθηναῖοι αὐτοῦ καὶ Dion. Halic. p. 141. suaviore positura. WASS. l. 5. μετὰ Εὐβοίας) μετ' Εὐβοίας Ar. HUDS. Μετὰ τὴν Εὐβοίας Dion. Halic. p. 141. WASS. l. 6. Διότι δ' ἔλυσαν) Διότι δὲ ἔλυσαν Flor. & Dion. Halic. p. 141. Δι' ὅ, τι a Thucydide fuisse credit Steph. HUDS. Διότι δὲ Cass. Gr. ead. ἔγραψα) προσέγραψα Marg. Cl. atque ita apud Dion. Halic. p. 141 & 146. nec non in Cod. vet. Stephani. προσέγραψα Priscian. p. 1181. Ed. Putsch. alibi ξυνέγραψα p. 1207. HUDS. προσέγραψα etiam Reg. & Cass. l. 7. τινὰς) τινὰ Marg. & Priscian. Praefert Steph. ex auctoritate Schol. & sui Cod. vet. HUDS. Μήτινα Priscian. p. 1181.

Μή τινα p. 1208. recte. WASS. Μή τινα Reg. & Caff. l. 8. ἐξ ἄτου) Ita demum Steph. ex Cod. vet. cui consentit Dion. Hal. p. 141 & 146. ἐξότου Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. l. 12. ἐς τὸ) εἰς τὸ Reg. Caff. & mox αἰ δὲ εἰς iidem. αἰ δὲ ἐς Gr. & Dion. Halicarn. p. 141. l. 15. ἐσπλέοντι τὸν) Sic legerat Dionysf. Halicarnaff. Ἐσπλέοντι ἐς τὸν. Marg. Εἰσπλέοντι τὸν Ar. C. HUDS. Et Schol. Pind. Pythl. 3, 120. & male Ἴονιον πόντον. Harpocrat. in Ἴονιος, ἐς δεξιὰ ε. τ. Ι. κ. Max. Tyrius εἰς. WASS. Εἰσπλέοντι τὸν Reg. & Dion. Halic. p. 4.

Pag. 37. l. 1. δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι) Ταλάντιοι Caff. Δὲ αὐτὴν Gr. & Dion. Hal. l. 2. ἀπώκησαν) ἀπώκησαν, & paulo post ξυνώκησαν C. sed τὸ η a manu aliena. HUDS. κατώκησαν Demetr. Phaler. §. 72. non recte. WASS. Ξυνώκησαν etiam Caff. l. 4. Κορίνθιος γένος, τῶν ἀφ') Κορίνθιος, γένος τῶν ἀφ' Reg. l. 6. καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ Δωρικοῦ) καὶ τοῦ ἄλλου Δωρικοῦ Marg. Καὶ ἄλλου Δωρικοῦ Cl. HUDS. Reg. & Caff. ut Marg. & in utroque deerat τῶν ante Κορινθίων. Reg. etiam adscriptum habebat, γρ. καὶ ἄλλοι, ut in Ed. l. 7. τῶν om. Cl. HUDS. l. 8. πόλις μεγάλη) δύναμις μεγάλη Marg. Ar. C. Cam. improbat Steph. Δύναμις καὶ πόλις μεγάλη Cl. HUDS. Cum Cl. consentit Gr. cum Marg. & al. Dan. l. 10. ὑπὸ) ἀπὸ Marg. Ar. C. Ald. Baf. & Cod. vet. Steph. Gr. Cl. HUDS. & Reg. Caff. Dan. Hermog. & Mf. Baf. a prima manu, ὑπὸ a correctore. l. 13. ἐξεδίωξε) ἐξεδίωκε Mf. Baf. ead. μετὰ τῶν βαρβάρων defunt Ar. C. HUDS. & Dan. in quo manus recentior in marg. posuit.

Pag. 38. l. 2. πέμπουσιν) πέμπουσι Gr. l. 3. οὔσαν, δεόμενοι &c.) οὔσαν καὶ τὸν τῶν βαρβάρων Ar. cetera desiderantur. HUDS. l. 4. φεύγοντας) Ita Cod. vet. Stephani. φυγόντας Marg. non probat Stephanus. HUDS. l. 5. καὶ τὸν τῶν βαρβάρων) καὶ τῶν βαρβάρων Dan. ead. δὲ) δὴ Priscian. HUDS. l. 6. ἐς) εἰς Reg. l. 7. ἀλλ') ἀλλὰ Reg. Caff. l. 11. ἐς) εἰς C. HUDS. ead. ἐπηρώτων) ἐπήρωντο Marg. Gr. Cl. & Cod. vet. Stephani: atque ita a Thucydide scriptum fuisse, & postea illo ἐπηρώτων expositum censet Steph. HUDS. Ἐπήρωντο Reg. Caff. l. 13. πειρῶντ') πειρῶντο Marg. Ar. C. Gr. Cl. probante Steph. cum Thucydidi familiare vocalem non elidere. HUDS. Sic etiam Reg. Caff. ead. ποιῆσθαι &c.) ποιῆσθαι ἐλθόντες δὲ Ar. defunt reliqua. HUDS. ead. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε) ὁ δ'

αὐτὴν ἀνεῖλε παραδοῦναι C. HUDS. & Dan. & sic Mf. Bas. a prima manu, αὐτοῖς a correctore.

Pag. 39. l. 3. ἐδέοντό τε) ἐδέοντο τότε Marg. quod reicit Steph. HUDS. ead. διαφθειρομένους) φθειρομένους Ar. C. HUDS. Dan. & Mf. Bas. l. 4. κατὰ τε) καθάτε Flor. HUDS. l. 8. ἐν πανηγύρεσι) ἐν ταῖς πανηγ. Gr. HUDS. ead. Post διδόντες videri posse omiffum verbum ἦσαν, aut relictum esse subaudiendum docet Steph. HUDS. l. 9. Κορινθίω) Κορινθίων Dan. l. 11. ὅμοια) Lectio proba & Thucydidea: nam & hic & alibi ὅμοια pro ὅμοιοi adhibitum notavit Steph. HUDS.

Pag. 40. l. 2. τὸ ναυτικὸν) τὰ ναυτικὰ Ar. C. HUDS. & Dan. τὸν ναυτικὸν Reg. l. 3. εἴκοσι) εἰκοσιν Cass. & rursus infra l. 14. l. 8. καὶ ἐαυτῶν) καὶ αὐτῶν Gr. HUDS. l. 9. εἰς) eis Gr. & p. 41, l. 1. εἰς τὴν Κερκ. l. 11. Ἰάλατταν) Ἰάλασσαν Reg. Cass. & Mf. Bas. l. 12. ἦσαντο) ἦσαντο Reg. Cass. Gr. Vasc.

Pag. 41. l. 3. ἐδέοντο σφᾶς) ἐδέοντό τε σφᾶς Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 4. οἱ Κορινθῖοι) οἱ deest Cass. & Mf. Bas. l. 5. οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι) ὡς δὲ οἱ Ἐπιδ. Reg. l. 6. ἀλλὰ deest Reg. l. 7. ναυσὶ τεσσαράκοντα) τεσσαράκοντα ναυσὶ Reg. Cass. ναυσὶ τεσσαράκοντά τε Mf. Bas. ναυσὶ τε τεσσαράκοντα ed. Bas. l. 8. αὐτοῦς deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Bas. HUDS. Cass. Dan. ead. Ἰλλυριοῦς) Ἰλλυρικοῦς Cl. Gr. HUDS. Cass. l. 9. τῇ πόλει) τὴν πόλιν Marg. Cl. & Priscian. improbat Steph. HUDS. Reg. Cass. it. Mf. Bas. cum scholio Θουκυδίδειον. τῇ πόλει, κεινόν. l. 10. Ἐπιδάμνιον) Κορινθίον Reg. emendat. in marg. l. 11. χρῆσασθαι) Ita Steph. 2. ex Cod. vet. Χρῆσασθαι Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. & Cass. l. 12. οἱ μὲν &c.) οἱ μὲν τῆς Ἐπιδάμνου ἦλθεν ἀγγελοι Ar. cetera defunt. HUDS. ead. ἔστι δ') ἔστι δὲ Reg. Cass. l. 14. δ' ὡς) δὲ ὡς Gr. & αὐτοῖς Ἐπιδάμνου Dan. omiffis ἐκ τῆς. l. 15. στρατιάν) στρατείαν Ar. C. HUDS. Cass. Dan.

Pag. 42. l. 2. τοπαραυτικά) τὸ παραυτικά Cass. Gr. l. 3. ἐθέλει) ἐθέλει Ald. Flor. HUDS. Cass. Dan. Gr. l. 4. Κορινθίας) Ita Cod. vet. Stephani. Κορινθίους Marg. Cl. Gr. HUDS. Reg. l. 5. τὸ ἀργύριον) τὰργύριον Marg. HUDS. Reg. Cass. l. 7. ξυμπροπέμψαι) ξυμπροπέμψειν Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. ead. κωλύοντο) κωλύοντο Dan. l. 9. Παλῆς Κεφαλλήνων, τέσσαρσι) Παλῆεις κεφαλήνων τεσσαρσιν Cass. Sed Παλῆεις ex emendat. manus recentis, quae

eis fecerat, abrafis quae antea post *n* scripta fuerant. *l.* 11. Ἐρμιονῆς) Ἐρμιονεῖς Ar. HUDS. & Mf. Baf. ex emendatione, Ἐρμιονῆς a prima manu. *l.* 13. τε) δὲ Caff.

Pag. 43. *l.* 3. Ἐπειδὴ δὲ) Ἐπειδὴ τε Marg. Ἐπεὶ δὲ Ar. C. Gr. HUDS. & Dan. *l.* 4. εἰς) ἐς Caff. *l.* 7. Ἐπιδάμνου) τοῦ Ἐπιδάμνου Gr. HUDS. ead. εἰ δέ τι) Ita Steph. 2. ex Cod. vet. Εἰ δ' ἔτι Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. *l.* 11. τῶ ἐν Δελφοῖς) ἐν τῶ ἐν Δ. Gr. & paulo ante Πελοποννήσῳ.

Pag. 44. *l.* 1. ἀπάγωσι) ἀπαγάγωσι Marg. C. Gr. Ar. Ald. Flor. Baf. HUDS. *l.* 2. βουλευσασθαι) βουλευσασθαι Marg. Ald. Flor. HUDS. ead. πρότερον δὲ, οὐ) πρότερον δ' οὐ Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. *l.* 3. ἐαυτοῦς) αὐτοῦς Ar. C. Cl. Gr. Flor. HUDS. Reg. Caff. *l.* 4. ἦν καὶ ἐκείνοι) ἦν ἐκείνον Reg. ead. ἀπάγωσι) ἀπαγάγωσι Reg. Caff. *l.* 5. ὥστε deest Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 8. δὲ) Hanc particulam locum depravare existimat Stephanus. HUDS. *l.* 13. πολεμήσοντες) πολεμίσαντες Flor. HUDS. *l.* 14. Πελλίκου) Πελλίχου Stephani Cod. Ar. C. Cl. Gr. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Vasc. *l.* 15. Καλλίου) Μαλλίου Ar. HUDS.

Pag. 45. *l.* 1. Εὐρυτίμου) Ἐρυτίμου Dan. *l.* 2. ἐπειδὴ δὲ ἐγένοντο) ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο Ar. C. Ald. Flor. Baf. Ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο Gr. HUDS. Male WASS. *l.* 4. Ἀμπρακικοῦ) Ἀμπρακιακοῦ Reg. *l.* 5. ἐν Ἀκατίῳ ἀπεροῦντα) ἐν Ἀκτίῳ ἀπεροῦντα Marg. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. reiicit Steph. pariter ac alteram lectionem marginalem, καὶ ἐναντία ἀπεροῦντα. HUDS. Ἐν Ἀκτίῳ etiam Caff. & Dan. sed Gr. ἀκατίῳ ex emendat. *l.* 7. πλοῖμους) πλοῖμους Reg. & μοχ κήρηξ ἀπήγειλεν, & καὶ νῆες αὐτοῖς. *l.* 11. ἀνταναγαγόμενοι) ἀνταναγόμενοι Ar. C. Cl. Ald. Flor. Baf. improbat Steph. HUDS. Reg. Caff. *l.* 12. παραπολὺ) παρὰ πολὺ Caff. *l.* 13. καὶ ναῦς πεντεκαίδεκα) καὶ ναῦς τε πεντεκαίδεκα &c. Ald. Flor. Baf. Καὶ ναῦς τε πέντε καὶ δέκα διέφθειραν τῶν πολεμίων Ar. C. Καὶ ναῦς τε πέντε καὶ δεκα Gr. HUDS. Immo Gr. καὶ ναῦς τε πεντεκαίδεκα. ead. Τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ) Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ Marg. Baf. HUDS. Vasc.

Pag. 46. *l.* 2. ἄλλο τι) ἄλλο τι Reg. & sic ubique. Caff. Vasc. Ἄλλο τι Gr. & idem μοχ τρόπαιον *l.* 4. Λευκίμμη) Λευκίμμη Reg. Caff. ut & pag. seq. ead. Κερκύρας) Κερκυραίας Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 10. τὴν Κορινθίαν) τῶν

Κορινθίων Reg. l. 11. ἐπίγειον) ἐπήγειον Ar. C. Permutant profecto scribae veteres recentisque η & ι vocales literas, nonnunquam errore haud levi. HUDS. Ἐπήγειον etiam Dan. l. 12. τοῖς deest Ar. C. Cl. Ald. Bas. HUDS. Cass. l. 13. τὸν πλεῖστον) τὸ πλεῖστον Ar. Gr. C. HUDS. ead. τὴν ναυμαχίαν) τῆς ναυμαχίας Marg. HUDS. ead. ἐπεκράτου) ἐκράτου Reg. Cass. l. 15. ἔφθειρον) ἔφθειραν Marg. Ar. HUDS. Gr. Vasc.

Pag. 47. l. 1. στρατιάν) στρατείαν Ar. C. HUDS. Dan. l. 2. ἐπὶ Ἀκτίῳ) ἐπ' Ἀκτίῳ Gr. l. 6. ἐπέπλεον τε) ἐπέπλεον δὲ Ar. C. HUDS. Gr. l. 9. ἐνιαυτὸν πάντα) ἐνιαυτὸν τοῦτον πάντα Marg. quod ferri posse existimat Steph. HUDS. l. 12. τακράτιστα) τὰ κράτιστα Reg. Cass. Gr. Vasc. bene. WASSE. ead. νεῶν) τῶν νεῶν Gr. HUDS. l. 13. ἀγείροντες) ἐγείροντες Gr. Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 48. l. 1. Ἑλλήνων ἑσπαῖδοι) ἀλλήλων ἑσπ. Gr. HUDS. sed emendatus erat in prima litera error scribentis, ε supra α posito. ead. ἐπεγράψαντο) ἐσεγράψαντο Marg. ἐνεγράψαντο Cl. quod malit Steph. HUDS. Ἐσεγράψαντο Cass. l. 7. Κερκυραίων ναυτικῶ καὶ τὸ) Κερκυραίων ναυτικῶ τὸ, sine καὶ Cass. ead. αὐτῶν) Ἀττικὸν Marg. Gr. Cl. & C. ex emend. Sed hanc lectionem ex aliqua margini adscripta expositione irrepsisse putat Stephanus. HUDS. Ἀττικὸν etiam Reg. & Cass. Paulo post ἢ βούλωνται Gr. l. 10. μὲν deest Flor. HUDS. l. 12. προφειλομένης) προσφειλομένης Marg. 1. Ar. C. Bar. Gr. Ald. Bas. καὶ προσφειλομένης Marg. 2. utramque lectionem reiicit Stephanus. HUDS. προσφειλομένης Mf. Bas. προσφειλομένης Reg. & mox ὅτι τε οὐκ ἐπιζήμια idem.

Pag. 49. l. 3. σαφές) σαφῶς Marg. non probat Steph. HUDS. ead. ὀργίζεσθαι ἢν ἀτυχῶσι) ὀργίζεσθαι αὐτοῖς ἢν ἀτυχ. Mf. Bas. addito ab emendatore αὐτοῖς. l. 5. παρέξουσιν) παρέξουσιν Bar. HUDS. l. 7. ἡμᾶς) Legitur etiam ἡμᾶς: sed minime dubium est, quin vera lectio sit ἡμᾶς. Steph. HUDS. l. 8. αὐτῶν) αὐτῶν malit Steph. ut Gr. Cl. Ar. C. HUDS. & Reg. Cass. Vasc. l. 9. προτοῦ) πρὸ τοῦ Cass. ead. χρόνῳ deest Cod. vet. Stephani: ac suspicari quis possit, ex scholio irrepsisse. Steph. HUDS. Deest etiam Reg. Cass. sed in Reg. inter versus recentiore manu χρόνου. l. 11. κατέστημεν) κατέσταμεν Marg. καθέσταμεν Ar. C. Cl. καθέστημεν Gr. Bar. Ald. Flor. HUDS. Bas. καθέσταμεν Reg. Cass. Mf. Bas. Marg. Steph. κατέσταμεν, quod Thucyd. Vol. I.

e Marg. affert Hudf. est in Marg. Port. *l.* 15. *καταμόνας*) *κατὰ μόνας* Cl. Gr. HUDS. Paulo ante τὴν μὲν γενομένην Reg. fed οὖν inter vers. script. rec. manu.

Pag. 50. *l.* 5. ὑπ' αὐτοῖς) ἐπ' αὐτοῖς Marg. Cam. fed altera lectio Ἀττικωτέρα. HUDS. *l.* 9. Γενήσεται δὲ ὑμῖν) Γενήσεται δὲ καὶ ὑμῖν Reg. *ead.* ξυντυχία) ξυμμαχία Marg. Flor. ita & Valla, non probante Stephano. HUDS. Etiam Reg. Vasc. fed Reg. in marg. manu rec. ξυντυχία. *l.* 13. μετ') μετὰ C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 14. καταθήσθε) καταθήσθε Caff.

Pag. 51. *l.* 3. προσγενέσθαι) προσγενήσεσθαι Marg. HUDS. *l.* 4. κινδύνου) κινδύνων Marg. improbat Steph. HUDS. Mf. Bas. Reg. Caff. *l.* 6. οἷς δὲ ἐπαμυνεῖτε) οἷς δ' ἐπαμυνεῖτε Caff. *ead.* ὑμῖν δ' αὐτοῖς) ὑμῖν δὲ αὐτοῖς C. HUDS. *l.* 7. παντὶ) παρόντι Marg. Bar. Cl. Ald. Flor. Bas. nullo modo ferri potest, inquit Stephanus. HUDS. Sic quoque Caff. *l.* 9. παραγίνονται) παραγίγονται Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Gr. *l.* 14. παρ' αὐτοῖς) παρ' αὐτοῖς C. Cl. Ar. Gr. quod malit Portus. HUDS. sic Reg. Caff. *l.* 15. ἡμᾶς) ὑμᾶς Ald. Flor. Bas. & mox ἡμετέραν Ar. C. Ald. HUDS. *ead.* ἐπιχείρησιν) ἐγχείρησιν Marg. Ar. C. reiicit Stephanus. HUDS. Sic & Dan. & ex emendatione Reg.

Pag. 52. *l.* 1. αὐτῶν) αὐτοῦς Gr. Flor. HUDS. *l.* 2. μηδὲ δυνεῖν C. HUDS. *l.* 4. ἡμέτερον) ἡμέτερον Cl. HUDS. Caff. & ex emend. Reg. & uterque δὲ αὐ. ἡμέτερον Ἀθηναῖοι ἔργον Dan. Sed qui primitus Codicem exaraverat, spatium vacuum reliquerat, in quo deinde alius ex coniectura, ut videtur, scripserat Ἀθηναῖοι. *l.* 6. αὐτοῖς om. Cl. HUDS. *l.* 10. οὐ γὰρ) οὐδὲ γὰρ Ar. Cl. HUDS. mox ἀλλὰ ἐπὶ Gr. *l.* 11. ἐκπέμπονται) ἐκπέμπεται Marg. Ar. C. respiciendo ad nomen vicinius ἀποικία. Ἐκπέμπονται magis Thucydideum esse fatetur Steph. ita ut ad ἀποικοι referri possit. HUDS. Ἐκπέμπεται εἶναι Dan. Paulo ante ὁμοῖοι Caff. *l.* 12. ἐς) εἰς Reg. *l.* 13. ἠβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν) τὰ ἐγκλήματα ἐβουλήθησαν μετελθεῖν Marg. HUDS. Ἐβουλήθησαν etiam Reg. Caff. Gr. *l.* 14. τί δεest Ar. HUDS. *l.* 15. τε abest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 53. *l.* 5. μηδετέρων) οὐδετέρων Marg. HUDS. *ead.* εἰρηται γὰρ) εἰρηται δὲ Ar. HUDS. *l.* 7. ὀποτέρους) ὀποτέροις Dan. *l.* 10. οὐχ ἥκιστα) οὐχῆκιστα C. Ald. HUDS. Caff. *ead.* ἀπὸ) ὑπὸ Dan. *l.* 16. ἀπώσεσθε) ἀπώσεσθαι

& mox γενήσεσθαι Bar. *ead.* ὄντων abest Dan. in marg. recent. manu scriptum.

Pag. 54. *l.* 1. καὶ ἐπίοντων om. Cl. HUDS. & mox καὶ ante ἀπὸ Reg. *l.* 2. προσλαβεῖν) προλαβεῖν legebat Val- la, improbante Steph. HUDS. *l.* 3. τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους) τὰς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφορίας Marg. Ar. C. HUDS. *l.* 5. δὲ ἀπὸ) δὴ ἀπὸ Mf. Bas. *l.* 7. ὅτι οἱ τε αὐτοὶ) ὅτι τε οἱ αὐτοὶ Cass. *l.* 8. ὑμῖν) ἡμῖν Marg. Ar. Bar. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Dan. Schol. Demosth. *l.* 13. ἐχυρότατος Marg. Ar. Cl. C. Bas. placet Stephano. HUDS. Camer. WASS. Reg. Dan. Cass. Mf. Bas. de ed. Bas. fallitur Hudf. Idem in textu ediderat ἐχυ- ρώτατος, quod mutatum voluit Clar. Wasse.

Pag. 55. *l.* 2. λύσει) λύσει Cl. HUDS. Paulo ante μηδ' αὐτὰ Dan. *ead.* αὐτοῦ) αὐτοῦ Cl. HUDS. Cass. Dan. Vasc. Bas. *l.* 4. ἀσθενὲς &c.) Sic distinguit Ae. Port. ἀσθενὲς ἔν- πρὸς ἰσχύοντας τοὺς ἐχθροὺς ἀδεέστερον ἐσόμενον. HUDS. *l.* 5. τὸ πλεόν) τοπλεόν Flor. HUDS. Vasc. Bas. *l.* 6. Ἀθη- νῶν) Ἀθηναίων Ar. C. HUDS. *l.* 7. ὅσον) ὅσον οὐ C. ὅσον οὐπω Marg. Bar. Ald. Flor. Bas. Pro hac lectione faciunt alii quidam Thucydidis loci: ut lib. 4: ὅσον δὲ οὐ- δέπω παρεῖναι; & lib. 6: ὅσον οὐπω πάρεισι. HUDS. ὅσον οὐ Cass. Camer. Mf. Bas. *l.* 8. τὸ αὐτίκα) τοαυτίκα Flor. Bas. HUDS. *l.* 9. οἰκειοῦνται καὶ πολεμοῦνται) οἰκειοῦνται καὶ πολεμεῖται Marg. Ar. οἰκειοῦνται τε καὶ πολεμεῖται C. οἰκειοῦνταί τε καὶ Cl. οἰκειοῦνται τε καὶ πολεμοῦνται Bar. Ald. Flor. Bas. Πολεμοῦνται magis Thucydideum esse, quam πολεμεῖται, existimat Steph. HUDS. Cum Marg. & Ar. consentit Dan. cum Bar. Ald. & al. edd. Cass. *l.* 11. ὥστε deest Ar. C. HUDS. & Dan. *l.* 12. τότε, τε ἐνθένδε) τότε ἐντεῦθεν Ar. C. HUDS. ἐντεῦθεν etiam Dan. *l.* 13. τὰλλα) τὰ ἄλλα Ar. C. HUDS. Reg. Cass. & hic prae- terea ζυμφερότατον. *l.* 15. πρόεσθαι) πρόεσθε Marg. &, ut videtur, Scholiastes. non probat Steph. HUDS.

Pag. 56. *l.* 2. καὶ τὸ Κορινθίων) καὶ τὸ τῶν Κορινθίων Reg. καὶ τῶν Κορ. Cass. *ead.* τούτων δ' εἰ) τούτων δ' ἐν εἰ Marg. Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. reiicit Steph. HUDS. *l.* 3. ἐς τὸ αὐτὸ) ἐς ταυτὸ Reg. ἐς ταυτὸν Cass. *l.* 6. ὑμετέραις) ἡμετέραις Ar. C. Bar. Cl. Ald. Bas. probant Steph. & Port. HUDS. Reg. Cass. *l.* 11. τε deest Ar. HUDS. *l.* 16. πω) που C. HUDS. & Dan.

Pag. 57. *l.* 1. οὐκ ἀρετῇ) οὐκ ἐπ' ἀρετῇ Ar. C. HUDS.

l. 2. τὰ δίκηματα) τὰ ἀδίκηματα Ar. HUDS. l. 3. ἔχειν, οὔτε παρακαλοῦντες) ἔχειν, παρακαλοῦντα legebat Valla, ut ex eius interpretatione coniicit Steph. παρακαλοῦντα etiam Reg. sed in marg. rec. manu παρακαλοῦντες. l. 5. τινάς) τινὰ Marg. Cl. HUDS. Caff. Mf. Baf. l. 6. γίγνεσθαι) γίνεσθαι Ar. C. HUDS. Dan. l. 7. μάλιστα τοὺς) μάλιστα δὲ τοὺς Marg. Flor. & mox ἀνάγκη Baf. quod probare videtur Steph. HUDS. l. 8. κἄν τούτῳ) καὶ τοῦτο Ar. C. HUDS. ead. τὸ εὐπρεπὲς ἀσπονδόν) τὸ εὐπρεπὲς, ἀσπονδοὶ Cam. HUDS. ἀσπονδοὶ & Mf. Baf. a prima manu, ἀσπονδόν a correctore. l. 9. ξυναδικῶσιν) ξυναδικήσωσιν Cl. HUDS. & Caff. l. 10. κρατῶσι) κρατηθῶσι Ar. C. HUDS. & Mf. Baf. ead. βιάζονται) Ita Ald. Baf. Steph. 1, 2. βιάζονται reliqui tam scripti, quam impressi. HUDS. In Caff. manu recent. super o scriptum erat ω. l. 11. ἔχουσιν) ἔχοντες Vasc. ἔχουσιν Baf. ead. προσλάβωσιν) προλάβωσιν Mf. Baf. l. 12. ἀναισχυντῶσι) ἀναισχυντούσιν Caff. l. 13. ὄσω ἀληπτότεροι) ὄσω ἂν ἀληπτότεροι Marg. improbat Steph. HUDS. In Caff. erat spatium vacuum inter ὄσω & ἀληπτότεροι, erasa scriptura vetera. l. 15. δεχόμενοι) λαμβάνουσι Marg. quod pro interpretatione habet Steph. HUDS.

Pag. 58. l. 1. ἐς deest Ar. C. HUDS. Eis Reg. & mox ἀποικοὶ δὲ ὄντες Caff. l. 5. κατοικίσαι) ἀποικίσαι malit Steph. HUDS. l. 10. ἐπιστρατεύομεν) ἐπιστρατεύομεν Reg. Caff. ead. εὐπρεπῶς) ἐκπρεπῶς Marg. Cl. Valla etiam ita legebat, & ἐπιστρατεύομεν: sed nostra lectio magis placet Stephano, repetendo ἀπὸ κοινοῦ particulam ἂν cum ἐπιστρατεύομεν. HUDS. Ἐκπρεπῶς Mf. Baf. Reg. Caff. Dan.

Pag. 59. l. 5. λέγειν τί, δοκεῖν δεῖ τηρεῖν) λέγειν τὸ δοκεῖν, δεῖ τηρεῖν Ar. C. verbum τηρεῖν non occurrit in Cod. vet. Stephani & Cl. nec a Scholiaste agnoscitur. HUDS. τηρεῖν abest a Caff. & Reg. sed in hoc super vers. rec. manu scriptum. λέγειν — δοκεῖν, δεῖ τηρεῖν Dan. Qui Cod. hunc passim correxit, vocolam post λέγειν erasit, ac τί substituit, in marg. voci δεῖ adiecto: vicissim haec, δεῖ τηρεῖν, punctis subscriptis eicienda censuit. λέγειν τί, δοκεῖ τηρεῖν Mf. Baf. ead. ἐς ἴσον) ἐς τὸ ἴσον praefert Steph. HUDS. l. 6. τὰ ἔργα) τὰ τε ἔργα Bar. Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 7. δ' οὐ) δὲ οὐ Gr. l. 12. χρῆν) ἔχρῆν Cl. Gr. HUDS. l. 14. κινδυνεύουσι) κινδυνεύουσιν Caff.

Pag. 60. l. 1. ἀπογενόμενοι) ἀπο γενόμενοι Marg. Ar.

Bar. HUDS. Caff. l. 3. κοινώσαντας) κοινωήσαντας Marg. Gr. non probat Steph. HUDS. Sic etiam Dan. ex emendatione: nam fuerat κοινώσαντας. ead. αποβαίνοντα) υποβαίνοντα Mf. Bas. l. 4. ἔχειν δε.) ἔχειν. ὡς μὲν οὖν αὐτὸ μετὰ προσηκόντων ἐγκλημάτων ἐρχόμεθα Cl. Cetera defunt. HUDS. Sic quoque Reg. & Caff. Sed in Reg. ea, quae in edd. leguntur usque ad ὡς μὲν ad marginem, cetera super versus manu recent. eadem, cuius iunt Scholia, addita sunt. In Caff. ἐγκλημάτων etiam inductum, & in marg. manu recent. adscripta sunt, quae desiderantur post προσηκόντων, sed pro ἐς ὑμᾶς, ibi est πρὸς ὑμᾶς. ead. μόνων ἀμετόχους) μόνον ἀμετόχως Marg. C. Bar. Ald. Flor. Bas. μόνους ἀμετόχους scribendum censet Stephanus. HUDS. Ἀμετόχως Gr. ead. οὕτω) οὕτως Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 6. τῶν omitt. Gr. Ar. C. HUDS. Dan. qui & πρὸς ὑμᾶς, cum Mf. Bas. l. 8. ὡς δὲ οὐκ ἂν) ὡς δ' οὐκ ἂν Reg. Caff. Gr. Et χρῆ μαθεῖν Caff. l. 10. τίς τῶν ἀγράφων πόλεων βούλεται ἐλθεῖν) τίς βούλεται τῶν ἀγράφων πόλεων ἐλθεῖν Ar. C. HUDS. Dan. Gr. Mf. Bas. l. 11. ἰούσιν) ἰούσι Gr. l. 12. ἄλλων) ἄλλου Marg. Cl. HUDS. Caff. Reg. sed in hoc manu recenti super vers. emendatum ἄλλων. ead. ἑαυτὸν ἀπιστερῶν) αὐτὸν ἀπιστερῶν Reg. ἀπιστερῶν ἑαυτὸν Caff. l. 14. ἀντ') ἀντὶ Reg. Caff.

Pag. 61. l. 1. πάδοιτε ἂν) πάδοιτ' ἂν Gr. l. 3. εἰ ἴτε) εἰ εἴητε Dan. sed particulam εἰ recentior manus superscripserat. l. 4. δίκαιοί γ' ἐστὲ) δίκαιοι ἐστὲ Ar. C. HUDS. Reg. Dan. Gr. l. 8. πώποτ') πώποτε C. ποτὲ Gr. HUDS. Πώποτε Reg. Caff. l. 14. φανεῖται) φανεῖτε Codd. al. HUDS. In Caff. aliquid abrasum erat post τ, sed spatium minus erat, quam quod duas literas αι capere possit.

Pag. 62. l. 1. καὶ τὸν νόμον) Scholiastes καὶ κοινὸν νόμον legisse videri queat Steph. HUDS. l. 3. τοὺς Ἑλλήνων) τοὺς τῶν Ἑλλ. Cl. HUDS. l. 5. ὥστ' ἐπιχρῆσθαι) ὥστε ἐπιχρῆσθαι Reg. Caff. mox Caff. εἴκοσιν l. 9. καὶ ἡ εὐεργεσία) καὶ εὐεργεσία Dan. l. 13. τῶν ἀπάντων) τῶν πάντων Cl. HUDS. Reg. Caff.

Pag. 63. l. 2. ἀντιστάντα) ἀνθιστάντα Marg. Steph. l. HUDS. l. 4. παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθὼν) αὐτὰ παρὰ πρεσβυτέρου μαθὼν Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. ἀμύνεσθαι) ἀμείβεσθαι Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. τάδε) ταῦτα Reg. l. 8. ἀμαρτάνοι) ἀμαρτάνη Cl. HUDS. Caff. ἀμαρτάνει Gr.

ex emendat. cum fuisset ἀμαρτάνη. l. 10. Κερκυραῖοι) οἱ Κερκυραῖοι. Gr.

Pag. 64. l. 2. ἐφέλκεσθε) ἐφέλκεσθαι Dan. Gr. sed in hoc emendatum suprascr. ε. l. 3. ἐχυρωτέρα) ἰσχυρωτέρη Bas. HUDS. ead. φανερώ) φανερώς Dan. l. 5. τῆ deest Ar. C. HUDS. l. 7. αὐτόν τινα κολάζειν) αὐτόν κολάζειν τινὰ Ar. C. HUDS. Dan. Gr. Mf. Bas. l. 8. καὶ μὴ τῆ) καὶ μὴ, τῆ malit Steph. interpungendo post μὴ, ne haec particula ad ὠφελθέντας tendere videatur, cum tendat ad βλάψαι. HUDS. Mh̄ deest Cass. l. 9. τὸ δ' ἴσον) τὸ δὲ ἴσον C. HUDS. Gr. l. 11. Κερκυραῖους τε τούσδε, μήτε) Κερκυραῖους τούτους μήτε Reg. Κερκ. δὲ τούσδε μήτε Cass. Gr. l. 12. δέχησθε &c.) δέχεσθε β. ἡ. μ. ἀμύνετε & supr. ε rec. man. η Cass. l. 14. βουλευσεσθε ὑμῖν αὐτοῖς) Ita Steph. 2. & Port. βουλευσεσθε ἐν ὑμῖν αὐτοῖς Marg. Ar. C. Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Ἐν fuerat etiam in Gr. sed deinde inductum erat. Ceteri Mss̄. quoque non agnoscunt ἐν. l. 15. Τοιαῦτα δὲ) Quin τοιαῦτα δὲ a Thucydide scriptum fuerit, non dubitat Stephanus. HUDS.

Pag. 65. l. 4. Κερκυραῖοις ξυμμαχίαν μὲν μὴ) Κερκυραῖοις μὲν ξυμμαχίαν μὴ Dan. μὴ deerat in Reg. additum rec. manu. l. 8. δὲ ἐποίησαντο) δ' ἐποίησαντο Cass. ead. τῆ) τῶ Flor. HUDS. Mf. Bas. l. 12. τοῖς om. Cl. HUDS. & Cass. l. 13. ὀτιμάλιστα) ὄτι μάλιστα Cass. Gr. Vasc. Bas. l. 14. δέη) δέοι Gr. HUDS.

Pag. 66. l. 1. τε abest Flor. HUDS. l. 6. Κίμωνος) Κίμωνος Ar. C. Cl. Flor. Κίμμονος Bas. HUDS. Κίμωνος Cass. Gr. l. 7. ὁ Στρομβίχου) Ὀστρομβίχου Ald. Bas. HUDS. l. 10. χωρίον) χωρίων Cass. vid. p. 233. l. 11. λύειν) κωλύειν Ar. HUDS. l. 12. τὴν om. Gr. HUDS.

Pag. 67. l. 3. εἴκοσι) εἴκοσιν Cass. & μοχ ἐνενήκοντα idem & Reg. Ἀνακτόρων Gr. l. 6. ἐπειδὴ δὲ) ἐπεὶ δὲ Ar. C. HUDS. Pro προσέμιξαν Reg. συνέμιξαν, & in marg. manu recent. προσέμιξαν. l. 9. ὑπὲρ αὐτοῦ) ἐπ' αὐτοῦ Ar. C. HUDS. Dan. Paulo post ἀπὸ θαλάσσης Gr. Vasc. Et sic fuerat in Cass. deinde accentu super o abrafo manus recens fecerat ἀπο. ead. Ἐλαιάτιδι) Ἐλειάτιδι legebat Valla. HUDS. Ἐλειώτιδι Gr. sed deinde α super ω scriptum erat. l. 10. Ἐφύρη) Ἐφύρη malit Ae. Portus, ut sit nominativus, qui ad πάλις refertur. HUDS. ead. ἔξεισι) ἐξήσισι Ar. C. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. quod si retinere velimus, inquit Stephanus, ei pro activa significatione

neutram, contra sermonis Graeci leges, dare oporteret. HUDS. Ἐξίσι Dan. & Reg. inter vers. rec. manu. ead. αὐτὴν) αὐτῇ Marg. mox τὴν ante θάλασσαν om. Cl. HUDS. it. Mf. Bas. & Cass. l. 15. ἢ ἄκρα non agnoscunt Ar. C. HUDS. Dan. sed in marg. adscriptum erat.

Pag. 68. l. 5. Μεικιάδης) Χερμεικιάδης Gr. HUDS. Μικιάδης Cass. l. 7. αἰ δεεστ Flor. HUDS. Mox Reg. Λευκίμμη, ut supr. l. 9. ἐν τῇ ἠπειρῷ defunt Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. φίλοι αὐτοῖς εἰσιν) αὐτοῖς φίλοι εἰσιν Marg. HUDS. Reg. Cass. Mox ἐπειδὴ καὶ παρ. Dan. Corrector δὲ supra scripserat inter ἐπειδὴ & καὶ. l. 13. ὡς omitt. Cl. HUDS. ead. ναυμαχίᾳ) ναυμαχίαν Marg. occurrunt utriusque constructionis exempla. HUDS. Sic Reg. & Cass.

Pag. 69. l. 1. ἔσω) ἔσω C. HUDS. Dan. l. 2. τῶν δεεστ Ar. Gr. C. HUDS. Dan. l. 8. αἰ Ἄμπρακιώτιδες) αἰ abest Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 12. καὶ τὸ) κατὰ τὸ Marg. HUDS. Gr.

Pag. 70. l. 1. τε non agnoscunt Ar. C. Gr. HUDS. l. 2. παρεσκευασμένοι) κατεσκευασμένοι Ar. C. HUDS. κατασκευασμένοι Dan. l. 5. τοῦ om. Cl. HUDS. Reg. Cass. τοῦ πλῆθους τε καὶ Gr. l. 7. εἰς) εἰς Dan. l. 8. δ' οὐκ) δὲ οὐκ C. Ald. Bas. HUDS. τε οὐκ Gr. l. 9. θυμῷ καὶ ῥώμῃ) θυμῷ τε καὶ ῥώμῃ Gr. HUDS. ead. τοπλέον) τὸ πλεον Cass. Gr. l. 10. οὖν δεεστ G. Gr. Ar. HUDS. Dan. l. 11. παραγιγνώμεναι) παραγενόμεναι Schol. Sophocl. WASS. Dan.

Pag. 71. l. 2. σποράδας ἐς τὴν ἠπειρον) ἐς τὴν σποράδας ἠπειρον Ar. C. HUDS. Σποράδας εἰς Cass. l. 3. καὶ δεεστ Reg. Cass. l. 4. ἐπεκβάντες) ἀπεκβάντες Cass. & in marg. manu rec. γρ. ἐπεκβάντες. l. 5. οὖν δεεστ Ar. C. Gr. HUDS. l. 10. οἱ δ') οἱ δὲ Bas. HUDS. Gr. l. 12. ἐπειδὴ δὲ) ἐπεὶ δὲ Reg. Cass. l. 13. ἐγίγνετο) ἐγένετο Cl. HUDS. Reg. Cass.

Pag. 72. l. 1. Ξυνέπεσον) Ξυνέπεσεν Marg. non probat Steph. HUDS. Reg. Cass. Vasc. l. 5. Nisi post ἐτράποντο interpungatur, scribendum censet Steph. πρὸς δὲ τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐτράποντο φονεύειν. HUDS. l. 6. αὐτῶν) αὐτῶν Cl. HUDS. Cass. Gr. ead. ἠσθημένοι) αἰσθηόμενοι Cl. HUDS. & Reg. ἠσθηόμενοι Cass. l. 7. ἠσσηντο) ἠσσαντο Dan. ἠσσαντο Gr. ex emendatione. fuerat ἠσσηντο. l. 8. νεῶν οὐσῶν) οὐσῶν νεῶν Dan. ead. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ Cass. l. 9. ἐπεχουσῶν) ἀπεχουσῶν Gr. HUDS. a correctore, quod

fuerat ἐπεχουσῶν. l. 10. ὁποῖοι ἐκράτου) ὁποῖοι ἐκρατοῦντο Ar. C. ita ut defint illa, ἐκράτου, ἢ. HUDS. Dan. l. 12. αὐτῆς) ἐαυτῆς Marg. Gr. Cl. Flor. HUDS. Reg. Caff. Vasc.

Pag. 73. l. 1. προσκομίσαι) κομίσαι Ar. C. HUDS. Dan. ead. οἱ) οὐ Marg. Ar. C. Cam. Gr. HUDS. Dan. l. 5. πλωίμοις) πλοίμοις Reg. l. 6. ἀντεπέπλεον) ἀντέπλεον Cl. HUDS. Caff. Dan. & ab emendatore Gr. l. 7. ἦδη δὲ ἦν) ἦδη δ' ἦν Gr. l. 8. ἐπεπαιώνιστο) ἐπεπαιάνιστο Marg. HUDS. Ἐπαιώνιστο Caff. ead. αὐτοῖς ὡς ἐπίπλου) αὐτοῖς ἐς ἐπίπλου Marg. 1. καὶ ὡς ἐς ἐπίπλου Marg. 2. quod probat Steph. ὡς ἐς ἐπίπλου Cl. ex emendatione. HUDS. Sic & Reg. & Mf. Baf. Ὡς ἐπὶ πλοῦν Caff. Paulo post idem perperam μὴ κινηθῶσιν.

Pag. 74. l. 1. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Dan. l. 2. ἐπανεχώρου) ὑπανεχώρου Ald. Baf. HUDS. Reg. Caff. Dan. Gr. l. 5. δὴ) δὲ Reg. Caff. l. 7. ἀποτραπόμενοι) ἀποτρεπόμενοι Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 9. τοῖς δὲ Κερκυραίοις) τοῖς Κερκυραίοις δὲ Reg. Caff. & mox καταστρατοπεδευομένοις Dan. & Λευκίμμη Reg. l. 10. αἱ ἐκ τῶν) αἱ om. Gr. Cl. ἀπὸ τῶν Ἀθ. Cl. HUDS. Νῆες ἀπὸ τῶν Ἀθ. Reg. Caff. l. 12. Λεωγόρου) Λεογόρου C. HUDS. Gr. l. 16. ὠρμίσαντο) Duplex constructio, ὠρμίσαντο, scilicet, αἱ Ἀττικαὶ νῆες: vel τὰς Ἀττικὰς ναῦς οἱ Κερκυραῖοι ὠρμίσαντο (pro ὠρμίσαν) posteriorem ut magis Atticam comprobat Ae. Port. HUDS.

Pag. 75. l. 1. Τῇ δὲ ὕστεραία) Τῇ δ' ὕστεραία Reg. Caff. Gr. & πλοίμοι Reg. l. 5. τῆς om. Cl. HUDS. l. 7. προσγεγεννημένας) προγεγεννημένας Gr. a prima manu: deinde corrector fecerat προσγε —. ac denique παραγε —. l. 8. Ἀθηναίων) Ἀθηνῶν Caff. l. 9. πέρι) περὶ Steph. 2. totum retrahunt ceterae. HUDS. l. 11. τοῦ δὲ &c.) Huic loco nihil deesse putat Steph. sed praepositionem περὶ cum verbo διεσκόπουν subaudiendam relinqui. IDEM. l. 12. ὅπῃ) ὅποι Marg. placet Stephano. IDEM. ead. οἱ om. Gr. IDEM. l. 14. ἀποπλεῖν) οἰκαδὲ ἀποπλεῖν Marg. improbabat Stephanus. IDEM.

Pag. 76. l. 1. ἐμβιβάσαντας) ἐσβιβάσαντας Caff. ἐμβιβάσαντες ἀνευ κηρυκείου Reg. l. 2. προπέμψαι) προσπέμψαι Cl. HUDS. Reg. Caff. & mox τοιαῦτα Reg. l. 4. ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι) ὧ ἄνδρες ὧ Ἀθ. Gr. HUDS. l. 7. εἰ δ' ὑμῖν) εἰ δὲ ὑμῖν Gr. l. 8. εἶποι) εἶπη Gr. HUDS. εἶπη Mf. Baf. l. 9. πρώτους λαβόντες) λαβόντες πρῶτον Marg. Cl. IDEM. Reg. Caff. uterque cum distinctione post λαβόν-

τες. *l.* 11. ὑπήκουσεν) ἐπήκουσεν Reg. Cassi. *l.* 13. τοιαῦτα Cl. HUDS. *l.* 16. βούλεσθε) βουλεύεσθε Ar. IDEM.

Pag. 77. *l.* 5. τροπαῖον) τρέπαιον Cassi. Gr. & toto hoc cap. praeterquam *l.* 9, ubi τροπαῖον Cassi. Paulo ante idem χωρίων, ut cap. 45. *l.* 6. καὶ νεκροὺς &c.) καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο τὰ κατὰ σφᾶς, ἐξενεχθέντων Marg. Cam. ita etiam legit Scholiastes. τοὺς νεκροὺς amplectitur, ἐξενεχθέντων plane reiicit Steph. HUDS. ἐξενεχθέντων Mf. Bas. a prima manu, ἐξενεχθέντα ex emend. τοὺς, quod in excerptis Camerarii est ante νεκροὺς, non habet Mf. *l.* 7. τε om. Cl. IDEM. Reg. Cassi. ead. ἀνέμου) τοῦ ἀνέμου Gr. HUDS. Reg. *l.* 8. πανταχῆ) πανταχοῦ Reg. *l.* 9. ἀντέστησαν) ἀνέστησαν Cl. HUDS. Reg. Cassi. *l.* 10. γνώμη δὲ ἐκάτεροι τοιαῦτα) γνώμη δὲ τοιαῦτα ἐκάτεροι Ar. C. Cam. HUDS. Dan. Gr. *l.* 12. καὶ νεκροὺς) καὶ τοὺς νεκροὺς malit Steph. HUDS.

Pag. 78. *l.* 6. ἦλθον) ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι Marg. Ar. C. Cam. ἦλθον Ἀθηναῖοι Cl. quod reiicit Steph. quia verbum ἦλθον ad alium nominativum (Κερκυραῖοι scil.) refertur. IDEM. ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι Reg. Cassi. Dan. ead. οὐκ ἀντέπλεον) οὐ κατέπλεον Cl. in marg. HUDS. Cassi. in textu. Οὐκ ἀντεπέπλεον Mf. Bas. *l.* 10. ὃ ἐστίν) ὃ ἐστὶ Gr. ead. Ἀμπρακικοῦ) Ἀμπρακιακοῦ Reg. *l.* 14. μὲν deest Dan. *l.* 15. ἐφύλαττον) ἐφύλασσαν C. Gr. Ar. HUDS.

Pag. 79. *l.* 3. ὄντες om. Gr. HUDS. Sed deinde adscriptum habet in imo marg. ead. οὐν deest Flor. IDEM. *l.* 6. εἰς) πρὸς Marg. IDEM. εἰς Reg. *l.* 8. δ' εὐθὺς) δὲ εὐθὺς Gr. *l.* 9. τοῖς deest Reg. Cassi. *l.* 10. τιμωρήσονται) τιμωρήσονται Cod. vet. Steph. Gr. HUDS. Vasc. τιμωρήσεται Bas. *l.* 13. Παλλήνης) Παλήνης Cassi. ead. ὄντας om. Cl. HUDS. & Cassi. In Reg. recent. manu sup. vers. ut scholion. ead. Κορινθίων ἀποίκους) Κορινθίων μὲν ἀποίκους Ar. HUDS. Dan. *l.* 14. Παλλήνην) Παλήνην Cl. HUDS. Cassi.

Pag. 80. *l.* 1. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Cassi. Vasc. *l.* 4. ἄλλους τοὺς ἐπὶ Θρακῆς) ἄλλους ἐπὶ Θρακῆς Cl. HUDS. Sic etiam Reg. & Cassi. sed in utroque recent. manu adscript. τοὺς. In Cassi. quoque a prima manu ξυναποστήσωσι, & ex emendat. ξυναποστήσωσι. Item συμμάχους. *l.* 6. Ταῦτα δὲ πρὸς τοὺς) τοιαῦτα δὲ περὶ τοὺς Cam. τοιαῦτα δὲ πρὸς τοὺς Marg. 1. περὶ τοὺς Marg. 2. Cl. sed πρὸς in

περὶ mutari posse negat Steph. HUDS. Περὶ τοὺς Reg. Cass. Ταῦτα δὲ Mf. Bas. non τοιαῦτα δὲ, ut excerpta Camer. l. 8. φανερώς διάφοροι) φανερώς ἢδη διάφοροι Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 11. δὲ ὅτι) δ' ὅτι Gr. l. 14. Πελοποννησίου) Ἀθηναίους Marg. improbat Steph. quia αὐτοῖς de Atheniensibus intelligendum est. HUDS.

Pag. 81. l. 1. δὲ λόγους) δὲ καὶ λόγους Gr. HUDS. Μοχ Βοτταίοις Reg. l. 3. ἔχοι) ἔχη Gr. ἔχοι Ar. C. HUDS. Ἔχει Dan. l. 4. τὰ δεεστ Reg. Cass. l. 5. οἱ δεεστ Ar. C. HUDS. l. 8. ἐπὶ τὴν γῆν &c.) Sic distinguit Ar. ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, Ἀρχεστράτου. comprobatur Ae. Port. HUDS. Sic quoque Reg. & Cass. Mox in Cass. deerat ἐπιστέλλουσι, sed sup. script. recent. manu. l. 12. ἀποστήσονται Gr. ex emendat. fuerat ἀποστήσονται. l. 13. παρ' Ἀθηναίους) πρὸς Ἀθην. Reg.

Pag. 82. l. 3. εὔροντο) εὔρον Marg. HUDS. ἤροντο Reg. Cass. ead. αἰ ἐπὶ) αἰ deest Reg. l. 4. τὰ abest Flor. HUDS. l. 5. ὑπέσχοντο) ὑπέσχετο Cl. IDEM. Cass. l. 7. Χαλκιδέων) Χαλκιδαίων Reg. l. 9. Χαλκιδέας) Χαλκιδέας καὶ βοτταίους Reg. sed inter versus recent. manu καὶ βοτταίους. ead. τὰς ἐπὶ Gr. ex emendatione. HUDS. in Gr. est τὰς a prima manu; corrector ου super α posuit. l. 10. καταβαλόντας) καταβάλλοντας Gr. l. 12. ἐκλείπουσι) ἐκλειποῦσι Cl. Gr. HUDS. Mf. Bas. & Reg. ἐκλειποῦσι Cass. ead. τῆς αὐτοῦ γῆς) τῆς τε αὐτοῦ γῆς Gr. ead. τε non agnoscunt Ar. C. Gr. Ald. Bas. HUDS. Reg. Cass. Dan. Ar Mf. Bas. habet. l. 13. Βολβὴν) Βόλβην Cass. Gr. Vasc. Βοιβὴν Reg. ex emendatione ab eadem manu.

Pag. 83. l. 3. τῶν Ἀθηναίων om. Gr. HUDS. l. 4. Θράκης) Θράκης χωρία Marg. non probat Steph. cum Thucydidi familiare sit, ponere τὰ ἐπὶ Θράκης absque substantivo. IDEM. ead. τὴν τε Ποτιδαίαν) τὴν Ποτιδαίαν Reg. Cass. l. 6. τε deest Ar. HUDS. Dan. l. 8. τοπρότερον) τοπρῶτον Marg. Ar. Cam. τὸ πρῶτον Gr. HUDS. τὸ πρότερον Cass. Vasc. Mox Δέρδα Cass. l. 11. ἐσβεβληκῶτων) ἐμβεβληκῶτων Ar. HUDS.

Pag. 84. l. 2. δὲ αὐτῶν) δ' αὐτῶν Gr. l. 3. οὐχ ἦκιστα) οὐχ ἦκιστα Ald. Flor. Bas. HUDS. Cass. l. 4. ξυνέσποντο) ξυνέποντο Cl. HUDS. Reg. & ex emendat. Gr. l. 5. ποτέ om. Cl. HUDS. l. 6. ἡμέρα om. Gr. IDEM. ead. ἢ Ποτιδαία) Hic loci ἢ, non ἢ, cum Valla malit Steph. ita ut iungi possit cum ὕστερον. IDEM. l. 12. αὐτῶν) αὐ-

τὸν Marg. C. Cl. Gr. genuinam lectionem esse censet Stephanus. IDEM. Reg. Cass. In Gr. emendatum est αὐτὸν pro αὐτῶν.

Pag. 85. l. 4. παρεληλυθῶς) ὁ παρελυθῶς Gr. l. 5. Βέβροισιν) Βέροισιν Cass. Ms. Bas. l. 6. τοῦ χωρίου) τὸ χωρίον Ar. HUDS. l. 9. δὲ ἑξακοσίαις) δ' ἑξακοσίαις Cass. Sic mox p. 86 l. 1 τῆς δ' ἵππου Gr. l. 11. τριταῖοι) τριταῖν Dan. in marg. l. 15. πρὸς Ὀλύμπῳ) πρὸ Ὀλύμπου Ar. C. Gr. atque ita legebat Valla; non probante Stephano. HUDS. Cass. Gr. Dan. & hic in marg. πρὸς Ὀλύμπῳ a correctore. l. 16. στρατηγὸν μὲν οὖν τοῦ δὴ πεζοῦ) στρατηγὸν μὲν οὖν τοῦ πεζοῦ Ar. στρατηγὸν δὲ τοῦ μὲν πεζοῦ Marg. huius lectionis exempla quaedam occurrere observavit Steph. alteram tamen in contextu a Thucydidis stilo non alienam esse censet. HUDS. Στρατηγὸν μὲν τοῦ πεζοῦ Reg. Cass.

Pag. 86. l. 1. ἤρηντο) ἤρηνται Ms. Bas. l. 3. τοῖς deest Reg. l. 5. ἔχοντα) ἔχειτι Cass. l. 8. ὅταν) ὅτ' ἂν Cass. ne hoc quidem male. WASS. l. 10. αὐτῶν) αὐτῶν Reg. Cass. Gr. Vasc. ead. δ' αὐ) δ' οὖν Marg. HUDS. l. 12. Μακεδόνας) Μακεδόνων Cass. Paulo post Ὀλύμπου Gr. l. 14. αὐτοὶ δ') αὐτοὶ δὲ Ald. Flor. Bas. HUDS. Gr.

Pag. 87. l. 3. ὕστερον ξυνέμισγον) ὕστερον καὶ ξυνέμ. Gr. l. 5. ἐτρέφαντο τὸ καθ') ἐτρέφ. καθ' Cl. HUDS. Ἐτρέφαν τὸ καθ' Cass. Gr. Ms. Bas. & ἐπὶ πολὺ Cass. l. 6. Ποτιδαίων καὶ Πελοποννησίων) τῶν Ποτιδ. καὶ τῶν Πελ. Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 10. ἑώρα) ἑρᾶ Reg. Cass. & in hoc inter versus γρ. ἑώρα. l. 12. τὴν om. Gr. HUDS. τὴν Ποτιδαίαν, καὶ παρῆλθε Ms. Bas. cetera desunt. ead. ἔδοξε γοῦν &c.) Sic distinguit Steph. ἔδοξε γοῦν, ξυναγαγόντι τοὺς μὲν ἑαυτοῦ ὡς εἰς ἐλάχιστον χωρίον, δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτιδαίαν. IDEM. Ἐδοξεν οὖν ξυναγ. Gr. l. 13. eis deest Reg. Dan. ead. χωρίον) χωρίου Dan.

Pag. 88. l. 2. σώσας) διατώσας Marg. HUDS. l. 4. ἀπέχει) ἀπέιχε Cl. IDEM. Reg. Cass. l. 5. καταφανές) Codicem, unde vertebat Valla, καταφανῆς habuisse credit F. Port. HUDS. ead. ἐγένετο) ἐγίνετο Reg. Cass. & ex emendat. Gr. l. 6. μὲν τι) μὲν τοι Bas. l. 7. ἀντιπαρετάξαντο) ἀντεπαρτάξαντο Cass. ead. ἐπεὶ δὲ) ἐπειδὴ δὲ Ar. Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 11. τροπαίων) τροπαιῶν Cass. Gr. l. 12. οἱ omitt. Cl. HUDS.

Pag. 89. l. 1. δὲ αὐτῶν) δ' αὐτῶν Gr. & contra l. 3

τὸ δὲ ἐκ. l. 8. γιγνομένοις) γενομένοις Ar. C. Gr. HUDS. Dan. ead. ἐπιθώνται) ἐπιθώνται, & μοχ πέμπουσι Gr. l. 14. δὲ οὐδείς) δ' οὐδείς Reg. Caff.

Pag. 90. l. 1. ἐς μάχην) εἰς τὴν μάχην Ar. C. ἐς τὴν μάχην Gr. HUDS. & sic Dan. & Mf. Baf. l. 2. οὕτως) οὕτω Dan. l. 7. ξυνεβούλευε) ξυνεβούλευσε Cl. HUDS. l. 9. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον C. IDEM. Caff. Gr. l. 10. ὡς δ' οὐκ) ὡς δὲ οὐκ Ae. Port. HUDS. l. 14. ἐπολέμει) ξυνεπολέμει Marg. Gr. Cl. quod interpretari voluit Valla. IDEM. Reg. Caff. in Gr. est ex emend. ead. Σερμυλίῳ) Ἐρμυλίῳ Reg. Caff.

Pag. 91. l. 1. ἔς τε &c.) Attica ellipsis apud Thucydidem frequens: integer erit locus, si dicas, ἔς τε τὴν Πελοπόννησον ἀνδρας πέμπων ἔπρασε Ae. Port. HUDS. l. 7. προεγεγέννητο) Sic Mf. Baf. προεγεγέννητο ed. Baf. ead. ἐς) πρὸς Marg. HUDS. l. 9. Κορινθίων τε καὶ Πελοποννησίων) Πελοποννησίων τε καὶ Κορινθίων Marg. IDEM. l. 10. Ἀθηναίοις ἐς τοὺς Πελοποννησίους) Ἀθηναίοις αἰτία ἐς τοὺς Πελ. Gr. IDEM. l. 14. ἀνακοχῆ) ἀνακοχῆ Reg.

Pag. 92. l. 3. ἐς) εἰς Reg. l. 6. Αἰγιωνῆται δὲ) Αἰγιωνῆται τε Ar. C. HUDS. Reg. Caff. l. 7. κρύφα δὲ οὐχ) κρύφα δ' οὐχ Gr. ead. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. l. 9. τὰς om. Cl. HUDS. ead. προσπαρεκαλέσαντες) προσκαλέσαντες Reg. l. 10. τε deest Reg. Caff. l. 12. ἄλλοι) ἄλλα Marg. ἄλλοι omnino malit Stephanus, cum sequatur Μεγαρεῖς, quod cum ἄλλοι, non ἄλλα cohaeret. HUDS. ἄλλα Gr. sed emendatum ἄλλοι. ἄλλα & Mf. Baf. l. 13. παρόντες) παρόντες Ar. HUDS. Dan. ead. ὡς ἕκαστοι) illud ὡς Atticorum more redundare putat Ae. Port. HUDS. ead. Μεγαρεῖς) Μεγαρῆς Marg. & Cod. vet. Stephani. Sic & ἰππῆς apud Aristophanem invenies. IDEM.

Pag. 93. l. 1. τῶν om. Gr. HUDS. l. 3. τελευταῖοι) τελευταῖον Ar. C. IDEM. Dan. ead. Κορίνθιοι) οἱ Κορίνθιοι Reg. l. 4. παροξύναι) In Dan. erasa vetere scriptura, dubie παροξύναι, vel νειν. l. 6. ὑμᾶς) ὑμῶν Marg. HUDS. & marg. Mf. Baf. In Dan. manu rec. super u scriptum erat n. l. 9. πλείονι) πλέονι C. Cl. HUDS. Caff. Gr. l. 11. ὑπὸ Ἀθηναίων) ἀπὸ Ἀθ. Gr. l. 14. ἕνεκα) ἕνεκεν Reg. Caff. ead. τῶν αὐτοῖς ἰδίᾳ διαφόρων) Διαφορόντων Thucydidem scripsisse suspicatur Steph. alioqui, inquit, videtur scripturus fuisse τῶν αὐτοῖς ἰδίᾳ διαφόρων; vel potius sine

illo pronomine, τῶν ἰδίων διαφόρων. sicut τὰ ἴδια διάφορα, lib. 2, cap. 37. HUDS.

Pag. 94. l. 1. παρεκαλέσατε) παρεκελεύσατε Dan. l. 2. ἡμᾶς deest Ar. HUDS. ead. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Ar. C. Ald. Flor. Bas. ut & paulo infra. IDEM. Sic etiam utroque loco Cass. l. 5. ὡς deest Gr. deinde inter versus script. & rursus inductum. l. 7. τοῖς δ') τοὺς C. HUDS. τοῖς δὲ Reg. Cass. l. 9. In uno exemplari ἄρα non legi observat Schol. sed legi debere existimat Steph. Omittit etiam Cl. HUDS. it. Mf. Bas. & Reg. l. 10. τε om. Gr. HUDS. l. 12. ἐπιχρησθᾶι) ἀποχρησθᾶι Ar. C. Gr. Cl. Ald. Flor. Bas. IDEM. Cass. Dan. l. 13. παρέσχε Πελοποννησίοις) παρέσχε τοῖς Πελοποννησίοις Ar. C. Cl. HUDS. Reg.

Pag. 95. l. 1. στήσαι τείχη) τείχη στήσαι Mf. Bas. l. 3. υμετέρους) ἡμετέρους Ar. C. HUDS. Reg. Gr. l. 4. ἀλλ' ὅ) ἀλλὰ ὅ Gr. l. 7. νῦν τε) νῦν γε malit Steph. HUDS. l. 8. ἐτι σκοπεῖν) ἐπισκοπεῖν Marg. IDEM. l. 10. μέλλοντες) μέλλοντας Gr. ex emendatione. IDEM. l. 11. οἱ deest Cass. l. 13. ὑμῶν) ἡμῶν Ar. C. HUDS. & Gr. a prima manu, deinde emendatum ὑμῶν. l. 14. γὰρ μόνοι) μὲν γὰρ μόνοι Cl. HUDS. Cass.

Pag. 96. l. 3. αὔξῃσιν) δύναμιν Marg. Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 4. ἐλέγεσθε) λέγεσθε Marg. sed ἐλέγετε magis placet Steph. quam λέγεσθε, aut ἐλεγεσθε. HUDS. l. 7. καὶ νῦν τοὺς) καὶ τοὺς νῦν Ar. IDEM. Dan. l. 12. περὶ αὐτῶ) περὶ αὐτὸν Gr. HUDS. Non satis apertum est αὐτὸν, an αὐτὸν sit in Gr. περὶ αὐτῶ Cass. Vasc. l. 14. ἡμᾶς) Sic Dan. a prima manu. corrector fecerat ὑμᾶς, deinde rursus alius super υ scripserat η.

Pag. 97. l. 1. ὑμῶν) ἡμῶν Dan. a prima manu, sed emendatum ὑμῶν. In marg. vicissim ἡμῶν. Gr. quoque ὑμῶν, & cum η super υ. ead. αἶγε) αἶτε Reg. Cass. & ex emend. Gr. l. 3. τοπλέον) τὸ πλεῖον Reg. τὸ πλεον Cass. Gr. Mox λέγεσθαι Gr. ex emend. fuerat γενέσθαι. l. 7. νομίζομεν ἀξιοί) ἀξιοί νομίζομεν Reg. Cass. l. 10. γε deest Reg. l. 14. τε deest Ar. HUDS. Dan.

Pag. 98. l. 2. καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς) καὶ ἐπὶ τοῖς δ. Cl. HUDS. Reg. Cass. Gr. l. 4. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. Ald. Flor. HUDS. l. 5. καὶ ἀοκνοί) καὶ non agnoscunt Ar. C. IDEM. Dan. l. 8. καὶ τὰ ἔτοιμα) καὶ τὰ ὅμοια ἔτοιμα Gr. HUDS. Sed ὅμοια inductum est. l. 9. τε deest Reg. pro eo

δὲ Gr. *ead.* ἐπὶ πλεῖστον) ἐπιπλεῖστον Gr. *ead.* ἐξέρχονται) ἐπεξέρχονται Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. ἀλλοτριωτάτοις) Dubitari potest, inquit Stephanus, sitne ex errore librarii nata haec lectio, an ipse Scholiastes non ἀλλοτριωτάτοις, sed ἀλλοτρίοις apud Thucydidem legerit. HUDS. l. 12. δὲ γνώμη) γνώμη δὲ Reg. Cass. l. 13. ἐπεξέλθωσιν) ἐξέλθωσιν Reg. Cass. sed in hoc primum fuisse ἐπεξέλθωσιν ex eo colligi potest, quod erasis quibusdam spatium vacuum, & nota spiritus relicta erat. l. 14. οἰκείων) οἰκεία Reg. Sic quoque fuerat in Gr. sed emend. οἰκείων.

Pag. 99. l. 1. ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα) Id est, ὀλίγα ἡγούνται αὐτὰ πρὸς τὰ μέλλοντα ἕσσεσθαι, sive πρὸς τὰ ἐσόμενα καὶ κτηθησόμενα συγκρίναντες: vel, πρὸς τὰ μέλλοντα, ὧν αὐτοὺς ταῖς αὐτῶν πράξεις τεύξεσθαι καὶ κρατήσιν ἐλπίζουσι. Ac. Port. HUDS. l. 2. που) τοῦ C. Ar. Ald. Flor. Bas. IDEM. του Cass. Gr. & Bas. non τοῦ. ἦν δ' ἄρα καὶ τοῦ Reg. l. 3. ἄλλα) ἅμα C. HUDS. *ead.* ἔχουσί τε καὶ ὁμοίως ἐλπίζουσιν) ἔχουσί τε ὁμοίως καὶ ἐλπίζουσιν Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. IDEM. Reg. Cass. Dan. l. 6. πόνων) πόνου Gr. HUDS. paulo ante γνώσιν Cass. l. 8. ἑορτὴν ἄλλο τι) ἑορτὴν ἢ ἄλλο τι Gr.

Pag. 100. l. 1. οὐ) μὴ Ar. Adverbium οὐ sententiam obsecuram reddere, ideoque tollendum esse, censet Ae. Port. HUDS. *ead.* ἐπιπλεῖστον) ἐπὶ πλεῖστον Cass. Gr. l. 4. τοὺς om. Cl. HUDS. & Cass. l. 8. ἀνάγκη δ') ἀνάγκη δὲ Cass. Vasc. Bas. *ead.* ὥσπερ τέχνης) ὥσπερ μετὰ (vel διὰ) τέχνης Gesnerus. HUDS. l. 9. κρατεῖν) κρατεῖ Thucydidem scripsisse contendit Steph. & vice versa in fine periodi δεῖν, non δεῖ. IDEM. l. 11. ἀναγκαζομένοις) ἀναγκαζομένη C. ἀναγκαζομένους Stobaeus. IDEM. *ead.* τῆς deest Reg. Cass. l. 12. ἀπὸ τῆς πολυπειρίας) ὑπὸ τῆς πολ. Gr. HUDS. l. 13. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον Cass. κεκαίνωνται Reg. *ead.* οὖν deest Ar. HUDS. l. 14. καὶ Ποτιδαίαταις) καὶ τοῖς Ποτ. Cl. IDEM. Cass.

Pag. 101. l. 2. ἐσβαλόντες) ἐσβάλλοντες C. HUDS. l. 11. τὴν Πελοπόννησον &c.) τῆς Πελοποννήσου πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσοις Marg. quod amplectitur Steph. IDEM. l. 14. τῶν δὲ) τῶν δ' Bas. IDEM.

Pag. 102. l. 3. εἰς) εἰς Reg. l. 5. δηλώσαι δὲ &c.) Sic distinguit Steph. δηλώσαι δὲ, περὶ τοῦ παντὸς ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον εἶη. HUDS. l. 7. πλείονι) πλείονι Reg. Cass. l. 8. εἰη δύναμιν) δύναμιν εἰη Gr. *ead.* ποιή-

σασθαι) ποιήσεσθαι Cass. emendatum *a* inter versus scripto. *l.* 10. μᾶλλον αὐτοῦς) μᾶλλον ἂν αὐτοῦς legendum censet Steph. ex Cod. vet. Sic Cl. HUDS. Reg. Cass. & Mf. Bas. in marg. *l.* 11. τραπέσθαι) τρέπεσθαι Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 14. ἀποκωλύει) ἀποκωλύει Gr. ἀποκωλύη in marg. HUDS. Ἀποκωλύη Reg. ἀποκωλύει Cass. In Gr. sunt tres variae lectiones. Primum in textu fuerat ἀποκωλύει, deinde ex *ei* factum erat *ei*, ac denique supra scriptum *η*. *ead.* οἱ δ') οἱ δὲ Ar. C. HUDS. Gr.

Pag. 107. *l.* 1. παριέναι) ἐπιέναι Marg. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. *l.* 2. πρέσβευσις) πρεσβευσία Dion. Halicarn. HUDS. *l.* 3. ἡμετέροις) ὑμετέροις Marg. IDEM. & Cass. sed ex emendat. Reg. ὑμετέροις inter versus scriptum habet. *l.* 4. αἰσθόμενοι) αἰσθανόμενοι Marg. HUDS. *l.* 10. ἐς) εἰς Reg. & pag. 104 *l.* 10. Idem & Cass. *l.* 12. ἐστί.) ἐστὶν Cass. Contra pag. 105 *l.* 1 ναυσὶ Gr. *l.* 13. μᾶλλον deest Dan. in marg. script. recenti manu. *ead.* ὄψεις) ὄψις Cl. HUDS. Reg. Cass. Gr. *l.* 14. αὐτοῖς) ἡμῖν αὐτοῖς Ae. Port. αὐτοὶ C. & quasi ita legisset, interpretatur Valla. HUDS. Reg. Cass. Gr. & ex emendat. abrafo *σ* Dan.

Pag. 104. *l.* 1. προβαλλομένοις) Pro ἡμῶν αὐτὰ προβαλλομένων. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. ἐκινδυνεύετο) ἐκινδυνεύετε Marg. IDEM. *l.* 4. τοῦ δὲ λόγου &c.) μὴ δὲ λόγου, μὴ παντός, εἴτι ὄφελει, στερισκόμεθα C. μὴ στερισκόμεθα legisse videtur Valla: cui consonat Steph. Cod. vet. IDEM. Μηδὲ λόγου, cum τοῦ supra μὴ scripto Dan. στερισκόμεθα Reg. Cass. & ex emend. Gr. *l.* 5. παραϊθήσεως) παραϊθέσεως C. HUDS. *l.* 8. τὸ om. Cl. IDEM. *l.* 10. ξυναυμαχῆσαι) ξυναυμαχῆσαι Reg. Gr. Bas. Port. *l.* 12. τὴν Πελοπόννησον) τὴν τε Πελοσ. Reg. *ead.* ἀδυνάτων ὄντων) ἀδυνάτων ἂν ὄντων C. Gr. Ar. Cl. HUDS. Cass. Dan. & a prima manu Reg. sed deinde abrafum erat ἂν.

Pag. 105. *l.* 1. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. *l.* 2. πλέονι) πλείονι Reg. *l.* 4. τούτου ξυμβάντος) ξυμβάντος τούτου Reg. Cass. *l.* 9. τετρακοσίας) τριακοσίας Ar. C. HUDS. *ead.* ἐλάσσους) ἐλάττους Reg. *ead.* τῶν om. Cl. HUDS. Reg. Cass. & Mf. Bas. *l.* 11. ὅπερ) ὅσπερ edidit Ae. Port. HUDS. *ead.* σαφέστατα) σαφῶς Cass. *l.* 12. αὐτὸν) αὐτοὶ Reg. Cass. & a prima manu Gr. *ead.* διὰ τοῦτο &c.) διὰ τοῦτο δὲ μάλιστα ἐτιμήσατε ἂν Cl. HUDS. Διὰ τοῦτο δὲ μάλιστα ἐτιμήσατε ἄνδρα Reg. Cass. *l.* 13. τῶν ὡς ὑμᾶς)

τῶν εἰς ὑμᾶς Ar. HUDS. l. 14. τολμηροτάτην) τολμηροτέραν Mf. Baf. in marg.

Pag. 106. l. 4. αὐτοῖς γενέσθαι) γενέσθαι αὐτοῖς Reg. l. 8. Post ἐδείσατε interpungendum censet Stephanus, tollendo eam, quae post τοπλέον est, interpunctionem. Τοπλέον C. Ald. Baf. HUDS. Caff. Gr. l. 15. ἢ μὴ ἐτολμήσαμεν) καὶ μὴ ἐτολμ. Gr. HUDS. l. 16. ἔτι ἔδει) ἔδει ἔτι Ar. C. IDEM. Dan. Gr.

Pag. 107. l. 1. προσχώρησε) Alibi προχωρεῖν sine hac aut alia huiusmodi adiectione utitur: sed hanc tamen non ideo suspectam hic esse debere arbitratur Steph. HUDS. προσεχώρησε Reg. l. 2. ἢ ἐβούλετο) οἱ ἐβούλετο Gr. HUDS. l. 3. ἀρ' ἀξιοὶ ἐσμέν &c.) Forfan scribendum, ἀρ' ἀξιοὶ ἐσμέν &c. τοῖς Ἑλλησιν οὕτως &c. vel etiam, οὐκ ἀρ' ἀξιοὶ ἐσμέν, & τοῖς Ἑλλησιν οὕτως ἀ. ἐ. δ. πρὸς ἡμᾶς scil. & sic tollenda est interrogationis nota. Si μὴ retineas, potes & ita locum legere, ἀρ' οὐκ ἀξιοὶ &c. Ae. Port. HUDS. Ἄρ' ἀξιοὶ Caff. Gr. l. 4. ξυνέσεως) καὶ ξυνέσεως Cl. HUDS. ead. ἀρχῆς τε) ἀρχῆς γε Ar. C. & paulo post ὄντως προοῦτως. Valla legisse videtur ἀρχῆς sine τε IDEM. Ἀρχῆς γε ἔχομεν Dan. & in marg. ἦν ἔχομεν. l. 6. τήνδε ἐλάβομεν) τήνδ' ἐλάβομεν Caff. l. 8. τοῦ βαρβάρου) τῶν βαρβάρων Gr. HUDS. l. 10. τὸ πρῶτον) τοπρώτον Gr. l. 12. δὲ deest Ar. C. HUDS. Dan. Gr. l. 13. ἐδέκει) δοκεῖ legabat Valla. HUDS. l. 14. ὑμῶν τε ἡμῖν) ὑμῶν τε καὶ ἡμῖν C. IDEM. l. 15. οὐκέτι ὁμοίως &c.) οὐκ ἔτι ὁμοίως φίλων ὄντων, ἀλλὰ ὑπ. Gr.

Pag. 108. l. 5. ὑμῖν) ὑμῶν Marg. C. & sic cum nomine ὀφέλιμον iunctum erit tanquam naturam substantivi ὀφέλειαν accipiente. Steph. HUDS. Sic etiam Dan. l. 6. Hic ἐξηγεῖσθε videri possit accusativo iunctum: sed ad καταστυσάμενοι fertur, ut post ἐξηγεῖσθε subaudiatur αὐτῶν. Steph. ἐξηγήσθε Gr. HUDS. ead. διὰ παντός) διαπαντός Reg. Caff. l. 7. ἀπήχθεσθε) ἀπηχθῆσθαι Gr. HUDS. Ἀπήχθησθε Reg. Caff. & ex emend. Gr. quod fuerat ἀπήχθεσθε. l. 11. ἀπο τοῦ ἀνθρωπέου) ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου Gr. l. 12. διαδομένην) διδομένην Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. ead. ἀνεῖμεν) ἀνιμεν Reg. Caff. Ἀνιμεν Mf. Baf. in marg. l. 14. τοῦ omitt. Cl. HUDS.

Pag. 109. l. 2. ἀξιοὶ τε ἅμα νομίζοντες εἶναι) ἀξιοὶ τε νομίζοντες ἅμα εἶναι Ar. HUDS. Dan. l. 3. μέχρις) μέχρι Reg. Caff. l. 8. γέγονται) γεγέννηται Ar. C. Cl. HUDS.

Reg. Cass. Dan. l. 9. ἀν μάλιστα εἴτι μετρίαζομεν) ἀν
μᾶλλον εἰ μετρ. Gr. HUDS. l. 11. τοπλέον) τὸ πλείον Ar.
C. IDEM. Τὸ πλείον Cass. Gr.

Pag. 110. l. 1. φιλοδικεῖν) φιλονεικεῖν Mf. Bas. l. 2.
τοῖς καὶ ἄλλοθί που) τοῖς δὲ ἄλλοθί που Marg. HUDS. l. 3.
ἔχουσι ἀρχὴν) ἀρχὴν ἔχουσι Reg. τὴν ἀρχὴν ἔχουσι Cass.
l. 4. διότι) δι' ὅτι malit Steph. HUDS. Mox τῷτο deest
Dan. ead. ὀνειδίζεται) ὀνειδίζετε Marg. HUDS. ead. An-
te βιάζεσθαι, subaudiendum esse βιάζονται γὰρ existimat
Stephanus. IDEM. l. 9. πλείονος) πλέονος Reg. Cass. l. 10.
ἀπὸ πρώτης) ἀπὸ τῆς πρώτης Ar. ἀπὸ πρώτοις Ald. Flor.
Bas. HUDS. l. 11. ἐπλεονεκτοῦμεν) πλεονεκτοῦμεν Cass.
recentior manus addiderat in fronte ε. ead. δὲ οὐδ' ἂν)
δ' οὐδ' ἂν Cass. Gr. l. 13. ἀδικούμεροί τε &c.) ἀδικού-
μεροί τε οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἔοικε μᾶλλον Marg. Particulam οἱ
non agnoscunt Ar. C. HUDS. nec Dan.

Pag. 111. l. 1. πλεονεκτεῖσθαι) πλεονεκτῆσθαι Gr. l. 2.
ὑπὸ γούν τοῦ Μίδου δεινότερα τούτων πάσχοντες ἠνείχοντο
desunt Dan. adscripta manu recentissima. l. 4. δοκεῖ εἶναι)
εἶναι δοκεῖ Reg. l. 5. ἀρξαιτε) ἀρξετε Ar. C. Cl. HUDS.
Dan. Gr. l. 7. μεταβάλοιτε) μεταβάλητε C. Gr. HUDS.
Dan. l. 8. ἀπεδείξατε) ὑπεδείξατε Cl. HUDS. Reg. l. 10.
ἐξιών) εἰσιών Reg. & a recenti manu ἐξιών. l. 11. οὐθ'
οἷς) οὔτε οἷς Gr. l. 14. πόνον) τὸν πόνον Dan. ead. πρόσ-
θησθε) πρόσθησθε legisse videtur Valla. Προσθησθαι Gr.
HUDS. In Gr. est προσθησθε sine accentu. ead. τὸν πα-
ράλογον, ὅσον) τὸ παράλογον, ὅσον Stobaeus. HUDS.

Pag. 112. l. 1. προδιάγνωτε) προγνωῶτε Ar. C. HUDS.
Dan. l. 2. φιλεῖ ἐς τύχας) ἐς τύχας φιλεῖ Cass. l. 3.
ὀποτέρως) ὀποτέρων Reg. l. 4. ἄνθρωποι ἐς τοὺς πολέμους)
ἄνθρωποι τοῖς πολέμοις Ar. HUDS. l. 8. ὑμᾶς) ὑμεῖς Gr.
l. 11. τὴν deest Ar. C. HUDS. ead. ἢ θεοῦς) εἰ δὲ μὴ θεοῦς
Marg. Cl. sed forsan adscriptum erat ad vocolae ἢ explica-
tionem. Steph. IDEM. Εἰ δὲ μὴ θεοῦς Reg. Cass. & ex emen-
dat. Gr. in quo a prima manu fuerat ἢ. Idem non habe-
bat ἀμύνησθαι. Sed deinde adscriptum erat ἀμύνασθαι, uti
& legitur in Mf. Bas. l. 13. ὑφηγησθε) ὑφηγησθαι Gr.
HUDS. Immo est ὑφηγησθε. l. 14. Τοιαῦτα μὲν οἱ) τοι-
αῦτα δὲ οἱ Reg. Cass. ead. τῶν συμμαχῶν) τῶν τε συμ-
μάχων Cl. HUDS. Reg. Cass.

Pag. 113. l. 3. πλείνων) πλείνων Reg. Cass. Mox ἐπὶ
ταυτὸ Vasc. l. 5. Ἀρχίδαμος) ὁ Ἀρχίδαμος Ar. C.
Thucyd. Vol. I.

HUDS. l. 10. ὄρω· ὥστε) Valla vertit, quasi haec scriptura aut hic sensus esset, τοιούτους ὄρω ὥστε IDEM. l. 11. ἂν non agnoscit C. IDEM. ead. οἱ omittit Gr. IDEM. l. 12. νομίσαντα) νομίσαι cum Stephano malit Ae. Port. aut certe legendum, μήγε ἀπειρία — μήτε ἀγαθόν, μήτε ἀσφαλές νομίσαντα. IDEM. ead. τὸν πόλεμον τόνδε) τόνδε τὸν πόλεμον C. τόνδε non agnoscit Ar. τὸν πόλεμον om. Cl. IDEM. Cum C. consentit Gr. cum Ar. Dan. cum Cl. Reg. & Caff. sed in utroque est δὲ ἂν, & τὸν πόλεμον inter versus scribitur tanquam scholion. l. 14. τοὺς deest Ar. C. HUDS. Dan. & Gr. sed in hoc adscriptum. l. 15. καὶ τοὺς ἀστυγείτονας) καὶ ἀστυγ. Gr. HUDS.

Pag. 114. l. 2. δὲ ἀνδρας) δ' ἀνδρας Gr. l. 3. ἅπασιν) ἅπασι Gr. Sic mox lin. 10 ναυσί, & pag. sq. lin. 13 παισί, pag. 117 lin. 9 ἐγκλήμασι, pag. 126 lin. 10 λέγουσι. l. 6. χωρίῳ) χρόνῳ Caff. & in marg. γρ. χωρίῳ, ὃ καὶ κρεῖττον. l. 7. πολλοὺς deest Reg. l. 10. ἀλλ' ἦσσαντες ἐσμὲν) ἀλλὰ Gr. ἐσμὲν non habet Dan. alius in marg. adscripsit. l. 11. ἀντιπαρασκευασθῆσόμεθα) ἀντιπαρασκευασομεν Marg. ἀντιπαρασκευασόμεθα Cl. HUDS. Sic quoque Mf. Baf. Reg. & Caff. at Gr. primum ἀντιπαρασκευαζόμεθα, deinde eo inducto ἀντιπαρασκευασθῆσόμεθα. l. 12. ἔτι πλέον) πλέον ἔτι Ar. C. HUDS. Dan. Gr. & Mf. Baf. l. 15. θαρροῖν) θαρρόϊν Ar. C. HUDS. Dan. Gr.

Pag. 115. l. 5. τὸ πλέον) τοπλέον Vasc. l. 8. ταπλέω) τὰ πλέω Reg. Caff. Gr. ead. καταλύεσθαι) διαλύεσθαι Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. ἐπαιρώμεθα) ἐπαιρόμεθα Ald. Flor. Baf. HUDS. Sed Mf. Baf. ἐπαιρώμεθα. l. 13. ὑπολίπωμεν) ἀπολίπωμεν Marg. Ar. C. IDEM. Dan. ἀπολείπωμεν Gr. ὑπολίπωμεν αὐτὸν Caff. l. 14. τῆ deest Ar. C. HUDS.

Pag. 116. l. 11. τὰ αὐτῶν) τὰ αὐτῶν Caff. Gr. ead. ἐκποριζόμεθα) ἐκποριζόμεθα Flor. Baf. HUDS. l. 12. ἐπακούσωσι τι) ἔσακούσωσι Marg. probat Steph. ἐπακούωσι C. ἐπακούωσι τι Gr. ἔσακούωσι τι Gr. IDEM. Hic error est. Fortassis posteriore loco voluit scribere Cl. nam hic plerumque cum Reg. & Caff. consentit. In Gr. autem est ἐπακούωσι. Ἐσακούωσι Reg. Caff. ἐπακούωσι Dan. & Mf. Baf. l. 13. διελθόντων) ἐλθόντων Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἐτῶν δύο) ἐτῶν καὶ δύο Reg. & Gr. ex emendat. inter versus.

Pag. 117. l. 4. ἄλλο τι) ἄλλότι Caff. Vasc. l. 6. ὕψω)

ἄσπον Gr. ead. ἐξείργασται) ἐξείργασθαι Ar. HUDS. ead. ἐπιπλείστον) ἐπὶ τὸ πλείστον Ar. IDEM. Ἐπὶ πλείστον Cass. Mox Reg. εἰς ἀπόνοιαν. l. 11. γὰρ καὶ πόλεων) γὰρ πόλεων Gr. Cl. HUDS. l. 12. ξύμπαντας ἀραμένους) ξύμπ. ἡμᾶς ἀρ. Gr. IDEM.

Pag. 118. l. 2. ἐλάσσους) ἐλάσση Dan. l. 3. τοπλέον) τὸ πλέον Cass. Gr. l. 5. πρῶτον) πρώτην Cass. l. 7. τοπλέον) τὸ πλέον Reg. Cass. Gr. & hic ἐπαμφότερα. l. 11. παύσαισδε) παύσοισδε Marg. παύσησδε Cl. HUDS. Παύσησδε Reg. Cass. Gr. Sed hic ai super η scripto. Παύσεσδε Vasc. l. 12. ἐνδοξοτάτην) ἐνδοξοτέραν legisse videtur Scholiastes: quam lectionem, inquit Stephanus, aliquis ex parte sequens, scribere hic ἐνδοξοτάτην possit. HUDS. ead. διὰ παντός) διαπαντός Cass. Vasc. Thom. Mag. l. 13. μάλιστα σωφροσύνη) μάλιστα καὶ σωφροσύνη Gr.

Pag. 119. l. 1. ἐποτρυνόντων) ἐξοτρυνόντων Marg. Cl. HUDS. Reg. Cass. in hoc tamen eadem manu π super ξ scriptum erat. l. 2. ἐπαιρόμεθα) Sic Ms. Bas. a prima manu, ἐπαιρόμεθα a correctore. l. 3. δὴ om. Cl. HUDS. Reg. & Cass. l. 4. ἀνεπίσθημεν) ἀν ἐπίσθημεν Marg. Bar. Ar. non probat Steph. HUDS. Reg. & ex emendat. recentioris manus Cass. In Gr. inter versus pro varia lectione est ἀνεπίσθημεν. Etiam Ms. Bas. ἀν ἐπίσθημεν a prima manu, ut & ed. Bas. ἀνεπίσθημεν a correctore: l. 5. γιγνώμεθα) γινώμεθα Gr. l. 6. πλείστον μετέχει) πλέον μετ. Gr. HUDS. l. 7. ἀμαθέστεροι) ἀμαθέστερον Gr. Cl. IDEM. Reg. & cum i manu recent. super νposito Cass. l. 8. σωφρονέστερον) σωφρονέστεροι Ar. HUDS. In Gr. quoque corrector super ν scripserat i. ead. ἢ ὥστε αὐτῶν) καὶ ὥστε αὐτῶν Ms. Bas. a prima manu, ἢ ὥστε αὐτῶν corrector. l. 9. Post μὴ hypostigmen ponendam censet Steph. HUDS. l. 11. ἀνομίως) ἀνομίως Dan. & in marg. ἀνομίως. ead. τὰς τε διανοίας τῶν πέλας) τὰς τε τῶν πέλας διανοίας Marg. HUDS. l. 14. ἔργῳ) τῷ ἔργῳ Gr. IDEM. ead. παρασκευαζόμεθα) παρασκευαζόμεθα Marg. Cl. atque ita legebat Valla, probante Stephano. IDEM. Sic quoque Reg. & Ms. Bas. ex emendatione, & a prima manu Cass. & Gr. deinde in utroque alius super ω scripserat ο. Cass. etiam ὡς ἀν ἀμαρτησομένων: sed recentior manus ἀν cancellaverat.

Pag. 120. l. 6. διαπαντός) διὰ παντός, & mox μηδὲ ἐπιειχθέντες. Gr. ead. ἢ αὐφελούμενοι ἔχομεν pro ἔχοντες

ᾠφελούμεθα posita cenfet Ae. Port. HUDS. l. 11. τῆς δε-
est C. Gr. Ar. IDEM. Reg. Dan. l. 13. δοῦναι) διδόναι
Marg. HUDS. Δοῦναι ἐπὶ ἀδικοῦντα ἰέναι Cass. δοῦναι πα-
ρασκευάζεσθε Dan. In utroque deinde adscripta erant, quae
desiderabantur. l. 14. ἐπ' ἀδικοῦντα) ἐπὶ ἀδικοῦντα Marg.
HUDS. Cass. l. 15. ταῦτα γὰρ καὶ κράτιστα) ταῦτα γὰρ
κράτιστα Reg. Cass.

Pag. 121. l. 1. βουλευέσεσθε) βουλευέσθε C. HUDS. l. 2.
Στενελαΐδας) Στενελαΐδας, & infra pag. 122 lin. 3 στένει
Gr. l. 3. ἔλεξε τοῖς) ἔλεξεν ἐν τοῖς Marg. probat Steph.
HUDS. Cass. & ad marg. manu rec. Reg. l. 6. γιγνώσκω)
γινώσκω Dan. ead. πολλά ἑαυτοῦς) ἑαυτοῦς πολλά Reg.
l. 7. οὐκ abest C. HUDS. l. 9. πρὸς δ' ἡμᾶς) πρὸς δὲ ἡ-
μᾶς Cass. l. 11. ἡμεῖς δὲ ὅμοιοι) ἡμεῖς δ' ὅμοιοι Gr. ἡμεῖς
δὲ καὶ ὅμοιοι Reg. l. 12. ἦν σωφρονῶμεν) εἰ σωφρ. Gr.
HUDS. Σωφρονῶμεν, sed ω super ου scripto Gr. l. 13. οἶδ')
Disiuncte οἶδ', aut οἶ δὲ scribendum putat Steph. aut si
οἶδ' retineatur, dicendum γὰρ post ipsum subaudiri: cum
verosimilior sit ellipsis particulae γὰρ, quam vocis ἐπει-
δὴ, ut vult Scholiafies: etiam si, quod ad sensum attinet,
nihil interfit. HUDS. οἶ δ' οὐκ ἔτι Gr. l. 15. πολλά non
agnoscunt Ar. C. Gr. HUDS. Dan. Mf. Bas.

Pag. 122. l. 1. οὐδὲ δίκαις) οὐ δίκαις Gr. l. 3. τιμωρη-
τέα) τιμωρητέον Marg. Cam. HUDS. l. 10. ἐπὶ τοὺς ἀδι-
κοῦντας) πρὸς τοὺς ἀδικ. Cl. HUDS. Cass. Reg. qui in
marg. adscriptam habet alteram lectionem ἐπί. l. 11. Τοι-
αῦτα λέξας) τοιαῦτα δὲ λέξας Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Cass.
Dan. vid. pag. 241. l. 13. διαγιγνώσκειν) διαγιγνώσκειν
Reg. Dan. l. 14. ὀποτέρα) πότερα Marg. HUDS. & Gr.
a prima manu; deinde in fronte adscriptum erat ο, & mu-
tata sedes accentus.

Pag. 123. l. 1. δοκοῦσι λελύσθαι) λελύσθαι δοκοῦσι Reg.
l. 6. δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι) δοκοῖεν οἱ Ἀθηναῖοι ἀδι-
κεῖν Gr. l. 7. βούλεσθαι) βουλευέσεσθε Cass. ead. πάντας
deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. δοκῆ) δοκεῖ Cass. l. 10.
ἀπεχώρησαν) ἀνεχώρησαν legisse videtur Scholiafies. Nam
cum illis verbis καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον subau-
dit ἀπὸ κοινοῦ idem verbum ἀνεχώρησαν. HUDS. l. 11.
Ἀθηναίων) Ἀθηναῖοι Dan. l. 13. τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει)
τετάρτῳ ἔτει καὶ δεκάτῳ Reg. l. 14. τριακοντούτιδων)
τριακοντίδων Dan. l. 15. Εὐβοϊκὰ) Εὐβοικὰ Reg.

Pag. 124. l. 1. καὶ πολεμητέα εἶναι, οὐ τοσοντον) καὶ

πολεμεῖν Ἀθηναίοις, οὐ τος. D. Hal. locum citans. HUDS. l. 3. Hypostigmen post Ἀθηναίους tollendam censet Steph. IDEM. l. 8. ναυσίν) ναυσὶ Gr. l. 11. τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου) τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ Gr. l. 12. ἀπὸ Ἰωνίας) ἀπὸ τῆς Ἰωνίας C. HUDS. l. 13. ἀφροστηκότες ἀπὸ βασιλέως) ἀφροστηκότες τοῦ βασιλέως Ar. C. Gr. IDEM. Dan. l. 14. ὑπομείναντες) Aliquis fortasse malit παραμείναντες. HUDS. l. 15. ἐκλιπόντων) ἐπιλιπόντων Ar. C. IDEM. Dan. Gr. sed in hoc emend. κ super π scripto.

Pag. 125. l. 4. καὶ deest Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 7. οἰκίαι) οἰκείαι & μοχ πεπτώκεσαν Caff. l. 9. ἐσκήνησαν) ἐσκήνωσαν Marg. Cam. ἐσκήνουν Ar. C. HUDS. sic & Dan. l. 10. αἰσθόμενοι) αἰσθανόμενοι Mf. Baf. ead. ἦλθον ἐς πρεσβείαν) ἦλθον πρεσβείᾳ Marg. Gr. Cl. probat Steph. HUDS. Reg. & cum annotatione variantis scripturae manu recent. γρ. ἐς πρεσβείαν Caff. l. 11. μήποτ' ἐκείνους) μήτ' ἐκείνους Cl. HUDS. Mf. Baf. μήτε ἐκείνους Reg. Caff. l. 12. μήτε ἄλλον) μήτ' ἄλλον Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Μήδ' ἄλλον Caff. l. 14. πρῶν) πρὶν Marg. Cam. Cl. HUDS. Reg. Caff.

Pag. 126. l. 2. ὄσοις) Ad πολίταις referendum est, nisi legatur ὄσαις. Fr. Port. HUDS. ὄσοις εἰστίκει Mf. Baf. ead. Ξυγκαταβαλεῖν) Ξυγκαταβαλεῖν Ar. C. HUDS. Ξυγκαταβαλεῖν Dan. Ξυγκαθελεῖν Gr. l. 3. τὸ μὲν) τὸν μὲν Gr. l. 5. ἐχυροῦ) ὄχυροῦ Gr. a prima manu, deinde ex ο factum erat ε. l. 7. ἔφασαν ἀναχώρησιν &c.) ἔφασαν ἰκανὴν εἶναι ἀναχώρησιν τε καὶ ἀφορμὴν Reg. Caff. l. 10. πέμψουσιν) πέμπουσιν Baf. ead. ὡς αὐτοὺς) ἐς αὐτοὺς Gr. HUDS. l. 11. ἑαυτὸν δ') ἑαυτὸν δὲ Caff. Gr. l. 12. ὁ deest C. Gr. Ar. HUDS. Dan. l. 14. ἕως ἂν ἰκανὸν τὸ τεῖχος αἴρωσιν) ἕως ἂν τὸ τεῖχος ἰκανὸν αἴρωσιν Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. Mf. Baf.

Pag. 127. l. 7. τὰ ἄλλα) τὰλλα Reg. Caff. Gr. ead. ἐς τὴν) εἰς τὴν Reg. & μοχ προεφασίζετο Caff. l. 14. μὲν abest Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 128. l. 2. ἤδη ὕψος λαμβάνει) ἤδη πέρασ λαμβάνει Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 4. δὲ ἐκεῖνος) δ' ἐκείνους Ar. δ' ἐκεῖνος C. HUDS. l. 5. πέμψαι σφῶν αὐτῶν) σφῶν αὐτῶν πέμψαι Gr. ead. οἵτινες χρηστοὶ) εἵτινες C. HUDS. Οἵτινες πιστοὶ, & inter versus al. χρηστοὶ Gr. l. 6. ἀναγγελοῦσι) ἀπαγγελοῦσι Cl. HUDS. Reg. Caff. & Suidas in

παράγασθαι. l. 10. Ἀβρόνυχός τε) Ἀκρόνιχός τε Reg. Ἀβρόνιχός τε Caff.

Pag. 129. l. 1. οὐν deest Dan. Mox καὶ Θεμιστοκλῆς Caff. l. 3. δὴ deest Reg. l. 4. σφῶν) αὐτῶν Marg. Ar. C. Gr. HUDS. Dan. Mf. Baf. l. 5. ἐν αὐτῇ omitt. Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 6. ἢ om. Cl. HUDS. l. 7. πρὸς διαγιγνώσκοντας) προσδιαγιγνώσκοντας Ald. Flor. Baf. IDEM. Προδιαγιγνώσκοντας Reg. Dan. προδιαγιγνώσκοντας, & ex emendatione superscripta προσδιαγιγνώσκοντας Gr. ead. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Ar. C. Ald. Baf. HUDS. & Caff. l. 8. ξύμφορα) ξυμφέροντα Ar. C. HUDS. Dan. ead. κοινὰ) κοινή malit Steph. nam antithesis videtur talis esse debuisse, ut τὰ σφίσιν αὐτοῖς ξύμφορα opponerentur τοῖς κοινῇ ξυμφόροις. HUDS. l. 9. ἐς om. Cl. IDEM. & Gr. Paulo post ἐμβῆναι, & eadem manu inter versus ἐσβῆναι Reg. l. 10. εἰνευ) ἔξω Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. μετ' ἐκείνων βουλεύεσθαι) μετ' ἐκείνων ἔδει βουλεύεσθαι Thucydidem scripsisse suspicatur Steph. HUDS. ead. ὕστεροι γνώμη φανῆναι) ὕστερον γνώμη δοῦναι, & pro δοῦναι, quod punctis notatum erat, φανῆναι inter versus Gr. l. 12. δοκεῖν) δοκεῖ Marg. Ar. C. Ald. Flor. HUDS. Dan. ead. τὴν ἑαυτῶν πόλιν) τὴν αὐτῶν πόλιν Ar. C. HUDS. τὴν αὐτῶν π. Dan. l. 15. οἶόν τ' εἶναι) οἶόν τε εἶναι Caff.

Pag. 130. l. 2. ξυμμαχεῖν) σχεῖν Reg. a prima manu: recentior emendaverat ξυμμαχεῖν. Σχεῖν fortassis per compendium scriptum fuerat pro συμμαχεῖν. l. 5. δὲ deest Ar. HUDS. l. 7. δὲ om. Gr. IDEM. l. 8. ἐς) εἰς Caff. ead. μάλιστα) ταμάλιστα Marg. Ar. Flor. Baf. τὰ μάλιστα C. Gr. Cl. Ald. HUDS. & Dan. ταμάλιστα Reg. τὰ μάλιστ' Caff. l. 12. οἱ non agnoscunt Ar. C. Gr. HUDS. Dan.

Pag. 131. l. 2. ἕκαστοί ποτε) ἕκαστόν ποτε Marg. HUDS. l. 3. ἐγκατελέγησαν) ἐκκατελέγησαν, & inter versus ab emendatore ἐγκατελέγησαν Gr. l. 5. κινούντες, ἠπείγοντο) ἐκίνουν, ἐπείγοντο Dan. l. 7. ὑπήρκετο δ' αὐτοῦ &c.) Totum hoc (usque ad νομίζων) parenthesi includendum suadet Steph. HUDS. Ὑπήρκετο δὲ αὐτοῦ Gr.

Pag. 132. l. 1. περὶ τὸν Πειραιᾶ) παρὰ τὸν Πειρεᾶ Reg. cum scriptura vulgata rec. manu inter versus scripta. l. 2. τοὺς λίθους ἐπῆγον) ἐπῆγον τοὺς λίθους, & mox χάλιξ Gr. l. 5. μολύβδω) μολίβδω Ar. C. Gr. HUDS. Reg. Caff. ead. δεδεμένοι) συνδεδεμένοι Marg. HUDS. l. 6. ἐβούλετο) ἠβούλετο Marg. IDEM. Vasc. Baf. ἐβούλετο Mf. Baf.

l. 7. ἐπιβολὰς) ἐπιβουλὰς Marg. Cl. non probat Steph. HUDS. Cass. & Reg. sed in hoc postea deletum erat υ. Contra ἐπιβολὰς, & deinde υ super ο posito Gr. ἐπιβουλὰς Vasc. Bas. l. 9. τοὺς δ' ἄλλους) τοὺς δὲ ἄλλους Gr. l. 13. Πειραῖα) Πειρεῖα Reg.

Pag. 133. l. 1. καταβάντας) καταβάντες Gr. Vasc. Bas. Schol. Et sic fuerat in Cass. Corrector fecerat καταβάντας. l. 2. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως) Ἀθηναῖοι μὲν οὕτως Marg. Non multum refert, inquit Stephanus, an Ἀθηναῖοι, an Ἀθῆναι scribas; nam ἐτειχίσθησαν magis cum Ἀθῆναι convenit, at κατεσκευάζοντο magis cum Ἀθηναῖοι. HUDS. l. 3. τὰ ἄλλα) τὰ ἄλλα Gr. l. 11. Verba ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ, sequentis periodi principium esse existimat Stephanus, in qua particulam δὲ post ἦδη (cum eam quidam libri non habeant) expungendam suadet. HUDS. l. 12. ἦδη δὲ καὶ βιαίου) ἦδη δὲ βιαίου Ar. C. Cl. IDEM. Gr. & a prima manu Cass. in quo deinde inter δὲ & βιαίου adscriptum est καὶ. ἦδη βιαίου Reg. ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ δὲ βιαίου ὄντος αὐτοῦ Dan. sine distinctione post ἡγεμονίᾳ. l. 13. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Ald. Flor. Bas. HUDS.

Pag. 134. l. 1. γενέσθαι) γίγνεσθαι C. Gr. Ar. HUDS. Dan. Mf. Bas. l. 4. τὴν γνώμην) τῇ γνώμῃ Marg. Ar. C. & Cod. vet. Steph. HUDS. Mf. Bas. Dan. & a prima manu Gr. sed deinde υ super η additum erat. l. 5. τὰλλα τε) τὰλλά τε Cass. τὰ ἄλλα τε Gr. ead. καταστησόμενοι) καταστησάμενοι Marg. Ald. Flor. Bas. non probat Steph. ita tamen legit Valla, omissa particula τε. HUDS. καταστησάμενοι etiam Reg. & Cass. l. 10. τε αὐτῶ) δὲ αὐτῶ ex emendat. Gr. quod fuerat τε. l. 11. ἔχθει) ἄχθει Ar. C. HUDS.

Pag. 135. l. 2. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 3. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. passim. l. 5. ἐφίεσαν) ἀφίεσαν Ar. C. IDEM. Ἠφίεσαν Cass. ex emendat. manus rec. pro ἀφίεσαν. l. 6. τῆν deest Gr. l. 7. ἐξέπεμψαν) ἔπεμψαν Ar. C. Gr. HUDS. l. 8. οἱ deest Gr. l. 9. ὅπερ) ὡσπερ C. HUDS. ead. ἐνεῖδον) εἶδον Cl. IDEM. l. 14. ἐκόντων τῶν ξυμμάχων non agnoscit Ar. IDEM. Dan.

Pag. 136. l. 2. ἀμύνεσθαι) ἀμύνασθαι Marg. C. Cl. HUDS. Mf. Bas. Reg. & ex emend. pro ἀμύνεσθαι Cass. l. 5. δ' ὀ) δὲ ὀ Gr. l. 6. ταμειῖον τε) ταμείον τε Flor. ταμείον Gr. HUDS. In Gr. est ταμείον, cum ι super ε adscripto, δέ. l. 7. καὶ ξύνοδοι) καὶ αἱ ξύνοδοι Marg. Ar.

C. Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 8. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον C. HUDS. Caff. Gr. l. 10. διαχειρίσει) διαχειρήσει Cl. Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg.

Pag. 137. l. 1. ἐκβολὴν) ἐσβολὴν, & cum emendatione supercripta ἐκβολὴν, Gr. l. 2. ἐκλιπές) ἔλλιπές Marg. atque ita scribendum censet Steph. HUDS. ead. τοῦτο ἦν τὸ χωρίον) τὸ χωρίον τοῦτο ἦν Dionysf. Halicarn. locum citans. IDEM. Τοῦτο τὸ χωρίον Gr. l. 3. ξυνετίθησαν) ξυνετέθησαν Reg. l. 4. ὡσπερ) ὥσπερ Ar. Steph. 1. ὠνπερ Dionysf. Halicarn. HUDS. Δ' ὡσπερ Gr. ex emendat. pro δ' ὡσπερ. l. 8. Στρυμόνι) Στρυμμόνι Reg. l. 11. Δόλοπες) Δάλοπες in Gr. emendatum e Δόλοπες. ead. ἠνδραπόδισαν) ἠνδραποδίσαντο Mf. Baf. l. 12. ὤκισαν) Non dubitat Steph. quin ὤκησαν scribendum sit. HUDS. Sic fuerat in Caff. e quo recens manus fecerat ὤκισαν. ead. αὐτοὶ) αὐτὴν, & eadem manu supra scriptum αὐτοὶ Reg. ead. πρὸς δὲ καὶ Καρυστίους) πρὸς δὲ Καρυστίους Marg. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. πρὸς δὲ Καρυστίους Gr. πρὸς δὲ καὶ Καρ. Mf. Baf.

Pag. 138. l. 1. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ald. Flor. Baf. HUDS. καὶ μεταταῦτα Mf. Baf. l. 4. ἔπειτα δὲ) ἔπειτα δὲ C. Et mox ὦν pro ὡς. IDEM. l. 5. Αἰτίαι δὲ ἄλλαι) αἰτίαι δ' ἄλλαι Gr. l. 6. ἔκδειαι) ἐνδειαι Marg. C. Gr. Ar. HUDS. Mf. Baf. In Gr. supr. scripta est altera lectio. Contra Dan. in textu ἐκδειαι, & supra ἐνδειαι a recent. manu. l. 7. εἴτω) εἴ τι Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. προσάγοντες) προσαγαγόντες Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 10. ἐν deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. ἀπ' οἴκου) Non ἀπ' sed ἀπ' scribi malit Steph. HUDS. ἀποικος Mf. Baf.

Pag. 139. l. 4. ἄποροι) ἀπειροι Mf. Baf. Caff. quod & in Reg. super ἀποροι scripsit rec. manus. l. 11. ἐς διακοσίας) ἐς τὰς διακοσίας Reg. ead. χρόνω δὲ) χρόνω τε Cl. HUDS. Mf. Baf. Caff. l. 12. Θασίους) Θασσίους Reg. l. 13. ἐν τῇ om. Gr. HUDS. Περὶ τῇ ἀντιπέρας Θράκη Dan. περὶ τῶν ἀντιπέρας Θράκη Gr. deinde ἐν ante Θράκη inter versus adscriptum erat. l. 14. Θάσον) Θάσου Reg. Dan.

Pag. 140 l. 2. Στρυμόνα) Στρυμμόνα, & supra Στρυμμόνι Ar. HUDS. Reg. vid. ad pag. 137 l. 8. Mox οἰκήτορας αὐτῶν Reg. Caff. Gr. l. 4. οἰκειοῦντες) οἰκιοῦντες Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 6. προελθόντες) προσελθόντες Ar. C. HUDS. Dan. Paulo post Δραμήσκω Mf. Baf. Δρα-

μίσκω Reg. solemnī permutatione harum literarum. l. 7. Ἰδωνικῆ) Ἰδωνικῆ Ar. HUDS. l. 10. μάχαις) μάχη Ar. C. IDEM. Dan. μάχη Gr. in textu, & supra μάχαις. l. 11. ἐπαμύνειν) ἐπαμύναι Cl. HUDS. Ἐπαμύναι Reg. Caff. Gr. l. 12. ἐς) εἰς C. IDEM.

Pag. 141. l. 1. περιόρων) παροίων Ar. C. Gr. HUDS. Dan. & praeterea Αἰθιῖς Gr. ead. ἐς Ἰθώμην) ἐπ' Ἰθώμην Ar. C. Gr. HUDS. l. 2. δὲ τῶν) δὲ καὶ τῶν Gr. IDEM. l. 3. τότε δουλωθέντων) δουλωθέντων τότε Ar. C. ποτὲ malit Steph. IDEM. Δουλωθέντων τότε Dan. l. 4. Μεσσήνιοι) Μεσσηνιοί, & supra Μεσσηνίων Ar. C. Gr. Cl. passim. HUDS. Reg. Caff. Infuper οἱ καὶ, non ἢ καὶ Gr. ead. οὐν deest Reg. Caff. sed in utroque manu rec. adscriptum. l. 8. ἀποδοῦναι) παραδοῦναι Ar. HUDS. Dan. l. 9. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν C. HUDS. Reg. Caff. l. 13. οἱ δ' ἦλθον) οἱ δὲ ἦλθον Reg. Caff. l. 14. ἐπεκαλέσαντο) ἐκαλέσαντο Gr. HUDS.

Pag. 142. l. 1. τοῖς δὲ, πολιορκίας) τῆς δὲ πολιορκίας Marg. Ar. C. Gr. Cl. HUDS. Reg. Dan. & a correctore Caff. quod fuerat τοῖς δ. π. l. 3. καὶ διαφορὰ) Locum sic vertit Valla, ac si scriptum esset ἀλλὰ διαφορὰ. IDEM. l. 4. στρατείας) στρατιᾶς Reg. l. 8. παραμείνωσιν) παραμείνωσιν Dan. παραμείνωσι Gr. l. 9. νεωτερίσωσι) νεωτεροποιήσωσι Marg. HUDS. Hoc in Reg. adscriptum erat pro scholio. l. 10. δὲ ὅτι) δ' ὅτι Gr. l. 11. ἐγνωσαν deest Reg. l. 13. πεισάμενοι, καὶ οὐκ ἀξιώσαντες) ποιησάμενοι οὐκ ἀξ. Gr.

Pag. 143. l. 1. ἐπὶ τῷ Μήδῳ) ἐν τῷ Μήδῳ Cl. HUDS. l. 5. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. & sic plerumque. l. 7. ἐξίασιν) Ita Steph. 2. non sine auctoritate Codd. Mss. antea legebatur ἐξιάσιν. HUDS. Ἐξίασιν tamen Vasc. & Port. ead. μηδέποτε) μηκέτι Marg. Ar. C. Gr. HUDS. Dan. Αὐτοὶ etiam Gr. pro αὐτῆς. l. 10. προτοῦ) πρὸ τοῦ Reg. Gr. ead. τοῦ Διὸς omittit Gr. HUDS. sed est adscriptum in imo margine. l. 11. Ἰθωμήτα) Ἰθωμήτου C. HUDS. l. 12. κατ' ἔχθος) κατὰ ἔχθος Caff. Gr. & hic quoque τῶν Λακεδ. pro τὸ Λακεδ. l. 13. κατώκισαν) κατώκησαν Bas. HUDS.

Pag. 144. l. 1. Μεγαρῆς) Μεγαρεῖς Ar. C. HUDS. Caff. Gr. l. 6. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Ald. Bas. HUDS. Caff. l. 9. Ἰνάριος) Ἰνάρος Ar. C. HUDS. Ἰνάρος Caff. & infra cap. 110. ead. Ψαμμητίχου) Ψαμμητίχου Cl. Gr. Diodor. Sicul. HUDS. Reg. Caff. ead. βασιλεὺς Λιβύων) Λι-

βύων βασιλεὺς Mf. Baf. l. 10. Μαρείας) Μαρίας Marg. HUDS. l. 11. Αιγύπτου deest Reg. adscriptum manu recentiore. l. 13. γὰρ deest Ar. HUDS. l. 14. αὐτῶν) αὐτῶν Cl. IDEM. Reg. Caff. Gr.

Pag. 145. l. 2. ἀπὸ θαλάσσης) ἀπὸ τῆς θαλάσσης Gr. HUDS. Ἐπὶ θαλάσσης, & ex emendat. manus recentis ἀπὸ θαλάσσης Reg. l. 6. Particulam μὴ non agnoscunt Ar. C. margini tamen aliena manu adscribitur. HUDS. Gr. quoque inter versus scriptam habet. l. 9. Κερκυφαλεία) Κερκυφαλία Ar. C. Gr. HUDS. Dan. l. 10. ναυσὶ deest Mf. Baf. l. 12. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ald. Flor. HUDS. Gr. ead. γίννεται) γίνεται Reg. Caff. Gr.

Pag. 146. l. 5. Γερανίας) Γερανίας Marg. HUDS. l. 7. βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεύσιν, ἐν τε) βοηθεῖν αὐτοῖς ἐν τε Cam. IDEM. Sic Mf. Baf. a prima manu, βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεύσιν, ἐν ex emend. ead. Interpunctionem post Αἰγίνῃ delendam censet Steph. Ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἀπούσης στρ. Cl. Gr. IDEM. Distinctio quoque abest a Caff. & Vasc. Sed in his, ut & in Gr. est ἐν τε, non ἐν τῇ. l. 8. Vocabuli πολλῆς interpretationem non habes apud Vallam: sive quod in suo exemplari illud non legerit, sive quod interpretari oblitus sit. HUDS. l. 9. βοηθῶσιν) φοβηθῶσιν se reperisse monet in marg. scriba Cod. Reg. l. 13. γενομένης ἰσορροπῆ) ἰσορροπῆς γενομένης C. HUDS.

Pag. 147. l. 2. τροπαῖον) τρόπαιον Gr. & sic infra. l. 5. ὡς νικήσαντες) ὡς δῆθεν νικήσαντες Reg. l. 6. ἐκβοήσαντες) ἐκβοηθήσαντες Marg. Ar. C. Cl. probat Steph. HUDS. Caff. Dan. ἐκβοητήσαντες (error scribentis pro ἐκβοηθήσαντες) Mf. Baf. ab emendatore ex ἐκβοήσαντες. l. 7. τὸ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 9. καὶ τι αὐτῶν μέρος) καὶ αὐτῶν τι μέρος Cl. Gr. HUDS. In Gr. est καίτοι αὐτῶν τι μέρος, & sic etiam Reg. l. 11. ἐσέπεσεν) ἐπέπεσεν C. HUDS. ἐπέπεσεν Mf. Baf. a correctore pro ἐσέπεσεν. ead. ἔς του χωρίου) ἔς τι χωρίον Marg. Gr. Cl. Ἐς τοῦ Cl. in marg. IDEM. Ἐς που χωρ. Vasc. l. 13. τε deest Reg.

Pag. 148. l. 1. πάθος μέγα τοῦτο) πάθος τοῦτο μέγα Marg. HUDS. ead. τοῖς omitt. Cl. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 2. ἀπεχώρησεν) ἀπεχώρησαν Reg. l. 5. Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν) οἱ Ἀθηναῖοι Gr. HUDS. Τεῖχη ἐς θάλασσαν Ἀθηναῖοι Mf. Baf. Reg. Caff. l. 6. Φαληρόνδε) Φαληρόν τε Gr. ead. Πειραιᾶ) Πειραιᾶ Reg. Πυραιᾶ Gr. l. 7. ἐς Δωριᾶς) ἐς Δωριᾶς malint Steph. & Ac. Port. ut sit Ἄτ-

τικὴ κρᾶσις. Δωριᾶς Cl. HUDS. Caff. Gr. ead. τὴν Λακεδαιμονίων) τῶν Λακ. Gr. HUDS. l. 8. Βοῖον) Βυὸν Caff. ead. Κυτίνιον) Σκυτίνιον Reg.

Pag. 149. l. 1. Κρισσαίου) Κρισαίου Reg. l. 2. κωλύσειν) κωλύειν Cl. HUDS. Caff. l. 3. ἀσφαλῆς) Ita Gr. ex emendat. supr. scripta, pro ἀσφαλῶς, quod est in textu. l. 5. γὰρ ἢ Γεράνεια) γὰρ ἀεὶ ἢ Γεράνεια Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. καὶ ταύτη) καὶ ταῦτα Mf. Basf. l. 7. περιμείνασι) παραμείνασι Reg. ex emendat. eadem manu supra scripta: περιμείνασι in textu. l. 8. τὸ δέ τι) τὸ δ' ἔτι Gr. l. 10. ἐλπίσαντες δῆμον) ἐλπίσαντες τὸν δῆμον Mf. Basf. a correctore. l. 11. δὲ ἐπ' αὐτοὺς) δ' ἐπ' αὐτοὺς Gr. l. 14. ἔπη) ἔποι Cam. HUDS. Mf. Basf. sed ex emendat. pro ἔπι.

Pag. 150. l. 1. ἐπεστράτευσαν) ἐπεστράτευσον Marg. Ald. Basf. HUDS. ead. καὶ τι) καὶ ται Mf. Basf. Reg. Gr. l. 2. ὑποψία ἦν) Ita Steph. l. 2. & Ae. Port. In reliquis tam impressis, quam manu exaratis deest ἦν. om. etiam Cl. Gr. IDEM. & Mf. Basf. Reg. Caff. Dan. l. 3. μετέστησαν) κατέστησαν Ar. HUDS. l. 6. Λακεδαιμόνιοι) οἱ Λακ. Gr. IDEM. l. 12. τοὺς deest Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 151. l. 1. Articulum τὰ ante ἐαυτῶν non agnoscunt Ar. C. HUDS. Dan. qui & μικρά. ead. ἀπετέλεσαν) ἐπέτελεσαν Gr. Cl. HUDS. Mf. Basf. Reg. Caff. l. 2. οἱ om. Cl. Gr. HUDS. Mf. Basf. Reg. Caff. ead. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα passim fere Ald. Flor. Basf. HUDS. l. 3. τε deest Gr. l. 5. περιέπλευσαν) παρέπλευσαν, & cum emendatione supr. script. περι Gr. ead. Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγούντος) Τολμίδου στρατηγούντος τοῦ Τολμαίου Ar. C. HUDS. Τολμίδου cum α super ou scripto, ut sit Τολμίδα Gr. l. 6. τῶν Λακεδαιμονίων) τὸ Λακ. Gr. HUDS: l. 7. εἶλον, καὶ Σικυωνίους &c.) εἶχον· καὶ Σικυωνίων (& inter versus Σικυωνίους) ἐν ἀποβάσει τῆς μάχης γῆς ἐκρ. Gr. l. 9. Οἱ δὲ ἐν) οἱ δ' ἐν Ar. C. Ald. Flor. Basf. HUDS. Reg. Caff. Gr. Sic. lin. 15 ὡς δ' αὐτῶ Gr. Mox ἔτι ante ἐπέμενον deest Mf. Basf. Caff. Gr. l. 11. οἱ om. Gr. Cl. HUDS. Mf. Basf. Reg. Caff. l. 15. καὶ deest Ar. C. Cam. Cl. Gr. Ald. Flor. HUDS. Reg. Caff. Dan.

Pag. 152. l. 1. προύχῳρει) προχῳρει Ar. C. HUDS. l. 2. τῶν om. Cl. IDEM. ead. πάλιν abest C. IDEM. l. 3. ἀνεκομίσθη) ἐκομίσθη Marg. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. & Μεγάβυζον Caff. Gr. l. 5. τε om. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. & paulo post ἐκράτησεν Caff. l. 8. καὶ μῆνας ἔξ)

καὶ ἕξ μῆνας Ar. C. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. & μέχρι οὗ Caff. l. 13. Οὕτω μὲν τὰ &c.) οὕτω μὲν οὖν τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα διεφθάρη Marg. Praeterea conii-
cit Steph. ex iis, quae a Scholiaste scribuntur, eum duo haec verba ἐν Αἰγύπτῳ ultra ea, quae habemus, legisse ante ἐφθάρη. HUDS. l. 14. πολεμήσαντα) πολεμησάντων malit Steph. ut iungi possit cum Ἑλλήνων. HUDS. l. 15. Διεσώθησαν) ἐσώθησαν Marg. Cl. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 16. βασιλεῖ) βασιλέως Marg. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Βασιλέα Mf. Baf. Caff.

Pag. 153. l. 4. Ἰνάρως δὲ ὁ τῶν Λιβύων) Ἰνάρως δὲ ὁ Λιβύων Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Hic est Inarus ille, cuius fit mentio in Ctesiae fragmentis; licet vitio scriptorum evenit, ut idem Thucydidi Λιβύων βασιλεὺς, Ctesiae Λύδιος ἀνὴρ dicatur. HUDS. Cum ceteris scriptis & edd. consentiunt Caff. & Dan. Sed Λυβίων Gr. Vid. ad cap. 104. l. 7. εἰς Αἴγυπτον) εἰς Αἴγυπτον Reg. l. 8. Participium εἰδότες, ut & sequens pronomen αὐτοῖς, non ad triremes, sed ad eos, qui triremibus vehebantur, figurate referendum censet Ae. Portus. HUDS. ead. γεγενημένων) γεγονότων Marg. C. IDEM. Dan. l. 10. Διέφθειραν τὰς πολλὰς) Διέφθειραν του τὰς πολλὰς Gr. l. 11. τὰ μὲν κατὰ) τὰ μὲν δὴ κατὰ Marg. probat Steph. καὶ τὰ μὲν κατὰ Gr. HUDS. l. 12. στρατείαν) στρατιὰν Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM. Reg. & a recent. manu στρατείαν. ead. τε deest Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. Dan. l. 13. ἐτελεύτησεν) ἐτελεύτησαν C. HUDS.

Pag. 154. l. 1. Ἀθηναίους) Ἀθηναίους Cl. HUDS. l. 2. τοὺς non agnoscunt Ar. C. Cl. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 3. οἱ om. Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Caff. l. 4. Φάρσαλον) Φαρσαλίαν Marg. improbante Steph. HUDS. l. 5. ὄσα) ὄσῃν Ar. C. IDEM. Dan. Sed in eo supr. script. erat ὄσα, & in marg. ἀντὶ ὄσον. l. 8. ἀλλ' ἀπεχώρησαν) ἀλλὰ ἀπεχώρησαν Caff. Gr. & rursus pagina 155 lin. 2 Gr. ead. ἀπρακτοὶ) ἀπρακτον Marg. Ar. quod reiicit Stephanus. HUDS. l. 9. μετὰ δὲ ταῦτα) μετὰ δὴ ταῦτα Ar. IDEM.

Pag. 155. l. 2. οὐ μέντοι εἶλον γε) οὐ μέντοι γε εἶλον Marg. HUDS. l. 4. γίνονται) γίνονται Reg. l. 5. ἔσχον) ἐπέσχον Marg. Ald. Flor. Baf. Ad simplicis expositionem margini primum adscriptum fuisse existimat Steph. HUDS.

*Εσχον Mf. Bas. Reg. Cass. Sed in Reg. & Cass. rec. manu supr. script. ἐπ. In Reg. quoque deest οί. l. 8. ἐς) εἰς Cass. l. 10. Κίτιον) Κίττιον, & paulo post Κιττίου Reg. l. 12. καὶ Κυπρίαις om. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. l. 15. αἱ ἐξ Αἰγύπτου) αἱ deest Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἐλθοῦσαι) διελθοῦσαι Marg. quod ex δὴ & ἐλθοῦσαι factum suspicatur Steph. HUDS.

Pag. 156. l. 2. πόλεμον ἐστράτευσαν) πόλεμον ἐπολέμησαν Ar. HUDS. Dan. l. 6. ἐγγενομένου) ἐγγινομένου Cl. HUDS. l. 8. Χαιρώνειαν) Χαιρώνίαν Ar. C. IDEM. ead. καὶ ἀλλ' ἄττα) καὶ ἄλλα ἄττα Ar. C. IDEM. & Dan. καὶ ἀλλ' ἄττα Cass. l. 11. Τολμίδου) Τολμίδου Reg. l. 12. Χαιρώνειαν) Χερώνειαν Ar. C. HUDS. & Dan. Χειρώνειαν Cass. ead. καὶ ἀνδραποδίσαντες om. Cl. Gr. HUDS. & Reg. A Cass. & haec, & ἀπεχώρουν φυλακὴν καταστήσαντες absunt. recens manus deinde omnia in imo marg. adscripsit. l. 13. δὲ αὐτοῖς) δ' αὐτοῖς Ar. C. HUDS. ead. Κορωνεῖα) Κορωνεῖα. Ar. IDEM.

Pag. 157. l. 1. Βοιωτῶν) Βοιωτοὶ a prima manu Reg. deinde emendatum Βοιωτῶν. l. 2. τῆς αὐτῆς γνώμης) τῆς αὐτῶν γνώμης Reg. l. 9. ἐς αὐτὴν) ἐς ταύτην Cl. HUDS. ἐπ' αὐτὴν Mf. Bas. l. 11. ἐσβάλλειν) ἐσβαλεῖν C. Cl. IDEM. Reg. Cass. l. 14. ἐπαγαγόμενοι) ἐπαγόμενοι Ar. C. HUDS. Mf. Bas. Dan. Gr. sed in hoc emendatum ἐπαγαγόμενοι. Paulo ante ἐφυγον, non ἀπέφυγον Reg.

Pag. 158. l. 1. κατὰ τάχος) κατατάχος passim fere Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 3. ἐς) εἰς Reg. Cass. Gr. & Ἐλευσίαν Gr. Eἰς Εὐβοίαν rursus lin. 6 Reg. ead. Θριῶζε) Scribitur apud Stephanum de Urb. Θριῶζε. HUDS. l. 5. τοπλέον) τὸ πλέον Ar. C. Bas. IDEM. Reg. Cass. Gr. & hic οὐκ ἔτι. ead. προελθόντες) προσελθόντες Cl. HUDS. Sic quoque videtur fuisse in Cass. nam erasum est aliquid inter ο & ε. l. 8. κατεστήσαντο) παρεστήσαντο C. κατέστησαν Dionys. Hal. HUDS. ead. Ἐστιαίας) Forfan Ἐστιαίας scribendum. Ἐστιαεῖς apud Dionys. Halic. IDEM. Ἐστιέας Reg. l. 9. δὲ ἐξοικίσαντες) δ' ἐξοικίσαντες Ar. C. Dionys. Hal. ἐξοικήσαντες Cl. HUDS. l. 10. ἀπὸ Εὐβοίας) ἀπ' Εὐβοίας Ar. C. IDEM. Gr. ead. οὐ deest Ar. C. HUDS. l. 12. Νίσαιαν, &c.) Νίσαιαν, καὶ Πηγὰς, καὶ Τροίηνα, καὶ Ἀχαιῶν Ar. C. Hoc in loco Χαλκίδα pro Ἀχαιῶν Thucydidem scripsisse existimat Palmerius. videbis Annot. Τροίηνα Cl. IDEM. In Reg. Cass. & Dan. idem

est ordo verborum, qui in Ar. & C. Τροίζινα etiam Caff. & Gr. l. 14. Ἀθηναῖοι) οἱ Ἀθην. Gr.

Pag. 159. l. 2. ξυνεπελαμβάνοντο) ξυνεπελάβοντο Ar. C. HUDS. l. 9. ὑπέμειναν) ὑπέμενον Caff. Gr. l. 12. ξυλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους) ξυλλέξαντες ἑπτακοσ. Gr. Reg. Sed in Reg. ἐς additum erat recentiore manu. Ξυλλέξαντες ὡς ἑπτακοσίους Dan. Mox ὑπὸ τὴν νύκτα Reg. l. 15. κλέφαντες) ἐκκλέφαντες Marg. Ar. C. Cam. HUDS. Sic & Dan.

Pag. 160. l. 1. αὐτῶν) αὐτῶν Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. ead. τῶν Ἀθηναίων) τοὺς Ἀθην. Caff. l. 3. παρεσκευάζοντο στρατεύειν) παρεσκευάζοντο μετ' αὐτοῦ στρατεύειν Marg. Ar. C. Cam. quod ex scholio in contextum irrepsisse censet Steph. HUDS. Sic quoque Dan. l. 4. δὲ αὐτοῖς) δ' αὐτοῖς Ar. C. HUDS. Gr. & paulo post Ἀθηναῖοι δ' ὡς; eodemque modo lin. 14 ὕστερον δ' αὐτοῖς Reg. Caff. Gr. l. 8. αἱ δ') Sic Ald. Flor. Baf. αἱ δὲ Ar. C. HUDS. l. 9. περιηγέλλουσαι) παραγγέλλουσαι Gr. l. 11. Τραγία) Στρατιά, & recentiore manu inter versus Τραγία Reg. Στραγία Gr. l. 13. ἔτυχον δὲ) ἔτυχον γάρ Gr. ead. αἱ deest C. HUDS.

Pag. 161. l. 1. εἴκοσι) εἴκοσιν Caff. & pag. sq. lin. 3. ead. ἐς τὴν γῆν om. Gr. Cl. HUDS. Reg. Caff. In Reg. deinde manu recent. adscripta erant. l. 2. τῷ πεζῷ, ἐπολιόρκου) τῷ πεζῷ τάγματι ἐπολ. Caff. l. 6. ἐπ' αὐτοὺς) ἐς αὐτοὺς Gr. ead. καὶ abest Ar. C. HUDS. l. 7. Στησαγόρας) Στασηγόρας Gr. l. 9. ἐπιπεσόντες) ἐπεισπεσόντες Reg. l. 11. ἀνταναγομένας) ἀνταγομένας Cl. HUDS. Sic & Mf. Baf. ἀνταγοαγομένας Caff. l. 12. τεσσαρεσκαίδεκα) τέσσαρας καὶ δέκα Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Consentiant Reg. & Caff.

Pag. 162. l. 1. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Dan. l. 2. Voculam μὲν non agnoscunt Ar. C. nec αἱ ante μετὰ paulo infra. HUDS. Puto αἱ, quod est ante μετὰ Τληπολέμου. Nam & a Dan. qui plerumque cum Ar. & C. consentit, hic μὲν, & ibi αἱ abest. l. 6. ἐνάτῳ) ἐνάτῳ Caff. l. 9. κατὰ χρόνους ταξάμενοι) ταξάμενοι κατὰ χρόνους Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. Si post πρότερον interpungas, videri poterit repetendum ἀπὸ κοινοῦ verbum ξυνέβησαν: sed cum Scholiaste ἦσαν fabaudire malit Steph. HUDS. l. 12. Μετὰ ταῦτα δὲ ἦδη) μετὰ δὲ ταῦτα ἦδη Reg. l. 14. μεταξὺ deest Ar. C. Cl. Gr. Apud Dionys. Halic. hunc locum citant

tem uncis includitur: illudque e vulg. Thucydidis editio-
nibus additum agnoscit Sylburg. HUDS. Abest etiam a Mf.
Baf. Reg. Caff. & Dan.

Pag. 163. l. 2. ἀλλήλους) ἄλλους Dan. ead. καὶ τὸν)
καὶ πρὸς τὸν Dionysf. Halicarn. HUDS. l. 3. τε om. Cl.
Gr. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 5. ἐν οἷς Ἀθηναῖοι) ἐν
οἷς οἱ Ἀθηναῖοι Ar. C. HUDS. & Dionysf. Hal. WASS. ead.
ἐγκρατεστέραν) ἐγκρατεστάτην C. HUDS. l. 6. ἐπὶ de-
est Caff. l. 7. οὔτε) οὐδὲ Gr. l. 8. ἡσύχαζόν τε τοπλέον)
ἡσύχαζόντες τὸ πλεόν Dionysf. Hal. Pro τοπλέον, τὸν πλεόν
habent Ar. C. HUDS. τὸ πλεόν Reg. Caff. Gr. l. 9. προ-
τοῦ) πρὸ τοῦ Dionysf. Halicarn. HUDS. Caff. Gr. & hic
eis τούς. ead. εἰ μὴ ἀναγκάζονται) ἢν μὴ ἀναγκάζονται
Ar. C. HUDS. ἢν etiam Dan. l. 10. πολέμοις) παλεμίοις
Ar. HUDS. Dan. l. 12. καὶ τῆς ξυμμαχίας) καὶ ξυμμα-
χίας Gr. ead. τότε δὲ οὐκέτι) τότε δ' οὐκέτι Gr. l. 13.
ἔδόκει εἶναι) εἶναι ἔδόκει Gr. l. 14. ἀραμμένοις τόνδε τὸν)
ἀραμμένοις δὲ τόνδε τὸν Ar. C. HUDS.

Pag. 164. l. 1. οὖν abest Ar. C. HUDS. l. 2. τε deest
Ar. IDEM. Reg. Gr. sed in hoc deinde adscriptum. l. 5.
κατὰ κράτος) κατακράτος Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS.
Gr. l. 10. Non fecus vertit Valla, quam si legisset τῶν
πρέσβειων τῆς ξυμμαχίας. HUDS. l. 13. γενέσθαι) γί-
γενέσθαι Marg. Ar. C. IDEM. l. 14. πόλεμον) τὸν πύλε-
μον Ar. C. Gr. Cl. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. l. 15.
μὴ προδιασθαρῆ) μὴ διασθαρῆ Ar. C. HUDS. Reg. & a
prima manu Dan. in quo emendatum erat προδιασθαρῆ.
At προσθαρῆ Mf. Baf.

Pag. 165. l. 4. ἔτι deest Ar. C. Cl. HUDS. Mf. Baf.
Dan. l. 5. καὶ ἡμᾶς) καὶ ὑμᾶς Ar. C. HUDS. l. 6. ἐξ
ἴσου) ἐξίσου Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM.
l. 7. ὡσπερ) ὥστε Ar. C. IDEM. l. 10. Mirum, inquit
Stephanus, ni scripserit Thucydidēs τοὺς δὲ κατὰ τὴν με-
σόγειαν: etiam si alioqui saepe subaudienda haec praeposi-
tio relinquatur. IDEM. Ἐν τῇ μεσογείᾳ Dion. Hal. WASS.
Μεσόγαιαν Dan. l. 11. κατακλιμένους) κατακλιμένους Marg.
HUDS. l. 12. κατακομιδὴν) ἀνακομιδὴν Ar. C. IDEM.
Dan. Mox ὄρέων Reg.

Pag. 166. l. 2. πρόειντο) πρόειντο Ar. C. HUDS. Reg.
l. 3. αὐτῶν) αὐτῶν Cl. Gr. Ar. HUDS. Caff. ead. βου-
λευσθαι) βούλεσθαι C. HUDS. l. 5. μὲν om. Gr. IDEM.
Et pro ἔστιν habet ἔστι. l. 9. ἡσύχω) ἡσύχω Cl. Gr.

HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. l. 14. τυχόντα) τυχόντων
Mf. Baf. Caff. Gr.

Pag. 167. l. 1. πλείω) πλέω Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf.
Reg. Caff. ead. & deest Ar. C. Flor. HUDS. Tὰ Stobaeus.
WASS. Abest etiam a Dan. In Reg. deletum erat. ead.
eis) ἐς Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Stob. WASS. Mf. Baf. Caff.
l. 2. αἰσχροῦς) καὶ αἰσχροῦς Gr. HUDS. l. 3. μετ' ἀσφα-
λείας) μετὰ ἀσφαλείας Reg. Caff. l. 4. δέ) τε Gr. l. 6.
ἔταν) ὅτ' ἂν Caff. Vasc. Baf. Sic rursus pag. 168 lin. 6
Caff. & passim. l. 8. κατὰ πολλὰ) καταπολλὰ Ald. Flor.
HUDS. Ita pag. 169 lin. 7 ταπολλὰ Vasc. ead. δὲ ἡμῶς)
δ' ἡμᾶς Gr. ead. ἐπικρατῆσαι) ἐπικρατήσιν Mf. Baf. ex
emendat. l. 11. ἰσχύουσιν) ἰσχύσουσιν Ar. C. HUDS.
ead. ὑπαρχούσης τε ἐκάστοις) ὑπαρχούσης ἐκάστης C.
ὑπαρχούσης ἐκάστοις Ar. IDEM. Ὑπαρχούσης τε ἐκάστης
Dan. l. 12. ἐξαρτυσόμεθα) ἐξαρτυσόμεθα Reg. Gr. l. 13.
Ὀλυμπία) Ὀλυμπιάσι Cl. in Marg. HUDS. l. 14. οἰοί
τ' ἐσμέν) οἰοί τε ἐσμέν Caff. Gr.

Pag. 168. l. 1. Ἀθηναίων ἢ δύναμις) Ἀθηναίων δύναμις
Ar. C. HUDS. Dan. l. 3. τοπλέον) τὸ πλέον Ar. C. Baf.
HUDS. Caff. Gr. l. 6. ἐς τὸ ἴσον) ἐς τὸ ἴσσον Marg. eis
τὸ ἴσον Reg. Caff. Gr. ead. τῆγε) τῆ τε C. HUDS. l. 7.
φύσει ἔχομεν ἀγαθὸν) ἔχομεν φύσει ἀγαθὸν Ar. C. Cam.
IDEM. Reg. Caff. Gr. Dan. l. 8. δ' ἐκείνοι) δὲ ἐκείνοι
Reg. Caff. Gr. & lin. 12 δὲ ἐπὶ Gr. l. 9. χρήματα δ'
ὥστ' ἔχειν) χρήματα δὲ ὥστε ἔχειν Ar. C. HUDS. l. 13.
αὐτοὶ) αὐτοὶ Ald. Flor. Baf. HUDS.

Pag. 169. l. 8. εὐοργήτως) εὐεργήτως Dan. ἀοργήτως
Mf. Baf. l. 9. ὁ δὲ ὀργισθεῖς) ὁ δ' ὀργισθεῖς Ar. C. HUDS.
l. 11. καὶ deest Ar. C. IDEM. Dan. ead. ἡμῶν ἦσαν ἐκά-
στοις) ἦσαν ἡμῶν ἐκάστοις Cam. HUDS. Caff. ἦσαν abest
a Reg. deinde inter versus script. manu recent. Sic quo-
que in Gr. sed inter μὲν & ἡμῶν. l. 12. διαφοραὶ) αἱ δια-
φοραὶ Ar. C. HUDS. l. 13. ἱκανοὶ deest Dan. l. 14. κα-
τὰ ἔθνη) κατὰ τὰ ἔθνη Ar. HUDS.

Pag. 170. l. 1. αὐτοῦς) καὶ τοὺς Ar. HUDS. Dan. l. 3.
δεινόν τω) δεινὸν τὸ Reg. δεινὸν τῷ Gr. ead. ἴστω) ἴστε
Reg. cum ω rec. manu super e posito. l. 5. ἀπὸ μιᾶς)
ὑπὸ μιᾶς Cl. Gr. HUDS. Reg. Dan. Caff. Vasc. Baf. Steph.
2. Port. l. 10. πόλιν) πόλει Marg. Ar. C. Ald. Flor.
Baf. πόλιν Mf. Baf. Omnino τύραννον πόλιν scribendum
esse censet Steph. Sic enim & paulo infra, τὴν καθεστη-

κῦαν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον. Τὴν πόλιν Gr. HUDS. Τῇ πόλει Dan. a correctore, qui *ν* in fine utriusque vocis eraserat. l. 11. τὰδε τριῶν τῶν) Scholiastes locum hunc afferens ad pag. 177, legit τῶνδε τριῶν, nisi a librario (quod suspicatur Stephanus) mendose apud eum scriptus est hic locus. HUDS. τριῶν μεγίστων συμφορῶν Mf. Baf. l. 12. οὐκ om. Cl. HUDS. Mf. Baf. Caff. Gr. & Schol. ad cap. 127. ead. ἢ μαλακίας &c.) ἢ ἀμελείας, ἢ μαλακίας Mf. Baf. l. 13. οὐ γὰρ δὴ πεφευγίτες &c.) Videtur esse hypallage pro οὐ γὰρ δὴ πεφεύγατε τ. ἐ. τ. π. δ. β. κ. κεχωρηκότες Aemil. Port. HUDS. ead. ταῦτα) αὐτὰ Ar. C. IDEM. l. 15. ἢ ἐκ τοῦ πολλοῦς) ἢ Caff. ex emendatione. fuerat ἢ. ἢ Gr.

Pag. 171. l. 4. πάτριον γὰρ &c.) Aut verba illa πάτριον γὰρ ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι, parenthesis includenda; aut totum collocandum hoc modo, περὶ δὲ τῶν ἔπειτα μελλόντων τ. π. β. γ. ἐ. καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔθος (πάτριον γὰρ ἢ. ἐ. τ. π. τ. ἀ. κ.) εἰ ἀρα &c. Steph. HUDS. ead. ἡμῖν) ὑμῖν Caff. l. 7. τῇ περιουσίᾳ &c.) τῇ ἀποουσίᾳ ἀπολ. & ex emendat. τῇ εὐπλουσίᾳ ἀπολ. Gr. HUDS. τῇ ἀπουσίᾳ ἀπολ. Mf. Baf. ead. ἀπολέσθαι) ἀπολέσαι Reg. l. 10. ἀπάσης) πάσης Mf. Baf. Caff. Gr. ead. ξυναγωνισιμένης) ξυναγωνισόμεναι C. HUDS. l. 11. τὰ δὲ, ὠφελείᾳ) τὰ δ' ὠφελείᾳ Ar. C. IDEM. l. 12. ἄς γε) ἄς τε Ar. C. IDEM. l. 14. ἀμυνόμενοι) ἀμυνούμενοι Gr. l. 16. ὑμῖν) ἡμῖν Flor. ὑμῖν Cl. HUDS. ἡμῖν Reg. Gr. & sic credo voluisse scribere Hudsonum e Cl.

Pag. 172. l. 1. κοινῇ τὰδε) τὰδε κοινῇ Mf. Baf. Caff. Gr. l. 2. τὸ) τε Gr. l. 6. τὴν δεεστ Gr. ead. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. l. 7. τοὺς δ') τοὺς δὲ Gr. l. 8. οὐ τολμῶντες) ἀτολμῶντες Marg. Ar. C. Bar. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Sed, si ex duabus vocibus una facienda sit, ἀτολμῶντες malit Steph. quia observavit verba circumflexa ex secunda coniugatione in primam transire. cum huiusmodi compositio supervenit HUDS. Ἀτολμῶντες etiam Dan. οὐ τολμῶντες Mf. Baf. l. 9. ἐπ' ἀνάγκην) ἐς ἀνάγκην Cl. Gr. HUDS. εἰς ἀνάγκην Caff. & sic in Reg. a quo haec aberant, manus recentior adscripserat. l. 11. δὴ δεεστ Ar. C. Bar. Gr. Cl. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. Dan. At est in Mf. Baf. l. 14. μᾶλλον desideratur in Mf. Baf.

Pag. 173. l. 4. τε om. Cl. HUDS. Reg. Caff. l. 5. το-
Thucyd. Vol. I. R

λοιπῶν) τὸ λοιπὸν C. Baf. HUDS. Caff. Gr. l. 6. τοιαῦτα) ταῦτα Caff. ead. μὲν om. Cl. HUDS. Caff. l. 8. γνώμην) γνώμης Marg. HUDS. l. 10. δεδογμένον) δεδογμένου Ar. C. IDEM. Dan. l. 11. ἀδύνατα) ἀδύνατον Gr. ab emendatore superfer.

Pag. 174. l. 4. ὅτιμεγίστη) ὅτι μεγίστη Caff. Gr. Vasc. Baf. & τοῦτο πολεμεῖν Caff. ead. ἑσακούωσι) ἑσακούσωσι Ar. C. HUDS. Caff. Dan. l. 7. τῆς Θεοῦ) τοῦ Θεοῦ Ar. C. HUDS. ead. Ἀθηναῖος, ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης) Ὀλυμπιονίκης ἀνὴρ Ἀθηναῖος Reg. Caff. Gr. Mf. Baf. l. 9. θυγατέρα Θεαγένους Μεγαρέως ἀνδρὸς) Μεγαρέως ἀνδρὸς Θεαγένους θυγατέρα Marg. Cam. Διαγένους pro Θεαγένους habent Ar. C. HUDS. l. 10. Μεγάρων) Μεγαρέων Cl. Gr. IDEM. l. 12. τῆ τοῦ Δίδος) τῆ deest Ar. C. IDEM. Mf. Baf. Gr. Dan. l. 13. τε om. Cl. HUDS. l. 14. ἐπῆλθεν) ἐπῆλθον, & paulo post κατέλαβεν Caff.

Pag. 175. l. 3. ἑαυτῷ τι προσήκειν) ἑαυτῷ προσήκειν Ar. C. HUDS. Dan. l. 5. οὔτε ἐκεῖνος) οὔτ' ἐκεῖνος Gr. l. 6. καὶ non agnoscunt Ar. C. HUDS. l. 7. Μειλιχίου) Μουρυχίου omnino scribendum censet Io. Bapt. Pius. Μειλιχίου Gr. IDEM. l. 8. οὐχ ἱερεῖα &c.) οὐχ ἱερεῖα μόνον, ἀλλὰ καὶ θυμάτα ἐπιχώρια, in vetusto quodam Codice scriptum legisse testatur Giraldus. IDEM. l. 9. γιγνώσκειν) γινώσκειν Ar. C. IDEM. Reg. l. 10. οἱ δ') οἱ δὲ Ar. C. HUDS. Gr. ead. τε om. Cl. Gr. HUDS. Immo non omitit Gr. l. 12. ἐπιγιγνομένου) ἐγγινομένου Ar. C. HUDS. Dan. χρόνου δ' ἐπιγ. Gr. ἐπιγενομένου Mf. Baf. l. 13. προσεδρεία) προσεδρία Dan. ead. οἱ πολλοὶ omitt. Cl. in margine πολλοὶ HUDS.

Pag. 176. l. 1. τε deest Caff. Gr. l. 2. διαγιγνώσκωσι) διαγιγνώσκουσι C. HUDS. διαγιγνώσκουσιν & ex emendatione Gr. διαγινώσκωσι Reg. l. 4. δὲ) τε Gr. l. 6. ὁ deest Gr. ead. αὐτοῦ deest Ar. C. HUDS. Dan. l. 7. καὶ ἀπέθνησκον) καὶ deest Caff. ead. ὑπὸ τοῦ λιμοῦ) ἀπὸ τοῦ λιμοῦ Ar. ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ Flor. HUDS. l. 11. ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν) Haec verba idem ac ἵνα μηδὲν κακὸν ποιήσωσι significare pronuntiat Steph. Ne quid piaculi admitteretur, vertit Acacius. IDEM. l. 12. ἐπὶ τῶν σεμνῶν Θεῶν ἐν τοῖς βωμοῖς) ἐπὶ τῶν σεμνῶν τοῖς βωμοῖς Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 177. l. 5. ἐξέβαλον) ἐξέβαλλον Caff. l. 6. ἔτι ἐστὶν) ἐστὶν ἔτι Mf. Baf. Reg. Caff. Gr. l. 7. ἐλαύνειν ἐκέλευον

δε.) ἐκέλευον ἐλαύνειν τοῖς θεοῖς δῆθεν πρῶτον τιμωροῦντες Marg. Ar. C. atque ita scribendum censet Steph. cum adverbium δῆθεν ad participium τιμωροῦντες tendere constet. Ἐκέλευον ἐλαύνειν δῆθεν &c. Cam. HUDS. Et Cass. Gr. Cum Marg. Ar. & C. consentit Dan. l. 8. δὲ) τε Ar. C. δὴ Marg. Cam. Flor. non probat Steph. Δὲ καὶ Περ. Cl. HUDS. Εἰδότες Περικλέα Gr. l. 9. τὸν) τοῦ Dan. ead. προσεχόμενον) προσερχόμενον Cl. HUDS. Μί. Βαβ. l. 11. προχωρήσειν) προχωρήσειν Marg. Cam. improbat Steph. Προχωρεῖν Ar. C. Cl. Gr. Ald. Βαβ. IDEM. Reg. Cass. Dan.

Pag. 178. l. 1. ἐαυτὸν) ἐαυτῶν Ar. HUDS. ead. τὴν πολιτείαν) τὴν πόλιν Gr. IDEM. l. 5. ἀπὸ Ταινάρου &c.) ἀπὸ Ταινάρου τῶν Εἰλώτων Cass. Intermedia desiderantur, obvio errore scribentium. Sed manus recentior in imo marg. adscripsit. l. 7. τοὺς om. Cl. Gr. HUDS. Μί. Βαβ. Cass. ead. ἰκέτας ἀπαγαγόντες) Post ἰκέτας potius, quam ἀπαγαγόντες interpungendum censet Steph. HUDS. l. 8. διέφθειραν) ἀπέκτειναν Marg. Alicuius illud διέφθειραν exponentis esse arbitratur Steph. IDEM. ead. δι' ἑ) διὸ Cass. l. 9. ἐν Σπάρτῃ) ἐν τῇ Σπάρτῃ Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. καὶ deest Gr. l. 11. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον C. Βαβ. & sic paulo infra. HUDS. Cass. l. 14. οὐκέτι) οὐκ ἔτι & ἰδία δ' αὐτὸς Gr. μὲν οὖν οὐκέτι Μί. Βαβ.

Pag. 179. l. 3. τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βουλόμενος πράσσειν) βουλόμενος τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα πράσσειν Ar. C. βουλόμενος om. Cl. Gr. HUDS. Omittunt etiam Reg. & Cass. Cum Ar. C. consentit Dan. l. 4. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Cass. Gr. l. 5. ἐπεχείρησεν) ἐνεχείρησεν Cl. HUDS. Ἐνεχείρησεν Cass. ἐπεχείρησεν Gr. l. 7. Βυζάντιον γὰρ ἑλὼν) Βυζάντιον δὲ ἑλὼν Ar. HUDS. l. 9. εἶχον δὲ Μῆδοι) εἶχον δὲ καὶ Μῆδοι Dan. l. 13. Ἐρετριέως, ᾧ περ ἐπέτρεψε) Ἐρετριέως ᾧ ἐπέτρ. Cl. Gr. HUDS. Μί. Βαβ. Cass. Ἐρετρέως Dan.

Pag. 180. l. 1. καὶ deest Ar. C. Cl. HUDS. Μί. Βαβ. Reg. Cass. l. 3. τε abest Ar. HUDS. ead. χαρίζεσθαι) χαρίσασθαι Marg. Ar. C. IDEM. ead. ἀποπέμπει) Ad duci non potest Stephanus, ut credat Thucydidem aliter, quam ἀποπέμπω scripsisse: cum sequatur non solum ποιούμαι, sed etiam δοκῶ. IDEM. l. 4. θυγατέρα τε τῆν σὴν) θυγατέρα τε σὴν Cam. IDEM. l. 5. τε non agnoscunt Ar. C. IDEM. l. 9. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Ar. C. IDEM. Cass. l. 11. τε deest Ar. C. Gr. HUDS. Ξέρξης τε ἡσδῆ τῆ ἐπι-

στολή Gr. l. 12. θάλασσαν) θαλάσσης Ar. C. HUDS. Dan. ead. Δασκυλίτιν) Δασκυλείτιν Reg. Δασκυλίτιν Caff. Mox σατραπίαν Reg. Dan. l. 14. παρὰ) περί Bar. Baf. HUDS.

Pag. 181. l. 2. παραγγέλλη) παραγγέλη Gr. l. 4. ὡσπερ εἶρητο) ὡς προεἶρητο Ar. C. HUDS. l. 5. ἀντεγγέγραπτο) ἀντεπεγγέγραπτο Bar. Ar. C. Ald. Flor. Baf. IDEM. ἀντεγγέγραπτο Mf. Baf. l. 7. διέσωσας) ἔσωσας Cl. Gr. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. ead. κείσεται) κείται Cl. κείσεται in marg. HUDS. κείται Reg. l. 8. ἀνάγραπτος) ἀγραπτος Gr. l. 10. μήτ' ἡμέρα) μήτε ἡμέρα Reg. Caff. Gr. l. 13. μετ' Ἀρταβάζου) μετὰ Ἀρταβάζου Ar. C. HUDS. l. 14. θαρσῶν) θάρρων Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 182. l. 2. πρότερον) πρῶτον Ar. C. HUDS. l. 3. Πλαταιάσιν) Πλαταιᾶσιν Reg. Caff. ead. πολλῶ τότε μᾶλλον) Sic Ar. C. Cam. HUDS. Caff. Dan. Gr. l. 4. οὐκ ἐτι ἠδύνατο) οὐκ ἐτι ἐδύνατο Gr. ead. καθεστῶτι) καθεστηκότι Marg. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 8. Περσικὴν) Μηδικὴν Marg. Ald. Flor. Baf. non probat Steph. HUDS. Μηδικὴν etiam Gr. & ita recens manus inter versus scripserat in Caff. l. 9. ἠδύνατο) ἐδύνατο Mf. Baf. l. 10. αὐτὸν) αὐτὸν Caff. Gr. & παρείχεν Caff. l. 12. ὥστε μηδένα δύνασθαι) ὥστε μὴ δύνασθαι Cl. HUDS. Paulo ante eis πάντας Reg. l. 13. οὐχ ἠκιστα) οὐχ ἠκιστα Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Οὐχ ἠκιστα καὶ ξυμμαχία Gr. l. 14. τό, τε πρῶτον) τότε πρῶτον Caff. Gr. & ἀνεκαλέσαντο Caff.

Pag. 183. l. 2. τοδεύτερον) τὸ δεύτερον C. Baf. & sic paulo infra lin. 12, ut & τὸ πρῶτον lin. 13. HUDS. Τὸ δεύτερον utroque loco etiam Caff. Gr. & τὸ πρῶτον infra Caff. l. 4. ὑπ' Ἀθηναίων) ἀπὸ Ἀθηναίων C. HUDS. l. 5. Κολωνᾶς) Κολωνᾶς Cl. IDEM. Κολωνᾶς τὰς Τρωάδας Reg. Caff. ead. ἰδρυθεῖς) ἰδρυθεῖς Marg. Ar. C. HUDS. Dan. l. 6. ἐς) πρὸς Cam. Cl. HUDS. Reg. Caff. Gr. Ἐς in Reg. rec. manu super πρὸς scriptum erat, tanquam scholion. Ἐς τοὺς βαρβάρους αὐτοῖς Dan. l. 11. ὡς deest Ar. C. HUDS. Dan. Paulo ante προσαγορεύειν Dan. l. 12. τὴν διαβολὴν) τὴν παραβολὴν Marg. lectionem supposititiam esse existimat Steph. HUDS. ead. ἐς Σπάρτην) ἐς τὴν Σπάρτην Gr. IDEM.

Pag. 184. l. 1. ἐαυτὸν) αὐτὸν Ar. C. HUDS. Dan. ead. περὶ αὐτῶν) περὶ αὐτὸν Cl. HUDS. Reg. Caff. & Reg. in marg. recenti manu γρ. καὶ περὶ αὐτῶν. l. 3. εἶχεν οὐδὲν

οἱ Σπαρτιάται) εἶχον οἱ Σπαρτιάται οὐδ' ἐν Reg. l. 5. τε deest Reg. τοῦ Dan. l. 8. ἐπετρόπευεν Marg. Cl. Gr. atque ita scribendum censet Steph. HUDS. Reg. Caff. Mf. Baf. ἐπετρόπευσεν ed. Baf. cum cer. l. 11. εἴτι που) εἴ που τι Gr. l. 12. τρίποδα ποτὲ τῶν ἐν) τρίποδά τε τὸν ἐν Reg.

Pag. 185. l. 1. ὄλεσε) ὄλεσα & proximo versu ἀνέθηκα scriptum fuisse putat Steph. HUDS. l. 5. ἐστήσαντο) ἔστησαν τὸ Marg. Ar. C. Cl. IDEM. Reg. Caff. ἔστησαν τὸ Gr. l. 7. τοῦτ' ἐδόκει) τοῦτο ἐδόκει Reg. Caff. ead. καὶ ἐπεὶ γε δὴ ἐν) καὶ ἐπειδὴ ἐν Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Caff. ἐπειδὴ ἐν Reg. ead. καθιστήκει) καθειστήκη Flor. HUDS. l. 8. ἐφαίνετο) ἐβούλετο Marg. IDEM. l. 9. ἐπυθάνοντο) ἐπυθάνετο Dan. ead. δὲ καὶ &c.) δὲ αὐτὸν καὶ εἰς τ. Ἐ. π. τί. καὶ Reg. ead. εἰς) ἐς Ar. C. HUDS. Mf. Baf. Gr. l. 10. δὲ) γὰρ eadem manu inter versus Caff. l. 13. τι-σι deest Ar. HUDS. Dan. l. 14. εἰς αὐτὸν) ἐς αὐτὸν Ar. C. HUDS. ead. τρόπῳ ᾧπερ εἰώθασιν) τρόπῳ ᾧ εἰώθασιν Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 186. l. 2. ἀναμφισβητήτων) ἀμφισβητήτων Gr. l. 6. γίγνεται) γίνεσθαι Ar. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 7. πρὸ ἑαυτοῦ) πρὸ αὐτοῦ Ar. C. HUDS. l. 9. μεταγράψαι τί) τὴ μεταγράψαι Ar. C. IDEM. Mf. Baf. Caff. Dan. Gr. l. 11. τοιοῦτον) τοιοῦτο Caff. ead. αὐτὸν) αὐτὸν Caff. Gr. l. 13. τότε δὴ) Sic Ar. C. Ald. Flor. Baf. τότε οἱ Cl. τότε δὲ οἱ Gr. HUDS. Mf. Baf. & Caff. τότε δὴ etiam Vafcof. & al. post Baf. l. 14. μὲν) ἂν Reg. & supr. eadem manu γρ. μὲν. ead. βουλευθέντες) βουλευθέντες Caff.

Pag. 187. l. 1. ἔτι deest Ar. C. HUDS. Dan. ead. αὐτοῦ Πausανίου) Magis usitate dicitur αὐτοῦ τοῦ Πausανίου Steph. HUDS. l. 3. σκηνησαμένου) σκηνωσάμενου Dan. l. 4. ἐς) εἰς Caff. ead. Particulam ἐντὸς plane supervacaneam esse existimat Steph. & om. Cl. HUDS. l. 5. τὴν πρόφασιν non agnoscit Ar. IDEM. In Dan. quoque desideratur πρόφασιν, sed in marg. annotatum est post ἰκετείας legendum πρόφασιν. l. 7. τᾶλλα) τᾶλλ' Reg. Caff. l. 8. οὐδ' ἐν) οὐδ' ἐν Reg. l. 9. παραβάλλοιτο) παραβάλλοιτο Reg. & προστιμηθεῖν ab emendatore inter versus Gr. ead. δ' ἐν) δὲ ἐν Ar. C. HUDS. Dan. l. 11. τε om. Cl. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 12. οὐκ ἑῶντος ὀργίζεσθαι) οὐκ ἑῶντος λογιζέσθαι Ar. C. HUDS. l. 13. Suspecta Stephano vox ἀναστάσεως. IDEM. Τῆς ante ἀναστάσεως deest Dan. ead.

ὡς deest Ar. C. ut & mox articulus τὰ ante *πρασόμενα*. HUDS. Sic etiam Dan.

Pag. 188. *l.* 3. δ' αὐτὸν) δὲ αὐτὸν, & paulo post *προσόντος ὡς ἰδὲ* Gr. *l.* 4. Verba ἐν τῇ ὁδῷ sequentibus nungit Valla. HUDS. *l.* 8. *προκαταφυγεῖν ἦν*) *προκαταφυγεῖν λέγεται δηλονότι, ἦν* Gr. *ead.* δὲ ἐγγύς) δ' ἐγγύς Ar. C. HUDS. Mox τὸ ante *τέμενος* deest Dan. *l.* 9. *ἐσελθὼν*) *καταφυγὼν* Marg. *εἰσελθὼν* Ar. C. in compositis contra morem Thucyd. saepius *εἰς* pro *ἐς* utuntur. HUDS. *l.* 10. *τοπαραυτικά*) τὸ *παραυτικά* Ar. C. IDEM. Caff. Paulo ante *ἡσύχαζε* Gr. & mox *ὕστερισαν* Dan. *l.* 13. *προκαθεζόμενοι*) *προκαθεζόμενοι* Reg.

Pag. 189. *l.* 1. *αἰσθόμενοι*) *αἰσθόμενοι τε* Cl. HUDS. Reg. Caff. Gr. sed in hoc *τε* adscripserat corrector. *l.* 3. *ἐμέλλησαν*) *ἐμέλισαν* Marg. Cam. & Schol. non tamen probat Steph. Vide Annot. in Schol. HUDS. *Ἐμέλλησαν* Mf. Baf. & cum *ι* paulo recentiore manu super *η* scripto Reg. *l.* 4. *Καιάδαν*) *Κεάδαν* Caff. *ead.* *ἐμβάλλειν εἰώθεισαν*) *εἰώθεισαν ἐμβάλλειν* Cam. *εἰώθασιν* Ar. C. Gr. *εἰώθεσαν* Cl. Cod. vet. Stephani: quam lectionem comprobat Steph. HUDS. *Εἰώθεσαν ἐμβάλλειν* Caff. *εἰώθασιν ἐμβάλλειν* Mf. Baf. Gr. *ἐσβάλλειν εἰώθασιν* Dan. A Reg. abest *εἰώθεισαν*, sed recent. manu inter versus scriptum erat. *l.* 10. *Ἄνθ' ἐνὸς* om. Cl. HUDS. *l.* 14. *Λακεδαιμόνιοι*) *οἱ Λακεδαιμόνιοι* Ar. C. IDEM. Dan.

Pag. 190. *l.* 2. *τῶν περὶ Παισανίαν*) *τῶν Παισανίου* Marg. Lectionem in textu praefert Stephanus, quam & Valla in suo exemplari habuit, ut testatur eius interpretatio. HUDS. *Τῶν περὶ Παισανίαι* Dan. *l.* 3. *ἤξιουν τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτὸν*) *ἤξιουν τε αὐτοὺς κολάζεσθαι αὐτὸν* Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 8. *περιτύχωσιν*) *περιτέτμωσιν* Dan. *l.* 10. *αὐτῶν εὐεργέτης*) Vide Annot. in Schol. HUDS. *l.* 11. *τῶν* om. Cl. Gr. IDEM. Caff. *l.* 13. *καταντικρύ. καὶ διωκόμενος ὑπὸ*) *κατ' ἀντικρύ. διωκόμενος δὲ ὑπὸ* Cam. HUDS. *κατ' ἀντικρύ. καὶ διωκ.* Caff. Gr. Vasc. Baf.

Pag. 191. *l.* 1. *οἱ χωροίη*) *ἡ χωρ.* Cl. Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. *l.* 3. *τὸν Μολοσσῶν*) *τῶν Μολ.* Gr. HUDS. *ead.* *οὐ φίλον*) In hoc cum Thucydide non consentit Corn. Nepos, de quo vide Longolium & Magium. IDEM. *l.* 5. *τὸν παῖδα*) *Filiam eius parvulam arripuisse* dicit Corn. Nepos. IDEM. *l.* 6. *ἐπὶ τῆν ἐστίαν*) *ἐπὶ τῆς ἐστίας* Ar. C. IDEM. & Dan. sed cum emendatione in marg.

ἐπὶ τὴν ἐστίαν. l. 8. αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ) αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ Ar. C. HUDS. l. 10. ἀσθενεστερου) ἀσθενεστερος Gr. ex emendatione. Ἀσθενέστερον Flor. IDEM. l. 12. Praepositio *περὶ* ante *χρείας* videri queat vel deesse, vel omiſſa eſſe, ut quae ſubaudiri poſſet. Aptiorem enim illam huic loco, quam adverbium *ἐνεκα*, cenſet Stephanus. IDEM. *ead.* καὶ οὐκ ἐς τὸ σῶμα σώζεσθαι) Perinde eſt, ac ſi dixiſſet, καὶ οὐ περὶ τῆς τοῦ σώματος ſωτηρίας. Steph. IDEM.

Pag. 192. l. 2. μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ) μετὰ τοῦ αὐτοῦ Gr. HUDS. l. 4. τε om. Cl. IDEM. Reg. Caſſ. Gr. l. 6. ἀλλ' ἀποſτέλλει) ἀλλὰ ἀποſτέλλει Gr. l. 8. ἐπ' Ἰωνίας) ἐπ' Ἰωνίαν Mſ. Baſ. l. 9. καὶ deest Dan. l. 11. ὅστις ἐſτί) ὅς ἐſτι Reg. l. 12. εἰ deest Dan. l. 14. ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεὸς) ἐκ τῆς νεὸς ἐκβῆναι Mſ. Baſ. l. 15. χάριν ἀπομνήſεσθαι ἀξίαν) χάριν μνημονεύſαντα ἀποδοῦναι ἀξίαν Gr. HUDS.

Pag. 193. l. 1. ποιεῖται) ποιεῖ τε Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. Gr. l. 4. αὐτῷ ὕſτερον) ὕſτερον αὐτῷ Gr. l. 6. ὑπεξέκειτο) ὑπερεξέκειτο Gr. l. 7. ἐſπῆμπει) ἐῖſπέμπει Reg. Caſſ. Gr. *ead.* εἰς βασιλέα) πρὸς βασιλέα Marg. Ar. C. HUDS. Dan. ὡς βασιλέα Reg. & Mſ. Baſ. in marg. l. 8. δ' ἢ γραφῇ) δὲ ἢ γραφῇ Caſſ. Gr. l. 10. Ἑλλήνων) τῶν Ἑλλήνων Gr. HUDS. l. 11. πολὺ δ' ἔτι) πολὺ δὲ τε Ar. C. IDEM. l. 13. ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ) ἐκείνῳ δὲ ἐπὶ κινδύνῳ, & ab emendatore ἐν ἐπὶ κινδύνῳ Gr. *ead.* ἐγίνετο) ἐγένετο Gr. HUDS. & ex emendatione ſupra ſcripta ἐγίνετο. l. 14. γράφας τὴν τε ἐκ Σαλαμῖνος) Corn. Nepos (qui Thucydidem paſſim tranſtulit, & hanc epiſto- lam prope ad verbum vertit) γράφας pro ἔγραφα acce- piſſe, & mox προſεποιίſα, non προſεποιίſατο legiſſe vi- detur. HUDS. Γράφας τὴν ἐκ Σαλαμῖνος Reg. Caſſ. Gr.

Pag. 194. l. 2. οὐ διάλυſιν) Ita hic dicit τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυſιν, ut alibi κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοſιν. Steph. HUDS. l. 5. Pronomen αὐτὸς aut non legit Valla, aut velut ſupervacaneum contemiſit: cum tamen contra magnam emphaſin habeat, & perinde ſit, ac ſi diceretur, *ipſemet*, non autem *per interpretem*. Steph. HUDS. l. 6. ἦκω) ἦκων Gr. l. 7. λέγεται) In Reg. paulo recentiore manu inter verſus ſcriptum eſt γρ. ἦκουſεν. l. 8. ἐκέλευſε ποιεῖν οὕτως) ἐκέλευε ποιεῖν οὕτω Reg. Caſſ. ἐκέλευε Mſ. Baſ. οὕτω etiam Gr. l. 9. γλώττιſς) γλώτ- τῆς Ar. C. HUDS. Dan. τῆς Περſίδος γλώττιſς Cl. HUDS.

Cass. Gr. l. 11. δὲ abest Dan. ead. γίγνεται) γίνεται
Reg. l. 12. οὐδείς πω Ἑλλήνων) οὐδείς τῶν Ἑλλ. Gr.

Pag. 195. l. 1. αὐτῶ) αὐτὸ scribendum, aut ἐκεῖνο, vel αὐτὸ cum δουλώσειν subaudiendum esse existimat Steph.
HUDS. l. 4. Totum ab ἐς αὐτὸ usque ad ἐς αὐτὴν omit-
tunt Codd. Ar. C. proclivi admodum errore ex vocum si-
militudine orto: quod norunt, quibus cum veteribus mem-
branis & typographis res est. HUDS. l. 6. τῶν τε παρα-
χρῆμα) τῶν μὲν παρόντων &c. & mox τῶν δὲ μελλόντων
ἐπὶ πλεῖστον &c. & paulo infra τὸ ἀμεινον καὶ τὸ χεῖρον
&c. legit Cicero, locum hunc Thucydidis afferens in Ep.
8 lib. 10 ad Attic. IDEM. l. 7. ἐπιπλεῖστον) ἐπὶ πλεῖστον
Cass. l. 9. ἔχοι) ἔχει Dan. Gr. sed in hoc inter versus
emendatum ἔχοι. ead. ὦν δὲ ἄπειρος) ὦν δ' ἄπειρος Ar.
C. HUDS. Reg. Cass. ead. εἶη) ἐπικρίναι pro εἶη, κρίναι
habet Stephanus in sua Dionysii Halicarnassei editione.
HUDS. l. 11. μάλιστα non agnoscit Dionys. Halicarn. lo-
cum hunc citans. HUDS.

Pag. 196. l. 5. προσέφερε) προσέφερον Cass. l. 8. οἱ προσ-
ήκοντες οἰκαδε) ὑπὸ τῶν προσηκόντων οἰκαδε forsan scri-
bendum. Ae. Port. Si vulgatam lectionem sequaris, ver-
tes: *Ipsius autem propinqui ferunt ipsius ossa domum, ipsius ius-
su, reportata.* Sed altera lectio ad veritatem propius acce-
dere, & longe melior videtur esse. Idem. HUDS. l. 10.
ὡς om. Gr. IDEM. l. 11. φεύγοντος) φυγόντος Marg. Ar.
C. IDEM. Dan. φυγόντος cum a supra o scripto Gr. l. 15.
δὲ ἐπὶ) δ' ἐπὶ Reg. Cass.

Pag. 197. l. 2. παρ' Ἀθηναίους) παρὰ Ἀθηναίους Ar. C.
HUDS. Reg. Cass. l. 6. γενέσθαι) γίγνεσθαι Ar. C. HUDS.
Reg. Cass. Dan. & ex emendat. Gr. l. 8 μηδὲ) μὴ δὲ
Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. ead. οἱ δ' Ἀθηναῖοι) οἱ δὲ
Ἀθηναῖοι Reg. Cass. Gr. l. 9. τᾶλλα) τὰ ἄλλα Ar. C.
HUDS. Reg. ead. τὸ δεεστ Ar. C. HUDS. l. 10. ἐπ' ἐρ-
γασίαν) Non dubitabant Steph. & Ae. Portus, quin ἐπερ-
γασίαν coniuncte scribere oporteat: vel ea de causa, quod
vox ἐπικαλοῦντες constructionem hanc non admittat. IDEM.
Ἐπεργασίαν est in Cass. & Gr. Sed in Gr. non legitur τοῖς
ante Μεγαρεῦσι, ut in Appendice Variarum lectionum Hud-
soni scriptum est. l. 11. ἀρίστου) ἀρίστου Ar. C. HUDS.
Dan. & in marg. ἀρίστου. l. 13. Μεμισίπτου καὶ Ἀγης-
άνδρου) Μεμισίπτου καὶ Ἀγισάνδρου Gr.

Pag. 198. l. 2. τὴν om. Gr. HUDS. Dan. ead. εἰρήνην

εἶναι) εἰρήνην ἄγειν εἶναι Gr. *ead.* εἶν δ' ἂν εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφῆτε) εἶν δ' ἂν, ἦν τοῦς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφῆτε Ar. C. ἀφῆτε etiam Cl. HUDS. ἦν pro εἰ Dan. & ἀφῆτε Reg. Cass. & ex emend. Gr. l. 5. ἀποκρίνεσθαι) ἀποκρίνασθαι Ar. C. Cl. HUDS. Cass. l. 6. παριόντες) παρόντες Ar. C. HUDS. Gr. sed emendatum παριόντες *ead.* πολλοὶ) πολλὰ Cass. l. 8. καθελεῖν) καθελεῖν τὸν πόλεμον Gr. HUDS. & paulo ante τῆς εἰρήνης Gr. l. 9. Περικλῆς) ὁ Περικλῆς Ar. C. HUDS. Dan. l. 10. πράσσειν) πράττειν Gr. l. 11. τοιάδε) τάδε Ar. C. HUDS. Dan. l. 14. ὄργῃ) ἔργῃ Dan. manu recent. in marg.

Pag. 199. l. 3. δόξασιν, ἦν ἄρα τι καὶ σφαλόμεθα) δοξάσασιν, ἦν ἄ. τ. κ. σφαλλώμεθα Gr. σφαλλόμεθα etiam Cass. l. 4. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. Ald. Flor. Bas. Post particulam μηδὲ tutius fuerit interpungere; cum feratur non ad κατορθοῦντας, sed ad μεταποιεῖσθαι Steph. HUDS. Μὴ δὲ Cass. l. 8. παραλόγως) παρὰ λόγον Gr. Cl. HUDS. Mf. Bas. Reg. Cass. in Gr. est ex emendatione, prima manus scripserat παράλογον. l. 9. δὲ πρότερον) δὲ καὶ πρότερον Gr. l. 10. οὐχ ἥκιστα) Sic Ald. Flor. Bas. HUDS. *ead.* διαφόρων) διαφορῶν Marg. Ar. C. Cl. IDEM. Reg. Cass. l. 12. πω om. Gr. HUDS. l. 14. λόγοις τὰ ἐγκλίματα) λόγοις τε ἐγκλ. Dan.

Pag. 200. l. 1. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. passim. οὐκ absque ἔτε Mf. Bas. *ead.* αἰτιώμενοι πάρεσι) αἰτιώμενοι ἤκουσι Ar. C. HUDS. Dan. l. 3. Ante Μεγαρέων praep. περὶ vel κατὰ intelligenda relinquitur. Steph. HUDS. l. 5. ὑμῶν δὲ) ὑμῶν μὲν Ar. IDEM. l. 8. γίγνεσθαι τὸν πόλεμον) γίνεσθαι πόλεμον Gr. *ead.* μηδ') μὴ δὲ Ar. C. μὴδ' Ald. Flor. Bas. HUDS. l. 9. ὑπολίπησθε) ὑπολείπεσθε Ar. ὑπολείπεσθαι C. IDEM. Ὑπολείπεσθε, & alia manu inter versus ὑπολείπησθε Dan. l. 10. βραχὺ τοῦτο) βραχὺ τι τοῦτο Ar. C. Cl. HUDS. Cass. Dan. l. 12. ὑπακούσαντες) ὑπακούσαντες Marg. Ar. C. Sed si quis ita legat, particulam ἂν praefigat necesse est: ut ὑπακούσαντες ea adiuncta futuro ὑπακούσαντες possit ἰσοδυναμεῖν. Steph. HUDS. Ὑπακούσαντες Reg. Cass. Gr. Dan. Sed Cass. ex emendatione. fuerat ὑπακούσαντες. l. 13. καταστήσητε) καταστήσατε Mf. Bas. Reg. καταστήσετε Cass. Gr.

Pag. 201. l. 1. δὴ) δὲ Gr. l. 2. βλαβῆναι) βλαβηθῆναι Ar. HUDS. *ead.* πολεμήσομεν) πολεμήσομεν Reg. *ead.* ὥσπερ ἔμοιγε) ὡς ἐμοὶ Cl. HUDS. Reg. Cass. l. 4. εἶξον.

τες) εἴξαντες Mf. Baf. ead. μηδὲ) μὴ δὲ Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. l. 6. ἢ deest Cl. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. l. 7. καὶ τῶν ἑκατέροις addita erant Reg. manu recenti. l. 9. καθ' ἕκαστον) καθέκαστον C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. ead. αὐτουργοὶ τε γὰρ εἰσι) αὐτουργοὶ δὲ εἰσὶ Gr. HUDS. emendatum erat in Gr. τε. l. 10. οὔτε ἐν κοινῷ) οὔτ' ἐν κοινῷ Dan. ead. ἐστὶν) εἰσὶν Gr. l. 12. βραχέως) βραχέας scribendum purat Steph. ut hoc βραχέας πολέμου illis χρονίοις opponi dicamus. HUDS. l. 15. αὐτῶν) αὐτῶν Caff. Gr.

Pag. 202. l. 2. ἐσφοραὶ) εἰσφοραὶ Caff. Gr. l. 4. τὸ μὲν, πιστὸν ἔχοντες &c.) Hic locus ita exponendus: τὸ μὲν (scil. τὰ ἑαυτῶν σώματα) πιστὸν ἔχοντες (πιστεύοντες) ἐκ τῶν τοῦ πολέμου κινδύνων ἂν περιγενέσθαι (σωθήσεσθαι) τὸ δὲ, (ταῦτα δὲ τὰ αὐτῶν χρήματα) οὐ βέβαιον, μὴ οὐ προαναλώσειν, (βεβαίως πιστεύοντες αὐτοὺς ταῦτα πρὸ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς ἀναλώσειν, vel ταῦτα ὑφ' ἑαυτῶν ἀναλωθήσεσθαι, &c.) nam kainoprepōs iam plures negationes (ut alibi faepe apud hunc auctorem) non negandi, sed affirmandi maiorem vim habent. Ae. Portus. HUDS. l. 7. μὲν deest Dan. l. 8. οἱ deest Bar. HUDS. l. 10. ὅταν) ὅτ' ἂν Caff. passim. l. 11. πάντες τε ἰσόφηφοι) πάντες ἰσόφηφοι Bar. πάντες δὲ ἰσόφηφοι C. HUDS. l. 12. οὐχ) οὐχὶ Gr. ead. ἐφ' ἑαυτὸν) ὑφ' ἑαυτῶν Ar. C. ἐφ' ἑαυτῶν Gr. HUDS. l. 13. σπεύδη) σπεύδει & eadem manu ei supr. η script. Reg. σπεύδει Caff.

Pag. 203. l. 1. ἐν βραχεῖ μὲν) Aliquid deesse suspicabatur Steph. quomodo autem explendum, in quodam schediastate fuisse declaravit. HUDS. Ἐν βραχὺ μὲν Caff. l. 2. πλείονι) πλέονι Mf. Baf. Reg. Caff. l. 3. παρὰ) περὶ Reg. ead. μέλειν) μέλλειν Gr. l. 4. αὐτῷ non agnoscit Bar. HUDS. l. 5. ἰδίᾳ) ἰδίῳ Gr. l. 11. παρασκευάσασθαι) κατασκευάσασθαι Marg. Ar. C. HUDS. Dan. In Reg. quoque corrector super παρα scripserat κατα. Παρασκευάζεσθαι, &c. cum emendatione inter versus παρασκευάσασθαι Gr. l. 12. δὴ ἐν) δὴ καὶ ἐν Gr. HUDS.

Pag. 204. l. 2. γε om. Cl. HUDS. l. 3. καὶ deest Caff. ead. εἰς) εἰς Dan. Gr. l. 5. ἔχομεν τοῦ κατὰ γῆν) ἔχομεν τὰ κατὰ γῆν Mf. Baf. l. 8. αὐτὸ deest Baf. HUDS. l. 9. ἀπὸ) ἐπὶ Ar. C. IDEM. ead. πω non agnoscunt Ar. C. IDEM. Reg. Dan. l. 11. ναυσὶν) ναυσὶ Gr. mox ἐφορμῆσθαι & in marg. manu rec. ἐφορμῆσθαι Reg. l. 13.

καὶς deest Reg. Cass. l. 14. ἡσυχάζουσι) ἡσυχάζουσι Reg. l. 15. ἀξυνετώτεροι ἔσονται, καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὕμνηρότεροι) ἀξυνετώτεροι, καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὕμνηρότεροι ἔσονται Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 205. l. 2. ὅταν τύχη, ἐκ παρέργου) ὅταν τύχη, καὶ ἐκ παρέργου omnino scribendum censet Stephanus. HUDS. l. 3. ἐκείνω) ἐκείνου, inter versus rec. manu Reg. l. 4. ἄλλο γίγνεσθαι) ἄλλο τι γίγνεσθαι Dan. ἄλλο γίνεσθαι Reg. Cass. l. 5. κινήσαντες) νικήσαντες Reg. Dan. Sed in utroque inter versus emendat. κινήσαντες. In Cass. depravata scriptura in marg. notatur, γρ. νικήσαντες ead. Ὀλυμπιάσιν) Ὀλυμπιάσιν Cass. l. 6. περιῶντο) Ita emendat. in Gr. e περιῶνται. l. 11. ἢ πᾶσα) ἢ ἅπαντα Ar. C. HUDS. Dan. ead. ἄλλη deest Ms. Bas. l. 12. αὐτοῦ) αὐτοῦ Cl. HUDS. Cass. Gr.

Pag. 206. l. 1. τὰ μὲν Πελοποννησίων) τὰ μὲν περὶ Πελοπ. Cass. Dan. & ἔμοιγε καὶ παραπλήσια τοιαῦτα Cass. l. 3. ὧν παρ' ἐκείνους) ὧν παρ' ἐκείνους Gr. Particula παρ' deest in Ar. C. & uncis includitur in ed. Steph. puto, quod in eius exemplaribus non exstaret. HUDS. Παρ' abest etiam a Reg. Cass. Dan. Ms. Bas. l. 5. τὴν ante χώραν deest Ar. C. HUDS. Ἦν τε ἐπὶ χώραν Dan. ead. πεζῆ) πεζοὶ Ar. C. Cl. HUDS. l. 7. τε deest Reg. Cass. ead. τί non habet Dan. l. 10. θαλάσσης) θαλάττης Ar. C. Gr. HUDS. Dan. ead. εἰ γὰρ) εἰ μὲν γὰρ Cl. HUDS. Cass. l. 14. Πελοποννησίαις) Πελοποννησίου C. Ald. Bas. HUDS. Gr. & a prima manu Cass. in quo corrector abrafā parte literae υ deinde fecerat Πελοποννησίοις. ead. ὀργισθέντας) ὀργισθεῖσι Cl. in marg. HUDS.

Pag. 207. l. 1. πλείοσι) πλέοσι Dan. ead. τε om. Cl. HUDS. Gr. l. 4. μὴ ἱκανῶν ἡμῶν ὄντων) μὴ ἱκανῶν ὄντων ἡμῶν Ar. μὴ οὐχ ἱκανῶν Cl. HUDS. l. 5. τὴν τε ὀλόφουρσιν) τὴν τε γὰρ ὀλοφ. Reg. l. 7. ταῦτα κτῶνται) τὰδε κτῶνται Ar. C. HUDS. Dan. ead. καὶ εἰ ὤμην &c.) Non male fortasse & ita interpungeretur, καὶ εἰ ὤμην πείσειν ὑμᾶς, αὐτοὺς ἂν ἐξελεθόντας &c. Steph. HUDS. Πείσειν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξελεθ. Gr. l. 8. αὐτὰ) αὐτὴν Ar. HUDS. l. 15. ἀλλ' ἐκεῖνα) ἀλλὰ ἐκεῖνα Gr.

Pag. 208. l. 2. τούτοις) Scribi etiam possit τούτους, ut referatur ad ἀποπέμφωμεν: alioqui cum hoc verbo subaudiendus hic accusativus fuerit. Steph. HUDS. l. 3. χρήσασθαι) χρήσασθαι Ar. C. IDEM. Dan. Paulo ante ἀγοραῖς

Gr. *l.* 4. μήτε ἡμῶν defunt Caff. manus recent. in marg. scripsit. *l.* 5. κωλύει) κωλύειν Ar. C. κωλύει legit Dion. Hal. sed non adiiciens voculam ἐν. vult autem κωλύει pro κωλύεται dictum esse. Steph. HUDS. *l.* 6. τὰς δὲ πόλεις) τὰς τε πόλεις Mf. Bas. Reg. Caff. Gr. *l.* 7. εἰ καὶ) εἰ δὲ καὶ Dan. *l.* 8. ταῖς ἑαυτῶν) ταῖς αὐτῶν Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. *l.* 10. ἀλλὰ αὐτοῖς) ἀλλ' αὐτοῖς Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. δοῦναι) ἀποδοῦναι Marg. HUDS.

Pag. 209. *l.* 1. ἐγκεισομένους) ἐγκεισομένη, & alia manu supra emendatum μένους Dan. *l.* 3. περιγίγνονται) περιγίνονται Ar. C. HUDS. Gr. *l.* 5. ἐκλείποντες) ἐκλιπόντες Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Dan. *ead.* γνώμη τε πλείονι) γνώμη δὲ πλείονι Bas. πλέον. Ar. C. HUDS. *l.* 6. μείζονι) μείζον Ar. IDEM. Μοχ ἢ δυνάμει desiderantur in Gr. manus alia deinde inter τόλμη & μείζονι adscripsit. *l.* 8. παντὶ τρόπῳ) τρόπῳ παντὶ Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. οἱ δ' Ἀθηναῖοι) οἱ δὲ Ἀθην. Reg. Caff. Gr. *l.* 13. τε deest Ar. C. om. etiam Cl. ut & lin. 14. HUDS. abest quoque hic a Dan. & Gr. *l.* 14. καὶ ἕκαστά τε) καθέκαστά τε Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Caff.

Pag. 210. *l.* 2. τὰς deest Gr. *l.* 4. ἐπ' οἴκου) pro ἐπ' οἶκον Attica constructione, quae Thucydidi familiaris: de qua vide Stephani Appendicem ad scripta de Dial. Att. p. 123. HUDS. *l.* 5. δὲ) δὴ malit Steph. quod haec conclusioni apta videatur, & ab ipso etiam Thucydide alicubi huic rei adhibeatur. IDEM. *l.* 7. δὲ ὅμως) δ' ὅμως, & μοχ ἀνυπόπτως δ' οὐ. Gr.

ANNOTATIONES

IN LIBRUM I.

Pag. 3. ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΟΛΟΡΟΥ) In sequentibus libris; ΤΟΥ ΟΛΟΡΟΥ. Sic tamen, ut hic articulus iungatur cum alio, qui subauditur, genitivo, videlicet *υίου*, id est, filii; perinde ac si diceretur, *τοῦ υίου τοῦ Ὀλόρου*. Quoniam autem quaeri a multis video, an huiusmodi locis adhibere articulum necesse sit, tanquam sermonis Graeci lege id a nobis fieri iubente, ac diversas quorundam locorum interpretationes ex diversa de hac re opinione ortas esse comperio: non pigebit, sumta hinc occasione, quae in utramque posse partem afferri videntur, proponere: atque his meam sententiam (qualiscunque ea momenti futura sit) adiicere. Primum igitur ad ipsius Thucydidis nomen ut veniam, articulo praefixo *Θουκυδίδη τὸν Ὀλόρου* se nominat lib. 4, cap. 104: *Ἐπὶ τὸν ἕτερον στρατηγὸν τὸν ἐπὶ Θράκης, Θουκυδίδη τὸν Ὀλόρου, ὃς τάδε ξυνέγραψεν*. Deinde passim, ubi filii nomine posito nomen patris addit, intervenit articulus. Ita enim *Πλειστοάναξ ὁ Πausανίου*, & *Νικίας ὁ Νικηράτου*, & *Λίχας ὁ Ἀρχησιλάου*, item *Καλλίγειςτος ὁ Λαοφώντος*, καὶ *Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρου*, apud eum leguntur: & in genitivo itidem *Πλειστοάνακτος τοῦ Πausανίου*, item *Ἄγνωτος τοῦ Νικίου*. Eodemque modo in accusandi casu, *Πλειστοάνακτα τὸν Πausανίου*, & *Σοφοκλέα τὸν Σωστρατίδου*, *Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους*, aliaque quamplurima interiecto articulo legimus.

Verum duo sunt, quae his posse opponi video: unum est, in Anthologia Gr. epigrammatum exstare hunc pentameterum:

Θουκυδίδη Ὀλόρου, Κεκροπίδη τὸ γένος.

nec non versum hunc eius sepulcro inscriptum fuisse dici:

Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.

Alterum, in aliquibus huius ipsius historici locis non interponi istum articulum: nam lib. 1, cap. 24 legimus, Φάλιος Ἐρατοκλείδου. Quin etiam lib. 4, cap. 119, ubi quorundam Lacedaemoniorum, Corinthiorum, Athenien-
 tium, & aliorum nomina ponuntur, nusquam interiici eum videmus. At ego, ad illos quidem verius quod attinet, carmen quasdam ellipses sibi permittere dixerim, & in eo excusari, quae haud pariter in soluta oratione locum haberent: in illo autem lib. 1, cap. 24 loco, Φάλιος Ἐρατοκλείδου, & in quibusdam aliis suspecta nobis librarii fides esse potest. Verum de eadem articuli omissione cum tot nominibus, quae lib. 4, cap. 119 habet, quid respondendum erit? An quia, cum tam multa nomina simul ponerentur, si, quot illa erant, toties interiectus articulus fuisset, aures offensurus videbatur? Vereor certe, ne cui parum fide digna haec responsio videatur: atque ut hic quoque fides librarii in dubium vocetur, facit Aristophanis Scholiastes, qui eum locum afferens (sed mendose magna ex parte scriptum) articulum quibusdam genitivis praefigit.

Verumtamen si ἀδιαφόρως positum illum aut omissum fuisse quis contendat, cum aliorum, tum vero Dionysii Halicarnassei auctoritate se defendet, apud quem legimus in historiae titulo, ante prooemium, Διονυσίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀλικαρνασσεύς: nec non in fine prooemii, ὁ δὲ συντάξας αὐτὴν, εἰμὶ Διονύσιος Ἀλεξάνδρου Ἀλικαρνασσεύς. Utrobique enim ante patris nomen omissum esse articulum videmus: quin etiam, cum illic sit τοῦ Ἀλικαρνασσεύς, hic tamen non esse itidem ὁ Ἀλικαρνασσεύς, sed non minus ante hunc nominativum, quam ante illum genitivum, orationem articulo carere.

Ut autem nunc tandem, quod sentio de huius articuli usu, dicam, Graeci sermonis leges poscere opinor, ut locis huiusmodi articulus adhibeatur, cum quo nomen, quod ἐλλείπει, & subaudiendum a nobis est, iungatur: atque adeo, qui nobis illius ἐλλείψεως index relinquatur. Sed enim ut alia pleraque sunt, in quibus sermonis legem interdum non servari scimus, ita hic non servatam semper fuisse: sic tamen, ut illa omissio plerumque non ipsorum auctorum, sed librariorum, esse videatur. Quin etiam hoc addo, simile hoc vero esse, illos hanc omissionem potius ubi patris & filii nomina in diverso casu ponuntur,

quam ubi in eodem, sibi permisisse: quod magis illic, quam hic, evidens esse posset. Nam cum, exempli gratia, Διονύσιος Ἀλεξάνδρου dico, quoniam patris nomen in alio casu, quam filii nomen ponitur, unum statim ab altero discernitur, & ista casuum diversitas defectum articuli quodammodo supplet: nec potest hic oriri eiusmodi error, qualis cum utrumque eodem in casu, genitivo videlicet, positum est: ut videlicet nomini filii adiecto patris nomine, haec deinde tanquam diversarum personarum nomina separentur. Cuius erroris exempla ex Scholiaste Aristophanis mihi suppeterent, si diutius huic sermoni immorari statuissem.

Sed hoc quid esse dicemus, quod cum Διονυσίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀλικαρνασσεύς, cum articulo ante eam, quae a patria sumitur, appellationem legerimus, postea Διονύσιος Ἀλεξάνδρου Ἀλικαρνασσεύς omisso eo legimus? omissumne librarii negligentia articulum esse dicemus? Videndum, ne potius dicendum sit, ipsummet Dionysium hic articulum praefigere neglexisse, tanquam diversitate casuum defectum articuli (ut modo loquebar) supplete: quamvis alioqui non idem hic, qui illic, articuli sit usus. Si enim, ut scriptum est Διονυσίου Ἀλεξάνδρου, τοῦ Ἀλικαρνασσεύς, ita etiam scriberemus Διονύσιος Ἀλεξάνδρου, ὁ Ἀλικαρνασσεύς, articulus utrobique non filii nomen a patris nomine, sed ab utriusque nomine appellationem a patria sumtam (quae minime nomen est) distingueret. ΣΤΕΡΗ.

ead. ΟΛΟΡΟΥ) Scio quosdam ΟΡΟΛΟΥ scribendum censuisse: sed cum non aliunde, quam ex alicuius veteris libri auctoritate hoc attulisse credibile sit, illis non solum aliorum, & quidem pariter veterum auctoritas opponi potest, sed etiam quorundam historicorum, qui filium Olori, non Orolu, eum fuisse tradunt. Nam, ut omittam eos, qui vitam eius scripserunt, audimus alicubi Dionysium Halicarnasseum, vocantem eum non alio nomine, quam τὸν Ὀλόρου, sicut Platonem, τὸν Ἀρίστωνος. Locum illum habet eius Τέχνη, in methodo orationum, quae Ἐπιτάξεις vocantur. nam cum in Aldina editione legatur παρά γὰρ τῷ τοῦ λόγου καὶ τοῦ Ἀρίστωνος, meam de λόγου in Ὀλόρου mutando coniecturam vetustum exemplar comprobavit: ac feci & in meis Schediafmatibus huius emendationis mentionem. Est autem & hoc ipsum λόγου ex Ὀλόρου per

depravationem factum, amissa primum litera prima, deinde litera ρ in γ mutata a quopiam, qui has syllabas λόρου nihil significare videbat. His accedit & istius hexametri testimonium:

Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσιος ἐνθάδε κείται;
nec non huius pentametri:

Θουκυδίδην Ὀλόρου, Κεκροπίδην τὸ γένος.

Ac ne quis parvam nobis esse debere existimet epigrammatis, ex quo sumtus est hic pentameter, auctoritatem, verba haec, quae de ipso in eius vita legimus, ἵνα μὴ πᾶσιν εἰν βατὸς, deprompta inde esse animadvertendum est: ibi enim legimus, Εἰμὶ δὲ οὐ πάντεσσι βατὸς. STEPH. OΛΟΡΟΥ deest in Codd. Mss. In sequentibus libris ΤΟΥ ΟΛΟΡΟΥ habent ceterae editiones. Nos tamen, ne qua in titulo foret discrepantia, articulum negleximus. HUDS. Inter eos, qui Ὀρόλου legunt, eminet auctor vitae eius Marcellinus. Ὀλόρου auctor Epigr. in Anthol. I, 44. at vide Thucyd. IV, 104. WASSE.

ead. ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ) Alius in vet. lib. est titulus, Ἱστοριῶν πρώτη. Atque ut hic in secundo libro, Εὐγγραφήs τὸ δεύτερον, ita ibi, Ἱστοριῶν δεύτερα: eadem tituli forma utrobique servata & in sequentibus libris. Sic vero & apud Herodotum Ἱστοριῶν πρώτη, quae & de Musae nomine, Clio: eodemque modo, Ἱστοριῶν δεύτερα, quae & Euterpe: & ita deinceps. Sed cum novem librorum unusquisque Historia vocetur, videndum, an & totum opus ex tot libris constans, Historiam, ac non potius Historias vocare debeamus. Historiam quidem certe vocat iste titulus, Ἡροδότου Ἀλικαρνασσεῶς ἱστορία, ἐν ἐννεῶν τμήμασιν, ἃ καὶ Μούσαις καλεῖ. Atque haec epigraphe, in qua ἱστορία non ἱστορίαίς legimus, confirmari posse videtur ex primis ipsius Herodoti verbis, Ἡροδότου Ἀλικαρνασσεῶς ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε. Sed non dubium est, quin ut totum opus appellare historiam possimus, intelligendo generalem historiam: ita & unumquemque librum, tanquam particularem & sibi peculiarem historiam complectentem. Interim tamen mihi non placet, in uno eodemque titulo ἱστορία ita poni, ut usum utrumque habeat.

Quod autem ad priorem illam librorum Thucydidis epigraphen attinet, Εὐγγραφήs τὸ πρῶτον, & τὸ δεύτερον, atque ita deinceps, verbum ξυνέγραφε, quo uritur initio, pro ea facere videri possit. Quod Valla quidem unico

verbo *conscriptit* est interpretatus: at Vitus, *studiose & diligenter conscripsit*, Graecum nimirum Scholiastem in hac interpretatione sequens, qui vult *ξυγγράφαι* esse τὸ μετ' ἐπιμελείας καὶ σπουδαίως συντάξαι. Sed fidem Scholiastae de differentia, quam inter hoc compositum *ξυγγράφαι*, & simplex *γράφαι*, constituit, minime habere debuit; ac potius & ipsum & Scholiastem considerare oportuit, verbum *ξυγγράφαι* scriptioni historicae adeo conveniens esse, ut ex eo factum nomen *ξυγγραφεὺς*, de scriptore historiae (qui alioqui verbo uno ex eodem sermone sumto historicus vocatur) quadam velut praerogativa passim in usu sit. At ecce, cum nullam huius rei mentionem Vitus faciat, contra significationis meminit, quam Latini ab hoc loco prorsus alienam isti vocabulo tribuunt. Postquam enim *ξυνέγραφε* esse dixit, *studiose & diligenter conscripsit*, addit, hinc esse *syngrapham*, quo significari scriptionem, sive rem scriptam; & dici etiam de cautione, sive chirographo obligante. Atqui, ut omittam, falsum esse, *syngrapham* a Latinis de quavis scriptione seu re scripta dici, & alterum, quem subiungit, usum habere fatear: quid Latina haec *syngrapha*, quae est *συναλλαγματικὴ* (id est, quae τῶν συναλλάγμασιν adhibetur) ad Thucydidis *ξυγγραφήν* pertinet? quid cum ea commune habet?

Verum quod ad vocabulum istud *ξυγγραφή* attinet titulis librorum Thucydidis adhibitum, est aliud, de quo te commonefaciam: legi nimirum in superioribus typographice editionibus, quae meas praecefferunt, *Θουκυδίδου ξυγγραφήν πρώτην*, itidemque *Θουκυδίδου ξυγγραφήν δευτέραν*: eodemque in ceteris libris modo illi genitivo *ξυγγραφήν* alterum genitivum adiici: qui tamen nullo admitti modo potest, cum nihil sit, quocum iungatur. Nec vero talem inscriptionem ex ullo veteri profectam esse libro putandum est, verum ex alicuius imperitia, qui cum *ξυγγραφήν πρώτην*, itidemque *δευτέρα*, & *τρίτη*, atque ita deinceps scriptum invenisset, (subaudito videlicet nominativo *βιβλος*, vel *ιστορία*) ita mutandam scripturam putavit, ut hae voces casu inter se antea discordes, contra in eo belle inter se concordessent. **STEPH.**

ibid. ΠΡΩΤΟΝ) Alicubi legitur, ΤΩΝ ΕΙΣ ΟΚΤΩ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ. quam loquendi formam & in quibusdam aliis titulis observavi: (& quidem aliud eius exemplum paulo

post proponam) cum alioqui videri possit dicendum potius esse, τῶν ὀκτὼ τὸ πρῶτον. Ceterum ad numerum librorum Thucydidis quod attinet, discimus ex Diodoro Siculo, quosdam eius historiam non in octo tantum libros, sed in novem partitos esse. Scribit enim libro XIII suae historicae Bibliothecae: Τῶν δὲ συγγραφέων Θεουκυδίδης μὲν τὴν ἱστορίαν κατέστρεψε, περιλαβὼν χρόνον ἐτῶν καὶ ἐν βίβλοις ὀκτώ· τινὲς δὲ διαιροῦσιν εἰς ἐννέα. Et vero, qui ista, quae huic editioni adiuncta sunt, scholia scripsit, quosdam in XIII libros Thucydidream historiam divisisse tradit: atque huius divisionis non uno in loco mentionem facit. In haec enim verba (quae libro IV, cap. 78 leguntur) Βρασιδᾶς δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους πορευόμενος ἑπτακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης, ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Τραχ. annotat, opere Thucydidis in tredecim historias diviso, finem hic sextae esse, ac principium septimae. Eius verba sunt, τῶν ἐς τρισκαίδεκα τέλος τῆς ἕκτης, ἀρχὴ τῆς ἑβδόμης. Ubi si quaerat quispiam, quidnam cum articulo τῶν subaudire debeamus, non male responsurus mihi videor, si genitivum ἱστοριῶν dixerō: cum, uti antea aiebam, in quibusdam veteribus libris, atque adeo in meo, hic titulus legitur, ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΗ. Sequendo enim hunc titulum, ista illius verba τῶν ἐς τρισκαίδεκα τέλος τῆς ἕκτης, perinde accipimus, ac si dictum esset, Θεουκυδίδου ἱστοριῶν τῶν εἰς τρισκαίδεκα διηρημένων τέλος τῆς ἕκτης, videlicet ἱστορίας: ibidemque, ἀρχὴ τῆς ἑβδόμης, subaudito eodem illo genitivo ἱστορίας. Verum illam tituli brevitatem assequi Latina lingua non potest, vel eam ob causam, quod articulo Latinitas careat. ideoque, quod paucioribus ibi verbis dicitur, pluribus dicere necesse haberemus, ea, quae subaudienda relinqui dixi, ponendo: hoc pacto, THUCYDIDIS HISTORIARUM IN TREDECIM DIVISARUM FINIS SEXTAE, INITIUM SEPTIMAE. Sed Latinis valde insolens hic titulus esset, etiam si Graecam illam brevitatem non retineat, quemadmodum dixi: praesertim vero in tali usu appellationis HISTORIARUM atque HISTORIAE, insolentia, ut opinor, fuerit. neque enim morem hunc Latinitati esse puto, unum unius historicum opus historias vocare: multo etiam minus (nam fieri tamen posset, ut alicubi talem usum plurale istud haberet) primum librum, primam historiam: secundum, se-

cundam, atque ita deinceps, appellare. Effe autem intelligenda, ut docui, illa Scholiaftae verba, oftendit alius eiuſdem locus. In haec enim hiftorici noſtri verba, (quae tibi librum ſecundum legenti occurrent, pag. 121) *Τοιαύτη μὲν ἢ Πλαταιέων πολιορκία κατεσκευάσθη*, ſcribit, *Qui hiftoricum iſtud opus in tredecim (hiflorias videlicet) partiti ſunt, tertiae hifloriae finem & quartae principium hic conſtituerunt.* Haec namque ſunt eius verba: *Οἱ διελόντες ταύτην τὴν ſυγγραφήν εἰς τριſκαίδεκα, ἐνταῦθα τὸ τέλος τῆς τρίτης ἱſτορίας ὤριſαν, καὶ ἀρχὴν τῆς τετάρτης.* Verum quicumque (ut hoc obiter dicam) diſiſores illi fuerunt, non video, quonam modo eadem verba & tertii libri finem & quarti initium facere poterint: ſed ſi quidem demus, locum hunc duorum eſſe librorum *μεθόριον*, (hoc enim uti nomine libet, ſicut illum verbo *ὀρίζειν* uſum eſſe video) haec quidem verba, *Τοιαύτη μὲν ἢ Πλαταιέων πολιορκία κατεσκευάσθη*, librum tertium claudere: haec autem, quae proxime ſequuntur, *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, καὶ ἅμα τῇ τῶν Πλαταιέων ἐπιſτρατείᾳ, Ἀθηναῖοι διſχιλ. ὅπλ. &c.* quarto principium dare debere dico. Hoc tamen alioqui non ignoro, duram poſſe iſtam ſeparationem videri duorum membrorum, aut duarum periodorum orationis, quarum prior quidem voculam *μὲν*, poſterior autem particulam *δὲ* habeat: cum poſt priorem illam ſuſpenſa oratio relinquatur. Atque hinc factum eſt, (quemadmodum in meo Schediaſmatum opere doceo) ut apud quoidam ſcriptores interdum de fine unius libri & ſequentis principio diſſentiant exemplaria, uno quidem periodum, cui adhibita eſt particula *μὲν*, pro libri praecedentis clauſula, eam, quae habet *δὲ*, pro principio ſequentis, ponente: altero autem utramque initium huius ſtatuente: veluti ſi unum exemplar illis Thucydidis verbis, *Τοιαύτη μὲν ἢ Πλ. &c.* librum tertium finiret, his autem, *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, &c.* quartum inchoaret: alterum contra tam haec, quam illa, pro quarti principio nobis exhiberet: ita quidem, ut illa praecederent, haec ſequerentur. Et huiuſmodi certe controverſia contigiſſe puto, ut apud Dionyſium Halicarnaſſeum eadem periodus & in unius libri fine, & in alterius, qui eum conſequitur, principio legatur. Qua de re plura in illo Schediaſmatum opere a me dicuntur. Ad illos autem ut revertar, qui totam Thucydidis hifloriam, aut (illum aliorum ſermonem imitando) omnes Thucydidis

historias, in partes XIII distribuerunt, non minus certe in altero illo haerere nos cogunt loco, ubi itidem libri sexti finem & septimi principium in iisdem verbis constituunt: his videlicet, *Βρασιδας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους πορ. &c.* Nec video certe, quid potius de hac eius annotatione respondendum sit, quam eam ad nos non fideliter scriptam pervenisse: cum ipse scripisset, ista quidem, *ἠτοιμάζετο ὡς ἐπὶ τὰς Σίρας, ὅταν δὲν, ἀπαντησόμενος*, finem libri sexti: at haec, quae illis proxime subiunguntur, *Βρασιδας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρ.* principium septimi esse. Observandum autem, non minus in his duobus, sexto & septimo, quam in illis, tertio & quarto, quod de particulis *μὲν* & *δὲ* dictum fuit, inventum iri. Nam hic quoque, ultima libri sexti periodus a vocula *μὲν*, ut prima libri septimi a particula *δὲ* incipit. Atque ut de illo item altero dicam loco quod sentio, non absimile vero est, eum pariter secus ab illo scriptum fuisse: ita nimirum, ut post *ἀρχὴν τῆς τετάρτης* sequerentur ea, quae & apud Thucydidem sequuntur verba: sed interiecto adverbio *ἐκεῖ*, aut duabus his vocibus, *ἐν ἐκείνοις*; five istis *ἐν τούτοις*. Verum, cum minime verisimile sit, tantam scripturae mutationem a librario factam esse, quid si dicamus potius, nullam verborum Thucydidis, quae vel huic, vel illi scholio seu annotationi praefixa sunt, habendam esse rationem? perinde videlicet ac si non ab ipso Scholiaste praefixa forent, sed a quopiam, qui, cum illas Scholiastae annotationes margini adscriptas invenisset, ad unam periodum pertinere illas existimavit, cum ad totum locum, quam late patet, pertineant: utpote adverbio *ἐνταῦθα* non unam, sed utramque ostendente, id est, tam eam, quae librum unum claudit, quam eam, quae alterum inchoat. Quamvis autem hoc adverbium *ἐνταῦθα* in priore tantum annotatione legatur, non secus intelligenda fuerit & altera, quam si ipsum ei quoque appositum haberemus. Quod si & de hac partitione, quae pro libris octo Thucydidis tredecim dabat, aliquid dicendum est, miror equidem, eos hunc librorum numerum, ac non vel minorem, vel maiorem statuisse: non miraturus tamen fortasse, si non duorum tantum librorum constituta ab illis principia, sed aliorum insuper aliquot proponerentur. Fortasse enim, quid secuti ea in re forent, perspicui inde posset.

Supereft, ut de illa etiam epigraphe, quam nonnullos

huic operi praefixisse dixi, aliquid addam. Ea igitur cum sit huiusmodi, ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣ ΟΚΤΩ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ, in ea resolvenda eandem, quam ostendi in titulo Scholiastae, viam esse insistendam dico: ut videlicet perinde esse dicamus, ac si scriptum esset, Θουκυδίδου τῶν εἰς ὀκτὼ διηρημένων βιβλίων τὸ πρῶτον. Vel, Θουκυδίδου βιβλίων τῶν εἰς ὀκτὼ διηρ. &c. Sive autem haec forma, sive altera titulo detur, hoc saltem constat, hanc historiae Thucydideae in octo libros divisionem multo magis, quam ullam aliam, esse receptam. Nec multo sane magis iis assentiendum puto, qui in novem (teste Diodoro Siculo) libros dividi voluerunt, quam iis, qui in tredecim dividerunt. Marcellinus alioqui in Thucydidis vita meminit & ipse huius in tredecim historias διαιρέσεως, vel κατατομῆς, (cum ipse dicat κατέτεμον) verum ne hoc quidem tacens, aliter etiam quosdam alios opus istud secuisse: & addens, vulgarem tamen opinionem potius receptam fuisse de illius in octo historias divisione, & quidem Aesculapium huic quoque adstipulatum esse. Est autem hic Aesculapius unus ex iis, qui scholia scripsisse in nostrum Thucydidem feruntur: sicut & Antyllus, cuius ab eodem in eadem scriptione fieri mentionem videmus. Horum sane testimonia & a nostro Scholiaste alicubi afferuntur.

Quid? an hunc de librorum numero sermonem ea dubitatione, quae a nonnullis de octavo libro proposita fuit, claudemus? De ea certe quaestione, an videlicet is Thucydideis annumerandus sit, tacendum non est: sed nec aliud dicendum, quam nos, quid potissimum dubitationem hanc illis moverit, dubitare. Nam & passim a veteribus, aliquos inde locos afferentibus, video pro Thucydeide agnosci: & quam dicunt stili in eo esse differentiam, non satis animadverti.

- ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ autem vocari ea Thucydidis, quae proxime sequuntur, usque ad istud narrationis principium, Ἐπίδαυρος ἔστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἑσπλ. &c. (quae est pag. 36) vel ex ipso discere Scholiaste potes. Scio tamen alioqui multa esse vetera Thucydidis exemplaria, (quorum numero est meum) quae nihilo magis vocabulum istud praefixum isti principio habent, quam me id praefixisse vides. Nec vero Scholiastes tantum appellatione hac de isto principio utitur, sed etiam ex Graecis scriptoribus nonnulli: quorum (si bene memini) est Dionysius Halicarnas-

feus. Hic quidem certe non dubium est, quin suae historiae hoc praefigi voluerit: cum ipsemet statim initio eam, quam illi praeponebat, praefationem (ut vulgo appellamus) ira vocandam esse docuerit: scribens, τὸς εἰωθότας ἀποδιδόσθαι τοῖς προοιμίαις τῶν ἱστοριῶν λόγους, ἤκιστα βουλόμενος, ἀναγκάζομαι περὶ ἑμαυτοῦ προειπεῖν. Longe tamen diversum argumentum huius prooemii Thucydidis, in quo non itidem videmus eum λόγους τινας περὶ ἑαυτοῦ προειπεῖν, nomen suum praefixisse contentum. Ceterum sive ΤΟ ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ, sive absque articulo ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ pro titulo & huic & illi Thucydidis loco praefigas, perinde est. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 7. ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ἀθηναῖος) Suspicio, vel potius persuasum habeo, scriptum a Thucyde fuisse ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ τοῦ Ὀλόρου, Ἀθηναῖος. Vel, Θουκυδ. Ὀλ. Ἀθ. absque articulo. Duo sunt autem, quae me in hanc opinionem adducunt: unum, quod paternum ipse nomen adiecerit, libro quarto, cap. 104, de se ipso loquens, Θουκυδίδην τὸν Ὀλόρου, ὃς τάδε ξυνέγραψεν. Alterum, quod verisimile sit, cum essent alii & eodem tempore, qui nomen idem haberent, eum aliquid, quo ab illis discerni posset, adiecisse. Quod autem esse dico verisimile, ab ipso Scholiaste tanquam certum traditur. Dicit enim, illum voluisse discrimen ponere (nam hoc est ἀντιδιαστέλλειν) inter se & alios, qui idem eodem tempore nomen habebant. Unde etiam colligere est, illum ita, ut legendum mihi videri dixi, legisset: videlicet, Θουκυδίδης τοῦ Ὀλόρου. Quae enim alioqui a Thucyde ἀντιδιαστολή posita dici posset? Sed tamen non aliud a Scholiaste scribitur, (obiicit aliquis) quam illum nominis sui mentionem fecisse. Hoc quidem fateor: verum depravatam fuisse & Scholiastae lectionem respondeo, ut illi cum ea, quae esset apud Thucydidem, conveniret. Cum enim apud eum legisset, Θουκυδίδης τοῦ Ὀλόρου, annotasse, Πάντως μέμνηται τοῦ οἰκείου καὶ τοῦ πατρὸς (vel, τοῦ τοῦ πατρὸς) ὀνόματος: sed cum illa verba τοῦ Ὀλόρου librarii alicuius incuria intercidissent, ita ut iam verum non comperiretur, quod Scholiastes de adiecto etiam patris nomine scribebat, aliquem verba illa καὶ τοῦ πατρὸς apud eum expunxisse: ut (quem admodum dixi) quae apud Scholiastem legerentur, cum lectione, quae apud Thucydidem exstabat, consentirent. Quidnam hic mihi opponent, qui, quam habemus γρα-

φῆν, tueri volent? Non aliud (quod sciam) opponere mihi poterunt, quam hoc, Dionysium Halicarnasium, & quosdam alios, locum hunc afferentes, illud patris nomen minime adiciere. Sed fieri potest, ut eorum aetate depravatus iam ille locus esset, (cum ne eos quidem satis emendatis usos esse exemplaribus, in omnibus omnium veterum scriptis, nequaquam dubium sit) aut nomen illud, cum a Dionysio, vel aliorum quopiam suum exemplar sequente, positum foret, in citando hoc loco, deductum ab aliquo fuerit, qui apud ipsum Thucydidem minime exstare cerneret.

Ad illud autem Ἀθηναῖος quod attinet, si certe & apud Dionysium Halicarnasium Θεουκυδίδης Ἀθηναῖος, non ὁ Ἀθηναῖος, legitur: & ab ipso met de se loquente dici videmus Διονύσιος Ἀλεξάνδρου, Ἀλικαρνασσεύς, non ὁ Ἀλικαρνασσεύς. Quod si vel hic, vel illic praefixus esset articulus, aut eo uteretur ἐμφατικῶς, aut certe discrimen ponens inter se & alium quempiam Thucydidem, qui non Athenas, sed urbem aliam, patriam haberet. Verum, si non fallor de graphē illa, quam pro germana a me haberi modo dicebam, aliud longe insignius a Thucydide positum fuisse discrimen, dicere poterimus. De eo autem, quod a Dionysio scribitur, Ἀλικαρνασσεύς, non ὁ Ἀλικαρνασσεύς, cum tamen τοῦ Ἀλικαρνασσεύς in titulo scriptum sit, quid mihi videretur, antea dixi. ΣΤΕΡΗ. Θεουκυδίδης — Ἀθηναίων) Demet. Phalereus his adductis, ποιεῖ, ait, καὶ τὰ μήκη τῶν κώλων μέγεθος. huius praefationis partem, ab initio ad χαλεπῶς ἀνίσταντο nimirum, in lib. de Compositione laudat D. Halicarn. qui τεκμ. τε ὅτι, & ἐπὶ πλείστων, & ἐπιμακρότατον. WASS. De more veterum nomina sua in principio scriptorum suorum memorandi vid. Dion. Chrysost. Orat. LIII; Heinf. Lect. Theocr. c. III; & Barth. XLII Adversf. 1.

ibid. Συνέγραφε) Sunt, qui συνέγραφε malunt, quomodo apud Livium, *Hannibal peto pacem*, non sane ineleganter; verum noster συνέγραφε ad minimum decies, neque unquam aliter locutus est. Denique ita citat Dion. Halicarnasius p. 145, & alibi. Eustathius ad Od. δ'. p. 1501: Θεουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος συνεγράφετο, memoriae vitio. Formulam Thucydidis observavit hancce Dion. Chrysost. Orat. LIII. Historiam hanc in lucem edidisse Xenophontem, ait Laërtius p. 114. De Prooemio hoc vid. Lucian.

Tom. I, pag. 636. & de v. ἀξιολογώτατον Hermogenem pag. 24. WASS.

ead. l. 8. Πελοποννησίων) Desiderari quis putet articulum τῶν ante Ἀθηναίων, ut, sicut τῶν Πελοποννησίων dictum est, ita etiam τῶν Ἀθηναίων dicatur, cum hic genitivus illum statim excipiat: verum nec apud Dionysium Halicarnasensem, locum hunc citantem, habetur. ΣΤΕΡΗ.

ibid. ὡς ἐπολέμησαν) Non ὡς ἐπολέμησαν, sed ὃν ἐπολέμησαν, legisse Vallam quispiam suspicetur, ex eius interpretatione coniiciens. Vertit enim, *quod inter se gesserunt*: sed nusquam lectio illa comperit: & fane, cum πλεονάζειν ista videri verba possint, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, multo etiam evidentior pleonasmus sive perissologia esset, si scriberetur, ὃν ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους. Nam late vel potius latissime patet istud, *quomodo inter se bellum hoc gesserunt*. Ac possit aliquis bellum, quod illi inter se gesserint, narrare, qui tamen, quomodo gestum sit, id est, quomodo singula (ea praesertim, quae alicuius sunt momenti) in eo gesta fuerint, taceat. Verba tamen duo postrema, πρὸς ἀλλήλους, id est, *inter se*, Scholiastes necessario adiecta putat, ad distinguendum bellum hoc ab iis, quae adversus Persas & alios gesserunt. Atqui ego primum quidem, Peloponnesiorum Atheniensiumque bellum sine amphibolia dici potuisse aio: deinde etiam si contra sermo ille amphiboliam erat habiturus, at certe πρὸς ἀλλήλους ad eam tollendam satis superque futurum erat. ΣΤΕΡΗ. Illud ὡς ad πόλεμον refertur, & tam pro ὅσπερ, quam pro ὃν commode accipi potest. Aem. Port. ad Dion. Halic. Phrasibus huic similis occurrit IV, 2 & 60. HUDS.

ead. l. 9. Ἀρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου) Expectasset aliquis praepositionem ἀπὸ ante καθισταμένου: hoc modo, ἀρξάμενος εὐθὺς ἀπὸ καθισταμένου: sed perinde esse videtur, ac si dixisset ἀρξάμενος τοῦ συγγράφειν εὐθὺς ὅτε καθίστατο, vel ὅτε πρῶτον καθίστατο. Dum autem aliud agit Winsemius, haud animadvertit, Thucydidem scripsisse καθισταμένου, non ἰσταμένου: ideoque nullum plane hic locum habere ea, quae annotat de Graeca mensium in tres decadas divisione: quarum primam, ἰσταμένου: mediam, μέσου: ultimam, φθίνοντος vocarent: atque hinc Thucydidem bellum incipiens vocasse ἰστάμενον. Eo autem magis miror, hunc errorem Winsemio obrepisse, quo frequentior est Thucydidi hic verbi istius usus. Sic certe libro quinto ἐν

εἰρήνη & πολέμου καθεστῶτος inter se opponi videmus. Libro autem tertio dici τοῦ πολέμου καθισταμένου, & addi etiam καὶ ἀκμάζοντος. quod non addidisset, si tantum dixisset καθισταμένου, (quomodo enim simul καθιστασθαι bellum & ἀκμάζειν dici possit?) ac non ἄρτι ei praefixisset. Neque vero ab eo dicitur tantum πόλεμος καθιστασθαι, sed & ipsi homines dicuntur καθιστασθαι εἰς πόλεμον, vel εἰς μάχην. Quin etiam καταστάντες pro εἰς μάχην καταστάντες dicit, initio libri secundi. ΣΤΕΡΗ.

ibid. Καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσσεσθαι) Non temere descendendum esse interpreti ab iis verbis, quae proprie respondent Thucydideis, vel hic locus indicat. Nam rectius Valla ἐλπίσας hic vertit *sperans*, quam Winsemius, *iudicans*: qui etiam magis in eo peccat, quod futurum tempus in praesens mutat. cum enim Thucydides dixerit, ἐλπίσας μέγαν τε ἔσσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, ille ita, *iudicans hoc bellum inprimis magni momenti, praeque superioribus bellis omnibus commemoratione dignissimum esse*. Atqui quomodo Thucydides dicere potuit, se scribere incipientem iudicasse bellum illud tale esse, cum eodem tempore & belli & scriptionis eius initium foret? hoc enim proxime praecedentia verba testantur, ἀρχάμενος εὐθὺς καθισταμένου: quae idem vertit, *exorsus statim ab eius initio*: Valla autem, *exorsus statim ab eo motu*. Neque enim ita intelligenda haec sunt, quasi Thucydides finito bello ad scribendum illud se contulerit, res ab initio, id est, a prima origine, repetens: sed ex illis intelligere verbis debemus, Thucydidem, simulatque moveri coepit bellum, id scribere coepisse, & cum belli progressu in scribendo etiam progressum esse. Sed hic omittenda non sunt ista Scholiastae verba, γνωστόν καὶ ἐντεῦθεν ὅτι ὕστερον συνέγραψεν ὁ Θουκυδίδης τὴν λέξιν τῆς ἱστορίας: quae scribit in quendam primi libri locum. Quid enim haec sibi volunt? quomodo λέξιν ita seiungemus ab historia, ut eam post historiam esse scriptam dicamus? Ego quidem certe vocari puto λέξιν eum elocutionis ornatum, quem historiae simpliciter & nude (ut ita dicam) scriptae, id est, simplicem & nudam rerum gestarum narrationem habenti, postea adiecit. Sive autem hic, sive alius nostrorum Scholiastae verborum sit sensus, non dubium est, quin ita, ut dixi, intelligi illa debeant, ἀρχάμενος εὐθὺς καθισταμένου. Ex quo sequitur, Vallae interpretationem menti Thucydidis esse

consentaneam, at Winsemii, menti eius repugnare. Quam belle autem cohaereat sequens participium *τεκμαιρόμενος* cum illo *ἐλπίσας*, ostendi, cum margini interpretationis Vallae hanc illius *τεκμαιρόμενος* explicationem apposui, *argumentum suae huius spei ex eo sumens, quod & utriusque fl.* &c. Ostendit enim Thucydides, se ista spe illectum scriptioni huius historiae manum admovisse. quam ipsius belli comitem non male fortasse dixerimus, cum idem huius, qui & belli progressus esset, uti modo dictum fuit. Maluissimam autem, sicut *ἐλπίσας* scriptum est, non *ἐλπίζων*, ita praeteriti significatione servata dicere, *in spem adductus*; vel, *quod spem concepisset*. Nam tot tam vicina participia Latinam linguam fateor non admittere: ac ne alium quidem scriptorem Graecum ita in sui libri principio iis usum esse existimo: quamvis alioqui minime novum quibusdam eorum sit, duobus aut etiam tribus locis ita vicinis ea adhibere. STEPH. Dicit etiam potest, verbum *ἐλπίσας* positum esse Graeca consuetudine, pro *νομίσας existimans*; ut Sallustius quidem Thucydidis aemulus vertisse videtur in fine Praefationis ad bellum Catilinarium. Idem etiam in libris historiarum aemulatus est exordium, quo Thucydides historiam suam exorsus est. Vide Fragmenta Sallustiana. HUDS.

ead. l. II. τεκμαιρόμενος, ὅτι) De hoc quoque admonendus est iam nunc lector, quod non itidem apud alios scriptores ei occurret, orationis structuram passim ab hoc mutari in altero periodi membro. Cuius mutationis & hic exemplum est, *τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφ. παρ. τῆ πάση, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων ξυνιστάμενον πρὸς ἑκάτ.* Nam qui Thucydides in scribendo non fuisset, ita potius dixisset, *τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν &c. καὶ ὅτι τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἑώρα ξυνιστάμενον.* Vel ita, *τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ ἀκμάζοντάς τε εἶναι ἐς αὐτὸν ἀμφοτέρους, &c. καὶ ἐκ τοῦ ὄραν τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ξυνιστάμενον.*

In iis autem, quae proxime sequuntur, τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον, necesse est cum participio διανοούμενον subaudiamus infinitivum ξυνιστάσθαι, ex participio ξυνιστάμενον sumtum. Sed non probo istam vocis διανοούμενον interpretationem, *post consultationem*, vel, *re postea deliberata*. id est, *μετὰ τὸ βουλευσασθαι*. Neque enim de iis etiam, qui εὐθύς ξυνίσταντο, dubitandum est, quin post

deliberationem, seu consultationem id facerent. Arbitror igitur, Thucydidem hoc potius dicere, se in spem eam adductum fuisse ex eo, quod reliquam Graeciam partim se iam tum cum alterutris coniungentem, partim in animo habentem hoc facere, vel de hoc faciendo cogitantem, videret. Sic autem libro quinto, οὐ μέντοι εὐθύς ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενεεῖτο. Interpretor autem *ζυγιστάμενον πρὸς ἑκατέρους*, cum alterutris se coniungere, (nisi quis malit alterutris se adiungere; aut, adiungere se in societatem) quamvis aliis plerisque modis reddi possit: videlicet, *alterutris se associare*, aut, *consociare*. vel, *in alterutrorum partes transire*: vel, *in alterutras partes se conferre*. Aut, *in alterutrorum societatem se conferre*; vel, *societatem coire*. Neque vero Latini dicunt tantum *coire societatem*, sed etiam *coire ad societatem*: nec non *coire*, absque hac vel illa adiectione. Maxime autem placet verbum motus huic interpretationi adhibere, sicut his *ζυγιστάμενον πρὸς ἑκατέρους* aliquam motus significationem includi videmus. Atque ut illo *καθίστασθαι*, in eo, quem dixi, usu, ita & hoc *συνίστασθαι* in isto, gaudet Thucydides. veluti in isto huius prooemii loco, οὐ γὰρ *ξυνεστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις αἱ ὑπήκοοι*. & libro 6: *ἄλλως τε καὶ εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι*. Legimus tamen & contrarium *διαστῆναι* de eadem re (quod mirum videri possit) dictum, de qua illic *συστῆναι*: & quidem in ipso libri huius prooemio, minimo post ea, quae inde modo attuli, verba intervallo, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς *ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη*. Mirum, inquam, videri istud possit, contrarium vocabulum ab eo, qui una eademque de re loquatur, usurpari: sed quaedam contraria in eadem re locum, diverso intellectu, habere, cum aliunde, tum ex iis, quae Aulus Gellius affert, exemplis discimus. Ita sane & hic intelligemus, τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν, id est, reliquam Graeciam, ad ferendum quidem auxilium *συνίστασθαι*: sed quatenus auxilium non iisdem fertur a tota reliqua Graecia, sed una eius pars his, altera illis auxiliatur, dici etiam posse ἐς *ξυμμαχίαν ἑκατέρων διίστασθαι*. Hoc igitur respectu Thucydidem & in illo, qui est initio prooemii, loco dicere potuisse, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων *διίστάμενον πρὸς ἑκατέρους*, vel ἐς *ξυμμαχίαν ἑκατέρων διίστάμενον*: quemadmodum in sequentibus dicit, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς *ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη*. Sed cave, cum Winsenio *ἑκατέρων* interpreteris, *utriusque partis*:

contra vide, ut cum Valla reddas, *alterutrorum*. Dum autem hunc esse sensum dico illorum verborum, ἐς *ξυμμαχίαν ἐκατέρων διέστη*, non sum nescius, Scholiastem secus intelligere: quippe qui *διέστη* exponat *διεσπάσθη*, item *ἀνεχώρησεν*, & οὐ *συνεμάχησεν*. Quin etiam addit, nequaquam significare velle ὅτι *ἐμερίσθη*: sed solos Chalcidenses cum solis Eretrienfibus bellum gessisse. At ego huic Scholiastae omnino contradicens respondeo, Thucydidem significare istud volentem, dicturum contra fuisse, τὸ ἄλλο (non praefixa particula καὶ) Ἑλληνικὸν ἀπὸ *ξυμμαχίας ἐκατέρων ἀπέστη*.

Verum ad priorem illum quod attinet locum, habentem verbum *ξυνιστάμενον* post participium ὄρων, quis non miretur, Vallam, cum incidisset in tam depravatum exemplar, ut ὄρων vel ἐκ τῶν ὄρων pro ὄρων haberet, tantam & tam, meo quidem iudicio, manifestam depravationem non animadvertisse? Nam ex hac lectione manarit necesse est ista interpretatio, & *cetera Graecia e suis finibus ad alterutros accessit*. Quod si demus, verbum *ξυνιστασθαι* cum ὄρων, vel potius ἐκ τῶν ὄρων, posse ferri, at certe *ξυνίστατο*, non *ξυνιστάμενον*, poscere orationis structuram, fateamur necesse est.

Immoratus sum diutius in hoc loco, quod varia in mentem venirent, de quibus admonendus esse lector videbatur: & quod hunc locum velut exemplum vellem proponere, quam multa in plerosque alios annotanda haberem, si accurate omnia annotatione digna persequi statuissem. Simul vero meum consilium de retinenda Vallae interpretatione, ac non commutanda cum altera, probare lectori volui. Nam vel in paucis hisce, quos exhibui, locis, maioris ut simplicitatis, ita fidelitatis specimen Vallae interpretatio exhibet, quam illa altera: quae sane non paulo pluribus, quam haec, emendationibus opus habet. Atque hic in simplicitatis mentione occurrit vocabulum μέγαν in membro illo, cuius sensum a posteriore interprete perversum esse dixi, ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων. Nam cum Valla μέγαν πόλεμον, & simpliciter & verbum verbo reddens, interpretatus fuisset, *magnum bellum*; ille dicere maluit, *bellum magni momenti*. At ego omne magnum bellum, magni esse momenti nego: & aliquod parvum alioqui bellum, magni tamen posse esse momenti dico. STEPH.

ibid. ἦσαν ἐς αὐτὸν) Lexicon Graecum Mf. apud Mont-faucon. in Biblioth. Coiffin. pag. 600: ἦα, ἀντὶ τοῦ ἠλ-θον, ἐπορευόμενον. Καὶ παρὰ Θουκυδίδη ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν. οἱ δὲ Ἴώνες ἦσαν. Sed ἦσαν etiam Dionys. Halic. v. Hort. Adon. ἦσαν ferri potest apud Homerum; sed huic vix est, ut convenire videatur. Virg. *Ast ego, quae Divium incedo regina.* Ceterum auctor Lexici illius Suidam exscripsit in ἦα. WASS. Etiam aliud Lexicon Mf. in ead. Biblioth. p. 234 hic ἦσαν legit. Suidas scribens, καὶ παρὰ Θου-κυδίδη οὕτως ἀναγνωστέον, ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν, indicare videtur, iam olim dubitarum fuisse de scriptura hu-ius loci. ἦσαν vel ἦσαν habet quo se tueri possit. Thucy- dides I, 118: ὄντες μὲν καὶ προτοῦ μὴ ταχεῖς ἰέναι ἐς τοὺς πολέμους. Et cap. 123: ἀλλὰ θαρσύνοντας ἰέναι κατὰ πολ-λὰ ἐς τὸν πόλεμον. Add. quae ad III, 14 annotata sunt e Xenophonte.

ead. l. 12. Παρασκευῇ τῇ πάσῃ) Quomodo, inquit enar- rator Graecus, verum hoc comperietur, eos fuisse ἀκμά-ζοντας παρασκευῇ τῇ πάσῃ, si Peloponnesiis pecuniae de- erant? sed non addit ullum huius penuriae testimonium. Alioqui primam & praecipuam bellici apparatus partem scimus esse pecuniam, cum etiam nervos belli proverbium eam appelleret: & notum sit illud Demosthenis, δεῖ δὲ χρη- μάτων, καὶ ἀνευ τούτων οὐδὲν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Sed plura de hac obiectione, cum ad illum Scholiastae lo- cum venero. STEPH.

ead. l. 13. Ξυνίστασθαι) Verbo ξυνίστασθαι hac ipsa de re frequenter utitur. At Valla c. 15 contrariam ei dat interpretationem. IDEM.

Pag. 4. l. 1. Διανοούμενον) Infinitivum ξυνίστασθαι post διανοούμενον non deesse, sed relictum esse subaudiendum, ostendunt alii huic similes loci. Ex quibus est iste c. 124, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἀρχεῖν, τῶν δὲ διανοεῖσθαι. Nam hic itidem subaudire infinitivum ἀρχεῖν necesse est. Atque ob- servandum est, eundem usum hic praestare adverbium ἦδη, quem illic praestat εὐθύς, quod ad participium ξυνιστάμε- νον fertur. At vero hoc ipsum adverbium εὐθύς simili lo- co adhibitum habes V, 80, οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διανοεῖτο. nam & hic post διανοεῖτο oportet ὑπακούειν infinitivum ἀείστασθαι, ex illo ἀπέστη sumtum. STEPH. Stephani interpretationem participii δια- νοούμενον ne reciperem, faciunt verba Thucydides accura-

tius spectata. Nam primum univēse ait: ὄρων τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ζυγιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, ceteros Graecos se coniungi cum alterutris. vidisse. Inde sub hac generali complexione subsumens alios statim, (ut subditos & socios manifestos utriusque partis) alios post aliquam deliberationem id fecisse ait. Quod autem H. Stephanus putat, illos quoque, qui se statim coniunxerint, post deliberationem id fecisse, hoc ego nego. Deliberamus enim περὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν πρακτῶν, ut Aristoteles ait, de re integra nostrique arbitrii. Iam pristinis utriusque partis sociis, Atticis imprimis, minime integra consultatio fuit, utros sequi vellent: multi enim alios, si liberum eis fuisset, socios delegissent. Unde de his ait Thucydides, eos protinus cum alterutris coniunctos fuisse. Quibus vero libera consultatio fuit, si paulo post alteri parti adhaeserunt: ut ex libro secundo apparet, ubi socios utriusque partis enumerans Thucydides, Athenienses in Zacynthum, Cephalleniam, Acarnaniam, legatos societatis petendae causa misisse, ait. Item ex Achaeis primo solos Pellenenses Lacedaemonios secutos ait, inde universos. Acacius. HUDS. Haec non videntur maximam vim habere ad refellendam sententiam Stephani, cum participio διανοούμενον iungendum esse infinitivum ζυγιστάσθαι, e praecedenti ζυγιστάμενον repetitum. Nam si Graeci illi, qui sui iuris & arbitrii erant, se deinde cum alterutra parte coniunxerunt, cur de his dici non possit, ὄρων τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν διανοούμενον συνίστασθαι? Saepe etiam aliis locis hoc genus ellipseos apud Thucydidem occurrit. Vide ad VII, 69.

ibid. Μεγίστη δὴ) Δὴ coniunctio tam completiva, quam confirmativa invenitur, ut inquit Priscianus L. XVIII, p. 1170, hunc locum citans. Alibi etiam Schol. noster, ὃ δὲ δὴ συμπαραπληρωματικὸς αὐξήσιν δηλοῖ. HUDS. Scholiastes Aristophanis, δὴ μεγίστη, & συμπληρωματικὸν ait esse, ut, Ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἑμαυτοῦ καρδίαν. Acharn. 1. WASS.

ead. l. 3. Ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων) Quamvis primo aspectu lectio margini adscripta ἐπὶ πλείστον aptior videatur, tamen altera potius pro germana habenda est: cum alii plerique loci ostendant, Thucydidem hoc superlativo libenter ita uti. Sic autem & apud Dionys. Halicarn. non illam, sed hanc γραφὴν habemus. Sed quid de illa dicendum est scriptura, quae genitivum τῶν ἄλλων ante ἀνθρώ-

των addit? Ad me quidem certe quod attinet, eam minime censeo recipiendam. STEPH.

ead. l. 5. Ἀδύνατον) Lectio altera, ἀδύνατα, eundem omnino sensum efficit: sed magis Thucydideam (utpote veteri linguae Atticae, qua potissimum utitur Thucydides, magis convenientem) esse crediderim. Sic certe cap. 59, τομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι πρὸς τε Περδικαν πολεμεῖν. Sic etiam III, 88: Ξέρους γὰρ δι' ἀνυδρίαν ἀδύνατα ἦν ἐπιστρατεύειν. Et alibi, ὥστ' ἀδύνατα ἐφαίνετο Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις ἅμα πολεμεῖν. Nec vero isto tantum nomine in plurali potius, quam in singulari uti solet, sed παριτητέα iidem atque ἐπιχειρητέα, quin etiam πλευστέα, pro παριτητέον, & ἐπιχειρητέον, atque πλευστέον, dicit: & quidem Atticorum (ac praesertim veterum) more, uti dixi. Ideoque mirum est, Scholiastem annotasse de illo ἐπιχειρητέα, Thucydidis vocabulum esse. In eo certe illum falli, suo loco docebo. Ceterum quamvis ἀδύνατα magis Thucydideum esse, non solum dixerim, sed etiam ostenderit, tamen apud Dionysium Halicarnasense alterum habemus. IDEM.

ead. l. 6. σκοποῦντι) Dion. Hal. p. 67 σκοποῦντι. Observat ibi auctoris copiam. V, 11, Τὰ γὰρ — φυτεύοντες. Idem p. 148. WASS. Observat copiam etiam Hermogenes περὶ μεθόδου δεινότητος cap. 4.

ead. l. 10. Μεταναστάσεις τε εὔσαι) Non dubium est, quin recte & eleganter dicatur Ἑλλάς μετανάστης εὔσαι, quod est in Cod. Reg. pro Ἕλληνες μετανάσται ὄντες. Nam nihil notius est, quam nomina regionum saepe poni pro his, qui eas incolunt. Sed quia insolens videtur, ut eadem vox Ἑλλάς in priore membro orationis propria significatione ponatur, pro ipsa regione, in posteriore autem impropria, pro incolis, quod in hac scriptura fit, non puto recedendum a vulgata, quam non solum omnes alii Mss. tuentur, verum etiam Dion. Hal. in Lib. de Composit. p. 24, & Iudic. de Thucydide p. 148. Scholiastes recte supplet φαίνονται.

ead. l. 13. Τῆς γὰρ — ἀλλήλοις) Dion. Halic. pag. 134. WASS. Annotat ibi Dion. ἐπιμιγνύντες hic poni pro πασῖν ἐπιμιγνύμενοι.

Pag. 5. l. 1. Ὅσον ἀποζῆν) Id est, ὅσον ἐς τὸ ἀποζῆν μετρίως ἂν τοῦ ἀρκέσειεν, quantum ad modice vivendum satis esset. HUDS.

ead. l. 2. Χρημάτων) v. Libanium Progym. pag. 114. WASS.

ibid. Ἀθῆλων ὄν) Pro ἀθήλου ὄντος quod Atticis familiare est, qui huiusmodi multa in accusativo usurpant, cum alioqui sequendo vulgarem orationis structuram, obliquo casu (nimirum genitivo) utendum esset. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. cap. 9, pag. 149. &c. HUDS.

ead. l. 5. Οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο) Margini apposita γραφή (ἀνίσταντο) melius cum eo, quod dixit μεταναστάσεις τε οὔσαι, conveniet, cum ii, qui sponte emigrant, sicut μετανίστασθαι, ita & ἀπανίστασθαι potius dicantur: at qui sedibus suis pelluntur, potius ἀνίστασθαι. Sed duo diversa miscere videri possit Thucydides, cum tanquam de sponte emigrantibus locutus, addit tamen, βιαζόμενοι ὑπὸ τινῶν αἰεὶ πλείονων. Alioqui ista etiam, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς πανταχοῦ ἂν ἠγοούμενοι ἐπικρατεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο, pro illa spontanea emigratione facere quis dixerit: praesertim si οὐ χαλεπῶς pro non gravate accipiamus. Non gravate emigrabant, inquit, quoniam necessarium in diem alimentum ubique se nascituros existimabant. Sed quamvis hic adverbii χαλεπῶς usus ad illum accedat, quem habet, cum dicitur χαλεπῶς φέρειν, eundemque alibi dare illi videatur, ab altero tamen magis usitato discedere non permittit fortasse illud, quod dictum eadem de re fuit, καὶ ῥαδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες. Valla quidem οὐ χαλεπῶς vertit aegre: sed idem ἀνίσταντο vel ἀπανίσταντο non emigrabant vertit, verum pellebantur. Quam interpretationem & Vitis secutus est. Verum etiam si verbum ἀνίστασθαι pro pelli e sedibus suis, ἀπανίστασθαι autem pro μετανίστασθαι, id est, emigrare, sedes mutare, potius dici soleat, hic tamen illud huius significationem si (adversus illos interpretes) dicamus accipere, locum eiusdem scriptoris, quo nostram sententiam tueamur, inveniemus. Nam libro secundo, cap. 14 legimus, χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς, διὰ τὸ αἰεὶ εἰσθέναι τοὺς πολλοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς διαίτασθαι, ἢ ἀνάστασις ἐγίγνετο. ubi contra ambo interpretes mihi assentiuntur, non secus hunc locum vertentes, quam si non ἀνάστασις, sed μετανάστασις aut ἀπανάστασις scriptum foret. Quae demigratio, inquit Valla, fuit eis sane molesta, propter inveteratam plerisque consuetudinem semper agendi in agris. Alter autem, eundem sequens sensum, ita vertit:

Gravis & difficilis haec illis migratio accidit, propterea quod praecipua pars eorum ruri vivere consuevissent. Quod si etiam ab hoc loco non refelleretur altera illa interpretatio, quam tribuunt verbo ἀνίσταντο in eo, de quo nunc agitur, at certe hoc in ea rationi minime consentaneum est, ut dicatur, eos haud aegre sedibus suis pelli solitos, quod victum sibi in diem necessarium ubique se adepturos putarent. hanc enim spem sibi proponere eorum potius est, qui (uti dixi) suis sedibus non eiciuntur, verum ex illis sponte demigrant. Esto, dicet quispiam: sed manet interim priore in loco scrupulus is, cuius mentionem fecisti: Thucydidem videri posse duo diversa miscere, cum βιαζόμενοι de illis addit, de quibus tanquam sponte demigrantibus locutus erat. Fateor certe diversa haec & modo non contraria & iudicata a me esse, & ab aliis iudicatum iri: nisi ita exponantur, ut dicamus, perinde esse, ac si scriberet Thucydides: Non valde resistebant iis, qui emigrare ipsos iuebant, atque adeo ipsos ad hoc adigebant. Vel, Vim sibi offerri patiebantur ab iis, a quibus emigrare iuebantur: & cum illam repellere fortasse possent, facile in animum inducebant, imperata facere; quod hac spe freti essent, futurum, ut, quocumque venirent, necessarium in diem alimentum (quo etiam antea contenti esse soliti erant) nanciscerentur. Nam ita hunc locum explicando, repugnantia non loquetur Thucydides. partim enim voluntaria, partim coacta migratio haec videri poterit: atque hic esse, quod a Graecis voce aptissima (quae Latinis prae quavis alia inimitabilis est) πειθανάγκη dicitur. Hic porro locus documento fuerit, (ideoque multum verborum in eum consumsi) non statim repugnantiae a nobis eos accusari debere locos, qui eam primo aspectu prae se ferunt: quales & alii nonnulli apud hunc scriptorem occurrunt. STEPH.

ead. l. 8. Εἶχεν) Pro εἶχεν Max. Tyr. p. 81 meae editionis habet ἐλάμβανε. IDEM. Est in fine Differt. XIII.

ead. l. 9. Νῦν Θεσσαλία) In Cod. Reg. est scholion, πρότερον γὰρ Ἡμαθία ἐκαλεῖτο. Sic Catull. Carm. LXV, 26: Emathiae columen Peleu. Add. Serv. ad Virg. I Georg. 492, Sed aliis Emathia est pars Macedoniae. Strabo IX, 443 primum Pyrrhaeam, inde Haemoniam ab Haemone patre Thessali, ac denique Thessaliam dictam scribit. Stephano est Αἰμων, & regio Αἰμονία, sine aspiratione. Et Eustath. in Il. β, p. 321: Αἰμων ὄθεν Αἰμονες μοῖρα Θετταλική.

ibid. Πελοποννήσου — Ἀρκαδίας) Hermog. p. 27. WASS.

Thucydid. Vol. I.

ead. l. 14. Ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖστον) Hunc locum afferens idem Max. Tyr. ibidem, non addit ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖστον: ita legens, τὴν γοῦν Ἀττικὴν, διὰ τὸ λεπτόγεων εἶναι, ἀστασίαστον οὔσαν, ἄνθρωποι, &c. Et quod in margine quorundam vett. codd. e regione huius loci supervacaneae additum est, γράφεται ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖστον, certum est, ex quibusdam fuisse primum descriptum, in quibus id non legebatur. Quod autem attinet ad εἶναι, sive adscribatur, sive non, idem manet sensus: sed si legatur λεπτόγεων εἶναι, adiectivum erit λεπτόγεων, quod iungetur cum Ἀττικὴν, ut sit, διὰ τὸ εἶναι λεπτόγεων: sin εἶναι non addatur, τὸ λεπτόγεων substantivi forma positum erit. ac certe magis mihi arridet haec nostra lectio. STEPH. Ἐπὶ πλεῖστον scribo cum Cass. & infra pag. 7 lin. 3 Graev. VII, 76 & II, 35 Cass. Gr. Atque ita Cicero X, 8 Ep. ad Atticum. Divisim certe, ubi non adverbiascit, vel genitivo sequente. Cum Mss. stat & Xenophon 679, & Herodotus VI, 127. Coniunctim Hippocrates § III pag. 14, & Iosephus Hudson. pag. 1308; sed operarum forte incuria. In Thucydide V, 46 malim & ἐπὶ πλεῖστον cum C. Cass. Gr. licet alibi coniunctim noster. Appianus 86 ἐπὶ πλεῖστον. WASS.

ibid. Διὰ τὸ λεπτόγεων) Erat enim solum Atticum parum uber: ipsi deparci victus, qualis hominum pauperum: tota vitae ratio adstricta & diligens. Vide Casaub. Animadvers. in Athenaeum, pag. 95. HUDS. Et Schol. Aristoph. Acharn. v. 75, & Av. 123. Videtur etiam eo respicere Lucian. Encom. Patr. p. 480. Add. Spanh. ad Iulian. Orat. I, p. 78, & ad Aristoph. Nub. v. 298.

Pag. 6. l. 1. Ὡκοῦν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ) Herodot. lib. 7: Ἐόντες Ἀθηναῖοι, ἀρχαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμενοι, μούνοι δὲ ἔόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων. HUDS.

ead. l. 3. Μετοικίας) Rectius legi videtur μετοικίας, quod melius respondeat voci μεταναστάσεις, paulo ante praecedenti, quam illud alterum ἐποικίας. Sic & pag. 20, ἢ Ἑλλὰς ἐτι μετανίστατό τε καὶ μετωκίζετο. STEPH.

ead. l. 7. Ἀπὸ παλαιοῦ) Vid. Petit. Leg. Attic. p. 130.

ead. l. 13. Ἀλλὰ τὰ μὲν &c.) Suspicietur aliquis, Valiam aliter legisse, cum vertat, *quaedam loca ante Hellenem Deucalionis filium*: verum ego non aliam secutum lectionem esse, sed χωρία subaudiendum existimasse, arbitror, & τὰ pro τινὰ accipiendum. Falso autem id credidisse con-

stat, & τὰ μὲν πρὸ Ἑλλήνων dictum esse pro τὸν μὲν πρὸ Ἑλλήνων χρόνον. **STERN.**

Pag. 7. l. 2. Κατὰ ἔθνη) Salmaf. in Lib. de Hellenist. aliter, quam Scholiafles, huius loci sententiam exponit, & pro κατὰ, καὶ legendum putat, quod confirmat Mf. Caff. Vid. ap. Salmaf. p. 274, 282 & 283.

ibid. καὶ τὸ Πελασγικὸν ἐπιπλεῖστον) Nulla fere regio fuit, quam non peragrarunt Pelasgi, ita ut latissime apud veteres Pelasgorum nomen patuerit. Vide Herodot. lib. 1, c. 56; Strabon. lib. 9 & 13; & Palm. Graeciam antiq. p. 24, 25, 38, 39. **HUDES.**

ead. l. 4. Ἑλλήνων &c.) Antiquitus ea tantum portio priscae & avitae Graeciae Ἑλλάς appellabatur, quae posterioribus Thessalia dicta est. Hinc doctissimus Grammaticus (Servius in 2 Aen.) Graecos proprie Thessalos esse dicit; & Didym. ad. 1 Il. Ἀρίσταρχος παρ' Ὀμήρου Θεσσαλίαν μὲνην τὴν Ἑλλάδα εἶναι φησιν, καὶ Θετταλοὺς τοὺς Ἑλληνας, παρακολουθῶν τῷ Θουκυδίδῃ. Aristarchus, auctoritatem nimirum Thucydidis secutus, Thessalos ἀρχαίως καὶ κυρίως apud Homerum Ἑλληνας sive Graecos esse scripsit, Thessaliam autem ipsam solam dici Graeciam; Ἑλληνας insuper proprie appellari, qui eam Thessaliae partem inhabitarunt, ubi est urbs Larissa, testis est Apollodorus apud Strabonem lib. 13. Vide Casauboni Diatribam in Dionem Chrysoft. c. 12, & Salmafium in Solinum, pag. 100. **IDEM.**

ibid. Ἑλλήνων δὲ καὶ &c.) Hellenes, & regionem, quam incolebant, Helladem, ab Hellene Deucalionis filio sic vocatos fuisse, ex Dicaearcho & Strabone lib. 9 satis constat: quo tempore vero hoc nomen per totam Graeciam primo obtinuit, a nullo scriptore asseritur. Primo enim teste Strabone lib. 9 una tantum urbs in Phthiotide ab Hellene condita Hellas dicebatur, & haec est, de qua dicit Homerus:

Οἶτ' εἶχον Φθίην, ἢδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα.

Et rursus:

Πολλὰ Ἀχαιίδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίοντε.

Κούραι Ἀριστήων. —

Cum vero in hac urbe Hellenis potentia magna evasisset, inde etiam ad regionem circumcirca vicinam nomen transiisse perhibetur: de tota enim hac intelligendus est Homerus, ubi dicit:

Ἄνδρες τοῦ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα, καὶ μέσον Ἄργος:
 latius vero illud per multa secula non extensum fuit: Homerus enim eos solos, qui sub Achille ad Troiam militaverant, Hellenes vocat, quos antiquae solius Helladis incolae fuisse iisdem versibus sic testatur:

Οἴτ' εἶχον Φθίην, ἧδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
 Μυρμιδόνες δ' ἐκαλοῦντο, καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοί.

Omnes vero Graecos in toto suo poemate nunquam communi nomine Ἕλληνας, sed Ἀργείους, καὶ Ἀχαιοὺς, καὶ Δαναοὺς nuncupat: atque ideo Thucydidis est sententia, Homeri etiam aetate solos Thessalos sic audire, eo nomine ceteris Graeciae populis nondum communicato: quod etiam ulterius probat, quia nec apud eum poemam τῶν βαρβάρων appellatio usquam occurrat, (opposita autem & relata sunt βάρβαρος καὶ Ἕλλην, τὸ βαρβαρικὸν, καὶ τὸ Ἕλληνικὸν) si ergo barbaros ignoravit Homerus de ceteris gentibus, quae Graecae non essent, nec Hellenes novit de omnibus Graecis. Sed utrisque his Thucydidis argumentis opponit Strab. lib. 8, primo Hesiodum & Archilochum meminisse Πανελλήνων, de Graecis universis, secundo Homer. II. β', v. 867 βαρβαροφώνους vocasse τοὺς Κῆρας. Sed huius postremi argumenti vim satis eludit ipse Strabo, dum, quae alibi habet, satis innuunt, Cares ab Homero non generali nomine, & omnibus aliis gentibus, quae Graecae non fuerant, communi, sed particulari & proprio, quod linguam Graecam male pronuntiasent, secundum vocis significationem antiquam & magis propriam βαρβαροφώνους appellari. Nec quoad Archilochi auctoritatem valet primum argumentum, quia ille Homero multo recentior erat: cum vero Hesiodus secundum Chronicon Marmor. & plerisque alios Homero vetustior esset, si ex Hesiodo probasset illius poetae temporibus Graecos generali nomine Ἕλληνας vocatos fuisse, vicisset Strabo. Sed Hesiodi verba, quae contra Thucydidem affert, hoc non probant. ea enim haec sunt, τὸν μὲν (scilicet Hesiodum) περὶ τῶν Προϊτίδων λέγοντα ὡς Πανελλήνες ἐμνήστευον αὐτὰς, i. e. Hesiodum de Proetidibus dixisse, universos Graecos earum connubia ambivisse. Quis autem hic probatum videt, Hesiodi temporibus omnes Graeciae incolae, uno communi nomine, Ἕλληνας appellari? Πανελλήνες enim non omnes eos significat, qui regionem postea Ἑλλάδα dictam incolebant, sed qui tunc Hellenes di-

cebantur. An vero Hesiodi temporibus illi soli, qui antiquam Ἑλλάδα incolebant, an vero omnes Graeciae populi Hellenes dicebantur, quoad hanc auctoritatem aequae manet incertum. Nos vero, Thucydidis gravissimi scriptoris auctoritatem secuti, neutrum verum putamus. Qui antiquam enim Helladem incolebant ipsius Hellenis temporibus, Hellenes dicebantur: cum autem illius filii & nepotes multi essent, & potentes, atque ideo in omnes fere totius Graeciae civitates eduxissent colonias, inde factum est, ut per totam Graeciam dispersi fuerint, qui, quod ex genere Hellenico essent, communi privatorum sermone Ἕλληνες dicebantur, publice autem diversa habuerant gentium nomina, inter quas habitant, atque ideo ab Homero Athenienses, Elei, Argivi, Boeoti vocabantur Graeci, Hellenes vero nunquam: & sic intelligendus est Thucydidis locus, ubi dicit, Ὁμιλία μᾶλλον καλεῖσθαι Ἕλληνας, i. e. ut interpretatur Scholiastes Graecus, οὐκ ἀπὸ κοινῆς δόξης ἀπάντων. Ut vero hi Ἕλληνες ceteris Graeciae incolis immixti magis magisque praevaluissent, sic hoc τῶν Ἑλλήνων nomen magis magisque inceperat praedicari, donec tandem circa primam Olympiadum celebrationem pro communi omnium Graeciae incolarum agnosceretur. Cum enim Iphitus, quando hos ludos instauraverat, totius Graeciae incolas, qui tunc omnes aut Hellenici, aut sub Hellenicorum imperio fuerant, ad illos convocasset, iisque solis, ceteris lege prohibitis, concessisset certandi ius, eo tempore, quo communem primo celebraverant conventum, commune nomen primo videntur accepisse, & semetipsos generali appellatione Ἕλληνας, & omnes alios barbaros appellasse. Haecenus auctor notarum in Chronicon Marmor. pag. 133. cui adiace Palmer. Graec. Antiq. c. 3, & Casaub. in Strabon. pag. 240. IDEM.

ead. l. 5. Ἰσχυσάντων) Hobbes *being strong*. WASS. In Reg. & Cass. est scholion, βασιλευσάντων. Φθιωτία, quod iudem Codd. habent, videant alii an probari possit: nam regio est Φθιώτις. Strab. IX, 433: καὶ ἡ χώρα Φθιώτις καλεῖται, καὶ Ἀχαική. Suspicio Δ ultimae syllabae in A degenerasse, atque inde errorem ortum esse.

ibid. Ἐπαγομένων) Cum praecesserit *ισχυσάντων*, videretur sequi debuisse *ἐπαγομένων*, sed intelligendum est *ἐπαγομένων μετὰ τὸ ἰσχύσαι*, id est, & illis, postquam po-

tentiam adepti essent, eos adducentibus. Hanc certe γραφήν & Valla sequitur, qui vertit, *eas gentes adducentibus*. STEPH.

ibid. Καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς &c.) Ae. Portus vertit: & ceteri Thessaliae populi eos in alias civitates auxilii causa accesserunt. Sed hoc non de Thessalis accipiendum, verba coniuncta evincunt. nam ait, τῶν παιδῶν ἰσχυσάντων καὶ ἐπαγομένων. proinde utraque vox coniuncta copula ad eisdem (sc. Hellenem eiusque liberos) refertur. *Acacius*. Sic Valla vertit: *Heliene autem eiusque liberis in Phthiotide rerum potitis, & eas gentes emolumenti gratia in alias civitates adducentibus* &c. HUDS. Salmaf. l. d. p. 427 hunc locum laudans scribit *ἐαυτοὺς*, & p. 348 *αὐτοὺς*, vitio typographorum, pro *αὐτοὺς*, quod est in Clar. Idem p. 275 ita vertit: *Cum vero Hellen & eius nati Phthiotide Thessaliae vires collegissent, & in proximas quasque urbes semet induxissent*. Non video, cur non possit ferri *αὐτοὺς*. In Reg. super h. v. scriptum est scholion, τοὺς Φθιώτας, quae nota figura est. Lucian. Timon. p. 75: Πολὺν ἤδη χρόνον οὐδ' ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικὴν. καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία καὶ λόγων ἔριδες ἐπεπόλασαν αὐτοῖς. Et in Latinis scriptoribus nihil frequentius. Vid. Gronov. II de Pecun. vet. 4.

ibid. Ὠφελεία) Vid. Indicem. Lucret. *multis praebet regionibus aequor Utilitatem opportunam sitientibus nautis*: aliter paulo Aeschylus Agam. Πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τὴν ΟΝΗΣΙΝ εἰλόμην. WASS. De sententia horum verborum agit Salmaf. l. d. p. 275 & 427. Et de τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον p. 348. sqq.

ead. l. 9. Ὑστερος) Hanc lectionem ὕστερος agnoscit Scholiastes, immerito tamen alteram margini adscriptam improbens, tanquam πολλῶν per se sufficiat, & additum ὕστερον abundet. STEPH.

ead. l. 11. Φθιώτιδος) Vid. Schol. ad Il. i, 395, & Il. π', 595. & Dicaearchum p. 22. ed. Hudson. Contra nostrum disputat Strabo VIII, 370, & XIV, 661. WASS. Salmaf. l. d. p. 349 removet ea, quae veteres quidam adversus Thucydidem disputaverunt. Versum Homeri, quem hic affert enarrator Graecus ex Il. β', 530, spurium esse etiam ibi annotat parvus Scholiastes. Et sic Salmaf. l. d. pag. 350.

Pag. 8. l. 2. Ἀντίπαλον) Citat Hesych. & expl. ἐναντίον, ἐχθρόν. damnat D. Halic. de Caribus v. Herodot. I, 161. WASS. Quae lin. 3 quidam Codd. addunt ad illa ἀλλήλων ζυνίεσαν, glossam sapiunt.

ead. l. 6. Στρατείαν) Scholiast. ad II. κ', 252 *στρατιάν*. male. WASS.

ead. l. 8. Μίνως γὰρ &c.) Minoa maris imperium obtinuisse testantur Aristot. in Polit. I. 2, c. 8; Diodorus Siculus I. 4; Stobaeus ferm. 42; Strabo I. 10; Apollodorus I. 3; aliique, quos affert Meursius in Creta, lib. 3, c. 3. HUDS. Vide Cumberlandi Orig. gentium antiquiff. p. 299. WASS. Et Selden. Mar. Claus. I, 9.

ead. l. 11. Κᾶρας ἐξέλασας) Cares a Minoe eiectos e Cycladibus, memoratur Libanio in Antiochica, & Isocrati in Panathenaica. HUDS. Isocrates Panath. 354, 34. Herodot. I, 28, 171. *Ληστικὸν & ληστρικὸν* utroque modo poster. *Εἵνεκα* fere poetarum est, aut Herodoti. WASS. Locum hunc de Caribus laudat Serv. ad Virg. VIII Aen. 725. *Ληστικὸν* habet Thom. Magist.

Pag. 9. l. 3. Οἱ γὰρ Ἕλληνες τοπάλαι &c.) Constat, omnes fere gentes mari vicinas piraticam olim exercuisse. De Cilicibus & Tyrrenis testatur Eustathius ad Dionysium, de Phoenicibus Herodotus, de Phocensibus Iustinus, de Saxonibus Sidonius, de Cimbris Posidonius, de Liburnis veteribus Appianus, de Aegyptiis Heliodorus, de Germanis Caesar & Tacitus, de Hispanis Plutarchus. HUDS.

ead. l. 9. Κατὰ κόμας &c.) Sic Suidas in voce *κόμη*. Οἱ δὲ τοὺς ἐν τῇ πόλει δήμους, κόμας φασὶ προσαγορεύεσθαι, καὶ κομήτας τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ οἷον τοὺς δημότας ἐν τῇ αὐτῇ τάξει καὶ μοίρᾳ τῆς πόλεως οἰκοῦντας. αὐτῶς Ἀριστοφάνης, εἶρκε δὲ καὶ Θουκυδίδης τοὺς δήμους κόμας ἐν πρώτῃ. κατὰ κόμας δὲ τῶ παλαιῷ τρόπῳ οἰκοῦντο. HUDS. Vid. Suidam in *κόμην*, & Kusteri Notas. Hesych. *κόμαι*, ἀγυαὶ, ῥύμαι. apud quem in *κῶμα*, pro *κομισμα* & *λιθάδης*, repone *κοιμημα* & *λιθάδης*. vid. Suid. & Etym. M. in *κόμα*. WASS. Lin. 7 *σφετέρου αὐτῶν*, an *αὐτῶν* legas, fortassis non multum interest. Sed Thucydides alibi *αὐτῶν*. Vid. Indicem. In Hom. Od. α. v. 7 eadem est varietas scripturae.

ead. l. 10. Τὸν πλεῖστον) Multi primo intuitu mendose scriptum *τὸν πλεῖστον* pro *τὸ πλεῖστον* existimabunt: sed nec Scholiastes nec vet. exempl. *γραφὴν* illam suspectam habere sinunt. STEPH. Τὸ πλεόν Ar. Schol. & Mss. *πλεῖστον*. v. 47, 16. WASS. *Πόρον*, quod additur in Dan. videtur esse supplementum alicuius magistri.

ead. l. 13. Καὶ νῦν οἷς) Si legas καὶ οἷς, ut margini adscriptum est, videri poterit aliorum fieri, quam illorum ἡπειρωτῶν mentio: ideoque minus scriptura haec placet. **STEPH.** Laudat h. l. Suidas v. καλῶς. **WASS.**

ibid. Οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν) Exstat testimonium apud plurimos, inprimis vero antiquissimum Homerum, in Odyssæa γ', & in Hymno Apollinis, ubi nescio quis advenas affatur hoc modo:

ὦ Ζεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖδ' ὕγρὰ κέλευθα;

ἢ τί κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,

οἷά τε ληίστιπρες ὑπεῖρ ἄλλα; τοί γ' ἀλόωνται

Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.

ubi Scholiastes: οὐκ ἄδοξον ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ληίστεῦειν, ἀλλ' ἐνδοξον. **HUDES.** Add. Eustath. in Odyss. γ', 1457. quem locum hic adscriperat clar. Wasse: & Justin. XLIII, 3, ibique Bern.

ead. l. 14. Τῶν καταπλεόντων) Post καταπλεόντων non temere posita fuit interpunctio, sed consulto: cum illud πύσσεις non aliud foret, quam ἐρωτήσεις, ideoque ineptum futurum sit dicere, τὰς πύσσεις ἐρωτῶντες. Quo igitur accusativum hunc πύσσεις tendere dicemus? nempe ad subauditam praepositionem κατὰ. Utitur enim hoc poëtico alioqui vocabulo & alibi, κατὰ πύστιν οἱ χωροίη. **STEPH.** In Codd. Mss. distinctio post πανταχοῦ, non καταπλεόντων, collocatur. **HUDES.** Πύσσεις inter Thucydidis γλωττώδη ponit Suidas in περιωπή. ἐρώτησις etiam expl. Hesych. D. Halic. Ant. I, 81, εἰδέναι κατὰ ΠΥΣΤΙΝ τοῦ τρέφοντος. Sic Ms. Vatic. v. eundem de Thucyd. § 29. Gloss. πύσμα percontatio. Eurip. Electra 690: ἦν μὲν ἔλθῃ ΠΥΣΤΙΣ εὐτυχῆς σέθεν, Ὀλολύζεται πᾶν δῶμα. α πεύσω πύστις, ἢ δι' ἀκοῆς μάθησις. Eustath. ad Odyss. α. **WASS.** Grammatici quidem discrimen statuunt inter πυνθάνεσθαι & ἐρωτᾶν, item inter πύστιν & ἐρώτησιν, ita ut ex eorum sententia non videatur dici posse πύστιν ἐρωτᾶν. Sed non credo, scriptores Graecos se semper illorum dictatis alligare. Certe Lucian. Pseudom. p. 767 promiscue πύστιν & ἐρώτησιν, πυνθάνεσθαι & ἐρωτᾶν dicit. Deinde, si iam πύσσεις accipiamus pro ἐρωτήσεις, cur ineptius sit dicere ἐρωτήσεις ἐρωτᾶν, quam πύσσεις πυνθάνεσθαι, quod est ap. eund. l. d. & infinita alia huius generis in utriusque linguae scriptoribus? Plane ellipsis illa Stephani & du-

ra, & obscura est. Locum hunc Thucydidis ante oculos habuit Philostrat. Vit. Apollon. II, 29.

Pag. 10. l. 1. Ὡς οὔτε — ὑνειδιζόντων) Demetrius Phalereus § 25, & legit οἷς τε. v. Sextum Pyrrh. Hypot. III, 24. WASS.

ead. l. 5. Τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμ.) Sc. κατὰ κόμας vel δήμους, per vicos aut pagos, (sic enim δήμοι vertendum esse, non populi, ut Meurfius aliique vertunt, dudum viri eruditi docuerunt.) Populus enim Atticus olim descriptus erat in pagos, quos ipsi δήμους vocant; eiusdem vero pagi homines δημόται appellabantur. Confer haec cum Annotatis ad pag. 9 lin. 9. HUDS.

ead. l. 6. Αἰτωλοῦς) Thucyd. lib. 3: Το γὰρ ἔθνος μέγα μὲν εἶναι τῶν Αἰτωλῶν, καὶ μάχιμον, οἰκοῦν δὲ κατὰ κόμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ, id est, Gentem Aetolorum esse magnam & rugiacem, habitare autem per pagos sine muris, & longe ab invicem distantes. HUDS. Aetoli olim praedones. Polybius IV, 377: Αἰτωλοὶ πάλαι μὲν δυσχερῶς ἔφερον τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἰδίων ὑπαρχόντων δαπάνας· ὡς ἂν εἰδισμένοι μὲν ΖΗΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΕΛΑΣ, δεόμενοι δὲ πολλῆς χρησθίας διὰ τὴν ἐμψυτον ἀλαζονείαν· ἢ δουλεύοντες ἀεὶ πλεονεκτικὸν καὶ θηριώδη ζῶσι βίον, οὐδὲν οἰκεῖον, πάντα δ' ἠγούμεσι πολέμια, ἐζητοῦν ἀφορμὰς καὶ προφάσεις τῆς εἰς Πελοπόννησον ἐπιπλοκῆς· ἀγόμενοι ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΝ ΕΘΟΣ ἐπὶ τὰς ἐκ ταύτης ἀρπαγὰς. WASS.

ead. l. 7. Σιδηροφορεῖσθαι) Huc spectat Ammianus M. XXIII ult. v. Aristot. 2 Polit. 6. WASS. Adde Petit. Leg. Attic. p. 125 & 561.

ead. l. 14. Ἐν τοῖς πρώτοι δὲ) Lectio prior margini adscripta magis mihi probatur, quae habet δὴ, retinendo τοῖς & πρώτοι. Quod si alteram sequendo, scriberemus πρώτοις, tum liberum esset, utram particulam vellemus in contextum recipere, vel δὲ, vel δὴ. Nam & apud alios nonnunquam δὲ pro δὴ positum observatur. Sed haec posterior lectio mihi suspecta est παραδιωξέως. Quod autem Scholiastes, legens, ut habes in contextu, dicit esse ὑπερβιβασμὸν particulae δὲ, (intelligens dictum esse ἐν τοῖς πρώτοι δὲ, pro ἐν τοῖς δὲ πρώτοι, vel ἐν τοῖς δὲ) illi nequaquam hac in re subscripserim, quod exemplum non afferat, & vix afferri posse existimem: at vero exemplum huius articuli τοῖς positi eodem plane modo

pro τούτοις, in promptu sit infra, διότι ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο. & alibi, ἐν τοῖς πλεῖσται δὴ γῆες. Nec vero hic articulorum usus nobis mirus videri debet, cum sciamus, veterem Atticismum in multis cum lingua Ionica affinitatem habere, quae saepe τοῖς dicit pro τούτοις. STEPH. Plura hac de re vide in Append. ad script. al. de Dial. Att. p. 183. HUDS.

Pag. 11. l. 4. Χιτῶνάς τε λινοῦς) Inter alia argumenta, quibus nonnulli probant, Athenienses esse Aegyptiorum colonos, hoc unum, quod vestes lineas more Aegyptiorum gestare solebant. Vide Marshami Chron. p. 108, & Meursii Fortunam Attic. l. 1, cap. 2. HUDS.

ibid. Καὶ χρυσῶν τεττίγων &c.) Mos erat Atheniensium (scil. antequam respublica eorum a Solone corrigeretur) capillos in conii speciem formare, & colligere in vertice: quam crinium metam τεττίγων ἐνέρσει comprehendebant, ut se αὐτόχθονας, aut (ut volunt alii) μουσικούς hoc argumento indicarent. Hic capillorum congestus mulieribus Romanis (nam & illae crines ad verticem convolutos gestabant) vocabatur *Tutulus*, ut auctor est M. Varro. Vide Aeliani var. Hist. l. 4, cap. 22, & Kuhnii notas; Brodaeum in Epigramm. l. 6, pag. 573; Iunium de Coma; Nic. Loënsis Miscell. & Meursium de Fort. Att. l. 1, c. 1. Cum Stephano malle ἐνέρσει: atque ita apud Suidam in voce τεττιγοφόροι, qui non distinguit post τεττίγων. HUDS. Locum tangit Eustath. 395. d. & rationem cultus de Ino addit, quasi ex nostro. WASS.

ead. l. 5. Ἐν ἔρσει) Quin vera lectio sit ἐνέρσει persuadere mihi non possum: & apud quempiam locum hunc citantem eam me videre memini. STEPH.

ibid. Κρωβύλον) εἶδος τι ἐμπλοκίης, Harpocrat. unde Etymologus v. κρώβυλος. Κορδύλην vocant Cyprii, Persae Κιδάριν. Idem. v. ἐγκεκορδυλημένος. Vide Anthol. VI, 22, Xenoph. Cyr. V, 352, & Lucian. Lexiph. Pollucem II, 30. Κρ. Cinnus Glossae. usus est D. Halic. Etiam in V. H. Aelianus. Suidas in κρώβυλος, κρωβύλους ἀναδούμενοι, & ἐνέρσει ποικίλων κρωβύλων. Hinc emendes licet. & ἐνέρσει, in τεττιγοφόροι. Hunc beatulorum cultum ridet haud ineleganter Strato in Epig. inedito, quod cum lectore communicabo:

Οὐ τέρπουσι κόμαι με, περισσώτεροί τε κίκιννοι
Τέχνης, οὐ φύσεως ἔργα διδασκόμενοι.

Ἄλλὰ παλαιστρίτου παῖδες ῥύπος ὁ ψαφαρίτης,

Καὶ χροὴ μελέων σαρκὶ μελαινομένη.

Ἦδ' ὅς ἀκαλλώπιστος ἐμὸς πόθος, ἢ δὲ γοῆτις

Μορφὴ θηλυτέρης ἔργον ἔχει Παφίης.

Οἱ πρεσβύτεροι — τριχῶν Schol. Hermogenis p. 393. Confer Antiphanem in Antaeo. Τριχῶν abundat etiam apud Eurip. Iphig. Aul. Μῆτ' — πλόκαμον ἐκτέμης ΤΡΙΧΟΣ. Hinc etiam corrig. Etymologus V. ἀναίρειν. WASS. Ubi ex h. l. laudat ἀνέρσει. At in ἐνερσις, ἐνέρσει nam non dubito, quin ibi ad h. l. respexerit. Et sic praeter Suidam & Varin. in ἐνερσις, etiam Clem. Alex. II Paedag. p. 199. Distinctionem maiorem, quam Hudsonus post τεττίγων posuerat, sustuli: nam ea non est in ed. secunda Stephani, quam se summa religione secutum profiteretur, neque in Bas. neque in Vascol. Abest etiam a Suida & Schol. Aristoph. Nec dubito, quin per errorem irrepsit in edit. Porti. Etiam sententia ipsa postulat eam tolli, ut cuique, qui modo verba Graeca intelligit, liquet. Et apertum est ex iis, quae habet Clem. Alex. l. d. καὶ κρώβυλον, ὃ ἐμπλοκῆς ἐστὶν εἶδος, ἀνεδούντο χρυσῶν, (χρυσῶν recte emendavit Episcopus Oxon.) ἐνέρσει τεττίγων κοσμούμενοι, ubi mihi suspecta sunt illa, ὃ ἐμπλοκῆς ἐστὶν εἶδος, tanquam a studioso quodam, qui verba Lexicographorum, nam apud eos haec leguntur, ad marginem transcripserit, profecta. Paulo ante οἱ πρεσβύτεροι τῶν εὐδαιμόνων sunt *grandes iam natu inter opulentos*, non, ut Schol. & interpretes Latini accipiunt. Ita Perizon. ad Aelian. IV Var. Hist. 22. Sed in re non multum interesse, utro modo veritas, nec facile quemquam τοὺς πρεσβυτέρους pro hominibus tempore antiquioribus accepturum, puto. Ceterum an ex Herodot. II, 36 sine controversia possit confici, hunc morem adhuc obtinuisse apud Athenienses, quo tempore historiam scribebat Herodotus, quod putat Salmas. in lib. de Coma p. 542, quaerant alii.

ead. l. 6. Καὶ Ἴωνων) Poll. VII, 71: λινοῦς χιτῶν, ἐν Ἀθηναίοις ἐφόρουσιν ποδήρη, καὶ αὐτοῖς Ἴωνες. add. Clem. Alex. l. d. & Excerpt. Peiresc. p. 234.

ead. l. 7. Σκευὴ) Lektioni, quae in margine est, nullum dari posse locum existimo. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 10. Ἰσοδίαται) Vid. Spanhem. ad Iulian. Orat. I, p. 134. Quae mox sequuntur, ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι, illustrant Casaub. ad D. Hal. p. 475, & Perizon. ad

Aelian. III Var. Hist. 38. Ἀποδύναι inter verba propria Gymnasionum ex h. l. memorat Poll. III, 153.

ead. l. 12. Λίπα) Pro λιπαρὸν Suidas h. v. & λίπα ἀλείφονται ex Aeliano adducit. v. Hesych. λίπα, ὕφα, ἀλείφα οὐ κλίνονται, inquit Etymologus in ἀλείφα. WASS. add. Eustath. ad Od. ξ', p. 1560.

ead. l. 13. Διαζώματα ἔχοντες &c.) Ex lege & more faci agonis olim nudi decertarunt: sed, ita ut pudor & honos oculis fervaretur, non sine subligaculo. cuius quidem meminit Homerus, & in alio insigni loco praeter istum a Scholiaste citatum, sc. II. ψ', ubi de Euryali cum Epeo pugilatus agone. Vide Fabri Agonisticon, l. 2, c. 2, 3, 4. HUDS. Διαζώματα — ἠγωνίζοντο. Magister in ζώμα. WASS. De Ὀλυμπιακὸς & Ὀλυμπικὸς leg. quae disputat Kuster ad Aristoph. Plut. 585. add. infr. V, 49.

ead. l. 14. Καὶ οὐ πολλὰ) Tempus, quo primum praecincti certare desierunt, diverse traditur. Nonnulli factum volunt Olympiade xxxii; ut Homeri Schol. Anonym. ad II. ψ'. Etymol. auctor in voce γυμνάσια. Alii Olympiade xiv factum memorant, ut Eustath. ad Hom. II. ψ'. Anonym. in Olympiadis istius anno primo. Si vero tam vetus institutum fuerit, quomodo Thucyd. qui annis circiter trecentis post haec scripsit, tradere potuit, non ita pridem morem istum desisse? Omnino censeo negativam inducendam, scribendumque καὶ πολλὰ ἔτη. Meursius de Arch. Ath. l. 1, c. 6. HUDS.

Pag. 12. l. 2. Διεζωσμένοι) Suidas in σέσωσται legit διεζωσμένοι, & σεσωμένος pro σεσωσμένος. vid. Vossium ad Catullum 321. WASS.

ead. l. 11. Ἀντισχοῦσαι) Hic contra lectionem margini adscriptam ἀντισχοῦσαν, in contextum recipiendam censeo, licet refragante Scholiaste. Opponuntur enim haec, πλωϊμωτέρων ὄντων, & διὰ τὴν ληστείαν ἐπιπολὺ ἀντισχοῦσαν. Olim, inquit, quia ἀντεῖχεν ἡ ληστεία, id est, vigeabant latrocinia, urbes remotius a mari condi solitae sunt: at postea ubi profligatis a Minoë praedonibus, πλωϊμώτερα ἐγένετο (id est, mare magis apertum navigationi fuit; vel, tutior navigatio fuit) ad ipsa litora condi coepta. At vero alterius scripturae absurditas refutatione opus habere non videtur: quae tamen a me admissa fuit in contextum, quod nollem eum a suis scholiis dissentire. Sed suspicatus sum postea, (quod etiamnum suspicor) fieri posse, ut ipse quo-

que Scholiastes ἀντισχοῦσαν & ἐναντιοθεΐσαν scriptum reliquerit. Nam & ipsa expositio, quae nullo modo convenire videtur, si ad πόλεις referatur, tolerabilis fuerit, meo quidem iudicio, ad ληστείαν relata: ut videlicet intelligamus ληστείαν μετὰ μάχης ἐναντιοθεΐσαν iis, qui urbes ad mare condere volebant. Nam quod modo exposui, ἀντέχεν ἢ ληστεία, vigeant latrocinia, in eo vulgo receptam opinionem secutus sum de significatione verbi ἀντέχειν pro *vigere, durare, grassari*. Quam alioqui mihi valde suspectam reddunt cum aliorum scriptorum, tum vero huius ipsius aliquot loci, in quibus eo utitur: & vero ab illis potius adducor, ut credam, hic ἀντέχειν dici absolute, quod sermone vernaculo *tenir bon*, vel, *tenir fort*. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 13. Καὶ ἐν ταῖς) Etiam si nonnullis in locis articulum omittat, ubi ab aliis ponitur, tamen hic ante ἐν non omisisse, sed scripsisse καὶ αἱ ἐν ταῖς, mihi persuasit: ut vocula τε, quae est in αἴτε, illam καὶ sibi respondentem habeat. IDEM.

ibid. Ἐφερον) Suidas in φέρειν, ἔφερον ἀλλήλους οὐχ ἦττον. ubi sine auctoris nomine Schol. corrasit. Herodotus & noster Homerum habent, opinor, auctorem. II. β', 301: ἐστὲ δὲ πάντες Μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτῳ φέρουσαι. Schol. ἀποφέρουσαι. Herodotus I, 88: ΦΕΡΟΤΣΙ τε καὶ ἄγουσι τὰ σά. vox est praedas abigentium. Homerus II. ε', 483: ἀτὰρ οὐτι μοι ἐνθάδε τοῖον, Οἶον κ' ἢ ΦΕΡΟΙΕΝ Ἀχαιοὶ, ἢ κεν ΑΓΟΙΕΝ. WASS.

Pag. 13. l. 2. Μέχρι τοῦδε ἔτι) Clar. abest ἔτι perperam. Non tantum coniungitur cum πρὸς, ut V. Cl. dudum observarunt, sed cum ὑπὸ, εἰς. Aristot. Anim. Hist. II, p. 39: μέχρις ὑπὸ μέσῃ τὴν γαστέρα. & alibi: μέχρις εἰς σαρκώδη. etiam μέχρις ἐπὶ τριτοῦς. vocula οὐ aequè superfluit apud Herodot. μ. οὐ τῶν διαλλαγῶν. LXX Iob. XXII, 5 (XX, 4) ἀπὸ τοῦ ΕΤΙ ἀφ' οὗ ἐτέθη; & IV, 20 μέχρι ἑσπέρας οὐκ ΕΤΙ εἰσίν. D. Hal. Antiq. IV, 2 formulam variat, μέχρι τότε διέμεινεν ἕως διανίστησεν αὐτὸν, καὶ ἠφανίσθη. At fortasse melius ibi Vat. μέχρι τούτου, quomodo inter alios Demosthenes. WASS.

ead. l. 3. Καὶ οὐχ ἦσσαν) Priscian. XVIII, 1195: ἦττον, ἀντὶ τοῦ, καὶ μᾶλλον ἐλήστευον. vid. Diodorum I; & Tournefort. Itinerar. I, 154. IDEM.

ibid. Νησιῶται, Κᾶρές τε &c.) Cares olim fuisse insulanos, clare testatur Strabo lib. XII; illosque Phoenicibus

successisse, tradit Conon istis verbis: Φοινίκων δ' ἐκπεπόντων, Κᾶρες ἔσχον. ὅτι καὶ τὰς ἄλλας νήσους περὶ τὸ Αἰγαῖον ὤκησαν. Vide Meurfii Cretam & Rhodum. HUDS.

ead. l. 4. Τῶν νήσων ὤκησαν) Melior fortasse scriptura haec ὤκισαν, quae significet, plurimas insulas illos condidisse: id est, colonias in eas deduxisse; vel, urbes in illis condidisse; aut, incolis eas frequentasse. STEPH.

ead. l. 5. Μαρτύριον) Ita alibi: supra παράδειγμα. Μελα I, 11: Regnasse eo signo accolae affirmant, quod &c. WASS.

ibid. Καθαρομένης) Legendum esse καθαρομένης, non καθαιρουμένης, apparet ex ἐκάθηραν, & ἐκάθηρε, & ἐκαθήρθη, & κάθαρσιν, quae III, 104 habentur eadem de re, nimirum in huius historiae narratione. Nisi forte aliquis καθαιρεῖσθαι, praeter usitatam significationem, etiam pro καθαιρεσθαι poni existimet: quod nemo mihi persuaserit. STEPH. Hanc veram esse lectionem, non καθαιρουμένης, apparet ex ἐκάθηραν & ἐκάθηρε, quae habentur III, 104. HUDS. De Delo vide Platonem Phaed. p. 44. d. WASS.

ead. l. 7. Ὑπὲρ ὕμισυ Κᾶρες ἐφάνησαν) Quintilianus VIII Instit. Orator. 4 e Thucydide laudat, ἐν ἐρύμασι Κᾶρες ἐφάνησαν. Satis certum est, eum hunc locum ante oculos habuisse: neque enim usquam alibi haec duo, Κᾶρες ἐφάνησαν, in Thucydide leguntur. Hartungus a clar. Burmanno ad Quintilianum indicatus in Decur. prim. locor. Memorabil. pag. 631, Tom. II Lampad. Crit. scribit, se lectoris iudicio relinquere, utra lectio sit potior. Mihi non dubitandum videtur, quin praeferenda sit lectio omnium exemplarium Thucydidis. Ἐν ἐρύμασι hic nullum sensum habet.

ead. l. 9. Ξυντεθαμμένη) Magis placet Ξυντεθαμμένη. Estque observandum, dici γνωσθέντες τῇ σκευῇ Ξυντεθαμμένη, pro eo, quod usitatus dicitur, γνωσθέντες ἐκ τῆς Ξυντεθαμμένης σκευῆς. At vero γνωσθέντες Ξυντεθαμμένοι multo etiam inusitatus esset pro γνωσθέντες ἐκ τοῦ Ξυντεθαμμένοι, vel ἐκ τοῦ Ξυντεθαμμένοι εἶναι. STEPH.

ead. l. 10. Καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω) De maritimo imperio Minois vide Schefferum de mil. navali l. 2, c. 1, p. 56; & Annot. ad p. 8, lin. 8. HUDS. Πλωϊώτερα pro πλωϊώτερον, sing. pro plur. Steph. ad D. Hal. c. XVI.

Pag. 14. l. 1. Καὶ τείχη &c.) Τείχη περιεβάλλοντο, sc. ταῖς πόλεσιν, id est, τὰς πόλεις τείχεσιν ἐκύκλουν. Sic Ci-

oero Tusc. l. 5: *Cum fossam latam cubiculari lecto circumde-*
diffet. Ae. Port. HUDS.

ead. l. 6. Ὑστέρω) Si ὕστερον χρόνῳ legas, multos le-
ctioni huic fidem facientes locos invenies. STEPH.

ead. l. 7. Ἀγαμέμνων — προῦχων. Hermogenes. WASS.

ead. l. 8. Τυνδάρεω ὄρκους) Helenae tam excellens forma
erat, ut accensi ea plurimi coniugem sibi postularent. Ita-
que Tyndarus cum metueret, ne in se insurgerent illi,
quibus Helenam denegaret, consilio Ulyssis usus omnes
iuramento obstringit, se iniuriam, si quis cuperet inferre
ei, quem eligeret generum, iunctis viribus propulsuros.
Hanc historiam tradunt Plutarchus in Theseo; Apollodo-
rus lib. 3; Pausanias in Laonicis, & Scholiastes Sopho-
clis ad verba Teucris in Aiace Magistophoro. HUDS. Lo-
cus Sophoclis est Aiace. p. 63 ed. Steph. Annotavit eum
Palmer. in Exercitat. ad Thucyd. p. 43.

ead. l. 12. Πλήθει χρημάτων) Aliter Plutarchus in The-
seo. Pelops, inquit, non pecuniarum magis vi, quam liberorum,
plurimum inter alios Peloponnesios polluit reges, quod multas
filias summis viris collocasset &c. Acacius. HUDS.

ead. l. 13. Eis ἀνδρώπους) Lege εἰς cum Mss. antea eis.
WASSE.

ead. l. 14. Ἐπηλύτην) Videri cuiquam possit deesse καί-
περ ante ἐπηλύτην, ut legatur, καίπερ ἐπηλύτην ὄντα ὅμως
σχεῖν. Sed ita & alibi invenies apud hunc scriptorem ὅμως,
non praecedente καίπερ, vel καίτοι. STEPH.

ibid. Ὅμως σχεῖν) Quomodo dici potest cognomen re-
gionis obtinuisse, cum de nomine eius regio appellata sit
Peloponnesus? Consentaneum certe rationi fuisse videtur,
ut δεδωκέναι potius, quam σχεῖν diceret. Ego igitur per-
inde esse puto, ac si dixisset, *Obtinuisse honorem hunc, ut re-*
gio cognomen ab eo acciperet; vel, Potestatem accepisse regionem
de suo nomine Peloponnesum vocandi. IDEM.

Pag. 15. l. 1. Ἐυνερχθῆναι) Schol. Camer. exponit per
εὐτυχηθῆναι. WASS. Etiam Reg. & Cass. habent Scholion,
ἀντὶ εὐτυχηθῆναι, ἢ συναχθῆναι.

ibid. Εὐρυσθέως — παραλαβεῖν) D. Halic. pag. 136. in
quibus inquit σχολιά, καὶ πολὺπλοκος, καὶ δυσεξέλικτος
ἢ τῶν ἐνθυμημάτων κατασκευὴ γίνεται. WASS.

ead. l. 14. Τὴν στρατίαν) Cum verbo ποιήσασθαι non
immerito fortasse quispiam στρατείαν malit: sed si ad eun-
dem accus. & hunc infinitivum & participium ξυναγα-

γὼν referre oportet, cogimur scripturam nostram retinere. **STEPH.**

ead. l. 15. Πλείσταις) De lectione, quae est in contextu, dubitari non potest, cum satis nota sit ellipsis praepositionis σὺν cum huiusmodi Dativis: at *πλείστος*, quod margini adscriptum est, ab hoc loco plane alienum iudico. **IDEM.** In Camer. adscripta erat interpretatio, dictum hoc esse, quemadmodum illud, *πλείστος τῆ δυνάμει.*

Pag. 16. l. 6. Εἴησαν) In lectione margini adscripta redundat vocula ὄν. **STEPH.** Versus Homeri est *Il. β', 108.*

ead. l. 9. Μυκῆναι) Huc respexit Scholiastes Hermogenis p. 62. **WASS.**

Pag. 17. l. 5. Πόλεως) Ne hunc quidem locum articulo carere posse existimo: articulo *τῆς*, inquam, ante genitivum *πέλεως*. Cur autem id dicam, vel ipsa interpretatio Latina satis ostendet. **STEPH.**

ead. l. 6. Πολυτελέσι) Exscripsit Schol. Suidas in *πολυτελέσ.* **WASS.**

ead. l. 8. Ἀθηναίων) Ita Mss. semper, nunquam Ἀθηναιῶν, ut numi veteres. **IDEM.** Et Inscriptiones. vid. Spanhem. de Praestant. & Usu Numism. Dissertat. II, p. 89, 92. Salmas. ad Inscript. Herod. Att. p. 68 seqq. Montfaucon. Palaeogr. Graec. p. 127 & seqq.

Pag. 18. l. 3. Κοσμήσαι) Cod. Gr. *κοσμήσειν* ad suppleendum hiatus. male. **WASS.**

ead. l. 4. Χιλίων καὶ διακοσίων) Scholiast. hic ex Homero, ut ait, *MCLXVI* numerat. Eustathius ad *Il. β', 358*, ex Catalogo Homeri *MCLXXXVI*. Varie proditus est numerus. Vid. Cerd. ad Virg. *II Aen. 198*, & Meziriac. ad Ovid. *Epist. Hermion. p. 319*. De Boeotorum navibus est apud Poëtam in Catalogo v. 16, & de Philoctetae *ibid. v. 226.*

ead. l. 8. Ἀντερέται) Secundum vulgatas Pollucis editiones legendum esset *ἀντερέται*, non sine manifesto errore. Nam *ἀντερέτης* dicitur, quasi qui sit *αὐτὸς ἐαυτῷ ἐρέτης*. Musaeus autem (non ille antiquus poëta, ut vulgo creditur, sed alius multis seculis posterior) in suo poëmatio pro *ἀντερέτης ὦν* dixit *αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης*, in hoc versu, *αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς.* **STEPH.** Pollux *l. 1, c. 11: Ἀντερέτας* (ita enim legend. ex Cod. Palatino) *Θουκυδίδης ὠνόμασε τοὺς καὶ ἐρέττοντας καὶ ἀπομαχομένους περίνεως δὲ καλεῖ τοὺς ἀλλοὺς ἐπιβάτας.* **HUDS.**

Ἀντερέται, non ἀντερέται, Hesych. Pollux, Heliodorus, Eustath. WASS. Vid. interpretes Pollucis I, 95. Ἀντερέται sunt μάχιμοι, non ἐρέται, Iungerm. ibid. 120.

ead. l. 9. Τοξότας) Homer. Il. β', v. 227: Τόξων εἶδότες ἴφι μάχεσθαι.

ead. l. 10. Περίνεως) Suidas h. v. WASS. & in Πρωτόνεως.

ead. l. 11. Ἐξω τῶν βασιλέων) Id est, χωρίς, Thom. Magist. in ἔξω. Scholiastes Thucydidis III, 61 & V, 26 exponit ἀνευ.

ead. l. 14. Πλοῖα κατάσρακτα) Vide Bayfium & Schefferum de Re navali, & Vossium de triremium & liburnicarum constructione. HUDS.

Pag. 19. l. 1. Τὸ μέσον) Hunc locum ob oculos habuit Eustath. p. 260 a. WASS. & p. 329.

ead. l. 4. Αἴτιον) Hermogenes cap. 13 περὶ μεθόδου δεινότητος· αἴτιον ἦν οὐχ ἢ ὀλιγαθρώπια, ὅσον ἢ ἀχρηματία. Non est infrequens in talibus concisum genus loquendi. supr. cap. 9: τῶν τότε δυνάμει προὔχων, καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρω ἕρκοις — & cap. 138: γίγνεται παρ' αὐτῶ μέγας, καὶ ὅσος οὐδεὶς πω Ἑλλήνων. Nec desunt exempla aliorum scriptorum. Eodem modo καίπερ, vel καίτοι ante ὅμως saepe deesse observat Stephanus, cap. 9. Sed omnes Mss. & edd. tuentur vulgatum.

ead. l. 7. Βιοτεύειν) τὸ ζῆν Thucydidis, inquit Hesych. WASS.

ibid. Ἐκράτησαν) Post ἐκράτησαν ponendam censeo τελείαν στιγμὴν, post δῆλον δὲ, dumtaxat ὑποστιγμὴν. Neque enim ἐπειδὴ δὲ pro ἐπειδὴ δὴ accipiendum puto, sed (quod valde mirum videri possit) pro ἔπειτα δέ. Quod quamvis in hac significatione acceptum, huic loco optime conveniat, nunquam tamen ausus fuisset annotare, nisi alii eiusdem scriptoris hunc illius particulae usum (de quo alioqui levis tantum mihi erat primo suspicio) comprobassent, qui tamen loci nunc mihi in promptu non sunt: sed unum aut duos ex illis in hoc ipso esse libro recordor. Fortasse quidem dixerit aliquis, ἀφικόμενοι potius pro ἀφίκοντο esse accipiendum, quam ἐπειδὴ pro ἔπειτα: cui & ego non aegre assentirer, si in aliis omnibus, quos observavi, locis itidem participium sequeretur. Sic autem δῆλον & alibi usurpat, sequente γάρ. Alicubi etiam τεκμήριον δὲ, vel μαρτύριον δὲ, eodem sensu: cum adiicitur argumentum, quo probetur, quod dictum est. ΣΤΕΡΗ. Nos, doctissimum

Io. Dav. Heilmanum, interpretem Thucydidis Germ. fecuti, hunc locum ita distinguimus: Ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δὲ τὸ γὰρ ἔρυμα τῶ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο) φαίνονται δ' οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι δεσ.

ead. l. 12. Ἀντεῖχον) Cum Dativus βίᾳ iungatur verbo ἀντεῖχον, delenda quae post ipsum interpunctio est. STEPH.

Pag. 20. l. 1. Διέφερον) Gr. διεφέροντο. Suidas cum edd. Hesych. nescio an huc spectans, διεφέροντο, διεμάχοντο. WASS.

ead. l. 3. Μέρει τῶ) Non τῶ, sed τῷ absque accentu, scripsisse Scholiastem credibile est, aut potius credendum est, cum dicat συνεγκλίνοισι, & exponat τινί. Neque tamen lectionem hanc affert, tanquam quae sibi, sed ut quae aliis quibusdam placeat. Verum illis, qui huic loquendi generi assueti fuerint, lectio nostra magis placebit. STEPH. Scholiastem scripsisse ἀλλὰ μέρει τῷ, apertum est. Et sic Basil. Post eam aliae μέρει τῶ, contra sententiam Scholiastae.

ead. l. 7. Ὀνομαστότατα) Magis convenire crediderim ὀνομαστότερα, ut legisse Valla videtur. STEPH.

ead. l. 11. Μετοκίζετο) Rectius μετοκίζετο, ut μετοικίας supra dixit. IDEM. Κατοκίζετο, quod in quibusdam Mss. est, non placet. WASS.

ead. l. 14. Ἐπιτολὴ) Ms. Clar. ἐπιτοπολύ. Plerumque; magna ex parte. Utrumque agnoscit Pollux. Noster fere alias ἐπιτολὴ, sed & ἐπίπλειστον & ἐπιτοπλεῖστον. IDEM.

Pag. 21. l. 2. Ἐξ Ἀρνης) Vide Stephan. Byzant. h. v. & ibi interpretes.

ead. l. 3. Καδμηΐδα) Καδμηΐάδα, quod est in Cass. nusquam alibi inveni, & errori scribentis tribuendum puto. Stephanus in Βοιωτία, ἐκαλεῖτο δὲ — καὶ Καδμηΐς, ὡς Θουκυδίδης. Eustath. in Il. δ', 487: παράγονται δὲ Καδμηΐοι μὲν ἀπὸ τῆς Καδμηΐδος γῆς.

ead. l. 7. Μόλις) Clar. μόλις. Tho. Magistro interprete; ἀντὶ τοῦ μετὰ βίᾳς. μόλις ἀντὶ τοῦ βραδέως. Illud Ionum, hoc vero Atticorum, Corinthus & Helladius apud Photium dicunt esse. Verum μόλις apud nostrum, Isocr. Xenoph. Platon. Sophoc. Aeschyl. Herodot. Ceterum Ecclesiastic. XXI, 20 pro μόλις Clemens Alex. μόγλις. ubi etiam pro τοῦ νότου eleganter Alexandrinus τῶν νότων. Home-

rus, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός. Virgil. *Terga dabo*. Terent. *Cervices*. Glossae utrumque *vix*, & *vix tandem reddunt*. Qui plura cupis de voce *μίλις*, adeas Schol. Nicandri p. 17; Schol. Sophoclis p. 226 ed. Steph. 1568; Schol. Theocriti ad Idyl. *ιέ*, 4; Schol. Aeschyli Steph. pag. 8, & 302. De *μόγισ* Schol. Oppiani ad *α'*, 550. Verum Grammaticis *οιμώζειν λέγω*. WASS.

ead. l. 8. Καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη) Ut hic post ἡσυχάσασα βεβαίως, subiungit καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη: sic postquam initio huius prooemii (id est, non procul ab eius principio) dixit de Graecia, οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη, subiungit, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὔσαι ταπρότερα. STEPH.

ead. l. 9. Καὶ Ἴωνας) Eam Asiae partem, quae Ionia appellatur, coloniam Atheniensium factam esse, docent etiam Herodotus, aliique, quos affert Meursius de Fort. Ath. c. 6. HUDS.

Pag. 22. l. 4. Ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι) Hoc exponunt Steph. ad Schol. Spanhem. ad Iulian. Orat. I, p. 128, & Bos Observ. Critic. c. 3; ubi in Schol. Aristoph. ad Acharn. v. 61 pro ἐπὶ ῥητοῖς λαβὼν πέρασι, recte emendat γέρασι. Sed hoc praeceperat Kuster. ad Suid. in βασιλεύς: quamquam nonnihil de hac emendatione dubitans, quae, mea sententia, certa est.

ead. l. 7. Μεταχειρίσαι) Suidas in h. v. Schol. scrinia compilavit. WASS. H. Steph. reprehendit Scholiastae interpretationem huius verbi. Sed Salmaf. de Mod. Usur. p. 327 putat μεταχειρίζειν etiam habere significationem mutandi. Et Observat. ad Ius Attic. & Rom. p. 692 scribit, antea solis quinqueringibus usos fuisse Graeciae populos, eamque rationem mutasse Corinthios institutis triremibus pro quinqueringibus, ut hic Schol.

ibid. Καὶ τριήρεις) Vide Scaligeri Animadversiones ad Eusebii Chron. p. 61. HUDS.

ead. l. 9. Ἀμεινοκλῆς) Ita Mss. & Themistius Orat. XXVI. Aminoclem vocat Plin. N. H. VII, 56. Confer Herodot. I, 163. WASS. Plinius auctore, ut ait, Thucydide scribit, Aminoclem primum triremem instituisse. Verum Thucydides a Corinthiis quidem triremes primum inventas esse dicit, sed Aminoclem earum inventorem non facit. Salmaf. ad Ius Attic. & Rom. p. 693; ubi & alia vid. huc pertinentia.

ead. l. 12. Παλαιστάτη) Quidam Mss. & edd. παλαι-

τάτη. quomodo semper D. Halicarn. παλαιότερα Aristot. Hist. An. IV, 1, & Categ. p. 53. & παλαιογενής Aristoph. Νεφ. 357. ita leg. ex Vat. Nofter p. 28 ex Marg. παλαιοτάτου. WASS.

ead. l. 13. Καὶ ταύτη) om. quidam Mff. male. IDEM.

Pag. 23. l. 6. Ποιηταῖς) Homerum intelligit, qui II. β', 570:

Οἱ δὲ Μυκίνας εἶχον ἔυκτίμενον πτολίεθρον,
Ἄφνειόν τε Κόρινθον.

WASS. Vide ibi Eustath. & Casaub. ad Dion. Chryf. Corinthiac. p. 464.

ead. l. 8. Τὸ ληστικὸν) Si verum est, quod a Scholiaste scribitur ad cap. 4, ληστικὸν quidem esse τὸ σύστημα, videlicet τοὺς ληστας, at vero ληστρικὸν dici τὸ κτήμα, lectioni margini adscriptae altera anteponenda est. Sic vero & cap. 10 ληστικώτερον παρεσκευασμένα legimus: verum ληστρικῶς vicissim habemus apud Dion. Halicarn. ubi scribit ληστρικῶς διασκευασάμενος; itidemque apud hunc enarratorem ad cap. 37 videmus τὸ ληστρικῶς ὀρροπὶ τῷ φιλικῶς. STEPH.

ead. l. 9. Ἀμφότεροι) Ἀμφότερα pro κατ' ἀμφότερα apud Thucydid. accipiendum esse docet Suidas in voce. Verum utrum ἀμφότεροι pro ἀμφοτέρωθεν sumi possit, (ut censet Ae. Port.) pronuntiare non ausim. HUDS. Ἀμφότερα quidam Mff. hoc est, utrinque, eleganter, hinc, illuc. II. IV, 145:

Πολέες τέ μιν ἠρήσαντο Ἴππῆες φορέειν, βασιλῆϊ δὲ κεί-
ται ἄγαλμα,

AMΦΟΤΕΡΟΝ, κόσμος δ' ἵππῳ, ἐλατῆρι τε κῦδος.

Locum hunc respexit Eustath. in II. β', p. 290. WASS.

Pag. 24. l. 2. Ἐλών) Cl. ἀνελών, forte pro ἀν ἐλών. WASS. Nisi potius in libris, qui ἀνελών habent, ultima syllaba vocis praecedentis temere repetita est. Infr. III, 104 de eadem re Ῥήνειαν ἐλών. Ῥήνειαν hic habent scripti & editi. Et sic Pausan. Messen. c. ult. Sed varie scribitur, Ῥήνεια, Ῥήναια, Ῥηναία & Ῥηνία. vid. Holsten. ad Steph. in Ῥήνη, & Cellar. II Geogr. 14. In Homeri hymn. Apoll. v. 44 vulgo est Ῥηναία, quod ibi Barnes. edidit Ῥηναῖα: non scio quam bene.

ibid. Ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλ.) Vide Thucyid. lib. 3, c. 104. HUDS.

ead. l. 3. Φωκαεῖς) De lectione Marg. Φωκαιεῖς vid. quae-

dam in Annot. Stephani ad Scholiast. *Φωκαεῖς* hic habent omnes alii scripti & editi. Nec tamen minus rectum est *Φωκαεῖς*, quemadmodum a *Νίκαια*, *Νικαεὺς* & *Νικαιεύς*. v. Spanhem. Differt. IV de Praestant. & Usu Numism. § ult. & ad Callimach. in Add. p. 755; ubi eosdem Asiaticos ab Herodoto aliisque veteribus etiam *Φωκεῖς* dictos scribit. De eo si nulla controversia est, a *Φωκεὺς* aequè rectè sit Latinum *Phocensis*, ac pleraque alia gentilia Graeca in *εὺς* apud Latinos in *ensis* exeunt. Hoc tamen negant viri magni, Scalig. ad Euseb. Chron. p. 81; Salmas. ad Solin. p. 66; aliique ad Iustin. XXXVII, 1, & XLIII, 3. Vellem illustris Spanhemius indicasset loca veterum, ubi Asiatici *Φωκαεῖς* dicantur. Nam in Herodoto compluribus locis est *Φωκαεῖς*. vid. lib. I, c. 152, 163 & seqq. In Eustathio autem ad Dionys. perieg. v. 70 variat scriptura de quo ibi Hudf. & hic Steph. ad Schol.

ibid. *Καρχηδονίους ἐνίκων*) Hac de re Herodot. lib. 1. HUDS. c. 166, & Iustin. XLIII, 5.

ead. l. 8. *Πλοῖσις μακροῖς*) Salmas. Observ. ad Ius Attic. & Rom. p. 725 legit *μικροῖς*. Aliter exponit Scheffer. II de Re naval. 2, p. 85. ex cuius sententia locus non indiget emendatione.

ead. l. 12. *Κερκυραίοις*) Si *Κερκυραίων* scribere quis malit, non male fortasse arbitretur dictum a Thucydide forma eadem, qua *Κορινθίαν*, *Ἀργείαν*, aliaque multa dicit, subaudiens *χώραν*, vel *γῆν*. STEPH.

Pag. 25. l. 2. *Θεμιστοκλῆς ἐπέειπεν*) Vid. Plutarch. in vita Themistoclis. HUDS.

ead. l. 6. *Καταστρώματα*) Vid. If. Voff. de Construct. trirem. p. 722, Tom. XII Antiq. Rom. Graev.

ead. l. 8. *Γυγνόμενα*) Sic reposui ex Clar. pro *γυρόμενα*. WASS.

ead. l. 12. *Μὴ διαρκῆ*) Particulam *μὴ* habet editio Florentina, sicut & veteres Codices: in aliis autem edit. non exstat. Valla quidem certe agnoscit & ipse hanc negationem in sua interpretatione; quippe qui ita vertat: *Et ii praecipue, qui regionem non omnia suppeditantem habebant*. Ubi fortasse rectius dixisset, *Non omnia ad victum necessaria suppeditantem*. Est enim hic alioqui generalior, quam par sit, vox *omnia*: nisi quis *διαρκῆ* malit ita brevius & eius etymo propius exponere, *sufficientem victui*, vel, *ad victum*. Aut, ut loquitur Livius, *sufficientem alimentis*. Est autem

valde rationi consentaneum, quod hic scribitur: cum quod pulchre convenit, quod ab Appiano ἐν ἰβερικῇ, pag. 191 meae editionis, legitur, his verbis: Καὶ ὑπεκρίνατο αὐτοῖς καὶ συνάχθεσθαι, ὡς δι' ἀπορίαν ληστεύουσί τε καὶ πολεμοῦσι καὶ παρεσπονδηκόσι. Τὸ γὰρ λυπρόγεων, ἔφη, καὶ πενιχρὸν ὑμᾶς εἰς ταῦτα ἀναγκάζει. δώσω δ' ἐγὼ πεινομένοις φίλοις γῆν ἀγαθὴν, καὶ ἐν ἀφθόνοισι συνοικιῶ. Sunt tamen, qui particulam non addendam, sed potius ὅσαι pro ὅσοι reponendum censeant: ut dicat Thucydides, *illos, qui rei navali operam dabant, vel, ad rem navalem animum adiecerant, eas potissimum insulas solitos esse subigere, quae haberent χώραν διαρκῆ*, id est, agrum uberem, vel feracem. Qui sensus rationi est & ipse consentaneus: sed praeterquam, quod nullius exemplaris auctoritate nititur haec lectio, non dubito, quin hic scriptor, agrum uberem significare volens, alio ufurus fuerit vocabulo, & χώραν εὐγεων, aut εὐφορον potius dicturus in hac significatione, quam διαρκῆ. STEPH.

ead. l. 14. Ὅσοι καὶ ἐγένοντο) Cum videri possint πλεονάζειν haec verba, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, (fatis enim erat dicere, πάντες δὲ ἦσαν πρὸς τοὺς ὁμόρους τοὺς σφ. ἐκάστοις) multo certe iustius pleonasmum seu perissologiam esse diceremus in lectione margini adscripta, si quidem haec, ἦσαν καὶ ἐγένοντο, tanquam per synonymiam posita, ferri eodem censeremus: sed non dubito, quin potius ita interpungendus sit hic locus, πάντες δὲ ὅσοι ἦσαν, καὶ ἐγένοντο πρὸς ὁμόρους τοὺς σφ. ἐκάστοις. Verum quid hic particula καὶ agere dicetur? eam certe abesse fatius fuerit. quamvis enim multis otiosam in locis esse videamus, (quod παρέλκειν vocant) non tamen in huiusmodi. Illa autem expuncta legeretur, πάντες δὲ ὅσοι ἦσαν, ἐγένοντο πρὸς ὁμ. τοὺς σφ. ἐκάστοις. cum tamen dici itidem possit, fatis fuisse ita loqui, πάντες δὲ ἐγένοντο πρὸς ὁμ. &c. Atque, ut verum fatear, alteram lectionem potius Thucydideam esse crediderim. Ceterum horum verborum, πρὸς ὁμόρους τοὺς σφ. ἐκάστοις, itidemque istorum, pag. 27, εἰ μὴ εἴτε πρὸς περιόικους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις, meminisse te oportebit, ubi tibi istud loquendi genus occurret, κατὰ τὸ ὅμορον, de bellis videlicet, quae certis de causis inter τοὺς ὁμόρους esse consueverunt. IDEM.

Pag. 26. l. 4. Κοινὰς στρατείας) Suidas in ἀπὸ τῆς ἴσης cum edd. WASS. Suidas Kusteri ibi habet στρατείας, vett.

edd. στρατίας, pro quo tamen Portus quoque malebat στρατείας.

ead. l. 9. Κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι, καὶ) Scholiastes eam sequitur interpunctionem, quam habes hic, πραγμάτων intelligens τῶν Περσικῶν: at Valla non distinguit post Ἰωσι, utpote ad Ionum res id referens, quod Schol. ad res Persarum refert. Ego, quamvis Scholiastem secutus sim, Vallae tamen interpunctionem multo magis mihi placere, & melius cum praecedentibus videri cohaerere fateor. Perinde ac si ita dixisset Thucydides, ἐπεγίγνετο δὲ καὶ ἄλλοις μὲν ἄλλοσι κωλύματα τοῦ μὴ αὐξηθῆναι, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῖς Ἰωσιν, οἷς ἦδη ἐπὶ μέγα αὐξηθεῖσι Κύρος ἐπεστράτευσε. Vel, οἷς μεγάλην ἦδη αὐξήσιν εὐληθέτων τῶν πραγμάτων. Sic autem hic accipit πράγματα Thucydides, ut cum dicit, ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ, τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο. Possit tamen etiam servata hypodiasiole post Ἰωσι, servari hic sensus: ut dicamus, Ἰωσι Κύρος ἐπεστράτευσε, προχωρησάντων (αὐτοῖς) ἐπὶ μέγα &c. Alioquin expuncta inde hypostigme dicendum erit, Ἰωσι προχωρησάντων τῶν πραγμάτων, Κύρος (αὐτοῖς) ἐπεστράτευσε. Sed operae pretium est considerare, quam variis modis depravatus fuerit in vulg. edit. hic locus, ut qui in eas incidet, non decipiatur. In Ald. & Florentina legitur, κωλύματα τοῦ μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἰωσι. προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων Κύρος &c. posita videlicet stigme post Ἰωσι. In Germanica vero habetur, κωλύματα τοῦ μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἰωσι, προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων. Κύρος &c. collocata ante Κύρος stigme. At in Parisiensi quadam hae duae voces καὶ Ἰωσι traiectae sunt. ita enim in ea legitur, κωλύματα τοῦ μὴ αὐξηθῆναι, προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων, καὶ Ἰωσι Κύρος καὶ ἡ Περσ. &c. Annotatam praeterea invenio ex quodam vet. cod. hanc lectionem, καὶ Ἰωσι, προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων. Κύρος γὰρ καὶ ἡ Περσ. &c. Sed suspecta mihi est eius hoc in loco fides. Ac de his quidem satis. Quod autem attinet ad articulum τοῦ, qui in aliis editionibus post κωλύματα positus est, eum partim ex aliquot veterum codicum, partim ex Scholiastae auctoritate praetermissimus: qui deesse illum dicit, intelligens nimirum esse subaudiendum. Quod mihi fit verisimile, quia & alibi Thucydides eandem dat verbalibus constructionem, quam & ipsis verbis. ut igitur diceretur ἐκώλυσε μὴ αὐξηθῆναι, ita

dixit *κωλύματα μὴ αὐξήθηται*. Sed & de hoc obiter admonebo, quod Scholiastes omittere non debuit, nimirum sicut *λείπει* articulus τοῦ, ita vicissim *παρέλκειν* negativam μή: sicut & supra, in quendam locum c. 10 eam Ἀττικῶς *παρέλκειν* observavit. STEPH. Camer. quoque τοῦ deesse existimat per ellipsin.

Pag. 27. l. 5. Αὐξείν) Quomodo cum verbo *αὐξείν* non minus τὸ σῶμα, quam τὸν ἴδιον οἶκον iungere possimus? Hoc ne faciendum sit, non post *προορώμενοι*, sed post *σῶμα* interpungo: & aliquid praeterea de hoc loco in meis annotationibus in Scholiastem vide. STEPH.

ead. l. 6. Μάλιστα) Minime separari debet *μάλιστα* ab ὄσον: cum alii etiam testentur loci, Thucydideum esse ita loqui, ὄσον ἠδύναντο *μάλιστα*. Expungenda igitur, quae post *ἠδύναντο* est interpunctio. IDEM. Habet Suidas in *μάλιστα*, Schol. secutus. Hesych. *σφόδρα, πάνυ*. WASS.

ead. l. 7. Εἰ μὴ εἴτι &c.) Idem omnino sensus est lectionis margini adscriptae, non repetita particula εἰ, sicut in altera. Verum horum πρὸς περιόικους bellorum an aliquod ἀξιόλογον fuisse ἔργον dicemus? Hanc Thucydidis mentem fuisse non puto: sed non secus accipiendum hunc locum, quam si scripsisset, ἀλλὰ μόνον ἐπράχθη τι πρὸς περιόικους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις. ut per τι intelligamus res aliquas gestas esse, non memorabiles illas quidem, sed qualescunque. Valla tamen hoc animadvertisse non videtur: quippe qui verterit, *A quibus nullum opus memoria dignum actum est, nisi aliquod adversus suos quibusque vicinos*. Videndum autem, (nam & de hoc obiter monebo) an ἔργον ἀξιόλογον ex cap. 15 exponere debeamus ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο. Ego certe sub appellatione illa istud quidem, sed cum aliis multis, comprehendi existimo. Ceterum observandum simul est in horum locorum collatione, eum, postquam hic dixit, nullum, unde aliquid potentiae accesserit, excitatum esse bellum, addere, sed *a singulis adversus sibi finitimos tantum gesta fuisse*: tanquam haec ex illo bellorum genere non sint, eorum, inquam, ex quibus aliquid potentiae acquiritur: atque hoc pro iis facere, quae de altero loco dixi, ut eodem modo nullum ἀξιόλογον ἔργον bellis adversus τοὺς περιόικους gestis velle tribuere dicamus. STEPH. Quidam Mss. εἰ μὴ τι, minus eleganter. WASS.

ead. l. 11. Ἀτολμοτέρα εἶναι) Admitti (meo quidem

iudicio) non potest ἀτιμότερα, quod margini est adscriptum, nisi forte ad illud φανερόν respici in eo dicamus: quoniam quae μηδὲν φανερόν (id est *illustre*) κατεργάζονται, ea merito, cum aliis, quae φανερόν τι κατεργάζονται, collata, & iudicabitur & appellabitur ἀτιμότερα. Sed enim sive ἀτιμότερα εἶναι, sive ἀτολμότερα εἶναι (quod magis mihi placet) legamus, quomodo cum κατείχετο posse iungi dicemus? Scholiastes tamen vult inde pendere, (ut certe nullum aliud verbum, a quo pendere queant, compareret) non addens, quoniam id fieri modo possit: ego vero, ad illum eius locum cum venero, qui fieri hoc posse mihi videatur, docebo. STERH.

ead. l. 12. Ἐπειδὴ δὲ) Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος cap. 14: Μακρὸν δὲ γίνεται ὑπέρβατον, ὁπόταν ἡ αἰτία ἑτέρας αἰτίας χρεῖαν ἔχη, οἷον, ἐπειδὴ δὲ οἱ τε Ἀθηναίων — ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν. πῶς ὁ Θεουκιδίδης; ἢ γὰρ Λακεδαιμόνων — καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτες ἦν. αἰτίαν τῆς αἰτίας ἀποδίδωσιν ἔτι γὰρ ἐστὶ μάλιστα — καθίστασαν εἶτα ἐπανέρχεται ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν.

Pag. 28. l. 1. Κτίσιν) Non κτίσιν, sed κτῆσιν nonnulli Codices habent: quam lectionem sequendo, intelligendum esset, non ex quo eam condiderunt, verum, ex quo eam possederunt. (nam si dicere voluisset, ex quo eam occuparunt, alio usus verbo fuisset) sed non dubito, quin κτίσιν, non κτῆσιν, Thucydides scripserit. STERH.

ead. l. 4. Μάλιστα τετρακόσια) Πεντηκόσια omnino legendum esse censet auctor notarum ad Chronicon Marmor. p. 52. Vide Meursii Miscell. Lacon. lib. 2, c. 5; & Marshami Chron. p. 427 ed. Lond. HUDS. Scaliger ad Euseb. Chron. p. 61 haec ἔτι ὀλίγω πλείω definit annis XVII; ut CCCCXVII anni effluxerint, ex quo Lacedaemonii Lycurgi legibus uti coeperunt, usque ad finem belli Peloponnesiaci. Sed longius intervallum fuisse putant, quos hic laudat Hudsonus.

ead. l. 10. Δεκάτω δὲ ἔτει) Scalig. ad Euseb. Chron. p. 100, & V. de Emendat. Temp. p. 406, undecim annos inter pugnam Marathoniam & Salaminiam interfuisse putat; Petav. X de Doctr. Temp. 23 & seqq. aliique viri docti tantum decem. Revocat eorum argumenta ad examen, & omnibus accurate expensis, Scaligeri sententiam probat Hieron. van Alphen in Commentar. Chronolog. ad Da-

niel. cap. IX, Part. III, c. 3. Plane verba haec Thucydidis de Xerxe δεκάτω δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθε, nihil iuvant adverbios Scaligeri, &, quod idem recte animadvertit, bene exponi possunt de initio expeditionis a Xerxe susceptae, qui decimo anno post pugnam Marathoniam e Perfide movit, &, cum Sardibus in Lydia hiemasset, teste Herodoto VII, 37, deinde versus Graeciam progressus est. Nec debuerat Petav. Rat. Temp. Part. II, lib. 3, c. 11, scribere, *Marathonia pugna commissa est decimo anno ante Salaminiam, auctore Thucydide, lib. I, p. 13.* Nam ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἦλθε, non est, pugna commissa est.

Pag. 29. l. 6. Μέγιστα διεφάνη) In quodam meorum Schediasmatum locos proponens, in quibus vox praecedens cum sequente ita coaluit, ut ex duabus facta una fuerit, locum istum in exemplum affero. Dico enim, & in hoc & in quodam alio, particulam δὴ, verbo, quod ipsam sequebatur, adhaesisse, & quidem litera η in ι mutata: atque ita pro duobus vocabulis unum tantummodo remansisse. Omnino enim persuasum habeo, a Thucydide scriptum fuisse, *δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα δὴ ἐφάνη*, quod verbum compositum *διαφαίνεσθαι* usum huic loco minime habeat convenientem: ut mecum fatebuntur, quicumque sunt in Graeco sermone exercitati. Verum quorum particulam δὴ Thucydides huic loco adhiberet? Hoc si quis roget, in promptu est, quod respondeam, observavi enim, eum vocula δὴ post nomina superlativi gradus (quod multi fortasse mirentur) frequenter uti. Sic enim c. 1, *κίνησις γὰρ αὐτὴ μέγιστη δὴ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο.* Sic etiam II, 31, *στρατόπεδόν τε μέγιστον δὴ τοῦτο ἀθρόον Ἀθηναίων ἐγένετο.* Eodemque modo I, 122, *ἐπὶ τὴν πλείστους δὴ βλάβασαν καταφρόνησιν.* Sic denique & III, 17, *ἐν τοῖς πλείσται δὴ νῆες ἀμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ κάλλει ἐγένοντο.* Quibus in locis quamvis nomini iungi, id est, ipsum nomen proxime subsequi, hanc voculam videamus; ut tamen non ad ipsum, sed ad verbum eam pertinere dicamus, Graecae linguae poscere consuetudo videri queat.

STEPH.

ead. l. 8: Ὀμαιχμία) Ὀμαιχμία γὰρ, Θεουκιδίδη μὲν οὐ μὴν ἦδιον πρὸς τὴν ἀκοὴν, inquit Pollux I, 153. utitur D. Halic. noster Herodotum sequitur. Καὶ ὀλίγον — ἀλλήλους ex Herodoto laudat Suidas in ὀμαιχμία, ubi om.

δὲ, &, εἰ ante Ἀθηναῖοι. WASS. Rurfus Poll. IV, 30: τὸ γὰρ ἑμαυγμίαν, πονηρόν. Mihi vero unus Thucydides pluris est, quam decem Polluces. Suidas perperam ex Herodoto laudat, quae sunt Thucydidis. Observarunt ibi interpretes.

Pag. 30. l. 2. Τὰ πολέμια) Ostendit hic locus, quam periculofum fit, quempiam tantum suae coniecturae tribuere, etiam quae alioqui optimis niri argumentis videatur, ut absque veteris alicuius libri assensu suae coniecturali lectioni locum in ipso textu (ut vulgari voce utar) dare audeat. Hic enim quis vel ex coniectura τὰ πολέμια reponendum esse non dicat? (fortasse autem nec desit, qui iuret) at hanc tamen, non illam vocem, in veteribus etiam libris legimus. Esto: sed fieri potest, ut in illis etiam libris peccatum sit, dicet aliquis. Atqui & in quodam alio Thucydidis loco, nec non apud Scholiastem idem vocabulum πολέμια in eadem illa significatione legimus. Esto, (dicet idem) sed quid si & ibi erratum sit? an non enim, quod huic loco, idem & aliis accidere potuit? Haec respondebit, qui suam illam coniecturalem lectionem τὰ πολέμια mordicus sibi retinendam existimabit: verum quid ad id responsurus tandem est, illud vocabulum πολέμια apud Dionysium Halicarnasseum etiam usum eundem, & quidem non uno in loco habere? Sed quid dico, non uno hanc significationem in loco apud eum occurrere? si in ducentis dicam, fortasse non mentiar. Sic enim τὰ πολέμια ἔργα διαφανῆς apud eum legimus. ac plerumque sine substantivi adiectione utitur: ut τὰ πολέμια γενναῖος, & τὰ πολέμια ἄλκιμος: nec non τὰ πολέμια κράτιστος, vel λαμπρὸς, vel δεινός. Eodem modo denique (ut alia quamplurima exempla omittam) & τὰ πολέμια ἀσκεῖν, nec non τὰ πολέμια πράττειν, item τὰ πολέμια παρασκευάζεσθαι apud eum inueniemus. Quin etiam apud aliquem ex iis, qui Dionysio posteriores fuerunt, hunc nominis istius usum videor mihi observasse. STEPH.

ead. l. 3. Μετὰ — ποιούμενοι) Plutarch. Moral. 79. & huc spectat Vit. 848. WASS.

ead. l. 5. Φόρου) Non posse admitti accusativum pluralem φόρους, margini adscriptum, sed retinendum genitivum singularem φόρου, alii eiusdem scriptoris ostendunt loci, qui eundem genitivum cum eodem nomine iunctum habent. Sic enim c. 56, ἐαυτῶν δὲ ζυμμάχους φόρου ὑπο-

τελείς. Sic VII, 57, καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελών. Qui tamen genitivus abesse potest, cum & absente illo eadem sit nominis ὑποτελείς significatio. Ceterum graviter Scholiastem errare, iungentem τοὺς ζυμμάχους cum ἠγοῦντο, meae in illum annotationes ostendent. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 7. Πολεμίῳ) Non πόλεων, sed πολεμίῳ legit Val-
la: quod etiam malo. IDEM. At civitates, quae in impe-
rium Athen. concesserant, non iam hostes, sed focii. ita-
que placet, quod habent alii Mss. πόλεων. WASS.

Pag. 31. l. 3. Ἀθηναίων γοῦν τὸ πλῆθος &c.) Vide An-
pott. ad lib. 6, c. 54. ubi fuse hac de re agit Thucydidi.
HUDS.

ead. l. 5. Πρεσβύτατος) Ita Schol. Aristoph. Σφ. 500.
WASS. Vid. Meurf. in Pisistrato cap. 11, & quae in Prae-
fat. Tom. V Antiquit. Graecar. habet Iac. Gronovius.

ead. l. 6. Θεσσαλὸς) Quamvis & apud Scholiastem Θετ-
ταλὸς scriptum sit, Thucydidem tamen hoc geminum ττ
pro gemino σσ non usurpasse constat, θάλασσα etiam
non θάλαττα dicentem. ΣΤΕΡΗ. Θετταλὸς postea puto
nunquam. At cum Marg. Aristoph. Pl. Plato in Apol. &
alibi, uti & Aristot. Theophrast. Demosth. apud D. Ha-
licarn. Philochorus apud eundem. Xenoph. utroque mo-
do Codicum vitio, sed frequentius δεττ. Eupolis. Menand.
Lysippus in Bacchis apud Stephanum de Urb. Aristot. con-
tra in Rhet. habet Θεσσαλίσκον p. 105. Herodotus, sed se-
mel, Θετταλικά. VII, 128. Dion. Halicarn. ter nostrum
citans exhibet δεσσ. Sic etiam Aeschylus Perf. 489; Eu-
ripides Phoeniss. 331, & bis in Alcest. Hippol. Androm.
& alibi: nunquam δετταλία: denique ττ pro σσ rarissi-
me exhibet, & fere in fragmentis, hoc est, in quibus Gram-
matici sibi nimium permiserunt. In Sophocle ter aut am-
plius, πράττειν, φύλαττε, ἠνυττον, ἔλαττον, κρείττουςιν.
Sed & haec mihi suspecta. In Comicis & eorum fragmen-
tis nihil frequentius. Infra pro Πιστανάτην Dio Chryso-
st. Orat. VI, p. 191 σκυρίτην habet, memoriae vitio. Miror,
hoc non observasse Seldenum, cuius notas publici iuris
fecit clar. Wolfius. *ead. Orat. scribe etiam Παλιμβόβοις.*
WASS.

ead. l. 12. Λεωκόριον) Cum aliunde, tum vero ex Scho-
liaste, Λεωκόριον scribendum esse discimus. ΣΤΕΡΗ. De Leo-
corio Hudson. ad lib. VI, c. 57. Add. Mauffac. ad Har-
pocrat. in Λεωκόριον, & quae ad Meurf. Panathen. c. XIX

in Praefat. Tom. VII Antiquitatum Graecarum annotat Gronovius.

Pag. 32. l. 1. Τούς τε Λακεδαιμ.) Particulum *τε* in *γε* mutandam esse contendo, & hunc errorem in aliis etiam locis occurrere moneo. *STEPH.* Locum Herodoti (qui occurrit lib. 6, c. 57.) falsi arguit Thucydides, non expresso tamen Herodoti nomine, ob antiquioris (ut putat Palmerius) reverentiam. Vide Meursium de Regno Laced. c. 23. *HUDS.*

ibid. Μιᾶ ψήφῳ προστίθ.) Hoc eodem verbo cum eodem nomine utitur infra c. 40; sed cum eius accusativo, non dativo. Legimus enim, *οὐ γὰρ ἡμεῖς, Σαμίων ἀποστάντων, ψῆφον προσεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν.* *STEPH.* Δυσὶν, quae vulgata scriptura est, defenditur testimonio Eustathii ad Hom. II. *κ'*, p. 802. add. Nunnes. ad Phrynich. p. 42.

eod. l. 3. "Ὅς οὐδ' ἐγένετο) Ita Hesych. ὁ Πιτανάτης λόχος αὐτοσχεδιάζεται, οὐκ ὄν ταῖς ἀληθείαις. Vid. Meursii Att. Lect. l. 1, c. 16. Non dubito, quin Herodotum hic quoque innuerit Thucyd. qui l. 9, c. 52, huius cohortis mentionem facit. *HUDS.* add. Spanhem. ad Callimach. hymn. in Dian. v. 172, & Th. Gale ad Herod. l. d.

ibid. Οὕτως ἀταλαιπώρος) Sic fere Aristophanes in Danaidibus: οὕτως αὐτοῖς ἀταλαιπώρος ἢ ποίησις δέκετο. Hunc locum Thucydidis procul dubio ante oculos habuit Dionys. Halicarn. cum scriberet p. 234: οὕτως ὀλίγον ἐστὶν ἐν ταῖς ἱστορίαις αὐτοῦ τὸ περὶ τὴν ἐξέτασιν ἀληθείας ἀταλαιπώρον. nonnulli legendum esse suspicantur *ταλαιπώρον*. vereor ne male. *STEPH.* Haec annotatio non legitur inter eas, quas in Thucydidem scripsit Stephanus. Descripsit fortassis eam Hudsonus ex annotationibus Stephani in Dionysium Halicarnassensem, quamquam ne ibi quidem invenire eam potui. Locus est Dionysii Halic. IV, 30 de Fabio Pictore: οὕτως ὀλίγον ἐστὶν ἐν ταῖς ἱστορίαις αὐτοῦ τὸ περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀληθείας ἀταλαιπώρον: ubi cum Casaubonus pag. 21 Animadversion. in Dionysium multis disputasset, legendum esse *ταλαιπώρον*, ad extremum addit, etiam legi posse οὕτως οὐκ ὀλίγον ἐστὶν — ἀταλαιπώρον, ex hoc loco Thucydidis, & Aristophanis in Danaidibus.

Pag. 33. l. 13. Πραχθέντων ἐν τῷ) Participium *λεχθέντων*, margini adscriptum, habere hic locum non potest: ac ne alterum quidem, *πραχθέντων*, fuisse adiciendum videri possit: sed talis pleonasmus in hac adiectione esse,

qualis est paulo ante, ubi dicitur, καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι. STEPH.

Pag. 34. l. 5 sqq. Καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν — ξύγκειται) Laudat haec Dion. Halicarn. p. 139, ubi est ἀνθρώπινον. WASS. ut & p. 146: Ὅσοι δὲ βουλήσονται — ὠφέλιμα. Id. pag. 65.

ead. l. 6. Ἀτερπέστερον) Pindar. Ol. 1. 44: Καὶ τοῦ τε καὶ βροτῶν φρένας, ὑπὲρ τὸν ΑΛΗΘΗ λόγον Δεδαίδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις Ἐξαπατῶντι ΜΥΘΟΙ. WASS.

ead. l. 9. Ἀνθρώπειον) Ita recte quidam Mss. Nam Iones ἀνθρωπῆιος & Attica vetus: atque ita Magister; neque aliter Rhodieneses, Hesychio teste. Noster autem alibi, vid. Indicem. Plato, Dion. Halicarn. Xenoph. Aristophanes. & e recentioribus Clem. Alex. Iustinus M. Lucian. Eleganter etiam Philo Eunuchum vocat alicubi ἀνθρωπειῶν παράκομμα νομίσματος. utraque forma Hippocrates. ἀνθρώπεια πῆματα Aeschylus Pers. 406; Agam. 1362. WASS. Ἀνθρώπειον etiam Dion. Halicarn. p. 65; idque una cum ὄντων, quae erat lectio marginis, in contextum recipi voluerat Cl. Wasse.

ibid. Τοιούτων καὶ παρ.) Retinenda potius, quae in contextu est, lectio. Quomodo enim τοιούτων ὄντων (ut alii legunt) dici poterit, cum μελλόντων praecedat, quod ad hoc τοιούτων fertur? μελλόντων, inquam, cum futuro ἔσσεσθαι. Ut autem τοιούτων καὶ παραπλησίῳ hic dicitur, sic in concione Periclis, τοιαῦτα καὶ παραπλήσια: c. 143, καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίων ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παραπλήσια δοκεῖ εἶναι. Aliter autem ὅμοια καὶ παραπλήσια dici videtur c. 140 ab eodem Pericle, in eiusdem concionis principio, Ὅρῳ δὲ καὶ νῦν ὅμοια καὶ παραπλήσια συμβουλευτέα μοι ὄντα.

Sed est praeterea quod celare te nolim super hoc loco. Apud Dionysium Halicarnassensem, afferentem hunc locum in Arte rhetorica, capite περὶ λόγων ἐξετάσεως, post ὠφέλιμα legitur, χρῆσθαι ταῖς παλαιαῖς ἱστορίαις: atque his verbis adiunguntur alia tanquam ex eodem loco sumpta: cum tamen neque ista, neque quatuor illa sint Thucydidis, sed Dionysii, loquentis de illo Thucydidis loco. Postquam enim dixit Dionysius, Thucydidem innuere, historiam esse quandam ab exemplis petitam philosophiam, hunc eius locum nobis proponit, sumpto ab iis verbis initio, ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σα-

φῆς σκοπεῖν. Sed a me & locus ipsius Dionysii est afferendus. ita igitur ille: Τοῦτο καὶ Θουκυδίδης ἔοικε λέγειν, περὶ ἱστορίας λέγων, ὅτι καὶ ἱστορία φιλοσοφία ἐστὶν ἐκ παραδειγμάτων, Ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γεν. τὸ. σ. σκο. καὶ τῶν μελλ. ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπειον τ. καὶ παραπλ. ἔσεσθαι, ὠφέλιμα, χρῆσθαι ταῖς παλαιαῖς ἱστορίαις, καὶ τοῖς παραδείγμασι τῶν ἔθῶν, ὡς ἱστορία τοῦ βίου. Sed minime dubium est, quin inter ὠφέλιμα & χρῆσθαι omiffa sint verba, quae hunc Thucydidis sermonem clauderent, & principium alius sermonis Dionysii essent: id est, eorum, quae de historiae laude adiciebat iis, quae dixerat, & quae Thucydidis testimonio confirmabat. Arbitror autem, & inter articulum τοῖς ac nomen παραδείγμασι voces aliquot, aut aliquam saltem vocem, desiderari, videlicet vel ποιήμασι, vel ποιητῶν βιβλίαις: cum paulo ante laudem illam poëticae etiam, ex Platonis sententia, tribuisset. Credibile est igitur, locum hunc ista vel simili adiectione posse integrum reddi: ut cum ea ita legatur, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ ἀρκούντως ἔξει. χρῆσθαι οὖν δεῖ ταῖς παλαιαῖς ἱστορίαις καὶ τοῖς ποιήμασιν, ὡς παραδείγμασι τῶν ἠθῶν (nam ἔθῶν retineri posse non videtur) ὡς ἱστορία τοῦ βιοῦ. Nisi forte φιλοσοφία potius ex huius sermonis principio huc advocandum aliquis existimat. Verum & de hoc monebo, participium λέγων in illo principio male post ἱστορίας positum videri, & post παραδειγμάτων esse ponendum. tunc autem post λέγειν interpungendum non fuerit. Ceterum ad loci Thucydidis interpretationem quod attinet, vix alius apud hunc scriptorem habet difficiliorem, & quae magis quaesita, sed minus inventa sit: cum ne Scholiastes quidem certam viam nobis ad eam aperiat; ut docebo, cum ad eius scholium venero: ubi &, quomodo intelligendum atque interpretandum hunc locum existimem, minime te celabo. STEPH. Adde quae ad Dionysf. Halicarn. I. d. pag. 65 annotat Sylburgius.

ead. l. 10. Κτῆμά τε) Haec repetit ad verbum Lucianus in praeceptis de scribenda Historia. & Quintilianus huius loci sensum pulcherrime expressit, lib. X: *Totum historiae opus non ad intuitum rei pugnantque praesentem, sed ad memoriam posteritatis & ingenii famam componitur.* HUDS. Κτῆμα — ξύγκειται laudat D. Hal. pag. 25; ubi habet κτ. δὲ εἰσαεῖ, & pro παραχρῆμα, non bene παραντικά. at pag. 139 ἐς αἰεῖ. vid. Plin. Ep. V, 8. Quintil. X, 1. WASS.

Non est, cur recedatur a vulgata scriptura *ἐς ἀεί*, quam etiam Lucian. habet de Hist. scrib. p. 634. Nec dubito, quin pro eo, quod est in eodem libello p. 603, *ἢν τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὡς ἀεὶ κτήμα συντιθεῖν*, legendum sit *ἐς ἀεί*. Et sic emendatum erat a nescio quo ad oram edit. Ald.

ead. l. 11. Ἀγώνισμα) Agn. Pollux III, 141. huc spectat Lucianus de Hist. conscrib. 631. WASS. De sententia horum verborum vid. Casaubon. ad Sueton. Caligul. c. 53; interpretes ad Plin. V, Ep. 8, & Bos Observat. Critic. c. 3.

ead. l. 12. Ξύκειται) Legitur etiam *ξύκεινται*. quod mirum videri non debet, cum plerisque locis non observetur a Thucydide illa consuetudo nomini plurali neutrius generis subiungendi verbum numeri singularis. Non dubito autem, quin hoc verbum ad illa, quae *ἠφέλιμα* dixit, referatur: ut perinde sit, ac si dixisset, *ξύκειται, vel ξύκεινται ὡς κτήμα μᾶλλον ἢ ὡς ἀγώνισμα*. Scholiastes tamen eo non refert, sed cum *κτῆμα* iungit: exponens *σαφές ἐστίν*, nec non *ξυγγράφεται*. Verum illa quidem prior expositio admitti non potest: at vero in posteriore, potius *ξυγγέγραπται*, quam *ξυγγράφεται* dicendum fuerat. Sic apud Dion. Hal. legimus in Archaeologia, *καὶ λόγον διεξήλαθε μετὰ πολλῆς συγκείμενον φροντίδος*. ubi certe *συγκείμενον* accipi pro *συγγεγραμμένον*, non pro *συγγραφόμενον*, constat. Atque ita utitur verbi huius participio in hoc libri decimi loco, *πολλὰ καὶ ἐκ παρασκευῆς συγκείμενα διεξιόντες*. STEPH.

Pag. 35. l. 1 199. *Τούτου — νόσος*) D. Hal. pag. 187. WASS.

ead. l. 2. Ξυνηέχθη) Idem ibid. male *ξυρέθη*. WASS. Habet etiam *τῇ Ἑλλάδι πολλὰ, οἷα, & αἱ δὲ σφῶν αὐτῶν*. at p. 129 & p. 146 *ὑπὸ σφῶν αὐτῶν*.

ead. l. 4. Πόλεις τοσαίδε) Haec acerbè convellit D. Halicarn. Ep. ad Pompeium p. 129. WASS.

ead. l. 7. Καὶ φόνος) Etiamsi *οὔτε φόνος* potius sequi debuerit, quam *καὶ φόνος*, locum tamen minime suspectum mendì habere oportet, cum idem huius particulae pro illa usus & alibi apud hunc scriptorem spectetur. STEPH.

ead. l. 11. Γῆς καὶ δεῦ.) Malim, cum Valla, superlativum *ἰσχυρότατοι*, quod margini adscriptum est. IDEM. Et sic pro *ἰσχυρότεροι* expressum voluit Cl. Waff.

ead. l. 13. Παρὰ τὰ) Ne hunc quidem locum mendii suspectum esse debere dico, quamvis lector expectare potius debuerit, παρὰ τὰς ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενας, (ut habet Dion. Halicarn.) quam παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα. sic enim & alibi neutro genere utitur. **STEPH.**

Pag. 36. l. 1. Καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα) Huic lectioni margini adscriptae deesse articulus videri queat, ut vicissim redundare posterior in altera. Magis certe necessarium in priori, quam in posteriori, loco esse constat, si in alterutro tantum ponere voluisset: sed talis tamen repetitionis articuli exemplum deesse non puto. **IDEM.** Utroque modo scribitur οὐχ ἥκιστα, & οὐχ ἥκιστα. sed apud Thucydid. fere ut in contextu. **WASS.**

ead. l. 5. Τριακοντούτεις) Huc respicit Suid. h. v. & laudat Aristophanem, quasi is quoque hac voce utatur. Sed Aristophanes non τριακοντούτεις, verum τριακοντούτιδας σπονδάς dicit Equit. 1385, & Acharn. 193, 251. Et sic Thucyd. infr. c. 87. vid. Iungerm. & Kuhn. ad Poll. I, 56.

ead. l. 6. Διότι) Novum cuiuspiam videri possit apud hunc scriptorem διότι pro διὰ τί, id est, *cur, qua de causa*: sed apud alios quoque talem eius usum habemus. Facile tamen crediderim δι' ὅ, τι scriptum ab illo fuisse: quamvis & καθότι ubique apud eum nobis occurrat, non καθ' ὅ, τι. quod καθότι a Scholiaste exponi videmus illo διότι ad VI, 9; sed hanc expositionem sequendo, vel διότι aliud, quam hic significaret, vel illi καθότι alium, quam consuetum, tribuere usum vellet. Ceterum, sicut pro διότι dixi videri posse scribendum δι' ὅ, τι, ita ἐξ ὅτου male scriptum esse coniuncte pro ἐξ ὅτου, in iis, quae proxime sequuntur, ostendam. Cum autem dicendum esset, τὰς δ' αἰτίας δι' ἃς ἔλυσαν, (videlicet τὰς σπονδάς) ἔγραφα πρῶτον, maluit ita loqui, διότι δ' ἔλυσαν, τὰς αἰτ. &c. Sed mirum videri possit, duo haec τὰς αἰτίας & τὰς διαφορὰς, id est, *causas & dissensiones, sive controversias, aut dissidia, aut contentiones*, ab eo velut separari: cum tamen non aliae αἰτίαι, id est, *causae*, fuerint, quam αἱ διαφοραί, id est, *dissensiones*, (sive τὰ διάφορα, ut frequentius loquitur, *dissidia*, vel *ea, de quibus dissidebant*) adeo ut alius fortasse ita fuerit locuturus, ἔγραφα δὲ πρῶτον τὰς διαφορὰς, τὰς τοῦ λύσαι αἰτίας γενομένας, subaudiendo τὰς σπονδάς cum verbo λύσαι. id est, *Primum autem controversias scripsi,*
Thucyd. Vol. I. **X**

quae in causa fuerunt, cur foedera solverint. Verum sic etiam alibi Thucydides ea, quae alioqui eodem pertinent, & velut connexa sunt, separare videtur. ΣΤΕΡΗ.

ibid. *Εγγραφα) Apud Dionysium Halicarnasseum, nec non in meo vet. exemplari προέγραφα legitur; quamvis pleonasmus ista lectio habeat. Est enim huiusmodi, ut eo delectatum dicere hunc scriptorem possimus. Nam sic in hoc ipso libro c. 29, πρότερον προερούνηται dicitur: & libro VIII, c. 66, πρότερον προῦσκέπτετο. Talis vero est pleonasmus & cum dicitur aliquis πρότερος ἀρχεῖν. Item cum πρὶν, sequente itidem verbo composito, illam praepositionem praefixam habente; ut infra c. 78 πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι προδιάγνωτε. Neque enim hoc bicomposito προδιάγνωτε uti necesse erat, cum διάγνωτε sufficere posset. Alioqui verbo προδιάγνωτε uti volens, poterat fortasse (si satis diligenter, quae ad breviter faciunt, considerasset) illo contentus esse, & haec, πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι, omittere: nam bicomposito προδιάγνωτε praefixa praepositio menti nostrae verba illa repraesentare poterat. IDEM.

ead. l. 7. Τοῦ μή τινες) Lectionem margini adscriptam alteri praefero, non solum, quod eam habeamus tam apud Scholiastem, quam in vet. exemplari, sed multo etiam magis, quod observarim, hunc numerum singularem potius, quam illum pluralem, talibus locis adhiberi. IDEM. Adde, quae scribit in Append. ad Script. al. de Dialect. Att. p. 181.

ead. l. 8. Ἐξ ὅτου) Cum ἐξ ὅτου prior editio mea haberet, sicut & quae illam praecesserunt, malui nunc ex una voce duas faciens, scribere ἐξ ὅτου, cum & idem ille vetus liber assentiatur, & ἐξ ὅτου sonet ἐκ τίνος αἰτίας. Postea autem & apud Dionysium Halicarnasseum scripturam hanc reperi. ΣΤΕΡΗ.

ibid. Τὴν μὲν — πολεμεῖν) Vid. D. Halic. p. 134, ubi μὲν οὖν; pro ν. πρόφασιν, αἰτίαν male: dein λόγῳ δὲ ἀφανεστάτην; pro ἠγοῦμαι, οἶομαι. Posituram semper negligunt in his libris Sylburgius & Hudsonus. WASS.

ead. l. 9. Πρόφασιν) Dionysius Halicarn. in commentariolo de Thucydidis idiomatis, pro voce πρόφασιν aliam synonymam habet, videlicet αἰτίαν: sicut & pro verbo ἠγοῦμαι legitur apud eum οἶομαι, quod itidem illi synonymum esse ponimus. Nec non λόγῳ δὲ ἀφανεστάτην,

apud eum scriptum est, iisdem quibus hic verbis, sed aliter collocatis. Quae mutationes quamvis nullo modo sensum mutant, vix tamen apud eum alias duas huiusmodi in tam vicinis locis invenias: ut credibile sit, eum, lapsu memoriae, duo synonyma pro illis duobus posuisse: praesertim cum etiam Scholiastes πρόφασιν legat, & αἰτίαν exponat. Quaerat autem aliquis forrasse, unde pendeat hic accusativus πρόφασιν, cum suo comitatu, quod alium accusativum τοὺς Ἀθηναίους videat interici ante verbum ἠγοῦμαι. Sed is meminerit Thucydideae consuetudinis verba traiciendi: & perinde esse putet, ac si dictum foret, τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ, ἠγοῦμαι (εἶναι) τὸ τοὺς Ἀθηναίους μεγ. γιγν. & quae sequuntur. Ac potuisset certe Thucydides, hac orationis structura utens, & pro καὶ παρέχοντας dicens παρέχειν, haec omnia (brevitatis studio) omittere, ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν. Cum enim praecessisset, ἐξ ἑτοῦ τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη, si haec subiunxisset, τὴν μὲν γὰρ ἀλ. προφ. ἀφ. δὲ λόγῳ, ἠγοῦμαι (εἶναι) τὸ τοὺς Ἀθ. μεγάλους γιγνομένους, φόβον παρέχειν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ex his lector, vel tacente illo, intelligere poterat, quae adiicit, ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν. Adde, quod ex istis, quae subiunguntur, verbis, ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν, satis illud perspicere a nobis poterat. Iam vero & voces istae, λύσαντες τὰς σπονδὰς, quae verbis illis sunt praefixae, omitti poterant, & ex praecedentibus intelligi.

Verum alia moveri quaestio potest, ad quam minus facile est respondere: cuius rei rationem hic reddat rationalis seu causalis particula γὰρ. Neque enim belle cohaerent ista, causas primum scripsi, cur foedera ruperint, (cetera, quae velut per parenthesin interiecta sunt, omitto) quoniam earum verissimam, sed de qua minime sit sparsus rumor, hanc esse arbitror. Hic igitur ellipsin esse respondeo quorundam verborum, quae ex sequentibus assequi coniectura possumus. Cum enim in sequentibus huic ἀληθεστάτη πρόφασει opponat τὰς ἐς τὸ φανερόν λεγομένας αἰτίας, ego non secus intelligendum esse locum hunc existimo, quam si Thucydidem dicentem audiremus, ἔγραψα δὲ τὰς ἐς τὸ φανερόν λεγομένας αἰτίας, μᾶλλον ἢ τὰς ἀληθεστάτας. (vel potius, μᾶλλον ἢ τὴν ἀληθεστάτην, cum ab eo unica eiusmodi commemoretur) τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην, ἀλλὰ λόγῳ ἀφανεστάτην, τὴν δὲ ἠγοῦμαι εἶναι, τὸ τοὺς Ἀθην. &c.

Id est, (ut iis etiam consulam, qui minus sunt in sermone Graeco exercitati) *Eas autem scripsi causas, quae palam afferebantur, potius quam eas, quae verissimae sunt.* (sed magis placet, *potius quam eam, quae verissima est, cum unius tantum, quae talis sit, ab eo fiat mentio*) *verissimam enim, sed de qua minime sit sparsus rumor, hanc esse arbitror.* Verum ἀφανεστάτην λόγῳ cum dicere videatur, comparando cum aliis, malim ita interpretari, *sed de qua minus, quam de aliis (vel, quam de alia ulla) sit sparsus rumor.* Alioqui possis & ita interpretari, superlativi gradus vim exprimentes, *sed omnium maxime latentem, quod ad rumorem (vel, quod ad famam) attinet.* Eodemque possis modo, haec voces ἀφανεστάτην λόγῳ, resolvere in istas (sumtas ex iis, quae illis opponuntur, verbis) ἡκιστα ἐς τὸ φανερόν λεγομένην. Quae etiam antithesis docet, non bene haec verba esse interpretatum eum, qui reddidit, *verborum praetextu dissimulata.*

Libuit autem hunc locum diligenter examinare, ut in eo tibi exemplum proponerem miri cuiusdam usus, quem habet interdum particula ista γὰρ apud hunc scriptorem. Cum tamen haec omnia scripsissem, memoria sibi visa est aliam mihi ex Dionysio Halicarnasseo lectionem posse suggerere: quem cum, eius admonitu, adiissem, inveni, *την μὲν οὖν ἀληθεστάτην.* Sed quod de aliis dixi, quae diverse apud eum hoc in loco leguntur, idem & de hoc dicere potero fortasse, eum lapsu memoriae οὖν pro γὰρ scripsisse: praesertim cum illa menti magis obvia, quam haec, fuisse videri possit. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 15. Ἐπίδαμνος, ἔστι) Hic locus aliquando metorsit, non bene intelligentem differentiam inter Ἴόνιον πέλαγος & Ἴόνιον κόλπον, licet aliquando unum pro altero ponatur. Intelligit igitur Thucydides per Ἴόνιον κόλπον, id mare, quod aliis Adriaticum dicitur, quod etiam saepe Ionium appellatur, & est pars Ionii magni. Ideo plures Ionium nomen ultra Acroceraunia versus Dalmatiam extendunt, licet alii Acroceraunia fecerint terminum Ionii maris & principium Adriatici. Sic Theophrastus Apolloniam vocat τὴν περὶ τὸ Ἴόνιον, *quae est ad Ionium*, lib. 8 de hist. plant. cap. 10, quod repetit lib. 3, cap. 2 de Causis plant. Sic & Conon apud Photium de eadem urbe: *& fluvius Aous per mediam eam fluens exit in Ionium mare.* Sic Appianus civilium 5 de divisione imperii inter Octavium

& Antonium: terminum iis esse Scodram Illyridis urbem in medio Ionii recessus sitam. Sic & Dio lib. 40 de Octavio, qui bellum in Dalmatia gesserat: (de quo Caesar civil. 3.) tunc enim aliquando Ionium adnavigavit, & C. Antonium cepit, & quorundam oppidorum dominus factus est. Salonem vero non cepit. Dalmatiam manifeste ad Ionium ponit. Ergo, ut Appianus vocavit Adriaticum mare *Ionium recessum*, sic Thucydides de eodem Adriatico dixit *Ionium sinum*: nam κόλπος *sinus* maris proprie est pars, quae in terras se insinuat. At *Ionium magnum* (quod vocat Virgil. lib. 3.) multum extendebatur inter Peloponnesum & Italiam, & plures comprehendebat sinus, ut Corinthiacum, Adriaticum. Ionium vero anguste sumtum Acrocerauniorum montium promontorio finiebatur. Palmerius Exercit. pag. 44. HUDS.

ibid. Ἐσπλέοντι τὸν Ἴόνιον) Lectionem, quae est in contextu, habet etiam Dionys. Halicarnassens: quamvis alioqui talis praepositionis pleonasmus, qualem altera habet, in aliis quibusdam Thucydidis locis occurrat. STEPH. Quod in Harpocrat. v. Ἴόνιος, vulgo editur, ἐς δεξιὰ, ferri posset, nisi & Thucydides & Cod. Medic. repugnarent. Nam & ita fere Xenoph. VI Ἀναβ. 4: ἡ Θράκη αὐτὴ ἐστὶν — ἐπὶ δεξιὰ εἰς τὸν πόντον εἰσπλέοντι. Sed multo frequentius est ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ. Arrian. Peripl. Pont. Eux. pag. 12 ed. Hudf. ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ πλέοντι ἐν δεξιᾷ Ῥήβας ποταμός. & pag. 18: τὴν δὲ μὲν τὰ ἀπὸ Βυζαντίου πλεόντων ἐν δεξιᾷ ὡς ἐπὶ Διοσκουριάδα. Lucian. Scyth. p. 592, & Ver. Histor. p. 689. Nec placet scriptura Cod. Voss. ap. Poll. II, 161 εἰς δεξιὰ εἰσπλέοντι — εἰς ἀριστερὰ, pro vulg. ἐν δεξιᾷ — ἐν ἀριστερᾷ. Ἐν δεξιᾷ quoque habet Maximus Tyrius hunc locum laudans Dissert. XII. Et ita in Harpocrate v. Ἴονος Mf. Mediceus, quod merito probat Iac. Gronovius ad Harpocrat. Hesychius, quod me monuit clar. Hemsterhusius, videtur incidisse in Codices Thucydidis, qui neque ἐν δεξιᾷ, neque ἐς δεξιὰ, sed ἐνδέξια haberent. Nam ita scribit: Ἐνδέξια, εἰ μὲν προπαροξυτόνως, οὐκ ἂν ἐπενέγκαιμεν, τὸ ἀντικείμενον, ἐστὶν δὲ πόλις ἐνδέξια εἰσπλέοντι τὸν Ἴόνιον κόλπον. Qui ita legerunt, sine dubio ἐνδέξια pro adverbio τοπικῶ habuerunt, de quo vid. auctorem Etymol. M. in ἐνδέξια, & ἐπιδέξια, & Eustathium in Homer. Iliad. ἰ, p. 675. sed quis sit sensus horum verborum Hesychii, οὐκ ἂν ἐπενέγκαιμεν, τὸ ἀντι-

κείμενον, docebunt alii, qui plus vident, quam ego. Cetera, quae apud eum corrupte leguntur, facile e Thucydide emendari possunt.

Pag. 37. l. 1 sq. Προσοικοῦσι — ἔθνος) Priscian. p. 1203 habet προσοικ. αὐτόν. WASS.

ead. l. 3. Φάλιος Ἐρατοκλείδου) Locum hunc reddere suspectum alii plerique possunt, qui ante huiusmodi genitivum habent articulum δ, cum quo videtur subauditur: verum omissionis huius suspitione liberare librarium possunt alii nonnulli, in quibus itidem praetermissum esse articulum videmus. De utrisque autem in titulum huius operis dictum fuit. ΣΤΕΡΗ. A Phalio Heraclidae dicuntur conditores Epidamni. Anthol. III, 1. Holsten. ad Steph. Ἐπίδαμνος.

ead. l. 4. Κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον) Quenam fuerint iura, quae coloniae originibus suis debebant, non alienum erit paucis hoc loco perstringere. Primo igitur ii, qui in coloniam mittebantur, armis & commeatu a civibus suis instruebantur de publico, ut docet Libanius in Argumento orationis Demosthenis, περὶ τῶν ἐν Χερρόνησῳ. Praeter ea publica iis diplomata debebantur, quae ἀποίκια vocabant, teste Hyperide in orat. Deliacae apud Harpocrat. Sed quod praecipuum est, sacra patria coloni secum asportabant, ignemque sacrum e penetrali urbis depromptum & accensum, quod docet auctor Etymolog. in Πρυτανεῖα. qui quidem ignis si casu extinctus esset, ex Prytaneo conditorum accendi eum oportebat. Moris quoque erat, ut coloniae quotannis legatos in maiorem patriam (sic Curtius lib. 4 vertit, quam Graeci μητρόπολιν dicunt) mitterent, Diis patriis sacra facturos, ut testantur Polybius, cap. 114 legationum, & Curtius lib. 4. Solemne etiam erat, ut coloniae ab originibus suis Pontifices acciperent, ut constat ex Thucydide, cap. sequente, & Scholiaste ad eundem locum. quin etiam, si aliquando coloni aliam coloniam aliquo deducere vellent, moris erat, ut ducem a maiore patria postularent, ut hoc in loco docet Thucydides. nam Corcyraei coloni erant Corinthiorum, ideoque Phalium ex Metropoli arcessiebant, ut coloniae Epidamnum deducendae dux esset. Plura hac de re vide in Valesii notis ad Excerpta Polybii. pag. 7. HUDS. Add. Spanhemium Dissertatione IX de Usu & Praestantia Numism. pag. 570 seqq.

ead. l. 6. Καὶ ἄλλοι) Nihil muto, etsi nonnulli Mss. aliter. WASS.

ead. l. 8. Πόλις μεγάλη) Margini adscripta lectio admitti non potest: quoniam convenienter quidem πολυάνδρωτος πόλις dicitur, at πολυάνδρωτος δύναμις non item. STEPH.

ead. l. 10. Ὑπὸ πολέμου) Quamvis dicatur φθείρεσθαι ὑπὸ τινος, potius quam φθείρεσθαι ἀπὸ τινος: tamen vetus meum exemplar ἀπὸ hic, non ὑπὸ habet. Itidemque & V, 37 non meum exemplar tantum, sed alia quoque ἀπὸ in significatione τοῦ ὑπὸ habent. Sic autem & apud Dionys. Halicarn. in Antiq. Rom. & in Thucydid. l. c. praepositio ἀπὸ usum eum habet, qui alteri illi ὑπὸ peculiaris esse existimatur. IDEM. Aristides in lib. de Dict. Simpl. c. 13 ait simplicem orationem esse στασιάζαντες, & asperiores reddi, si dicas, ἐπειδὴ δὲ ἐστασίασαν. Refert etiam Herimogenes περὶ μεθόδου δεινότητος cap. 35 haec, στασιάζαντες — ἐθάρησαν inter exempla ἀμφιβολίας. Nam ambiguum esse, a bello, an a seditionibus perierint. Non posse dici eos a bello periisse. Itaque sententiam esse, e bello seditiones ortas, & a seditionibus interitum. Neminem enim dicere ἀπὸ πολέμου ἐθάρησαν. Non assequor, quid velit, & videtur arguari.

ead. l. 13. Ἐξεδίωξε) Pollux IX, 157. WASS.

Pag. 38. l. 4. τοὺς τε φεύγοντας) In eodem vet. libro φεύγοντας legitur. Dicitur autem vel φεύγοντας vel φυγόντας de exsulibus, (qui & φυγάδες) sed pro reis (quibus opponuntur οἱ διώκοντες) φεύγοντας tantum, neminem latere debet. Verum ad locum hunc quod attinet, lectionem, quam in contextu habes, confirmat tibi pag. 40 l. 15, in qua itidem legitur, τοὺς τε φεύγοντας &c. STEPH.

ead. l. 6. Ἰκέται) Priscian. XVIII, p. 1178, ordinem invertit. καὶ εἰς τὸ Ἡ. ἰκέται. sed pag. 1174 recte citat. denique pag. 1186 corrupte, καὶ δὲ αἰσχύνεις ἰκ. δ. ε. τὸν Ἡραῖον, ex secundo Lib. WASS. De Heraeo Palmer. II Graec. Ant. 10, p. 352.

ead. l. 11. Ἐπὶ πρώτων) Verisimile est, ἐπήρηντο a Thucydide scriptum fuisse, (quod & in vet. meo exstat) & postea illo ἐπὶ πρώτων expositum fuisse. STEPH. Sic etiam loquitur Dion. Halic. WASS.

ead. l. 13. Πειρῶντ' ἀπ') Magis Thucydidiae consuetudini convenit vocalem per apostrophum non elidere, praeter

fertimque in locis huiusmodi: cum in locis etiam iis, qui multo magis elisionem requirere videntur, non habeamus. STEPH.

Pag. 39. l. 3. Ἐδέοντό τε) Lectio margini adscripta ex errore, ut opinor, nata est: videlicet ex repetita per imprudentiam syllaba το. IDEM.

ead. l. 7. Ἀποικοι) De hoc Scalig. ad Euseb. Chron. p. 78; Spanhem. de Usu Numism. p. 569, & Palmer. l. d. pag. 356.

ibid. Οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι) Ideo Corinthios graviter infensos Corcyraeis fuisse dicit Diodorus Siculus, (lib. 12, p. 303 ed. Steph.) quod more reliquarum coloniarum sacra patria Corinthum mittere negligerent. Sed aliud dicit Thucydides his verbis, sc. quod γέρα ista, quae a colonis praestari solebant in publicis solemnibus ac ludis, illis non tribuerint: neque, ut mos erat coloniis, ab originibus suis pontificem acceperint. qui mos imprimis notandus est, quoniam ex hac, ut opinor, unica huius Scholiastae in locum annotatione id discimus. illa autem γέρα νομιζόμενα idem enarrator interpretatur τὰς τιμὰς καὶ προεδρίας, id est, principem in confessu locum. Sed & multa alia privilegia intelligi putat Valesius, cuiusmodi sunt ἐπιγαμίας, κτήσις γῆς, & cetera, quae in Decretis Graecorum passim leguntur. Vide Annot. ad pag. 37, l. 4. HUDS.

ead. l. 8. Ἐν πανηγύρεσι) Gr. ἐν ταῖς πανηγύρεσι. eleganter. WASS.

ibid. Διδόντες) Ad ea, quae inter var. lect. Hudf. annotat e nota Stephani, adde haec eiusdem: Doceo in iis, quae ad Scholiastem annotavi, alia tamen huic loco remedia quaerentem.

ead. l. 9. Οὔτε Κορινθίω ἀνδρὶ &c.) Vid. Heilman. ad h. l.

ead. l. 11. Ὅμοια) Miretur hic aliquis ὅμοια, & suspectum habeat, tanquam male scriptum pro ὅμοιοι: sed quamvis eius officio fungatur. eius tamen sedem occupare non puto: cum & alibi tali adhibitum loco observarim, & hic a meo etiam exemplari agnoscat. STEPH.

Pag. 40. l. 8. ἐαυτῶν) Gr. αὐτῶν, puto male. Noster alibi saepe retinet ἐαυτῶν. Hippocrates ἐαυτέων. WASS. Ap. Plin. XIV, 7 est Ambraciotēs.

ead. l. 9. Κορινθίων οὔσαν &c.) Corcyraeos in eius conditu socios Corinthiis addit Scymnus Chius, his versibus:

Οἷς πλῆσιόχωρός ἐστὶν ἡ Ἀπολλωνία

Κορινθίων Κερκυραίων τε κτίσις.

Quibus consentit Pausanias in Eliacorum 2. Vide Palmerii Gr. antiq. p. 150. HUDS. Add. Spanhem. l. d. p. 570.

ead. l. 15. Τούς τε φεύγοντας — αὐτούς.) Suidas in ἐπή-
 ρεια. Ἐπηρέάζω est, iniuriam facio tam re, quam verbis,
 & fere in contumeliam inferioris. Noster: Καὶ παρήγγει-
 λε παραφυλάσσειν μὴ ἄρα που τίς ἀπὸ τῆς ἄλλης στρα-
 τίας ἐνὼν ΕΠΗΡΕΑΖΟΙ αὐταῖς. Recentiores pro calumniari,
 invehi, obtrectare, in foro lites faceffere, corpus dehone-
 stare. Grammatici βιάζει, βλάπτει, & κατ' ἐπήρειαν, red-
 dunt κατ' ἀπειλὴν ἐν τῷ πολέμῳ, vel τὴν πολέμου κατα-
 δρομὴν proprie a voce Ἄρης. Una cum ὑβρίζω, προσπιλα-
 κίζω, ὑβρις, λοιδορία coniungit Demosthenes. Audiamus
 Aristotelem Rhet. II: Τρία ἐστὶν εἶδη ὀλιγωρίας, καταφρό-
 νησις τε, καὶ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ, καὶ ὑβρις· ὃ, τε γὰρ κατα-
 φρονῶν ὀλιγορεῖ· ἃ γὰρ οἰόνται μηδενὸς ἀξία εἶναι, τούτων
 καταφρονουσι. Τῶν δὲ μηδενὸς ἀξίων, ὀλιγοροῦσι. καὶ ὁ
 ΕΠΗΡΕΑΖΩΝ, φαίνεται καταφρονεῖν· ἐστὶ γὰρ ὁ ΕΠΗΡΕΑΣ-
 ΜΟΣ ταῖς βουλήσεσιν, οὐχ ἵνα τι αὐτῷ, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐκεί-
 νῳ. Idem Polit. III, 16: Οἱ ἐν πολιτικαῖς ἀρχαῖς πολλὰ
 πρὸς ΕΠΗΡΕΙΑΝ καὶ χάριν εἰῶθασι πράττειν. Alibi utitur
 de multa a parente imposita. Pollux idem valere tradit
 atque ἐργολαβεῖν. & alio in loco: Τῶν ἐκ Δικαστηρίου ὀνα-
 μάτων τὸ συκοφαντεῖν, ἐργολαβεῖν, ΕΠΗΡΕΑΖΕΙΝ, κατα-
 ψεύδεσθαι, καταψεύδομαρτυρεῖν. — καὶ τὸ πρῶγμα συκο-
 φαντία, ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ, ἐπήρεια, ψευδολογία. Iterum in
 cap. περὶ λόγου ῥήτορος. ἀπατεῶν, ἐπιβουλεύων, ΕΠΗΡΕΑ-
 ΖΩΝ, δημεύων. Diodorus XVII, Graeci ora, naribus mu-
 tilati dicunt se περιόντας ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπονειδιστον μὲν
 ἔξειν τὴν ἐκ τῆς τύχης ΕΠΗΡΕΙΑΝ. Et, in Syracusarum di-
 reptione lib. XIX: Παρῆν ὄρᾳν πᾶσαν τὴν πόλιν πεπληρω-
 μένην ὑβρεως καὶ φόνων, καὶ παντοίων ἀνομημάτων, οἱ μὲν
 γὰρ διὰ τὰς προὔπαρχούσας ἔχθρας οὐδεμιᾶς ΕΠΗΡΕΙΑΣ
 ἀπέιχοντο. Iosephus etiam de Civium suorum iniuriis in
 Alexandrum Antiq. XIII, 14, μύρια εἰς ὑβρίν καὶ ΕΠΗ-
 ΡΕΙΑΝ πραξάντων. XV, 2, quando Herodes Pontificatum
 dabat obscuro cuidam, posthabito Alexandriae filio, οὐκ
 ἦνευκεν, inquit, Ἀλεξάνδρα τὴν ΕΠΗΡΕΙΑΝ. & infra, χα-
 λεπῶς ἔφερε τὴν ἀτιμίαν. D. Petrus I, 3, 16: ἵνα ἐν ᾧ
 ΚΑΤΑΛΑΛΩΣΙΝ ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, κατατρυφῶσιν οἱ
 ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΕΣ. D. Matth. V, 43, 44: ἰκούσατε ὅτι ἐρ-

ρέθη, ἀγαπήσεις τὸν &c. προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΩΝ ὑμᾶς καὶ διωκόντων. Illud hic obiter rogo, a quibus audivistis? nempe ab Euripide. Πρὸς σοῦ μὲν, ὦ παῖ, τοῖς φιλοῖς εἶναι φίλον, τάτ' ἐχθρὰ μισεῖν. vid. Aeschylum 2. Diodor. 599. b. Pindarus apud Stobaeum p. 307 ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΑ τι, καὶ παθεῖν ἔοικε. WASS. Add. Salmaf. Observat. ad Ius Attic. & Rom. p. 288.

Pag. 41. l. 8. Ἰλλυριοῦς) Quidam Mss. Ἰλλυρικούς. male. Et infra τὴν πόλιν; at sequitur paulo post. Et Dionysius eadem utitur formula non semel. Sic προσκαδέζεσθαι κομμωτικῆ Clem. Alex. Πόλιν agn. pag. 1283 Priscianus. WASS.

ead. l. 9. Τῆ πόλει) Constructio margini adscripta non est Thucydidea, quantum meminisse possum: ac ne apud alios quidem inveniri puto. Altera autem utitur & ubi praepositionem a verbo separat, ut VI, 49 ἦν πρὸς τῆ πόλει κρατοῦσα καδέζεται. Ubi Scholiastes, ἂν κρατούντες τῶν Συρακουσίων, προσκαδέζονται τῆ πόλει. STEPH.

ead. l. 11. Χρήσεσθαι) Prior editio mea χρήσασθαι habet, sicut & ceterae ea superiores: quod ausus non fuerim mutare in χρήσεσθαι, (licet id requirente structura orationis) donec in veteri exemplari inveni. IDEM.

Pag. 42. l. 4. Κορινθίας) Lectionem margini adscriptam Κορινθίους sequitur Valla: sed Κορινθίας meum etiam exemplar habet. Fortasse autem & cum Χίας dicebant, (quod & apud hunc scriptorem legimus) δραχμὰς subaudiebant, quod hic ad Κορινθίας adiungi videmus. IDEM.

ead. l. 9. Παλῆς Κεφαλλ.) Παλῆς cum duplici λ effertur a Thucyd. l. 2. Vid. Var. Lect. ad II, 30. HUDS. Suspicor, eum, qui vetustam scripturam Cod. Cass. mutavit, voluisse facere παλεῖς, quemadmodum hi saepe apud alios vocantur; sed imprudentem reliquisse η. Schol. ibi habet Παλῆις, ι adscripto ad η, quod vulgo sub eo scribitur. Κεφαλήνων idem Cod. perperam pro Κεφαλλήνων. vid. Eustath. ad Dion. perieg. v. 431, & ad Homer. Odyss. α, pag. 1396.

Pag. 43. l. 7. εἰ δέ τι) In praecedente editione ausus non fueram εἰ δέ τι scribere, quam scripturam nunc non dubitavi tibi exhibere, utpote in illo vetusto libro inventam. Neque tamen alteri locum in margine saltem dare recusavi. STEPH.

Pag. 44. l. 1. Ἀπάγωσι) Magis placet Marg. C. & alii,

qui ἀπαγάγωσι exhibent. ἀγάγωμεν, ἀγάγω & similia apud Homerum. Reduplications amat noster, ut ἀντεπέπλεον pro ἀντέπλεον c. 50. Sic infra. WASS.

ead. l. 8. Δὲ) Particula δὲ locum hunc depravare videtur, ut ostendent, quae in scholium huc pertinens annotabo. STEPH.

ead. l. 14. Πελλίκου) Scriptura Πελλίχου ex meo exemplari petita est. IDEM.

Pag. 45. l. 5. Ἐν Ἀκατίῳ) Scripturam hanc agnovisse videtur Scholiastes, qui etiam ex eo, quod in tali navigio venirent, ostendere voluisse dicit, se de pace cogitare: sive, animos ad pacem inclinatos habere. Altera autem lectio ἐν Ἀκτίῳ plane, ut opinor, ab hoc loco aliena est, & ex alio irrepsit, qui parvo intervallo praecedit, sc. lin. 2. Hinc autem & alia pleraque menda orta esse comperi, voce, quae parvo intervallo praecederet, aut eodem plane, aut eodem fere modo scripta, in alius locum irrepente. At vero tertia illa lectio, ἐναντία ἀπερῶντα, aut alicuius est male, quod in veteri libro scriptum erat, legentis, aut stulta alicuius παραδιόρθωσις, vocem illam ἀκατίῳ non intelligentis, & interim tamen vestigiis alterius scripturae insistentis. Scio alioqui, talia menda ex eo etiam potuisse nasci, quod librarius, aliquo sibi distante, soni affinitate deciperetur. Sed hoc de iis potius locis suspicandum est dici, in quibus mendosa lectio magis ad emendatam similitudine soni accedit, quam hic mendosa illa ad alteram accedat. STEPH. Vide Etymol. auctorem in voce ἀκατος, & Schefferum de Militia navali. pag. 70. HUDS.

ead. l. 10. Οὔσαι βυδαίοντα) Diodor. Sic. l. 12: οἱ μὲν οὖν Κορινθιοὶ ἔχοντες τὰς ἐβδαμήκοντα &c. HUDS.

ead. l. 11. Ἀνταναγωγόμενοι) Ideo rectius ἀνταναγωγόμενοι scribitur, quod sequatur καὶ παραταξάμενοι: alioqui & illud ἀνταναγωγόμενοι admitti posset. Talis autem lectionis diversitas & alibi occurret. STEPH.

ead. l. 12. Καὶ ἐν. — παραπολὺ) Schol. Aristoph. Pl. 445, & Suidas in παραπολὺ, qui expr. παντελῶς, & infra πάνυ ex Aristophane & Dexippo exempla adducens. Οἱ abest Schol. Aristoph. WASS. Παρὰ πολὺ (vid. ἐπὶ πολὺ) VIII, 6 C. Sic etiam Isocrates 251, & Hesychius. Cum comparativo fere disiunctim; sed Aristophanes Plut. 445 aliter. Ibi tamen divisim Schol. & παραπολὺ ex Thu-

cydide citat, & ex illo Suidas. Dexippus etiam apud Suidam παραπολὸν ἀπελείπετο τοῦ πείθεσθαι. At παρὰ πολὺ bis terque D. Halicarn. Semel Appianus Pun. p. XI, voce πλείους adiuncta. IDEM.

ead. l. 13. Πεντεκαίδεκα) Herodotus bis πεντεκαίδεκα II, 7. Noster V, 56: Τρίτον καὶ δέκατον ἔτος. V, 81: Τέταρτον καὶ δέκατον. & V, 83: πέμπτον καὶ δέκατον. & III, 79: Τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς. Herodot. I, 86: Δις ἑπτὰ. I, 119: ἔτη τρία καὶ δέκα. vid. & Thucydidem V, 84, VI, 93, VII, 18. δέκα δύο Polybius 61. WASS.

Pag. 46. l. 3. Τροπαῖον) Τρόπαιον quod Gr. habet, facissime etiam apud alios legitur. Hoc Eufstath. ad Homer. II. ε', p. 531, & Odyss. π', p. 1800. κοῖνον, τροπαῖον autem Ἀττικόν esse dicit. Schol. Aristoph. Plut. 453, & ex eo Suid. h. v. τροπαῖον veterum Atticorum, τρόπαιον recentiorum esse. Itaque, si hos sequimur, in Thucydide ubique scribendum est τροπαῖον. Add. Etymol. M. h. v. Leucymnen rursus memorat in fin. huius cap. I, 47, & III, 79. De ea vid. Palmer. II Graec. Ant. 10, p. 352 & 361. cuius emendatio loci Plin. IV H. N. 12 etiam Harduino in mentem venit.

ead. l. 6. Κορινθίους δὲ δῆσαντες εἶχον) Vide Stephanum in Append. ad Script. al. de Dialect. Att. pag. 165.

ead. l. 13. Μετὰ τὴν ναυμαχίαν) Lectioni margini adscriptae, nec meum vet. exemplar assentitur, nec video, quomodo possit admitti. STEPH.

Pag. 47. l. 9. Ἐνιαυτὸν) Pronomine τοῦτον, quod habet margini adscripta lectio, minime indiget hic locus: sic tamen ut ferri in eo possit. IDEM.

ead. l. 10. Ὀργῆ) Hoc loquendi genus ὀργῆ φέροντες (ne quis de illo dubitet) Scholiastes etiam agnoscit. IDEM.

ead. l. 11. Ἐναυπηγοῦντο &c.) Vide Diod. Sic. l. 12, p. 304 ed. Steph. HUDS.

ead. l. 13. Ἀγείροντες) Alteri lectioni favet Dion. Halicarn. WASS.

Pag. 48. l. 7. Αὐτῶν) Alii Ἀττικόν. At I, 41: νεῶν — σπανίσαντες παρὰ Κορινθίων εἰκοσιν ἐλάβετε. Homerus varietatem hanc eandem ita captat II. β', 258:

Εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχῆσομαι ὡς νύ περ ᾧδε,
Μήκετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὁμοισιν ἔπειη,
Εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν &c.

Hoc tamen loco retinuerim αὐτῶν. Confer Il. α', 240 & 393. WASS.

ead. l. 12. Προυφειλομένης) Durius est illud προφειλομένης, sicut & alia verba huiusmodi: ideoque potius cum crasi iis utuntur. (Verum dici potest, Thucydidem vocabulum hiatum & dictionis asperitatem ubique fere affectasse.) At vero προσφειλομένης tam alienum est ab hoc loco, quam προφειλομένης (positum pro προφειλομένης) ei convenit: cum προφείλεσθαι quidem significet prius deberi, vel antea deberi: at προσφείλεσθαι praeterea deberi, vel insuper deberi. STEPH. Quae uncinulis inclusa sunt, non leguntur in Annotat. Stephani, & videntur esse Hudsoni.

Pag. 49. l. 3. Σαφές) Admitti non potest lectio margini adscripta, σαφῶς: cum alioqui καταστήσουσι non habiturum sit aliud nomen, quocum iungatur, quam μηδέν: & dici non possit μηδέν τούτων καταστήσουσι σαφῶς, pro eo, quod est, nihil horum manifestum facient, sed dicendum sit, μηδέν τούτων καταστήσουσι σαφές, vel σαφές καταστήσουσι. Ceterum quod sequitur, καὶ ταῦτα ἔχουρά ὑμῖν παρέξεσθαι, quidam putarunt perinde esse, ac si hoc ipso loquendi genere utens diceret, καὶ ταῦτα ὑμῖν σαφῆ καταστήσειν: & ita Melanchthon in huius concionis interpretatione se intellexisse ostendit. Quippe, qui verterit, Sic igitur miserunt nos Corcyraei ad petendam societatem, ut confiderent, haec quoque se vobis declaraturos esse. Sed potius, ut opinor, dicendum fuerat, se firmam huius rei fidem vobis facturos esse. STEPH.

ead. l. 4. Κερκυραῖοι δὲ) Scholiastes δὲ pro γὰρ poni dicit. Sic rursus infra cap. 77, 102, & 132. Stephanus hic & cap. 132 ab eo dissentit. ad cap. 77 & 102 sententiam illius probat. Vide Notas Stephani ad h. l. Scholiaestae, & quae scribit in Append. ad Scripta al. de Dialect. Attic. pag. 188.

ead. l. 7. Ὑμῶς) Partem Annotat. Stephani dedit Hudson. inter var. lect. Addit Steph. Intelligit enim, (meo quidem iudicio) eos institutum ipsorum tanquam inconsultum reprehensuros, & se id damnosum sibi esse expecturos.

ead. l. 8. Αὐτῶν) Potius αὐτῶν, quam αὐτῶν scribendum puto, cum praecedat ἡμέτερα. STEPH.

ibid. Ἐμμαχοῖ) Huc spectat Hermogenis Scholiaesta p. 44 ed. Aldinae: συμμαχοῖ perperam scribens. WASS. Ste.

phanus praeter ea, quae Hudf. in var. lect. ad lin. 9 ex eo descripsit, haec habet: Quamvis fateor illum (dativum) non semper subaudiendum relinqui.

ead. l. 12. Περιέστηκεν) Dionys. Halicarnassens, acris Thucydidis reprehensor, hunc locum imitatus est lib. 6, p. 374. nam in Valerii ad plebem oratione ita clauditur quaedam periodus: Καὶ περιέστηκεν ἡ δοκοῦσα ἡμῶν τοῦ κοινοῦ πρόνοια, ἰδίᾳ πρὸς ἕκαστον μέρος ἀπέχθαι φερομένη. En! περιέστηκεν φερομένη dicit, quod alius diceret, περιέστηκεν εἰς τὸ φέρεσθαι, sicut a Thucydide dicitur, περιέστηκεν φαινομένη, cum dicendum esset (usitatam sequendo orationis formam) περιέστηκεν εἰς τὸ φαίνεσθαι. Steph. in notis ad Dion. Halic. HUDS. Vid. Steph. Operar. in Dion. c. XVI, & II Schediasm. 4. Vid. & Casaubonum ad d. l. Dionysii pag. 26.

ead. l. 14. Ξυγκινδυνεύειν) Revocavi ξυγκινδυνεύειν ex edd. Vasc. Steph. & Bas. & Codd. Cass. & Gr. pro eo, quod in edd. Porri & Hudfoni erat ξυγκινδυνεύειν. Hoc leve est; sed tamen monendum erat.

ead. l. 15. Τὴν μὲν οὖν &c.) Hunc locum mendii suspectum habere nos verant ea, quae scribit Scholiastes, videlicet λείπειν hic praepositionem κατά. nam hoc λείπειν ita intelligendum est, ut in Proparascue docui. STEPH.

Pag. 50. l. 8. Ἀπραγμοσύνη) Vide Schol. Hermogenis p. 44. WASS.

ead. l. 9. Ξυντυχία) Lectionem margini adscriptam ξυμμαχία, pro ξυντυχία, Vallae interpretatio agnoscit: quam tamen adulterinam puto, & ab aliquo profectam, qui annotasset, his verbis, ἡ ξυντυχία τῆς ἡμετέρας χρείας, intelligi istud, videlicet ξυμμαχία. Vide & quae hoc de loco dicam apud Scholiastem. STEPH.

ead. l. 13. Μετ' ἀειμνήστου μαρτυρίου) Scholiastes ita loquitur, quasi observatione dignum sit μαρτύριον neutro genere a Thucydide dici. Schol. Rostg. & Cass. addunt, hoc apud solum Thucydidem inveniri. Falluntur. etiam e Xenophonte affertur in Lexicis, & est apud Plutarchum cum alibi, tum in Public. pag. 195 ed. Steph. Thomas Magister haec verba Thucydidis laudans in μαρτύριον, dicit elegantius esse μαρτύριον, quam μαρτυρία. Et tamen μαρτυρία multis locis in Demosthene, Aeschine, & aliis Atticis scriptoribus legitur.

Pag. 51. l. 1. Σπανιωτέρα) Verti magis singularis. No-

ster VII, 68: *Κινδύων οὔτοι ΣΠΑΝΙΩΤΑΤΟΙ, οἱ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες, πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχεῖν ὀφελούσι.* WASS. Theophil. Corydall. § 57 Expro-
fit. Rhetor. in Fabric. T. XIII Bibl. Gr. male: καὶ σκέψασθε τῆς εὐπραξίας σπανιότερα.

ead. l. 2. Ἦν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε) Huc respexisse videtur Suidas: Ἐτιμήσασθε, ἀντὶ τοῦ, ἠγοράσατε. Θουκυδίδης· ἦν ὑμεῖς πολλῶν χρημάτων ἐτιμήσασθε.

ead. l. 3. Προσγενέσθαι) Non puto futurum tempus hic locum habere posse: ideoque libenter προσγενέσθαι retineo. STERH.

ead. l. 4. Κινδύνου) Magis Thucydideum est ἀνευ κινδύνου καὶ δαπάνης, quam ἀνευ κινδύων καὶ δαπάνης. IDEM. Κινδύων euphonia favet, illud a sermonis proprietate commendatur. Verum praecedit genit. plur. bisque Homerus ἀνευ θεοῦ ἦδε γε βουλή, & ἀνευ κινδύνου Philopon. in Aristot. de Anima. WASS.

ead. l. 5. Ἀρετὴν) pro εὐδοξία Harpocrat. vid. Etymol. ita & Andocides. vid. Suidam. IDEM.

ead. l. 7. Παρτί) Lectio margini adscripta nullo ferri modo potest: hanc vero Valla recte interpretatus esse videtur, quae cuncta perpaucis ex omni memoria pariter contigerunt. STERH.

ead. l. 13. Πολεμησίοντας) Agn. Suidas in πολεμησίειν, & expl. πολεμικῶς ἔχειν. vid. II. ζ', 57. Eustath. II. Bas. ed. 33, 7. & Marcellin. WASS.

ead. l. 15. Ἐπιχείρησιν) Hic quoque merito lectionem, quae in contextu est, alteri nos praetulisse, alii cum aliorum, tum ipsius etiam Thucydidis, loci ostendunt. STERH.

Pag. 52. l. 2. Φθάσαι ἀμάρτωσιν) Per Enallagen pro φθάσαντες ἀμάρτωσιν. F. Port. HUDS. Paulo ante δουεῖν pro δουεῖν edidit Cl. WASS.

ead. l. 6. Αὐτοῖς) omittit Clar. male. IDEM.

ead. l. 11. Ἐκπέμπονται) Non minus ἐκπέμπονται, quam ἐκπέμπεται, legi potest: etiamsi praecedat ἀλλοτριῶνται. Nam ἐκπέμπονται (quod existat in meo veteri Codice) ad ἀποικίαι, ut ἐκπέμπεται ad ἀποικία referetur. Fateor tamen, alium quam Thucydidem ἐκπέμπεται potius scripturum fuisse, respiciendo ad vicinius nomen ἀποικία, praesertim cum iam ei verbum singularis numeri ἀλλοτριῶνται, non plurale ἀλλοτριῶνται aptatum fuerit. STERH.

Pag. 54. l. 1. Καὶ ἐπιόντων) om. Cl. at sine sententiae dispendio abesse nequit. WASS.

ead. l. 2. Προσλαβεῖν) Non προσλαβεῖν, sed προλαβεῖν, Valla legit. Verum etiam pagina 57 illud, non hoc, scriptum est, & a Scholiaste agnoscitur. STEPH.

ead. l. 3. Τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους) Haec scriptura, non quae margini adscripta est, in vet. meo exemplari existat: quod si tamen τὰς μισθοφορίας Thucydides scripsisse putaretur, ita μισθοφορίας dixisse ἀντὶ τῶν μισθοφόρων videri posset, ut πρεσβεῖαν dicere ἀντὶ τῶν πρέσβεων consuevit. Nisi forte illud durius, quam hoc iudicari debet. IDEM.

ead. l. 7. Ὅτι οἱ αὐτοὶ — βλάψαι) Ulpian. in Argum. Olynth. ἀ Demosthenis.

ead. l. 13. Ἐχυρώτατος) In Steph. & al. edd. ἐχυρώτατος. Non minus placet ἐχυρώτατος, praesertim, cum pag. 64 ἐχυρωτέρα δύναμις scriptum sit, & alibi quoque haec scriptura existet. STEPH. Ἐχυρὸς non tantum ad loca, sed & personas spectat. Plutarch. Solone, ἐχυρὸς ἦν πρὸς τοὺς καλοὺς. Apud Iosephum p. 186 pro ἐχυρώτατον omnino leg. ἐχυρότατον, cui favet Codex Samb. Noster pag. 64. vid. Scholiast. pag. 462. Voce ἐχυρῶ usi Aelian. V. H. XIII, 1. Xenoph. D. Halicarn. WASS.

Pag. 55. l. 7. Ὅσονοῦ) Notam integram Stephani descripsit Hudsonus in Var. Lection. Loca, quae affert Stephanus, nihil faciunt pro lectione ὅσον οὐπω. Nam Thucydides non minus saepe dicit ὅσονοῦ & ὅσονοῦκ, quam ὅσον οὐπω, & ὅσον οὐδέπω. Vid. Ind. Et utrumque recte dici docet Thom. Mag. Porro ubique varie scribitur ὅσονοῦ, ὅσον οὐ, ὅσονοῦκ, & ὅσον οὐκ.

ead. l. 10. Πολεμοῦται) Convenientius, quam πολεμεῖσθαι, videtur huic loco esse πολεμοῦσθαι: quod habes & c. 57 duobus in locis. Pro eodem autem & ἐκπολεμοῦσθαι dicitur. STEPH. Sed Harpocration dicit ἐκπολεμῶσαι esse εἰς πόλεμον καταστῆσαι: quod huic loco non convenit.

ibid. Τῆς τε γὰρ Ἰταλίας) Vide Xenophontis Ἑλληνικῶν lib. 6, pag. 585 ed. Leuncl. & Diod. Siculum lib. 12, p. 313 ed. Steph. HUDS.

ead. l. 15. Προέσθαι) Ferri non potest illa, quam margo habet, scriptura. STEPH.

Pag. 56. l. 2. Τούτων δ' εἰ) Ne ea quidem, quae ibidem est, tolerari posse videtur. IDEM.

ead. l. 3. Τὰ δύο) Δύο Erymologus, & Magister. Ita, Hesychio teste, Dores. Neque aliter scribendum. Homer. Iliad. ε', 16. vid. Eustathium pag. 29 Il. β', Catalog. v. 238. WASS.

ead. l. 6. ἤμετέροις) Legitur etiam ἤμετέροις, quae lectio non minus, quam altera, placet: ut sit sensus, *nostrorum navium adiunctione, plures habebitis, quibus cum illis dimicetis: cum alioqui nostras adversum vos dimicantes habituri essetis.* STEPH.

ead. l. 9 sqq. Ἀγαγκαῖσι — ἀμφοτέρων) Schol. in Hermogenem p. 80. WASS.

ead. l. 16 sqq. Ἐπὶ κακουργία — ἔχειν) Haec laudat Schol. Hermogenis p. 44. IDEM.

Pag. 57. l. 3. Ἐχειν, οὔτε παρ.) Pro παρακαλοῦντος, quod habes in marg. e regione interpretationis Vallae, scribe παρακαλοῦντα: (annotavit Steph. in marg. suae edit. 2, Vallam videri legisse παρακαλοῦντος) haec enim est scriptura, quam eum secutum esse ista eius verba ostendunt, *aut testem, a quo verecundiae admonerentur.* Verum hoc quoque animadvertendum, particulam οὔτε ab illo post ἔχειν non agnosci: sed potius hunc locum perinde verti, ac si scriptum esset, τὸν παρακαλοῦντα ἀισχύνεσθαι. quamquam & absque articulo fortasse effici idem sensus potest. Sed nostram scripturam longe illi praefero: & intelligo, οὔτε παρακαλοῦντες πρὸς ζυμμαχίαν, ἀισχύνεσθαι εἰ μὴ τυγχάνοιεν, id est, non erubescere, si repulsam paterentur. STEPH.

ead. l. 7. Μάλιστα τοὺς ἄλλους) Si μάλιστα δὲ legas, participium ἐκπλέοντας positum erit pro ἐκπλέειν. qui participii usus valde durus esset. Alteram autem lectionem retinendo, illa oratio resolvi in hanc poterit, διὰ τὸ αὐτοῦς, οἱ ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέουσι, μάλιστα τοὺς ἄλλους δέχεσθαι, ἀνάγκη καταίροντας. id est, οὗς ἀνάγκη ἐστὶν ἐκεῖσε καταίρειν. Est enim apud eum (ne fallaris) dativus ἀνάγκη, non nominativus ἀνάγκη. Alius tamen, structura magis usitata utens, dixisset. διὰ τὸ αὐτοῦς ἥκιστα μὲν ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέειν, μάλιστα δὲ τοὺς ἄλλους δέχεσθαι, ἅτε δὴ ἀνάγκη ἐκεῖσε καταίροντας. IDEM.

ead. l. 8. Το εὐπρεπὲς ἀσπονδον) Camerarius post annotatam varietatem scripturae addit: Explicator legisse videtur, ἀσπονδον, οὐχ ἵνα μὴ ξυναδικῶσιν ἑτέροις, προβέβληται.

ead. l. 13. Ἀλιπτότεροι ἦσαν) Particula ἂν cum ἦσαν nihil opus est. **STEPH.**

ead. l. 15. Δεχομένοις) Hoc participio λαμβάνουσι expositum ab aliquo fuit illud δεχομένοις. **STEPH.** Praeterea, λαμβάνουσι παρήχῃσιν hic aperte captaram tolleret. **WASS.** In **Cass.** interpretatio illa λαμβάνουσι scripta erat inter versus super δεχομένοις.

Pag. 58. l. 2. Δ' ὄντες) Rectius **Cass.** δὲ ὄντες, & infra c. 43 τὸ δὲ ἴσον **C. Graev.** sic παρὰ δὲ ἑτέροις Hippocrates § III, 13. **Thucydid.** c. 86 πρὸς δὲ ἡμᾶς **Cass.** III, 13 ἦν δὲ ἐλευθεροῦντες **Reg. Cass. Gr. III**, 28 δὲ ἀναστήσας **Cass. Gr. III**, 107 τῇ δὲ ἑκτῇ **Reg. Cass. IV**, 104 οἱ δὲ ἐναντίοι plerique **Mff. & edd. V**, 1 δὲ ἐπιγιγνομένου **Reg. Cass. V**, 18 τὸ δὲ ἱερὸν **Reg. V**, 72 τῷ δὲ ἄλλῳ **Ar. C. Reg. Cass. Gr. V**, 103 δὲ ἐς ἅπαν **Ar. C. Reg. Cass. Dan.** Favent **Stobaeus**, & **D. Halicarn.** II, 84 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι **Reg. Cass. Gr. I**, 91 οἶόν τε εἶναι **Cass. V**, 14 ὥστε ἀδύνατα **Reg. bene. V**, 49 ποτὲ ἐς **Ar. C. Dan. ibid.** ὅτε ἐσέπεψαν **Gr. II**, 11 ἔπεσθε ὅπῃ ἂν **Mff. II**, 62 οὔτε ἐγὼ **Gr. recte.** sequitur statim οὐδ' ἂν. II, 71 οὐδὲ ἄξια. II, 81 οὔτε ἐπέσχον **Ar. C. Dan. WASS.**

ead. l. 5. Κατοικίσαι) Magis placet altera lectio, quae annotata hic non fuit, ἀποικίσαι, quae cum ἀποικοὶ & ἀποικίαι conveniet. Alioqui certe μεταικίσαι pro ἀποικίσαι positum dicitur. **STEPH.** Videtur Stephanus, cum hoc scribebat, alias res egisse, nec satis attente inspexisse **Thucydidem**, qui non μεταικίσαι, sed κατοικίσαι dicit. Neque enim poterat ignorare, non minus recte de hac re κατοικίσαι, quam ἀποικίσαι dici.

ead. l. 10. Εὐπρεπῶς) Haud scio, an alibi apud hunc scriptorem existet adverbium ἐκπρεπῶς, quod margini est adscriptum: Valla tamen ita legit, & ἐπιστρατεύομεν. Sed nostra lectio magis placet, repetendo ἀπὸ κοινοῦ particulam ἂν cum ἐπιστρατεύομεν: ut perinde sit, ac si dictum foret, οὐδ' ἂν ἐπιστρατεύοιμεν εὐπροσώπως εἰ μὴ καὶ ἀδικοίμεθά τι οὐ μετρίως, ἀλλὰ διαφερόντως. **STEPH.** Scholiastes ad III, 55, ἐκπρεπέστερον exponit ἔξω τοῦ πρόποντος. Hanc significationem hic quoque secutus Valla vertit, neque abs re bellum eis intulimus. Quamquam autem etiam alii bonae notae Codices hanc scripturam exhibent, tamen puto audiendum Stephanum. Nam si ea esset sententia, quam expressit Valla, omittenda fuissent illa μὴ καὶ.

Pag. 59. l. 5. Δεῖ τιρεῖν) Verbum τιρεῖν nec in meo veteri est, nec a Scholiaste agnoscitur: sed nec Valla certe illud agnoscit. Potest autem vel abesse, vel adesse, prout participium προύχοντα exponemus: in cuius tamen expositione constare sibi Scholiastes non videtur. STEPH.

ibid. Ἐς ἴσον) Libentius legerem ἐς τὸ ἴσον. IDEM.

ead. l. 12. Χρῆν) Gr. Cl. ἔχρην. ab editis stat T. Magister. pro ἔπρεπε, καὶ πρέπει Sophocl. Eurip. Aristoph. Verum tam ἔχρην, quam χρῆν, pro χρῆ. Ceterum in adliterationibus istis frequens noster, quo nomine reprehenditur apud Dion. Halicarn. Anacreon:

Μεθύοντα γὰρ με κείσθαι

Πολὺ κρείσσον ἢ θανόντα.

Noster alibi, χρηματιεῖσθαι ἢ μαχεῖσθαι. WASS.

Pag. 60. l. 1. Ἀπογενόμενοι) Si ἀπο γενόμενοι scribere malimus, non carebit exemplo, ut opinor, iste particulae ἀπο usus. STEPH.

ead. l. 3. Κοινωνήσαντας) Non placet κοινωνήσαντας, quod aliam constructionem postulet: quam & infinitivo κοινωνεῖν statim post dari vides: ex quo tamen subortam esse lectionem illam κοινωνήσαντας credible est. IDEM.

ead. l. 4. Μόνων) Nec μόνων, nec μόνον, sed μόνους libenter scripserim: ἀμετόχους quidem certe retinens, non autem in ἀμετόχος mutans, cui non video, quomodo locus esse possit. IDEM.

Pag. 61. l. 7. Δι' ἀνακωχῆς) Ἀνακωχῆ vox glossematica & obscura, cuius ob usum Thucydidem reprehendit Dionys. Halicarn. in libello περὶ τῶν τοῦ Θουκυδίδου ἰδιωματων. HUDS. Locus est pag. 133. Sed fortassis hic quoque, ut alibi, quemadmodum annotarunt viri docti, κριτικώτερος, quam par erat, fuit Dionysius. Nam quomodo aetate Thucydidis obsoletum & obscurum potuit esse nomen ἀνακωχῆ, cum Herodotus, paulo ante eum, & non multo post, Sophocles, usi fuerint verbo ἀνακωχέειν? Quin & ipse Dionysius suo se gladio iugulat, III Antiq. 16 scribens ἀνακωχῆς δεχημέρους ποιησάμενος. Posset quidem videri non adeo sui oblitus fuisse, ut voce a se damnata uti voluerit, atque ideo hic praeferendum, quod est in Cod. Vatic. ἀνοχῆς. Sed hoc firmiter esset, nisi etiam alibi usurpasset, quae in Thucydide reprehendit, quorum nonnulla observarunt Sylburgius ad l. d. περὶ τῶν τοῦ Θουκ. ἰδιωμ. & H. Steph. Annotat. in Dionys. Halic.

carn. c. 16. Scholiastae interpretationem descripsit Suidas in ἀνακωχή. Add. Ammon. h. v. ubi pro ἀνοχή μακρὰ πολέμου, e Schol. Thuc. Thom. Mag. & Suida, scribendum est μικρά.

ead. l. 8. Πώποτε) Forte ita legendum, hiatu insuper habito. Et sic Thom. Mag. in διακωχή. WASS.

ibid. Καὶ τὸν νόμον) Scholiastes καὶ κοινὸν νόμον legisse videri queat. STEPH.

ead. l. 12. Ἀμύναςθαι) Hic quoque Scholiasten descripsit Suidas in ἀμύναςθαι.

ead. l. 14. Φανεῖται) Qui φανεῖτε pro φανεῖται hic legit, miror unde illud habuerit, & quomodo admitti posse existimaverit. STEPH.

Pag. 62. l. 2 sqq. Δικαιώματα — τοιάνδε) Dion. Hal. & om. ἰκανὰ, & alia reprehendit immerito. WASS. Est p. 134 περὶ τῶν τοῦ Θουκ. ἰδιωμ.

ead. l. 11. Ἐπικράτησιν) Duriusculum putat IX, 142 Pollux. D. Laërtius, ψυχὴν δὲ κρῶμα ὑπάρχειν ἐκ τούτων κατὰ μηδενὸς ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΙΝ. WASS.

ead. l. 13. Ἀπάντων) Quidam πάντων. male. Vid. ad c. 143, II, 45, & passim. ἅπαντα apud Platonem, Aeschin. D. Hal. ob vehementiam. WASS. Ἀπερίοπτοι e Thucyd. laudat Poll. II, 58. Imitatus est hunc locum Thucyd. Dion. Halic. II, 11: Καὶ οὐδενὸς τῶν ἀνηκέστων ἀπεχόμενοι παρὰ τὸ νικᾶν. vid. Henr. Steph. ad Dionys. cap. 16, & in Annot. ad illum locum p. 10.

Pag. 63. l. 2. Ἀντιστάντα) Ut retineri posset ἀντιστάντα, (quod habuit praecedens editio, sicut & illa priores) activam eius significationem in neutram, contra Graecae linguae consuetudinem, mutare oporteret. STEPH.

ead. l. 5. Ἀμύναςθαι) Ita legit Eustath. II. 546. c. & ἀμείβεσθαι reddit, κολάζειν vero Suidas in ἀμύναςθαι. WASS. Suidae interpretatio est e Scholiaste ad lin. 12 pag. 61, nec ad hunc locum refertur. Potius huc pertinet, quod est in princ. eiusdem articuli apud Suidam: Ἀμύναςθαι. Θουκυδίδης μὲν ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι. vid. hic Schol. qui recte censet, ἀμείβεσθαι, quod nonnulli Mss. habent, ex interpretatione esse. Eadem, quae in Suida v. ἀμύναςθαι, etiam in ver. Lexico Biblioth. Coisl. apud Montfaucon. p. 231 leguntur. Add. Thucyd. IV, 63, & ibi Schol.

ead. l. 10. Κελεύουσιν) Κελεύω Suidas δοτικῇ, inquit, καὶ αἰτιατικῇ. dein Scholia exscribit non praeter solitum. Sci-

licet, aliquando retinet vim κέλω, hortor, ut saepe apud Homerum, unde Eustath. ad Il. λ', κελεύων ὑμῖν ἄμ' ἔπεσθαι, haud, ait, esse vocem δεσποτικὴν. Noster alibi, etiam pro *peio*, *auctor sum*. Sic Terent. *Iubeo Chremetem*, in familiari sermone dicere non veritus est. Virgil. de petitione & optatis, *Tuus, o Regina, quid OPTES Explorare labor, mihi IUSSA capessere fas est.* vid. Epictetum sent. XVI, & Apollon. Rhod. III, 172 & 195, & Theognidem, quem versione donavit amicus noster ἑλληνικώτατος Antonius Blackwall, scholae Derbientis moderator, v. 468. Gr. οἱ Κερκυραῖοι, non male. WASS. In Cass. adscriptum est Scholion παρανοῦσιν.

ead. l. 14 sqq. Ἡ γὰρ — λῦσαι) Plutarch. Mor. 538; ubi, καὶ ἐλάττων ἦ, καιρὸν ἔχ. WASS.

Pag. 64. l. 5. Περιπεπωκότες οἷς ἐν τῇ) De Thucydidea huius loci brachylogia vide, quae apud Scholiasten annotavi. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 8. Καὶ μὴ τῇ &c.) Interpungendum est post μὴ, ne haec particula ad ὠφελιγέντας tendere videatur, cum tendat ad βλάψαι. Admonitum autem lectorem volo, non paucos hunc scriptorem locos huic similes habere, id est, in quibus itidem post negativam particulam interpungere oporteat, ne cum viciniore voce iungatur, cum contra cum remotiori iungi debeat. IDEM.

ead. l. 14. Βουλευσέσθε ὑμῖν &c.) Scripturam margini appositam, ἐν ὑμῖν αὐτοῖς, profectam esse a quoriam arbitror, qui ὑμῖν αὐτοῖς cum τὰ ἀριστα iungi non animadvertibat. IDEM.

ead. l. 15. Τοιαῦτα δὲ) Non dubito, quin δὴ, non δὲ; a Thucydide scriptum hic fuerit: praesertim cum statim eadem particula δὲ sequatur. IDEM.

Pag. 65. l. 4. Συμμαχίαν) Ammonius in συμμαχεῖν: συμμαχίαν μὲν οὐ ποιήσασθαι, quod rotundius; sed aliter libri. WASS. Ostendit ibi Ammonius discrimen inter συμμαχεῖν & ἐπιμαχεῖν: sed corruptum est, quod editur, ἐπ' αὐτοῖς ἐπίοιεν πολέμοι, εἰδ' ἕτεροι ἐπιστρατεύοιεν. Forte, εἰδ' ἑτέροις ἐπιστρατεύοιεν αὐτοῖ. Suidas in συμμαχία Scholiasten exscripsit; sed pro μόνον perperam habet μόνω.

ead. l. 8. Τῇ ἀλλήλων) Flor. τῶ ἀλλήλων, quod placet. vid. cap. 34 & 37. WASS. Nihil muto. Deest χωρξ, γῆ, vel simile quiddam: nam mox dicit ἐπὶ Κερκυραν, ἢ Ἀθήνας. Dionys. Halic. III, 34: ἐμβαλόντες εἰς τὴν ἀλλήλων

γῆν. Thucyd. infr. c. 50: δεισαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν πειρῶσιν ἀποβαίνειν. Scriptor anonymus apud Suidam in ἐπιμαχεῖν: φιλίαν σφίσιν ἔνσπονδον εἶναι, ἐπὶ τῷ τῆ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν.

Pag. 66. l. 2. Ἐν παράπλω κείσθαι.) Thucydideum plane loquendi genus, quod multi postea sunt imitati, ut videre est apud Casaubonum in notis ad Dionys. Hal. pag. 344. HUDS.

ead. l. 5. Δέκα ναῦς αὐτοῖς) Lacedaemonio Cimonis filio in contumeliam tantum decem naves Periclis suafu attributas scribit Plutarchus in Pericle. quem vide pag. 167 ed. Francof. IDEM. vid. Diodor. XII, pag. 304. c. WASS.

ead. l. 12. Ἐς τὴν Κέρκυραν) Ἐς Κέρκυραν Gr. sine articulo, rectius. Pro λύειν Ar. κωλύειν, forte πω λύειν. IDEM.

Pag. 67. l. 9. Ἐν τῇ Ἐλαιάτιδι) Aut pars agri Thesprotici Ἐλαιάτις vocabatur, (forfan, ut coniicit Palmerius, a portu Ἐλαίας, quem memorat Ptolemaeus) cuius tamen rei nullum auctorem habeo: aut Ἐλαιάτιδι scribendum, & significabit Ephyram in palustri loco sitam, ut distinguatur a ceteris, quae eodem nomine vocabantur. F. Port. Ἐλαιούντιδι pro Ἐλαιάτιδι rescribendum censeo: ita enim illa regio appellabatur, ab Elaeunte oppido, quod in confiniis Thesprotiae situm erat. Berkélius. Vide Palmerii Graec. antiq. p. 281 &c. & p. 292. HUDS.

ead. l. 10. Ἐφύρη) Deinde, ut Strabo VII, Κίχυρος. pro Ἐλαιάτιδι rescribit Berkélius Ἐλαιούντιδι. V. Holstenius. WASS. Holstenius ad Stephan. v. Ἐλαία retinet scripturam vulgatam. Ea si recte habet, nihil probabilius est sententia Palmerii, quam etiam sequitur Cellar. II Geogr. Ant. 13; ubi vitio operarum puto scribi, in Graecis exemplaribus Thucydidis esse Ἐλεάτιδι. Nam ita legisse Vallam, ut qui verterit, in palustribus Thesproditis sita, suspicatur Portus. H. Stephanus in marg. ed. secundae remittit lectorem ad Annotata sua; nec tamen in his quidquam de hac voce habet. Ἐφύρη cur casu tertio scribi debeat, non video, & utique cum interpretibus Thucydidis & Palmerio cum πόλις iungendum puto. Nec assentior Cellario, aliam esse πόλιν, quam memorat Thucydidēs, aliam Ἐφύρην putanti, ut ex eo patet, quod χεიმέριον portum iuxta promontorium esse scribit; urbis autem nomen quodnam fuerit, dubitari. Nam si Ἐφύρη, quod editur, & Cellarius probare videtur, relinquatur, non alius esse potest horum ver-

borum sensus, quam πόλιν illam in Ephyre, urbem scilicet in urbe, sitam esse: quod intelligi non potest. Strabo Lib. VII, p. 327, de Ephyre ita scribit: ὑπέρεται δὲ τοῦτου μὲν τοῦ κόλπου Κίχυρος, ἢ πρότερον Ἐφύρα, πόλις Θεσπρωτῶν: quae a Thucydide sumpta esse apertum est, & monuit Palmerius. In Cass. quoque & Graev. est Ἐφύρη: in quo tamen non multum praesidii foret, nisi sententia alteri scripturae repugnaret. Nam in his 1, quod subscriptum vocant Grammatici, plerumque omittitur. De Acherusio lacu, & Acheronte fluvio, Palmerius II Graec. Ant. 5 & 8.

ead. l. 13. Θύαμις) Vid. Strabon. VII, pag. 324; Cic. Attic. VII, 11; Athenaeum III, 1; Pausan. I, 11; & Ptolemaeum. Plinio & Athenaeo flumen est Thesprotiae. Hodie iuxta Theverum Calama. Est & eiusdem nominis pagus in Gedrosia. De Thuamia agri Phliafii ad Xenophont. Hist. VII, p. 624. Noster Θύαμου ὄρους meminit III, 106. WASS. De Thyami fluv. & Cestrine etiam Palmer. II Graec. Ant. 4 & 5. Λευκίμνη, de qua cap. seq. supra quoque cap. 30, in quibusdam Mss. est Λευκίμνη. Vid. Cataub. ad Strab. VII, 324.

Pag. 68. l. 13. Τριῶν ἡμερῶν) Ut hic dicit τριῶν ἡμερῶν σιτία pro eis τρεῖς ἡμέρας, ita & alibi loquitur. STEPH.

ibid. Ναυμαχίη) Exempla utriusque constructionis apud hunc scriptorem existere puto, eius tamen potius, quam in contextu habemus. IDEM. Ὡς abest Cl. & mox τῶν etiam Gr. Ar. non bene. WASS.

Pag. 69. l. 2. Μετεώρους) Νῆας habebant Suidae exemplaria, quomodo semper Herodotus, forma Ionica. Noster ναῦς, hic & alibi, atque ita D. Halicarn. p. 242, 20, Thucyd. laudans. Ita etiam ipse in Antiqq. V. II, 543. lin. 8 αἱ non agnoscunt Gr. Ar. C. recte. IDEM.

ead. l. 13. Ἐκατέρωθεν ἦρθη) Laudat Suidas in σημείω. IDEM. Vid. Lips. IV de Milit. Rom. Dial. vit. Kusterus ad Suidam non recte annotat, locum illum e cap. 63 huius libri esse.

Pag. 70. l. 6. Τοῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπλίταις) Vid. Scheffer. II de Re navali 5. Διέκπλους, de quibus mox, rursus dicit in pugnis navalibus, II, 89, VII, 36 & 70. Et sic saepe alii. Vid. Kuhn. ad Polluc. I, 153; & Scheffer. III de Milit. Nav. 6. eoque etiam pertinent, quae annotavit Freinshem. ad Flor. II, 2 in fin. Suidas

in διέκπλοι descripsit scholia ad h. I. sed verba illa καὶ διασχίξειν τὴν τῶν ἐναντίων τάξιν, quae Kusterus in scholiis non legi dicit, sunt e Scholiaſte ad II, 89.

ead. l. 11. Ἐν ἧ αἰ Ἀττικαὶ) Hic Thucydides περὶ τῶν Ἀθηναίων νεῶν τὸν λόγον ποιούμενος, πρὸς τοὺς αὐτῶν στρατηγούς μετέβη. Schol. ad Sophocl. p. 219, 225 ed. Steph. HUDS. Ἐν ἧ — Ἀθηναίων) Haec laudans Schol. Sophoclis ad Antig. 133, ἐκείνος, inquit, περὶ τῶν Ἀθήνηθεν νεῶν τὸν λόγον ποιούμενος, ἔτρεψε τὸν λόγον πρὸς τοὺς αὐτῶν στρατηγούς. εἶποι habet pro εἶ πη, hinc corrigendus, & τοῖς ἐναντίοις omittit contra Mff. Idem ad versf. 266 εἶ πη agnoscit, atque etiam τοῖς ἐναντίοις; sed utroque loco παραγενόμεναι perperam exhibet. Supra l. 9 Gr. τε καὶ ῥώμη: ita ter hac in pagina; proinde in textum non recepi. Idem lin. 1 delet copulam. WASS.

Pag. 71. l. 5. Τάυτη) Huc spectat Libanius Parentatione in Iulianum Imp. p. 252. IDEM. In Cass. est scholion ad supplendam ellipsin, ἐν τῇ μερίδι.

Pag. 72. l. 1. Ξυνέπεσον) Non video, qui admitti possit Ξυνέπεσον. STEPH. In Reg. & Cass. adscriptum erat scholion τὰ πρᾶγματα.

ead. l. 4. Ἀναδόμενοι) Vid. Kuhnium ad Pollucem I, 125. Aeschylus Perf. 418: ὑπτιῶτο δὲ ΣΚΑΦΗ ΝΕΩΝ &c. vid. locum. WASS. Clar. Wasse hic deleverat distinctiones post εἶλκον & καταδύσειαν. Kuhnium ita distinguit: τὰ σκάφη μὲν οὐχ εἶλκον ἀναδόμενοι τῶν νεῶν, ἄς καταδύσειαν πρὸς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐτρέποντο &c. Ut Thucydides dicat, Corinthios non pro more traxisse religatas a suis puppibus scaphas hostium, sed potius ad caedem hominum, demersis navibus, se contulisse. Ita σκάφη νεῶν per periphrasim erunt ναῦς, ut apud Aeschylum quoque exponit Scholiaſte. Idque etiam suspicabatur H. Stephanus in Thef. prolato loco Euripidis, in quo σκάφος νεὸς pro navi dicitur: quod verum puto. Nam si hic σκάφη pro alveis navium accipias cum Scholiaſte, non facile dictu est, quomodo alvei navium submersarum a puppibus victricium religari potuerint. Scribit ille quidem ad cap. 54, & ex eo Suidas in καταδύσαντες, καταδύναι hic non esse deprimere naves, sed lacerare. Verum haec expositio, ut ibi annotat Stephanus, merito in dubium vocari potest, nec facile ullius probati scriptoris testimonio confirmari poterit. Illa autem, quae sequuntur, ἄς καταδύ-

σειαν, per ellipsin erunt exponenda, hunc in modum, ut mihi videtur: conversi ad caedem hominum, qui fuerant in navibus, quas submerferant, quique, malis, antennis, tabulisve arreptis, per mare ferebantur. Sed tota structura orationis valde intricata est. Morem religandi puppibus naves captivas saepe memorant Thucydides & omnes alii. vid. Xenoph. I Graec. pag. 445. Liv. XXX, 10, 24. DUKER. Vid. Heilman. ad h. l.

ead. l. 14. Ναύαγια) Agn. Suidas in ναύαγια. Sic noster lib. VII, c. 23; atque ita laudat D. Halicarn. p. 150. ita loquitur Xenophon. WASS.

Pag. 73. l. 1. Οἱ αὐτοῖς) Particula margini adscripta pro οἱ magis placet, cum motum ad locum significet. STEPH. Debuerat dicere, cum οἱ motum ad locum significet. Sed satis apparet, alteram lectionem ei magis placuisse, quod etiam Hudf. annotarat.

ead. l. 8. Ἐπεπαιώνιστο) Habes ἐπεπαιώνιστο apud Scholiastem. (etsi alterum verbum frequentius occurrat) quamvis autem ὡς ἐπίπλουσιν apud eundem legamus, scripsisse tamen ὡς ἐς ἐπίπλουσιν suspicor. STEPH. Etsi Graeci non παιῶνα, sed παιᾶνα ἄδειν dicunt, tamen promiscue παιωνίζω & παιανίζω usurpant. Stanl. ad Aeschyl. Sept. cont. Theb. v. 274, cui assentior. Ita Aeschyl. l. d. Aristoph. Equit. 1315, & Pac. 554, Lucian. Zeux. p. 583, Thucydides IV, 96, & saepe alibi. vid. Ind. sed tamen apud eum omnibus locis scriptura variat.

ibid. Ὡς ἐπίπλουσιν) Suidam, qui haec corrupte citaverat in Παιᾶνας, emendat Kusterus. confer I, 50, & Spanhem. ad Iuliani Orat. I, pag. 233. WASS. Ubi multis agit de paeane, & rursus ad Callim. hymn. Apoll. v. 98. Add. Luifin. II Parerg. 12; Lips. IV de Milit. Rom. 11; & Camerar. ad Xenoph. Cyrip. pag. 356.

ead. l. 9. Πρύμναν ἐκρούοντο) De hac phrasi vide Schefferum de Militia Navali, l. 3, c. 4, & Gronovii Observat. l. 4, c. 26. HUDS. Poll. I, 125. Suidas in πρύμναν. Salmaf. Epist. CXIII & seq.

Pag. 74. l. 12. Λεωγόρου) Sic Andocides Orat. I, pag. 246, non Λεωγόρου. WASS. Λεωγόρας etiam Aristophan. Nubib. v. 109, & ibi apud Schol. Plato Comicus, Athenaeus IX, 9, & Plutarch. Vit. X Rhetor. Item alius apud Lucian. Phalar. 2, p. 737. Est hic Andocides rhetor, cuius supersunt Orationes quaedam. Plut. l. d. De Leogo-

ra Scholiastes Aristophanis ad Nub. & ex eo Suidas in *φασιανοί*.

Pag. 75. l. 3. 'Επὶ τὸν ἐν τοῖς Συβ.) Fuit igitur (ut existimabat Palmerius, reclamante licet Scholiaste) & Sybota portus in Thesprotiae continente desertus, & alius in insula, quae etiam *Σύβοτα* vocabatur. Vide Gr. antiq. pag. 276. HUDS. Non una, sed plures erant hoc nomine insulae, ut constat e cap. 47; ubi Schol. tres fuisse dicit. Unde autem Hudsonus intelligere potuerit, Scholiasten negare Sybota portum desertum in continenti fuisse, quod neque Palmerius, neque Holstenius ad Stephan. v. *Σύβοτα* observarunt, non scio. Nam & hic, & supra cap. 50, & III, 76 disertis verbis eum memorat.

ead. l. 5. 'Απὸ τῆς γῆς) Cl. *ἀπὸ γῆς*. Mallem *ναῦς* etiam omisisset, ut Act. XXVII, 13, & nosfer non uno in loco. WASS. *τὰς ναῦς ἄραντες* mihi non magis suspectum est, quam *ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς*: nam hoc quoque infrequentius est, quam *ἄραντες* solum. Schol. ad II, 23, cum dicitur *ἄραντες*, supplet *τὰς ναῦς*; alii *τὰς ἀγκύρας*. Thucydides alibi dicit *ἄραντες ταῖς ναυσὶ*, supr. c. 29, & IV, 129. *'Απὸ γῆς* non minus recte dici arbitror, quam *ἐν γῆ*, & *ἐκ γῆς*, de quibus Salmaf. Ep. III.

ead. l. 8. 'Ακραιφνῆς) Vox glossematica & obscura, ut vult Dionys. Halicarnas. p. 133, qui tamen eadem utitur p. 185. dicit enim, *εὐκρινῆς ἁρμονία καὶ ἀκραίφνης χαρακτῆρ κατα πάν.* HUDS.

ead. l. 10. Καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὔσων τῶν νεῶν) Kuhn. ad Aelian. II Var. Hist. 13 putat, Atticam phrasin esse, pro *ἐπισκευῆς οὐκ οὔσης*, sed *ὄραντες* potest repeti *ἀπὸ κοινοῦ*.

ead. l. 11. Τοῦ δὲ οἰκαδε) Nihil deesse puto huic loco, sed praepositionem *περὶ* cum verbo *διασκόπουν* subaudiendam relinqui. Fortasse autem & cum dicitur *ὄν ἐνθυμηθέντες*, aliquis illam subaudiri existimet. Ceterum *ὄποι* potius, quam *ὄπη*, scribendum est. STEPH. *ὄποι* & *ὄπη* passim confunduntur, & idem fere denotant. Mox *οἱ* abest Gr. bene. de inimicis inimicorum erat illa sollicitudo. Paulo post *προσπέμψαι* mendose quidam libri. WASS. Supra cap. 29 *προπέμψαντες κήρυκα πρότερον*. Homer. II. α', 442: *πρό μ' ἔπεμψεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων*. Ubi est pro simplici mittere. In superiore loco Thucydidis pro prius mittere: quam significationem cum non omnino requirat hic locus, non plane damnandum videtur *προσπέμψαι*. Nam,

& alibi προσπέμπειν κήρυκα dixit Thucydides. vid. Steph. Thes. Aristoph. Equit. 471, προσπέμπων φίλους.

ead. l. 14. Ἀποπλεῖν) Adverbium οἴκαδε margini adiectum, ex hoc, qui parvo intervallo praecedit, loco, τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ, sumtum esse crediderim. STEPH.

Pag. 76. l. 2. Ἄνευ κηρυκίου) Κηρυκείου, quod est in Reg. hic etiam legit Suidas, & simul Scholiasten descripsit. Κηρύκειον etiam saepe apud alios legas. In Pollucis exemplaribus VIII, 138 varia est scriptura.

ead. l. 9. Πρώτους λαβόντες) Eund. sensum utraque lectio efficit. STEPH. De hoc genere loquendi ἡμᾶς τούσδε vide, quae idem annotat in Append. ad Scripta de Dial. pag. 173.

Pag. 77. l. 12. Καὶ νεκροῦς) Scholiastes & τοὺς νεκροῦς & ἐξενεχθέντων, tanquam diversam lectionem affert: ex qua prius quidem illud (id est, additum articulum) libenter sumo: at hoc posterius, genitivum videlicet, loco accusativi, plane reiicio. Fateor tamen, quod ad prius illud attinet, paulo post eodem, quo hic, modo positū τὰ κατὰ σφῶς αὐτοὺς ναύαγια legi, καὶ νεκροῦς, sine articulo: sed quidni & hic desse illum dicamus? STEPH.

ead. l. 14. Καταδύσαντες) Agn. Suidas h. v. & Schol. exscribit. WASS.

Pag. 78. l. 6. Ἐπειδὴ ἦλθον) Nominativus Ἀθηναῖοι, quem habet lectio margini adscripta, non dubito, quin sumtus sit ex his paulo ante praecedentibus, καὶ ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον. Undecunque autem sumtus sit, ad alium nominativum, videlicet Κερκυραῖοι, hoc verbum ἦλθον referendum constat. STEPH. De Anaestorio Palmer. III Graec. antiq. 3.

Pag. 79. l. 3. ὄντες) Iugulat Gr. sed sine causa fontica; sic enim auctor saepe, & sententia suaviter exit. WASS.

ead. l. 10. Τιμωρήσονται) In ver. est quidem τιμωρήσονται, non τιμωρήσονται, sed in simili loquendi genere illam non hanc scripturam habet, c. 57, ὅπως μὴ ἀποστήσονται. Et in hoc ipso cap. scriptum est in eo quoque, ἔπρασεν ὅπως πόλεμος γένηται, non ὅπως γενήσεται. Scio tamen esse vicissim quosdam locos, qui faciant pro illa scriptura τιμωρήσονται, in futuro indicativi: nam (ut non longe abeam) c. 65 legitur, ἔπρασεν ὅπῃ ὠφέλειά τις γενήσεται, non γένηται. STEPH.

ead. l. 12. Ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ) Vid. Steph. de Urb. in Παλ-

λίην & Ποτίδαια, & quae ibi annotantur. Add. Thucydides IV, 120.

ead. l. 15. Ἐπιδημιουργούς) Apud Dorienfes, inquit Hefychius, qui publica negotia refque civitatis adminiftrant *Demiurgi* vocantur, qui fimiles funt iis, qui ab Athenienfibus *Demarchi* vocantur, id eft, *Tribuni*. Peloponnefii autem Dorici funt generis: quo factum eft, ut Achaeorum magiftratus *Demiurgos* Dorice Livius diceret, l. 38, c. 30. Eoidem ἐπιδημιουργούς appellat Thucyd. Vide Turnebi Adverfar. l. 14, c. 11. HUDS. Suidas in *δημιουργός*: καὶ μικέτι δέχεσθαι τοὺς κατ' ἔτος ἐκπεμπόμενους Κορινθίων Ἐπιδημιουργούς κελεύοντες, nescio an huc fpectans. WASS. Idem, quod Hefychius, de Dorienfibus fcribit Eufthath. ad Od. ρ', 1825; & de Argivis ac Theffalis Etym. M. De more magiftratuum a Metropolitibus in colonias mittendorum Spanhem. Differtat. IX, pag. 581 de U.ū & Praeftant. Numifm.

Pag. 80. l. 6. Ταῦτα) Sive ταῦτα, five τοιαῦτα legas, perinde eft: fed πρὸς τοὺς in περὶ τοὺς mutare haud poffis. STEPH.

ead. l. 8. Φανερώς διάφοροι ἦσαν) Recte Cl. φανερώς ἦδη δ. n. WASS. Confirmant etiam alii Mff. Et fic Thucydides alibi. vid. Indic.

ead. l. 9. Ὁ Ἀλεξάνδρου) Qui Macedonum imperium conftituit, fuit alter Alexander: de quo vide Herodot. l. 8, c. 136 &c. HUDS. Herodotus non memorat ibi Alexandrum, qui imperium Macedoniae conftituerit; nec Alexander ille apud Herodotum l. d. alius eft ab eo, de quo hic agit Thucydides. Vid. de eo & Perdicca Spanhem. d. lib. Diff. VII, p. 372 feqq. Ad Alexandrum hunc in Caff. referuntur, quae Schol. infr. hoc cap. annotat ad Ἀρχεστράτου Λυκομήδους. Recte. vid. Herodot. IX, 43, 44.

ead. l. 14. Πελοποννησίους) Indigna eft lectio Ἀθηναίους, quae marginem occupet. Nam αὐτοῖς de illis ipsis intelligitur. STEPH.

Pag. 82. l. 4. Τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμ.) Ad ea, quae annotat Schol. add. Meurf. Miscell. Laconicor. II, 4, & III, 7. Sed non Lacedaemoniorum folum, verum etiam aliorum magiftratus τέλη dicuntur. Xenoph. VI Hiftor. Graec. 5 princ. τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἐκάστη πόλει. Eft enim nomen generale. Schol. parv. Hom. ad Il. κ', 56: τέλος fignificat καὶ τὰς ἀρχάς, καὶ τὰ ἀξιόματα, ὡς ἐνε-

στιν εὐρεῖν παρά τε Θουκυδίδη καὶ Ξενοφῶντι. Et Eustath. ibid. p. 789. Ulpian. ad Demosth. Leptin. p. 282 ed. Paris. τέλος καὶ τὴν τῶν ἀρχόντων τιμὴν ὀνομάζουσιν, ὥσπερ καὶ Θουκυδίδης λέγει, Λακεδαιμονίων τὰ τέλη, τοὺς ἀρχοντας ὀνομάζων αὐτῶν. Ita οἱ ἐν τέλει pro his, qui in magistratu sunt. vid. Leopard. I Emend. 5. Aeschyl. Sept. contr. Theb. 1032 etiam in singulari dicit: Τοιαῦτ' ἔδοξε τῷδε Καδμείων τέλει. Ubi Scholiast. β' recte interpretatur ἔξουσία: nam v. 1014 eosdem vocat δήμου προβούλους, & v. 1033 Καδμείων προστάτας. Scholiast. α' perperam, τῷ τάγματι πάντων τῶν Θηβαίων καὶ πλήθει.

ead. l. 5. Ὑπέσχοτο) Cl. rectius ὑπέσχετο. WASS.

ead. l. 12. Ἐκλείπουσι) Ἐκλιποῦσι quidam Mss. mendose. Deinde pag. 83 lin. 3 voces τῶν Ἀθηναίων perperam omittit Gr. IDEM.

ead. l. 13. Βολβὴν) Etiam in Scylace p. 63 ed. Gron. Βολβὴ, ὄξυτόνος. At Thucyd. IV, 103, Aeschyl. Pers. v. 494, Aristot. Hist. Anim. II, 17, & Steph. in Βολβαί, Βόλβη, ut hic quidam libri. Qui in Cod. Reg. emendavit Βοιβὴν, fortassis ante oculos habuit ea, quae leguntur ap. Steph. in Βοιβη. Sed Stephanum in vitiosos Codices incidisse, non sine ratione suspicatur Vossius ad Scylacem.

Pag. 83. l. 4. Τὰ ἐπὶ Θράκης) Saepe legas apud Thucydidem τὰ ἐπὶ Θράκης, non adiecto illo substantivo: quod alioqui & ab Aristophane additur. STEPH. Χωρίς sine dubio ex interpretatione est. In Cass. adscriptum erat scholion, μέρη δηλονότι. Τὰ ἐπὶ Θράκης cap. 68.

ead. l. 8. Ἐφ' ὅπερ) Putet aliquis scribendum esse ἐφ' ἡνπερ, non ἐφ' ὅπερ, cum illud, non hoc, apte ad Μακεδονίαν possit referri: sed a multis (speciatim a Suida in voce Θουκυδίδης) proponitur hic locus ita scriptus, ἐφ' ὅπερ, cum exemplum afferre volunt ἀνακολουθίας, quae est in generis diversi usu. Ego tamen crediderim, ἐφ' ὅπερ non dictum esse pro ἐφ' ἡνπερ, sed potius, τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν non aliter esse accipiendum, quam si dictum esset, τρέπονται ἐπὶ τὸ ἐν Μακεδονίᾳ ἔργον, aut certe aliquod huiusmodi nomen, neutrius & ipsum generis, illis verbis, ἐπὶ τὸ ἐν Μακεδονίᾳ, subiunctum esset. STEPH.

ead. l. 10. Δέρδου) Δέρδα secundo casu in Cass. ut Πυθαγόρα, Ἀρχύτα & alia, quae etiam communiter per ου & α efferuntur.

Pag. 84. l. 6. Ἡμέρα) Non recte abest a Gr. Antiqui fere addunt, noſter inprimis. WASS.

ibid. Ὑστερον ἐπὶ Θράκης, ἦ) Malim cum Valla ἦ, quam ἦ, eodem alioqui ſenſu. Iungetur autem ἦ cum Ὑστερον. Vide, quae annotavi apud Scholiaſtem. STEPH.

ead. l. 12. Καλλίαν τὸν Καλλ.) Vide Gronovii Obſerv. l. 4, c. 7, p. 107. HUDS.

ibid. Αὐτῶν) Quin genuina ſcriptura ſit ea, quam in margine habes, dubitare te vtabunt multi, quibus hoc loquendi genus adhibetur, loci: quod plane idem eſt cum Gallico, quo dicitur, *lui cinquieme*, id eſt, *ipſe cum aliis quatuor*. STEPH. Qui Thucydidem ex profeſſo illuſtrare aggreſſi ſunt, tuto *εἰς τὸ κείμενον* recipere potuiſſent *αὐτὸν*.

ead. l. 14. Θέρμιν) Ita libri: Θέρμα Siciliae, Θέρμος Aetoliae oppidum. vid. ad Steph. Berkelius & Holſtenius. At Polyb. p. 57 Θέρμιν vocat illud in Sicilia *πολίχμιον*. Θέρμιν ἢ Θεσσαλονίκη, καὶ Ἡμαθία. Schedae Mf. Angeli Aprotii. Urbs Theſſalonica a Caſſandro aedificata, nomen habet uxoris, quae Philippi Amyntae filia erat. WASS.

Pag. 85. l. 4. Ἐκ τῆς Μακεδ.) Ex hoc loco deprehenditur, Macedoniam olim anguſtis limitibus coarctatam fuiſſe, quando Berrhoea cenſebatur fuiſſe extra eius limites. Fuit autem Berrhoea proprie Bottiaeorum civitas. Palmerius. HUDS.

ead. l. 5. Βέρροιαν) Tria omnino huiuſce nominis oppida memorantur. prima in Emathia Maced. Irenopolis ab Irene dicta, de qua alicubi Anna Comnena. Secunda Syriae, inter Hierapolim & Antiochiam, conditorem agnoſcit Seleucum circa annum mundi 3713, ante Chriſtum 291. Hanc Appianus, Iosephi Codices, uno Henriciano excepto, Galenus de Aliment. Facult. II, 30, Nicephorus Call. Cinnamus, Nicetas Choniates cum duplici ρ ſcribunt; Annae Comnenae exemplaria variant. Numi Traiani & Antonini Pii aliorumque Βέρροιαι ſervant. *Beroam* & *Βερὸν* Itinerar. & Notitia Episcopat. Veriam Sophianus & Rufinus Mf. penes me, in Iosephi Antiq. XII, p. 547 vocant. Tertia civitas Scylacis tempore maxima, & unde ceteris nomen profluxit; ad radices montis Bermii ponit Strabo. Inter eam & Theſſalonicam medius fuit Aſtraeus, inquit Hiſt. Anim. XV, 1 Aelianus. Verum ibi opinor legendum *Axius*, quem Anna, eadem fere repetens, Nicephorus aliique *Bardarium* dixere. A Pherone, ut vide-

tur, conditore Βέρροια audit, φ enim in β apud hanc gentem haud raro migrat, uti docent Grammatici veteres, & in Quaest. Gr. Plutarchus. Exemplaria Thucydidis φ geminant: D. Lucas Aët. XVIII, 10. Stephani Abbreviator, Nonnus Dionys. Lucianus in Asino, Antipater Sidorius Anthol. III, p. 600, Etymologus, Pliniani Codices, & Strabo cum numis vet. faciunt. Apud Lucam visitur Βέρροια, sed in Mss. tantum recentioribus, quibuscum consentiunt Ptolemaeus, Scylax, Philostorgius IX, 8, & inclinantis imperii scriptores Latini. Dicitur etiam Βερόη: cuius scripturae vestigia etiamnum servant Itin. & Notitiae Episc. Gentilia Βεροιεύς apud Polybium & Steph. & quomodo numi veteres, Simmias Antholog. IV, 22, 24. Motraii numus ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ, & Procopius, Βεροαίος. In Thucydidide tamen, nisi aliquo Codice praeunte, nihil immutandum censemus. WASS.

ead. l. 6. Τοῦ χωρίου) Sic Thom. Mag. in *πειρῶ*, & Moeris v. *πειράσαντες*.

ead. l. 12. Γίγωνον) Γεργωνίδα appellat Artemidorus Ephesius: *χωρίον* Schol. Auctor Etymol. *Γίγωνις* Ἄκρα μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Πελληνῆς, inde *Γίγων* ὁ Διόνυσος, inquit. pro navium tutela apud Phoenices Hesychius v. accipit. Aethiopum regem fuisse ait Steph. Gigonem. Indigitamenta Orphei in Baccho hunc titulum minime agnoscunt. Ibi pro *Πρωτογόν* ἦρικε παιέ, ubi merito haeret Scalliger, fortasse legendum *Εὐρεσιπαιέ*: supra dixerat *πολυόργιον*, *εὐρηκε Παιάν*. vel potius, *εὐρετο*. Meminit *Γιγωνίας πέτρας*, sed iuxta oceanum, Apollodor. III, 3. vid. Herodot. VII, 123. WASS.

ead. l. 15. Πρὸς Ὀλύμπῳ) Non *πρὸς Ὀλύμπῳ*, sed *πρὸ Ὀλύμπου* legit Valla, ut e regione interpretationis illius annotavi. STEPH.

ead. l. 16. Στρατηγὸν) Lessionis margini adscriptae potius, quam alterius exempla occurrunt: sed tamen ne hanc quidem a Thucydidis stilo alienam dixerim. IDEM.

Pag. 87. l. 13. Ὡς εἰς) Verba haec *ὡς εἰς ἐλάχιστον χωρίον* ad praecedentia, non ad sequentia pertinent: ideoque ita interpungendus est hic locus, *ἔδοξε γοῦν ξυναγαγόντι τοὺς μετ' ἑαυτοῦ ὡς εἰς ἐλάχιστον χωρίον, δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτ*. Admonet vero & Scholiastes, *ὡς ἐλάχιστον* sequentibus annexi oportere: sed debuit etiam admonere, particulam *ὡς* vel *ὅτι*, superlativo iunctam, in-

terdum apud hunc scriptorem ab illo ita divelli. STEPH.

Pag. 88. l. 2. Σώσας) Ita Mss. sed Marg. διασώσας, quomodo Isocrates, Demosthenes, Xenoph. Plato. Noster διασώζομαι bis terque. Dionys. Halicarn. qui nostrum ferre sequitur, pag. 418: διασῶσαι τὸ σῶμα. & quidem ipse Thucyd. II, 62. hoc ergo reponendum. WASS. Sed Thucydidem alibi quoque verbo simplici in re simili uti, docet Index. Nec pauca illius apud alios sunt exempla. Neque tamen diffiteor, non tam probabile esse, scribas διὰ de suo addidisse, quam de composito detraxisse. De voce χιλιὰν vid. quae ad VII, 53 inter Var. Lect. annotat Hudf. Add. Kuhn. ad Poll. I, 99. Suidas in χιλιὰν descripsit Scholiasten.

ead. l. 5. Καὶ τὰ σημεῖα) Vide Lipsium de Militia Rom. I. 4. HUDS. Suidas in σημεῖα ἀρῆναι nescio an huc referri debeat. Confer Platonem 462. WASS. Vid. supra ad cap. 49.

ead. l. 12. Καὶ τοὺς νεκροὺς ὑπασπόνδους ἀπέδωσαν) Vid. Turneb. V Advers. 7; Herald. I Advers. 9; &, qui Heraldico quaedam debet, Kirchmann. de Funerib. Append. cap. IV. Add. quae annotantur ad Aelian. XII Var. Hist. 27. Liv. XXXI, 38: *Caduceatore ad Consulem missō, qui inducias ad sepeliendos equites peteret.* Et XXXIII, 11. Idem XXIII, 46 tacitas inducias eius rei causa memorat: *Posteriorum diem induciis tacitis, sepeliendo utrinque caesos in acie, consumserunt.*

Pag. 89. l. 4. Ἀποτειχίσαντες) Harpocrat. in ἀποτειχίσαι, & ex eo Suidas: qui etiam ἀποτειχίσιν exponit τὴν τῶν τευχῶν ἀφαίρεσιν. sed alia est significatio huius vocis cap. 65.

ead. l. 12. Ἀφύτιος) Agn. Stephan. Strabonis Ep. 330; Scylax 26, Herodot. VII, 123. oppugnasse Lyfandrum, ait Pausanias III, pag. 253. Rem narrat Plutarchus Lyfand. 444, ubi legendum Ἀφυταίων. vid. Aristot. Pol. 173, 8. An huc pertineat ἢ Ἀφυταῖος ἄμπελος apud Theophrast. Cauf. Pl. III, 20, nescio. WASS.

Pag. 90. l. 14. Ἐπολέμει) Valla interpretari voluit, quod in margine habes verbum ξυνεπολέμει: vertit enim, *illis sociis cum alia proelia fecit, tum permultos Sermylior.* STEPH. Mss. quidam ξυνεπολέμει, qua voce utitur in Ep. Plato. Bellum una cum sociis, quorum dux erat, cap. 62 administravit. Hac forma apud nostrum συμπεροθυμῶν, συμ-

πέμπειν, συμπράσσειν, συμπολιτεύειν. Nihil tamen immuto, quia singulariter effertur. potest etiam habere vim simplicis. WASS.

ibid. Σερμυλίων) Quod in Reg. & Cass. est Ἐρμυλίων, id eo pertinere puto, quod Casaub. ad Strab. l. p. 50 annotat, multorum nominum initiis modo Σ, modo adspirationem praerōni. Add. Holsten. ad Steph. v. Ἡράκλεια, & Reland. I Dissert. 4 § 5. Schol. Reg. hic, Ἐρμυλίων ἢ Σερμυλίων, Ἐρμυλῖς ἢ Σερμυλῖς. Urbem Stephanus vocat Σερμυλίαν. ubi vid. Holsten.

Pag. 91. l. 4. Βοττικὴν) Regio est inter Axii & Ludiae ostia. vid. Herodotum VII, 123, 127, qui Βοττιαίδη; Livium XXVI, 25. Plin. IV, 11 trans Strymonem perperam locat. Mss. & auctores universi τ geminant, ut a Botyaeo vel Botyeio Phrygiae distinguatur. vid. & Dionys. Halicarn. p. 196. Immani errore Diodorus XII, p. 311, εἰς Πακτωλὸν τῆς Βοττικῆς exhibet: ubi meo periculo legas Σπακτωλὸν, ut ipse alicubi Thucydides, & Suidas. De gentis origine Aristot. apud Plutarchum in Thefeo p. 7, & Quaest. Rom. p. 298, ubi μῖθον ex Mf. P. legendum. In hac regione civitas Castoria. auctor Cantacuzenus 275. illam denique & totam provinciam a Barbaris excisam narrat p. 303. Adi Suidam v. Νίκαια. WASS.

ead. l. 7. Ἐς ἀλλήλους) Non male Marg. πρὸς ἀλλήλους, si libri accederent. Αἰτία, quod paulo post repetitur in Gr. ex praecedentibus satis intelligitur, ut alibi passim. IDEM.

Pag. 92. l. 12. Ἄλλοι) Non dubium est, quin ἄλλοι τε, non ἀλλὰ τε, scribendum sit, cum sequatur οἱ Μεγαρεῖς, quod cum ἄλλοι τε, non cum ἀλλὰ τε cohaeret: ut si Latine dicas, cum alii, tum vero Megarenses. STERH.

ead. l. 13. Μεγαρεῖς) Semel de diversa scriptura horum nominum, quale hic unum habes, te monebo, eam in meo veteri exemplari esse potius per η, ut hic in Marg. habes Μεγαρῆς, cum in textu (ut vulgo vocant) sit Μεγαρεῖς. Sic Πλαταιεῖς & Πλαταιῆς (ut alia pleraque huiusmodi omittam) legitur. Sed hoc ἀττικώτερον: sicut & ἰππῆς, quod apud Aristophanem quoque invenies. IDEM. Etiam Hudsonus verbo monet, scripturam huiusmodi nominum in Codicibus vetustis, tam per εις, quam ης esse. Inane est discrimen, quod inter propria & appellativa e Choerobosco affertur in Erymol. M. v. ἰππῆς. Ὡς ἕκαστοι saepe di-

cit Thucyd. Vid. Indic. In qua formula *περισσῶς* poni τὸ ὄς annotatum est in Reg. & Cass. ad cap. 15. vid. Gronov. ad Lucian. I var. Hist. p. 648, τὸ μέσον δὲ οἱ σύμμαχοι, ὅς ἕκαστοι. Ubi imitatus est Thucydidem I, 48.

Pag. 93. l. 1. *Εἰρησεῖσαι*) De hoc Periclis decreto vid. Aristoph. B. 1337; A. 531; & Tzetzen Chil. XI, 955. versum 961 ex Ms. ita suppleas, τὴν Ἀσπασίας οὖσαν γὰρ Μεγαρικὴν ἑταίραν, & legendum *συνευρέτιν*. WASS.

ead. l. 6. *Ἰμάς*) Haec repetitio ferri potest, nec exemplo caret. Mox quidam Codd. *πλέονι* poetice. IDEM.

Pag. 94. l. 9. *Εἶποτε ἄρα*) Non indignum hoc censuit Scholiastes, de quo admoneret, in uno exemplari illud ἄρα non legi: sed cum taceat, utram lectionem praeferat, ego non itidem tacebo, verum εἶποτε ἄρα magis mihi placere dicam, quod aliis in locis ita loqui hunc scriptorem observarim. Ex iis autem unum habet III, 10 εἶποτε ἄρα ἐδυνήθησαν. Ceterum de participio *ὑπολαβόντες*, quod statim sequitur, id est, de eius significatione, a Budaeo dissentio. Nihil enim magis hic *ὑπολαβεῖν* habere τοῦ προλαβεῖν significationem puto, quam in quibusdam aliis huius scriptoris locis, quos cum hoc contuli. STEPH. Vide eius Append. ad Script. al. de Dial. Att. p. 185. HUDS. Budaeus in Commentar. p. 193 sequitur Th. Mag. in ὑπάγω, ubi h. l. afferens itidem *τε* omittit, ut Gr. In Cass. est interpretatio *δεξάμενοι*. Eodem modo *ὑπολαβόντες* exponit Scholiastes vulgatus VIII, 105, & I, 121. *ὑπολαβεῖν, δεξασθαι*. Stephan. putat, praepositione ὑπὸ hic indicari, Athenienses Corcyram clam & per insidias partibus suis adiunxisse, non aperto Marte occupasse: nam & eandem vim habere in hoc verbo VI, 58 τοῖς ἐπικούροις φράσας τὰ ὅπλα ὑπολαβεῖν. Habet omnino significationem occultae & clandestinae molitionis. I, 143: Εἰ τε μισθῶ μείζονι πειρῶντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν, id est, ut Scholiastes, *ὑποκλέπτειν*.

ead. l. 12. *Ἐπιχρησθαι*) Ἀποχρησθαι est ex interpretatione. WASS. Stephanus in Thef. scribit, in vulg. Lexicis citari ἀποχρησθαι τὰ ἐπὶ Θράκης, pro *obtinere Thraciam*: sed sine nomine auctoris, cuius si non auctoritas, at certe fides exemplarium desiderari possit. Apparet, auctores Lexicorum ante oculos habuisse haec verba Thucydidis: sed iidem perperam omiserunt praepositionem πρὸς, qua addita plane alia est syntaxis. Utrum autem legendum sit ἐπι-

χρῆσθαι, an ἀποχρῆσθαι, non definitio. Hoc plurimum Mss. & edd. auctoritate nititur, quam ἐπιχρῆσθαι, & videtur illi hic accommodari posse ea significatio, quam in Plutarchi & Luciani locis apud Stephanum habet. Scholiastes Cass. non habet scholion illud, quod est in edito. Suidas dicit, ἐπιχρῆσθαι apud Thucydidem esse τὸ πολλάκις κέχρησθαι.

ead. l. 14. Τῶνδε ὑμεῖς αἴτιοι — κρατῦναι) Inter exempla σφοδρότητος in oratione refert Aristid. Rhetor, in lib. de Dict. civ. cap. 5; item quod mox sequitur, ἡσυχάζετε γὰρ μόνοι Ἑλλήνων. pro quo habet ἡσ. δὲ μόνοι τῶν Ἑλλ. Pro κρατῦναι τὴν πόλιν ibi recte emendatum est κρατῦναι.

Pag. 95. l. 3. Οὐ γὰρ ὁ δουλ. — δρᾶ) Stobaeus pag. 311, & Hermogenes Aldi, qui minus recte ὁ μὲν δουλ. WASS. Δεδουλωμένος e Thucydide laudat Pollux III, 75.

ead. l. 5. Ἀξίωσιν — φέρεται) Cit. T. Mag. in ἀξιώ. Si μόλις cum Mss. intellige βραδέως. Si μόλις, μετὰ βίας, quomodo utrumque Atticis in usu esse ait Th. Magister. At certe apud Homerum confunduntur. denique μόλις & μόλος idem sonant. WASS.

ead. l. 10. Μέλλοντες) Μέλλοντας ex emend. Gr. at recte Mss. & Scholiast. Mox lin. 14 μὲν γὰρ Cl. quod idem significat. IDEM.

ibid. Καὶ ἐπιστάμεθα οἷα ὀδῶ) Ulpian. in Prolegom. ad Demosth. Olynthiacas observat imitationem Demostheneam huius loci; sed e memoria laudat, καὶ ἴσμεν οἷα ὀδῶ χωροῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τοὺς πέλας.

Pag. 96. l. 3. Αὔξησιν) Quidam Mss. δύναμιν, sed ex interprete. Firmat Diodorus, ubi Thucydid. fere exscribit, p. 262, d. 268, & alibi. WASS.

ead. l. 7. Καὶ νῦν τοὺς) Al. Καὶ τοὺς νῦν. bene. IDEM.

ead. l. 14. Ἀφ' ὑμῶν) Cum praecedat ἡμᾶς, non dubium, quin hic itidem ἡμῶν scribendum sit: alioqui certe ὑμᾶς & ὑμῶν scribi oporteret. De his autem verbis πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀθηναίους vide, quae apud Scholiastem annotavi. STEPH.

Pag. 97. l. 4. Αἰτία μὲν) Confer Isocratem Paneg. p. 98, 20. WASS.

ead. l. 7. Ἀξιοί — ἐπενεγκεῖν) Plutarch. de Adul. 71, ubi pro τοῖς πέλας legit ἐτέροις. Ibi pro ὑπερείδει lege ὑπερείπει καὶ διεργάζεται τὴν κακίαν. Supra ἐπ' ἔχθρᾶ. vid. Euripidem Hec. 1237. IDEM.

ead. l. 13. Νεωτεροποιοί) Ita Codices & Scholiastae in Thucyd. Hermogen. p. 133, D. Halic. p. 219 ad ἐξικέσθαι, qui τὰ ἀναγκαῖα non male repraesentat. vide eundem p. 220, 45. IDEM.

Pag. 98. l. 1. Αὐθις δὲ οἱ μὲν) Ipse Dionysius elegantiam huiusce loci in Rhetoricis annotat; & in Historia sua p. 355 sic imitatur: δι' ἣν καὶ παρὰ γνώμην τολμηταὶ γίνονται τινες καὶ παρὰ δύναμιν μαχῆται. Livius etiam l. 45, c. 23, in oratione legatorum Rhodiorum locum hunc Latine est interpretatus. *Atheniensium populum, inquit, fama est celerem & supra vires audacem esse ad conandum: Lacedaemonium cunctatorem, & vix in ea, quibus fedit, ingredientem.* HUDS. Observarunt hoc etiam H. Steph. ad Dion. Hal. C. XVI, & Casaub. ad eund. pag. 26. Steph. quoque in Dicaearchi Sympraet. p. 69 scribit, se de hoc loco Thucydidis egisse in suis Schediasmat. & duo ex eo menda sustulisse: de quo in Schediasm. illius editis nihil invenio.

ead. l. 2. Ἐν τοῖς δεινοῖς) Quidam libri ἐπὶ τοῖς δ. sed Dion. Halic. ἐν cum aliis Mss. & edd. WASS.

ead. l. 6. Ἀποδημηταὶ π. ἐνδ.) Agn. Pollux IX, 9. Vocem ἐνδ. servant Hesiodus, Xenoph. Aristoteles. Lex vetus apud Aeschinem in Tim. Μηδὲ ἀρχάτω ἀρχὴν μηδεμίαν, μήτ' ENΔΗΜΟΝ, μηδ' ΥΠΕΡΟΡΙΟΝ. Sic ξεῖνον τῷ ἐνδήμῳ opponit Theognis 792. Dion. Halicarn. Ant. V, 55: Αὐταὶ γίνονται μνηστὰὶ πρὸς τὸν ENΔΗΜΟΥΝΤΑ τῶν ὑπάτων. sic etiam ἐκδημηῆσαι Clemens Alexand. Strom. IV, p. 640: ΕΚΔΗΜΗΣΑΙ ἐκ τοῦ σώματος καὶ ENΔΗΜΗΣΑΙ πρὸς τὸν Θεόν. IDEM. Add. Spanhem. ad Callim. hymn. in Apoll. v. 13, & interpretes Pollucis l. d.

ead. l. 10. Ἀναπίπτουσι) Athenaeus lib. 1: τὸ ἀναπίπτειν κυρίως ἐπὶ ψυχὴν ἐστίν, οἷον ἀθυμεῖν, ὀλιγωρεῖν. Eadem fere verba occurrunt apud Suidam. HUDS. Citat Eustath. p. 1641, 7, & Suidas in ἀναπίπτειν ex Athenaei I, p. 23. WASS.

ead. l. 11. Ἀλλοτριωτάτοις) Scio inveniri aliam lectionem, ὡς οικειοτάτοις: verum ex scholio eam irrepsisse manifestum est. Libet autem ostendere, quam procul a mente Thucydidis aberrarint interpretes. Valla ita: *Quin etiam in defendenda urbe ministerio alienissimorum quoque utuntur, sed consilio intimorum.* Quasi videlicet Thucydides vocabulo σώμασι ita uteretur, ut eo usus est quicumque hoc distichum scripsit:

Σώματα πολλά τρέφειν καὶ δόματα πολλὰ ἀνεγείρειν,

Ἄτραπὸς εἰς πενίην ἐστὶν ἐτοιμασίη.

At Vitus Winssemius sic; *Praeterea in militia peregrinis utuntur, sed civium auxilio res gubernantur.* Atqui vel Scholiastae admonitio de subaudienda particula ὡς, longe aliud his verbis significari, admonere eos poterat. Plura autem hic de isto loquendi genere non dicam, quod de eo in quodam Schediasmate fufse differuerim. STEPH. Hoc quoque in editis Schediasmatum libris frustra quaeras.

Pag. 99. l. 3. Ἐχουσί τε) Traiectio, quae est in Mss. nullo auctoris exemplo defendi potest. WASS.

ead. l. 6. Μετὰ πόνων) Πόνου Gr. quod ob numeri varietatem non displicet. At vid. II, 39. IDEM.

ibid. Αἰῶνος) Ex Homero Od. σ', 202: ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν Αἰῶνα φθινύθω. IDEM.

ead. l. 8. Ἐορτήν) Huc spectat Origenes contra Celsum VIII, 392: Δηλον ὅτι οἱ, τὸ θεῖον ἐξητάσμένως σέβειν θέλοντες ΕΥΛΟΓΟΝ ΤΙ ΠΡΑΤΤΟΥΣΙΝ, μεταλαμβάνοντες τῶν δημοτελῶν ἐορτῶν. ἐορτὴ γάρ, ὡς φησὶ τις καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σεσφῶν, καλῶς λέγων, οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ τὸ τὰ δέοντα πράττειν. ubi sententia summi viri μὴ μεταλ. cum Ms. flagitat. Sallust. in Orat. Marii: *Sudorem, pulverem, & alia talia relinquunt nobis, quibus illi EPULIS iucundiora sunt.* D. Ioan. IV, 34: ἐμὸν βΡΩΜΑ ἐστίν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. Ubi v. 30 ἔ. οὖν, nam huiusmodi particulas fere negligit. Probant Alex. Cant. & 18 Mss. & Aethiop. Confer Dionem XXXVIII, p. 83 d. Aesian. V. H. XIII, 1. Pindar. Nem. VIII, Ὀψον λόγοι φθοεροῖς. Hesiod. apud Polybium p. 489. Antiphont. apud Stobaeum p. 97. IDEM.

ead. l. 15. Οἶσεθε) Docet nos Scholiastes, alios interrogative, alios pronuntiative haec legisse, καὶ οἶσεθε τὴν ησυχίαν οὐ τοῦτοις τῶν ἀνδρ. STEPH.

Pag. 100. l. 6. Νῦν δ' &c.) Vide, quanta fit brevitatis in hac apodosis, (cui nunc particula νῦν sequente δὲ servit) cum perinde sit, ac si dictum foret, νῦν δὲ οὐχ ὁμοίᾳ πάλαι παροικούντων ἡμῶν, ἀλλὰ πολὺ διαφερούση, καὶ δὴ τοιαύτη ὥστε ἀρχαῖότερα εἶναι τὰ ἡμῶν ἐπιτηδεύματα πρὸς αὐτοὺς, πῶς ἂν τούτου τυχεύοιτε; sed qui sub illis paucis verbis latere haec non animadvertit, non mirum, si satis apta apodosis illi esse videatur. IDEM. Νῦν δ' ἔπερ — δεῖ Stobaeus pag. 244; ubi ἀρχαῖότερα ἡμῶν, PRO. νό.

μιμα μόνιμα, & ἀναγκαζομένους corrupte. at pro δ' rectius utroque loco δέ exhibet. WASS.

ead. l. 8. Ἀνάγκη &c.) Aufim propemodum contendere, scripsisse Thucydidem κρατεῖ, non κρατεῖν: & vice versa in fine periodi δεῖν, non δεῖ: ac non secus intelligendum esse hunc locum, quam si ita scriptum haberemus, ἀνάγκη δέ, ὡσπερ τέχνης ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνώμενα κρατεῖ, οὕτω καὶ ἰσχυραζούση μὲν πόλει τὰ ἀκίνητα νόμιμα ἄριστα εἶναι, πρὸς πολλὰ δὲ ἀναγκ. ἰέναι, πολλῆς καὶ τῆς ἐπιτεχνήσεως δεῖν. STEPH.

ead. l. 9. Τὰ ἐπιγιγνώμενα) Huc spectat Antiphanes Alcestide: τοῦτο γινώσκων, ἔτι EN KAINON ETXEIPHMA, καὶ τολμηρὸν ἦ, Πολλῶν ΠΑΛΑΙΩΝ ἐστὶ χρησιμώτερον. WASS.

ead. l. 13. Μέχρι μὲν οὖν τοῦδε) Inter exempla βαρύτερος ponit Aristides, de Dictione civ. cap. II. sed habet μέχρι οὖν, & διωρίσθω.

Pag. 101. l. 6. Αἰσθανομένων) Hunc locum non recte capiunt interpp. & Scholiasta alludit ad τὸ ἀναίσθητον Lacedaem. cap. 69, qui nempe ad fociorum iniurias occaluerant. Vide infra cap. 82 lin. 1. WASS.

ead. l. 11. Πρὸς τὰδε — παρέδοσαν) Dion. Halicarn. ubi ἔλαττον, male. IDEM.

ibid. Τὴν Πελοπόννησον) Lectionem margini adscriptam non dubito, quin amplecti oporteat, ut verbum ἐξηγεῖσθαι suum genitivum habeat. STEPH. Dionys. Halicarn. tamen p. 135 habet τὴν Πελοπόννησον, & ἐξηγεῖσθαι hic pro προάγειν ἔξω τὴν Πελοπόννησον ἠγουμένους αὐτῆς poni scribit: quae interpretatio mihi satis obscura est.

ead. l. 14. Τῶν δὲ Ἄθ.) Vide Triclinii Schol. ad Sophoclis Antigonem. HUDS. p. 218 ed. H. Steph. ubi Triclin. dicit, illud τῶν Ἀθηναίων esse ἀναπόδοτον. DUKER. Cf. Heilman. ad h. l.

Pag. 102. l. 5. Περὶ τοῦ παντός) Verba haec περὶ τοῦ παντός sequentibus iungo, ita locum hunc interpungens, δηλώσαι δὲ, περὶ τοῦ παντός ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον εἶναι. cum tamen vulgo recepta structura sit huiusmodi, δηλώσαι δὲ ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον εἶναι περὶ τοῦ παντός. STEPH.

ead. l. 10. Μᾶλλον) Quomodo τραπέσθαι futuri significationem absente particula ἂν accipere potest? & tamen hanc accipere necesse foret. Coniecturam itaque meam,

veteris libri auctoritate confirmatam, sequens, scribe, μάλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἥσυχ. IDEM.

Pag. 103. l. 2. Πρέσβευσις) Ex his vocibus, quae a Dionysio Halicarnasseo in Thucydide velut poëticae notantur, (e quibus una est vox πρέσβευσις) nonnullae ab ipso Dionysio in Antiq. Rom. usurpari solent. HUDS.

ead. l. 4. Καταβολήν) Reprehendit ut nimis poëticum Dionysius acerbus censor, quando ita ipse loquitur, αὐτοκατάκριτος. κραυγὴ explicat Hefychius. Ad Aristophanem Acharn. 711; Suidam I, 50; Corinthum p. 3; eruditissimi Hemsterhusii Pollucem II, 126. Nostrum secuti Philo, Plutarchus, Appianus, Iosephus, alii. Denique oratorem agit Thucydides. Paulo supra, D. Halicarn. πρεσβευσία, sed corrupte. vid. Pollucem IV, 26, VIII, 137. καταβολήσις convitium Glossae. WASS. Dionys. Halicarn. p. 133 in Thucydide reprehendit καταβολή, tanquam poëticum. Sed cl. Waff. pro eo haud dubie recte cum Sylburgio legit καταβολή. Pro πρεσβευσία etiam quidam Mss. Dionys. habent πρέσβευσις.

ead. l. 5. Παρήλθωμεν) Huc spectant verba Suidae v. παρελθεῖν pro αὐτίκα, ἐπελθεῖν, inquit, τὸ ἀναβαλλόμενον χρόνον τοῦτο διαπράξασθαι. Haec interpretatio huic loco minus convenit. Hefych. παρ. εἰσελθόντων. WASS. Suidas locum illum descripsit e Scholiasta Thucyd. ad I, 90.

ead. l. 14. Τὰ δὲ M. — προβαλλομένοις) Suidas in προβάλλεσθαι, qui etiam αὐτοὶ cum quibusdam Mss. & Val-la, si vero omittit. WASS. Dion. Halicarn. p. 134 inter ιδιώματα Thucydidis ait esse commutationes masculinorum & femininorum a communi forma loquendi remotas, & pro exemplo affert ὄχλον pro ὄχλησιν. Sed tamen etiam alii, iique probatissimi, scriptores ita utuntur voce ὄχλος. Et Grammatici hac significatione ὄχλον potius, quam ὄχλησιν, dicendum esse praecipunt. Vid. Ammon. & Th. Mag. Quae sequuntur ita ordinat Perizon. ad Sanct. Minerv. I, 6: ἀνάγκη ἡμῖν ἀεὶ προβαλλομένοις λέγειν; & locum vertit: *necessè est, nos, qui semper ea proferimus, apud vos quoque illa dicere, licet minus grati vobis futura.* In Porti versione Latina recte est, *quod huic semper proferamus*, non quae, ut hic.

Pag. 104. l. 2. Καὶ γὰρ ὅτε ἐδρῶμεν &c.) Hunc locum imitatus est Demosthenes in oratione pro Corona: ἂ πολλῶν μὲν ἕνεκα, εἰκότως ἀκούσατέ μου, μάλιστα δὲ αἰ-

σχρόν ἐστιν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε. HUDS.

ead. l. 4. Στερισκόμεθα) Cum iam olim annotassem στερισκόμεθα in margine, e regione interpretationis Vallae, quod is scripturam hanc securus esse videatur: postea & meum vetus exemplar ei assentiri comperi. STEPH. Id est, nos autem omni commemoratione, si quid proficit, ne privemur, ut Steph. in marg. ed. 2.

ead. l. 7. Μαραθῶνι) In Clem. Alex. VI Strom. p. 626 perperam Μαραθῶνιται μόνον προκινδυνεύσαι, ται pro τε, errore obvio. Sylburgio ibi non venit in mentem locus Thucydidis.

ead. l. 8. Προκινδυνεύσαι) Hinc decantatum illud mutuat est iusiurandum Demofthenes: Οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε; οὐ ΜΑ τοὺς ἐν Μαραθῶνι ΠΡΟΚΙΝΔΥΝΕΥΣΑΝΤΑΣ &c. Vid. Plutarch. de Gloria Athen. Quintilian. XII, 10. Lucian. in Demofth. Encom. & Longinum cap. XVI. mox lin. 12 ἀν ὄντων Mss. ut pag. 102 lin. 11. WASS.

Pag. 105. l. 4. Τούτου ξυμβάντος) Συμβάντος τούτου cum Reg. Caff. & pag. 123 lin. 1 pro κελύσσαι αἱ σπονδαὶ leg. cum Reg. κελύσσαι δοκοῦσι &c. ordine meliore.

ead. l. 9. Τετρακοσίας) Ar. C. τριακοσίας. Numerus totius classis πᾶρξ τῶν πεντηκοντέρων, erant, inquit Herodotus, δικοσμία, καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία. vid. Nepotem Themist. p. 43. WASS. Cf. Herodot. l. 8, c. 44. & vid. Heilmann. ad h. l.

ead. l. 12. Ὑμεῖς ἐτιμήσατε) Themistoclem sapientiae ergo oleae ramo donarunt Lacedaemonii, & curru, qui Sparta ceteris praestabat. Plutarchus in Themist. HUDS.

Pag. 106. l. 8. Ἐπειδὴ ἐδείσατε) Potest etiam interpungi post ἐδείσατε, tollendo &c. ut in Var. lect. STEPH.

Pag. 107. l. 2. Ἡ) Gr. οἱ, ut c. 136. WASS.

ead. l. 3. Ἄρ' ἀξιοὶ ἐσμὲν) Hermog. lib. II περὶ ιδεῶν cap. 8, e memoria, ut puto, ἄρα ἀξιοὶ δοκοῦμεν ὑμῖν, ὧ Λακεδαιμόνιοι; & inter exempla βαρύτητος orationis ponit.

ead. l. 4. Συνέσεως) Cl. male καὶ ξυνέσεως. vid. Indicem. WASS. & Heilmann. ad h. l.

Pag. 108. l. 6. Ἐξηγεῖσθε) Hic quoque ἐξηγεῖσθε primo aspectu videri possit accusativo iunctum: sed non dubium est, quin hic ad participium καταστησάμενοι feratur: ut post ἐξηγεῖσθε subaudiatur αὐτῶν. Ad pronomem

autem quod attinet, si ὑμῶν scribatur, cum nomine ὀφέλιμον iunctum erit, tanquam naturam substantivi ὀφέλειαν accipiente. STEPH. Puto legendum ὑμῶν. WASS.

ead. l. 12. Διαδιδομένην) Quidam Miss. διδομένην. sed recte διαδιδομένην, quod per manus traditum interpretatur Sallustius. IDEM. Magis probo διδομένην, nec illud per manus traditum huc convenire puto. Accerimus, ait, imperium dantibus & deferentibus sociis, ἐλάβομεν τὴν ἀρχὴν ἡμῖν προσελθόντων τῶν συμμάχων, καὶ αὐτῶν δεσπέντων ἡγεμόνας καταστήναι, cap. praeced. cui sententiae magis congruit διδομένην, quam διαδιδομένην.

Pag. 109. l. 11. Τοπλέον) Πλεόνων p. 113 lin. 3. WASS. Sed ibi alii quoque πλειόνων. Τοπλέον, vel τὸ πλέον, obvium est in Thucydide.

ead. l. 12. Ἐν ταῖς συμβολαίαις δίκαις) Sigonius l. 3 de Rep. Athen. ait συμβόλαια pacta fuisse, tum inter privatos de ratione pecuniarum, tum inter civitates de dando & accipiendo iure inter privatos. HUDS. Συμβόλαια in universum sunt pacta, conventa, contractus, & συμβόλαιος δίκη controversia, iudicium de pacto & contractu. vid. Bud. Comm. L. Gr. & Salmast. de Modo Usurar. p. 425. Τὸ φιλόδικον Atheniensium multis locis perstringit Aristophanes, praesertim in Vespis; quod iam annotavit Stephanus in Append. ad Scripta al. de Dialect. Attic. pag. 197. De eo hic etiam monet Schol. apud quem paulo post ad verba καὶ παρ' ἡμῖν Reg. Cass. pro φιλονικεῖν rectius, ut puto, habent φιλοδικεῖν.

Pag. 110. l. 2. Τοῖς καὶ) Si τοῖςδε legas, quod erit pro τούτοις, necesse erit hoc tanquam δεικτικῶς poni: cum tamen dicere non possimus, certos quosdam ab illo δεικνυσθαι: ideoque alteri lectioni acquiescendum est. Sed in utraque animadvertendum est, dativos ad verbum ἔνειδίζεται tendere: non fecus, quam si scriptum foret, καὶ οὐδέεις σκοπεῖ αὐτῶν διότι τούτο οὐκ ἔνειδίζεται τοῖς καὶ ἀλλοθὶ που ἔχουσιν ἀρχ. &c. STEPH.

ead. l. 4. Διότι) Rectius fortasse δι' ὅ, τι scriberetur; ne διότι pro ὅτι positum videatur, tanquam dictum sit διότι τούτο οὐκ ἔνειδίζεται, pro τούτο οὐκ ἔνειδίζεσθαι. Potius enim intelligit, διὰ τινὰ αἰτίαν τούτο οὐκ ἔνειδίζεται. Fateor tamen, me in iis, quas e regione interpretationis Vallae adscripti, emendationibus illud διότι non hoc, sed illo modo exposuisse. Ita enim ibi, Nemoque eorum confide-

rat, istud crimen non obiectari iis, qui usquam alibi imperium habent, etiamsi alioqui minus in subd. At vero, si δι' ὅ, τι scribamus, aut certe διότι retinentes, eo, quo dixi, modo exponamus, ita interpretandus erit hic locus, *Nemoque eorum considerat, quamobrem istud non obiectetur iis, qui usquam &c.* Verum & aliud hic animadvertendum est, ante verba haec βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἀν' ἐξῆ, subaudiendum nobis esse βιάζονται γὰρ. ut totius loci haec sententia sit, *Nemoque eorum considerat, cur istud non obiect.* &c. atque istam huius rei causam esse, quod illi vim faciant. At illi, quibus est vim faciendi potestas, iudiciis nihil insuper opus habent. Ceterum de διότι significante cur, sive, quamobrem, (nisi potius scribendum est δι' ὅ, τι) dictum a me fuit ad c. 23. STEPH.

Pag. 111. l. 2. Ὅτι γούν — ὑπὸ κείνοις) Stobaeus p. 244. ubi ἀεὶ, non αἰεὶ, quomodo & Mss. WASS.

ead. l. 9. Ἄμικτα γὰρ τάτε &c.) Sc. *vestra enim iura cum aliis non communicatis.* Tanti civitatis ius Spartanis fuit, ut id ipsum nemini communicarint, nisi extrema urgente necessitate. Vide Meursii Miscell. Lacon. l. 4, c. 10, pag. 288. HUDS.

ead. l. 14. Τοῦ δὲ πολέμου — περιίστασθαι) Stobaeus p. 352. ubi & τὸ παράλογον, ὕσον. sed non ita Attici. vid. Th. Magistrum. Τὸν παράλογον habet Schol. & noster alibi, notantibus Gramm. vet. Philo, Plutarch. D. Hal. Ioseph. utraque forma. παράλογος πολὺς Pollux II, 119. Diodor. & Ios. τὰ παράλογα. Προδιάγνωτε recte servat Stobaeus. WASS. Etiam Suidas, & ex eo Scholiast. Luciani ad Abdicat. ex h. l. afferunt τοῦ πολέμου τὸν παράλογον: quod ita dictum est, ut supr. cap. 5 τὸν πλεῖστον τοῦ βίου. H. Steph. in Append. Thef. p. 157 scribit, Th. Magistrum potius debuisse dicere ὁ παράλογος esse Thucydideum, quam Atticum: quia Pollux hunc usum non alii tribuat, quam Thucydidi; quod minime facturum fuisse videatur, si ceteris Atticis cum Thucydide communis fuisset. Mihi non accurate ratiocinari videtur Stephanus. Nam ex eo, quod Pollux Thucydidi hunc usum tribuit, non magis confici potest, eum solum sic locutum, quam Aristophani, Platoni, Menandro, & multis aliis propria fuisse omnia vocabula & loquendi genera, quibus eos usos fuisse saepe dicit Pollux.

Pag. 112. l. 5. Τῶν ἔργων) Vide nos ad Sallustium in oratione Marii. WASS.

ead. l. 6. Τῶν λόγων) Intelligi velim, περὶ τῶν συμβατηρίων λόγων. STEPH.

ead. l. 7. Ἐν οὐδεμῷ.) Alius ita locutus esset, ἐν οὐδεμιά τῳ τοιαύτῃ ἀμαρτίᾳ οὔτε αὐτοὶ ὄντες, οὐδ' ὑμᾶς ὄντας ὀρῶντες. IDEM.

ead. l. 11. Ἡ θεοῦς) Fortasse aliquis εἰ δὲ μὴ margini adscripserat ad voculae ἢ expositionem. IDEM. Lib. V, cap. 36, ἢ τότε ποιεῖν αὐτοὺς —. Plato Phaedro, πᾶσα ψυχὴ φύσει θεᾶται τὰ ὄντα, ἢ alioqui οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον. Demosth. Lysias, alii. Sed cap. seq. ἢν δὲ μὴ ἐπακούσωσι. WASS.

ead. l. 13. Ταῦτῃ ἢ ἂν ὑφηγήσθε) Eandem, quae vos praei-
veritis, viam tenentes, vel exemplum vestrum sequentes, vertit Stephanus. Ἐπὶ in compositis saepe habere vim τῆς πρὸς, multis exemplis ostendunt Budaeus in Commentar. Ling. Gr. pag. 192, & Stephanus in Append. ad Script. de Dial. pag. 185.

ead. l. 14. Τοιαῦτα μὲν) Pro δὲ, quod est in Reg. & Cass. fortassis scribendum est δὴ, ut in illo, quod est supra cap. 43, Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εἶπον, placebat Stephano. Sic cap. 53: Οἱ μὲν δὲ τοιαῦτα εἶπον. Vid. Var. lect. ad c. 87.

Pag. 113. l. 5. Πολεμιστέα) Schol. Aristoph. ad Acharn. 393 πολεμιστέα legisse videtur. utroque nostro modo. Articulum, quem ante Ἀρχίδαμος quidam Codd. habent, etiam alibi addit Thucyd. WASS. Demosthenem ἐν τῷ περὶ συμμοριῶν eodem artificio uti, in reprimendis Atheniensibus, ad bellum adversus regem Persarum inflammatis, quo hic Archidamum in Lacedaemoniis, cupiditate bellandi cum Atheniensibus flagrantibus, observat Dion. Hal. in Art. Rhetor. p. 46 & 56.

ibid. Ἀρχίδαμος) Sc. Archidamus II, Leotychidae successor, & eius e Zeuxidamo filio nepos, nam Zeuxidamus diem ante patrem obiit. Eius res gestas, & sub ipso concitatum bellum Pelop. (a quo primum eius decennium Ἀρχιδάμιος πόλεμος denominatum teste Harpocr.) breviter refert Pausan. Vide Meursium de Regno Laced. c. 17. HUDS.

ead. l. 10. Μῆτε ἀπειρία.) Videndum, ne vera lectio sit μήγε. neque enim huic μήτε potest ἀνταποδίδουσαι illud, quod est ante ἀγαθόν. Atque ut libere, quod de totius loci scriptura sentio, dicam, vel ita scribendum fuisse vi-

detur, ὅστε μήγε ἀπειρία ἐπιθ. τινὰ τοῦ ἔργου (ὅπερ ἂν οἱ π. πάθοιεν) μήτε ἀγαθὸν μήτε ἀσφ. &c. aut certe retinendo quidem καὶ ἀσφαλές, sed non ponendo μήτε ante ἀγαθόν. Cur minime ἐπιθυμήσει aliquis? διὰ τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε ἀσφαλές νομίσαι. Quod si ἀγαθόν (particula μήτε illi non praefixa) & καὶ ἀσφαλές scriberetur, ista ad ἀπειρίαν referrentur. hoc enim ἀπειρίας esset, ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλές illud νομίσαι. Addo autem & hoc, posse quidem retineri μήτε ἀπειρία ἐπιθ. itidemque μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλές, sed mutando νομίσαντα in νομίσαι: ut μήτε postterius cum hoc νομίσαι iungatur, sicut μήτε prius cum illo ἐπιθυμήσαι iungitur, id est, ad illud refertur. STEPH.

ead. l. 12. Τὸν πόλεμον) Haec in aliis Mss. defunt; in aliis sedem mutant. Possunt abesse. WASS.

Pag. 114. l. 15. Θαρσοίη) Θαρρόϊη Gr. Ar. C. sed illud fanius est. WASS. Quod paulo ante in optimis quibusdam Mss. est, ἀντιπαρασκευασόμεθα, id minime reiiciendum arbitror. Et potest suspicio esse, alteram scripturam ab illis ortam, qui nesciebant, vel non cogitabant, non infrequentem esse in hoc scriptore unius futuri pro altero usum: de quo monet H. Stephanus ad Dionys. Halicarn. cap. 16.

Pag. 115. l. 8. Ταπλέω) Τὰ πλέω Cass. Reg. Gr. recte. VI, 2 τὰ πλείω Reg. & VII, 81 & I, 83 Mss. Ita Herodotus I, 176, IV, 168. Sic τὸ πλεῖστον Xenophon Hell. VI, 589. Hippocrates de Natura hominis pag. 8. Polybius 293.

ead. l. 13. Οὕτως εἰκός) Quomodo hunc locum legisse Scholiastem dicemus, vel saltem suspicabimur? Ἀθηναίων certe lectum ab eo fuisse, testari videtur eius expositio: sed an negativam particulam ante εἰκός scriptam invenerit, an de suo adiecerit, dubitari potest. Utrocunque autem modo se res habeat, eius expositio istam prae se fert lectionem, οὕτως οὐκ εἰκός Ἀθηναίων φρονήματι. Quod autem ad ea, quae proxime sequuntur, attinet, praeterquam quod μήτε non videtur agnoscere ante δουλεύσαι, etiam pro dativo τῇ γῆ alium affert, videlicet ἡμῖν. Sed fieri potest, ut negativam voculam de suo posuerit ante εἰκός (expositionis gratia) ex illo μήτε sumtam, & post ἡμῖν adiecerit διὰ τὴν γῆν, aut aliquid huiusmodi. Eum denique aliter locum hunc legisse persuasum habeo, sed non tamen tam diversam, quam prae se fert eius expositio, le-

tionem eius fuisse. Ut autem illum missum faciens, ad sensum veniam, quem ei, quam habemus, lectioni subesse puto, primum quidem *ούτως* sonare arbitror *usque ad eo*: atque haec velut epiphonema esse, *ούτως εἰκὸς Ἄθην.* &c. deinde *φρονήματι* esse dictum pro *ὑπὸ φρονήματος*, *prae animi magnitudine*. Postremo, his verbis *τῆ γῆ δουλεύσαι* (si ita scripsit Thucydides) significari, *δουλικὸν τε* vel *δουλοπρεπές τι διὰ τὴν γῆν ποιῆσαι.* id est, *τῷ περὶ τῆς δρώσεως τῆς γῆς φόβῳ.* STEPH.

Pag. 116. l. 12. Ἐπακούσωσι) Verbum *ἔσακούειν*, quod in margine habes, a Thucydide huiusmodi locis adhibetur potius, quam alterum. IDEM. Recte Stephanus. Firmant & alii Mss. vid. Indicem. WASS.

Pag. 117. l. 5. Ὀμηρον) Agnoscit & explicat Suidas in *Ὀμηρον. ἐνέχυρον*, τὸ εἰς εἰρήνην διδόμενον ἐπὶ συνθήκαις. Confer Harpocr. & Hesych. v. *Ὀμηρεῖν*. Etymol. p. 335, 20. WASS.

ead. l. 11. Μὲν γὰρ πόλεων) Gr. Cl. male. Copulam faepe geminat noster. IDEM.

ead. l. 12. Εὐμπαντας) *Εὐμπαντας ἡμᾶς ἀρ.* Gr. sed folius. v. paulo ante, & c. 80. IDEM.

ead. l. 14. Οὐ ῥάδιον εὐπρεπῶς θέσθαι) Vide nos ad Salustii Iug. cap. 85. IDEM.

Pag. 118. l. 3. Τοπλέον) Τὸ πλέον recte Cass. Gr. III, 12 Ar. C. Cass. II, 39 Mss. & in contextu III, 108. Confer item V. L. ad IV, 27. I, 81. τὰ πλέω Reg. Cass. Gr. Hippocrates § V, 184 ὡς ἐπὶ τὸ πλέον, & Polybius 293. Sic ἐπὶ τὸ πλείστον Herodotus VI, 46. & τὸ πλείστον VII, 57 Thucydidis Mss. Ar. C. Reg. Cass. Gr. & II, 39 Steph. 1. Cass. Gr. &c.

ead. l. 9. Μάλιστα) Non pertinet *μάλιστα* ad *ἡμῶν*, sed ad *ὃ*, quod est ante verbum *μέμφονται*, id est, cunctatio, de qua magis, quam de alia re ulla, nos accusant. STEPH.

ead. l. 12. Καὶ ἅμα — διαπαντός) T. Magister. WASS. Est apud Thomam in *ἐπίδοξος*, ubi variam lectionem indicat: *ἐνδοξος μέντοι, καὶ εὐδοξος γράφεται παρὰ Θεουκιδίδην καὶ ἅμα — διαπαντός.*

Pag. 119. l. 4. Ἀνεπίσθημεν) In meo veteri libro scriptum est *ἀνεπίσθημεν*, & recte: quia nullum hic locum vocula *ἄν* habere potest, quae in altera est lectione. STEPH.

ead. l. 6. Πλείστον) Gr. πλέον. Vid. c. 5, & II, 11,

41, 89. Utroque modo noster, sed recepta lectio huic loco accommodatissima. ἀμαθέστερον quidam Mss. peperam. WASS.

ead. l. 11. Τάς τε) Marg. τάς τε τῶν πέλας δ. ordine opinor venustiore. IDEM.

ead. l. 14. Παρασκευαζόμεθα) Scribendum potius παρασκευαζόμεθα: quod perinde sit, ac si dixisset παρασκευάζεσθαι δεῖ, ut sequitur ἔχειν δεῖ. STEPH.

Pag. 120. l. 11. Περὶ τῆς) Τῆς omittunt alii libri, uti passim noster. WASS.

Pag. 121. l. 3. Ἐλεξε τοῖς) Malo ἐλεξεν ἐν τοῖς Λακ. Quo dictum modo fuit c. 68, ἐν οἷς προσήκει ἡμᾶς οὐχ ἠκίστα εἰπεῖν. STEPH.

ead. l. 5. Λόγους τοὺς πολλοὺς) Non absimiliter ille apud Plutarchum p. 216 cuidam non abs re, sed pluribus agentī, ὦ ξένη, οὐκ ἐν δέονται τῷ δέοντι χρῆ. & supra alius, interroganti Perinthiorum legato multum loquaci, quid responſi ferret, Τί δ' ἄλλο, ἔφη, ἢ ὅτι σὺ μόλις ἐπαύσω λέγων, ἐγὼ δὲ σιωπῶν. Ita legendum ex Mf. Denique simili in causa Cleomenes: Ὦν εἰρήκατε, ἔφη, τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς οὐ μέμνημαι, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ μέσα οὐ συνίημι: τὰ δ' ἐπὶ πᾶσιν οὐ δοκιμάζω. vide Euripid. Orest. v. 639, & Herodot. III, 46. Ion Grammaticus:

Οὐ γὰρ λόγοις Λάκαινα πυργούται πόλις.

Ἄλλ' εὐτ' ἂν Ἄρης νεοχμὸς ἐμπέσῃ στρατῶ

Βουλὴ μὲν ἀρχεῖ, χεῖρ δ' ἐπεξεργάζεται.

WASS.

ead. l. 15. Πολλὰ) Abest a nonnullis libris. non recte; sequitur ἀγαθοί. IDEM.

Pag. 122. l. 12. Κρίνουσι γὰρ &c.) De suffragiorum ratione apud Laced. vide Plutarchi Lycurgum, & Cragium de Repub. Laced. l. 1, c. 8. Ex totius huius loci serie patet, Lacedaemonem pura Aristocratia non usam fuisse, ut plures credunt: sed & Democraticum temperamentum in magnis negotiis usurpasse, ut docet Isocrates in Areopagitico. Palmerius. HUDS. Est in Exercit. Palmer. pag. 45. De varia significatione τοῦ ἐπιψηφίζεῖν vid. Bud. Comment. p. 167, & Vales. ad Harpocrat. h. v.

Pag. 123. l. 8. Ψῆφον ἐπαγαγεῖν) Vid. infr. cap. 119. WASS.

ead. l. 10. Ἀπεχώρησαν) Partem annotationis Stephanae descripsit Hudl. in Var. Lect. Addit porro Step-

nus: sed te semel monitum velim, saepe hanc diversam lectionem, absque ulla sensus differentia, occurrere.

ead. l. 11. Χρηματίσαντες) Suidas v. χρηματισάμενοι hic Schol. exscribit. πραγματεύσασθαι Hesychio, ut hoc in loco. Dion. Halicarn. XI, 28: Ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ βήματος ΧΡΗΜΑΤΙΖΩΝ τε καὶ δικάζων τοῖς δεομένοις, & Ios. Ant. VIII, 12, 2. Demosth. ἢ δὲ τοῦτο ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου ΕΠΙΡΑΓΜΑΤΕΤΕΤΟ. WASS.

ead. l. 12. Διαγνώμη) T. Magist. & Suidas hac voc. IDEM. Pro δευτέρᾳ διασκήψει est infra III, 42. SPANHEM.

ead. l. 14. Τῶν τριακοντούτιδων σπονδῶν) Hinc emendandus est locus Etymol. M. in τριακοντούτης: ὡς παρὰ τῷ συγγραφεῖ, τῶν τριακοντούτιδων νεῶν. Ὁ συγγραφεὺς alibi quoque apud eundem & alios κατ' ἐξοχὴν est Thucydides.

ead. l. 16. Ἐψήφισαντο — πύξυθισαν) D. Halic. pag. 141. IDEM.

Pag. 124. l. 2. Φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους) Non necesse videtur poni hypostigmen post Ἀθηναίους, quod haec φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους separari a sequentibus non debeant: cum perinde sit, ac si dictum foret, φοβούμενοι μὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ μεῖζον δυναθῶσιν. Conferendus est autem hic locus cum iis, quae eadem de re dicit supr. c. 23 in fine prooemii. STEPH.

ead. l. 9. Λεωτυχίδης) Res ab eo gestae a Pausania commemorantur, & Herodoto, l. 7. Vide Meursium de Regno Laced. cap. 17. HUDS.

ead. l. 13. Ἀρεστηκότες ἀπὸ βασιλέως) Ἀπὸ non agnoscunt quidam libri: quia praecesserat. Noster praepos. non adhibet VIII, 2, VII, 7, quam alibi retinet. Utroque modo loquitur D. Hal. & Demosth. vid. Diodorum 263 a. WASS. Supra c. 18: Οἵτε ἀποστάντες βασιλέως Ἕλληνες.

ead. l. 14. Ὑπομείναντες) Aliquis fortasse malit παραμείναντες: sicut τῷ παραμείναι utitur, eadem de re loquens supr. c. 75. Fateor tamen, ibi non uti verbo illo sine adiectione, sed dicere παραμείναι πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου. hoc enim Lacedaemonios facere noluisse ibi dicit, quod hic scribit ab Atheniensibus factum fuisse. STEPH.

Pag. 125. l. 2. Ὡς ἕκαστοι) Pro ὡς ἕκαστοις συνέβη. concisum & eloquens loquendi genus, Thucydidi familiare. HUDS.

ead. l. 10. Ἦλθον ἐς πρεσβείαν) Dubitari possit de le-

ctione margini adscripta, an *πρεσβεία* nominandi casu, an *πρεσβεία* dandi casu, scribendum in ea sit: sed magis hic, quam ille placet. STEPH. *πρεσβεία* aliquot Mss. vid. IV, 118. Aristoteles Pol. *εἰς π.* sed potior lectio ἡλθον *πρεσβεία*. WASS.

ead. l. 14. Πρώην) Πρὶν Cl. Marg. Cam. pessime. Πρώην ex πρώτων eleganter. vid. Aeschin. Demosth. pag. 37. Μοχ *ξυγκαθελεῖν*, pro quo alii *ξυγκαταβάλλειν*, etiam alibi nostri. IDEM.

Pag. 126. l. 3. Τὸ μὲν βουλόμενον) D. Halicarn. in Epist. II ad Ammaeum § 10, inter idiotismos Thucyd. & hoc recenset, neque propterea in Antiqq. non adhibet. ut VII, 24, *πολέμιον μὲν τὸ βουλόμενον ὑμῶν ἡγούμενος*, *δειλὸν δὲ τὸ δυνάμενον*; IX, 9, & alibi. Quod ad historiam spectat, ad Diodorum XI, p. 262 d. Nepotem Themistoc. p. 48. IDEM. Dionys. Halic. non abstinuisse ab imitando hoc genere loquendi Thucydidis, observat etiam H. Steph. Operar. in Dionys. cap. 16.

ead. l. 7. Ἀφορμὴν ἱκανὴν) Ἀφορμὴ, viaticum. Euripides Medea v. 342: *Παισὶν τ' ἀφορμὴν τοῖς ἐμοῖς*. Scholiastes: *ἦν ἡμεῖς προβολὴν καλοῦμεν εἰς τὸ ζῆν, οἱ Ἀττικοὶ προβολὴν καλοῦσι*. SPANHEM. Adde Casaubonum ad Theophr. Charact. cap. 3.

Pag. 127. l. 10. Ὅτι οὐκ) Aliquis fortasse *διότι* scribere hic malit, aut *δι' ὃ, τι*, ut in duobus locis, quorum antea facta mentio fuit: at ego nihilo magis istud ὅτι suspectum habeo, quam mox ὡς, in his *θαυμάζειν ὡς οὐπω πάρεισιν*. STEPH. Ὅτι pro *διότι* etiam in interrogatione poni, dudum ex Homero, Herodoto, Aristophane, aliisque annotarunt viri docti. Quaeri tamen potest, cur tam inconstanter modo ὅτι, modo ὃ, τι scribatur. Herodot. I, 47: *Ἐπιηρωτέοντας ὃ, τι ποιέων τυγχάνει ὁ Λυδῶν βασιλεὺς Κροῖσος*. Ibid. 111: *Εἰρετο προτερῆ ὅτι μὲν οὕτω προθύμως Ἀρπαγος μετεπέμψατο*. Et sic saepe apud alios. Schol. Aristoph. ad Vesp. v. 22 scribit in ὃ, τι pro *quare*, abundare ὃ, Ἀττικῶς, nec aliud esse, quam *τί*. *τί* autem dicitur per ellipsin τοῦ διὰ, *quid*, id est, *propter quid*. Itaque ex illius sententia, cum hanc significationem habet, semper scribendum est ὃ, τι. Διήγῃ Thom. Magister, cuius locum hic adscripserat cl. Wasse, in *διάγω* exponit *ἐβράδυνε*. Interpres non male, *rem traiebat*. Vid. Suid. in *διάγω* & *διήγῃ*. Quae hic Schol. de significatione ver-

borum παρελθεῖν & ἐπελθεῖν scribit, etiam ap. Ulpian. ad Demosth. περὶ τῶν ἐν Χερρόνῃσιν p. 58, & Suidam in παρελθεῖν leguntur. Sed vid. hic Steph. ad Schol. add. quae supr. ad cap. 73 annotantur.

Pag. 128. l. 3. Ὑψος) Alii πέρασ. sed receptum egregie tuetur Nepos huc respiciens, non multum superesse munitionis; sed & noster p. 132 lin. 5. WASS.

ead. l. 4. Παράγεσθαι) Suidas h. v. λογ. μόνοις παραγ. Quod merito Kuitero displicet. IDEM.

Pag. 129. l. 4. Σφῶν) Gr. Marg. habent αὐτῶν. Noster alibi σφῶν αὐτῶν. Vid. T. Magistrum in Σφῆ, & Indicem Thucyd. IDEM.

ead. l. 6. Ὡς πρὸς διαγ.) Observandum hic invertisse illum (suo more) verborum ordinem, cum dicendum esset, τοιοῦτον ἔργον ὡς πρὸς διαγιγνώσκοντας τὰ τε σφίσιν αὐτοῖς ξυμφ. &c. STEP.H.

ead. l. 8. Κοινὰ) Κοινῆ mavult Steph. At κοινὰ ob varietatem gratius. lin. 9 ἐς omittit Cl. male. WASS.

ead. l. 10. Ἄνευ ἐκείνων) Quidam Mss. ἔξω. utroque modo noster. Lib. III, 61, ἔξω τῶν ἄλλων, & V, ἔξω τούτων. ubi Schol. ἀνευ. quomodo etiam ἐκτός. IDEM.

ead. l. 11. Μετ' ἐκείνων βουλευέσθαι) Non video, unde hic infinitivus βουλευέσθαι pendere dici possit: (nam φαῖναι quidem, sed non ille quoque, ad ἔφασαν referri potest) quid si igitur illum scripsisse, μετ' ἐκείνων ἔδει βουλευέσθαι, suspicari me dicam? STEP.H. Sed vid. Heilm. ad h. l.

ead. l. 12. Δοκεῖν) Legendum δοκεῖν, non δοκεῖ. IDEM.

Pag. 130. l. 8. Μάλιστα) Codd. omnes τὰ μάλιστα. quomodo noster alibi, Demosthenes, Aristot. D. Halic. 747, 23. WASS. Προσειλεῖς e Thucydide laudat Pollux III, 63. Vid. ibi Iungerm. Utuntur eo saepe etiam alii.

ead. l. 11. Ἄνεπικλήτως) Agnoscit Pollux VIII, 68. & ex Xenoph. Κυρ. ἀνεπίκλητον. Iosephus, ἀνεπίκλητόν σοι παρασχόμενος τὴν ἑμαυτοῦ πίστιν. Aelian. III Var. Hist. 15, ἐπικλημα προσειλήφασι. Xenophontis Codd. ad oram habent ἀνεπίκλητον, quomodo locutus olim Eupolis. vide & Hefychium. Ceterum οἱ τε π. — ἀνεπικλήτως habentur apud Suidam in ἀνεπικλήτως. WASS. De loco Xenophontis vid. Iungerm. ad Pollucem. Verba Iosephi apud Suidam sunt ex Archaeolog. XVIII, 4.

Pag. 131. l. 6. Ἐπεισε δὲ καὶ &c.) Vide Pausaniam in initio Atticorum, & Meursii Pyraeum c. 2. HUDS.

Thucyd. Vol. I.

A a

ead. l. 7. Ὑπῆρκτο) Notis parenthesis libenter incluse-
rim haec verba, ὑπῆρκτο δ' αὐτοῦ &c. ut ultimum sit ἦρ-
ξε. impersonaliter enim illud ὑπῆρκτο dicitur: quod tamen
non animadvertit Schol. ut apud eum admonui. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 12. Πρῶτος ἐτόλμ.) Scholiastae verba, locum
huic exponentia, suspicionem aliquam movere possunt,
eum aliquod verbum, aut aliqua verba, hic in suo exem-
plari invenisse ultra ea, quae habemus. Nam haec, τῆς
θαλάσσης ὡς ἀνθεκτέα ἐστὶ, exponit, ὅτι δεῖ πάσῃ δυνά-
μει ἀντέχεσθαι τῆς θαλάσσης. cum tamen in lectione illa
nihil, quod verbis illis πάσῃ δυνάμει respondeat, habea-
mus. Nam ἀνθεκτέα ἐστὶ, dictum pro ἀνθεκτέον ἐστὶ, (sicut
ἐπιχειρητέα pro ἐπιχειρητέον, aliaque huiusmodi multa
dicit) non plus significat, quam ἀντέχεσθαι δεῖ. IDEM.
Mox pro συγκατασκευάζε, quod in tribus postremis edd.
erat, revocavi συγκατ. e Reg. Cass. Gr. Vasc. & Bas. Et
sic in aliis melioris notae Mss. & edd. esse mihi persuadeo.

Pag. 132. l. 5. Μολύβδω) Μολύβδω quidam scripti. &
sic apud Aristot. & Dioscor. Moeris, Μόλυβδος Ἀττικῶς.
μόλυβος Ἑλληνικῶς. Cl. Hudf. μόλυβος Ἀττικῶς. at potius
μόλυβος. nam illud Homeri & poetarum. μόλυβδος tamen
passim apud LXX. & μόλυβος in quibusdam Mss. uti &
Alex. Iob. XIX, 24. Ezek. XXII, 37. μολίβου & μολίβδου
Alex. nunquam μολύβου aut μολύβδου. Ios. 1232 μολίβδης.
Utroque modo Glossae, Suidas, Hesych. In Clem. Alex.
Mss. variant. 206, 12. puto μολίβ. a recentioribus. Corri-
ge obiter Oppianum in Halieut. IV, 302:

• • • • • θαλλοὺς γὰρ ὁμοῦ δῆσαντες ἐλαίης,
Ὅττι μάλ' εὐφρέας, μόλυβδον μέσον ἐγκατέθηκαν.

Ibi Pal. 1 μόλυβον recte. WASS. De structura murorum
apud veteres vid. Lips. III Poliorcet. 5.

ead. l. 7. Ἐπιβολὰς) Cum aliunde, tum vero ex Scho-
liastae expositione ἐπιβολὰς scribendum esse constat. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 10. Προσέκειτο) Suidas, Προσέκειτο, προσεῖχε.
Θουκυδ. α.

Pag. 133. l. 1. Ἐς αὐτὸν, ταῖς ναυσὶ) Ita potius inter-
punge, ut post αὐτὸν, non post ναυσὶ ponatur hypostigme.
ΣΤΕΡΗ. E praecedentibus edd. aliae nullam distinctionem
habebant, aliae perperam post ναυσὶ eam locabant.

ead. l. 5. Πausanias) Confer Diodorum XI, 265 a. qui
pro XX navibus, L habet; & nostrum I, 128; Plutarch.
Cimon. 482 b. WASS.

ead. l. 11. Ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ.) Stephanus hinc orditur novam periodum, & sine distinctione legit, Ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ ἦδη καὶ βιαίου ὄντος αὐτοῦ. Addit: quod autem ἡγεμονίαν hic vocat, aliquanto post στρατηγίαν appellat.

ead. l. 12. Δὲ καὶ) Copula male abest a Cl. & aliis. Pag. seq. lin. 1 leg. γίνεσθαι cum Gr. Ar. C. Vid. Indicem. WASS. Probo sententiam Stephani, & utramque particulam abesse malim, ut in Reg.

Pag. 134. l. 2. Κατὰ τὸ ζυγγενές) Vid. Spanhem. Dif. fert. IX de Ufu & Praest. Numism. pag. 582.

ead. l. 4. Προσεῖχον τὴν γνώμην) Quamvis προσέχειν τὴν γνώμην, non τῇ γνώμῃ, dici soleat, tamen hic datus, non ille accusativus, in meo veteri libro exstat. STEPH.

ead. l. 5. Καταστησόμενοι) Lektionem margini appositam omnino reiiciendam censeo. IDEM. Valla vertit, *Ubi cetera constituissent*. Hinc Stephanus ad marg. editionis suae secundae colligit, eum legisse *καταστησόμενοι*, omissa particula τε.

ead. l. 9. Ἡ στρατηγία) Admonet Scholiastes, alios vel- le, particulam nomini στρατηγία praefixam esse σύνδεσμον, id est, coniunctionem: aliis autem placere, esse άρθρον, id est, articulum. Hic certe ita scriptam habemus, ut sit coniunctio: & hanc scripturam agnoscit Valla, cum vertit, *potius eum videri tyrannum agere, quam ducem*. Ad sensum quidem certe quod attinet, parum interest, an hanc, an illam scripturam, sequaris. Fortasse tamen aliquis, scribendo ἢ (id est, *quam*) aliquid amplius, quam cum articulo ἢ dici existimet. STEPH.

ead. l. 11. Ἐχθροί) Ar. C. ἀχθροί. At vide c. 96. WASS.

Pag. 135. l. 9. Ἀπαλλαξέοντες — πολέμου) Thom. Mag. IDEM. In ἀπήλλαξεν. Et Suidas in ἀπαλλαξείεν.

ead. l. 14. Ἐκόντων τῶν ζυμμ.) Omittit Ar. male. agnos- cit Sallustius. Herodotus VII, 144: ἅμα Ἑλλήνων τοῖσι βουλομένοισι. WASS. Habet etiam Suidas in Ἑλληνοταμίαι.

Pag. 136. l. 3. Ἑλληνοταμίαι) Vid. Suidam, Schol. & Thucyd. perperam exscribentem in Ἑλληνοταμίαι, & Harpocrat. ead. voc. Confer Plutarch. Aristide 333. πεντακοσίων καὶ ἑξήκοντα male Diodor. vid. Nepotem in Aristide. WASS. De Ἑλληνοταμίαις habet etiam Andocides Orat. III in fin. & Pollux VIII, 114. ubi vid. Iungerman. Suidas in Ἑλληνοταμίαι hunc locum Thucydidis descripsit a

παραλαβόντες usque ad ἀρχήν, omiſſis tantum verbis τούτω τῷ τρόπῳ: sed perperam apud eum est, κατέστη τοῖς Ἀθηναίοις πρώτη ἀρχή. Ceterum, quia φόρον nomen grave & odiosum erat Graecis, pro eo deinde coepit dici σύνταξις. Harpocrat. in σύνταξις, & Spanhem. ad Iulian. Orat. I, p. 166.

ead. l. 5. Ἦν δ' ὁ πρῶτος &c.) Ad classes aedificandas exercitūque comparandos, quantum pecuniae quaeque civitas daret, Aristides delectus est, qui constitueret. Eius arbitrio quadringenta & sexaginta talenta quotannis Delum sunt collata. Corn. Nepos. Vide etiam Plutarchum in Aristide. HUDS.

ead. l. 6. Ταμειῖον τε Δῆλος ἦν.) Id enim, ut inquit Nepos, commune aerarium esse voluerunt. Scil. vel quia locus erat munitissimus & nulli suspectus, vel quia Delii templum in magna veneratione nedum Graecis, sed exteris etiam gentibus erat. solebant enim antiqui thesauros privatos & publicos in Deorum templis ac fanis deponere, ut eorum religione & metu securitas pararetur: ut patet ex Cicer. de Legibus I, 2, & Plauti Bacch. Vide Brodaeī Miscell. 4, 17. IDEM. Ταμειῖον) Gr. Flor. Ταμειῖον. at fere poetarum, aut pro cella penuraria. Ab editis stat D. Halic. 541, 572; Ioseph. 1179. Apud Isocratē tamen ταμειῖον pro cella privata, sed figurate. WASS. Ταμειῖον quidem non raro pro aerario publico legitur in profaē scriptoribus, ut Plutarch. Quaest. Rom. 41 & 42; Dion. Lib. LV, p. 565; Herodian. I, 6, & VII, 4. Sed haec & alia huiusmodi loca suspecta esse possunt propter varietatem scripturae in quibusdam. Ira, quod in Dionys. Hal. pag. 541 in vulgatis est ταμειῖον, Mī. Vat. habet ταμειῖου. Et in Excerptis eiusd. p. 747 Pacii Codex ταμειῖον pro ταμειῖον. In Plut. quoque quod l. d. est ταμειῖον, rursū in Publicolae vita in Stephani ed. & his, quae post eam prodierunt, est ταμειῖον. Ταμειῖον pro cella penuria est in Theophr. Char. c. IV, & Menandro apud Harpocrat. v. Κτησίῳ Δίδῳ, qui locus fortassis non eget emendatione. Nam ibi fermo est de cella promptuaria. Et sic Gloss. Ταμειῖον, τὸ ἰδιωτικὸν, cellarium, cella, & Ταμειῖον, τὸ δημόσιον, fiscus, aerarium. Diodor. Sic. XI, 266 de hoc communi aerario Graecorum & conventibus in Delo: Εὐθύς οὖν ὁ μὲν Ἀριστείδης συνέβουλευσε τοῖς συμμάχοις ἅπασι, κοινὴν ἄγουσι σύνοδον ἀποδείξαι τὴν Δηλεὴν κοινὴν ταμειῖον. Videndum etiam, an huc pertineant verba

Etymol. M. Σύνοδος, ἢ ἐκ πολλῶν συναγωγὴ ἐπὶ τι, ὡς Θουκυδίδης, ἀεὶ σύνοδοι ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἠγέροντο.

ead. l. 10. Διαχειρίσει) Thom. Mag. ἐν πολέμῳ τε καὶ διαχειρήσει πραγμάτων. WASS. Est apud Thom. in διαχρῶμαι. Sed non est habenda illius ratio. Nec dubito, quin in Poll. v. 156 pro διαχείρησις sit legendum διαχειρίσις. Nam a διαχειρίζω, unde ibi nomen deductum refert, non potest esse διαχείρησις.

Pag. 137. l. 1. Ἐκβολὴν) Cicer. VII ad Attic. 1. Sed haec fuerit, ut ait Thucydid. ἐκβολὴ λόγων non inutilis. WASS. Add. Thom. Mag. h. v.

ead. l. 2. Ἐκλιπές) Scribendum potius ἐλλιπές, ut habes in margine: utitur autem hoc vocabulo & alibi. Ceterum apud Vallam deest vox *Graecas* (quae respondeat Thucydideae Ἑλληνικά) hoc in loco, *scribentibus aut res ante Medicum bellum gestis*. Scribendum est enim, *aut res Graecas*. ΣΤΕΡΗ. Descripsit hunc locum Dionys. Halicarn. p. 141 ab ἔγραφα usque ad κατέστη. ubi etiam est ἐκλιπές. Vid. Indicem. WASS. Dionysium de ἐλλιπές, quod praefert Stephanus, non cogitasse, apparet ex his illius verbis, αὐτὸς γὰρ ὡς ΕΚΛΕΙΦΘΕΝΤΑ τὸν τόπον τοῦτον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀξίον ἱστορίας ὑπέειληεν, αὐταῖς λέξεσιν οὕτω γράφων.

ead. l. 4. Τούτων non ad Historiae ante Thucydidem scriptores, sed ad ἀ ἐπὶ ἄλλων οἱ Ἄθην. μετὰ τὰ Μυδικὰ, refert interpretes Germ. ut constructio sit: Ἑλλάνικος δὲ, ὅσπερ καὶ ἠΐατο τούτων (qui haec ipsa sane attigit) ἐν τῇ A. ξ. &c.

ead. l. 5. Ἑλλάνικος &c.) Hellenici duo exstiterunt: unus Lesbius, sive Mitylenaeus, alter Milesius. nisi Mitylenaeus per errorem, ut videretur nonnullis, dictus fuerit Milesius. Ille (quem citat Thucydidēs) videtur esse Mitylenaeus, duodecim annis (ut constat ex Pamphila apud Gellium, l. 15, c. 23) ante Herodorum natus. Praeter alia conscripsit Ἀθίδα, sive Historiam Atticam, ab Harpocrat. memoratam in voce Ἀλόπη. cuius Historiae conclusio videtur fuisse brevis congeries gestorum ab Atheniensibus post victoriam Marathoniam usque ad tempora Thucydidis. HUDS.

ead. l. 8. Ἡίονα) Ita Mss. Stephanum, Scholiasten, & Eustathium reprehendit Holsten. & unam huiusce nominis urbem tantum agnoscit. In Olymp. LXXVII, 3. Diodor.

pag. 272 d. Xenoph. 442. Thucydid. IV, 7, 50, 102; 104, 106. Voss. ad Scylacem p. 37. Pausan. 614. Plutarch. Vit. 482. Herodot. VII, 25 & 113. Polyæn. VII, 24. Pyrrhi Ligorii numus cum urna & urceo apud Harduin. 572 HIONEON. Cantacuzeno Ἀνακτορόπολις. WASS. Ad ea, quae contra Stephanum, Scholiasten Thucydid. & Eustathium disputat Holstenius, add. Berkel. ad Stephan. in Ἡϊόν.

ibid. Ἡϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι) Sic & Pausanias VIII, 8: Ἡϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι. SPANH.

ead. l. 10. Σκύρον) Κλῆσιν ἔχει διὰ τὸ σκληρὸν, καὶ οἶον σκυρῶδες, ἢτοι λιθῶδες. σκύρος γὰρ ἡ καιτύπη, inquit Eustathius. Eadem fere Hesychius, & Schol. Pindari Pyth. V, 124: σκυρωτὴ ἀντὶ τοῦ λιθόστρωτος. Ibi Ms. Emman. Οἰχρέοντες pro Ἰχρέοντες. Confer Etymologum in Ἀργενοῦσαι, & Suidam v. Ἀρχὴ Κυρ. Scopulosam recte vocat Statius. Vid. & Aristotelem Hist. Anim. I, 9, p. 277. Insula ab antiquitate, & lapide Scyrio perinde memorabilis est. Eam enim in belli societatem assumpsit Minos. v. Ovid. M. VII, 464. Rex eius Lycomedes ante bellum Troianum satis opinor notus, ob Achillis affinitatem. Consulē Statium & Apollodorum III, 12, 8. Pelasgi olim & Cares habuerunt, ut ex Nicolao apud Steph. constat. Postea Dolopes praedones tenuere; sed hanc gentem expulit Cimon, cuius acta & expeditionem tradunt Diodorus, Plutarchus, Pausanias. Hinc Dicaearcho Πελασγία Σκύρος. Thessaliae attributam scribere videtur Catullus in Epithalam. Pel. & Thet. *Domum tota frequentat Thessalia. — Deseritur Scyros.* Chalcidenses item possedisse, ex numis ibi effossis cum hac inscriptione ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ, de quibus adi Tournefort. I, 35. Idem tradit M. Heracleota. Demosthenis tempore Athenienses obtinuerunt, ut ex eius in Callippum oratione, & Strabone postea satis constat. In Philippi potestatem venisse credo circa Olymp. CX. Dein bello Macedonico Ol. CXLVII Atheniensibus restitutam a Romanis prodidit Valerius Antias. Neronem iuvenem ibi haesisse, nos certiores facit Diodorus Sardinus in Epig. quod sic se habet:

Αἰγιόβου Σκύροιο λιπὼν πέδον, Ἴλιον ἔπλω
 Οἶος Ἀχιλλεΐδης πρόσθε Νεοπτόλεμος,
 Τοῖος ἐν Αἰνεάδῃσι ΝΕΡΩΝ ἀγὸς ἄστν Ῥέμοιο
 Νεΐται, ἐπ' ὠκυρόν Θύμβριν ἀμειψάμενος,

Κοῦρος, ἔτ' ἀρτιγένειον ἔχων χρόνον. ἀλλ' ὁ μὲν, ἔγχει
 ἔθεν· ὁ δ' ἀμφοτέροισ, καὶ δορὶ καὶ σοφίῃ.

Quod ad vocem αἰγιόβετον spectat, notandum est, Scyrum abundasse optimae notae capris. Ita Strabo, Aelianus de Animal. III, 33, aliique: sed nec iis hodie destitui, affirmant nupera itinerantium scripta. Vide Paraemio-graphos in *Capra Scyria*, & *Scyrius principatus*. Auctor Sibyllinorum: Τλήμων Ἀντιόχεια, σὲ δὲ πόλιν οὐκ ἔτ' ἐρῶσιν, εἶνεκεν ἀφροσύνης Ἰταλοῖς ὑπὸ δούρασι πίπτεις. Καὶ ΣΚΥΡΟΣ ΤΟΤΕ λοιμὸς ἔλοι, καὶ φύλοπις αἰνή. & paulo post: Καὶ τότε γιγνώσκεις θεὸν οὐκέτι πρὴν ἔοντα, Ἀλλὰ χρόνῳ κραιόντα, καὶ ἐξολέοντα γενεὰν Ἀνθρώπων μάλα πάσαν. Si ulla hic connexio, nec Sibyllina plane folia sint hi versus, respexisse putem ad annum Christi CXCIV, quo Nigrum Consulem ad imperium evexerunt Antiochenfes. Illico enim stultitiae suae poenas gravissimas Severo dederunt, in decretorio illo ad Issum proelio. Herodian. III, 4: Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν διαγωνισαμένων, πολλοῦ τε ἐργασθέντος φόβου, ὡς καὶ τὰ ρεῖθρα τῶν διὰ τοῦ πεδίου ποταμῶν ρέοντων αἵματος πλεῖον ἢ ὕδατος κατάγειν εἰς θάλασσαν, τροπὴ τῶν ἀνατολικῶν γίνεται. At Niger Antiochiam pervenit, καταλαβὼν δὲ φεύγοντα τὸν λοιπὸν δῆμον εἰ τις ΚΑΤΑΛΕΛΗΠΤΟ, οἰκωγὴν τε καὶ πένης ἐν τῇ πόλει, παῖδας τε καὶ ἀδελφοὺς θρησκούντων, γενόμενος ἐν ἀπογνώσει καὶ αὐτὸς ἀποδιδράσκει &c. Ὁ δὲ Σεβήρος καθελὼν τὸν Νίγρον, τοὺς μὲν ΦΙΛΟΥΣ αὐτοῦ, καὶ εἰ τινες οὐ μόνον ἐκ προαιρέσεως, ἀλλὰ δι' ἀνάγκης προσέθεντο αὐτῷ, πάντας ΑΦΕΛΩΣ ἐκόλασε. Pro γενεὰν in Sibyll. legerim γενέθλην. Reliquam Scyri historiam contexuit Du Cangius Hist. Constant. WASS.

ead. l. 12. ὤκισαν) Non dubito, quin ὄκησαν, non ὠκισαν scribendum sit, & male apud Scholiasten quoque hoc pro illo scriptum sit. Vel illud certe ὠκειον, quod praecedit, fidem nobis de lectione illa facere videtur. Sic autem cap. 114: Ἐστιαίας δὲ (aut Ἐστιαίεως δὲ) ἐξοικίσαντες αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον. Ubi tamen dici possunt γῆν ἔχειν, qui eam non incolunt. Ceterum quae in eo, de quo nunc agitur, loco est scripturae diversitas, eadem & alibi occurrit: nam supra c. 8 cum ita in textu legitur, οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλεῖστας τῶν νήσων ὠκισαν, in margine ex aliis libris ὠκισαν tibi datur: sed ibi quoque ὠκησαν ab οἰκῶ retinendum esse dico. STEPH. Nihil mu-

tandum videtur. Diodor. Sicul. XI, 272: Σκύρον δὲ, Πελασγῶν ἐνοικοῦντων καὶ Δολόπων, ἐξεπολιόρησε καὶ κτίστην Ἀθηναῖον καταστύσας, κατεκληρούχησε τὴν χώραν. Corn. Nep. Cim. 2: Scyrum — vacuefecit; seffores veteres urbe infulaque eiecit: agros civibus divifit. Hoc est, quod Thucydides dicit, Σκύρον ὄκισαν Athenienses, duce Cimone.

Pag. 138. l. 6. Ἐκδεια) Quamvis alia exemplaria ἔκδεια, alia ἐνδεια habeant, Scholiastes tamen magnum inter haec duo discrimen statuit: sed de quo illi non assentior, ut apud eum dixi. STEPH. Altera interpretatio Scholiastae, ἀπολείψεις, ἀτέλεια huic loco convenit. Ἐνδεια, inopia, penuria, hic locum non habet. Ἐκδεια autem est, cum quis non totum solvit, quam reliquationem vocant. Vid. Suid. in ἔκδεια, Vales. ad Harpocrat. h. v. & Salmas. de Mod. Usur. p. 713. Cur Steph. & Port. verterint eiurationes tributorum & navium, non intelligo. Valla secutus est alteram scripturam: nam vertit, tributorum penuria naviumque. De λειποστρατίῳ Poll. VIII, 40. Herodoto V, 27 est λειποστρατία. vid. Thom. Mag. in λειποτάξιον.

ead. l. 14. Ἀπ' οἴκου) Malim ἀπ' hic scribi, ut vel haec scriptura vocem illam non pro ἀπὸ, sed pro ἀπο esse positam testetur. Ut autem hic pro militandi immunitate, ita & pro navigandi pecuniae penduntur supra c. 27. STEPH.

Pag. 139. l. 6 (sq. Ἐγένετο — διακοσίας) Dion. Hal. pag. 142. WASS.

ibid. Εὐρυμέδοντι) Locum memorat & res gestas Harpocraton. retulit ad annum IV Artaxerxis Euseb. Olymp. LXXIX, 4. IDEM.

ead. l. 11. Χρόνω δὲ ὕστ.) Diodorus non convenit cum Thucydide de tempore huius Thasiarum defectionis, quam Thucydides ponit antequam Sparta terrae motibus concuteretur, Diodorus autem post terrae motum. Palmerius Exercitationib. p. 109. HUDS.

ead. l. 12. Θασιῶς) Vid. Syncellum 4064. Aristot. Histor. An. 136. Motrayii numus Tab. XXIX ΘΑΣΙΟΝ. Ita scribunt Herodot. Strabo, Arcestratus Γαστερονομία, Hegemon Thasius, qui Cratini tempore floruit, Scylax, Hippocr. Pausan. Apollodor. M. Heracleota, Diodor. Polyaeus, Aristophanes, Pl. Galenus Tom. II, 358, Plutarchus Bruto, Dionys. Perieg. Schol. Homeri Od. κ', 235, Chron. Paschale, Clemens Alex. Zenobius apud Suidam, Hesychius Θασιος παῖς Ἀγλαοφῶντος; sed ibi legendum

γένος Ἄγ. pars est Epig. Simonidis, vid. Pausan. Phocic. cap. 27. Ex Latinis Virg. Statius, Varro, Cloatius Verus apud Macrob. Mela, Nepos. geminant Xenophon Histor. Gr. I, 432, Ptolemaeus: at uterque insulam intelligit. Urbem Xenophon alibi Θάσον vocat. Livii exemplaria, & Excerpta Polybii variant. Plinius IV, 12, 23, *Thassus*, opinor male. De urbis excidio sub Lyfandro consule Diodorum XIII, p. 388. WASS.

Pag. 140. l. 4. Καλουμένας Ἐννέα ἑδούς) Appellationis originem indicat Hyginus Fab. LIX, cum ait, novies Phylidem eo die, quo Demophoontis reditum praestolabatur, litus versus cucurrisset: indicatque id Coluthus lib. de rapto Helenae. Vide Meursium de Regn. Athen. l. 3, cap. 7. HUDS. Errorem Stephani, qui in Ἀμοιπολις etiam Μυρίκην & Ἠϊόνα dictam scribit, redarguunt ibi interpretes, & Voss. ad Scylac. p. 64 ed. Gron.

ead. l. 7. Δραβήσκω) Stephanus Δραβήσκος. Geogr. Ms. Vatic. Δράβησκος, teste Holstenio. vid. Appianum B. Civil. IV, 650. Strabonis Epit. Lib. VII in fin. male Δραβίσκος. Latini scriptores haud memorant. Vid. nostrum IV, 102. Campi cuiusdam nomen esse videtur. WASS. Apud Appian. quoque l. d. Δραβίσκος. Stephano χωρίον, id est, locus, vel campus, non oppidum, ut Cellar. II Geogr. 13, qui hoc etiam non obscure ex Thucydidis verbis conici putat. Si hoc conicere voluit ex his διεσθάρησαν ἐν Δραβήσκω, non firma est illius coniectura. Nam ἐν nominibus urbium additum saepe notat τὴν περίχωρον. Steph. Ἴσος — ἐν ἧ Ἀλέξανδρος Δαρεῖον ἐνίκησε. Lucian. de conscrib. Histor. p. 621: τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνομένας σφαγὰς. Vid. Perizon. ad Aelian. II V. H. 25. Straboni in Epit. l. d. est πόλις, & Ms. Vatic. apud Holsten. ad Stephan. Δράβησκος Ἠδωνῶν πόλις ἐν Θράκη. Idem colligi potest ex Appiano de situ Philipporum: ἐκ δὲ τῆς δὴσεως πεδίου μεχρι Μυρίκην τε καὶ Δραβίσκου. Add. infr. ad c. 113.

ibid. Ἠδωνικῆ) Ms. Ar. Ἰδωνικῆ. Error ex adsc. ἩΙΔΩΝΗ. WASS. Potius putem ex eo ortum, quod η & ι eodem sono proferebantur, ut Δράβησκος & Δράβησκος, & infinita alia huius generis. Nam nusquam hoc nomen cum diphthongo in prima syllaba inveni.

ead. l. 8. Συσπάντων) Ξυστάντων malit Heilman. Ita VI, 21: εἰ Ξυστῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι.

Pag. 141. l. 1. Θεουριάται) Scribitur Θεουριάται & Θεου-

ρεῖται. HUDS. Paulo ante, post ἔμελλον, restitui distinctionem maiorem, quae in Cass. Gr. Vasc. & Bas. pro minima, quam tres postremae edd. habent.

ibid. Αἰθεῖς) Non ita gentile ab Αἰθαία secundum Stephanum Byzant. formari debet, neque ita apud Thucydidem legisse videtur. Quis autem veram servaverit lectionem, tute ipse iudicabis. HUDS. Situm huius populi ignorat Cellarius pag. 767. urbs Αἰθαία Stephano, qui Philochorum exscribit. Apud eum Αἰθαία, & inde gentile Αἰθαιεύς. Suidas, Ἀἶθες, ἔθνικόν. Antiqui omnes, quam Graeci, quam Latini, hac in re plane silent. De secessione vid. Pausan. Mess. IX. Gr. mox δὲ καὶ τῶν Εἰλ. sed praecedit. WASS.

ead. l. 9. Τολοπὸν) C. Reg. Cass. & I, 56 Cass. Vasc. τὸ λοιπὸν, sine casu. Hippocrates § III, p. 12, at coniunctim, mendose 56. Contra, de Morb. Mul. divisim 177; quomodo fere in Nov. Test. (vid. Thucyd. Indic.) & apud Thucydidem Mss. IV, 64, 126, VII, 7. Ita Sophocles Oedip. Tyr. 815, 1297, eiusque Scholiasta; Dinar-chus Orat. II; Polybius III, p. 317, 343, V, p. 615; Xenophon 276, 300, 343, 548, 487, 338. At ter coniunctim 350, 351, 411. τὸ λοιπὸν etiam Demosthenes Funebr. 155; & in Conon. apud. D. Halicarn. p. 278. de falsa Leg. 238. Utroque modo Herodotus IV, 3, VII, 120. iunctim Plato Alcibiad. 429. τοῦ λοιποῦ Iosephus Antiq. V, 5, 2, Thucydides IV, 98, Xenophon 465, 666. WASS.

Pag. 142. l. 2. Ἐνδεῶ) Miretur quis hoc adiectivum ἐνδεῶ, absque ullo, quocum iungatur, substantivo: & fortasse scribendum ἐνδεῖα suspicetur: at ego illum adiectivi usum tanquam Thucydideum, ex collatione cum quibusdam aliis agnosco. STEPH.

Pag. 143. l. 7. Ἐξίασιν) Sicut in quodam c. 46 loco; male ἐξίσι pro ἐξείσι antea legebatur, ita hic male ἐξιάσιν: cum hoc quoque sit ab ἐξίημι, quod ne huic quidem loco convenit, sed ἐξείμι: a quo scribendum est ἐξίασιν. Habet autem futuri significationem: adeo ut perinde sit, ac si ἐξελεύσονται scriptum esset. Atque hic futuri usus post ἐφ' ᾧ, id est, quod Scholiastes idioma Thucydidis appellat. Ita enim & c. 113, σπονδὰς ποιησάμενοι ἐφ' ᾧ τοὺς ἀνδρῶν κομιοῦνται. Alii enim potius hic quidem ἐπὶ τῷ κομίζεσθαι, iūc autem, ἐπὶ τῷ ἐξίηναι dicere. STEPH.

Add. quae idem scribit Append. Thef. pag. 130. Nec tamen necesse est, ἐφ' ᾧ τε mutare his ἐπὶ τῷ: nam non minus ἐφ' ᾧ τε cum infinitivo dicitur. vid. Dion. Halic. X, 18. Ctes. in Excerpt. Persic. c. XXXIV & XXXVIII.

ibid. Μηδέποτε) Gr. Ar. Marg. μικέτι, ut apud Hom. II. β', 261, & nostrum IV, 34. Sed minus placet ob vicinitatem ὀκέτι. WASS. De Iove Ithomere vid. quos laudat Holsten. ad Stephan. in Ἰθωμν. Scholiastes ait Ἰθωμήτα Dorice dici, pro Ἰθωμήτου scilicet. Si Thucydides postremam syllabam Dorice extulit, credibile est, eum idem secutum in illa, quae praecedit, & scripsisse Ἰθωμάτα. Nam hoc est Doricum. Steph. Ἰθωμήτης — καὶ Δωρικῶν τρόπῳ, Ἰθωμάτας. Et sic Pausan. Messen. cap. 26 & 33.

Pag. 144. l. 1. Μεγαρήσ) Haec est Attica terminatio, ut Ἀχαρηῆς, Πλαταιῆς, & alia huiusmodi. vid. Stephan. Append. Thef. p. 13 & 30. De Pegis & Nisaea Holsten. ad Steph. Quae hic & ap. Herod. I, 59 Νίσαια, Stephano & aliis est Νισαία, de quo monet Sylburg. ad Pausan. Attic. c. 39. Scholiastae Theocr. XII Id. 29, Νίσα, quod ibi emendat Heinsius. Ab hac Megarenses Graeciae cognomine Nisaeorum a Megarensibus Siciliae distingui annotat Casaub. ad Athen. XIV, 22. Ovid. tamen Epist. XV, 54, Nisiades dicit de Megarensibus Siciliae.

ead. l. 9. Ἰνάρος &c.) De defectione Aegyptiorum a Perfarum rege vide Diodorum Siculum, l. 11, pag. 279 ed. Steph. HUDS. Ctesias c. 32 Lydium vocat perperam. vid. Herodot. III, 12, 15, VII, 7, & Montefalconii Palaeograph. II, 4. WASS. In Herodoto quoque est Ἰνάρος, in Diodoro Ἰναρῶς, ap. Schol. Aristoph. Plut. 178 Ἰναρῶς, in Ctesia apud Photium Biblioth. Cod. LXXII Ἰναρος. Ibi perperam legi Ἰνάρου Λυδίου ἀνδρῶς, etiam observarunt Casaubon. ad Baron. Exercitat. XVI § 77, & Ufferius in Annalib. ad A. P. I, 4254. Nam Herodotus III, 12 dicit ἀπὸ Ἰνάρω τοῦ Λίβυος, & VII, 7 Ἰνάρῶς ἀπὸ Λίβυος, ut hic Thucydides, & infra cap. 110, Ἰνάρῶς ὁ τῶν Λιβύων βασιλεύς. Errorem illum secuti sunt omnes, qui haec Excerpta Photii e Ctesia, vel separatim, vel una cum Herodoto ediderunt. Sed non tam Ctesiae, aut Photii, quam, ut recte post Casaubonum Hudsonus in Var. Lect. ad c. 110, librariorum vitium est, qui in Photio e Λιβύων fecerunt Λυδίων, quemadmodum e Λιβύων scriba Cod. Gr. infra l. d. Λυβίων. Ψαμμίτιχος, ut hic quidam scripti, saepe

etiam Herodot. Diodor. Sicul. I, 42, IV, 415, & Schol. Aristoph. Plut. l. d. At idem Nubib. 397, Ψαμμήτιχος. Montfaucon. l. d. exhibet partem vetustae inscriptionis, qua continentur nomina Atheniensium, qui bellis, quae hic memorat Thucydides, interierunt.

Pag. 145. l. 7. Ἐς Ἀλίας) Strabo VIII, 373: Ἐρμιόνη ἐστὶ τῶν οὐκ ἀσήμεων πόλεων· ἧς τὴν παραλίαν ἔχουσιν Ἀλιεῖς λεγόμενοι, θαλαττουργοὶ τινες ἄνδρες. vid. Diodor. XI, pag. 282. Eustath. Ἀλίης perperam scribit. vid. Steph. & Hesych. in ἀλική. Scylax pag. 20: Μετὰ τὴν Ἐπιδαυρείαν χώραν, Ἀλία, καὶ λιμὴν. Pausan. II, 36: ἢ Ἀλική τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἔρημος. vid. Xenoph. Histor. Graec. 515 b. 624 d. Ἀλεύς etiam Δῆμος τῆς Κῶ Schol. Theocr. Confer nostrum II, 56. Demosth. in Olymp. pag. 691 ΑΛΑΙΕΥΣ. Insc. Vet. in Bacchi Theat. Athen. ΝΙΚΩΝ ΛΥΣΙΟΥ ΑΛΙΕΥΣ Wheler 366. vid. Pausan. VI, 334. WASS. Inscriptio haec pertinet ad Halaeenses ex δήμῳ Attico, cui Ἀλαῖ nomen erat. De quo Meurf. de Populis Attic.

ead. l. 8. Καὶ ἐνίκων Κορ.) Cum Thucydide pugnat Diodorus Sic. qui victoriam adiudicat Atheniensibus pag. 282 ed. Steph. Cum Thucydide tamen consentit Trogus. & cum Atheniensis fuerit Thucydides, plus fidei meretur, quam Diodorus. Palmerius. HUDS. Est in Palmer. Exercit. p. 45, qui respicit ad ea, quae leguntur in Iustin. III, 6, ubi etiam interpretes annotant, tum Athenienses a Peloponnesiis ad Halias victos esse. Sed si de hac pugna sensit, nonnulla aliter ac Thucydides, & perperam, scribit.

ead. l. 9. Κερυφαλίχ.) Cum Ar. C. scribit Diodor. p. 282 d. κερυφαλίχ male. Κερυφάλιον est reticulum muliebre, unde ad retis & stomachi cavitatem transfertur. vid. Aristot. Hist. An. II ult. Hesych. Schol. Nicandri pag. 30 Aldin. Unus opinor Plinius hanc infulam agnoscit. Κερυφαλίχ etiam cum Diodoro Aristides I, 269. WASS. Praeter Plinium IV, H. N. 12 prine. etiam Schol. ad h. l. Thucydid. & alii apud Stephanum infulam esse dixerunt. Locum Aristidis descripsit Photius in Biblioth. qui itidem habet Κερυφαλίχ. Annotavit Harduin. ad Plin. Errorem Stephani in historia observant ad eum interpretes.

ead. l. 14. Ἐβδομήκοντα) Ita libri, quibus accedit etiam Lysias in Orat. Funebri pag. 510. De numero consentit etiam Diodor. XI, 282 d. Infra pag. sq. lin. 13 μάχης ἰσαρ. γ. C. meliore ordine. WASS.

Pag. 146. l. 7. Ἐν τε Αἰγίνῃ) Expungenda, quae post Αἰγίνῃ est, interpunctio, cum haec verba ἐν τε Αἰγίνῃ ad participium ἀπούσης ferantur. Nam brevitatis causa ἀπούσης ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ dixit, pro eo, quod est ἀπούσης ἐκεῖθεν, vel ἀπούσης ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐν τε Αἰγίνῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ οὐσης. Ceterum vocabuli πολλῆς interpretationem &c. ut in Var. Lect. Poteris autem ita hunc defectum supplere, *Absente tum apud Aeginam, tum apud Aegyptum, multo exercitu.* Quod si νοῦ πολλῆς tantum, sed praefixo articulo τῆς πολλῆς scriptum foret, verterem, *μαζηα parte exercitus.* Eius porro, qui in Aegypto erat, exercitus mentionem facit c. 109. ΣΤΕΡΗ. Haec distinctio, accedente auctoritate Mss. videtur recipienda.

Pag. 147. l. 6. Ἐκβοήσαντες) Ex Scholiaetae expositione colligi non potest, (ut ad eum docebo) illum ἐκβοήσαντες legisse: verum etiamsi pro hoc illius expositio aperte faceret, alterum tamen ἐκβοηθήσαντες potius recipiendum censerem: praesertim cum hoc & alibi eodem modo utatur: quod de illo haud scio an dici itidem possit. ΣΤΕΡΗ. Ἐκβοήσαντες, quod habent quidam Mss. agnoscit Schol. Noster c. 107 eodem significato ἐβοήθησαν. De hac voce ampliandum puto, quia apud Homerum βοὴν ἀγαθὴς, & apud Aeschylum in Supplic. εἰ βραδύνομεν βοή. ubi βοή pugna, & auxilium. Apud nostrum aliosque αὐτοβοεὶ primo incurfu valet: alibi quidem plenius, ἐμβοήσαντες, ἀβροεὶ ὄρησαν. vid. Galaeum ad Herodot. II, 62. WASS. Galaeus ibi nihil de hac voce habet. ad I, 62, ubi est βοηθεύσιν, annotat, *mallet ad Ionicam formam βοηθεύσιν;* quod nihil huc facit. Ἐκβοηθεῖν, ἐπιβοηθεῖν, & alia cum βοηθέω & praepositione composita, satis usitata sunt. Sed vix credo vel simplex βοάω, vel alia ex hoc & praepositione composita, ea significatione, quam hic locus postulat, apud probatos scriptores inveniri. Nec magis puto huic loco convenire ἐκβοήσαντες, quam si quis c. 107 pro ἐβοήθησαν ἐπ' αὐτοὺς velit dicere ἐβόησαν ἐπ' αὐτοὺς.

ead. l. 11. Ἐς του) Si ἔς του legas, ita dictum erit του pro τινός, ut saepe τῷ (reiecto itidem in praecedentem accentu) occurrit pro τινί. Interiici autem vocabulum inter hosce duos genitivos minime novum est apud Thucydidem. ΣΤΕΡΗ.

ead. l. 14. Κατέλευσαν) Vid. Herodot. I, 167. WASS.

Pag. 148. l. 7. Ἐς Δωριᾶς τὴν Λακ. μητρ.) Lacedaee-

monii, qui a Doriensibus traxerunt originem, initio urbes tantum tres tenebant, Boeum, Cytinium, & Erineum: hinc progressi, auctis viribus, Graeciae imperium obtinuerunt. Vide Meurfii Miscell. Lacon. l. 3, c. 9. HUDS. Δώριον infr. III, 92. WASS. Hudsonus, cum hic scribit Δωριῶς, videtur probare sententiam Stephani & Porti: quam etiam confirmant quidam libri scripti. Et sane, si est a nominativo Δωριεὺς, ut videtur e Diodor. Sic. XI, 283, accusativus plur. non est Δωριῶς, sed Δωριῶς, Attice, ut Πλαταιῶς. Vid. Eustath. in Homer. II. β', p. 269, & Steph. Append. ad Thesaur. p. 57.

ead. l. 8. Βοῖον) Vid. Hesychium in Λιμοδωριεῖς, Strabon. & Steph. Ἐρινεόν. Steph. aliquando Ἐρίνειος. Sic sane Plato p. 106. confer Philochorum, apud D. Halic. p. 198. Aristides Leuctr. Κοιτινίου, male. WASS. In Diodor. l. XI, p. 283, perperam Κυρτίνιον, Ἐρίβυον, καὶ Ἐριναιόν.

ead. l. 9. Νικομήδους τοῦ κλ.) Diodorus Sic. pag. 273 habet Νικομ. Κλεομένους. procul dubio librarii errore. HUDS.

ead. l. 10. Τοῦ Πausανίου βασιλέως.) Minus proprie Thucydides eum semel iterumque, qui regnum pro pupillo gubernabat, regem vocat. Pausanias enim non erat rex, sed tutelam gerebat regis Plistarchi: qui cum diem obierit vixdum annos pubertatis atque regnum consecutus, ei successit Plistoanax, Pausaniae tutoris filius. Vide Meurfium de Regno Laced. c. 12. IDEM. Regem Lacedaemoniorum vocant etiam Plutarch. Consol. ad Apollon. pag. 182 ed. Stephan. Suidas in Πausανίας, & Schol. Aristoph. Equit. 84. Hic βασιλέως ad Πλειστοάνακτος referri potest.

Pag. 149. l. 1. Κρισαίου) Reg. Κρισαίου. Sic Steph. & alii, sed plerique Κρίσσα, & Κρισσαῖος. vid. Holsten. ad Steph. Palmer. Graec. Antiqu. VI, 4, & Muncker. ad Antonin. Liber. c. VIII.

ead. l. 2. Κωλύσειν) Quidam κωλύειν. Utroque modo Homerus, sed cum futuro inf. frequentius. Herodot. II, 150, ἔμελλε διαχέειν. vid. II, 12. Gronov. ad Herodot. p. 918. lin. 5 αἰὶ addunt Ar. C. sed immediate sequitur. WASS.

ead. l. 4. Δύσοδος τε γὰρ ἢ Γεράνεια) Thom. Mag. Δυσπρόσδοτον χωρίον, ὃ δύσκολον περὶ τὴν εἰσοδον, & addit e Thucyd: V, 65, χωρίον ἐρυμνὸν καὶ δυσπρόσδοτον. Pergit, λέγει δὲ πάλιν καὶ δύσοδος χώρα, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας — οἷον — δύσοδος γὰρ ἢ Γεράνεια. κάλλιον δὲ τούτου τὸ δυσπρόσδοτος. Nescio, quid dicat. Nam neque δύσοδος

hic idem significat, quod *δυσπρόσδοτος* in altero illo loco; nec apparet, cur *δυσπρόσδοτος* rectius aut elegantius dicatur, quam *δύσδοτος*.

ead. l. 12. Καὶ τῶν ἄλλων ζυμμάχων) Vel aliam lectionem secutus est, vel, quod verifimilius est, Thucydidem non intellexit Valla, cum ita hunc locum est interpretatus, *exque omnibus fere aliis sociis, numero quatuordecim milia*. Neque enim tantum sociorum fuisse numerum Thucydides dicit, sed Athenienses & Argivos (quos fuisse mille scripsit) additis etiam sociis, hunc numerum effecisse. Animadvertendum autem, & vocem *ζύμπαντες* male ab eo cum praecedentibus iungi. STEPH.

Pag. 150. l. 5. Ταράγρα) Vid. Diodor. 284 b. Olymp. LXXX, 4, ubi *οἰνοφύταις* vinetis vertit Rhodoman. Steph. Pausan. Strabo non agn. vid. Plutarch. Tom. II, p. 345, & Platonem p. 435 in Epitaph. *Οἱ Λακεδαιμόνιοι* Gr. ut 39, 19. WASS. Quod Thucydides *ἐν τῷ ἔργῳ*, id Diodorus *ἐν τῇ μάχῃ*, & Ulpian. in Demosth. Olynth. 1, p. 8, *ἐν αὐτῇ τῇ παρατάξει* dicunt. Sunt autem Thessali ab hac re a quibusdam notati tanquam perfidi, ut Ulpianus scribit.

ead. l. 6. Ἐρίκων Λακ.) Pugnam ancipitem fuisse tradit Diodorus l. XI, p. 284. HUDS.

Pag. 151. l. 5. Τολμίδου) Ar. C. *Τολμίδου στρατηγ.* τοῦ T. ordine venustiore. & pro τῶν Gr. τὸ, an τὸ τῶν? immo nihil mutandum. WASS. *Τολμίδα* in Gr. pro varia lectione, a recto *Τολμίδας*. In Plutarcho & Diodoro quidem est *Τολμίδης*: sed tamen etiam alteram terminationem in usu fuisse, indicat hoc corruptum apud Plutarch. de Glor. Athen. princ. *Καὶ Τολμίων Πελοπόννησον περιπλέοντα*, pro *Τολμίδαν*.

ead. l. 15. Καὶ ἀπ') Καὶ abest a quibusdam Mss. & edd. & pag. 152 lin. 3 *ἐκομίσθη* haud recte, pro *ἀνεκομίσθη*. WASS.

Pag. 152. l. 3. Ἀνεκομίσθη) Semel de hoc quoque te monebo, cum saepenumero lectiones occurrant in eo diversae, quod aliae vocabula simplicia, aliae composita habeant, (quae diversitas in tribus huius paginae locis cernitur) plerumque eas Thucydideas potius videri, quae composita, quam quae simplicia habent: cum alioqui in magna earum parte sensum inde aut parum, aut nihil immutari videamus. Ut autem hic *δισσώθησαν* & *ἑσώθησαν* habes, sic etiam c. 63 & *σώσας* & *διασώσας*. Verum ad

illud ἀνεκομίσθη quod attinet, pro ἐκομίσθη, sicut in illo redundare dici potest praepositio, quod praecedat πάλιν, ira & in plerisque aliis verbis tali pleonasmō praepositio- nis gaudere Thucydidem sciendum est, cuius antea exem- pla fuerunt a me allata. STEPH.

ibid. Μεγάβαζον) Aristoph. & Schol. Avib. 484 Μεγά- βυζον. Schol. ibi om. δὲ, & habet πολλῆς στρατιᾶς. abest etiam ab eo μάχη & τῆς. male. Vid. Uffer. in Annalib. Per. Iul. 4256. WASS. Μεγάβυζος etiam Diodor. & Pho- tius in Excerptis Ctesiae, ut in Cass. & Gr. Et sic ple- rumque apud alios hoc nomen scribitur. Interdum, sed ra- rius, Μεγάβαζος, ut Ἀρτάβαζος, Φαρνάβαζος; & apud Aeschylum Μεγαβάκης. Vid. Reland. Dissertat. II, 8, ubi etiam quaerit, utrum hoc nomen proprium, an muneris ac dignitatis fuerit apud Persas; de quo plura Turnebus XVIII Adversar. 31; Casaub. & Menag. ad Laërt. II, 51; & interpretes Aeliani II V. H. 2.

ead. l. 13. Οὕτω μὲν) Marg. οὕτω μὲν οὖν bene. lin. 16 Cl. Gr. al. βασιλέως. perperam. WASS. Ὑπὸ βασιλέα, quod est in Cass. puto sic dici posse, ut ὑπὸ τινα εἶναι, ὑφ' ἑαυ- τὸν ποιῆσαι, apud Xenophontem, & alios in Thef. Ste- phan. Theophr. Charact. c. XXIV: Τῶν ὑφ' αὐτὸν τιμὴ συν- τάξαι. Aelian. VI V. H. 11: πᾶσαν ὑφ' ἑαυτὸν τὴν Σικε- λίαν ἐποίησατο. Amyrtaeum Saiten, regem Aegypti me- morat Chronic. Euseb. n. MDCIV. sed in Olymp. XCI. At Diodor. Sicul. hanc cladem Atheniensium in Aegypto confert Olymp. LXXX.

ead. l. 14. Πολεμήσαντα) Cum valde durum hoc sit, πρᾶγματα εἶξ' ἔτι πολεμήσαντα, videndum ne veram le- ctionem esse dicendum sit πολεμισάντων, quod iungatur cum Ἑλλήνων. STEPH.

Pag. 153. l. 3. Καὶ ἅμα μαχίμ.) Apud alium affirmari posset, deesse ὅτι ante μαχίμώτατοι, sed apud hunc de ea re dubitationi locus relinquatur. Quin etiam servata ea- dem orationis forma plerique ex aliis dixissent, καὶ ἅμα διὰ τὸ μαχίμώτατους εἶναι τῶν Αἰγυπτίων τοὺς ἐλείους. IDEM.

ead. l. 5. Ἀνεσταυρώθη) Aegypti cruces in usu fuisse, testari videtur Iustinus l. 30, cap. 2. Vide Lipsium I de Cruce, c. 11. HUDS. Add. quae de li. l. disputat Casau- bon. ad Baron. Exercit. XVI § 77.

ead. l. 7. Τρίρεις — κέραις) Suidas in ἔσχε exponit κατέ-

παυσε. Hesyech. κατήχθησαν, κατεσχέθησαν, ἐπαύσαντο: absolute etiam apud Hippocratem ἔχειν, pro ἐν γαστρὶ ἔχειν IV Epidem. & Aristot. Polit. Aristoph. Ἐχ' ἀτρέμας. Ἐχ' ἡσυχος. Confer Diodor. XI, p. 280 d. WASS. Ἔσχον, κατέσχον, προσέσχον, verba nautica. Vid. Cam. ad Act. Apost. xxvii, 40. Suid. in Πού e Ranis Aristoph. v. 190: Πού σχήσειν δοκεῖς; ἀντὶ τοῦ, ποῦ ἀπάξαι (ἀπάξειν;) τὴν ναῦν; Add. Thom. Magist. in ἐπέσχον & προσέσχον, ubi h. l. descripsit, & ἔσχον exponit προσορμίσαντο, pro quo leg. προσορμίσαντο, ut & apud Phot. Biblioth. Cod. CLXXXVI, in Cononis Narrat. VIII, pro προσορμισαμένων τῆ γῆ, προσορμισαμένων. Nam προσορμῶν aliud est.

ead. l. 11. Τὰ μὲν) Malim τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν. Mire enim usu particulae δὴ gaudet hic scriptor. ΣΤΕΡΗ. Gr. καὶ τὰ. alterutrum reponendum. WASS.

Pag. 154. l. 14. Διαπλεύσαντες πέραν) Scholiastes post πέραν iubet interpungere. ΣΤΕΡΗ. In Bas. male posita erat distinctio post Ἀκαρνανίας. De Periclis expeditionibus in Acarnaniam & Oeniadas Diodor. Sic. L. XI, pag. 286, 287. ubi interpres non recte Oeniades insulas vertit. Vid. Palmer. III Graec. Ant. 8, & interpretes Stephani in Οἰνειάδαι.

Pag. 155. l. 3. Ἐσπερον δὲ) Cum Thucydide rursus pugnat Diodorus Siculus circa tempora. Vide Palmerii Exercit. ad Gr. Auc. pag. 111. HUDS.

ead. l. 5. Ἔσχον) Laudat h. l. Thom. Mag. in ἐπέσχον, & eadem significatione ἐπέσχον & ἔσχον dici auctor est, pro ἀπέσχοτο; per ellipsin icil. τοῦ ἐαυτοῦς.

ead. l. 6. Κύπρον) Vid. Diodor. XII, 292 b. in Olymp. LXXXII, 3, 4. Suidam in Κίμων. Plutarch. Aelian. V. Var. Hist. 10. & Isocratem περὶ εἰρ. p. 276. Κίτιον, Citium, Κύπρου πόλισμα Laërt. VII § 1. vid. Abulpharaium pag. 116. Hieron. vita Hil. Cutium, & Vatic. apud Iosephum I Archaeol. 6 Κήτιος mendose. A recepta scriptura stant Diodor. Strabo, Plutarch. Concil. Constantinop. 1. In Notitia vet. Κίτιν, sed in Cod. Reg. recte pag. 51. ubi pro Ἀρσεναιῖ omnino rescribendum Ἀρσινῶν. His accedit Nepos; nam codex Danielis, qui Cythio obtrudit, dignus non est, cuius ratio habeatur. Pro nobis facit etiam gentile Κιτιεύς apud Laërtium, non Κιττιεύς, quod ex Flor. depromsit Meibomius. Confer Diodor. XII, 3, XX, Thucyd. Vol. I. B b

50 & Plutarch. Cimone p. 491. WASS. Κίττιον, quod hic habet Cod. Reg. & Κιττιεύς, etiam alii interdum. vid. Casaub. & Menag. ad Laërt. l. d. & sic quoque Suidam scripsisse puto, pro eo, quod editur, ἐν Κυττίῳ δὲ τῆς Κύπρου. Plura de Citio habet Meurf. I Cypr. 10.

Pag. 156. l. 2. Πόλεμον) Πόλεμον ἐπολέμησαν Ar. C. ut apud Homerum, & Demosthenem & Xenoph. Ἑλλ. V. Unde Ennius, *magnam rugnavimus rugnam*. Sic ἐστρατευμένος στρατείας Demosth. in Mid. Polybius, Plutarchus. At noster nunquam alibi sic loquitur, & libri potiores illud alterum fervant. Denique sequitur κρατήσαντες, & auctor de bello suscepto intelligi debet. WASS.

ead. l. 10. Ὡς ἐκάστοις) Ita hic dictum est τῶν δὲ ζυμμάχων ὡς ἐκάστοις post ἐαυτῶν μὲν χιλίοις ὀπλίταις, ut c. 107 καὶ τῶν ἄλλων ζυμμάχων ὡς ἐκάστοι, post illa verba, καὶ Ἀργείων χίλιοι. STERH.

ead. l. 13. Ἐν Κορωνείᾳ) Pausanias habet ἐν Ἀλιαρτίᾳ, quae Coroneae vicina erat urbs: Plutarchus in Pericle habet περὶ Κορωνεϊαν. melius quidem dixisset Thucydides in Κορωνιάτιδι. Palmer. HUDS. Male Κορωνεῖα Ar. ut ex Demosthene, Platone, & Aristide Tom. II, pag. 97 patet. WASS. Addit Palmer. Exercit. pag. 46, Thucydidem ideo minus bene dixisse ἐν Κορωνείᾳ, quia non in ipsa urbe commissum sit proelium. Sed hoc nullius momenti est. vid. supra ad cap. 100.

Pag. 157. l. 3. Διέσθειραν) Inter quos & ipse Tolmides Diodor. XII, 293 d. In eo proelio cecidit Alcibiadis pater. Plato 435. WASS. Th. Mag. usum formulae ἐφ' ᾧ ostendens, laudat haec ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιούνται. Defectio Euboeae ab Atheniensibus etiam annotata est in Chron. Euseb. ad Num. MDCVI. ubi Scaliger eo refert, quae princ. cap. seq. de ea defectione scribit Thucydides. Sed lapsus est per incuriam vir summus. Nam quae hic referuntur, multis annis ante bellum Peloponnesiacum, cuius initium in annum primum Olymp. LXXXVII incidit, gesta sunt, & quidem auctore Diodoro Siculo XII, 293, Ol. LXXXIII. At Eusebii Chron. defectionem Euboeae confert in Olymp. XCII. Itaque haec alia est ab ea, quam hic narrat Thucydides, & posterior defectio, quam etiam in Olymp. XCII memorat Diodor. XIII, 355, & Thucydid. VIII, 95, ubi res anni XXI belli Peloponnesiaci exponit. Nec magnus ille Spanhemius videtur animum val-

de intentum rationibus Chronologicis habuisse, cum ad Aristoph. Nub. v. 212 scribebat, Euboeam, quae *ab initio belli Peloponnesiaci* ab Atheniensibus defecerat, mox a Pericle subactam.

ead. l. 10. Περικλέους) Vid. Diodor. 293 d. & Aristoph. Acharn. 525. WASS.

ead. l. 12. Διεφθαρμένοι) Huius victoriae causa Apollinis *λυχνοφόρου* imaginem posuerunt Delphis, ut narrat Plutarchus in lib. de Oraculis Pythiae. Palmer. HUDS.

Pag. 158. l. 4. Τοῦ Πausaniου) Vide quae annotavimus ad pag. 148 lin. 10. IDEM. Hic quoque *βασιλ. Λακ.* coniungi potest cum *Πλειστοάνεκτος*.

ead. l. 6 sqq. Καὶ Ἀθηναῖσι — ἔσχον) Dion. Hal. pag. 143. Diversitatem scripturae apud illum annotavit Hudsonus in Var. Lect.

ead. l. 7. Κατεστρέψαντο) Vid. Aristophan. Nub. 213. WASS.

ead. l. 8. Ὁμολογία κατεστύσαντο) *Παρεστήσαντο*, quod habet Cod. Ar. satis usitatum est Thucydidi. Supra c. 98 *πολιορκία παρεστήσαντο*. III, 35 *την τε Πύρραν καὶ Ἐρεσον παρεστήσαντο*. Lucianus Contemplant. pag. 348 de Cyro, *καὶ Βαβυλῶνα παρεστήσαντο*. Dionysius Halicarn. II, 36 *εὗς ἐκ παρατάξεως καὶ τειχομαχίας παραστησάμενος*. quem fortassis in hoc genere loquendi Thucydidem imitari scribit H. Stephanus cap. XVI Operar. in Dionysium. Et sic alii saepe.

ibid. Ἑστιαίας) Ab *Ἑστιαία* Stephanus *ἔθρικόν* habet *Ἑστιαίως*, sed tamen ita, ut *τρισυλλάβως* etiam efferrī dicat: quod mirum videri possit. STEPH. Dionys. Halicarn. *Ἑστιαίως*, Diodor. *Ἑστιαίων*, Athenaeus *Ἰστιαίως*, forma Ionica. Stephanus tamen *Ἑστιαίως* etiam *τρισυλλάβως* efferrī scribit, nempe *Ἑστίως*, ut Suidas, Ptolem. The-mist. corrupte opinor, vel *Ἑστιαίως*. Unum hic gentile agnoscit Eustath. p. 212. male. Gens haec iuxta Helic. & Phavorin. olim *Παλαντία*. lege ex Schol. Homeri *Ταλαντία*. WASS. Confer interpretes Stephani ad *Ἑστίαια*, & *Ἰστίαια*. *Ἑστιαίας*, accusativus, a quo recto formari possit non intelligo.

ead. l. 12. Τριακοντούταις) Agnoscunt Suidas & Etymologus in *τριακοντούτης*. Mox *Νίσαιαν*. vid. Herodot. I, 59. WASS. & supr. ad cap. 103.

ead. l. 13. Ἀχαΐαν &c.) Haec rursus repetuntur IV,

21. Attamen quae fuerit illa Achaia, iuxta cum ignariffimis ignoro. Nam de tota provincia, quae Achaia dicitur, locum intelligere, absurdum foret. Sed si liceret aliquid mutare, libenter reponerem *Χαλκίδα*, de qua supra Thucyd. cap. 108, & Eustathius ad Iliad. β', pag. 537. Ea Chalcis Corinthiorum fuit procul dubio eadem, quae in Aetolia ponitur, prope Molycriam, opportune Corinthiis per mare Corinthium navigantibus. Nullam aliam in Corinthiorum regione invenire est. Stephanus & Eustathius male ex una duas faciunt. Palmerius. HUDS.

ead. l. 15. Πρίνης) Ad Olymp. LXXXIV, 4 retulit Diosdorus. lib. XII, pag. 301. Ante C. N. 440. WASS. Add. Schol. Aristoph. Vesp. v. 283.

Pag. 159. l. 12. Σάρδεις) Schol. *Σάρδεις οἱ πολῖται*. Huc pertinet Epig. Stratonis ineditum:

*Ῥίμφο δ' ἀπὸ Σμύρνης ἐπὶ ΣΑΡΔΙΑΣ ἔδραμεν ἄν μοι
Ἵστερον ἢ Ζήτης ἔτρεκεν, ἢ Κάλαις.*

Qua forma vix alibi. *Σάρδεις* pro *Σάρδεις* Herodot. vid. Nonnum Dionys. XLI, 28. WASS.

Pag. 160. l. 10. Περικλέους &c.) Strabo lib. 4 narrat Athenienses, misso Pericle Praetore & una Sophocle poëta, rebellantes Samios obsidione gravi afflixisse. HUDS. Confer omnino Plutarchum p. 167, *γενομένης δὲ καρτερᾶς ναυμαχίας περὶ νῆσον ἣν Τραγίας καλοῦσι*. Libri Pliniani habent *Aegeas*, unde Harduinus *Tragias*. At forte apud Plutarch. & Plin. rescribendum *Τραγίαν*, *Tragiam*. WASS.

Pag. 161. l. 1. Ἐς τὴν γῆν) Non agnoscunt Gr. Cl. At v. VI, 52. Apud Homerum *ἐπὶ χθόνα*. Xenophon Hel. 1, *περιπλεύσας ἀπέβη ἐς τὴν γῆν*. Atque ita Thucyd. Lib. II. IDEM. Utique recte dicitur *ἀποβάντες ἐς τὴν γῆν*. Sed non minus recte *ἀποβάντες* solum, ut supr. cap. 3, & lib. VI, 52 in Nota cl. Waff. Et sic Homer. Od. ζ', 346, & Lucian. saepissime in vera Histor. Eodemque modo etiam *ἀπόβασις τῆς γῆς*, vel *εἰς τὴν γῆν*, & *ἀπόβασις* solum dicitur. Sed cum verba illa *ἐς τὴν γῆν* hic ab aliquot bonae notae Mss. absint, mihi verosimilius videtur, ea primum ab alio explicationis causa in margine scripta, deinde in textum venisse, quam a Thucydide profecta esse. Idque eo magis mihi persuadeo, quod ea in Cass. inter versus pro scholio ita adscripta sunt, *εἰς τὴν γῆν δηλονότι*. Idem sentio de voc. *τάγματι* post *πεζῶ* in eodem Cass.

ead. l. 2. Ἐπολιόρμου τρισὶ τεύχεσι) Casaub. ad Polyb.

p. 178, *trinis castris oppidum obsident*. Sic enim, ait, interpretari malo, quam de triplici muro, quo fuerit urbs cineta.

ead. l. 10. Προφυλακίδας) De his Scheffer. de Milit. Nav. II, 2, pag. 101, & III, 4, p. 208.

Pag. 162. l. 2. Θουκυδίδου &c.) Hic Thucydides Milesiae fil. Alopecensis, Periclis adversarius, de quo Plutarchus in Pericle. HUDS. Add. Flor. Christian. ad Aristoph. Vesp. v. 941.

ead. l. 6. Ἐνάτω μνη) Firmat, lucemque huic loco infundit Plutarchus in Pericl. p. 129. WASS. Ἐνατος, quod habet Cass. scribendum volebant multi veterum, non ἔνατος: de quo vid. Eustath. ad Homer. II. β', p. 223. Suidas quoque, ἔνατος καὶ ἐνάτη δι' ἐνός. vid. & Etymol. M. in ἐννέα v.

ead. l. 12. Μετὰ — πόλεμον) D. Halic. 141. Vim τοῦ μεταξὺ Aeschyl. in Suppl. ita exprimit: ὡς ἀκύπτεροι Ἡκουσι, μῆκος δ' οὐδ' ἐν ἐν ΜΕΣΣΩΙ χρόνου. WASS. lin. 9 ταξάμενοι κ. χ. α. etiam Th. Mag. in βούλομαι.

Pag. 163. l. 5. Ἐγκρατεστέραν) Αἰ. ἐγκρατεστάτην. Suidas in ἐγκρατέστερος, ἐγκρατεστέραν ἐποίησαν, καὶ κατ. & δύναμιν ἐχώρησαν. IDEM.

ead. l. 10. Πολέμοις) Πολεμίσις Αἰ. At illud elegantius, & procul dubio a Thucyde. IDEM.

Pag. 164. l. 4. Ἀνεΐλεν) Corrige hinc Plutarch. Moral. 403, qui ἀνείλε νίκη καὶ κράτος, & pro ἀκκλητος, ἀπαράκλητος. Eodemque loco, ut id obiter moneam, supple auctoris nobilissimi lacunam: ἀργυρέα εὐλάκα εὐλάζειν. Priore loco rescribe, ἀνείλε νίκη κατὰ κράτος πολεμοῦσι. καὶ βοηθήσειν. Flaccus: *Hic levare functum rauperem laboribus*, vocatus, aique non vocatus audit. Asclepiades in Epig. inedito: ΚΛΗΘΕΙΣ, οὐκ ΑΚΛΗΤΟΣ ἐλήλυθα. Ita fere ludit Aeschylus in Ἐπτ.

Θεοῦ τε γὰρ θέλοντος ἐκπέρσειν πόλιν,

Καὶ μὴ θέλοντος φησίν.

& Δράτω πόλις, καὶ μὴ δράτω — Ἡμεῖς μὲν ἴμεν.

& Agam. Μαδοῦσιν αὐδῶ, κ' εὐ μαδοῦσι λήθομαι. Χοιρ. Ἦκω μὲν οὐκ ΑΚΛΗΤΟΣ ἀλλ' ὑπάγγελος. Euripid. Orest. 612. IDEM. Lacuna illa in Plutarcho recte expletur e Thucydid. V, 16.

ead. l. 10. Τῶν πρέσβειων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας) Scholiastes ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας exponit ἀπὸ τῶν ξυμμάχων, (quod ita dictum fuerit, ut πρεσβεῖα pro πρέσβεισι.) Valla autem

non fecus vertit, quam si legisset, τῶν πρέσβεων τῆς ξυμμαχίας, absque praepositione ἀπό: manente tamen eodem sensu. STERH. Add. quae idem annotat ad cap. 35.

Pag. 165. l. 6. Τοὺς ἠγεμόνας) Alludit ad Sarpedonis Orat. apud Homer. Il. μ', 310. WASS.

ead. l. 8. Ἡμῶν — ἐνηλλάγησαν) Dion. Hal. pag. 134 pro συνήλλαξαν. IDEM. Ostendit ibi Dionysf. passiva pro activis a Thucydide usurpari; ut mox quoque κατοκημέτους, pro κατοκηκότας. Ἐν τῇ μεσόγειᾳ fortassis in suo exemplari invenit Dionysius: nam haec etiam alibi in libris scriptis permutantur. Vid. supr. ad cap. 18. Scriptura Cod. Dan. μεσόγειαν non est sine exemplo aliorum. Τοὺς κάτω αἰκοῦντας etiam supr. c. 7 dicit pro iis, qui maritimas regiones habent. Contra οἱ ἄνω, qui mediterraneas colunt. infr. cap. 137. & ἄνωθεν, e locis mediterraneis, supr. cap. 59. Vid. Bernard. ad Ioseph. I. B. I. prooem. & Salmaf. ad Solin. pag. 432. Et sic opponuntur ἀναβαίνειν & καταβαίνειν.

ead. l. 10. Τὴν μεσόγειαν) Stephanus praeter ea, quae ex annotatione illius descripsit Hudson. in Var. Lect. etiam haec habet: Non μεσόγειαν autem, sed μεσόγειον alibi apud hunc ipsum scriptorem legimus. Unde autem Stephanus suspicari potuerit, Thucydidem hic potius scripsisse κατὰ τὴν μεσόγειον, quam τὴν μεσόγειαν, non possum scire. Nam infinita sunt exempla verbi κατοικεῖν cum accusativo sine praepositione positi, ut κατοικεῖν χῶραν, νῆσον, πόλιν, ἡπειρον: quorum & ipse nonnulla in Thesaro protulit.

Pag. 166. l. 5 sqq. Ἀνδρῶν γὰρ — ἐλλείπομεν) Stobaeus pag. 353, & ξυμβῆναι cum nostris agnoscit. In eandem sententiam Cyrus ad Laced. apud Herodot. I, 153: ἢν ἐγὼ ὑγιαίνω, οὐ τὰ Ἴόνων πάδεα ἔσται ἄλεσχα, ἀλλὰ τὰ οἰκηία. WASS.

ead. l. 12. Πλεονάζων) Liv. III: Castris se pavidus tenebat. Quod ubi senserunt hostes, CREVIT ex METU alieno, ut fit, audacia. IDEM.

Pag. 167. l. 6. Ἐγείρομεν) Homerum sequitur, qui Il. λ', 213: ἐγείρει δὲ φυλοπιν αἰνίην. Hinc etiam Hesiodus Minervam vocat ἐγρεκύδοιμον. IDEM.

ead. l. 9. Ἐπειτα ὁμ.) Unum ex iis, de quibus semel admoneri lectorem oportet, istud quoque est, saepe apud Thucydidem post πρῶτον μὲν, sequi ἔπειτα, non adiecta

particula δὲ, quae ab aliis ἀνταποδοτικῶς adici consuevit. STEPH.

ead. l. 13. Ὀλυμπία) Cl. in Marg. Ὀλυμπιάσι. corrupte. WASS.

Pag. 168: l. 6. Ἐς τὸ ἴσον) Male ἦσον. Iucunda autem tibi fuerit collatio huius loci cum iis, quae dicit Hermocrates in fine suae concionis, quam habet pag. 391: τὴν δὲ εὐψυχίαν, αὐτὴν ἑαυτῆς, μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης, παρσαλευτέραν ἔσεσθαι. STEPH.

ead. l. 11. Ἐπὶ δουλείᾳ) De Scaeva in hanc sententiam Lucanus: *Infelix, quanta dominum virtute parasiti!* WASS.

Pag. 169. l. 5. Ἐπιτειχισμῶς) Infr. cap. 142 ἐπιτειχισμοίς. Alibi ἐπιτειχισμα. Vid. Schol. ad cap. 142, Harpocrat. & ex eo Suidam in ἐπιτειχισμα, Ulpian. ad Demosth. 1 Philipp. pag. 31, & Chersones. pag. 63, & Casaub. ad Polyb. p. 178. Huiusmodi munitionem ad infestandos hostes structam φρούριον vocat Thucydid. I, 142, & Diodor. Sicul. XIII, p. 335, Δεκέλειαν φρούριον ἐποίησαν κατὰ τῆς Ἀττικῆς: quod Plutarcho Alcib. pag. 369 est ἐπιτειχίσαι. Cornel. Nepos Alcib. cap. 4 Latine ita effert: *Deceliam in Attica munierunt, praesidioque perpetuo ibi posito, in obsidione Athenas tenuerunt.*

ead. l. 6 sqq. Ἄλλὰ τε — πταίει) Stobaeus p. 372, ubi ἐφ' αὐτοῦ & ἐλάσσω cum nostris, non ἐλάττω. WASS. Suidas in εὐοργήτως describit Schol.

Pag. 170. l. 10. Πόλις) H. Stephanus ita ad h. v. annotat: Scribendum esse πόλις, non πόλει, doceo in iis, quae ex aduerso interpretationis Vallae margini adscripti. Sic autem & pag. 173 τὴν κελθ. cet. quae in Var. Lect. contulit Hudf. In Marg. edit. suae sec. haec scribit: Cum nos ne nobis quidem ipsis hanc rem (libertatem videlicet) stabiliamus, sed urbem, quae tyrannidem occupet, in Graecia esse sinamus. Omnino enim τύραννον πόλις, non τύραννον πόλει, scribendum est, ut etiam ex paulo post sequentibus apparet. Haec ille. Sic populum regem, equum bellatorem post Ebraeos, Latini dicunt, & aratorem bovem utriusque linguae scriptores, ut hic annotarat cl. Wasse.

ead. l. 11. Τριῶν) Hanc amat formulam noster. vid. supra cap. 74, 76, & III, 40, 66. Proverb. XXV, 3. Lucret. V:

Principio, maria ac terras, coelumque tuere:

Horum naturam triplicem, tria corpora, Memmi,

Treis species tam dissimiles, tria talia texta,
Una dies dabit exitio.

1 Cor. XIII, 13: Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη; τὰ ΤΡΙΑ ΤΑΥΤΑ. Noster VI, 73: Στρατηγὸν αὐτὸν τε εἶλοντο τὸν Ἑρμοκράτην καὶ Η. καὶ Σ. ΤΟΥΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ. Aristoph. Nub. Το χάος τουτὶ καὶ τὰς νεφέλας, καὶ τὴν γλῶτταν, τρία ταυτί. Demosthenes de Coron. 344: Καίτοι τρία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαν ἐγκόμιμα δς. ἐν μὲν ἀνδρείας, ἕτερον δὲ, δικαιοσύνης, τρίτον δὲ, σωφροσύνης. WASS.

ead. l. 14. Καταφρόνησιν) Suidas exponit φρόνησιν, δς Scholia corradit. IDEM.

Pag. 171. l. 4. Πάτριον γὰρ ἡμῖν) Cum haec verba, καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔδος, ad praecedentia referantur, δς quod dixit πάτριον, ibi vocet ἔδος, magis commodum habitura fuisse locum videntur post ἐπιταλαιπωρεῖν: hoc modo, περὶ δὲ τῶν ἐπειτα μελλόντων τοῖς παροῦσι βοηθούντας χρῆ ἐπιταλαιπωρεῖν, καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔδος. (πάτριον γὰρ ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι) εἰ ἄρα πλούτῳ δς. Ut autem nunc collocata sunt huius orationis membra, si verba ista, πάτριον γὰρ ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι, parenthesis notis includantur, verba haec, καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔδος, cum ad ea referantur, tamen per illam separabuntur. STEPH.

ead. l. 13. Παραβεβᾶσθαι) Suidas, παραβεβᾶσθαι τὰς σπονδάς. τὸ παθητικὸν τοῦ παραβεβῆκέναι. πάνυ ἀκολουθῶς Θουκυδίδης. Postrema haec Portus vertit: Thucydides ita loquitur, admodum apte vim verborum sequens, addito illo suo solemni N. L. Non intelligo, quae sit sententia verborum Suidae. Kusterum quoque ignorasse, quid ea sibi vellent, ex eo apparet, quod omissa versione Porti aliam non substituit.

Pag. 172. l. 2. Ἰδιώταις) Huc fortassis respexit Suidas h. v. Ἰδιῶται, ἀντὶ τοῦ πολῖται. οὕτως Θουκυδίδης.

ead. l. 6. Περιμένοντας) De hoc participio vide, quae apud Scholiastem annotavi. STEPH.

ead. l. 13. Ἐκ πολέμου — ἀκίνδυνον.) Stobaeus. p. 360. WASS.

Pag. 173. l. 2. Πόλιν τύραννον) Vel hic locus omnem tollere nobis potest dubitationem de lectione illa, quae p. 170 τύραννον πόλιν nobis exhibet, cum altera dativum πόλει exhibeat. Alibi tamen, cum dicere posset ἀνδρὶ δὲ ἷ

πόλει τυράννω, dicere maluit, ἀνδρὶ δὲ τυράννω, ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ. vid. VI, 85. STEPH.

ead. l. 3. Τῶν δὲ διανοεῖσθαι) Vid. Steph. supr. ad. c. 1.

ead. l. 10. Δεδογμένον) Perperam quidam libri δεδογμένου, ex ignoratione Atticisimi; de quo Budaeus in Commentar. H. Steph. Append. ad Thesaur. pag. 160, & Camerar. ad Act. Apost. II, 29. Sic cap. praeced. καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πολεμεῖν; cap. 120, εὖ δὲ παρασχόν. Nec melius corrector Codicis Graev. mox ἀδύνατον, pro ἀδύνατα. Vid. ad c. 1.

Pag. 174. l. 7. Τῆς Θεοῦ) Quidam libri τοῦ Θεοῦ. At vid. p. 176 lin. 14. WASS.

ibid. Κύλων ἦν) Vide Herodotum, l. 5, c. 7, Meursii Solonem, & Marshami Chronicon. HUDS.

ead. l. 8. Ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης) Retulit etiam Diauli coronam Olympiade 35, si fides est Olympionicorum recensione. Sed mirum est, quod in eadem recensione ponitur Olympiade 49, eundem Cylonem acropolis Athenarum occupavisse. Non est tamen impossibile. nam cursus victoria iuveni maxime convenit; acropolis occupatio, licet non videatur convenire homini sexagenario, ut nec nuptiae cum Megaclis filia, non est tamen ἀσύστατον. Palmerius Exercitat. pag. 47. IDEM. Tangit historiam hanc Laërt. in Epimenide, & Hefych. in Κυλώνιον, apud quem paulo supra pro Κυλλὰς τις, leg. Κυλλαστὶς. Sic enim Cod. Lambeth. apud Herodotum II, 77. Baroc. Κολλήστις, ut in contextu. Idem & Suidas in ἄγος, qui πεμψοὶ Λ. πρέσβεις legit. vid. Pausan. I, 28; Plutarch. Solone p. 84. Victor fuisse videtur Olymp. xxxv, A. M. 3310, Ἀρχοντας Δαμασίου. Vid. etiam de eo Herodot. V, 71. Mox Marg. & Cam. bene Μεγαρέως ἀνδρὸς Θεαγένους θυγατέρα. WASS. De Cylone add. Scholiast. Aristophanis Equit. v. 443.

Pag. 175. l. 1. Τὰ ἐν Πελοποννήσῳ) Nam & alibi agebantur, ut hic Scholiafies, & Spanhem. ad Morell. Ep. I, pag. 14, 82; & Ep. V, pag. 308. Sed pro Thucydide, quem hoc scribere dicit, ponendum est nomen Scholiafiae.

ead. l. 7. Μειλιχίου) Coniectura Pii, quam hic in Var. Lect. ponit Hudson. est in illius Annotation. posterior. c. LXXIV. Ea hoc uno, sed plane infirmo fundamento nititur, quod Pausanias, Strabo, alique saepe Munychiam Piraeo vicinam memorant. Iovis Μειλιχίου crebra est apud

veteres mentio. Ad hunc locum pertinent, quae Schol. Aristoph. Nubib. 407, & ex eo Suidas, habet: Διάσια Ἀθηνῆσιν ἑορτὴ Μειλιχίου Δίος. Nec Athenis solum, sed alibi quoque cultum fuisse Iovem Μειλιχίου constat ex iis, quae in Histor. Deor. Syntagm. II congeffit Giraldus. Sed & aliis Diis idem cognomen tribuitur, de quo vid. Brod. ad Anthol. Graec. I, 1, 4. Apollonius Acharnensis, Grammaticus opinor, apud Schol. Aristoph. l. d. Diasia a die festo Iovis Milichii diversa esse dicebat. Quas huius sententiae rationes habuerit, non addit Scholiastes. Sed ego in his rebus Thucydidi tutius, quam Apollonio illi, credi arbitror.

ead. l. 8. Οὐχ ἱερεῖα, ἀλλὰ θύματα) Vid. Kuhnium ad Polluc. I, 26. WASS. Castellanus in lib. de Festis Graec. de Diasis agens non obscure significat, sibi falsum videri, quod hic scribit Thucydid. in Diasis non immolatas fuisse hostias animales. Hoc primum putat ostendi e Xenoph. extremo lib VII Ἀναβ. ubi scriptum est, Athenienses Iovi Milichio more patrio victimas ὀλοκλυτεῖν, & Xenophontem ex hoc more Deo illi solidos porcōs cremasse. Verum Thucydides de Diasis Iovis Milichii, quae Athenis agebantur, non de omnibus illius sacris, quae vel Athenis, vel alibi fiebant, loquitur. Nec ex eo, quod illi aliis locis ac temporibus hostiae mactabantur, sequitur, idem in Diasis factum fuisse. Deinde profert locum Aristophanis, qui Nubib. 407 Strepriadem inducit dicentem, Διασίσιον ὄπτων γαστέρα τοῖς συγγενέσι, & ex eo conficit, Athenienses Iovi Milichio Diasis non tantum libamentis fecisse, sed victimas quoque immolasse videri. Sed non firma est haec argumentatio: Strepriades propinquos suos Diasis convivio excepit, iisque ventrem assum apposuit; ergo Diasis Iovi Milichio ἱερεῖα & victimae immolabantur. Nec est, quod quis dicat, veteres post rem divinam convivium de partibus victimarum instruere, & cognatos amicosque ad ea vocare solitos fuisse. Neque enim ideo affirmari potest, omnes, qui diebus festis convivium agitabant, vel ipsos iis diebus sacra fecisse, vel convivium illa de partibus victimarum apparasse. Ne dicam, nihil obstare, quominus iisdem illis Diasis, quamquam ea praecipue Iovi Milichio sacra erant, tamen etiam aliis Diis sacra hostiis fieri potuerint. Suidas quidem in Δὸς κώδιον memorat pelles victimarum Iovi Μειλιχίῳ & Κτησίῳ immolatarum,

quas ad sacra quaedam adhibebant Athenienses. Sed non dicit, victimas illas Diasis immolatas fuisse. Itaque nisi hoc disertioribus idoneorum scriptorum testimoniis demonstratum fuerit, non possum assentiri Castellano, nec unum Codicem Thucydideum, quem sibi inspectum esse testatur Giraldus l. d. tot aliis, qui omnes in receptam scripturam conspirant, praeferre.

Pag. 176. l. 2. Ἀποκράτορσι) Spanhemius, quantum ex iis intelligere possum, quae de significatione huius vocabuli Dissertat. VII de Usu & Praestant. Numismat. p. 444 differit, videtur putasse, eos ἀνπευδύτους fuisse. Sed Perizon. ad Aelian. V Var. Hist. 13 populo ὑπευδύτους fuisse scribit, & ibidem ostendit, Thucydidem ideo τότε dicere, quod res deinde aliter se habuit, potestate Archontum a Solone multis partibus imminuta.

ead. l. 6. Ἐκδιδράσκουσιν) De Cylone idem prodit Schol. Aristoph. Equit. 443. Et Thucydidi potius fidem habendam puto, quam Suidae in κυλώνειον ἄγος scribenti, eum, cum in templum Furiarum fugisset, inde abstractum & interfectum esse.

ead. l. 10. Ἐπιτετραμμένοι) Homer. Ωἶ καὶ τ' ἐπιτετραφαται. WASS.

ead. l. 11. Ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν) Quamvis hic eodem, quo supra, modo utatur voculis ἐφ' ᾧ sequente infinitivo, non tamen idem genus loquendi est: cum his verbis ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν significetur ἵνα μηδὲν κακὸν ποιήσωσι. De altero autem talium verborum usu (quem Scholiast. inter idiomata huius scriptoris numerat) ad c. 103 dictum fuit. ΣΤΕΡΗ. Non video, cur ἐφ' ᾧ hic non possit eandem significationem obtinere, quam in multis aliis huiusmodi loquendi generibus. Nam ἀναστήσαντες αὐτοὺς ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν αὐτοὺς (quod pronomen splendendum est) recte potest accipi ea significatione, quam expressit Portus. Vel, cum persuasissent iis, ut surgerent, cum induxissent eos ad surgendum, hac conditione, ut nullo malo illos afficerent. Significat Thucydides, eos non voluisse surgere, nisi accepta fide de incolumitate: eam autem violatam fuisse. Plutarchus quidem in Solone nihil aliud scribit, quam Megaclem Archontem iis persuasisse ἐπὶ δίκῃ κατελθεῖν, ut se iudicio sisterent, nec pactum illud de incolumitate memorat. Sed id intercessisse etiam Herodotus docet V, 71: Τούτους ἀπιστέασι μὲν οἱ Πρώταις τῶν Ναυκράρων, οἱ

περ ἐνέμοντο τότε τὰς Ἀθήνας ὑπεγγύους, πλὴν θανάτου, i. e. ut Valla vertit, *data fide puniendi eos citra mortem*. Nam ὑπεγγύους ibi referendum est ad τούτους, non ad τὰς Ἀθήνας, ut volebat Portus, qui hanc sententiam esse putat: qui Athenas suae potestati subiectas habebant, *excepta capitali poena*. Turbavit eum, quod post Ἀθήνας in vulg. edd. Herodoti non est ὑποστιγμὴ, quam tamen sententia postulat. Ea posita, Herodotus scribens τούτους ἀνιστέασι — ὑπεγγύους, idem dicet, quod Plutarchus, Μεγακλῆς ἐπὶ δίκῃ κατελθεῖν ἐπίειπεν (αὐτούς.) Quamquam hic de exceptione illa, vitam iis salvam fore, nihil addit.

ead. l. 12. Σεμνῶν θεῶν) Εὐμένιδες a Sicyoniis, σεμναὶ θεῶν ab Atheniensibus dicebantur, teste Pausania in Corinthiacis. Antiqui (ut inquit Helladius in Chrestomathia) solliciti fuerunt, ne male ominosa dicerent, ideo ἐριννύας Eumenides vel venerandas Deas, μῦσος sceleratum vocabant ἄγος. Sed Grammatici illa per Antiphrasin nominant. Vide Meursii Attic. Lect. l. 4, c. 1. HUDS.

ead. l. 13. Διεχρήσαντο) Suidas in ἀνεχρήσαντο. Hesych. WASS. Suidas, ἀνεχρήσαντο, διέφθειραν, οὕτω Θουκυδίδης. Sed vid. ibi Kuffer.

ead. l. 14. Ἐναγέεις καὶ ἀλιτήριοι) Vid. Herodot. Plutarch. Schol. Aristophan. locis dd. & Pausan. Achaicor. XXV. Notandum esse, quod etiam posteri eorum sic fuerint dicti, monet Spanhem. Dissert. IX de Praest. & Usu Numism. pag. 670. Et hinc Aristophan. Equitib. 443: Ἐκ τῶν ἀλιτηρίων σε φημι γεγονέναι τῆς θεοῦ. Quae mox de Cleomene dicit, ea pluribus exsequitur Herodot. V, 70 seqq. De ossibus mortuorum extra fines eiectis Plutarch. in Solone.

Pag. 177. l. 4. Τῶν τεῶν. — ἐξέβαλον) Th. Magister semel tantum in ἀνεῖλεν. WASS.

ead. l. 8. Δῆθεν τοῖς θεοῖς) Stephanus ad Annotationem, cuius partem in Var. Lect. descripsit Hudsonus, addit, δῆθεν ad participium tendere, eo sensu, quem in Marg. adscripserit. Ibi autem haec scribit: Deorum ante omnia vicem ulciscentes scilicet: sed scientes Pericl. q. d. *hoc quidem praetextentes, se Deorum vicem velle ulcisci*.

ibid. Εἰδότες δὲ) Non placet hic particula δὲ, cum tam parvo intervallo praecesserit. at vero particulam δὲ perinde hic positam dicemus, ac si μὲν praecederet, cum τιμωροῦντες: hoc sensu, *illud quidem certe praetextentes, se velle*

Deorum vicem ulcisci, sed revera, quod scirent, Periclem huic periculo esse affinem, (nisi potius alio vocabulo utendum est) & putarent &c. STEPH. Plutarch. Pericl. p. 309: ἐκέλευον αὐτοῖς τὸ ἄγος ἐλαύνειν, ὡς τὸ μητρὶθεν γένος τοῦ Περικλέους ἔνοχον ἦν, ὡς Θουκυδίδης εἰρηκεν. ubi interpr. quo erat ex materno genere contactus Pericles.

ead. l. 11. Προχωρήσειν) Talem usum alibi verbo προχωρεῖν dari videmus: ideoque hic προχωρήσειν, quam προσχωρήσειν, libentius legerim. STEPH.

ead. l. 13. Ξυμφορὰν) Agnoscit, & scholia in librum suum transmovit Suidas in ξυμφορὰν. WASS.

Pag. 178. l. 7. Τοὺς ἰκέτας ἀπαγαγόντες, διέφθειραν) Malim interpungere post ἰκέτας, quam post ἀπαγαγόντες: ut haec duo participia, quae nullius coniunctionis vinculo connectuntur, non aliter accipiantur, quam si ita scriptum esset, πρῶτον μὲν ἀνέστησαν, ἔπειτα δὲ ἀπαγαγόντες διέφθειραν. Ceterum quod margini adscriptum est ἀπέκτειναν, alicuius illud διέφθειραν exponentis esse arbitrator. aut certe ex simili, quam pag. 176 habet, narratione sumtum est: ubi etiam ἀναστήσαντες & ἀπαγαγόντες. STEPH. Utique rectius distinctio ponitur post ἰκέτας, quam post ἀπαγαγόντες, & sic Reg. De terrae motu, quem paulo post memorat Thucydides, vid. Pausan. VII, 25.

Pag. 179. l. 1. Λαβῶν Ἑρμ.) Graeci solebant cognomen-ta indere navibus, & etiam ad proram affigere: sic & Ἑρμιονίς e loco quodam in Laconia (vel potius in Argia.) Vide Bayfium de Re navali. HUDS.

ead. l. 4. Βουλόμενος) Abest Cl. Gr. non bene. WASS. Sedes huius vocabuli in libris, qui id habent, variat. Unde suspicio oriri potest, ab aliquo, qui orationem ita splendendam putabat, in margine scriptum, eoque factum fuisse, ut scribae ei pro arbitrio locum assignaverint. Accedit, quo haec suspicio confirmatur, quod phrasis Graeca ἀφικνεῖται πρᾶσσειν, venit ad agendum, hoc supplementum non desiderat.

ead. l. 5. Ἐπεχείρησεν) Cl. ἐνεχείρησεν. utroque modo auctor. WASS. In Var. Lect. Hudf. fortassis vitio operarum editum est ἐνεχείρησαν.

ead. l. 7. Βυζάντιον) Suidas in παρουσία. Βυζάντιον γὰρ ἐλεῖν τῇ πρῶτ. π. lege ἐλὼν, & verte priore adventu, non ut Kusterus, primo. WASS. Paulo post in Cass. & Gr. distinctio posita est post τότε, non post αὐτῶ.

ead. l. 13. Τογγύλου) Vid. Diodor. pag. 265 a. WASS.

Pag. 180. l. 4. Γνώμην ποιῶμαι &c.) Hic tertia persona utitur Corn. Nepos, qui totam hanc Epistolam & reliqua, quae spectant ad Pausaniam & Themistoclem, ex Thucydide descripsit, & ad verbum fere vertit. HUDS. Stephanus praeter ea, quae ex illius Annotatione de ἀποπέμπει in Var. Lect. describit Hudf. haec quoque habet: Neque tamen mutationis personae tertiae in primam exempla inveniri ignoro, sed talibus in locis eam permitti non puto.

ead. l. 7. Εἰ οὖν τι σὲ τούτων ἀρέσκει) Sic Euripides Hippol. v. 184, οὐδέ σ' ἀρέσκει τὸ παρόν. Orest. v. 210, οὐ γὰρ μ' ἀρέσκει. Et cum dativo, ἐμοὶ ἀρέσκει Heraclid. v. 372. SPANHEM.

ead. l. 8. Θάλασσαν) Θάλατταν Schol. Aristoph. Plut. 69. at hac forma nosfer vix ullibi. WASS. Thucydidem neque in hoc, neque in aliis quibusdam vocabulis, gemino τ uti, annotat e vetustis Grammaticis Euffath. ad Homer. Il. κ', p. 813. Add. Stephan. supr. ad cap. 20. Σὲ ἀρέσκει, pro σοί, Atticorum esse annotat Schol. Aristophan. Plut. 353. Ran. 103. Scholiast. Theocr. ad I Idyll. 61, & Corinth. in libello de Dialectis. Vid. Spanhem. ad Aristoph. Plut. 353.

ead. l. 12. Δασκυλίτιν) Δασκυλείτιν, quod est in Reg. fortassis potest esse a Δασκύλειον, quemadmodum Ptolemaeus, Strabo, & Steph. in Βρύλλιον hanc urbem vocant. Sed frequentius est Δασκύλιον, unde gentilia Δασκυλίτις & Δασκυλίτις. Vid. quae annotantur ad Stephan. v. Δασκύλιον.

Pag. 181. l. 7. Κείσεται σοι εὐεργ.) Hoc idem est, ac si dixisset, εὐεργέτης ἀναγραφῆς καὶ κληθῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ. Nam qui de rege & regno Persarum bene meriti erant, Ὀροσάγγαι ab iis dicebantur (εὐεργέται Graeci vertere) & eorum nomina codicibus regis inferebantur; ut nos sacri & profani scriptores docent. Vide Herodotum, l. 5, & 8, & c. 6 lib. Estherae. HUDS. Pro κείσεται Th. Mag. κείται v. ἀεί. bene. Mff. & Schol. a textu stant, ut ex κληθῆς patet. WASS. Ad ea, quae hic annotat Hudf. add. Briffon. Lib. I de Regno Persar. p. 93; Herald. I Adversar. 9; & Grot. ad Esther. VI, 1.

Pag. 182. l. 3. Πολλῶ τότε μᾶλλον) Antea edebatur πολλῶ μᾶλλον τότε. WASS. Πλαταιᾶσιν, quod est in Reg. & Cass. non reiiciendum videtur. Nam adverbia a nominibus

facta retinere tonum nominis sui docent Grammatici, ut *Θήβρσι*, *Περγασῆσι*. *Πλαταιᾶσι* est etiam in Plutarch. de Herodoti malignit. sub fin. In Pausan. variat scriptura. Vid. Kuhn. ad illius *Lacon*. C. V. qui *Πλαταιᾶσι* praefert.

ead. l. 8. *Περσικὴν*) Veram lectionem esse puto *Περσικὴν*, non *Μηδικὴν*. etiam si alioqui Persae a veteribus Atheniensibus Medi vocarentur: & τὰ *Περσικὰ* appellatione τῶν *Μηδικῶν* ab hoc scriptore intelligi videamus. Notum est illud, *Persicos odi puer apparatus*. STEPH.

ead. l. 10. *Δυσπρόσδοχόν τε — πάντας*) Thom. Magister. WASS. Thomas *χαλεπῶς* legit, non *χαλεπῆ*. Ὁργὴν Casaub. ad Dion. Halicarn. IV, 244 hic accipit pro ingenio ac moribus, ut in illo Dionysii l. d. *βαρὺς καὶ χαλεπὸς ὀργήν*. Ita saepe fumitur. Vid. Schol. ad cap. 122 & 140 huius lib. Aristoph. Equit. 41. Sophocl. Aiac. 646. & ad utrumque Schol. nec non Casaub. ad Aristoph. l. d. Add. Waff. infr. ad cap. 140.

ead. l. 14. *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι*) Vid. Aristotel. Polit. VII, 14. Mox puto legendum *ἀνεκαλέσαντο*. Ita certe Th. Magister. WASS. Est apud Thomam in *ἀνακαλοῦμαι*, qui & τότε legit, ut Cass. & Gr. non *τό*, *τε*.

Pag. 183. l. 3. *Ἐκ τοῦ Βυζαντίου — ἐκπολιορκηθεῖς*) i. e. ab Atheniensibus Byzantio vi eiectus. Schol. fallitur, qui interpretatur τῇ *πολιορκίᾳ ἐκβληθεῖς*. Neque enim tum bellum fuit Atheniensibus cum Lacedaemoniis, neque exercitui praefuit Pausanias. Cum Scholiaste tamen faciunt interpretes fere omnes. Sed cf. infra c. 134 *ἐξεπολιορκισαν* (*αὐτὸν*) *λιμῶ*. HEILMAN.

ead. l. 5. *Ἰδρυθεῖς*) *Ἰδρυθεῖς* reponunt Schol. IV. at illud frequentius apud Thucyd. & sic ubique scripsisse autumant Magister, alii. Vid. II, 49. *Ἰδρύνθησαν* bis apud Homerum. Clem. Alex. VII. 5. Dion. Hal. 603, 15, v. 17. quidam Mss. *πρὸς τοὺς βαρβ.* quod verum puto. WASS.

ead. l. 12. *τὴν διαβολὴν*) Undecunque lectio haec *τὴν παραβολὴν* irrepserit, supposititiam esse puto: praesertim cum etiam verbum *διαλύσειν*, cum altero accusativo *τὴν διαβολὴν* iungi solere sciamus. Interim tamen, enarratorem utramque agnoscere lectionem non ignoro: nisi potius duo duorum enarratorum scholia in unum confusa esse credendum est. Addo etiam verbum *παραβάλοιτο*, quod pag. 187 legitur, pro lectione illa *τὴν παραβολὴν* minime face-

re: etiam si alioqui hanc vocem esse verbale nomen ab eo profectam constet. STEPH.

ead. l. 14. Ἐξεστι δὲ τοῖς Ἐφ.) Plato lib. 3 de Legibus ait, Ephorum potestatem tanquam frenum iniectum esse regum imperio. Vide Nic. Cragium de Rep. Laced. l. 2, cap. 4. HUDS.

Pag. 184. l. 8. Ἐπετρόπευσεν) Ita scribendum puto, potius quam ἐπετρόπευσεν: quoniam praecedit, καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα. STEPH. Et sic edi voluit clar. Wasse.

ead. l. 14. Ἐλεγείον) Vid. aliud Epig. apud Athenaeum XII, 9. confer Plutarch. de Herodoti mal. 873, qui v. ἐξεκόλασαν usus est, & pro ἐπέγραψαν habet ἐνεχάραξαν, ad hunc respiciens locum. WASS.

Pag. 185. l. 1. Ὀλεσε) Eleganter Stephanus. Sed ita; ut hic, ab aliis citatur. IDEM.

Pag. 186. l. 6. Ἐνδύμησιν) Observat hanc vocem e Thucydide Pollux II, 231. Idem VIII, 27 scribit, Thucydidem παρασημηνάμενος dicere ἐπὶ τῷ παρατυπώσασθαι τὴν σφραγίδα. Puto veram esse suspicionem Iungermanni, eum memoriae vitio labi.

Pag. 187. l. 4. Ἐντὸς) Recte abest Cl. WASS.

ead. l. 9. Παραβάλοιτο) Huc quidam putant respexisse Suidam in παραβαλέσθαι: παραβαλέσθαι, τὸ ἐξαπατῆσαι. Θουκυδίδης ἂ. οὕτω καὶ Ὅμηρος παραβλήδην ἀγορεύειν. Eadem habet Thom. Magister in παραβάλλω, & παραβλήδην, quod est apud Homer. II. δ', v. 6. exponit ἀπατητικῶς καὶ παραλογιστικῶς. Sed hoc non placet H. Stephano in Thesauro, qui παραβαλέσθαι hic putat esse in discrimen coniicere, ut alibi apud Thucydidem, & alios scriptores. Budaeus quoque in Commentar. p. 452 non magnopere videtur eam significationem Iulius vocis probasse. Tamen etiam Hesych. παραβαλλόμεναι exponit ἐξαπατῶσαι. Et Eustath. in Odyss. ἂ, pag. 1406, Suidae explicationem τοῦ παραβαλέσθαι memorans addit, inde παραβαλέταιρος dici, pro ὁ ἀπατῶν τοὺς φίλους. Credo, Suidam haec, ut pleraque alia, e vetustioribus Grammaticis descripsisse. Nec sententia loci respuit hanc interpretationem, se nulla re ipsum decepsisse: quod est, quasi dicat, se omnia ab eo iniuncta cum fide obiisse.

ead. l. 13. Ἀναστάσεως) Hoc immerito suspectum est Stephano. Mos supplicum erat καθίζεσθαι ἐπὶ τῆς Ἑστίας. quando aram relinquebant, surrexerunt; & hoc est ἀνά:

στασιν facere. quo fere sensu Sophocles. Noster infra cap. 136: Ὁ δὲ ἀκούσας ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱέως. III, 28: Ἐπὶ τοὺς βωμοὺς καθίζουσι. Πάχης δ' ἈΝΑΣΤΗΣΑΣ αὐτοὺς, ὥστε μὴ ἀδικῆσαι, κατατίθεται ἐς Τένεδον. & alibi: Καθίζουσιν ἐς τὸ Ἑραῖον ἰκέται. — ὁ δὲ δῆμος ἈΝΙΣΤΗΣΙΝ αὐτούς. WASS.

Pag. 188. l. 12. Ὀροφον) Quasi Glossam ex nostro adducit Pollux, VII, 120. sed pro calami aquatilis genere apud Homerum invenitur. Vid. Eustath. pag. 1495. Apud nostrum alibi ὀροφή, Herodoto στέγη placuit. ὀρόφους habes in Aristophan. Lysistr. v. 229. ὀροφή Vesp. 1210. WASS. Verba haec λέγεται δηλονότι, quae paulo ante in Graev. post προκαταφυγεῖν leguntur, sunt ex interpretatione ab aliquo in margine scripta, qui significare voluit, hic ἀπὸ κοινοῦ repetendum esse λέγεται, quod est in principio capituli, λέγεται δ' αὐτόν. Liqueet e Schol. ad lin. 7.

ead. l. 13. Ἀπολαβόντες εἰσω) Perperam Thom. Magister in εἰσω, Θεουκιδίδης ἐν πρώτῃ ἐντὸς αὐτὸν ἀπολαβόντες. ibid. Ἀπωκοδόμησαν) Vid. Scholiast. ad lin. 8. Tzetzes Chil. XII:

πάντων δ' ἀπορουμένων

τί δέον πράττειν ἐπ' αὐτῶ, ἐξαγειν, μὴ ἐξαγειν,
Ἥ τούτου μήτηρ ἄρασα τοῦ Πausaniου, λίθον,
τοῦ ἱεροῦ ἐνέθηκε τούτον ἐν τοῖς προθύροις.

Ὁ γνόντες Λάκωνες ἀνέκτισαν τὰς πύλας &c.

Καὶ σχοίνοις ἐξ ὀρόφου

Μικρὸν κοπέντος μέρος τι, ἀνάγεται καὶ θνήσκει.

Vid. Diodor. XI, pag. 265. & Plutarch. de his, qui fero &c. 560. e. & Chrysermum apud Stob. p. 228. WASS.

Pag. 189. l. 1. Ἀποψύχειν) Agn. Suidas h. v. IDEM.

ead. l. 3. Καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν) Hunc locum ita scribendum ac distinguendum puto: καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καϊάδαν, οὐπὲρ τοὺς κακούργους (nempe ἐμβάλλειν) εἰώθεσαν, ἐμβάλλειν. Et sic plane Cass. praeterquam quod distinctionem ante ἐμβάλλειν non habet, qua posita apertior est oratio, quam in eo, quod editum est, ἐμβάλλειν εἰώθεισαν. Eademque est positura verborum in Cam. & Gr. εἰώθεισαν recte probat Stephanus e suo Cod. Mf. cui etiam Clar. & Cass. accedunt, & usitatior est Atticis haec terminatio, in tertia pers. plur. huius temporis, quam εἰσαν.

ead. l. 4. Ἐς τὸν Καϊάδαν) Καϊάδας sive Κεαδας (nam utroque modo scribitur) id ipsum fuit, quod Graecorum

Thucyd. Vol. I.

C c

aliis *Καίετον* vel *Καιετός*, *locus effossus*, vel *terrae dehiscens ruptura*. Huiusmodi rupturae cum frequentes fuerint in agro Laconico, sunt qui Lacedaemona inde ab Homero (Il. β', v. 581.) *καιετάεσαν* (non ut vulgo scribitur *κητώεσαν*) dici statuunt. Sc. *ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ῥωχμοὶ* (ut ait Strabo) *καιετοὶ λέγονται*. Vide Strabonem l. 8 p. 367 ed. Par. & Eufath. ad Homeri Od. δ', v. 1. HUDS. De voce *Κεάδας* vid. Paul. Leopard. XIII Emend. 14, & Meurfii Miscellanea Laconica III, 7. WASS. Non solum *Καιάδας*, & *Κεάδας*, verum etiam *Καιάτας* & *Καιέτας* scribitur. Vid. quos laudant Leopard. & Meurfius. Suidam in *βάραδρον*, *Κεάδας*, & *Καιάδας*, Eufath. in Il. β', p. 294, Casaub. ad Strab. III, 233, & VIII, 367, & Bochart. Hieroz. I, 3, 13. Quod autem Leopard. apud Ammonium in *βάραδρον*, pro *εἰς τὸν Κεάδα* emendat *εἰς τὸν Καιάδα*, id propius ad scripturam vulgatam corrigi poterat *εἰς τὸν Κεάδα*. Schol. Caffell. hic quoque *Κεάδας*, non *Καιάδας*, ut editus.

Pag. 190. l. 4. Ἐτυχε γὰρ ὄστρακισμ.) De Ostracismo vide Plutarchi Aristiden, Diodorum Siculum lib. XI, & Meurfii Attic. Lect. l. 5, c. 13. HUDS. Vid. Diodorum p. 269 d. Plutarch. Apophth. 185. WASS.

Pag. 191. l. 1. Οἱ χωροῖν) Mff. quidam ἦ, ut supra c. 74. vid. Aristophan. A. 836. Noster alibi & Demosthenes οἱ. WASS.

ead. l. 3. Καταλύσαι) Suidas h. v. agn. scholia more suo furtim sublegens, omissa voce *κυρίως*. Etymol. minus accurate *καταλύω*, *τελῶ τὴν ὁδόν*. Glossae, *καταλύω εἰς πανδοχεῖον* devertō. Vid. Pollucem I, 73. IDEM.

ead. l. 6. Καθίζεσθαι ἐπὶ τὴν ἐστίαν) Hoc non erat tam *sedere ad focum*, (ut nonnulli putant) quam *haerere illi arulae* vel *larario*, quod ad focum excitari solitum erat, ubi ius esset *ἀσυλίας*, id est, *unde avelli nefas esset*. Nam & *καθίζεσθαι* Hesychius explicat *προσάπτεσθαι*, *arripere*, *tenere*, ut solebant, qui ad aras confugiebant. Vide Casauboni Animadvers. in Dionysium Halicarnasseum, l. 8, p. 481. HUDS. Scriptura librorum, qui habent *ἐπὶ τῆς ἐστίας*, defendi potest auctoritate Dionys. Halic. l. d. *ἰκέτης τοῦ ἀνδρὸς γίγεται καθεζόμενος ἐπὶ τῆς ἐστίας*. Nam videri potest haec scribens ante oculos habuisse verba Thucydidis. Admetum inimicum fuisse Themistocli, etiam Aristides scribit Tom. III, p. 385.

CATALOGUS AUCTORUM
LATINORUM ET GRAECORUM

qui haecenus prodierunt Biponti ex typographia
Societatis.

- C. Corn. Taciti Opera, IV voll.
C. Crispi Sallustii Opera.
Eadem novissime recognita, emendata & illustrata. Editio
secunda.
T. Livii Historiarum libri qui supersunt cum integris Jo.
Freinsheimii supplementis, XIII voll.
C. Suetonius Tranquillus.
L. Ann. Flori Epitome rerum Romanarum, & L. Ampellii
liber memorialis.
Vellejus Patereulus.
C. Jul. Caesaris Opera, II voll.
Q. Curtii Rufi Historia Alexandri Magni, II voll.
Cornelii Nepotis Vitae excellentium Imperatorum.
Ammiani Marcellini rerum gestarum libri qui supersunt,
II voll.
Scriptores historiae Augustae minores, II voll.
Iustini historiae Philippicae.
Valerii Maximi dictorum factorumque memorabilium libri
novem.
Sex. Iulii Frontini Opera.
M. Accii Plauti Comoediae superstites viginti, IV voll.
Eadem novissime recognitae & emendatae, III voll. Editio
secunda.
Publii Terentii Comoediae, II voll.
L. Annaei Senecae Tragoediae.
T. Lucretii Cari de rerum natura libri sex.
P. Virgilli Maronis Opera, accedit Manilii Astronomicum,
II voll.
P. Ovidii Nasonis Opera, III voll.
Q. Horatii Flacci Opera.

- M. Valerii Martialis Epigrammata, II voll.
 Cl. Claudiani Opera.
 P. Papinii Statii Opera.
 M. Annaei Lucani Pharsalia.
 Catullus, Tibullus, Propertius, cum Galli fragmentis & Per-
 vigilio Veneris.
 C. Siliii Italici Punicorum libri septemdecim.
 C. Valerii Flacci Argonauticon libri octo.
 A. Persii Flacci & Dec. Jun. Juvenalis Satirae, accedunt
 C. Lucilii fragmenta.
 D. Magni Aufonii Opera.
 Phaedri Fabulae Aesopiae, accedunt Publii Syri Sententiae,
 Aviani & Anonymi veteris Fabulae.
 M. Tullii Ciceronis Opera, XIII voll.
 M. Fabii Quintiliani Opera, IV voll.
 M. Annaei Senecae Rhetoris Opera.
 L. Annaei Senecae Philosophi Opera, IV voll.
 L. Coelii Laetantii Firmiani Opera, II voll.
 Aul. Gellii Noctium Atticarum libri viginti, II voll.
 C. Plinii Secundi historiae naturalis libri XXXVII, V voll.
 Scriptores rei rusticae veteres Latini, Cato, Varro, Colu-
 mella, Palladius; quibus accedit Vegetius de Mulomedi-
 cina & Gargilii Martialis fragmentum, III voll.
 M. Ter. Varronis de lingua Latina Libri qui supersunt, cum
 ejusdem Fragmentis. Accedunt notae Antonii Augustini,
 Adriani Turnebi, Josephi Scaligeri, & Aufonii Popmae,
 II voll.
 Aur. Theodosii Macrobiani Opera, II voll.
 A. Corn. Celsi de Medicina libri octo.
 ΠΛΑΤΩΝ, Platonis Philosophi Opera quae exstant, Graece
 ad editionem Henr. Stephani accurate expressa, cum Mar-
 filii Ficini interpretatione, praemittitur L. III Laërtii de
 vita & dogm. Plat. cum notitia literaria, accedit varietas
 lectionis, XII voll. cum Dialogorum Platonis Argumentis
 expofitis & illustratis a Diet. Tiedemanno.
 ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri
 octo, Graece & Latine ad editionem Ios. Wasse & Car.
 Andr. Dukeri accurate expressi, cum varietate lectionis
 & annotationibus.
-

669; & Henr. Steph. ad Corinth. de Dialect. Art. XL. Sed quod ibi e Thucyd. III, 10 tanquam exemplum huius Artificismi proponit Corinthus, *ξύμμαχοι μέντοι ἐγένεσθαι οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει*, id ἀπροσδιόνυσον est: etsi hoc etiam in hanc sententiam laudat e Corintho Ach. Staius Observat. c. 19. Vid. de hoc genere loquendi etiam Dion. Hal. p. 134.

ead. l. 7. Βασιλεὺς δέ) Haec diffusius, & paulo etiam aliter narrat, Diodor. pag. 271 c. d. v. & Plutarch. Themist. pag. 125. Γλώσσης non γλώττις noster, Aeschylus, Sophocles, Euripides. WASS. Vid. ad cap. 128.

Pag. 195. l. 1. Αὐτῷ δουλώσειν) Cum δουλώσειν subaudiendum erit αὐτὸ, vel ἐκεῖνο, videlicet τὸ Ἑλληνικόν. Non absimile tamen vero fuerit, scriptum fuisse ἢν ὑπετίθει αὐτὸ δουλώσειν. STEPH.

ead. l. 2. Ἦν γὰρ ὁ Θ. — δηλώσας) Schol. in Hermogenem inepte γὰρ δὴ Θ. hinc ergo emendandus est. Eadem ad θαυμάσαι adducit Dion. Halic. p. 133, & p. 136 ad ἐγένετο, ubi exemplaria eius μάλιστα omittunt, & ἐπὶ πλεῖστον divisim exhibent. WASS. Dionys. Halic. hoc totum ab ἦν γὰρ, usque ad τὰ δέοντα ἐγένετο, proponit tanquam exemplum tortuosae, implicatae, & explicatu difficilis enthymematum constructionis.

Pag. 196. l. 1. Φαρμακῶ) Cum Scholiaste Diodor. pag. 272 a. Vid. ibi eius elogium. Euseb. ad Olymp. LXXVIII. WASS. In Diodoro nihil est, unde intelligi possit, eum pro vero habuisse id, quod de sanguine taurino a Themistocle hausto circumferebatur. Nam cum primum dixisset, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ Μαγνησίᾳ — mox addit, ἔτιοι δὲ τῶν συγγρησίων φασί, ut hic Thucydides. Cicero in Bruto c. 11 a Clitarcho & Stratocle fictum putat. *Hanc enim mortem, inquit, rhetorice & tragice ornare potuerunt: illa mors vulgaris nullam praebebat materiam ad ornatum.* Symmachus, vetus interpres Aristophanis, fabulam e male intellectis Sophoclis versibus in Helena ortam dicit apud Schol. Aristoph. Equit. v. 84. vid. ibi Kuster.

ead. l. 2. Μνημείον) Pro μνήμα agnoscit Pollux IX, 15, ut huic peculiare. illud passim apud Demosth. Xenophon. Pausan. Plutarch. & ipsummet Herodotum VII, 167. qui & μνημῆιον pro memoriali posuit I, 26. Sic enim ibi ex Baroc. Ms. legendum, ὑπὶ & Sophocl. Elect. 938. Nam figurate loquitur Isocrates, non proprie, quando in Orat.

in Philip. dicit, *τρόπαιον μὲν τῶν Βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν.* hoc sensu imagines apud Dion. Halic. Antiq. VIII, 59, & etiam *μνημεῖα* audiunt. Hinc fortasse decepti Suidas in voce *μνημεῖον*, & Eustath. ad Iliad. ζ'. Haec de profanis vera aut veris proxima; de Ecclesiasticis alia res est. Seniores inprimis Gen. XXIII, 6 *ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον.* Noster illa poetæ ob oculos habuit, *Πατρόκλοιο τάφου ΜΝΗΜ' ἔμμεναι.* Quod ad Pollucem attinet, habes *πολυάνδριον* Strabonis IX, 4. ἠρώων Pausan. II, 17. WASS. Pollux solum inter probatos auctores Thucydidem *μνημεῖον* pro *μνήμα* dixisse asseverat; & Ammonius discrimen statuit inter *μνήμα* & *μνημεῖον*: nam *μνήμα*, inquit, est *τάφος*, *μνημεῖον* est *μνημόσυνον*. Hoc discrimen etiam Eustathius ad Homerum non uno loco annotat; & tamen, quemadmodum *μνήμα* etiam idem significat, quod *μνημόσυνον*, sic itidem *μνημεῖον* pro *μνήμα* apud τοὺς μετ' Ὀμηρον dici auctor est. Vid. in Il. ζ', pag. 634; & Il. λ', pag. 1673. Salmasius quoque ad Solin. pag. 859 Ammonii sententiam usu ipso refutatam scribit. Hoc certum est, scriptores recentiores, Diodorum Siculum, Plutarchum, Dionem, Artemidorum, & alios, promiscue *μνήμα*, *μνημεῖον* & *τάφος* de eadem re dicere. Et sic *μνημεῖον* Sardanapali dixit Aristobulus comes & scriptor rerum gestarum Alexandri M. apud Athen. XII, 7.

ead. l. 6. Λάμψακον) Hinc eius ad servulos dictum, ὧ παῖδες ἀπολώμεθα ἂν εἰ μὴ ἀπολώμεθα. I. ἀπολώλειμεν, Plutarch. p. 328. Similis Antonii munificentia in Monefem. vid. Appian. B. Parth. p. 270. duas praeterea addunt quidam ex Troade civitates. v. Athenaeum I, 23. Canibus regiis quatuor vicus attributos tradit Herodot. I, 192. Πολυουιότατον ex hoc loco habet Pollux VI, 22. WASS. Confer huc, quae de urbibus, Themistocli a rege Persarum donatis, congeffit Briffon. I de Regn. Persar. p. 101.

ead. l. 7. Μυσῶντα δὲ ὄψον) Diodorus Sicul. dicit, Μυσῶντα illi cessisse *εἰς ὄψον*, ἔχουσαν θάλατταν εὐίχθιν. De significatione vocis ὄψον vide Bochartum de Animalibus sacris. HUDS. Hieroz. I, 1, 6. ubi multis ostendit, ὄψον Graecis esse piscem: quod & alii dudum docuerant. Vid. Scripta contentiosa Rob. Titii & Yvonis Villiomari IV, 14; Casaub. ad Athen. VII, 2, & VIII, 5; Voss. in Etymolog. & Menag. ad Diog. Laërt. VII, 21. cui add. locum Aeliani I, V. H. 28. Scholiasten Thucydidis, qui

ead. l. 10. Ἀσθενέστερου) Ἀσθενέστερος Gr. ex emend. cum ediris Schol. recte. WASS. Vallam legisse ἀσθενέστερον, quod est in Flor. annotat in marg. ed. 2 Stephanus. Nec improbandum videtur.

ead. l. 12. Καὶ οὐκ ἐς τὸ σῶμα σώζεσθαι) Non male, ut opinor, post articulum τὸ hypostigme ponitur. neque enim iungi cum nomine σῶμα existimo, sed cum infinitivo σώζεσθαι. Perinde est autem, ac si dixisset, καὶ οὐκ περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας. Atque ut hic σώματος, ita illic σῶμα omitti posset. STEPH.

Pag. 192. l. 2. Ἐχων αὐτὸν) Αὐτὸν, quod nec Scholiastes legisse videtur, aut inducendum, aut mutandum in αὐτοῦ, censebat Heilman.

ead. l. 3. Μέγιστον ἦν ἰκέτευμα) Apud Molossos scilicet, ut Plutarch. Themist.

ead. l. 7. Ἐτέραν θάλασσαν) Ita & Plutarch. Vit. 124, qui ἑαυτὸν ait ostendisse τῷ τε ναυκλήρῳ καὶ τῷ κυβερνήτῃ, hunc citans locum, neque discrepant Codices. vid. Diodor. p. 270 d. WASS. In Plutarch. l. d. μέχρις οὗ ἀναδείξειεν εἰς Νάξον ἑαυτὸν τῷ τ. ν. κ. τ. κ. verba illa εἰς Νάξον nullum bonum sensum habent. Videntur irrepsisse e praecedentibus, τῆς ὀγκάδος εἰς Νάξον καταφερομένης. Et interpretes in versione Latina ea non expresserunt.

ead. l. 15. Χάριν ἀπομνήσεσθαι) Gr. χάριν μνημονεύσαντα ἀποδοῦναι ἀξίαν. ex interprete. WASS.

Pag. 193. l. 1. Ἀποσαλεύσας) Habet Suidas & Schol. excrispsit. ἐπιτηρήσας exponunt Hesych. Erymol. & Phavorinus. Glossae, ἀποσαλεύω, απονεο, vid. Pollucem I, 103. Demosthenes, ἀποσαλεύειν ἐπ' ἀγκύρα. Diodor. XX: Τὰς ἀγκύρας ἀφέντες, ὡς ἂν δυοὶ σταδίοις ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσαλεύειν. absolute, uti noster, Aristot. Hist. An. & Dio, & Dion. Halicarn. VII, 37. Simile quid, & ad hoc exemplum fecit apud Appian. Civ. IV, p. 617 Rebulus. IDEM. Add. Steph. Thesaur. Corn. Nepos vertit, *procul ab insula in salo navem tenuit in ancoris*. Quod in Gloss. exponitur απονεο, fortassis κατ' ἔλλειψιν dictum est, pro απονεο a portu.

ead. l. 7. Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου) Sic quoque Nepos, Plutarchus, & alii apud eum. Item Cicero X ad Attic. 8. Diodorus tamen, & eo antiquiores quidam, quos memorat Plutarchus, ad Xerxem venisse tradiderunt. Hos sequitur Petav. Ration. Temp. I, 3, 6, II, 3, 10, & X

de Doctrin. Temp. 26. Sed vid. quae adversus hanc sententiam accuratissime disputat van Alphen Part. III, cap. 6 Comment. in Danielis cap. 9. Unum hoc addo: si quidemquam veri est in eo, quod de hac epistola, a Themistocle ad regem Persarum scripta, prodit Thucydides, non potuisse eum ad Xerxem venire; nam hoc non patiuntur verba illa, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη ἠμυνόμεν. Thucydidem autem hoc de suo commentum esse, non facile cuiquam erit ostendere.

ead. l. 9. Θεμιστοκλῆς ἦκω παρά σε) Ita legit Priscianus 1071, apud quem licentiae huius exempla prostant. Confer Plutarch. in Themist. 125 ed. Francof. qui hunc locum diligenter expendit. Aem. Probum in Them. Haec fere verba usurpat Libanius Demosth. Apolog. 463. WASS. Priscianus dicit, Graecos solita licentia utentes verbis primae & secundae personae coniungere nomina, cum tamen nomina tertiae personae sint, eamque licentiam etiam Latinos imitari. At quomodo in his loquendi generibus nomina possunt dici tertiae personae esse, cum ipse tradat in his omnibus deesse *Ego*? Vid. Sanct. Minerv. in Ellipsi v. *Ens*, & Perizon. ad Sanct. I, 12, 2. Idem supplementum in Graecis locum habet, ut hic Scholiastes.

ibid. Ὅς καὶ &c.) Themistocles mala fatetur & damna, quae Persis invexerat; sed ea beneficiorum commemoratione obliterare tentat: nec frustra. siquidem laudabilem hunc morem observabant Persae, ut hominem lege multandum, si obsequia praestita plura compererint, quam peccata commissa, suffragiis omnibus liberarent. Vide Herodot. I. 1, c. 137. HUDS. Vid. Herald. I Adversar. 9. Οἶκον pro *regno*, vel *regia*, hic & apud alios Graecos dici docet Casaubon. Exercitat. XIII ad Baron. C. III. Corn. Nepos in Themistocle ἐς τὸν ὑμέτερον οἶκον vertit, *in domum tuam*.

Pag. 194. l. 1. Τὴν τῶν γεφυρῶν — οὐ διάλυσιν) Thucydides & eius exemplo alii saepe particulam negativam praeponunt substantivis. Sic ἡ οὐ περιτείχισις, quod e Thucydide affert Eustath. ad Homer. II. α, p. 111, pro τὸ ἀτείχιστον, ut ille dicit. Rurs. Thucydid. V, 50: ἡ οὐκ ἐξουσία τῆς ἀγωνίσεως, quod Schol. exponit τὸ μὴ ἐξεῖναι ἀγωνίζεσθαι. Et Euripid. Hippol. v. 196 οὐκ ἀπόδειξις. Haec & plura huius generis annotarunt Scaliger ad Caesull. Carm. LXV, v. 83; Casaubon. ad Dionys. Hal. X,

Πουλύπου ΟΡΓΗΝ ἴσχε πολυπλόκου, ὅς ποτὶ πέτρῃ

τῇ προσομιλήσει τοῖς ἰδεῖν ἐφάνη.

vid. Indicem. Alcman. apud Schol. in Hippocr. ὄργας τοὺς τρήπους ἐκάλουν, ut Alcman. ἐν μὲν ἀνθρώπων ΟΡΓΑΙ βεβριμέναι μυρίαί. Pindarus Pyth. 3 :

Καὶ γὰρ σε —

Ἔτραπε μείλιχος ΟΡΓΑ

Παρφόμεν τούτον λόγον.

Suidas iterum in ὄργῃ, pro διανοία, τρόπῳ, σκοπῷ. Confer Diodor. XII, 307 a. & Aristophan. Eir. 602, 608. WASS. Suidas in ὄργῃ descripsit Schol. ad h. l. in εὐοργήτως ad cap. 130, ubi vid.

Pag. 199. l. 10. Δίκας — δέχεσθαι) Thom. Magister in δίδωμι. Μοχ πω male abest a Gr. WASS.

Pag. 200. l. 6. Εἰ τὸ Μεγαρέων) Suidas in προύχοντο, εἰ τὸ Μ. ὤ. μὴ κατέλοιεν ὕπ. μ. προύχονται. ἀντὶ προβάλλονται, προτείνουσι. WASS. Add. Th. Mag. in προίσχῳ.

Pag. 201. l. 6. Δικαίωσις) Hoc inter poetica apud Thucydidem refert D. Halicarn. περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων p. 133. Ipsum tamen eo plus semel in Historia usum annorat Sylburgius.

ead. l. 9. Αὐτουργοὶ) Qui proprie ita dicantur, ostendit Perizon. ad Aelian. I Var. Histor. 31, VII, 5, & XII, 43. Quos hic αὐτουργοὺς, cap. 142 γεωργοὺς vocat.

Pag. 202. l. 3. Ἀνέχουσι) Pro βαστάζουσι Suidas v. ἀνέχει. WASS.

ead. l. 12. Ἰσόφησοι) Huc spectat Pollux VIII, 15. IDEM.

Pag. 203. l. 1. Ἐν βραχεῖ μὲν μαρίῳ) Quod de Schediasmatibus dicit Stephanus in Annotatione ad haec verba, quam in varias Lektionen contulit Hudsonus, qui de se addidit fuisse, id de ineditis accipiendum est. Nam in editis nihil, quod huc pertineat, legitur. Habuisse autem illum in animo, sex illis Schediasmatum libris, quos publicavit, etiam alios addere, ex Praefatione libri primi intelligi potest. In Thesauro v. μαρίον putat, deesse χρόνου. In Casti. pro supplemento scriptum est scholion ημέρας. Et sic Thucyd. supra cap. 85 ἐν βραχεῖ μαρίῳ ἡμέρας: quod cur huic loco non satis convenire existimaverit Stephanus l. d. non scio.

ead. l. 9. Τοῦ δὲ — μενετοῖ) Magister voc. μενετός. WASS.

Pag. 204. l. 15. Ἐν τῷ μὴ μελετῶντι) Sententiam Scholiaſtae, participium hic pro infinitivo poni exiſtimantis, probat H. Stephan. Append. ad Ioann. Grammat. & Corinth. de Dialectis, pag. 164. Ναῦς, quod lin. 13 abest a Reg. & Caſſ. merito ſuſpectum eſſe poteſt.

Pag. 205. l. 2. Ὅταν τύχη, ἐκ παρέργου) Nihil magis eleganter, nihil magis ſignificanter ad eandem rem exprimendam dici potuiſſe arbitror: cum non contentus dixiſſe ἐκ παρέργου, addat & alterum illud loquendi genus minus uſitatum, in eodem tamen vocabulo inſiſtens: ſed aut fallor, aut ſcripſit, ὅταν τύχη, καὶ ἐκ παρέργου. Stephan. Ὡς ἂν τύχη ταῦτα ἐκ π. μ. Ariſtides pro Rhet. p. 183 ed. Canterian. WASS.

ead. l. 11. Πᾶσα) Ἄπασα Ar. C. quomodo ſaeppiſſime alibi. Hippocrates, Herodotus paſſim, & ſic forte apud eum ex Mf. A. legendum III, 14. Plato, D. Halic. ἂ, hic ἀθροιſτικόν, ſignificationem intendit. IDEM.

Pag. 206. l. 5. Πεζῆ) Quidam πεζοί. Sed noſter nunquam ita loquitur. IDEM.

ead. l. 10. Θαλάσσης) Nonnulli Θαλάττης. Ita vix noſter, neque Tragicī veteres. IDEM. Vid. ſupr. ad c. 138.

Pag. 207. l. 4. Μὴ ἱκανῶν) Μὴ οὐχ ἱκανῶν Cl. eleganter. vid. c. 10 & 77. IDEM.

ead. l. 5. Ὀλόφυρσιν) Huc fortaiſſis pertinet, quod annotat Dionyſ. Halicarn. Περὶ τῶν Θουκυδ. ἰδιωμάτων pag. 134, Thucydidem pro verbis nomina ponere, ut ὀλόφυρσιν pro ἀπολοφύραſται.

Pag. 208. l. 2. Τούτοις ἀποκρινάμενοι) Hudſonius ad particulam annotationis Stephani in Var. Lect. transcriptam in Notis haec eiufdem addidit: Alius certe ita verba collocaret, νῦν δὲ τούτους ἀποπέμφωμεν, ἀποκρινάμενοι, Μεγαρέας μὲν &c. Sed noſtrum hunc ſcriptorem eodem dixiſſe modo videmus in iis, quae concioni Archidami proxime ſubiungit II, 12: Τοſόνδε εἰπὼν ἐπορεύετο ὅτι ἦδε ἡ ἡμέρα &c. ab alio enim hic itidem aliter collocata verba fuiſſent: hoc videlicet modo, ἐπορεύετο, τοſόνδε εἰπὼν, ὅτι ἦδε ἡ ἡμέρα. STEPH.

ead. l. 4. Ξενηλασίας) De Ξενηλασία Lacedaemoniorum multa congeſſerunt Meurſ. II Miscellan. Laconic. 9, & Crag. de Republ. Lacedaem. III, 3. Sed hic parum recte ex hoc loco Thucydidis ſcribit, Periclem mittendos cenſuiſſe legatos ad Lacedaemonios, petituros inter alia,

Myunta urbem Cariae facit, reprehendit Briffon. l. d. p. 102. at tuetur Lederlin. Quod mox hic legitur, τὰ δὲ ὅσα φασὶ κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἰκადε, aliorum narrationi adversari recte annotat Portus. Nam hi ipsos Themistoclis propinquos ossa illius in Atticam reportasse tradiderunt. Vid. Pausan. Attic. cap. 1, & Cornel. Nep. Themist. c. 10, ibique interpretes.

ead. l. 9. καὶ τεθῆναι) Confer Whelerum Itinerar. pag. 419. WASS.

ead. l. 10. Οὐ γὰρ ἐξῆν θάπτειν &c.) Vide Pausaniam in initio Atticorum; Periti leges Atticas p. 562; & Meursii Them. Attic. l. 2, c. 2. HUDS. Add. Kirchmann. de Funeribus Rom. Append. c. 7, & interpretes Aeliani IV, V. H. 7. Valesius ad Notas Mauffaci in Harpocracion. v. Ὀργὰς, scribit, sacrilegos & proditores, quos in Attica sepeliri fas non erat, in Ὀργάδα, inter Atticam & Megaridem, proiectos fuisse. Non scio, quo auctore hoc prodiderit. Nam neque ab iis, quos ibi laudat, neque ab aliis, qui de hac poena proditorum egerunt, quidquam huiusmodi traditum invenio. Ex eo autem, quod e Telete descripsit Stobaeus Serm. XL, p. 233, τοὺς ἀσεβεῖς τῶν Ἀθηναίων in Megaride sepeliri, non satis liquet, eos in Orgadem, quem locum Deabus sacrum fuisse dicit Helladius, de quo ad cap. seq. abiectos fuisse. Nec credo de eodem loco agere Helladium & Teletem.

Pag. 197. l. 10. Ἐπ' ἐργασίαν) Non dubito, quin ἐπεργασίαν coniuncte scribere oporteat, vel ea de causa, quod vox ἐπικαλοῦντες (utitur autem & alibi Thucydides verbo ἐπικαλεῖν pro ἐγκαλεῖν) constructionem hanc non admittat. Nec vero adversum me facit, quod a Scholiaste dicitur περιττὴν, id est, supervacaneam esse praepositionem: cum supervacaneae plerumque sint in compositione potius, quam seorsim positae: & quidem paulo post huius rei exemplum habeamus, ubi in participio ἀναπειθόμενος vacare ἀνὰ scribit. Nec vero movere nos hoc debet, quod lectio altera ἐπ' ἐργασίαν verbis Scholiastae praefixa sit, cum & alibi aliam verbis praefigi videamus, quam eam, quae ab ipso agnoscitur. STEPH. Add. quae idem in Thes. v. ἐπεργασία scribit. Non dubium est, quin Stephanus & Portus recte emendent ἐπεργασίαν, quod est etiam in Cass. & Gr. Idem mendum e Poll. VII, 147 sustulerunt Iungerm. & Kuhnus. Thom. Magister in ἐγκαλῶ

habet ἐπικαλοῦντες ἐπ' ἐργασίᾳ τοῖς Μεγαρεῦσι. Sed non habeo auctoritatem probatorum scriptorum, qui ἐγκαλῶ, vel ἐπικαλῶ σοι ἐπὶ τούτῳ dixerint: quae etsi esset, tamen propter consensum librorum retinendus foret accusativus. Quam autem Thucydides hic γῆν ἱερὰν, eam Plutarch. Pericl. p. 306 ed. Steph. ἱερὰν ὀργάδα vocat, & Periclem decreto adversus Megarenses hanc causam praetexuisse dicit, τὴν ἱερὰν ὀργάδα εὐς ἀποτέμενεσθαι, *intervertisse agrum sacrum*, ut bene Cruferius, non, *quod sacrum lucum caecidissent*, ut Xylander: qui non animadvertit, ἀποτέμενεσθαι apud Plutarchum & alios saepe esse, *sibi aliquid vindicare, auferre, & intervvertere*. Idem ager etiam Helladio lib. IV Chrestomath. apud Phot. in Biblioth. est Ὀργάς. Ὀργάς μὲν κοινῶς πᾶσα ἡ γῆ, ὅση ἐπιτηδεῖα πρὸς καρπὸν γονάς. Ὀργάδα δὲ ἰδίως ἐκάλουσιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ταῖν θεῶν ἀνειμένην, τῆς Ἀττικῆς μεταξὺ καὶ τῆς Μεγαρίδος. Τὰ θεῶν apud illum sunt αἱ θεαὶ Ἐλευσίνιοι, ut hic Scholiastes, id est, Ceres & Proserpina, quibus sacra erant Eleusinia. Lucian. Reviviscent. pag. 408 ed. Amstel. ἢν τινα καὶ τῶν μεμνημένων ἰδὼν ἐξαγορεύοντα ταῖν θεῶν τὰ ἀπόρρητα. Lyfif Pythagoreus apud Iamblich. de Vit. Pythag. cap. 17, βεβάλοισ τὰ ταῖν Ἐλευσινίαιν θεῶν μυστήρια διαγεῖσθαι. Atticis τῶ θεῶ. Eustath. in Il. θ', pag. 723, & Casaub. ad Athen. V, 14.

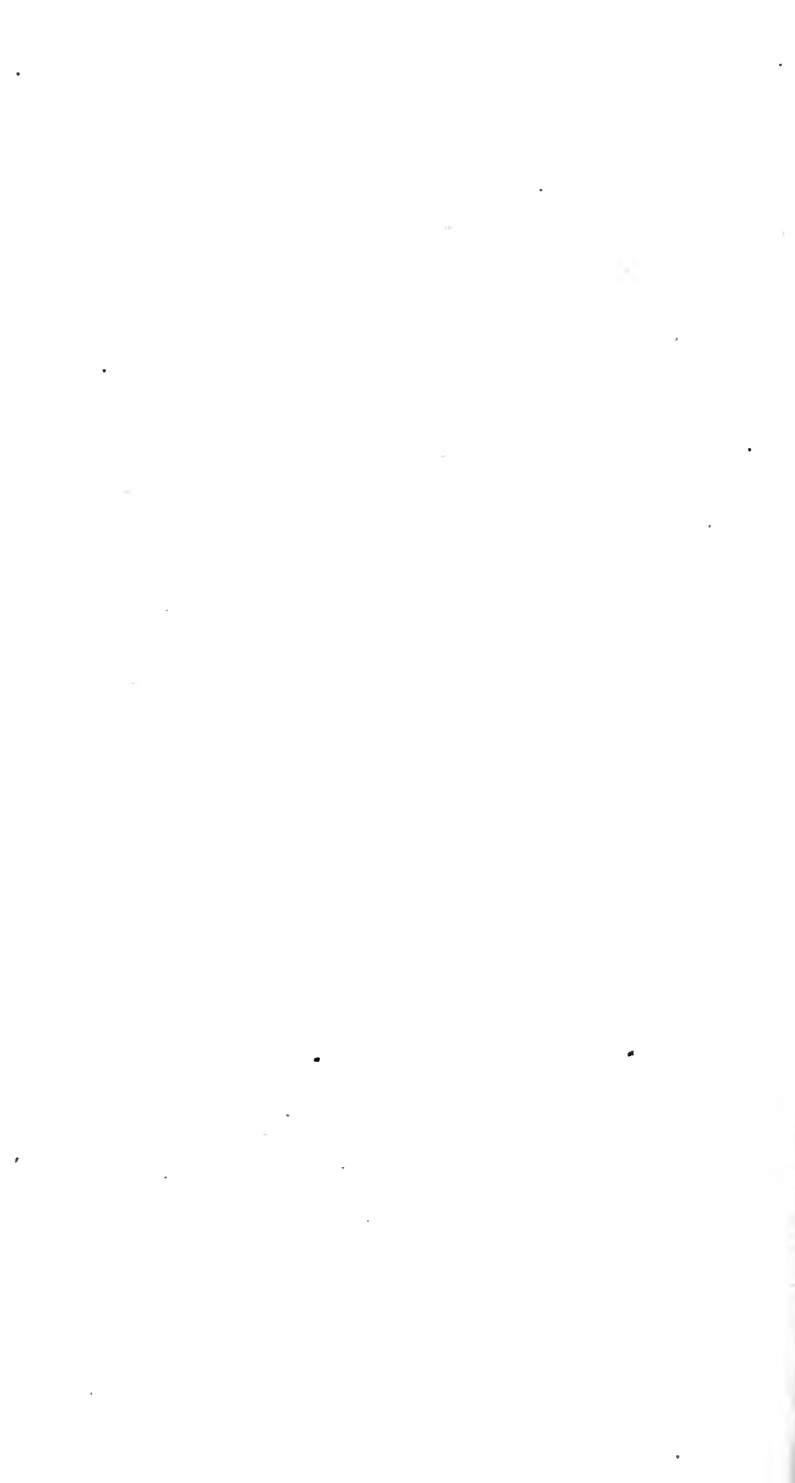
ead. l. 11. Ἀνδραπόδων) Aspasiae fervos. v. Athenaeum pag. 570, & Aristoph. Acharn. 525, & Schol. Vide & Aristotelem Ethic. pag. 189 Sylburg. Οὐδέτι γιγνώσκουσιν Ἀθηναῖοι Μεγαρήας. WASS.

Pag. 198. l. 12. Τῆς μὲν γνώμης) Laudat hanc orationem, seque eam admirari scribit Dionysius Halicarn. Iudic. de Thucydid. pag. 157. Add. Aristid. Tom. III, pag. 226. Vir magnus non satis apte videtur componere phrasin Aristoph. Nubib. 157 ὁπότερα τὴν γνώμην ἔχοι, cum hac Thucydidea, quasi idem significantem. Nam aliud est in Aristophane ἔχω γνώμην, aliud hic ἔχομαι γνώμης: illud, *sum in sententia*, hoc, *persto in sententia*.

ead. l. 14. Ὀργῆ) Hunc locum innuit Suidas in εὐοργήτως. ὀργῆ, inquit, ὁ τρόπος, ita Schol. Thucydid. & Sch. Nicandri pag. 71 Ald. in ed. Sophocles Aiace pro studio: ἐμπερὶς ἐμοῖ, ὈΡΓΗΝ δ' ὁμοιος. Clare Theognis:

Κύρνε φίλους κατὰ πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἭΘΟΣ,
 ΟΡΓΗΝ συμμίσγων ἢν τιν' ἕκαστος ἔχει.

ne Atheniensibus, sociisque, ac peregrinis aliis usu suae urbis interdicerent. Locus Dionys. Halic. ad lin. 5 a Stephano indicatus est d. pag. 134. De usu activorum pro passivis Stephan. Animadvers. ad Ioann. Gramm. de Dialectis artic. XXXI.

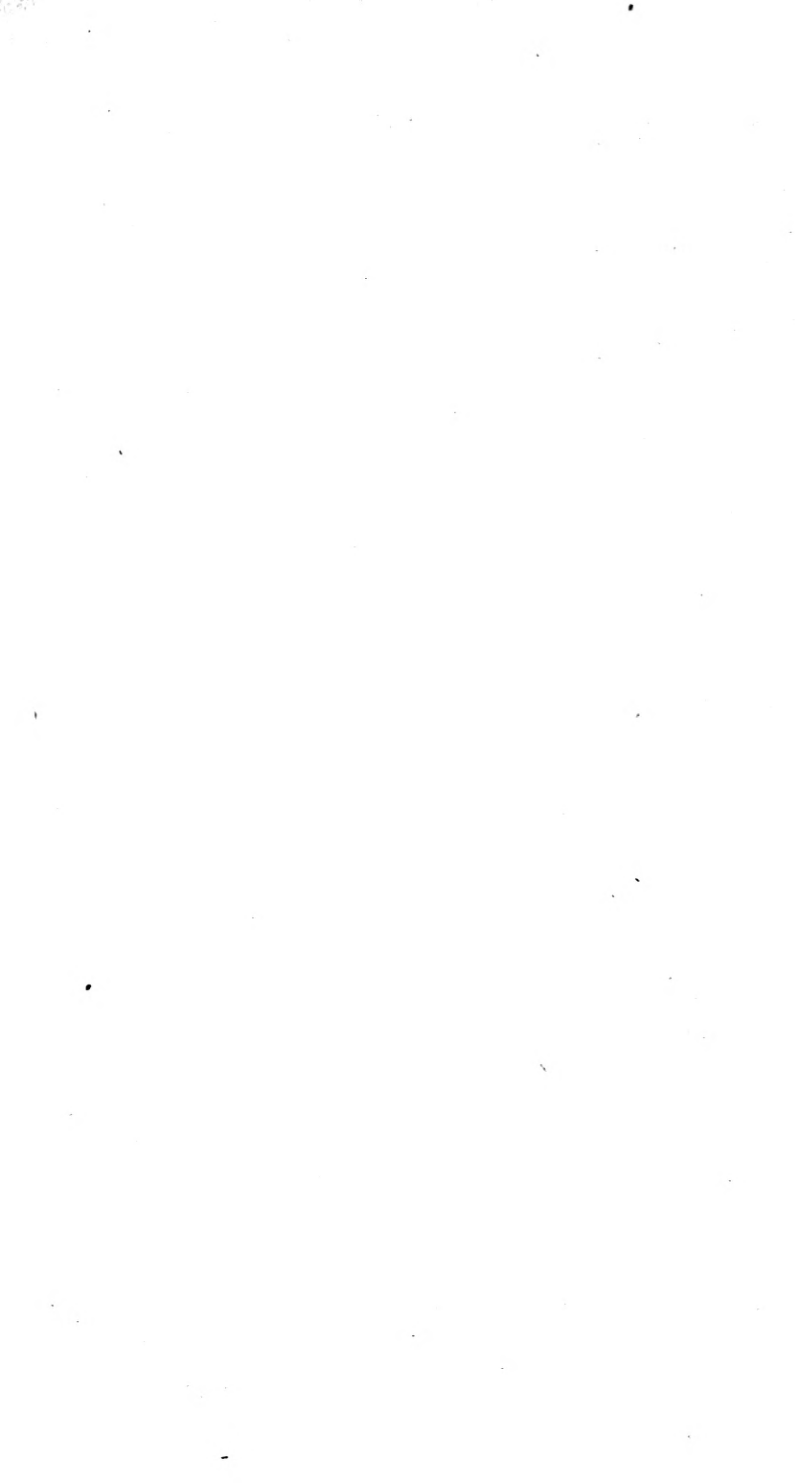
Pag. 209. l. 5. Ἐκλείποντες) Hoc efficacius, quam ἐκλείποντες. WASS.

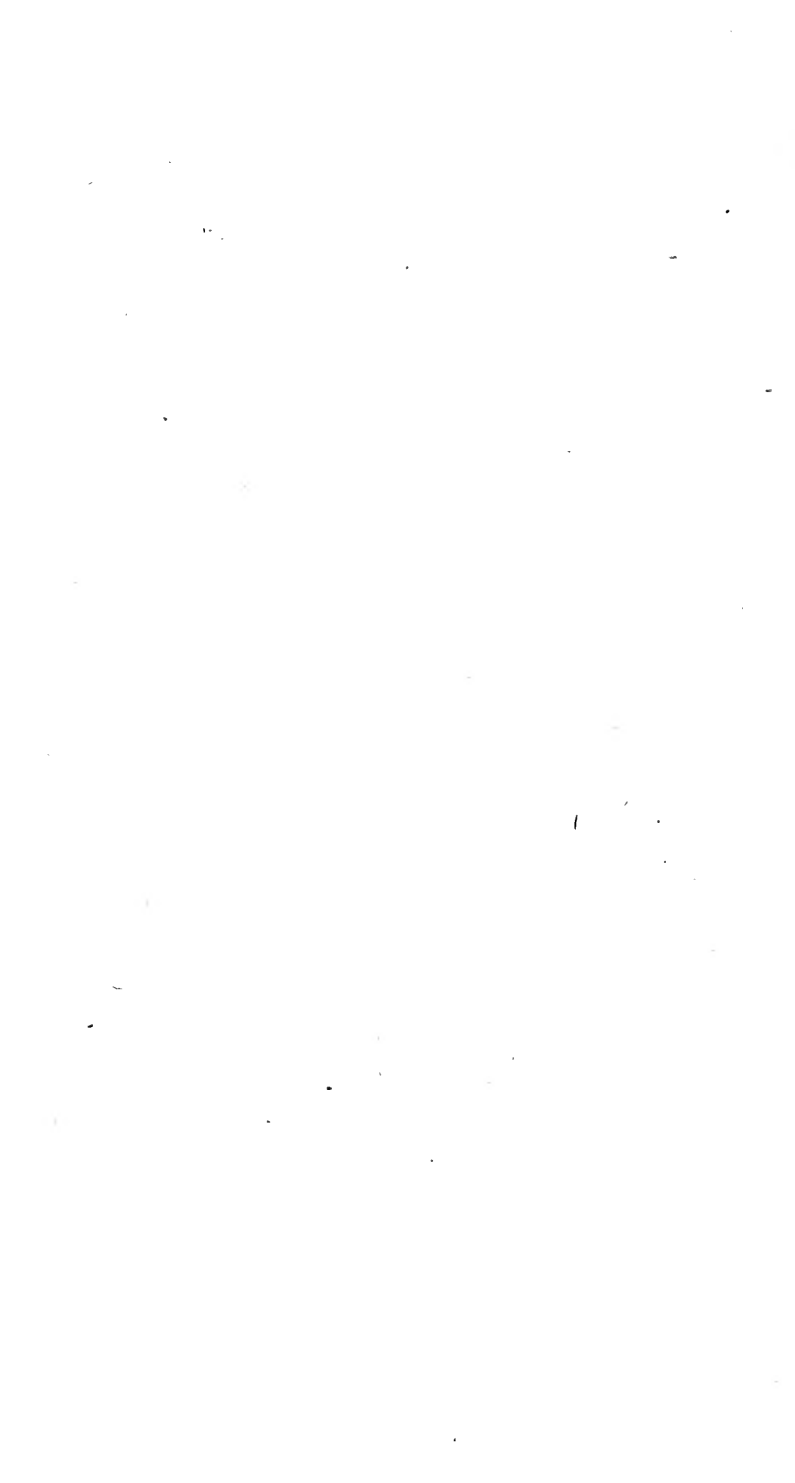
Pag. 210. l. 5. Αἰτίαι δὲ) Δὴ praefert Stephanus. Ita loquitur Dion. Hal. IDEM.

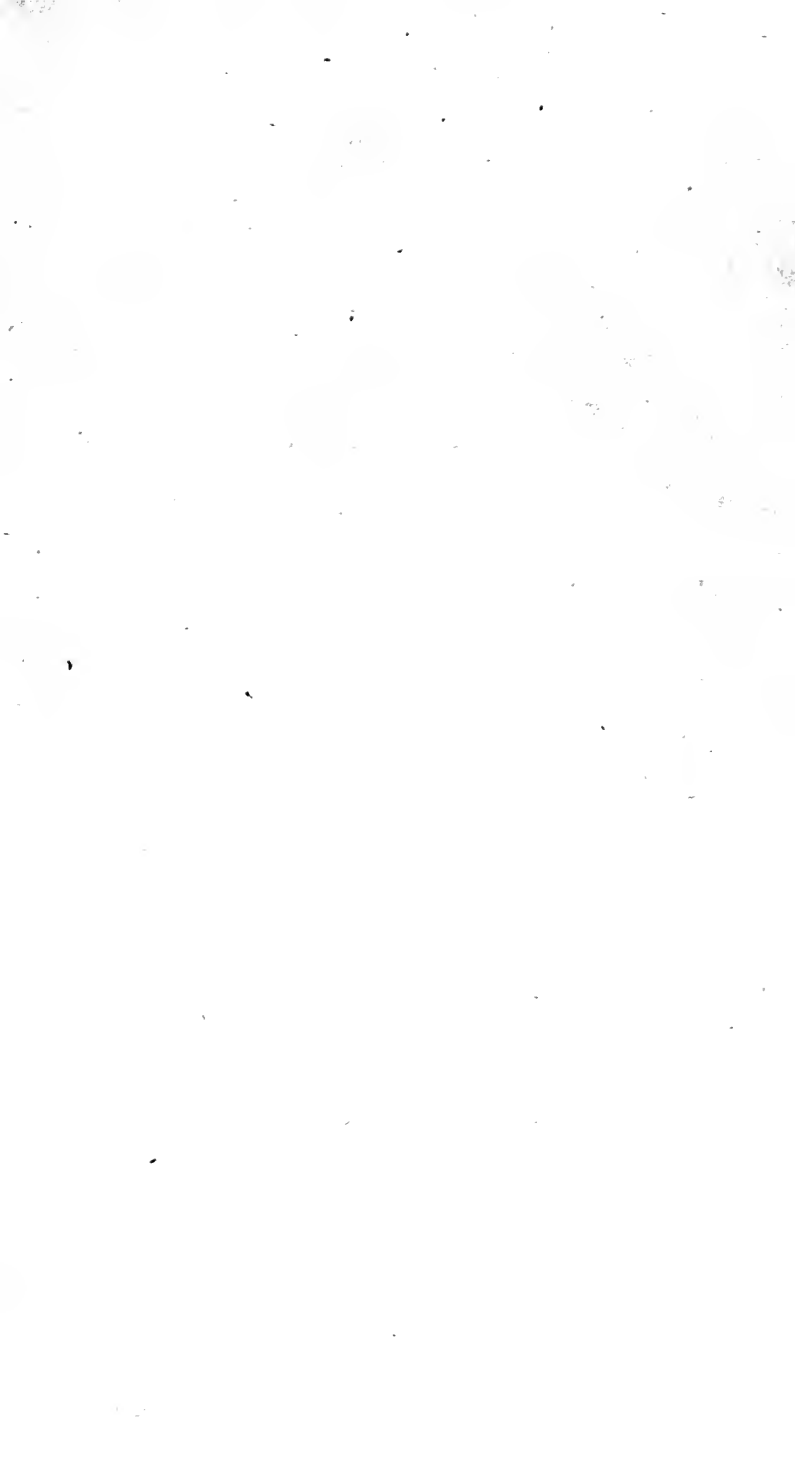
* *ead. l. 7. Ἐπεμίγνυντο*) Suidas in ἀκηνυκτεῖ, ἐμίγνυντο. male. IDEM.

Library
of the
University of Toronto

